ಚೌಂಡರಸಕೃತ

ನಳಚಂಪು

ಸಂಪಾದಕರು

ಎಚ್. ಆರ್. ರಂಗಸ್ವಾಮಿ ಅಯ್ಯಂಗಾರ್

ವಿದ್ವಾನ್ ಎಸ್. ಎಲ್. ಕೃಷ್ಣ ಜೋಯಿಸ್

ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಯನ ಸಂಸ್ಥೆ

ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ

೧೯೭೦

VEC, Library
003936
L116F-K
VECKAN937
VIJAYA EVENING COLLEGE,
LIBRARY
BANGALORE-4.
ACCN. NO 3936
SECTION
COST 8-00
Date 13·12·72 Librarian.

L116J K5.

ಮುಳಬಾಗಿಲಿನಲ್ಲಿರುವ ವಿಟ್ಠಲ ವಿಗ್ರಹ

(ಮೈಸೂರು ಪುರಾತತ್ತ್ವ ವಿಭಾಗದ ಕೃಪೆಯಿಂದ)

ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಯನ ಸಂಸ್ಥೆ

ಪ್ರಾಚ್ಯಕಾವ್ಯಮಾಲೆ_೧೧

ಪ್ರಧಾನ ಸಂಪಾದಕ

ಡಾ. ಹಾ. ಮಾ. ನಾಯಕ

ವಿಭಾಗ ಸಂಪಾದಕ

ಬಿ. ಎಸ್. ಸಣ್ಣಯ್ಯ

ನ ಳ ಚಂ ಪು

ನಳಚಂಪು

ಸಂಪಾದಕರು
ಎಚ್. ಆರ್. ರಂಗಸ್ವಾಮಿ ಅಯ್ಯಂಗಾರ್
ವಿದ್ವಾನ್ ಎಸ್. ಎನ್. ಕೃಷ್ಣಜೋಯಿಸ್

ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಯನ ಸಂಸ್ಥೆ
ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ
೧೯೭೧

NALA CHAMPU by Chaundarasa—Edited by H.R. Ranga Swamy Iyengar and S. N. Krishna Jois ; Published by the Institute of Kannada Studies, Manasa Gangothri, University of Mysore, Mysore-6. Second Edition : 1971 Pp. 42+ 146

All Rights Reserved

ಪ್ರಾಚ್ಯಸಂಶೋಧನ ಸಂಸ್ಥೆಯಿಂದ ಮೊದಲ ಮುದ್ರಣ ೧೯೫೩
ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಯನ ಸಂಸ್ಥೆಯಿಂದ ೧೯೭೧

ಬೆಲೆ
ಸಾದಾ ಪ್ರತಿ : ರೂ. 5_00
ಉತ್ತಮ ಪ್ರತಿ : ರೂ. 8-00

ಮಾರಾಟಗಾರರು
ಡೈರೆಕ್ಟರ್
ಪ್ರಸಾರಾಂಗ, ಮಾನಸಗಂಗೋತ್ರಿ, ಮೈಸೂರು-೬

ಮುದ್ರಕರು
ಶ್ರೀ ಮೀರಾ ಪ್ರಿಂಟರ್ಸ್
ಶಿವರಾಂಪೇಟೆ, ಮೈಸೂರು_೧

ಮುನ್ನುಡಿ

ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ 1966ರ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಚ್ಯ ಸಂಶೋಧನಾಲಯದ ಕನ್ನಡ ವಿಭಾಗವನ್ನು ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಯನ ಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ವಿಲೀನಗೊಳಿಸಲಾಯಿತು. ಅಂದಿನಿಂದ ಈ ವಿಭಾಗ ವನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಸಂಸ್ಥೆಯ 'ಸಂಪಾದನ ವಿಭಾಗ' ವೆಂದು ಹೆಸರಿಸಲಾಯಿತು. ಕಾಲ ನಿರ್ದೇಶಿತವಾಗಿ ಕ್ರಿ. ಶ. 1436ರಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಮಾಡಲಾಗಿರುವ 'ಪುಷ್ಪದಂತ ಪುರಾಣ'ದ ಹಸ್ತಪ್ರತಿಯಿಂದ ಹಿಡಿದು 1850ರಲ್ಲಿ ರಚಿತವಾಗಿರುವ 'ಪ್ರಭಾವತಿ ಪುರಾಣ'ದ ಹಸ್ತ ಪ್ರತಿಯವರೆಗೆ ಇಂದು 5000ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಹಸ್ತಪ್ರತಿಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ 'ಸಂಪಾದನ ವಿಭಾಗ' ಅಧ್ಯಯನ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಒಂದು ಪ್ರಧಾನ ಅಂಗವಾಗಿದೆ. ಕನ್ನಡಭಾಷಾ ಸಾಹಿತ್ಯಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಅಧ್ಯಯನವನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುವವರಿಗೆ, ಸಂಶೋಧಕರಿಗೆ, ಸ್ನಾತಕ ಮತ್ತು ಸ್ನಾತಕೋತ್ತರ ಕನ್ನಡ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಇದು ಆಕರ ಗ್ರಂಥಗಳ ತವರಾಗಿದೆ, ಪ್ರೇರಣೆಯ ಸ್ರೋತವಾಗಿದೆ.

ಮುದ್ರಣ ಸೌಲಭ್ಯ ಈಗ್ಗೆ ಕೆಲವು ಶತಮಾನಗಳಿಂದೀಚೆಗೆ, ಮಾನವ ಜನಾಂಗಕ್ಕೆ ದೊರೆತಿರುವ ವರ. ಈ ಸೌಲಭ್ಯವಿಲ್ಲದಿದ್ದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಓಲೆಗರಿ ಅಥವಾ ತಾಡು ಪತ್ರದ ಮೇಲೆ ಕಂಠದಿಂದ ಕೊರೆದು, ಅನನ್ಯ ಶ್ರದ್ಧೆಯಿಂದ ಆ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಅಭ್ಯಸಿಸಿ, ಅದನ್ನು ಕಾಯ್ದುಕೊಂಡು ಬಂದ ಹಿರಿಯರಿಂದ ಅಂದಿನ ಅಪೂರ್ವ ಸಾಹಿತ್ಯ ನಮ್ಮ ಸಂಪತ್ತಾಗಿ ಉಳಿದಿದೆ. ತಮಗೆ ಪ್ರಿಯವೆನಿಸಿದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿಮಾಡಿಸಿ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದುದು ಆ ಕಾಲದ ಒಂದು ಬಗೆಯ ಹವ್ಯಾಸವೇ ಆಗಿತ್ತು. ಈ ಕಾರಣದಿಂದಾಗಿಯೆ ಓಲೆಗರಿಯ ಒಂದು ಸಂಪುಟದಲ್ಲಿಯೇ, ಅನೇಕ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಗ್ರಂಥಭಾಗಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿಲಿಪೀಕರಿಸಿರುವುದನ್ನು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ. ಹಸ್ತಪ್ರತಿಗಳ ಅನೇಕ ಪ್ರತಿಗಳನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿ ಹಂಚುವುದನ್ನೂ ಪುಣ್ಯಕಾರ್ಯವೆಂದು ಬಗೆದು ಆ ರೀತಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದುದ್ದಕ್ಕೂ ಉದಾಹರಣೆಗಳಿವೆ. ಪ್ರತಿಲಿಪೀಕರಣ ಹಲವರಿಗೆ ಜೀವನೋ ಪಾಯದ ಸಾಧನವಾಗಿಯೂ ಇತ್ತು. ಹಸ್ತಪ್ರತಿಗಳನ್ನು ಸುಂದರ ಸಂದರ್ಭೋಚಿತ ಚಿತ್ರ ಗಳಿಂದ ಅಲಂಕರಿಸುವ ವಾಡಿಕೆಯೂ ಇತ್ತು. ಇವು ನಮ್ಮ ಜನಗಳ ಸಾಹಿತ್ಯ–ಶಾಸ್ತ್ರ–ಕಲಾಭಿರುಚಿಗಳ ಪ್ರತೀಕವಾಗಿವೆ.

ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಇತಿಹಾಸ, ಭಾಷಾಚರಿತ್ರೆ—ಇವುಗಳ ಸಮಗ್ರ ಅರಿವಿಗೆ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ವಾಗಿ ಸಂಪಾದಿಸಿದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅತ್ಯಾವಶ್ಯಕ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ. ಕೋಶ ಅಥವಾ ನಿಘಂಟು ಗಳ ರಚನೆಗೆ, ಅವುಗಳ ಮೂಲಘಟಕಗಳಾದ ಶಬ್ದಗಳ ಅರ್ಥ ನಿರ್ಧಾರಕ್ಕೆ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ

ವಾಗಿ ಸಂಪಾದಿಸಿದ ಸಾಹಿತ್ಯಕೃತಿಗಳು ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗುತ್ತವೆ. ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಮತ್ತು ಐತಿಹಾಸಿಕ ಪುನಸ್ರಚನೆಗೆ ಅಗತ್ಯವಾಗಿ ಬೇಕಾಗಿರುವ ಅನೇಕ ಗ್ರಂಥಗಳು ಇಂದಿಗೂ ಅನುಪಲಬ್ಧವಾಗಿವೆ. ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ, ಅನ್ಯ ಕವಿಗಳ ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿ ಉಕ್ತವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಮಾತ್ರ ಪಲವು ಕವಿಗಳ ಮತ್ತು ಗ್ರಂಥಗಳ ಹೆಸರುಗಳು ತಿಳಿದು ಬರುತ್ತವೆ. ಕಾವ್ಯ ಪ್ರಯೋಗ ಪರಿಣತಮತಿಗಳಾಗಿದ್ದ ಕನ್ನಡ ಜನತೆಯ ಬಳಿ ಒಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಇವೆಲ್ಲ ಲಭ್ಯವಾಗಿದ್ದಿರಬೇಕು. ನಾಡಿನ ಹಲವೆಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಓಲೆಗರಿಯ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅನೇಕ ಶತಮಾನ ಗಳವರೆಗೆ ತನ್ನ ವೈಭವವನ್ನು ಮೆರೆದಿತ್ತು. ಕಾವ್ಯಪಾರಾಯಣ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಜೀವನದ ಅಂಗವಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಿತ್ತು. ಕಾಲಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ದೇಶಕಾಲಪರಿಸರಗಳ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ, ಜನತೆಯ ಅಜ್ಞಾನ, ಅಶ್ರದ್ಧೆ ಮತ್ತು ಔದಾಸೀನ್ಯಗಳ ಫಲವಾಗಿ ಅವು ಮೂಲೆಗುಂಪಾ ಗುತ್ತ ಬಂದು ಕೀಟಗಳಿಗೆ ಆಹಾರವಾಗತೊಡಗಿದವು. ಅವುಗಳನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಿಸಲಾಗದೆ ನದಿಯ ಪಾಲೋ, ಬೆಂಕಿಯ ಪಾಲೋ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಉದಾಹರಣೆಗಳೂ ಅಸಂಖ್ಯ ವಾಗಿವೆ. ಮತ್ತೆ ಕೆಲವೆಡೆಗಳಲ್ಲಿ ನವರಾತ್ರಿಯಂದು ಬೆಳಕುಕಂಡು ಪೂಜಾರ್ಹವಾಗಿ, ಹಾಲುಂಡು ಮತ್ತೆ ಕತ್ತಲ ಕೋಣೆಯ ಮೂಲೆ ಸೇರಬೇಕಾದ ದುಸ್ಥಿತಿ ಒದಗಿ ಹಲವಾರು ಅಮೂಲ್ಯ ಪ್ರತಿಗಳು ತ್ರುಟಿತವಾಗಿ ಹೋಗಿವೆ. ಇಂಥ ಮೌಢ್ಯವನ್ನು ದೂರಮಾಡಿ ಹಸ್ತಪ್ರತಿಗಳನ್ನು ಹೊರಗೆಳೆದು, ಅವುಗಳನ್ನು ಕೊಂಡು ಇಲ್ಲವೆ ಎರವಲಾಗಿ ಪಡೆದು ಪರಿಷ್ಕರಿಸಿ, ಸಂಪಾದಿಸುವ ಹೊಣೆಯನ್ನು ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಸಂಪಾದನ ವಿಭಾಗ ಹೊತ್ತಿದೆ.

ಅನುಪಲಬ್ಧವಾಗಿರುವ ಸಾಹಿತ್ಯರಾಶಿಯನ್ನು ಹೊರತರಲು, ಉಪಲಬ್ಧಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ಪರಿಷ್ಕಾರ ನೀಡಲು ಹಸ್ತಪ್ರತಿಗಳ ಸಂಗ್ರಹಕಾರ್ಯ ಸತತವಾಗಿ ನಡೆಯಬೇಕಾಗಿದೆ. ಸಾಹಿತ್ಯಕ ಚಟುವಟಿಕೆಯ ಕೇಂದ್ರಗಳಾಗಿದ್ದ ಎಡೆಗಳಲ್ಲಿ, ಕವಿಗಳ ಕೀರ್ತಿ ಹರಡಿದ್ದ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ, ಜ್ಞಾನಗಂಗೆಯನ್ನು ಮನೆಮನೆಯ ಬಾಗಿಲಿಗೆ ಕೊಂಡೊಯ್ದ ಶಿವಶರಣರು ಮತ್ತು ದಾಸರುಗಳು ಸಂಚರಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ, ಅವರ ನೆನಪಿಗಾಗಿ ಮಠಗಳು, ಸ್ಮಾರಕಗಳು ನಿರ್ಮಿತವಾಗಿರುವ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ, ಅನುಯಾಯಿಗಳ ಮತ್ತು ಭಕ್ತರ ಮನೆ ಗಳಲ್ಲಿ, ಸಾಹಿತ್ಯೋಪಾಸಕರ ಬಳಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಗೋ ಎಂತೋ ಸಂಗ್ರಹಿತವಾಗಿರುವ ಹಸ್ತ ಪ್ರತಿಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ರಕ್ಷಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಹಸ್ತ ಪ್ರತಿಯ ಭಂಡಾರವನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡು ಬರುವತ್ತ ಆದ್ಯಗಮನ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ.

ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ ಪ್ರತಿಗಳನ್ನು ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಿಂದ ಕಾಪಾಡಿಕೊಂಡು ಬರುವುದೂ ಅತ್ಯಂತ ಮುಖ್ಯವಾದ ಹೊಣೆ. ಕೀಟಗಳ ಹಾವಳಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿ ಪ್ರತಿಗಳು ಶಿಥಿಲವಾಗದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ಸಲ ಅವುಗಳನ್ನು ಸ್ವಚ್ಛಗೊಳಿಸು ವುದು ಕೀಟನಿರೋಧಕ ತೈಲ ಲೇಪನ ಮಾಡುವುದು, ವಾಯು ನಿಯಂತ್ರಿತ ಕೊಠಡಿ ಯಲ್ಲಿಟ್ಟು ಪ್ರಧೂಮನ ಉಪಚಾರ ನೀಡುವುದು (Fumigation Treatment), ತೀರ ತ್ರುಟಿತವಾದ ಹಸ್ತಪ್ರತಿಗಳನ್ನು ಮೈಕ್ರೋಫಿಲಂಗಳಲ್ಲಿ ಶಾಶ್ವತಗೊಳಿಸುವುದು

ಅಗತ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ರೀತಿ ಹಸ್ತಪ್ರತಿಗಳನ್ನು ಕಾಪಾಡಿಕೊಂಡು ಬರುವುದು ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಶ್ರಮಸಾಧ್ಯವಾದ ಹಾಗೂ ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಸುಲಭಸಾಧ್ಯವಲ್ಲದ ಕಾರ್ಯ. ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಯನ ಸಂಸ್ಥೆ ಹಸ್ತಪ್ರತಿಗಳ ಸಂರಕ್ಷಣೆಗೆ ಅಗತ್ಯವಾದ ಮೇಲ್ಕಂಡ ಎಲ್ಲ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನೂ ಕೈಗೊಂಡಿದೆ.

ಗ್ರಂಥ ಸಂಪಾದನೆ ಶ್ರಮಸಾಧ್ಯವಾದ ಕಾರ್ಯ. ವಿದ್ವತ್ತು, ವ್ಯುತ್ಪತ್ತಿ, ಪ್ರತಿಭೆ ಮೇಳವಿಸಿರುವ ಸಮರ್ಥರು ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕಾದ ಕಾರ್ಯ. ಈ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಹಲವಾರು ಭಾಷೆಗಳ, ಶಾಸ್ತ್ರಗಳ ಪರಿಚಯವೂ ಅಗತ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಹಸ್ತಪ್ರತಿಗಳೂ ಕಾಲ, ದೇಶ, ಮತ್ತು ಪರಿಸರಗಳ ಪ್ರಭಾವಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಸಾಹಿತ್ಯಾಭ್ಯಾಸಿಗಳು ಹಸ್ತಪ್ರತಿಗಳ ಮೇಲೆ ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳನ್ನು, ತಮ್ಮ ಅನಿಸಿಕೆಗಳನ್ನು ಬರೆದು ಬಿಡುತ್ತಿದ್ದುದೂ ಉಂಟು. ಕಾಲಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಅವು ಮೂಲದ ಅಂಗುವೋ ಎಂಬಂತೆ ಸೇರಿ ಬಿಡುತ್ತಿದ್ದುದೂ ಸಹಜವೆ. ಪ್ರತಿಭಾವಂತರೂ, ವ್ಯುತ್ಪನ್ನಮತಿಗಳೂ, ಕಾವ್ಯರಚನಾ ಸಮರ್ಥರೂ ಮೂಲವನ್ನು ಕೆಲವು ವೇಳೆ ಉತ್ತಮಪಡಿಸಿ, ಕೆಲವು ವೇಳೆ ಕೆಡಿಸಿ, ಅರ್ಥ ಸೌಲಭ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಅರ್ಥವಾಗುವಂಹತ ಪಾಠಾಂತರಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿ, ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಮೂಲಧಾಟಿಗೆ ಭಂಗ ಬರದಂತೆ ತಮ್ಮ ಸ್ವಂತ ರಚನೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಕ್ಷೇಪಿಸಿಬಿಟ್ಟಿರುವುದೂ ಉಂಟು. ಇಂತಹ ಪ್ರಕ್ಷೇಪಗಳು ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಸನ್ನಿವೇಶದ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿರುವುದೂ ಉಂಟು. (ಒಂದು ವೇಳೆ ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ಹಾಗಾಗದಿದ್ದರೂ ಪ್ರಕ್ಷೇಪರು ಹಾಗೆ ಭಾವಿಸಿಕೊಂಡದ್ದೂ ತಮ್ಮ ಚಪಲವನ್ನು ತೀರಿಸಿಕೊಂಡದ್ದೂ ಸತ್ಯ !). ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಅನಾವಶ್ಯಕ ವಿಸ್ತರಣಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗಿ ಕೃತಿಯ ಗಾತ್ರದ ಹೆಚ್ಚಳಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ನೆರವಾಗಿರುವುದೂ ಉಂಟು. ಲಿಪಿಕಾರರೂ ಅನೇಕ ವೇಳೆ ತಮಗೆ ಸರಿದೋರಿದಂತೆ ಅಥವಾ ಸೂಕ್ತ ಕಂಡಂತೆ ಶಬ್ದರೂಪಗಳನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಿ ಅಥವಾ ಬೇರೆ ಶಬ್ದವನ್ನು ತಂದು ಗಿಡಿದು, ತಿಳಿದೋ ತಿಳಿಯದೆಯೋ ಮೂಲಕ್ಕೆ ತಿದ್ದುಪಡಿಗಳನ್ನು ತಂದುಬಿಡುತ್ತಿದ್ದುದುಂಟು. ಇಂತಹ ಅನೇಕ ಕಾರಣಗಳಿಂದಾಗಿ ಒಂದೇ ಕೃತಿಯ ಹಲವು ಪ್ರತಿಗಳಲ್ಲಿ ಪಾಠ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ. ಒಂದೊಂದೇ ಪ್ರತಿಗಳು ದೊರಕಿದ್ದು ಅದೂ ತ್ರುಟಿತವಾಗಿರುವಂತಹ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಮೂಲಪ್ರತಿಯ ಪಾಠವನ್ನು ಪುನರ್ರಚಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇದು ನಿಜಕ್ಕೂ ಪ್ರತಿಭೆಯ ಕೆಲಸವಾಗುತ್ತದೆ. ಇಂತಹ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಪಾದಕನ ಪರೀಕ್ಷೆಯೇ ನಡೆದುಹೋಗುತ್ತದೆ. ವಿದ್ವತ್ತಿನ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ತಾಳ್ಮೆ, ಶ್ರಮಸಹಿಷ್ಣುತೆ ಇಲ್ಲವಾದರೆ ಈ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ಸು ಪಡೆಯುವುದು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಗ್ರಂಥ ಸಂಪಾದನೆ ಇಂದು ವಿಶಿಷ್ಟಶಾಸ್ತ್ರವಾಗಿಯೇ ಬೆಳೆದಿದೆ.

'ಸಂಪಾದನ ವಿಭಾಗ' ಹಲವಾರು ಸಾಹಿತ್ಯ ಮತ್ತು ಶಾಸ್ತ್ರಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ವೈಜ್ಞಾನಿಕವಾಗಿ ಸಂಪಾದಿಸಿ, ಪಾಠಗಳನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸಿ, ಪಾಠಾಂತರಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿ, ವಿಸ್ತಾರವಾದ ಪೀಠಿಕೆಗಳನ್ನು ಬರೆದು ಕವಿಯ ಕಾಲ, ದೇಶ, ಕೃತಿಗಳ ವಿಚಾರವನ್ನು ಚರ್ಚಿಸಿ,

ಅವುಗಳ ಸಾಹಿತ್ಯಕ ಮೌಲ್ಯವನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ, ಅಗತ್ಯವಾದಲ್ಲಿ ಟಿಪ್ಪಣಿವ್ಯಾಖ್ಯಾನಗಳನ್ನು ನೀಡಿ, ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಗದ್ಯಾನುವಾದಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು, ಅರ್ಥಕೋಶವನ್ನು ಒದಗಿಸಿ ಬೆಳಕಿಗೆ ತರುತ್ತಿದೆ. ಪ್ರಾಚ್ಯ ಸಂಶೋಧನಾಲಯದ ಅಂಗವಾಗಿದ್ದಾಗ ಹೊರ ತಂದಿರುವ 40 ಗ್ರಂಥಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಅಧ್ಯಯನ ಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಸೇರ್ಪಡೆಯಾದ ಮೇಲೆ 'ಪ್ರಾಚ್ಯಮಾಲೆ'ಯ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಈಗಾಗಲೇ 10 ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಹೊರತರಲಾಗಿದೆ. ಪ್ರಕಟನೆಯ ವಿವಿಧ ಹಂತಗಳಲ್ಲಿರುವ ಕೃತಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ 13. ಪ್ರಕಟಣೆಗೆ ಸಿದ್ಧ ವಾಗಿರುವುವು 6. ಸಂಪಾದನೆಗೆ ಆಯ್ದುಕೊಂಡಿರುವ ಗ್ರಂಥಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ 20. ಬೆಳಕು ಕಾಣಲು ಸಿದ್ಧವಾಗಿರುವ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ವ್ಯವಸ್ಥಿತ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹೊರತರಲು ಸಂಸ್ಥೆ ಸತತವಾಗಿ ಶ್ರಮಿಸುತ್ತಿದೆ. ಇದುವರೆಗೆ ಸಂಪಾದನ ವಿಭಾಗದ ಸಂಶೋಧನ ಸಹಾಯಕರು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿದ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಪ್ರಕಟಿಸಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಈ ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ಸಂಗ್ರಹಿತ ವಾಗಿರುವ ಹಸ್ತಪ್ರತಿಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡು ಹೊರಗಿನವರೂ ಸಂಪಾದಿಸಬಹುದಾದ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನೂ ಪ್ರಕಟಿಸಲು ಯೋಜಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಪ್ರಕಟಣೆಯ ಕೆಲಸ ತ್ವರಿತ ಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಹಸ್ತಪ್ರತಿಗಳಲ್ಲೇ ಉಳಿದು ಸಾಮಾನ್ಯರ ಕೈಗೆಟುಕದ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಸರ್ವರ ಸ್ವತ್ತಾಗಿಸುವ ಉದ್ದೇಶವೂ ತೀವ್ರಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.

'ಸಂಪಾದನ ವಿಭಾಗ' ಸಂಕಲಿತ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಹೊರತರುವಲ್ಲಿಯೂ ನಮಗೆ ನೆರವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಎರಡು ಸಾವಿರ ವರ್ಷಗಳ ಸುದೀರ್ಘ ಪರಂಪರೆಯನ್ನುಳ್ಳ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಸಿಂಹಾವಲೋಕನ ಮಾಡಿಸುವಂತಹ ಪ್ರಾತಿನಿಧಿಕ ಸಂಕಲನ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ವಿವಿಧ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿಟ್ಟು ರಚಿಸಲಾಗುತ್ತಿರುವ ಈ ಗ್ರಂಥಗಳು ಆಯಾ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರವಲ್ಲವೆ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಪರಿಚಯವನ್ನು ಬಯಸುವವರಿಗೂ ಉಪಯುಕ್ತವಾಗುತ್ತವೆ. ಇಂಥ ಸಂಕಲನಗಳನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುವುದೂ ಸಂಪಾದನ ವಿಭಾಗದ ಒಂದು ಪ್ರಮುಖ ಹೊಣೆಯಾಗಿದೆ.

ಈಗ ಪ್ರಕಟವಾಗುತ್ತಿರುವ ಚೌಂಡರಾಜನ 'ನಳಚಂಪು' ಪ್ರಾಚ್ಯ ಕಾವ್ಯ ಮಾಲೆಯ ಹನ್ನೊಂದನೆಯ ಪ್ರಕಟಣೆ. 1952 ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಚ್ಯ ಸಂಶೋಧನ ಸಂಸ್ಥೆಯಿಂದ ಹೊರತಂದಿದ್ದ ಮೊದಲ ಮುದ್ರಣದ ಪ್ರತಿಗಳು ಮುಗಿದುಹೋಗಿದ್ದುದರಿಂದ ಈ ಗ್ರಂಥ ವನ್ನು ಮತ್ತೆ ಅಚ್ಚಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ಮುದ್ರಣದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಮಾರ್ಪಾಟುಗಳನ್ನು ಮಾಡ ಲಾಗಿದೆ. ಒಂದು, ಮೊದಲ ಮುದ್ರಣದಲ್ಲಿ ಸೂಚಿತ ಪಾಠವೆಂದು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಒಂದೆಡೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದ ಪಾಠಗಳನ್ನು ಈ ಮುದ್ರಣದಲ್ಲಿ ಆಯಾ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿಯೇ 'ಸೂ' ಎಂಬ ಸಂಕೇತ ದೊಡನೆ ಪಾಠಾಂತರವಾಗಿ ಅಳವಡಿಸಲಾಗಿದೆ. ಎರಡು, ಪ್ರಸ್ತಾವನೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಪದ್ಯ ಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಉದ್ಧರಿಸಿ ಕವಿ-ಕಾವ್ಯ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಮತ್ತಷ್ಟು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ. ಮೂರು, ಅರ್ಥಕೋಶವೊಂದನ್ನು ಹೊಸದಾಗಿ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಈ ಕಾರ್ಯ

ಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿರುವ ಸಂಪಾದನ ವಿಭಾಗದ ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎನ್. ಕೃಷ್ಣಜೋಯಿಸ್ ಅವರಿಗೆ ನಮ್ಮ ವಂದನೆಗಳು. ಈ ಬಾರಿಯೂ ಮುಳುಬಾಗಿಲಿನ ಮತ್ತು ಹೊಸಕೋಟೆ ವಿಟ್ಠಲನ ವಿಗ್ರಹಗಳ ಪಡಿಯಚ್ಚುಗಳನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಅನುಮತಿಯನ್ನು ನೀಡಿ ಸಹಕರಿಸುವ ಮೈಸೂರು ಪುರಾತತ್ತ್ವ ಇಲಾಖೆಯ ನಿರ್ದೇಶಕರಿಗೆ ನಾವು ಕೃತಜ್ಞ ರಾಗಿದ್ದೇವೆ. ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಬಹುಬೇಗ ಮುದ್ರಿಸಿಕೊಟ್ಟಿರುವ ಶ್ರೀ ವೀರಾ ಮುದ್ರಣಾಲಯದವರಿಗೂ ನಮ್ಮ ವಂದನೆಗಳು ಸಲ್ಲುತ್ತವೆ.

ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಯನ ಸಂಸ್ಥೆ
ಜನವರಿ ೨೯, ೧೯೭೧

ಹಾ. ಮಾ. ನಾಯಕ
ಪ್ರಧಾನ ಸಂಪಾದಕ

ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ

ಈ ಕಾವ್ಯವು ಒಂದು ಚಂಪೂಗ್ರಂಥ. ಇದನ್ನು ಬರೆದವನು "**ಚೌಂಡರಸಂ** ಕರ್ಣಾಟವಂಶ ಶೃಂಗಾರ ರಸಂ." ಈತನಿಗೆ ಚೌಂಡರಾಜನೆಂಬ ಹೆಸರೂ ಇದ್ದಿತು. ಈತನು ಈ ನಳಚರಿತ್ರೆಯಲ್ಲದೆ ದಶಕುಮಾರಚರಿತ್ರೆ ಮತ್ತು ಬಾಣಾಸುರವಿಜಯ ಎಂಬೀ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಬರೆದಿರುವುದಾಗಿ ಈ ಕಾವ್ಯದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿರುವ

'ಬಾಣಾಸುರವಿಜಯಂ ಕ
ಲ್ಯಾಣನಳಖ್ಯಾತಿ ದಶಕುಮಾರಚರಿತ್ರಂ
ಕ್ಷೋಣೀಜನಕರ್ಣಮನಃ
ಪ್ರೀಣನಮಿವು ಚೌಂಡರಾಜವಿರಚಿತಕೃತಿಗಳ್'

ಎಂಬ ಕಂದಪದ್ಯದಿಂದ ತಿಳಿದುಬರುವುದು ; ಅಲ್ಲದೆ ಇವನು ರಚಿಸಿರುವ ಈ ಮೂರು ಕಾವ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ನಳಚಂಪುವೇ ಕೊನೆಯದೆಂದೂ ಸ್ಪಷ್ಟಪಡುವುದು. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ದಶಕುಮಾರ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ಕಾವ್ಯಕಲಾನಿಧಿ ಸಂಪಾದಕರಾಗಿದ್ದ ಶ್ರೀ || ಎಸ್. ಜಿ. ನರಸಿಂಹಾಚಾರ್ಯರು ಮತ್ತು ಶ್ರೀ || ಮಂ. ಆ. ರಾಮಾನುಜೈಯಂಗಾರ್ಯರು ಕ್ರಿಸ್ತಾಬ್ದ ೧೯೦೨ರಲ್ಲಿ ಅಚ್ಚಿಟ್ಟು ಪ್ರಕಾಶಪಡಿಸಿರುವರು. ಸಂಸ್ಕೃತ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಗದ್ಯರೂಪದಲ್ಲಿರುವ ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಚಂಪೂರೂಪದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡಿಸಿದಂತೆ

"ಮೊದಲೊಳ್ ದಂಡಿಕವೀಶ್ವರಂ ದಶಕುಮಾರಾಖ್ಯಾತ ಚಾರಿತ್ರಮಂ
ಪದೆಪಿಂ ಸಂಸ್ಕೃತಭಾಷೆಯಿಂ ರಚಿಸಿದಂ ಧಾತ್ರೀಜನಶ್ರೋತ್ರಸ
ಮ್ಮದನಪ್ಪಂತದನಾಂ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಯವತಾರಾಕಾರನುಂ ತಾಳ್ದಿ ಸ
ದ್ವಿದಿತಂ ರಂಗದೊಳಾಡಿ ತೋರ್ಪ ತೆಱದಿಂ ಪೇೞ್ವೆಂ ಸುಕರ್ಣಾಟದಿಂ"

ಎಂಬ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಕವಿಯು ಹೇಳಿಕೊಂಡಿರುವನು. ಆದರೆ ಈ ಗ್ರಂಥವು ಈವರೆಗೆ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ದೊರೆತಿಲ್ಲ. ಇವನ ಬಾಣಾಸುರವಿಜಯವಂತೂ ಸಿಕ್ಕಿಯೇ ಇಲ್ಲ.

ಗ್ರಂಥ ಸಂಪಾದನೆ

ಈತನ ಕೃತಿಯಾದ ನಳಚಂಪುವಿನ ಓಲೆಯ ಪ್ರತಿಯು ಕ್ರಿಸ್ತಾಬ್ದ ೧೯೨೮ ರಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ಒಂದು ಸಿಕ್ಕಿತು. ಈ ಪ್ರತಿಯನ್ನನುಸರಿಸಿ ಈಗ

ಈ ಕಾವ್ಯವನ್ನು ಮುದ್ರಿಸಿ ಪ್ರಕಾಶಪಡಿಸಿದೆ. ಈ ಓಲೆಯ ಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ೩೬ ಪತ್ರಗಳಿವೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪುಟದಲ್ಲಿಯೂ ೮-೧೦ ಪಂಕ್ತಿಗಳಿವೆ. ಒಂದೆರಡು ಓಲೆಗಳ ತುದಿಯು ಮುರಿದುಹೋಗಿದೆ. ಬರವಣಿಗೆಯು ಸ್ಫುಟವಾಗಿದ್ದರೂ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಅಕ್ಷರಲೋಪಗಳಿವೆ. ಹೀಗೆ ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗಿರುವ ಅಕ್ಷರಗಳನ್ನು ಕಂಸದಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಿದೆ. ಮಾತೃಕೆಯಲ್ಲಿರುವ ಪಾಠವು ಅರ್ಥವಾಗದಿದ್ದರೆ, ಅರ್ಥವಾಗುವಂತೆ ತಿದ್ದಿ ಮಾತೃಕೆಯ ಪಾಠವನ್ನು ಪುಟದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಅರ್ಥಪುಷ್ಟಿಕರವೆಂದು ಕಂಡುಬಂದ ಕೆಲವು ಪಾಠಗಳನ್ನು (ಸೂ) ಎಂದು ಸೂಚಿತ ಪಾಠಾಂತರವಾಗಿ ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಮೂಲಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿ ಶಕಟರೇಫದ ಪ್ರಯೋಗವಿದ್ದರೂ ಅದು ಅನೇಕ ಕಡೆ ಸರಿಯಾಗಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಿದೆ. 'ೞ'ಪ್ರಯೋಗವು ಮಾತೃಕೆಯಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಕವಿಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಇದು ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿದ್ದಿರಬೇಕೆಂದು ಇದನ್ನು ಅಚ್ಚಿನ ಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿದೆ.

ಕವಿ ವಿಚಾರ

ಚೌಂಡರಸನ ಕಾಲ ದೇಶಾದಿಗಳ ವಿಚಾರವನ್ನು ನಿಷ್ಕೃಷ್ಟವಾಗಿ ತಿಳಿಯಲು ಈ ಕಾವ್ಯವು ಅಷ್ಟು ಸಹಕಾರಿಯಾಗಿಲ್ಲ. ಇವನ ದಶಕುಮಾರ ಚರಿತ್ರೆಯಿಂದ ಈತನ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ತಿಳಿಯಬಹುದು. ಇವನನ್ನು ಮತ್ತಾವ ಕವಿಯೂ ತನ್ನ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಸ್ತುತಿಸಿಲ್ಲ. ಇವನು

'ಪೊಗೞ್ವೆಂ ಲಕ್ಷಣಲಕ್ಷಿತಾದ್ಭುತವಚೋನಿಷ್ಕಂಪನಂ **ಪಂಪನಂ**
ಜಗತೀಪ್ರೀತಿಕರ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಕವಿತಾಸಂಪನ್ನನಂ **ಪೊನ್ನನಂ**
ಸುಗಮಾರ್ಥಸ್ಫುಟಶಬ್ದ ಸುಂದರಕಿರದ್ವಾಕ್ಸಾಂದ್ರನಂ **ಚಂದ್ರನಂ**
ಭಗವದ್ವಿಷ್ಣುಕಥಾವತಾರ ರಚಿತ ಶ್ರೀ ಭದ್ರನಂ **ರುದ್ರನಂ**

ಎಂದು ತನಗೆ ಹಿಂದಿದ್ದ ಕವಿಶ್ರೇಷ್ಠರಾದ **ಪಂಪ, ಪೊನ್ನ, ಚಂದ್ರ,** ಮತ್ತು **ರುದ್ರಭಟ್ಟ** ಇವರನ್ನು ತನ್ನ ದಶಕುಮಾರ ಚರಿತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ತುತಿಸಿರುವುದರಿಂದ, ಜಗನ್ನಾಥವಿಜಯವನ್ನು ಬರೆದಿರುವ ರುದ್ರಭಟ್ಟನಿಗಿಂತ ಈಚಿನವನೆಂದು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡುತ್ತದೆ. ಕವಿಚರಿತೆಕಾರರು ಮೊದಲು ರುದ್ರಭಟ್ಟನ ಕಾಲವನ್ನು ಸುಮಾರು ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೧೮೦[1] ಎಂದು ಊಹಿಸಿ, ಶ್ರೀರ್ಮಾ ವೆಂಕಟಸುಬ್ಬಯ್ಯನವರ ವಾದವನ್ನು ಖಂಡನೆ ಮಾಡುವಾಗ ಆತನು ಸುಮಾರು ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೧೮೫[2] ರಲ್ಲಿ ಇದ್ದಿರಬಹುದೆಂದು ಸೂಚಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಇದರಿಂದಲೇ ಚೌಂಡರಾಜನು ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೧೮೫ರ ಮೇಲೆ ಸುಮಾರು ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೩೦೦ ರಲ್ಲಿ ಇದ್ದಿರಬಹುದೆಂದು ಅವರು ಊಹಿಸಿರುತ್ತಾರೆ.[3] ಆದರೆ

---

[1] ಕವಿಚರಿತ್ರೆ ಸಂ ೧ ಪುಟ ೨೭೧. [2] ಕವಿಚರಿತ್ರೆ ಸಂ. ೩, ಅವತರಣಿಕೆ [3] ಕವಿಚರಿತ್ರೆ ಸಂ ೧, ಪುಟ ೪೦೩.

ಅವರು ಚೌಂಡರಾಜನ ಕಾಲದ ಉತ್ತರಾವಧಿಯನ್ನು ನಿಷ್ಕರ್ಷಿಸಲು ಯಾವ ಕಾರಣವನ್ನೂ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀವರ್ಮ ರಾಜಪುರೋಹಿತರು, ಚೌಂಡರಸನ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಬರೆದಿರುವ ಲೇಖನದಲ್ಲಿ[1] ಕವಿಯ ಕಾಲದ ಉತ್ತರಾವಧಿಯನ್ನು ಗೊತ್ತುಮಾಡಲು ಎರಡು ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ನಿರೂಪಿಸಿರುವರು.

(i) ಚೌಂಡರಾಜನು ಅಭಿನವ ದಶಕುಮಾರಚರಿತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ದೇವಗಿರಿಯಾದವರ **ಸಿಂಹಣ** ರಾಜನನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಿರುವುದು.

(ii) ಪಂಡರಾಪುರದ ವಿಟ್ಠಲದೇವರನ್ನು ಪಾಂಡುರಂಗನೆಂದು ಆತನ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಸಂಬೋಧಿಸದೆ ಇರುವುದು. ಇವೆರಡರಲ್ಲಿ ಮೊದಲನೆಯ ಕಾರಣವು ಅಷ್ಟು ಯುಕ್ತವಾಗಿ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ.

ಅಭಿನವ ದಶಕುಮಾರ ಚರಿತ್ರೆಯ ಎಂಟನೆಯ ಆಶ್ವಾಸದಲ್ಲಿರುವ ಅಪಹಾರವರ್ಮನಕಥೆಯಲ್ಲಿ 'ಚೇರಂ ವಾರುಣಕೋಟಿಯಂ ಗಜಘಟಾ ಸಂತಾನಮಂ ಪಾಂಡ್ಯನೆಲ್ಲಾ ರತ್ನಾಭರಣಂಗಳಂ ಪದೆದು ಚೋಳಂ **ಸಿಂಹಣಂ ಪದ್ಮಿನೀ|| ನಾರೀಸಂತತಿಯಂ** ನಿಜಂ ಕಳಿಪಿದಂ' ಎಂಬ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ, ದಂಡಿಯಿಂದ ವರ್ಣಿಸಲ್ಪಡದ ಚಂಪಾನಗರದ ರಾಜನ ಒಡ್ಡೋಲಗವನ್ನು ವರ್ಣಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಉದ್ಯುಕ್ತನಾಗಿ ಚೌಂಡರಾಜನು ತನಗೆ ಸಮಕಾಲೀನರಾದ ಚೇರ, ಪಾಂಡ್ಯ, ಚೋಳ ಮತ್ತು ಸಿಂಹಣರಾಜರನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿರುವನು. ಇಲ್ಲಿ ಸಿಂಹಣನು ಪದ್ಮಿನೀ ನಾರಿಯರನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿದನೆಂದಿರುವುದರಿಂದ ಈತನು ಕರ್ಣಾಟಕ ರಾಜನಾಗಿರಬೇಕು. ಕ್ರಿ.ಶ.೧೧೪೦ರ ಈಚೆಗೆ ಕರ್ಣಾಟಕ ರಾಜರಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧನಾದ ದೇವಗಿರಿಯಾದವರಲ್ಲಿ ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೨೧೦—೧೨೪೭ರ ವರೆಗೆ ಆಳಿದ ಸಿಂಹಣರಾಜನನ್ನು ಕವಿಯು ನಿರ್ದೇಶಿಸಿರುವನೆಂದು ಊಹಿಸಿ, ಚೌಂಡರಾಜನು ಕ್ರಿ.ಶ.೧೨೪೭ರ ಒಳಗೆ ಸುಮಾರು ಕ್ರಿ.ಶ.೧೨೪೦ರಲ್ಲಿ ಇದ್ದಿರಬೇಕೆಂದು ಶ್ರೀವರ್ಮ ರಾಜಪುರೋಹಿತರು ವಾದಿಸಿರುವರು ; ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿ ಕವಿಯು ತನ್ನಕಾಲದ ರಾಜನ ಹೆಸರನ್ನು ನಿರ್ದೇಶಿಸಿರುವಂತೆ ತೋರುವುದಿಲ್ಲ. ಚೇರ, ಪಾಂಡ್ಯ, ಚೋಳ ಎಂದು ದೇಶದ ಹೆಸರನ್ನು ಹೇಳಿ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ರಾಜನ ಹೆಸರನ್ನು ಹೇಳಿರುವನೆಂಬುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಇದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಕವಿಯು ನಳಚಂಪುವಿನಲ್ಲಿಯೂ ದಮಯಂತೀಸ್ವಯಂವರಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ಭೀಮರಾಜನು ಸೌರಾಷ್ಟ್ರ, **ಕರ್ಣಾಟ,** ಪಾಂಡ್ಯ, ಚೋಳ,ಸಿಂಹಣಾದಿ ರಾಜರಿಗೆ ಕರೆಯೋಲೆಯನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿದನೆಂದು ಹೇಳಿರುವನು [ನ. ಚಂ.೨೨೪—೨೨೭ ಪದ್ಯಗಳು]. ಮತ್ತೆ ಸ್ವಯಂವರಮಂಟಪದಲ್ಲಿ ಸಖಿಯು ದಮಯಂತಿಗೆ ರಾಜರನ್ನು ತೋರಿಸುವಾಗ 'ನೋಡಲೇ ಸತಿ

---

[1] ಕರ್ಣಾಟಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್ಪತ್ರಿಕೆ ಸಂಪುಟ ೬, ಸಂಚಿಕೆ ೧, ಪುಟ ೧೯.

ಕರ್ಣಾಟನೃಪಾಲನಂ' [ನ.ಚಂ.ಪದ್ಯ ೩೮೪] 'ಈತಂ ಸಿಂಹಮಹೀಪತಿ' [ನ.ಚಂ. ಪದ್ಯ ೩೮೮]ಎಂದು ಕರ್ಣಾಟ ಮಹೀಪತಿಯಲ್ಲದೆ ಬೇರೊಬ್ಬ ಸಿಂಹಪತಿಯನ್ನೂ ನಿರ್ದೇಶಿಸಿರುವನು. ಇದರಿಂದ ಚೌಂಡರಾಜನು ಪಾಂಡ್ಯ,ಚೋಳ, ಕರ್ಣಾಟ ಮತ್ತು ಸಿಂಹಣ ದೇಶಗಳನ್ನು ನಿರ್ದೇಶಿಸಿರುವನಲ್ಲದೆ ಅವನ ಆಶ್ರಯದಾತನಾದ ರಾಜನ ಹೆಸರನ್ನು ಎಲ್ಲಿಯೂ ಹೇಳಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ಈತನ ಕಾಲವನ್ನು ನಿಷ್ಕರ್ಷಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಲ್ಲ.

ಚೌಂಡರಾಜನು ಪಾಂಡುರಂಗಪುರದ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ದೇವನಾದ ವಿಟ್ಠಲನನ್ನು ಪಾಂಡುರಂಗನೆಂದು ಸಂಬೋಧಿಸದಿರುವುದು ಆತನ ಕಾಲ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ಒಂದು ಉತ್ತಮ ಸಾಧನವಾಗಿರುವುದು. ದಶಕುಮಾರಚರಿತ್ರೆ ಮತ್ತು ನಳಚಂಪುಗಳಲ್ಲಿ ಕವಿಯು ಅಭಂಗವಿಟ್ಠಲನನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಿರುವನು. ಅವನನ್ನು ಎಲ್ಲಿಯೂ ಪಾಂಡುರಂಗನೆಂದು ಸಂಬೋಧಿಸಿಲ್ಲ. ಅಭಿನವ ದಶಕುಮಾರ ಚರಿತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ವಿಶ್ರುತನ ಮುಖದಿಂದ ಭೀಮನದೀ ತೀರದಲ್ಲಿರುವ ಪಂಡರಾಪುರ ಕ್ಷೇತ್ರವನ್ನು ಪಾಂಡುರಂಗಪುರವೆಂದು ನಿರ್ದೇಶಿಸಿ ವರ್ಣಿಸಿರುತ್ತಾನೆ. ಇದರಿಂದ ಪಂಢರಾಪುರಕ್ಕೆ ಆಗ ಪಾಂಡುರಂಗವೆಂದು* ಹೆಸರಿತ್ತೆಂದು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡುತ್ತದೆ.

---

* ಕ್ರಿ. ಶ. ಏಳನೆಯ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿಯೂ ಈ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಇದೇ ಹೆಸರಿತ್ತೆಂದು ಸೋಲಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ರಾಜನಾಗಿದ್ದ ಅವಿಧೇಯನ ತಾಮ್ರಶಾಸನದಿಂದ ತಿಳಿದು ಬರುತ್ತದೆ. (೧೯೨೯ನೇ ಮೈಸೂರು ಶಾಸನ ಇಲಾಖೆಯ ವರದಿ ಪುಟ ೨೬೨) ಈ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಭಾರ್ಗವಸ ಗೋತ್ರದ ವಿಟ್ಠನೆಂಬೊಬ್ಬ ಶ್ರೋತ್ರಿಯಬ್ರಾಹ್ಮಣನಿಗೆ ಐದು ಗ್ರಾಮಗಳನ್ನು ದಾನಕೊಟ್ಟುದಾಗಿ ಹೇಳಿದೆ. ಆ ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಪಾಂಡುರಂಗಪಳ್ಳಿಯೆಂಬುದೊಂದು.

ಇಲ್ಲಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಿಗೆ ವಿಟ್ಠನೆಂಬ ಹೆಸರಿರುವುದರಿಂದ ವಿಟ್ಠಲದೇವರ ಆರಾಧನೆಯು ಆ ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿ ಆ ವೇಳೆಗೆ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿದ್ದಿತೆಂದು ಊಹಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಪಂಡರಪುರದಲ್ಲಿರುವ ವಿಟ್ಠಲ ವಿಗ್ರಹವನ್ನು ದ್ವಾರಕಿಯಿಂದ ತಂದು ಪ್ರತಿಷ್ಠಿಸಿದುದಾಗಿ ದಂತ ಕಥೆಯಿರುವುದರಿಂದ ರಾಜ ಅವಿಧೇಯನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪಾಂಡುರಂಗಪಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ವಿಟ್ಠಲದೇವರ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯಾಗಿತ್ತೆಂದು ನಿಷ್ಕೃಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ವಿಟ್ಠಲನ ವಿಗ್ರಹವು ಮಾತ್ರ ಬಹಳ ಹಳೆಯದೆಂದೇ ಹೇಳಬಹುದು. ಈ ವಿಗ್ರಹವು ಸೊಂಟದಮೇಲೆ ಕೈಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ನಿಂತಿದೆ. ಎಡಗೈಯಲ್ಲಿ ಶಂಖವನ್ನೂ ಬಲಗೈಯಲ್ಲಿ ಚಕ್ರವನ್ನೂ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡಿರುವಂತಿದೆ. ವಿಗ್ರಹದ ಮೇಲೆ ಬಟ್ಟೆಯಿರುವಂತೆಯೂ ನಡುಕಟ್ಟಿನ ತುದಿಯು ಬಲತೊಡೆಯವರೆಗಿರುವಂತೆಯೂ ಕೆತ್ತಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಕಿವಿಯ ಆಭರಣವು ಭುಜವನ್ನು ಮುಟ್ಟಿಕೊಂಡಿವೆ. ಕತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಪದಕವೂ ಮತ್ತು ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಕಿರೀಟವೂ ಇವೆ. ವಿಗ್ರಹದ ಉಡುಪು ಮತ್ತು ಆಭರಣಗಳಿಂದ ಇದು ಕ್ರಿ.ಶ. ೫-೬ನೇ ಶತಮಾನಕ್ಕಿಂತ ಹಿಂದಿನದೆಂದು ವ್ಯಕ್ತಪಡುವುದು. [XX ಬೊಂಬಾಯಿ ಗೆಜಿಟಿಯರ್, ಪುಟ ೪೨೩-೪೨೪.]

ನಮ್ಮ ಮೈಸೂರು ಸೀಮೆಯಲ್ಲಿ ನೂರು ಕಡೆ ವಿಟ್ಠಲನ ಪ್ರತಿಮೆ ಇದೆ. ಆದರೆ ಇದು ಪಂಡರಪುರದ ವಿಟ್ಠಲನನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಹೋಲುವುದಿಲ್ಲ. ಒಂದೊಂದು ಕಡೆ ಒಂದೊಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿದೆ.

(i) ಕಡೂರಿನ ಸಿಹಿನೀರು ಹೊಂಡದ ವಾಯುವ್ಯದಲ್ಲಿರುವ ಚೆನ್ನಕೇಶವಸ್ವಾಮಿ ದೇವಸ್ಥಾನದೊಳಗೆ ಚೆನ್ನಕೇಶವನ ಒಳಗುಡಿಯ ಎಡಪಾರ್ಶ್ವದಲ್ಲಿರುವ ಸಣ್ಣ ಕೊಠಡಿಯಲ್ಲಿ ಪಂಡರಪುರದ ವಿಟ್ಠಲನನ್ನು ಹೋಲುವ ವಿಟ್ಠಲ ವಿಗ್ರಹವಿರುವುದು. ಆದರೆ ಈ ವಿಗ್ರಹದ ಬಲಗೈಯಲ್ಲಿ ಶಂಖವಿದೆ. ಪ್ರತಿಮೆಯು ಸುಮಾರು ೧೬ನೆಯ ಶತಮಾನದ್ದೆಂದು ತಿಳಿದುಬರುವುದು. (೧೯೪೫ನೆಯ ಮೈಸೂರು ಶಾಸನ ಇಲಾಖಾ ವರದಿ, ಪುಟ ೨೭).

(ii) ಕೋಲಾರ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟಿನ ಮುಳಬಾಗಿಲಿನಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ೧೬ನೆಯ ಶತಮಾನದ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ವಿಜಯನಗರದರಸರಿಂದ ನಿರ್ಮಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ವಿಟ್ಠಲದೇವಾಲಯವಿರುವುದು. ಈ ದೇವಾಲಯದಲ್ಲಿರುವ ವಿಟ್ಠಲವಿಗ್ರಹವು ಬೆತ್ತಲೆಯಾಗಿ ನಿಂತಿದೆ. ಎಡಗೈಯು ಶಂಖದಿಂದ ಕೂಡಿ ಸೊಂಟದ ಮೇಲಿದೆ. ಬಲಗೈಯು ದಾನಮುದ್ರೆಯಲ್ಲಿದೆ. (೧೯೪೫ನೆಯ ಮೈಸೂರು ಶಾಸನ ಇಲಾಖಾ ವರದಿ, ಪುಟ ೪೭).

(iii) ಬೆಂಗಳೂರು ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟಿನ ಹೊಸಕೋಟೆಯ ವಿಟ್ಠಲ ದೇವಾಲಯದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ಮೂರು ಅಡಿ ಎತ್ತರದ ವಿಟ್ಠಲ ದೇವರ ಒಂದು ಕಲ್ಲಿನ ವಿಗ್ರಹವಿದೆ. ಇಲ್ಲಿಯೂ ಪಂಡರಾಪುರದಲ್ಲಿರುವಂತೆ ಎರಡು ಕೈಗಳೂ ವಿಗ್ರಹದ ಸೊಂಟದ ಮೇಲಿವೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಪ್ರಭಾವಳಿ ಇದೆ. (೧೯೧೯ನೆಯ ಮೈಸೂರು ಶಾಸನ ಇಲಾಖಾ ವರದಿ, ಪುಟ ೫].

ವಿಟ್ಠಲನನ್ನು ಕೃಷ್ಣನೆಂದು ಎಲ್ಲರೂ ಒಪ್ಪಿರುತ್ತಾರೆ. ಪಂಡರಪುರದಲ್ಲಿ ವಿಟ್ಠಲನ ದೇವಿಯಾದ ರಖುಮಾಯಿಯ ಅಥವಾ ರುಕ್ಮಿಣಿಯ ಮತ್ತು ಸತ್ಯಭಾಮೆ ರಾಧೆಯರ ವಿಗ್ರಹಗಳಿದ್ದು ಅವುಗಳ ಪೂಜೆ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವುದೂ ಈ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಪುಷ್ಟೀಕರಿಸುತ್ತದೆ.

ವಿಟ್ಠಲನೆಂಬ ಹೆಸರು ದೇವರಿಗೆ ಹೇಗೆ ಬಂದಿತೆಂದು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಪಂಡಿತರಲ್ಲೇ ದೊಡ್ಡ ಚರ್ಚೆ ನಡೆದಿದೆ. ಶ್ರೀ ಸರ್ ಆರ್. ಜಿ. ಭಂಡಾರಕರ್‌ರವರು ಕೃಷ್ಣ ಎಂಬ ಸಂಸ್ಕೃತ ಪದವು ಕಿಟ್ಟು, ಕಿಟ್ಟ ಎಂದು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಬಳಕೆಯಿರುವಂತೆ, ಸಂಸ್ಕೃತದ ವಿಷ್ಣು ಎಂಬ ಪದವು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ವಿಟ್ಟು—ವಿಟ್ಠ ಎಂದಾಗಿ, ಅದಕ್ಕೆ ಪ್ರೀತಿವಾಚಕವಾದ 'ಲ' ಎಂಬುದು ಹೇಗೋ ಸೇರಿಹೋಗಿರಬೇಕೆಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟಿರುವರು. ಮತ್ತೆ ಕೆಲವರು ಈ ದೇವರು ಇಟ್ಟಿಗೆಯ ಮೇಲೆ ನಿಂತಿರುವುದರಿಂದಲೂ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟಿಗೆಗೆ ವಿಟೆ ಎಂದಿರುವುದರಿಂದಲೂ ಈ ದೇವರಿಗೆ ವಿಟ್ಠಲನೆಂಬ ಹೆಸರು ಬಂದಿತೆಂದು ಹೇಳುವರು. ಇದಕ್ಕೆ ಉಪಷ್ಟಂಭಕವಾಗಿ ಪಂಡರಪುರದಲ್ಲಿ ಅನನುಮನಸ್ಕನಾಗಿ ಮಾತಾಪಿತೃಸೇವೆಯಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ನಿರತನಾಗಿದ್ದ ಪುಂಡಲೀಕನೆಂಬೊಬ್ಬ ಭಕ್ತಶ್ರೇಷ್ಠನ ಭಕ್ತಿಗೆ ಮೆಚ್ಚಿ ರುಕ್ಮಿಣೀದೇವಿಯು ದ್ವಾರಕಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದುದಾಗಿಯೂ ಆಗ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ತನ್ನ ರಾಣಿಯನ್ನು ಅರಸಿಕೊಂಡು ಈ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಬಂದಾಗ ಜನಕ ಜನನಿಯರ ಸೇವೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಪುಂಡಲೀಕನು ತಾನಿದ್ದ ಸ್ಥಳದಿಂದಲೇ ಒಂದು ಇಟ್ಟಿಗೆಯನ್ನು ಎಸೆದು ಅದರ ಮೇಲೆ ಕೃಷ್ಣನನ್ನು ನಿಂತುಕೊಂಡಿರುವಂತೆ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿದನೆಂದೂ ಒಂದು ಕಥೆ ಇರುತ್ತದೆ.

ಕ್ರಿ.ಶ.೧೨೭೦ರಲ್ಲಿ ಕೇಶವನ ಮಗನಾದ **ಭಾನು** ಎಂಬ **ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ಪಾಂಡು ರಂಗಪುರದಲ್ಲಿ ಅಪ್ತೋರ್ಯಾಮವೆಂಬ** ಯಜ್ಞವನ್ನು ಮಾಡಿ ವಿಟ್ಠಲ ಮೊದಲಾದ ದೇವರನ್ನೂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರನ್ನೂ ತೃಪ್ತಿಪಡಿಸಿದನೆಂದು ಪಂಡರಾಪುರದ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಒಂದು ಶಾಸನವು ಹೇಳುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಈವರೆಗೆ ಪಾಂಡುರಂಗಪುರದಲ್ಲಿ ವಿಟ್ಠಲದೇವರಿದ್ದರೂ ದೇವರನ್ನು ಪಾಂಡುರಂಗನೆಂದು ಸಂಬೋಧಿಸಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಹದಿಮೂರನೆಯ ಶತಮಾನದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಸಾಧುಸಂತರಾದ ಜ್ಞಾನದೇವ ನಾಮದೇವ ಮೊದಲಾದವರು ಪಾಂಡುರಂಗ ಕ್ಷೇತ್ರಸ್ವಾಮಿಯಾದ ವಿಟ್ಠಲನನ್ನು ಪಾಂಡುರಂಗನೆಂದು ಸ್ತುತಿಸಿರುವರು. ಆದುದರಿಂದ ಚೌಂಡರಾಜನು ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೨೭೦ಕ್ಕೆ ಹಿಂದೆ ಇದ್ದಿರಬೇಕೆಂದು ಊಹಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಈ ಊಹೆಯನ್ನು ದೃಢೀಕರಿಸಿ ಚೌಂಡರಸನ ಕಾಲದ ಉತ್ತರಾವಧಿಯನ್ನು ನಿಷ್ಕರ್ಷಿಸಲು ನಳಚಂಪುವಿನಲ್ಲಿರುವ ಕೆಲವು ಪದ್ಯಗಳು ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನ ಸೂಕ್ತಿಸುಧಾರ್ಣವದಲ್ಲಿ ಸಂಕಲಿತವಾಗಿರುವುದು ವಿಶೇಷ ಸಹಕಾರಿಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಭೋಜನ ಕೂಟವನ್ನು ವರ್ಣಿಸುವಾಗ ಚೌಂಡರಾಜನು ಉಪ್ಪಿನಕಾಯಿಯ ಭೇದಗಳನ್ನು ಎರಡು ಪದ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ವರ್ಣಿಸಿರುವನು.

(i) 'ಗಾವಟಿ ಬೆಲ್ಲನತ್ತವರೆನೂದಲನಂಬಟೆ' [ಪದ್ಯ ೪೬೨]

(ii) 'ನಳನಳಿಸುವ ಮೆಣಸಿನ ಕರೆ' [ಪದ್ಯ ೪೬೩]

ಹೀಗೆಯೇ ಸೂಕ್ತಿಸುಧಾರ್ಣವದ ಕೆಲವು ಪ್ರತಿಗಳಲ್ಲಿ ಈತನ ಅಭಿನವ ದಶಕುಮಾರಚರಿತೆಯಿಂದಲೂ ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಉದ್ಧರಿಸಿರುವುದು ಕಂಡು

ಈ ಎರಡು ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳಲ್ಲೂ ವಿಟ್ಠಲನು ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣನೇ. ಇವರಲ್ಲಿ ಮೊದಲಿನ ಅಭಿಪ್ರಾಯವು ಸಾಧುವಾಗಿರುವುದಲ್ಲದೆ ಈ ವಿಟ್ಠಲ ಕ್ಷೇತ್ರವಾದ ಪಾಂಡುರಂಗಪುರವು ಕನ್ನಡ ಪ್ರಾಂತವಾಗಿತ್ತೆಂಬುದನ್ನು ಪುಷ್ಟೀಕರಿಸುತ್ತದೆ. ವಿಟ್ಠಲನಭಕ್ತರಾದ ಜ್ಞಾನದೇವ ನಾಮದೇವರೆಂಬ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಸಾಧುಗಳಿಬ್ಬರೂ ಪಂಡರಪುರವು ಕರ್ಣಾಟಕದೇಶದಲ್ಲಿ ಒಂದು ವಿಷ್ಣುಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿತ್ತೆಂದು (i) "ಕಾನಡಾ ಹೋ ವಿಟ್ಠಲು ಕರ್ಣಾಟಕು। ತಾನೇ ಮಜ ಲಾವಿಲಾವೇಧು॥ (ಜ್ಞಾನದೇವ ಗಾಥಾ ಅಭಂಗ ೭೬೪). ಕರ್ಣಾಟಕ ದೇಶದಲ್ಲಿಯ ವಿಟ್ಠಲ ದೇವನು ತನ್ನ ಕಡೆಗೆ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಆಕರ್ಷಿಸಿಕೊಂಡನು.

(ii) "ಕಾಶಿಯೇ ಕನೋಜಾ ದ್ವಾರಕೇ ಗುಜರು। ಕಾನಡಾ ವಿಟ್ಠಲ ಪಂಢರೀಯೇ" ನಾಮದೇವಗಾಥಾ ಅಭಂಗ ೫೩೪-೧ [ಕನೋಜ ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಕಾಶೀಕ್ಷೇತ್ರವೋ ಗುಜರಾತ ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ದ್ವಾರಕಾಕ್ಷೇತ್ರವೋ ಹಾಗೆ ಕರ್ಣಾಟಕ ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿ ವಿಟ್ಠಲ ದೇವನ ಪಂಡರೀ ಕ್ಷೇತ್ರವು] ಎಂಬ ಗಾಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಘಂಟಾಘೋಷವಾಗಿ ಹೇಳಿರುತ್ತಾರೆ.

ಬರುತ್ತದೆ. [1] ಉದಾಹರಣೆಗೆ 'ಪದಪಿಂದಂಬರಲಕ್ಷ್ಮಿಯೆಚ್ಚಿಕೊಳಲೆಂದೌತ್ಸುಕ್ಯದಿಂ ಕಜ್ಜಳಂ [ಅಭಿನವ ದಶಕುಮಾರಚರಿತೆ ಆಶ್ವಾಸ ೩ ಪದ್ಯ ೩೩] ಈ ಪದ್ಯಗಳು ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನ ಸೂಕ್ತಿಸುಧಾರ್ಣವದಲ್ಲಿ ಸಂಕಲಿತವಾಗಿವೆ. ಇದು ಆ ಕಾವ್ಯಗಳಲ್ಲಿರುವ ಇತರ ಪದ್ಯಗಳಂತೆ ಇವನಿಂದಲೇ ರಚಿತವಾದುವೆಂದು ಒಪ್ಪಬೇಕು. ಆದುದರಿಂದ ಚೌಂಡರಾಜನು ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನಿಗಿಂತ ಹಿಂದಿನವನೆಂದೇ ಹೇಳಬೇಕು. ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನ ಕಾಲವನ್ನು ಕವಿಚರಿತೆಕಾರರು[2] ಸು. ೧೨೪೫ ಅಥವಾ [3] ಆ ಕಾಲಕ್ಕಿಂತ ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ವರ್ಷಗಳು ಮೊದಲು ಎಂದೂ [4] ಡಾ|| ಕೃಷ್ಣ ಮತ್ತು [5] ಶ್ರೀಮಾನ್ ಅನಂತರಂಗಾಚಾರ್ಯರು ಸು. ೧೨೪೦ ಎಂದೂ ಸಮರ್ಥಿಸಿರುವರು. ಈ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಚೌಂಡರಾಜನು ರುದ್ರಭಟ್ಟನಿಗಿಂತ ಈಚೆ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನಿಗಿಂತ ಹಿಂದೆ ಎಂದರೆ ೧೧೮೫ರ ಮೇಲೆ ೧೨೪೦ ರೊಳಗೆ ಇದ್ದಿರಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು.

ಕವಿಯು ನಳಚಂಪುವಿನ ಆರಂಭದಲ್ಲಿ 'ಪೊರೆಗೆ ಮಂಗಳ ಮೂರ್ತಿಯಭಂಗವಿಟ್ಠಲಂ' ಎಂದೂ ದಶಕುಮಾರ ಚರಿತ್ರೆಯಲ್ಲಿ 'ವಿಟ್ಠಲ ಪದಾಂಭೋಜಾತಭೃಂಗಂ' ಎಂದೂ ತನ್ನ ಕುಲದೈವವಾದ ಅಭಂಗವಿಟ್ಠಲನನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಿರುವನು; ಮತ್ತು ಅದೇ ದಶಕುಮಾರ ಚರಿತ್ರೆಯ ೧೪ನೆಯ ಆಶ್ವಾಸದಲ್ಲಿ ವಿಟ್ಠಲಸ್ತೋತ್ರವನ್ನು ಕಥಾನಾಯಕನಿಂದ ಮಾಡಿಸಿ ಪಂಡ್ರಾಪುರದ ದೇವಾಲಯವನ್ನು ವರ್ಣಿಸಿರುವನು. ಇವುಗಳಿಂದ ಚೌಂಡರಸನು ವಿಷ್ಣುಭಕ್ತನೆಂದೂ ಸೋಲಾಪುರ ಪ್ರಾಂತವಾಸಿಯೆಂದೂ ಊಹಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ. ಈ ಕವಿಯು ಬ್ರಾಹ್ಮಣನೆಂದು ಕವಿಚರಿತ್ರೆಕಾರರೂ ಶ್ರೀ ವೈಷ್ಣವಬ್ರಾಹ್ಮಣನೆಂದು ಶ್ರೀ ರಾಜಪುರೋಹಿತರೂ ಹೇಳಿರುವರು. ಈತನು ತನ್ನ ದಶಕುಮಾರ ಚರಿತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ದ್ವಿಜವಂಶೋದ್ಭವನೆಂದು ಹೇಳಿಕೊಂಡಿರುವನು. ನಳಚಂಪುವಿನಲ್ಲಿ 'ದ್ವಿಜರಂ ಪಾಲಿಸುವುದು ಭೂಭುಜರ್ಗೆ ಗುಣಂ' [ಪದ್ಯ ೧೦೭] 'ತುಪ್ಪವೇಂ ಸೊಗಸದೆ ಸದ್ದ್ವಿಜರ್ಗೆಬಲೆ [ಪದ್ಯ ೪೫೦] 'ದ್ವಿಜನಿಕರಂ ಧೌತವನಕ್ಕಜದಿಂ ಮೇಲ್ಪಿಡಿದು ಪೋಪ ತೆಜದಿಂ' [ಪದ್ಯ ೫೯೯] 'ದ್ವಿಜದೇವ ಪೂಜೆಯಂ ಮುನ್ನೆಸಗಿತ್ತುದಿಲ್ಲ' [ಪದ್ಯ ೫೫೩] 'ದ್ವಿಜಸಂತತಿ ಖುಕ್ಯಾಖಾನಿಜಾಶ್ರಿತಸ್ಥಿತಿಯಿನಿರ್ಪವೊಲ್' [ಪದ್ಯ ೬೧೬] ಎಂದು ದ್ವಿಜ ಶಬ್ದವನ್ನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣವಾಚಕವಾಗಿಯೇ ಪ್ರಯೋಗಿಸಿರುವನು.

---

[1] ಚೌಂಡರಸನ ಕಾಲ ವಿಚಾರ (ಶ್ರೀ. ಡಿ. ಎಲ್. ನರಸಿಂಹಾಚಾರ್) ಜಯಕರ್ಣಾಟಕ ಸಂಪುಟ ೮. [2] ಕ. ಚ. ಸಂ. ೧, ಪುಟ ೩೬೯. [3] ಕ.ಚ. ಸಂ ೩, ಪೀಠಿಕೆ lix. 3. [4] ಮೈಸೂರು ಶಾಸನ ಇಲಾಖೆಯ ವರದಿ ೧೯೩೧. [5] ಸೂಕ್ತಿಸುಧಾರ್ಣವ, ಪೀಠಿಕೆ xvii

ಇದರಿಂದ **ಚೌಂಡನು*** ಬ್ರಾಹ್ಮಣನೆಂದು ಹೇಳುವುದು ಸಾಧುವಾಗಿದೆ. 'ರಾಜ ಅರಸು' ಎಂಬುದು ಆತನ ಮನೆತನಕ್ಕೆ ಬಂದ ಹೆಸರಿರಬಹುದು.

ಈ ಕವಿಯು ಭರದ್ವಾಜ ಗೋತ್ರದವನು. ಈತನ ತಂದೆ ಮಧುಸೂದನ. ತಾಯಿ ಮಲ್ಲವ್ವೆ. ಹೆಂಡತಿ ಲಕ್ಷ್ಮಿ. ಅಣ್ಣ ಸರಸಕವೀಶ್ವರ. ಇವನಿಗೆ 'ಕವಿತಾವಿಲಾಸ' 'ಕವಿರಾಜ ಶೇಖರ' ಮತ್ತು 'ಕರ್ಣಾಟವಂಶ ಶೃಂಗಾರ ರಸ' ಎಂಬ ಬಿರುದುಗಳಿದ್ದುವು. ಇವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಈತನ ದಶಕುಮಾರ ಚರಿತ್ರೆಯಲ್ಲಿರುವ ಈ ಎರಡು ಪದ್ಯಗಳಿಂದ ತಿಳಿಯಬಹುದು.

'ದ್ವಿಜವಂಶಾಂಬುಧಿಪೂರ್ಣಚಂದ್ರನಸಮಖ್ಯಾತಂ ಭರದ್ವಾಜ ಗೋ
ತ್ರಜನುದ್ದಂಡನುನೋಹರಪ್ರಚುರಶಿಷ್ಯಂ ದಾನಕಲ್ಪದ್ರುಮಂ
ತ್ರಿಜಗನ್ಮಂಗಳಮೂರ್ತಿ ವಿಟ್ಠಲಪದಾಂಭೋಜಾತಭೃಂಗಂ ಗುಣ
ವ್ರಜಯುಕ್ತಂ ಕವಿತಾವಿಳಾಸನೆನಿಪಂ ಚೌಂಡಂ ದಯಾಮಂಡನಂ
ವರಮಧುಸೂದನಂ ಜನಕನೊಪ್ಪುವ ಮಲ್ಲವೆ ಮಾತೆಯಗ್ರಜಂ
ಸರಸಕವೀಶ್ವರಂ ತನಗೆ ವಲ್ಲಭೆ ಲಕ್ಷ್ಮಿಯೆನಿಪ್ಪ ಪೆಂಪು ಬಿ
ತ್ತರಿಸುವೊಡಗ್ಗಳಂ ನಿಜವೆನಲ್ ಮೆಱೆವಂ ಹರಿಪಾದಶೋಣಸಂ
ಕರುಹಮಧುವ್ರತಂ ಸುಕವಿ ಚೌಂಡರಸಂ ಕವಿರಾಜಶೇಖರಂ

ಸಂಸ್ಕೃತಕವಿಯಾದ ದಂಡಿಯು ದಶಕುಮಾರಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ಗದ್ಯರೂಪದಲ್ಲಿ ಬರೆದನು. ಆದರೆ ಚೌಂಡರಸನು ಅಭಿನವದಶಕುಮಾರ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ಗದ್ಯಪದ್ಯಾತ್ಮಕವಾದ ಚಂಪೂರೂಪದಲ್ಲಿ ಬರೆದಿರುವನು. ಹೀಗೆಯೇ ಮಹಾಭಾರತಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಉಪಾಖ್ಯಾನಗಳಲ್ಲಿ ಸುಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ಮತ್ತು ರಸಾತ್ಮಕವಾದ ನಳೋಪಾಖ್ಯಾನವನ್ನು ಅಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿ ವ್ಯತ್ಯಾಸಮಾಡಿ ಚಂಪೂರೂಪದಲ್ಲಿ ಬರೆದಿರುವನು. ಇದರಿಂದ ಚಂಪೂಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ಈತನಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಅಭಿರುಚಿಯಿದ್ದಿರಬಹುದೆಂದು ಅಥವಾ ಈತನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಚಂಪೂ ಕಾವ್ಯವನ್ನು ಬರೆದರೆ ಕವಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಗೌರವ ಸಲ್ಲುತ್ತಿತ್ತೆಂದು ಊಹಿಸಬಹುದು.

ಕಾವ್ಯವಿಚಾರ

ಪ್ರಕೃತ ಈ ಗ್ರಂಥಕ್ಕೆ ಚಂಪುವೆಂದು ಹೆಸರಿಟ್ಟಿದ್ದರೂ ಇದರಲ್ಲಿ ಗದ್ಯಕ್ಕಿಂತ ಪದ್ಯವೇ ಹೆಚ್ಚು. ಇಲ್ಲಿ ೭೭೫ ಪದ್ಯಗಳೂ ೪ ಗದ್ಯಗಳೂ ಮಧ್ಯೆ ಮಧ್ಯೆ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ವಚನಗಳೂ ಇವೆ. ಪದ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ದಮಯಂತಿಯ ವಿರಹತಾಪ ಮತ್ತು ಗಣಪತಿಯ ಸ್ತೋತ್ರ ಇವುಗಳನ್ನು ಲಲಿತರಗಳೆಯಲ್ಲೂ

---

* ಈ ಕವಿಯು ತನ್ನನ್ನು ಚೌಂಡನೆಂದು ದಶಕುಮಾರ ಚರಿತ್ರೆ ಆಶ್ವಾಸ ೧ ಪದ್ಯ ೧೩ರಲ್ಲಿ ಹೇಳಿಕೊಂಡಿರುವನು.

ಉಳಿದ ಭಾಗಗಳನ್ನು ಕಂದ, ಉತ್ಪಲಮಾಲೆ, ಮತ್ತೇಭವಿಕ್ರೀಡಿತ, ಸ್ರಗ್ಧರೆ, ಮಹಾಸ್ರಗ್ಧರೆ ಈ ವೃತ್ತಗಳಲ್ಲಿಯೂ ೪೮೦ ನೆಯ ಪದ್ಯವನ್ನು ತರಳ ವೃತ್ತದಲ್ಲಿಯೂ ಕವಿಯು ರಚಿಸಿರುವನು. ದಶಕುಮಾರ ಚರಿತ್ರೆಯಲ್ಲಿರುವಂತೆ ಈ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಆಶ್ವಾಸಾದಿ ವಿಭಾಗಗಳಿಲ್ಲ. ಈ ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಭಾರತದ ಕಥೆಯ ಸಾರಾಂಶವನ್ನೇ ವಸ್ತುವಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಕವಿಯು ತನಗೆ ಬೇಕಾದಂತೆ ಮಾರ್ಪಾಟುಮಾಡಿ, ಕಥಾಭಾಗಕ್ಕಿಂತ ವರ್ಣನೆಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರುವನು. ಗ್ರಂಥದ ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಅಭಂಗವಿಟ್ಠಲ, ಶಿವ, ಗಣಪತಿ, ಬನಶಂಕರಿ ಇವರನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಿ ಕಾವ್ಯಾಭಿಮಾನಿಗಳಾದ ಸಹೃದಯರಿಗೆ ಕವಿಯು ನಮಸ್ಕರಿಸುವನು ; ಅನಂತರ "ಲೋಕಮನುಜರ್ ಮೆಚ್ಚಿಸಲ್ ಗಿರಿಶನಾರ್ಪನೆ" "ದುರ್ಜನಂಗೆ ಪರಿಶಂಕಿಸಲೇಕೆ ದುರುಕ್ತಿಭೀತಿಯಿಂ" ಎಂದು ಲೋಕವನ್ನು ಮೆಚ್ಚಿಸಲು ಹರಿಹರಾದಿಗಳಿಗೂ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವೆಂದೂ ದುರ್ಜನರ ಮಾತಿಗೆ ಭಯಪಟ್ಟು ಸತ್ಕಾವ್ಯವನ್ನು ಬರೆಯದೆ ಬಿಡುವುದು ಹೇಡಿತನವೆಂದೂ ನಿಶ್ಚಯಿಸಿ ಈ ಪರಮಪವಿತ್ರವಾದ ಕಲ್ಯಾಣನಳಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ಬರೆಯುವುದಾಗಿ ಪ್ರತಿಜ್ಞೆಮಾಡಿರುವನು. ದಮಯಂತಿಯು ನಳನನ್ನು ವರಿಸಿ ಮದುವೆಯಾದುದರಲ್ಲಿಯೂ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಅಗಲಿದ ಅವರಿಬ್ಬರೂ ಪುನಃ ಸೇರಿ ಸುಖದಿಂದಿರುವುದರಲ್ಲಿಯೂ ಕವಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ದೃಷ್ಟಿ. ಇದೊಂದು ಕಲ್ಯಾಣನಳಖ್ಯಾತ ಪುಣ್ಯಚರಿತ್ರೆ. ಇದನ್ನು ಕೇಳಿದವರಿಗೆ ಮತ್ತು ಓದಿದವರಿಗೆ ಸದ್ಗತಿಯುಂಟು ಎಂದು ಕಾವ್ಯದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿರುವ

"ಈ ಕೃತಿಯಂ ಮನಂಬಯಸಿ ಕೇಳ್ವ ಜನರ್ಗೆ ಸಮಸ್ತ ಶಾಶ್ವತ
ಶ್ರೀಕೃಪೆ ಪಿಂಗದಿರ್ಕೆ ಸತತಂ ಪರಮೋತ್ಸವ ನಿತ್ಯವೈಭವ
ಶ್ರೀಕೃತದೇಟಿಗ್ಗಿ ರಂಜಿಸುಗೆ ಕಲ್ಪಶತಂ ಕಲಿ ಪೊರ್ದದಿರ್ಕೆ ಶೋ
ಭಾಕೃತಿಯೊಂದಿ ನಿಲ್ಕೆ ಧರೆ ಮೇರು ಮಹೀಧರಮೊಪ್ಪುತಿರ್ಪಿನಂ"

ಎಂಬ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಿರುವನು. ಕವಿಗೆ ಕಲ್ಯಾಣ ಕಥೆಯನ್ನೇ ವರ್ಣಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಆಸಕ್ತಿ. ವರ್ಣನೆಯೇ ವೈಖರಿತ್ತ ಈ ಕೃತಿಯ ಆದಿಯಲ್ಲಿ ಪುರವರ್ಣನೆ, ಬೇಟೆವರ್ಣನೆ, ನಳದಮಂತಿಯರ ವರ್ಣನೆ, ಸ್ವಯಂವರ ವರ್ಣನೆ ಈ ಭಾಗಗಳಿಗೇ ಕೃತಿಯ ಮುಕ್ಕಾಲು ಭಾಗ ಮೀಸಲಾಗಿದೆ. ನಳದಮಯಂತಿಯರ ವಿರಹವರ್ಣನೆ ಮತ್ತು ಅವರ ಕ್ಲೇಶಾನುಭವದ ವರ್ಣನೆಗೆ ಕವಿ ಹೆಚ್ಚು ಮನವಿತ್ತಂತೆ ಕಂಡುಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಸ್ವಭಾವೋಕ್ತಿ, ಶ್ಲೇಷೆ, ರೂಪಕ, ಉತ್ಪ್ರೇಕ್ಷಾಲಂಕಾರಗಳು ಈ ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಅಧಿಕವಾಗಿವೆ. ಕಾಡುಪ್ರಾಣಿಗಳ ವರ್ಣನೆಯಲ್ಲಿ ಕವಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಆಸಕ್ತಿ. ಹುಲಿ ಕರಡಿ ವೃಕಗಳ ಸ್ವಭಾವವನ್ನು ಎಷ್ಟು ಸಹಜವಾಗಿ ಕವಿ ಚಿತ್ರಿಸಿದ್ದಾನೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಈ ಕೆಳಗಣ ಪದ್ಯಗಳಿಂದ ತಿಳಿಯಬಹುದು.

"ಉರಿಗಣ್ ಕೆತ್ತುವ ಮಿಾಸೆ ಪೆರ್ಚಿದ ಕೊರಲ್ ಪೆರ್ಬಾಲವುದ್ದಂಡ ವ
ಕ್ರರದಂ ಮಿಂಚುವ ಮಯ್ ಭಯಂಕರರವಂ ನೀಳ್ದಂಘ್ರಿಯುದ್ಯನ್ನಖಾಂ
ಕುರಮುನ್ಮಾರ್ಗಗತಿ ಪ್ರಚಾರವೆನಸುಂ ಜೆಲ್ವಾಗೆ ತತ್ಕಾನನಾಂ
ತರಮೊಳ್ ಪೆರ್ಬುಲಿಯಿರ್ದುದೇಣಕುಲಮಂ ನಿಶ್ಶೇಷಮಂ ಮಾಡುತಂ ೭೬

ಇಕ್ಕೆಯಿನೆರ್ದು ಮೆಯ್ಮುರಿದು ಪೆರ್ಮುರನಂ ಕೆರೆದಿಕ್ಕೆಲಂಗಳಂ
ಕೆಕ್ಕಳಿಸುತ್ತೆ ನೋಡಿ ಪಸಿದಾಗುಳಿಸುತ್ತಡಿಯಿಟ್ಟು ಮುಂದೆ ದಿಂ
ಕಿಕ್ಕುವ ಹುಲ್ಲೆವಿಂಡನದು ಕಂಡುಱಿ ಲಂಘಿಸಿ ಪಾಯ್ದು ನೆತ್ತರಿಂ
ಸೊಕ್ಕಿರುತಿರ್ಪ ಪೆರ್ಬುಲಿಯನೊರ್ವನೆ ಪೊಯ್ದನಿಳಾಧಿನಾಯಕಂ ೭೭

ಕೆಲರುತ್ತಂ ಮುಂದೆ ನಿಂದಿರ್ದದಟರನೆಟಿದೀಡಾಡಿ ಮುತ್ತಿರ್ದರಂ ಜ
ಕ್ಕುಲಿಸುತ್ತಂ ತೀರ್ಚಿ ಹುತ್ತಂ ಬಗಿದಿಱುಪೆಗಳಂ ಪೀರ್ದು ಕೊರ್ವಿಂ ಮುದಂಬೆ
ತ್ತೊಲಿಯುತ್ತಂ [ಸಾರುತಿರ್ಪಾ] ಕರಡಿಯನಲಗಂಬಿಂ ಮನಂ ಮೆಚ್ಚಲೆಚ್ಚಲ್
ನೆಲನಂ ತಾಗುತ್ತ ಬಿರ್ದತ್ತವನಿಪತಿಯ ಸತ್ತ್ವಕ್ಕಿದೇಂ ಚೋದ್ಯಮಾಯ್ತೋ

ಕೊಂಕಿದ ನೀಳ್ದ ಬಾಲಮತಿ ರೌದ್ರಮುಖಂ ನಿಡಿದಾದ ಪೇರೊಡಲ್
ಪುಂಕೆಡೆಗೊಂಡು ಜೋಲ್ವ ಕಿವಿ ಕೇಸುರಿಗಂಗಳಲೊಪ್ಪಲೇಣನಂ
ಜಂಕಿಸಿ ಪಾಯ್ದು ಸೃಗ್ಜಲಸನೀಂಟುವನೇಕ ವೃಕಂಗಳಂ ನಿರಾ
ತಂಕದೊಳಾಕ್ಷಣಂ ಕೆಡಪಿ ಬೊಬ್ಬಿಱಿದಾಡಿದನುರ್ಬಿ ಬೇಂಟೆಯಿಂ" ೮೧

ಶ್ಲೇಷಾರ್ಥಕ ಪದ್ಯ ರಚನೆಯಲ್ಲೂ ಕವಿ ಚತುರ ಎಂಬುದು

"ಛಿದ್ರನಿವಾಸರಂ ಪದವಿಹೀನರನಶ್ರುತರಂ ದ್ವಿಜಿಹ್ವರಂ
ಕ್ಷುದ್ರರನುಗ್ರರಂ ಕುಟಿಲಮಾರ್ಗಿಗಳಂ ವಿಷನೇತ್ರರಂ ಘನೋ
ಪದ್ರವ ಶೀಲರಂ ನೆಗಟ್ದಿ ಭೋಜನನ ಪ್ರಿಯರಂ ಕೃತಘ್ನರಂ
ರೌದ್ರತರಾಸ್ಯರಂ ಬೆರಸುವಾತನನೀತಿಯ ಸೇತುವಲ್ಲವೇ" ೧೦೧

ಎಂಬ ಪದ್ಯದಿಂದ ಸ್ಪಷ್ಟಪಡುತ್ತದೆ.

ನಾಯಿ ಮುರಗಳು ಪಕ್ಷಿಗಳು ಪೂರ್ವಕಥೆಗಳು ಇವನ್ನು ಒಂದೊಂದೇ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಜೋಡಿಸಿ ಹೇಳುವುದು ಈ ಕವಿಯ ಒಂದು ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯ.

ತರವೇಟ್ ಸಾಳುವ ವೇಗನಂ ತೊಗರನಂ ಹೆಗ್ಗಾಳನಂ ಜೂಗನಂ
ಬರವೇಟ್ ಜಾಯಿಲನೆಂಬ ಸೀಗುರಿಗನಂ ಕೆಂಗಣ್ಣನಂ ವೇಗಿಯಂ
ಭರದಿಂ ಸುಬ್ಬುರುವಾಲನಂ ಗದುಗನಂ ಮುತ್ತುಳ್ಳ ಪೆರ್ನಾಯ್ಗಳಂ
ನರನಾಥಂ ಮೃಗಯಾವಿನೋದಮೊದವಂ ನೋಡಲ್ ಮನಂದಂದಪಂ

ಅತ್ತಿ ಕಪಿತ್ಥವಿಪ್ಪೆ ಖದಿರಂ ಮದನಂ ಕರಿಕಕ್ಕೆ ಬಿಕ್ಕೆ ಮುಳ್
ಮುತ್ತವಶೋಕೆ ಮಾವು ಬದರೀತರು ಸಲ್ಲಕಿ ಬನ್ನಿ ಹೊನ್ನೆಯು
ತ್ತುತ್ತೆ ಶಿರೀಷವಿಂಗುಳವರಿಪ್ಪವಗೋತ್ಪಲ ಸಿಗ್ಗುಗುಗ್ಗಳಂ
ಮತ್ತನನೇಕ ವೃಕ್ಷತತಿಯಿಂದೆಸೆದಿರ್ದುದು ತದ್ವನಾಂತರಂ ೨೧

ಬಕ್ಕುಗಳಂಚೆ ಕೊಂಚೆ ಜಳವಾಯಸ ಸಂತತಿ ಜಕ್ಕವಕ್ಕಿ ಬೆ
ಳ್ವಕ್ಕಿ ಕರಂಡೆ ಕೊಂಕುಬಿಲೆ ಮೂಡಿಮುಬುಂಗುಪನಂಬುಕುಕ್ಕುಟಂ
ಬಕ್ಕು ಬಳಾಕಿ ಮೀಂಬುಲಿಗನೊಪ್ಪುವ ಸಾರಸಪಕ್ಕಿಯೆಂಬ ನೀ
ರ್ವಕ್ಕಿಗಳಿಂ ಮನಂಗೊಳಿಸುತಿರ್ಪುದು ಪೂಗೊಳನಂಬುಜಾವಳಂ ೧೧೯

ಹಗರಣವಾಡಿಸಿತ್ತು ಹರಿಯಂ ಹರನಂ ತಿರಿಸಿತ್ತು ಬೊಮ್ಮನಂ
ಮಗಳೊಡಗೂಡಿಸಿತ್ತು ರವಿಯಂ ಸೆಲೆಗೊಂಡಿರಲೀಯದಿಂದ್ರನಂ
ನಗೆಗೆಡೆ ಮಾಡಿಸಿತ್ತು ಶಶಿಯಂ ಕಸದೊಳ್ ನೆರಪಿತ್ತು ತಮ್ಮ ಬ
ಲ್ಮೆಗೆ ಬೆರೆತಿಪ್ಪರಂ ವಿಧಿ ದಿಟಂ ಬಗೆಗೊಂಬುದೆ ಮರ್ತ್ಯಗಿರ್ತ್ಯರಂ ೬೪೧

ಗಿಡುವುಗಿಸಿತ್ತು ಪಾಂಡುಸುತರಂ ಯದುವಂಶವನೊರ್ವರೊರ್ವರಿಂ
ತಡಗೆಡಿಸಿತ್ತು ಶೂದ್ರಕನ ಪೆರ್ದಲೆಯಂ ಕುಜದೊಳ್ ತೊಡರ್ಚಿಸಿ
ತ್ತೆಡೆಗಿಡಿಸಿತ್ತನೇಕನೃಪಸಂತತಿಯಂ ಕಡುಕೆಯ್ದು ಮಿಕ್ಕರಂ
ಬಿಡುವುದೆ ಬಾತೆಗೆಟ್ಟ ವಿಧಿ ಬಲ್ಲಿದರಾವೆಡೆಯಲ್ಲಿ ಪೊಕ್ಕರಂ ೬೪೩

ಈ ಪದ್ಯಗಳು ಮೇಲಿನ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಪುಷ್ಟೀಕರಿಸುತ್ತವೆ.

'ಮಂಗಳಾದೀನಿ ಮಂಗಳಮಧ್ಯಾನಿ ಮಂಗಳಾಂತಾನಿ' ಎಂಬ ನಿಯಮವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಲು ಕಾವ್ಯಮಧ್ಯದ ಸ್ವಯಂವರ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ಗಣಪತಿ ಸ್ತುತಿಯನ್ನು ಪ್ರಾಸಂಗಿಕವಾಗಿ ಈ ಕವಿ ಸೇರಿಸಿರಬಹುದು.

ಲೋಕೋಕ್ತಿರೂಪವಾದ ಕೆಲವು ನುಡಿಗಟ್ಟುಗಳನ್ನೂ ಕವಿಯು ಸಮಯವರಿತು ಕಾವ್ಯ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಹುದುಗಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಈ ಕೆಳಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದೆ.

"ನೈಜಗುಣಕ್ಕೆ ನವೀನವಾವುದೋ" ೬
"ದುರ್ಜನಂಗೆ ಪರಿಶಂಕಿಸಲೇಕೆ ದುರುಕ್ತಿ ಭೀತಿಯಿಂ" ೨
"ಅದಟೆಂದಾಂಪವಂ ಗಾಂಪನಲ್ತೇ" ೨೨
"ವಿರಹ ವಿಸ್ಮೃತಿ ಕೇವಳಮೇ ಧರಿತ್ರಿಯೊಳ್" ೬೩
"ಕೇವಳಮೋ ಭಯಭೀತರಕ್ಷಣಂ" ೧೧೦

ಭೂತಂ ಹೊಕ್ಕೇರಿ ಬತ್ತುವಂತಾಯ್ತು ೧೭೩
ಜಡದೇಹಂ ನಿನಗೆ ಹಿತಮನಾಚರಿಸುವನೇ ೨೦೪
ಮಹತ್ವ್ಮೆಟೆಲ್ಯವೇಂ ಸತ್ಯವೇ ೩೯೭
ಒಳ್ಗುಣಮನಾರ್ ಪಡೆವರ್ ಕಲಿ ಸೀಮೆಗೆಂಸ್ತುರಲ್ ೪೯೬
ಕಲಿ ಮಹಿಮೆಯೇಂ ಕೇವಳಮೇ ೫೦೮
ರಮಣಿಯರೊಳು ಬುದ್ಧಿ ನಾಲ್ಕುಮಡಿಯಪ್ಪುದಱಿಂ ೫೦೯
ಕಲಿ ಪೊರ್ದಲ್ ಸರ್ವಜ್ಞನಾದೊಡಂ ಮತಿಖರ್ವತೆಯುಂ ಪಡೆವಂ ೫೩೧
ನೊಂದಧ್ವಖೇದವೇಂ ಕೇವಳಮೇ ೫೩೬
ಸ್ವರೂಪ ಸುಚರಿತ್ರ ದಯಾಸ್ಥಿತಿಯೊರ್ವರಿಚ್ಚೆಯೇ ೫೫೨
ದೊರೆಕೊಂಬುದೆ ಸೌಖ್ಯ ಸಮೃದ್ಧಿ ಚಿಂತೆಯಿಂ ೫೫೩
ದೈವವಿಘಾತಿಯನಾರ್ತು ಮಾಣಿಸಲ್ ಬಲ್ಲವರಾರ್ ೫೬೩
ಪಾರಬ್ಧದ ಬಲೆಯನಱಿವ ಶೂರರುಮೊಳರೇ ೫೬೭
ದುಷ್ಟಪನ್ನಗಾಪತ್ಯಚಯಕ್ಕೆ ಪಾಲನೆಱೆಯಲ್ ವಿಷಮಾದಪ್ಪುದು ೫೯೬
ಪಿಶುನರ್ಗುಪಕಾರಮುಂಟೆ ವಸುಧಾತಳದೊಳ್ ೫೯೭
ರೌದ್ರತರಾಸ್ಯರಂ ಬೆರಸುವಾತನನೀತಿಯು ಹೇತುವಲ್ಲವೇ ೬೦೧
ಪರಸುಖಮಂ ಚಿಂತಿಸುವಂ ನಿರಂತರಂ ಸ್ವರ್ಗಲೋಕ ಶೇಖರನಲ್ತೇ ೬೦೨
ಭೂತದಯಾಸ್ಥಿತಿ ಕೃತಜ್ಞಗುಣಸದ್ಭಾವಂ ೬೦೨
ಬಿಡುವುದೆ ಬಾತೆಗೆಟ್ಟ ವಿಧಿ ಬಲ್ಲಿದರಾಪೆಡೆಯಲ್ಲಿ ಪೊಕ್ಕರಂ ೬೪೩
ಅನ್ಯರ ಪೀಡೆಯಂ ಬಯಸುವರ್ ದೋಷಾವಿಲರ್ ಗಾವಿಲರ್ ೬೦೪
ಸಂಸರ್ಗಗುಣವದೇಂ ಕೇವಳಮೇ ೬೨೨
ವಿಧಿವಶವನದಂ ಮಾಣಿಸಲ್ ಬಲ್ಲನಾವಂ ೬೪೦
ವಿಧಿಗತಿಯಂ ನಿಜಸತ್ತ್ವದಿಂದ ಕಳೆವವರೊಳರೇ ೬೪೪
ಪಂದೆಯುಂ ಪಾವಡರ್ದಂತೆ ೭೪೮
ಸತಿಬುದ್ಧಿ ಚತುರ್ಗುಣಮಲ್ತೆ ಭಾವಿಸಲ್ ೭೪೮
ಅಕ್ಷಹೃದಯವೇಂ ಕೇವಳಮೇ ೭೬೦

ಚೌಂಡರಾಜನು ಈ ಕಲ್ಯಾಣ ನಳಚರಿತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಕಾವ್ಯಪ್ರಧಾನವಾದ ಅಷ್ಟಾದಶ ವರ್ಣನೆಗಳಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾದುವನ್ನು ವರ್ಣಿಸಿ ಈ ಕೃತಿಯನ್ನು ವರ್ಣನಾ ಪ್ರಾಧಾನ್ಯವಾದ ಕಾವ್ಯವನ್ನಾಗಿ ರಚಿಸಿದ್ದಾನೆ.

ಸಂಸ್ಕೃತ ಮಹಾಭಾರತದಲ್ಲಿರುವ ನಲೋಪಾಖ್ಯಾನವು ಲೋಕ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದುದು. ಇದನ್ನು ಆಧಾರವಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಅನೇಕ ಉದ್ದಾಮ ಕವಿಗಳು ಉತ್ಕೃಷ್ಟಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು

ರಚಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಈ ಪುಸ್ತಕದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಅನುಬಂಧವಾಗಿ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಗ್ರಂಥಗಳ ಪಟ್ಟಿಯಿಂದಲೇ ನಳದಮಯಂತಿಯರ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಎಷ್ಟು ಗ್ರಂಥಗಳು ಯಾವ ಯಾವ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಹೊರಟಿವೆ ಎಂಬುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಸಂಸ್ಕೃತ, ಪ್ರಾಕೃತ, ತಮಿಳು, ಕನ್ನಡ ಮುಂತಾದ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲದೆ ಇನ್ನೂ ಇತರ ಪೌರಸ್ತ್ಯ ಮತ್ತು ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಕಥೆಯು ಅನುವಾದ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಇದು ವಿಶ್ವ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ಸೇರಿ ಹೋದ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದೆಂದು ಧಾರಾಳವಾಗಿ ಹೇಳಬಹುದು. ಉಪನಿಷತ್ತುಗಳು ಭಾರತೀಯ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ್ದರೂ ಹೇಗೆ ವಿಶ್ವಸಾಹಿತ್ಯ ರಾಶಿಗೆ ಸೇರಿರುವುವೋ ಅಂತೆಯೇ ಈ ಉಪಾಖ್ಯಾನವು ಭಾರತದಲ್ಲಿದ್ದರೂ ವಿಶ್ವಸಾಹಿತ್ಯರಾಶಿಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿಹೋಗಿರುತ್ತದೆ. ರಷ್ಯಾದೇಶದ ಕವಿಯಾದ "ಜುಕೊಲ್ಸ್ಕಿ" ಎಂಬುವನು ಈ ಕಥೆಯನ್ನು ತನ್ನ ದೇಶಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿರುವನಂತೆ. ಹೀಗೆ ಈ ಕಥಾ ವಸ್ತುವು ವಿಶ್ವ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ್ದರೂ ಇದನ್ನು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬಕವಿಯೂ ತನಗೆ ತೋರಿದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾರ್ಪಾಟುಮಾಡಿ ತನ್ನ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಬರೆದಿರುವನು. ಕನ್ನಡ ನಳಸಾಹಿತ್ಯ ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿ ಚೌಂಡರಸನ ನಳಚಂಪುವೇ ಮೊದಲನೆಯದು.* ಕವಿಯು ಭಾರತ ಕಥಾವಸ್ತುವನ್ನು ತನಗೆ ಬೇಕಾದಂತೆ ವ್ಯತ್ಯಾಸಮಾಡಿ ಈ ಕಾವ್ಯವನ್ನು ರಚಿಸಿರುವನು. ಇದರ ಬಂಧವು ಲಲಿತವಾಗಿರುವುದು. ಅಲಂಕಾರಗಳಲ್ಲಿ ರೂಪಕಾಲಂಕಾರವೇ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ. ಕೆಂಗು, ಸನ್ನಿಂ, ಬಳೆದಿಂ, ವಿದ್ರೂಪಂ ಇವೇ ಮೊದಲಾದ ಕೆಲವು ಅಪೂರ್ವ ಪ್ರಯೋಗಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಉಳಿದವೆಲ್ಲವೂ ಭಾಷಾಮರ್ಯಾದೆಗೆ ತಕ್ಕುವಾಗಿಯೇ ಇವೆ. ಕವಿಯು ಕಾವ್ಯದ ಪಾಕವು ನಳಪಾಕಕ್ಕೆ ಸಮಾನವೆಂದು ತನ್ನ ಕವಿತಾ ಪ್ರೌಢಿಮೆಯನ್ನು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿಕೊಂಡಿರುವನು.

"ಯುವತೀ ಕೇಳ್ ಪೊಸತಂ ವಿಭಾವನೆ ಪದಂ ಬಂಧಂ ರಸಂ ರೀತಿ ಸಾ
ಕವಿಶೇಷಂ ನಯಮಾರ್ದವಂ ವಿಧುಲಸದ್ವರ್ಣಂ ಕ್ರಿಯಾಕೌಶಲಾ
ದಿ ವಿವೇಕಂ ಪುದಿದಿರ್ಪ ವಿಸ್ಮಯಮನೀಗಳ್ ಕಂಡೆನಾಂ ಭಾವಿಸಲ್
ಕವಿತಾಪ್ರೌಢಿಯೊ ಪಾಕರೂಢಿಯೊ ದಿಟಂ ಪೇಳ್ವಂದೆನಾನಂದದಿಂ"

ಕಥಾ ನಿರೂಪಣೆ

ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿರುವ ದಂಡಿಯ ದಶಕುಮಾರ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ಕನ್ನಡಿಸಿರುವುದಾಗಿ ತನ್ನ ಅಭಿನವ ದಶಕುಮಾರಚರಿತ್ರೆಯ ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವಂತೆ ಚೌಂಡರಸನು ಈ ಕಾವ್ಯವನ್ನು ಯಾವ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಬರೆದನೆಂಬುದನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿಲ್ಲ. ಆದರೂ

---

* ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಈ ನಳಚಂಪುವಿಗಿಂತ ಹಿಂದೆ ದಳದಮಯಂತೀ ಕಥೆಯ ಕಾವ್ಯಗಳಾವುವೂ ಇದ್ದಂತೆ ಕಂಡುಬಂದಿಲ್ಲ.

ಈತನು ತನಗೆ ಹಿಂದಿದ್ದ ಪ್ರಸಿದ್ಧಕವಿಗಳು ಬರೆದಿರುವ ನಳಸಾಹಿತ್ಯ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ನೋಡಿಯೇ ಈ ಕಾವ್ಯವನ್ನು ಬರೆದಿರಬೇಕು. ಈ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾದುವು ತ್ರಿವಿಕ್ರಮಭಟ್ಟನ ನಳಚಂಪು, ಶ್ರೀಹರ್ಷನ ನೈಷಧಕಾವ್ಯ ಮತ್ತು ಇವೆಲ್ಲಕ್ಕೂ ಮೂಲವಾದ ಭಾರತದ ನಳೋಪಾಖ್ಯಾನ. ಶ್ಲೇಷೆ, ಯಮಕಾದಿ ಶಬ್ದಾಲಂಕಾರಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ತ್ರಿವಿಕ್ರಮಭಟ್ಟನ ನಳಚಂಪುವಿನ ಕಥಾಸಂವಿಧಾನಕ್ಕೂ ಚೌಂಡರಸನ ಕಥೆಯ ಜೋಡಣೆಗೂ ಯಾವ ಸಾಮ್ಯವೂ ಇಲ್ಲ ; ಮತ್ತು ತ್ರಿವಿಕ್ರಮನ ಕಾವ್ಯವು ನಮಗೆ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ದೊರೆತಿಲ್ಲ. ನಳನು ಇಂದ್ರನ ದೂತನಾಗಿ ಹೋಗುವವರೆಗಿನ ಕಥಾ ಭಾಗವು ಮಾತ್ರ ಉಪಲಬ್ಧವಾಗಿದೆ.

ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೨ನೆಯ ಶತಮಾನದ ಉತ್ತರಾರ್ಧದಲ್ಲಿದ್ದ ಶ್ರೀಹರ್ಷನ ನೈಷಧಕಾವ್ಯವೂ ಪೂರ್ಣವಾಗಿಲ್ಲ. ದಮಯಂತಿಯ ಸ್ವಯಂವರವಾದ ಮೇಲೆ ಕಲಿಯ ಪ್ರಭಾವದಿಂದಾದ ನಳದಮಯಂತಿಯರ ಅಗಲಿಕೆ, ದ್ಯೂತ ಪ್ರಕರಣ, ಪುನಸ್ಸ್ವಯಂವರ ಇವೇ ಮೊದಲಾದ ಕಥಾಭಾಗಗಳು ಈ ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ನೈಷಧದಲ್ಲಿ ಕಲ್ಪಿತವಾದ ಅನೇಕ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳು ಚೌಂಡರಾಜನ ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ಸೇರಿಹೋಗಿವೆ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಈ ಕವಿಯು ಭಾರತದ ನಳೋಪಾಖ್ಯಾನವನ್ನೇ ಮೂಲವಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ನೈಷಧದಲ್ಲಿರುವ ರಸಾತ್ಮಕ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳನ್ನು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿ ತನ್ನದೇ ಆದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಈ ನಳಚಂಪೂಕಾವ್ಯವನ್ನು ಬರೆದಿರುವುದಾಗಿ ಹೇಳಬಹುದು. ನೈಷಧದ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡಿರುವನು ಮತ್ತು ಭಾರತ ಕಥಾಭಾಗಗಳನ್ನು ಯಾವರೀತಿ ಮತ್ತು ಏತಕ್ಕಾಗಿ ಮಾರ್ಪಾಟು ಮಾಡಿರುವನು ಎಂಬುದನ್ನು ಮುಂದೆ ನಿರೂಪಿಸಿದೆ.

ಈ ಗ್ರಂಥ ಸಂಶೋಧನೆಯಲ್ಲಿ ನೆರವಾದ ನನ್ನ ಆಪ್ತಮಿತ್ರರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಡಿ. ಎಲ್. ನರಸಿಂಹಾಚಾರ್ಯರಿಗೂ ಇದೇ ಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿರುವ ವಿದ್ವಾನ್ ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎನ್. ಕೃಷ್ಣಜೋಯಿಸರಿಗೂ ಈ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ವಿಟ್ಠಲದೇವರ ಛಾಯಾ ಚಿತ್ರಗಳ ಪಡಿಯಚ್ಚನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಸಹಾಯಮಾಡಿರುವ ಪ್ರಾಚೀನ ವಸ್ತ್ವನ್ವೇಷಣ ಶಾಖೆಯ ಮುಖ್ಯಾಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೂ ನಾನು ಕೃತಜ್ಞನಾಗಿರುತ್ತೇನೆ.

ಎಚ್. ಆರ್. ರಂಗಸ್ವಾಮಯ್ಯಂಗಾರ್ಯ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷ, ಪ್ರಾಚ್ಯವಿದ್ಯಾಸಂಶೋಧನ ಸಂಸ್ಥೆ, ಮೈಸೂರು.

ಚೌಂಡರಸನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ಶ್ರೀಹರ್ಷನ ನೈಷಧಕಾವ್ಯದ ಕಥಾಭಾಗಗಳು

(i) ಉಪವನದ ಸರೋವರದಲ್ಲಿದ್ದ ಹೊನ್ನಹಂಸವನ್ನು ನಳನು ಹಿಡಿದು ಕೊಳ್ಳಲು,ಅದು ಕರುಣೆಯಿಟ್ಟು ತನ್ನನ್ನು ಬಿಡಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿತೆಂದು ಶ್ರೀಹರ್ಷನು ತನ್ನ ಕಾವ್ಯದ ಒಂದನೆಯ ಸರ್ಗದಲ್ಲಿ

ಧಿಗಸ್ತು ತೃಷ್ಣಾತರಲಂ ಭವನ್ಮನಃ
ಸಮೀಕ್ಷ್ಯ ಪಕ್ಷಾನ್ಮಮ ಹೇಮಜನ್ಮನಃ
ತವಾರ್ಣವಸ್ಯೇವ ತುಷಾರಸೀಕರೈ
ರ್ಭವೇದಮೀಭಿಃ ಕಮಲೋದಯಃ ಕಿಯಾನ್ ೧೩೦

ನ ಕೇವಲಂ ಪ್ರಾಣಿವಧೋ ವಧೋ ಮಮ
ತ್ವದೀಕ್ಷಣಾದ್ವಿಶ್ವಸಿತಾಂತರಾತ್ಮನಃ
ವಿಗರ್ಹಿತಂ ಧರ್ಮಧನೈರ್ನಿಬರ್ಹಣಂ
ವಿಶಿಷ್ಯ ವಿಶ್ವಾಸಜುಷಾಂ ದ್ವಿಷಾಮಪಿ ೧೩೧

ಪದೇ ಪದೇ ಸಂತಿ ಭಟಾ ರಣೋದ್ಭಟಾ
ನ ತೇಷು ಹಿಂಸಾರಸ ಏಷ ಪೂರ್ಯತೇ
ಧಿಗೀದೃಶಂ ತೇ ನೃಪತೇ ಕುವಿಕ್ರಮಂ
ಕೃಪಾಶ್ರಯೇ ಯಃ ಕೃಪಣೇ ಪತತ್ರಿಣಿ ೧೩೨

ಮದೇಕಪುತ್ರಾ ಜನನೀ ಜರಾತುರಾ
ನವಪ್ರಸೂತಿರ್ವರಟಾ ತಪಸ್ವಿನೀ
ಗತಿಸ್ತಯೋರೇಷ ಜನಸ್ತಮರ್ದಯ
ನ್ನಹೋ ವಿಧೇ ತ್ವಾಂ ಕರುಣಾ ರುಣದ್ಧಿ ನ ೧೩೫

ಈ ಶ್ಲೋಕಗಳಿಂದ ವಿವರಿಸಿರುವ ಭಾವವನ್ನೇ ಚೌಂಡರಸನು ಈ ಕಾವ್ಯದ ೧೦೫–೧೦೯ ಪದ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವನು.

(ii) ನಳನು ಹಂಸವನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಅದನ್ನು 'ನೀನು ಎಲ್ಲಿಂದ ಬಂದೆ? ದೇಹಕ್ಕೆಲ್ಲಿಯ ಪೊಂಗಱಿಗಳಾದುವೆಲ್ಲಿರ್ಪ್ಪೈ' ಎಂದು ಪ್ರಶ್ನಿಸಲು, ಅದು 'ಮೇರುಗಿರೀಂದ್ರ ದೊಳಿರ್ಪುದು ಸಂತತಮಪ್ಸರೋಗಣಂ' [ಪದ್ಯ ೧೦೩] 'ಅಲ್ಲಿ ಸಮುಂತು ಪುಟ್ಟಿ ಬಳೆದಿಂ ಪಡೆದಲ್ಲಿಯ ಪದ್ಮ ಬೀಜದಿಂ........ತನು ಹೇಮವರ್ಣಮಾಯ್ತು' [ಪದ್ಯ ೧೦೪]ಎಂದು ಉತ್ತರಕೊಡುವುದು. ನಳಚಂಪುವಿನಲ್ಲಿರುವ ಈ ಪ್ರಶ್ನೋತ್ತರಗಳು ಭಾರತದಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ನೈಷಧದಲ್ಲಿ ದಮಯಂತಿಯು ಇದೇ ರೀತಿ ಹಂಸವನ್ನು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದಾಗ ಅದು ಇದೇ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿರುವಂತೆ ಮೂರನೆಯ ಸರ್ಗದ

'ಸ್ವರ್ಗಾಪಗಾ ಹೇಮಮೃಣಾಲಿನೀನಾಂ
ನಾಲಾ ಮೃಣಾಲಾಗ್ರಭುಜೋ ಭಜಾಮಃ
ಅನ್ನಾನುರೂಪಾಂ ತನುರೂಪಋದ್ಧಿಂ
ಕಾರ್ಯಂ ನಿದಾನಾದ್ಧಿ ಗುಣಾನಧೀತೆ ೧೭ '

ಈ ಶ್ಲೋಕದಿಂದ ತಿಳಿದುಬರುವುದು.

(iii) ಕಾವ್ಯನಾಯಕನ ಉದಾತ್ತತೆಯನ್ನೂ ಸದ್ಗುಣಸಂಪನ್ನತೆಯನ್ನೂ ಸೂಚಿಸುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೈಷಧಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿರುವಂತೆ ಚಾವುಂಡರಾಜನು ತನ್ನ ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ನಳನು ಹೊನ್ನ ಹಂಸದ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯನ್ನು ಮನ್ನಿಸಿ ಯಾವ ಪ್ರತ್ಯುಪಕಾರವನ್ನೂ ನಿರೀಕ್ಷಿಸದೆ ಅದನ್ನು ಬಿಟ್ಟುದಾಗಿಯೂ ಆ ಹಂಸವು ಆತನಿಗೆ

"ಸತ್ಯ ಪರೋಪಕಾರ ಮಹದುನ್ನತಿ ನಿನ್ನದಾದೊಡಂ ಮನಂ ಪ್ರತ್ಯುಪಕಾರಮಂ ನಿನಗೊಡರ್ಚುವೆ" ನೆಂದೂ,

"ನಿನಗಾಂ ಮಾಳ್ಪುಪಕಾರಮಾವುದು ಕಳಾಸಂಪನ್ನೆ ಸೌಭಾಗ್ಯವರ್ಧನೆಯಿರ್ಪಳ್ ದಮಯಂತಿ ಕುಂಡಿನಪುರಕ್ಕಾಂ ಬೇಗದಿಂ ಪೋಗಿ ಮಾನಿನಿಯುಂ ನಿನ್ನೊಡಗೂಡುವಂತೆ ಸಗಿ............ " ಎಂದು ಹೇಳಿತೆಂದೂ ಕಥಾಸಂದರ್ಭವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿರುವನು.

(iv) ದಮಯಂತಿಯು ವಿರಹತಾಪದಿಂದ ಕೃಶಳಾಗುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ತಂದೆಯಾದ ಭೀಮರಾಜನು ನೋಡಿ, ಕಾರ್ಶ್ಯತೆಗೆ ಕಾರಣವನ್ನು ತಿಳಿಯಲು ವೈದ್ಯರನ್ನು ಕರೆಸಿ ಕೇಳಲು ಅವರು

"ದೇವಾಕರ್ಣಯ ಸುಶ್ರುತೇನ ಚರಕಸ್ಯೋಕ್ತೇನ ಜಾನೇಽಖಿಲಂ
ಸ್ಯಾದಸ್ಯಾ ನಲದಂ ವಿನಾ ನ ದಲನೇ ತಾಪಸ್ಯ ಕೋಽಪಿ ಕ್ಷಮಃ॥"

[ಸರ್ಗ ೪,ಶ್ಲೋಕ ೧೧೬]

ಎಂದುಉತ್ತರಕೊಟ್ಟರೆಂಬುದನ್ನು ಶ್ರೀಹರ್ಷನು ತನ್ನ ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ಕಲ್ಪಿಸಿರುವನು. ಇದನ್ನು ನುಸರಿಸಿಯೇ ಚೌಂಡರಾಜನು ನಳಚಂಪುವಿನಲ್ಲೂ

"ಆದಾನ ನಿದಾನಜ್ಞರು..........ಆಯುರ್ವೇದಿಗಳಂ ಕರೆಸಿದಂ ಧರಿತ್ರೀಕಾಂತಂ" [ಪದ್ಯ ೨೧೯]

"ಸುದತಿಯ ತಾಪಜ್ವರವಾವುದಱಿಂ ಮಾಣ್ಬುದಮೆನಲ್ ಭೂಪಾಲಕ ಕೇಳಿದು ನಳದ ಕಷಾಯದಿ ....||" [ಪದ್ಯ ೨೨೦] ಎಂದು ಹೇಳಿರುವನು.

(v) ಸ್ವಯಂವರವಾದಮೇಲೆ ಇಂದ್ರಾಗ್ನಿಯಮವರುಣರು ದಮಯಂತಿಗೆ "ಕಿಂಚಿತ್ತ್ವಯಾ ನಹಿ ಪತಿವ್ರತಯಾ ದುರಾಪಂ ಭಸ್ಮಾಸ್ತು ಯಸ್ತವಚತ ವ್ರತಲೋಪಮಿಚ್ಛುಃ" ಎಂದು ವರಕೊಟ್ಟುದಾಗಿ ನೈಷಧದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವಂತೆ,ನಳಚಂಪುವಿನಲ್ಲಿ "ನಿನ್ನ ಪತಿವ್ರತಾ ಗುಣಮನಾರ್ ಕೆಡಿಸಲ್ ಬಗೆದಿರ್ದೊಡಾಕ್ಷಣಂ ನಿನ್ನಯ ಕೋಪವಹ್ನಿಯಿನವರ್ ಮಿಗೆ ಭಸ್ಮವನೆಯ್ದುಗೆ" ಎಂದು ಚೌಂಡರಾಜನು ವರ್ಣಿಸಿರುವನು. ಈ ಅಂಶವು ಭಾರತದಲ್ಲಿಲ್ಲ.

ಇವಲ್ಲದೆ ದಮಯಂತಿಯ ವಿರಹವರ್ಣನೆ, ಸ್ವಯಂವರ ಮಂಟಪದಲ್ಲಿರುವ ರಾಜರ ವರ್ಣನೆ, ಸ್ವಯಂವರವಾದಮೇಲೆ ನಡೆವ ಭೋಜನಕೂಟದ ವರ್ಣನೆ, ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಚೌಂಡರಾಜನು ಶ್ರೀಹರ್ಷನ ನೈಷಧವನ್ನನುಸರಿಸಿ ಬರೆದಿರುವನು. ಇದರಿಂದ. ಚೌಂಡರಸನು ಶ್ರೀಹರ್ಷನ ಕಾವ್ಯದಿಂದ ಕೆಲವು ಭಾಗಗಳನ್ನು ತನ್ನ ಕೃತಿಯನ್ನು ರಚಿಸಲು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡಿರುವನೆಂದು ಧಾರಾಳವಾಗಿ ಹೇಳಬಹುದು.

ಭಾರತದ ನಳೋಪಾಖ್ಯಾನಕ್ಕೂ ಚೌಂಡರಾಜನ ನಳಚಂಪುವಿಗೂ ಇರುವ ಕಥಾವ್ಯತ್ಯಾಸ

ಭಾರತದಲ್ಲಿ ದಮಯಂತಿಯ ಜನನಾದಿ ವಿಚಾರಗಳು ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ವರ್ಣಿತವಾಗಿವೆ. ನಳನ ವಿಜಯಯಾತ್ರೆ, ಮೃಗಯಾವಿನೋದ ಇವುಗಳ ವರ್ಣನೆಯೇ ಇಲ್ಲ. ಚೌಂಡರಾಜನು ದಮಯಂತಿಯ ಜನನಾದಿ ವಿಷಯಗಳ ವರ್ಣನೆಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಗಮನವಿಡದೆ 'ಭೀಮನೃಪಾಲಪುತ್ರಿ ದಮಯಂತಿ' ಎಂದು ಸೂಚಿಸಿ, ಆಕೆಯು ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಅತಿಸುಂದರಿಯಾಗಿದ್ದಳೆಂದು ಮಾತ್ರ ವರ್ಣಿಸಿರುವನು. ಆದರೆ ನಳನ ಜನನ, ಆತನ ವಿಜಯಯಾತ್ರೆ ಮತ್ತು ಬೇಟೆಯಲ್ಲಿ ಆತನ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಇವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಕವಿಯು ನಳಚಂಪುವಿನಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಿರುವನು. ಕವಿಯು ತನ್ನ ಕಾವ್ಯವು ಪುಣ್ಯನಳಚರಿತ್ರೆಯಾದುದರಿಂದ ಕಥಾನಾಯಕನ ಉತ್ಕರ್ಷಾವಹವಾದ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನೇ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ವರ್ಣಿಸಬೇಕೆಂದು ಈ ರೀತಿ ಭಾರತದ ಮೂಲ ಕಥಾಭಾಗವನ್ನು ಮಾರ್ಪಾಟು ಮಾಡಿರುವನು.

ದಮಯಂತಿಯ ರೂಪಲಾವಣ್ಯಾತಿಶಯಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ ಮನಸೋತು ವಿರಹವ್ಯಥೆಯಿಂದ ಸಂತಪ್ತನಾಗಿ ಆ ತಾಪವನ್ನು ನೀಗಿಕೊಳ್ಳಲು ನಳನು ಉಪವನಕ್ಕೆ ಹೋಗುವನು. ಅಲ್ಲಿ ಸಂಚರಿಸುತ್ತಿರುವಾಗ ಕೊಳದಲ್ಲಿದ್ದ ಒಂದು ಹೊನ್ನಹಂಸವನ್ನು ಆತನು ಕಂಡು ಅದನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಳ್ಳುವನು. ಆಗ ಆ ಪಕ್ಷಿಯು ಭಯದಿಂದ "ಎಲೈ ರಾಜನೆ, ನನ್ನನ್ನು ಕೊಲ್ಲದೆ ಬಿಡು ; ನಾನು ದಮಯಂತಿಯ ಸಮೀಪಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಅವಳು ಮತ್ತಾರನ್ನೂ ವರಿಸದೆ ನಿನ್ನನ್ನೇ ವರಿಸುವಂತೆ ಮಾಡುವೆನು" ಎಂದು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳಲು ಆತನು ಹಿಡಿದಿದ್ದ ಆ ಹಂಸವನ್ನು ಬಿಟ್ಟನೆಂದು ಭಾರತದಲ್ಲಿದೆ. *ನಳಚಂಪುವಿನಲ್ಲಿ ಬೇಟೆಗಾರರ ಪ್ರೇರಣೆಯಂತೆ ವಿರಹಸಂತಪ್ತನಾದ ನಳನು ಬೇಟೆಯಾಡಲು ಹೋಗುವನು. ಹಂಸವನ್ನು ಬಿಟ್ಟಮೇಲೆ ಅದು "ದಮಯಂತಿಯು ನಿನ್ನನ್ನೇ ವರಿಸುವಂತೆ ಮಾಡುವೆನು" ಎಂದು ನಳನಿಗೆ ಏಕಾಂತದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿ ಹೋಗುವುದು.

ಇಲ್ಲಿ ನಾಯಕನ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಬೇಟೆಯ ಸನ್ನಿವೇಶವನ್ನೂ, ಆತನ ದಯಾಲುತ್ವವನ್ನು ಸೂಚಿಸಲು ನಳನು ಹಂಸವನ್ನು ಬಿಟ್ಟಮೇಲೆ ಅದು ಅವನಿಗೆ "ದಮಯಂತಿಯು ನಿನ್ನನ್ನೇ

---

* ಸಂಸ್ಕೃತ ನಳಚಂಪುವಿನಲ್ಲಿ ಬೇಟೆಯ ಪ್ರಕರಣವು ವರ್ಣಿತವಾಗಿದ್ದರೂ ಸನ್ನಿವೇಶವು ಬೇರೆಯಾಗಿದೆ. ಚೌಂಡರಸನ ಕೃತಿಯಲ್ಲಿರುವಂತೆಯೇ ಕನಕದಾಸನ ನಳಚರಿತ್ರೆಯಲ್ಲೂ ಬೇಟೆಯ ಸನ್ನಿವೇಶವು ವರ್ಣಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ.

ವರಿಸುನಂತೆ ಮಾಡುವೆನೆಂದು" ತಿಳಿಸಿತೆಂದೂ ಕವಿಯು ತನ್ನ ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವನು.

ದಮಯಂತಿಯ ವಿರಹವರ್ಣನೆ, ನಳನು ಸ್ವಯಂವರಕ್ಕೆ ಹೊರಟಾಗ ಮಾಡುವ ಗಣಪತಿಯ ಸ್ತುತಿ, ನಳನು ದೂತನಾಗಿ ದಮಯಂತಿಯ ಅಂತಃಪುರಕ್ಕೆ ಹೋದಾಗ ಅವನಿಗೆ ತಿಳಿಯದೆ ಸೂಕ್ಷ್ಮಾಕೃತಿಯಿಂದ ಮಾನಿನಿಯೊಬ್ಬಳು ಇಂದ್ರನಾಣತಿಯಂತೆ ಅವನೊಡನೆ ಹೋಗುವುದು—ಇವು ಭಾರತದಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಇವೆಲ್ಲವೂ ಚೌಂಡರಸನ ಕಲ್ಪನೆಗಳು.

ಲೋಕಸಂಚಾರಿಯಾದ ನಾರದನು ಪರ್ವತನೊಡನೆ ಇಂದ್ರನ ಮನೆಗೆ ಹೋಗುವನು. ಇಂದ್ರನು ಅವರನ್ನು ಅರ್ಘ್ಯಪಾದ್ಯಾದಿಗಳಿಂದ ಸತ್ಕರಿಸುವನು. ಅನಂತರ ವಿಶೇಷವಾರ್ತೆ ಏನೆಂದು ಇಂದ್ರನು ಪ್ರಶ್ನಿಸಲು, ನಾರದನು ಕುಂಡಿನ ನಗರಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯಲಿರುವ ದಮಯಂತೀ ಸ್ವಯಂವರದ ವಿಚಾರವನ್ನು ಅವನಿಗೆ ತಿಳಿಸುವ ವೇಳೆಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಅಗ್ನ್ಯಾದಿ ದಿಕ್ಪಾಲಕರು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬರುವರು. ಎಲ್ಲರೂ ದಮಯಂತೀ ಸ್ವಯಂವರದ ವಿಚಾರವನ್ನು ಕೇಳಿ ಹರ್ಷಿತರಾಗಿ ತಾವೂ ಸ್ವಯಂವರಕ್ಕೆ ಹೊರಡುವರು. ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಮನ್ಮಥನಂತಿದ್ದ ನಳನನ್ನು ಕಂಡು ವಿಸ್ಮಿತರಾಗಿ ಅವನ ಸಮೀಪಕ್ಕೆ ಬಂದು, ನೀನು ನಮಗೆ ದೂತನಾಗಿ ಸಹಾಯಮಾಡಬೇಕೆಂದು ತಿಳಿಸಲು, ಪರೋಪಕಾರಿಯಾದ ನಳನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವನು. ಅವನು ಇಂದ್ರಾದಿಗಳನ್ನು 'ನೀವು ಯಾರು ? ಏತಕ್ಕೆ ನನ್ನನ್ನು ದೂತನಾಗಲು ಇಚ್ಛಿಸಿದಿರಿ ? ನಾನು ದೂತನಾಗಿ ಮಾಡುವ ಕಾರ್ಯವಾವುದು ?' ಎಂದು ಪ್ರಶ್ನಿಸುವನು. ಆಗ ಅವರು ತಾವು ಇಂದ್ರಾಗ್ನಿಯಮವರುಣರೆಂದು ತಮ್ಮ ಪರಿಚಯವನ್ನು ನಳನಿಗೆ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟು, "ನಾವು ದಮಯಂತಿಯನ್ನು ವರಿಸಲು ಬಂದಿರುವೆವು. ನೀನು, ನಾವು ವರಿಸಲು ಬಂದಿರುವ ವಿಷಯವನ್ನು ದಮಯಂತಿಗೆ ತಿಳಿಸಿ, ಅವಳು ನಮ್ಮೆಲ್ಲಾರನ್ನಾದರೂ ವರಿಸುವಂತೆ ಹೇಳು" ಎನ್ನುವರು. ದಮಯಂತಿಯನ್ನು ವರಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಬಂದಿರುವ ತನಗೆ ಈ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡುವಂತೆ ನಿಯಮಿಸುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲವೆಂದು ನಳನು ಅವರಿಗೆ ತಿಳಿಸುವನು. ಇದನ್ನು ಕೇಳಿದ ಇಂದ್ರನು 'ಮೊದಲು ಮಾಡುವೆನೆಂದು ಮಾತು ಕೊಟ್ಟು ಈಗ ಹೀಗೆ ಹೇಳುವುದು ನಿನಗೆ ತಕ್ಕುದಲ್ಲ' ಎಂದು ಹೇಳಲು ನಳನು ಮರುಮಾತಾಡದೆ ಕಾರ್ಯೋನ್ಮುಖನಾಗುವನು ಅಂತಃಪುರವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿದ ನಳನ ತೇಜಸ್ಸನ್ನು ನೋಡಿ ಭ್ರಾಂತರಾದ ಸಖಿಗಳಾರೂ ಅವನೊಡನೆ ಸಂಭಾಷಿಸಲು ಸಮರ್ಥರಾಗಲಿಲ್ಲ. ಅವನು ದಮಯಂತಿ ಇದ್ದೆಡೆಗೆ ಹೋಗಲು, ದಮಯಂತಿಯೇ ಅವನನ್ನು "ನೀನು ಯಾರು ? ಏತಕ್ಕೆ ಬಂದೆ ? ಇತರರಿಗೆ ಕಾಣದಂತೆ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಹೇಗೆ ಬಂದೆ ?" ಎಂದು ಪ್ರಶ್ನಿಸಲು, ತಾನು ದೇವತೆಗಳಿಗೆ ದೂತನಾಗಿ ಬಂದಿರುವ ನಳನೆಂದೂ ಅವರ ಪ್ರಭಾವದಿಂದಲೇ ತಾನು ಇತರರಿಗೆ ಕಾಣದಂತೆ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದನೆಂದೂ ಹೇಳುವನು. ಅನಂತರ ನಳನು, ಇಂದ್ರಾಗ್ನಿ ಯಮ ವರುಣರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬನನ್ನು ನೀನು ವರಿಸೆಂದು ಅನೇಕ ವಿಧದಲ್ಲಿ ದಮಯಂತಿಗೆ ತಿಳಿಸಿದರೂ

ಅವಳು ನಳನನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಮತ್ತಾರನ್ನೂ ತಾನು ವರಿಸುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಉತ್ತರ ಕೊಡುವಳು. ಧರ್ಮಭೀರುವಾದ ನಳನು ಪರಾರ್ಥಕ್ಕೆ ಬಂದವನು ಸ್ವಾರ್ಥವನ್ನು ಸಾಧಿಸಿದಂತಾಯಿತಲ್ಲಾ ಎಂದು ಯೋಚಿಸುತ್ತಿರಲು ದಮಯಂತಿಯು ನಳನಿಗೆ "ಸ್ವಯಂವರ ಮಂಟಪಕ್ಕೆ ನೀನೂ ಇಂದ್ರಾದಿಗಳೊಡನೆ ಬಂದಾಗ ಅವರೆದುರಿನಲ್ಲೇ ನಿನ್ನನ್ನು ವರಿಸುವುದರಿಂದ ಯಾವ ಹಾನಿಯೂ ಇಲ್ಲ" ಎಂದು ಹೇಳುವಳು. ನಳನು ದೇವತೆಗಳ ಸಮೀಪಕ್ಕೆ ಬಂದು ದಮಯಂತಿಯು ಹೇಳಿದಂತೆಯೇ ಅವರಿಗೆ ತಿಳಿಸುವನು.

"ಏತಾವದೇವ ವಿಬುಧಾ ಯಥಾವೃತ್ತಮುಪಾಹೃತಂ।
ಮಯಾ ಶೇಷೇ ಪ್ರಮಾಣಂ ತು ಭವನ್ತಸ್ತ್ರಿದಶೇಶ್ವರಾಃ॥"

ಎಂದು ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ನಳನು ಇಂದ್ರಾದಿಗಳಿಗೆ ಹೇಳುವನು. ಭಾರತದ ಈ ಕಥಾಭಾಗವನ್ನೇ ಕವಿಯು ನಳಚಂಪುವಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದರೂ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಮಾಡಿರುವನು. ಪರ್ವತ ಋಷಿಯ ಪಾತ್ರದಿಂದ ಕಥೆಗೆ ಯಾವ ಪೋಷಣೆಯೂ ಇಲ್ಲವೆಂದು ತಿಳಿದು ಕವಿಯು ನಾರದನೊಬ್ಬನೇ ಇಂದ್ರನ ಆಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಹೋದನೆಂದು ತಿಳಿಸಿರುವನು. ನಾರದನು ಇಂದ್ರಾಗ್ನಿಯಮವರುಣರಿಗೆ ದಮಯಂತಿಯ ಸ್ವಯಂವರದ ವಿಷಯವನ್ನು ಹೇಳಿ 'ಆಕೆ ನಳನಲ್ಲ ದುಱದರನೇಕಾಂತದೊಳಂ ವಿಚಾರಿಸಲ್' ಎಂದು ತಿಳಿಸಲು, ಅದನ್ನು ಕೇಳಿದ ಅಮರೇಂದ್ರವಹ್ನಿಕಾಲವರುಣರು "ಭೂಮಿಯೊಳ್ ಚಲ್ವೆಯಪ್ಪಳ್ ದಮಯಂತೀ ನಾಮಮುಳ್ಳಂಗನೆ, ನಳನಧಿಪಂ ಮಿಕ್ಕರೀಬಾಚಿತ್ತಿಯೆಂಬುತ್ತಮಸತ್ತ್ವಂ ವ್ಯರ್ಥವಪ್ಪಂತೆ ಸಗುವೆವು"ಎಂದು ಯೋಚಿಸಿ ವಿದರ್ಭನಗರಿಗೆ ಹೊರಟರೆಂದು ಕವಿಯು ನಳಚಂಪುವಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವನು. ಈರೀತಿ ದಮಯಂತಿಯು ನಳನಲ್ಲಿ ಅನುರಕ್ತಳಾಗಿರುವಳೆಂದು ದೇವತೆಗಳಿಗೆ ತಿಳಿದುದರಿಂದಲೇ, ನಳನನ್ನು ದೂತನಾಗಿ ಕಳುಹಿಸುವುದರಿಂದ ತಮ್ಮ ಕಾರ್ಯವು ಸಿದ್ಧಿಸುವುದೆಂದು ಯೋಚಿಸಲು ಅವಕಾಶವಾಯಿತೆಂದು ತಿಳಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಹೀಗೆ ಹೇಳಿರುವನು. ಈ ಅಂಶವನ್ನೇ "ಶಾತೋದರಿ ಬಯಸುವ ನಳನೀತಂ ತಾಂ ದೂತನಾಗಿ ಪೋದೊಡೆ ತತ್ಕಾಂತಾತತಿಯಿವನೆಲ್ಲಿಯುನಂದೇತೆಜದಿಂ ನೀಚನಾಗಿಪರ್ ನಪುನಗುತಂ" ಎಂಬ ಪದ್ಯದಿಂದ ಸೂಚಿಸಿರುವನು. ಅಲ್ಲದೆ

"ವೈದರ್ಭನಂದನೆಯೆಂಬಳ್ ದಮಯಂತಿಯಾಕೆಯನಲಂಪಿಂದಿತ್ತು ಮತ್ಪ್ರೇಮವರ್ಧನಮಂ ಮಾಳ್ಪುದು" ಎಂದು ದೇವತೆಗಳು ನಳನಿಗೆ ಹೇಳಲು, ರಾಜನು ನಕ್ಕು 'ಆದೆನ್ನಿಚ್ಛೆಯೋ ಲೋಕರತ್ನವನದಂ ತಾನೀಯಲೇಂ ಬಕ್ಕುಮೇ' ಎಂದು ಉತ್ತರವನ್ನು ಹೇಳುವನು; ಎಂದು ಮೊದಲು ತಿಳಿಸಿ, ಅನಂತರ ದೇವತೆಗಳು ಮನೋದುರ್ಘಟಕಾರ್ಯವೆನ್ನದೆ ದಮಯಂತಿಯು ನಮ್ಮನ್ನು ವರಿಸುವಂತೆ ಮಾಡು' ಎಂದು ನಳನಿಗೆ ತಿಳಿಸಲು, ಅದರಂತೆ ಅವನು ದಮಯಂತಿಯ ಸಮೀಪಕ್ಕೆ ಹೋಗುವನೆಂದು ನಳಚಂಪುವಿನಲ್ಲಿ ಕವಿಯು

ಸನ್ನಿವೇಶವನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಿರುವನು. ಇಲ್ಲಿ ದೇವತೆಗಳು ನಳನನ್ನು ತಮಗೆ ದೂತನಾಗಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿದರೆಂದು ಹೇಳದೆ, 'ನೀನೆಮಗೊಂದುತ್ತಮ ಕಾರ್ಯವನೆಸಗು' ಎಂದು ಹೇಳಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ರಾಜನಾದ ನಳನನ್ನು ದೂತನಾಗಿ ಭಾವಿಸುವುದು ನಾಯಕಾಪಕರ್ಷವಾಗುವುದೆಂದು ಭಾವಿಸಿ ಈ ರೀತಿ ಹೇಳಿರಬಹುದು.

ನಳನು ದಮಯಂತಿಯ ಅಂತಃಪುರಕ್ಕೆ ಹೋದಾಗ 'ಆ ನೃಪನಜಿಯದ ತೆಜದಿಂ ಮಾನಿನಿಯೊರ್ವಳನತೀವ ಸೂಕ್ಷ್ಮಾಕೃತಿಯಿಂ ನೀನೊಡನಿರೆಂದು ಕಳುಪಿದನೇನಂ ಪೇಟ್ದಪನೆಂದು ದಿವಿಜಾಧೀಶಂ' ಎಂಬ ಹೊಸ ಸನ್ನಿವೇಶವನ್ನು ಚೌಂಡರಸನು ಕಲ್ಪಿಸಿರುವನು. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ನಳನು ದೇವತೆಗಳಿಗೆ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ 'ಶೇಷೇ ಪ್ರಮಾಣಂ ತು ಭವಂತಸ್ತ್ರಿದಶೇಶ್ವರಾಃ' ಎಂದು ಹೇಳಿದನೆಂದಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ದೇವತೆಗಳಾದ ನಿಮಗೆ ಜ್ಞಾನದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ತಿಳಿಯಲು ಸಾಮರ್ಥ್ಯವಿರುವುದೆಂದು ಸೂಚಿಸಿರುವುದು ಕವಿಗೆ ಸರಿತೋರಲಿಲ್ಲ. ಜ್ಞಾನದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೇ ದಮಯಂತಿಯು ತಮಗೆ ದೊರೆಯುವುದಿಲ್ಲವೆನ್ನುವ ಅಂಶವನ್ನು ಅವರು ಮೊದಲೇ ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಸ್ವಯಂವರಾರ್ಥಿಗಳಾಗಿ ಬರದೇ ಇರಬಹುದಾಗಿತ್ತು; ಎಂದು ಯೋಚಿಸಿ ಕವಿಯು ಈ ಅಂಶವನ್ನೇ ಎತ್ತದೆ ಮಾನಿನಿಯನ್ನು ನಳನೊಡನೆ ಕಳುಹಿಸಿದರೆಂದು ಸನ್ನಿವೇಶವನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಿರುವನು. *

ಭಾರತದಲ್ಲಿ "ಅಂತಃಪುರಕ್ಕೆ ಬಂದ ನಳನನ್ನು ದಮಯಂತಿಯು ನೀನಾರೆಂದು ಪ್ರಶ್ನಿಸುವಳು. ಅದಕ್ಕೆ ನಳನು 'ನಲಂ ಮಾಂ ವಿದ್ಧಿ ಕಲ್ಯಾಣಿ ದೇವದೂತಮಿಹಾಗತಂ' ಎಂದು ಹೇಳಿ ಅನಂತರ ದೇವತೆಗಳು ಹೇಳಿಕಳುಹಿಸಿದ ಸಂದೇಶವನ್ನು ದಮಯಂತಿಗೆ ತಿಳಿಸುವನು. ನಳಚಂಪುವಿನಲ್ಲಿ ದಮಯಂತಿಯ ಆದೇಶದಂತೆ ಸಖಿಯು, ನಿನ್ನ ನಾಮವೇಂ? ಎಂದು ನಳನನ್ನು ಪ್ರಶ್ನಿಸಲು, ಅವನು ತನ್ನ ಹೆಸರನ್ನು ಮೊದಲು ತಿಳಿಸದೆ 'ನೀನೆಂಬೀ ನಾಮವೇ ನಾಮದ ನೆಲೆ' ಎಂದು ಹೇಳಿ, 'ಇಂದ್ರಾಗ್ನಿಯಮವರುಣರು ದಮಯಂತಿಯನ್ನು ವರಿಸುವ ಮನವುಳ್ಳವರಾಗಿ ಬಂದಿರುತ್ತಾರೆ ; ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಅವಳಿಗೆ ತಿಳಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ನನ್ನನ್ನು ಅವರು ಕಳುಹಿಸಿರುವರು ; ಎಂದು ಉತ್ತರ ಕೊಡುವನು. ಆ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿದ ದಮಯಂತಿಯು ಕರದಿಂದ ಕಿವಿಯನ್ನು ಮುಚ್ಚಿ 'ಈ ಮಾತಾಡುವರೇ ಬುಧರ್

---

*ಕನಕದಾಸನ ನಳಚರಿತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಕಥಾಸಂದರ್ಭವು ಈ ರೀತಿಯಿದೆ : 'ನಳನು ದಮಯಂತಿಯ ಸಮೀಪಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಮುಂಚೆ ರಂಭೆಯೇ ಮೊದಲಾದ ಅಪ್ಸರೆಯರು ಅವಳಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ಇಂದ್ರ ಅಗ್ನಿ ಯಮ ವರುಣರು ನಿನ್ನನ್ನು ಪ್ರೀತಿಸಿ ಬಂದಿರುವರು, ನೀನು ಅವರನ್ನು ವರಿಸು' ಎಂದು ಹೇಳುವರು. ದಮಯಂತಿಯು ನಳನನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಮತ್ತಾರನ್ನೂ ತಾನು ವರಿಸುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ತಿಳಿಸುವಳು. ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಅಪ್ಸರೆಯರು ಇಂದ್ರಾದಿಗಳಿಗೆ ಹೇಳುವರು. ಅನಂತರ ನಳನು ದಮಯಂತಿಯ ಸಮೀಪಕ್ಕೆ ಹೋಗುವನು.

ನಳನೃಪಂ ಪ್ರಾಣೇಶ್ವರಂ ಮಿಕ್ಕವರ್ ಕಾಮಾರ್ಥರ್ ಬಯುಲಾಸೆಯುಂ ತಳೆಯಲೇಕಿನ್ನಾ ಮೊಡಂ ಪೇಟ್ ನಿನ್ನ ನಾಮುವಂ' ಎಂದು ಕೇಳಿಕೊಂಡ ಮೇಲೆ ನಳನು 'ಆದೊಡೆ ನಳನಾಂ' ಎಂದು ತನ್ನ ಹೆಸರನ್ನು ದಮಯಂತಿಗೆ ತಿಳಿಸುವನು" ಎಂದಿದೆ. ಇದರಿಂದ ನಾಯಕನ ಸತ್ಯಸಂಧತೆ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯನಿಸ್ಪೃಹತೆಯು ಎದ್ದು ತೋರುವುದು.

ಸ್ವಯಂವರವಾದಮೇಲೆ ಇಂದ್ರಾಗ್ನಿಗಳು ನಳನಿಗೆ ಒಟ್ಟು ಎಂಟು ವರಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಸ್ವಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ತೆರಳಿದರೆಂದು ಭಾರತದಲ್ಲಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಕವಿಯು, ಕಾರ್ಯಾಂತ ದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದವರಿಗೆ ಪ್ರತಿಫಲ ಕೊಡುವುದು ಲೋಕರೂಢಿಯಲ್ಲಿರುವಂತೆ ತಾನೂ 'ನಳನ ದೌತ್ಯವು ಮುಗಿದೊಡನೆಯೇ ಅವನ ಸತ್ಯ ಮತ್ತು ನಿಸ್ಪೃಹತೆಗೆ ಮೆಚ್ಚಿ, ಇಂದ್ರನು ಅಶ್ವಹೃದಯ ಜ್ಞಾನವನ್ನೂ ಅಗ್ನಿಯು ನೆನೆದಾಗ ಅಗ್ನಿಸಿದ್ಧಿಯನ್ನೂ ಯಮನು ಸಮರವಿಜಯವನ್ನೂ ವರುಣನು ನಿರ್ಮಳ ಕೋಮಲಜಲಸಿದ್ಧಿಯನ್ನೂ ವರ ವಾಗಿ ಕೊಡುವರು' ಎಂದು ವರಕೊಡುವ ಸನ್ನಿವೇಶವನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಿರುವನು. ಅಲ್ಲದೆ ದಮಯಂತಿಯ ಚಿತ್ತಸ್ಥೈರ್ಯಕ್ಕೆ ಮೆಚ್ಚಿ ಸ್ವಯಂವರಾಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಅವಳಿಗೆ ವರವನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆಂದು ಹೇಳಿರುವನು; ಮುಂದೆ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಒರ್ವಳೇ ಹೋಗುತ್ತಿರುವಾಗ ತನ್ನನ್ನು ಮೋಹಿಸಲು ಬಂದ ವನಚರನನ್ನು ದಮಯಂತಿಯು ಕೋಪಾಗ್ನಿಯಿಂದ ಸುಟ್ಟಳು ಎಂದಿರುವ ಕಥೆಗೆ ಸಹಾಯಕವಾಗಿ ಈ ಸನ್ನಿವೇಶವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿರುವನು.

ಭಾರತದಲ್ಲಿ-ಕಲಿಯು ದ್ವಾಪರನನ್ನು 'ತ್ವಮಸ್ಯಕ್ಷಾನ್ ಸಮಾವಿಶ್ಯ ಸಾಹಾಯ್ಯಂ ಕರ್ತುಮರ್ಹಸಿ' ಎಂದು ಸಹಾಯಕ್ಕೆ ಅಪೇಕ್ಷಿಸಿದನೆಂದಿದೆ. ನಳಚಂಪುವಿ ನಲ್ಲಿ ದ್ವಾಪರನ ಹೆಸರಿಲ್ಲ.

ಚೌಂಡರಸನ ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿರುವ ಸ್ವಯಂವರಕ್ಕೆ ಬರುವ ರಾಜರ ವರ್ಣನೆ, ಸ್ವಯಂ ವರದ ವರ್ಣನೆ, ಭೋಜನ ಕೂಟ ಮತ್ತು ಓಕುಳಿಯ ವರ್ಣನೆ ಇವು ಭಾರತದಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಕವಿಯ ಸ್ವಂತ ಕಲ್ಪನೆಗಳು.

"ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಒರ್ವಳೇ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದ ದಮಯಂತಿಯನ್ನು ಅಜಗರವು ನುಂಗಲು ಬಂದುದು, ಅದನ್ನು ವನಚರನು ಸಂಹರಿಸಿದುದು ಮತ್ತು ಅವಳು ಒಂದು ಋಷ್ಯಾಶ್ರಮ ವನ್ನು ಕಂಡು ಪ್ರವೇಶಿಸಿದುದು, ಋಷಿಗಳು ಅವಳನ್ನು ಸಮಾಧಾನಪಡಿಸಿ ಅದೃಶ್ಯ ರಾದುದು." ಭಾರತದಲ್ಲಿರುವ ಈ ಕಥಾಭಾಗಗಳು ನಳಚಂಪುವಿನಲ್ಲಿಲ್ಲ.

ದಮಯಂತಿಯು ಸಾರ್ಥವಾಹರೊಡನೆ ಕೆಲವುದಿನ ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡಿದಮೇಲೆ ಒಂದುದಿನ ಸರೋವರದ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿ ಬೀಡು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾಗ ಆನೆಯ ಗುಂಪೊಂದು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ಅವರನ್ನು ತೊಂದರೆಪಡಿಸಿತೆಂದು ಭಾರತದಲ್ಲಿದೆ. ನಳಚಂಪುವಿನಲ್ಲಿ—

ದಮಯಂತಿಯು ಸರೋವರದ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿ ಬೀಡು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದ ವರ್ತಕರ ಗುಂಪನ್ನು ಕಂಡು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬರುವ ವೇಳೆಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಇಭಪತಿಯೊಂದು ಬಂದು ವರ್ತಕರನ್ನು ತೊಂದರೆಪಡಿಸಿತೆಂದಿದೆ.

"ಭೀಮರಾಜನು ನಳದಮಯಂತಿಯರನ್ನು ಹುಡುಕಲು ಕಳುಹಿಸಿದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಲ್ಲಿ ಸುದೇವನೆಂಬುವನು ಸುಬಾಹುವಿನ ಅಂತಃಪುರದಲ್ಲಿ ಸೈರಂಧ್ರಿಯಾಗಿದ್ದ ದಮಯಂತಿ ಯನ್ನು ಹುಬ್ಬಿನ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿದ್ದ ಮಚ್ಚೆಯಿಂದ ಗುರುತಿಸುವನು. ಆಗ ರಾಜಮಾತೆಗೆ ಸೈರಂಧ್ರಿಯು ತನ್ನ ಅಕ್ಕನ ಮಗಳೆಂದು ತಿಳಿಯಿತು. ತನ್ನ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ನೋಡಬೇಕೆಂದು ಕಾತರಳಾಗಿದ್ದ ದಮಯಂತಿಯ ಇಷ್ಟದಂತೆಯೇ ಸುನಂದನೊಡನೆ ಅವಳನ್ನು ಕುಂಡಿನ ಪುರಕ್ಕೆ ಸುಬಾಹುವು ಕಳುಹಿಸುವನು' ಎಂದು ಭಾರತದಲ್ಲಿ ದೆ. ಚೌಂಡರಸನು ಸುಬಾಹು ವಿನ ನಗರವನ್ನು ಅನಂತನಿಧಿಪಟ್ಟಣವೆಂದೂ ಕೆಲವುದಿನಗಳಮೇಲೆ ರಾಜಮಾತೆಗೆ ಸೈರಂ ಧ್ರಿಯು ತನ್ನ ಅಕ್ಕನ ಮಗಳೆಂಬ ವಿಷಯವು ತಿಳಿಯಿತೆಂದೂ ದಮಯಂತಿಯು ಅನಂತ ನಿಧಿ ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿರುವ ವಿಚಾರವನ್ನು ಭೀಮರಾಜನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಿಂದ ತಿಳಿದು ಅವಳನ್ನು ಕರೆಸಿದನೆಂದೂ ವ್ಯತ್ಯಾಸಮಾಡಿರುವನು.

ಇಲ್ಲಿ ಹೆಂಗಸು ಸ್ವತಂತ್ರಿಸಿ ವರ್ತಿಸುವುದು ನ್ಯಾಯವಿಲ್ಲವೆಂದೂ, ಎಲ್ಲ ಸಂಪತ್ತನ್ನೂ ಕಳೆದುಕೊಂಡು ಪತಿಯಿಂದಲೂ ತ್ಯಕ್ತಳಾದ ದಮಯಂತಿಯನ್ನು ತಂದೆಯೂ ಅಲ್ಲಗಳೆಯ ಬಹುದು ಎಂದು ಯೋಚಿಸಿಯೋ ತಂದೆಯು ಕರೆಸಿದಮೇಲೆ ದಮಯಂತಿಯು ಹೋದ ಳೆಂದೂ ಕವಿಯು ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಮಾಡಿರಬಹುದು.

ಭಾರತದಲ್ಲಿ ದಮಯಂತಿಯು ಚೇದಿಪಟ್ಟಣವನ್ನು ಸೇರಿದಳೆಂಬ ಕಥಾಭಾಗವನ್ನು ಹೇಳಿದಮೇಲೆ ನಳನು ಕಾರ್ಕೋಟಕನಿಂದ ಕಚ್ಚಲ್ಪಟ್ಟು ಅದರ ಸಲಹೆಯಂತೆ ಬಾಹುಕ ನೆಂಬ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಋತುಪರ್ಣನಅಶ್ವಶಾಲಾಧ್ಯಕ್ಷನಾದನೆಂದಿರುವುದನ್ನು, ದಮಯಂತಿಯು ಕುಂಡಿನ ನಗರಿಯನ್ನು ಸೇರಿದಳೆಂಬ ಕಥೆಯನ್ನು ಹೇಳಿದಮೇಲೆ ನಳನು ಋತುಪರ್ಣನ ಅಶ್ವಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ವಾಜಿಸೇವಾಜೀವಿಯಾದನೆಂದು ವ್ಯತ್ಯಾಸಮಾಡಿ ಹೇಳಿರುವನು. ಬಾಹು ಕನು, ತಾನು ಪಾಕಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿಯೂ ನಿಪುಣನೆಂದು ಋತುಪರ್ಣನಿಗೆ ತಿಳಿಸಿದನೆಂದೂ ದಮಯಂತಿಯನ್ನು ನಿತ್ಯವೂ ಸ್ಮರಿಸಿ ಹಲುಬುತ್ತಿದ್ದನೆಂದೂ ಭಾರತದಲ್ಲಿರುವುದು ಈ ಕೃತಿಯಲ್ಲಿಲ್ಲ.

ನಳನ ಸಾರಥಿಯಾಗಿದ್ದ ವಾರ್ಷ್ಣೇಯನೇ ಋತುಪರ್ಣನ ಅಶ್ವಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಯಜ ಮಾನನಾಗಿದ್ದನೆಂದು ಭಾರತದಲ್ಲಿದೆ. ಈ ಅಂಶವು ನಳಚಂಪುವಿನಲ್ಲಿಲ್ಲ. ತನ್ನ ಸಾರಥಿಯ ಕೈಕೆಳಗೆ ತಾನು ಸೇವಕನಾಗಿರುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲವೆಂದು ತಿಳಿದು ಕವಿಯು ವಾರ್ಷ್ಣೇಯನ

ಹೆಸರನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿಲ್ಲ. ಋತುಪರ್ಣನು ಕುಂಡಿನ ನಗರಿಗೆ ಹೊರಟಾಗ ವಾರ್ಷ್ಣೇಯನೂ ಅವನೊಡನೆ ಹೊರಟನೆಂದು ಭಾರತದಲ್ಲಿರುವುದು ಈ ಕೃತಿಯಲ್ಲಿಲ್ಲ.

ಪರ್ಣಾದನೆಂಬ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ಋತುಪರ್ಣನ ಆಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ದಮಯಂತಿಯ ವಾಕ್ಯಗಳನ್ನು ಹೇಳಲು, ಅದಕ್ಕೆ ಯಾರೂ ಉತ್ತರಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ಪರ್ಣಾದನು ರಾಜಸಭೆಯಿಂದ ಹೊರಕ್ಕೆ ಬಂದಾಗ ಬಾಹುಕನು ಅವನನ್ನು ಕರೆದು 'ವೈಷಮ್ಯಮಪಿ ಸಂಪ್ರಾಪ್ತಾ ಗೋಪಾಯಂತಿಕುಲಸ್ತ್ರಿಯಃ' ಎಂದೂ 'ರಹಿತಾ ಭರ್ತೃಭಿಶ್ಚೈವ ನ ಕುಪ್ಯಂತಿ ಕದಾಚನ' ಎಂದೂ ಅವನಿಗೆ ಹೇಳಿ ಕಳುಹಿಸುವನು. ಇದನ್ನು ಪರ್ಣಾದನು ದಮಯಂತಿಗೆ ತಿಳಿಸಿದನೆಂದು ಭಾರತದಲ್ಲಿದೆ. ಈ ಕಥಾಭಾಗವು ಈ ರೀತಿ ಇದೆ :

ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ವೇಷಧಾರಿಯಾದ ಚಾರನೊಬ್ಬನು ಮಂದುರಶಾಲೆಯ ಬಾಗಿಲಲ್ಲಿ ವಿಶ್ರಮಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದನು. ಬಾಹುಕನು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ಅವನನ್ನು, ನೀನು ಯಾರು?ಎಲ್ಲಿಂದ? ಏಕೆಬಂದೆ? ಎಂದು ಕೇಳಿದನು. ಅದಕ್ಕೆ ದೂತನು ಅಡವಿಯಲ್ಲಿ ನಳನೆಂಬ ಮಹಾತ್ಮನು ತನ್ನ ಸತಿಯನ್ನು ನಿದ್ರಿಸುತ್ತಿರುವಾಗ ಬಿಟ್ಟು ಹೋದನು. ಅವನನ್ನು ಹುಡುಕಲು ಆತನ ಮಡದಿ ನನ್ನನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿರುವಳು. ನಾನು ತಿರುಗಿ ತಿರುಗಿ ಅವನನ್ನು ಒಂದೆಡೆಯಲ್ಲೂ ಕಾಣದೆ-ಈಗತಾನೇ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಿರುವೆನೆಂದು ಹೇಳುವನು. ಅದಕ್ಕೆ ಬಾಹುಕನು ಕಾಂತನನಜಿಸಲ್ ಸ್ತ್ರೀ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದಿನಟ್ಟುಪರುಮೊಳರೇ' ಎಂದು ಹೇಳಿ ಹೋದ ಸುದ್ದಿಯನ್ನು ಆ ದೂತನು ದಮಯಂತಿಗೆ ತಿಳಿಸುವನು.

"ದಮಯಂತಿಯು ಪರ್ಣಾದನಿಂದ ತಿಳಿದ ಸಮಾಚಾರವನ್ನು ತನ್ನ ತಾಯಿಗೆ ತಿಳಿಸುವಳು. ತಂದೆಗೆ ತಿಳಿಯಪಡಿಸದೆ ತಾಯಿಯ ಒಪ್ಪಿಗೆಪೆತ್ತು ಸುನಂದನನ್ನು ಅಯೋಧ್ಯೆಗೆ ಕಳುಹಿಸುವಳು. ಅವನು, ದಮಯಂತಿಯು ಹೇಳಿ ಕಳುಹಿಸಿದಂತೆ ಋತುಪರ್ಣನ ಆಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ 'ದಮಯಂತಿಗೆ ನಾಳೆ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಪುನಸ್ಸ್ವಯಂವರವು' ಎಂದು ತಿಳಿಸುವನು. ರಾಜನು ಬಾಹುಕನನ್ನು ಬರಮಾಡಿ 'ಬಾಹುಕನೇ! ನಾಳೆ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ದಮಯಂತಿಗೆ ಪುನಸ್ಸ್ವಯಂವರವೇರ್ಪಟ್ಟಿರುವುದರಿಂದ ಅಷ್ಟರೊಳಗೆ ನನ್ನನ್ನು ವಿದರ್ಭನಗರಕ್ಕೆ ಒಯ್ಯಬಲ್ಲೆಯಾ?' ಎಂದು ಕೇಳಲು, ದಮಯಂತಿಯ ಪುನಸ್ಸ್ವಯಂವರದ ಸುದ್ದಿಯನ್ನು ಕೇಳಿದ ಬಾಹುಕನು ಭ್ರಾಂತನೂ ದುಃಖಿತನೂ ಆಗುವನು. ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತಿನಮೇಲೆ ಸಮಾಧಾನಚಿತ್ತನಾಗಿ ತಾನೂ ರಾಜನೊಡನೆ ಹೋಗುವುದರಿಂದ ನಿಜವಾದ ಅಂಶವು ತಿಳಿಯುವುದೆಂದು ಯೋಚಿಸಿ ರಾಜನಿಗೆ ತಮ್ಮ ಅಪ್ಪಣೆಯಂತೆ ನಡೆಯುವೆನೆಂದು ಹೇಳಿ ಪ್ರಯಾಣಕ್ಕೆ ರಥವನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುವನು. ಬಾಹುಕನೊಡನೆ ವಾರ್ಷ್ಣೇಯನೂ ರಥದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುವನು. ರಾಜವಾರ್ಷ್ಣೇಯಬಾಹುಕರು ಕುಂಡಿನಪುರಿಗೆ ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡುವರು" ಎಂದು ಭಾರತದಲ್ಲಿದೆ. ಇದನ್ನು ಚೌಂಡರಸನು ಈ ರೀತಿ ಮಾರ್ಪಾಟು ಮಾಡಿರುವನು. ಚಾರನು ದಮಯಂತಿಗೆ ಅಯೋಧ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಸಮಾ

ಚಾರವನ್ನು ತಿಳಿಸಲು, ಅವಳು ಬ್ರಾಹ್ಮಣನೊಬ್ಬನನ್ನು ಋತುಪರ್ಣನ ಆಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ದಮಯಂತಿ ಪುನಸ್ಸ್ವಯಂವರವೆಂದು ತಿಳಿಸುವಂತೆ ಹೇಳಿಕಳುಹಿಸುವಳು. ಋತುಪರ್ಣನು ಪುನಸ್ಸ್ವಯಂವರದ ಸುದ್ದಿಯನ್ನು ಕೇಳಿ ತಾನು ಒಂದು ದಿನದೊಳಗೆ ಸಾವಿರಯೋಜನ ದೂರದಲ್ಲಿರುವ ಕುಂಡಿನ ನಗರಿಯನ್ನು ಸೇರುವುದು ಅಸಾಧ್ಯವೆಂದು ಚಿಂತಾಕ್ರಾಂತನಾಗಿರುವುದನ್ನು ತಿಳಿದು ರಾಜವಾಹಕನೂ ಚಿಂತಿಸುತ್ತ ಅಶ್ವಶಾಲೆಗೆ ಬರುವನು. ಬಾಹುಕನು ರಾಜವಾಹಕನನ್ನು ಚಿಂತೆಗೆ ಕಾರಣವೇನೆಂದು ಕೇಳಿ ತಿಳಿದು, ತಾನು ಸ್ವಯಂವರದ ವೇಳೆಗೆ ರಾಜನನ್ನು ಕುಂಡಿನ ನಗರಿಯನ್ನೈದಿಸುವೆನೆಂದು ಅವನಿಗೆ ಹೇಳುವನು. ರಾಜವಾಹಕನಿಂದ ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ತಿಳಿದ ರಾಜನು ಸಂತುಷ್ಟನಾಗಿ ಪ್ರಯಾಣಸನ್ನದ್ಧನಾಗುವನು ರಾಜಬಾಹುಕರಿಬ್ಬರೂ ಕುಂಡಿನ ಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ಪ್ರಯಾಣಮಾಡುವರು.

ಇಲ್ಲಿ ಪರ್ಣಾದನು ಹೇಳಿದುದನ್ನು ಕೇಳಿ ಭೀಮರಾಜನು, ಉತ್ತರ ಕೊಟ್ಟವನು ತನ್ನ ಅಳಿಯನಲ್ಲವೆಂದು ಭಾವಿಸಿ ಉದಾಸೀನನಾಗಿರಲು, ದಮಯಂತಿಯೇ ಪುನಸ್ಸ್ವಯಂವರದ ಸುದ್ದಿಯನ್ನು ತಿಳಿಸುವಂತೆ ಒರ್ವ ಪಾರ್ವನನ್ನು ಅಯೋಧ್ಯೆಗೆ ಅಟ್ಟಿದಳೆಂದು ಕವಿಯು ಹೇಳಿರುವನು. ಮುಂದೆ ದಮಯಂತಿಯನ್ನು 'ಅದೇಂ ಮತಿಸಂತೆಯೋ ದೀರ್ಘದರ್ಶಿಯೋ ಎಂದೂ "ಸತಿಬುದ್ಧಿ ಚತುರ್ಗುಣವಲ್ತೆ ಭಾವಿಸಲ್" ಎಂದೂ ಹೇಳಿರುವುದನ್ನು ಸಮರ್ಥಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಈ ರೀತಿ ಹೇಳಿರಬಹುದು.

"ಕುಂಡಿನ ನಗರಕ್ಕೆ ಹೋಗುವಾಗ ಋತುಪರ್ಣನು ನಳನಿಗೆ ಅಕ್ಷವಿದ್ಯೆಯನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಡುವನು ; ಅಯೋಧ್ಯೆಗೆ ಹಿಂತಿರುವಾಗ ಋತುಪರ್ಣನಿಗೆ ನಳನು ಅಶ್ವವಿದ್ಯೆಯನ್ನು ಉಪದೇಶಿಸುವನು" ಎಂದು ಭಾರತದಲ್ಲಿದೆ. ನಳಚಂಪುವಿನಲ್ಲಿ—ಮೊದಲು ಋತುಪರ್ಣನು ಅಕ್ಷವಿದ್ಯೆಯನ್ನು ನಳನಿಗೆ ಹೇಳಿಕೊಡಲು ಅದಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ನಳನು ಋತುಪರ್ಣನಿಗೆ ಆಗಲೇ ಅಶ್ವವಿದ್ಯೆಯನ್ನುಪದೇಶಿಸಿದನೆಂದಿರುವುದಲ್ಲದೆ, ತಾರೆಯ ಮರದಿಂದ ದಾಳಮಾಡಿ ಅದನ್ನು ಋತುಪರ್ಣನು ನಳನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟನೆಂಬ ಅಂಶವೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ. ಋತುಪರ್ಣನಳರ ವಿದ್ಯಾವಿನಿಮಯದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಕವಿಯು ಮಾಡಿರುವ ಕಾಲಬದಲಾವಣೆಯು ನ್ಯಾಯವಾಗಿರುವುದು. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಋತುಪರ್ಣನು ನಿರಾಶೆಯಿಂದ ಊರಿಗೆ ಹಿಂತಿರುಗುವಾಗ ಅಶ್ವವಿದ್ಯೆಯನ್ನುಪದೇಶಿಸಿದನೆಂದು ಅಪ್ರಸಕ್ತ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವುದರಿಂದಲೇ ಕವಿಯು ಈ ರೀತಿ ವ್ಯತ್ಯಾಸಮಾಡಿರುವನು.

ಕವಿಯು ಪುನಸ್ಸ್ವಯಂವರದ ದಿನವೇ ಋತುಪರ್ಣನು ಕುಂಡಿನನಗರಿಗೆ ಬಂದನೆಂದು ತಿಳಿಸಿರುವನು ; ಅಲ್ಲದೆ ನಳದಮಯಂತಿಯರ ಸೇರುವಿಕೆಯನ್ನೇ ಪುನಸ್ಸ್ವಯಂವರವೆಂದು ೭೩೮ ಮತ್ತು ೭೪೯ ಪದ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವನು.

ಭಾರತದಲ್ಲಿ—"ಕುಂಡಿನ ನಗರಿಗೆ ಋತುಪರ್ಣನ ಬರುವಿಕೆಯಿಂದ ಭೀಮರಾಜನಿಗೆ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಗುವುದು. ಕುಶಲಪ್ರಶ್ನೆಗಳಾದ ಮೇಲೆ ಭೀಮನು ಋತುಪರ್ಣನನ್ನು

ಆತನ ಬರವಿಗೆ ಕಾರಣವೇನೆಂದು ಪ್ರಶ್ನಿಸಲು, ನಗರದಲ್ಲಿ ಸ್ವಯಂವರಸಂಭ್ರಮ ವಾವುದೂ ಏರ್ಪಡದಿರುವುದನ್ನೂ ಮತ್ತೆ ಯಾನರಾಜರೂ ಬಂದಿಲ್ಲದುದನ್ನೂ ನೋಡಿ ಭ್ರಾಂತನಾದ ಋತುಪರ್ಣನು 'ನಿನ್ನನ್ನು ನೋಡಿ ಬಹಳ ದಿನಗಳಾದುವು ; ನಮಸ್ಕರಿಸಿ ಹೋಗೋಣವೆಂದು ಬಂದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸುವನು. ದಮಯಂತಿಯ ಪುನಸ್ಸ್ವಯಂವರ ತಂತ್ರದ ಅರಿವಿಲ್ಲದ ಭೀಮರಾಜನಿಗೆ ಋತುಪರ್ಣನ ಉತ್ತರವು ಸಮಂಜಸವಾಗದಿರಲು ಕಾರಣವು ತಾನೇ ತಿಳಿಯುವುದೆಂದರಿತು ರಾಜನನ್ನು ವಿಶ್ರಮಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಹೇಳಿ ಕಳು ಹಿಸುವನು" ಎಂದಿರುವುದು. ನಳಚಂಪುವಿನಲ್ಲಿ ಭೀಮಋತುಪರ್ಣರ ಭೇಟಿಯಾಗಲೀ ಸಂಭಾಷಣೆಯಾಗಲಿ ವರ್ಣಿತವಾಗಿಲ್ಲ. ದಮಯಂತಿಯ ಕೆಳದಿಯು ಅವಳಿಗೆ "ಸಾರಥಿ ಯೊಡನೆ ನಿನ್ನಾಕಾಂಕ್ಷೆಯಿಂದ ರಾಜನೊಬ್ಬನು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಿರುವನೆಂದು ತಿಳಿಸಿ, ಅವಳ ಅಪ್ಪಣೆಯಂತೆ ಅವರನ್ನು ಒಂದು ಬಿಡುದಾಣಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಿ ಬಂದು ದಮಯಂತಿಗೆ ಸಾರಥಿಯ ವಿಕಾರ ರೂಪವನ್ನು ತಿಳಿಸುವಳು" ಎಂದಿದೆ.

ಭಾರತದಲ್ಲಿ, ಬಾಹುಕನು ಋತುಪರ್ಣನಿಗಾಗಿ ಮಾಡಿದ ಅಡಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಭಾಗವನ್ನು ಬಾಹುಕನಿಗೆ ತಿಳಿಯದಂತೆ ಕೆಳದಿಯಿಂದ ತರಿಸುವಳೆಂದಿರುವುದನ್ನು, ಚೌಂಡ ರಸನು—ದಮಯಂತಿಯೇ ತನಗೆ ಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿ ತರುನಂತೆ ಕೆಳದಿಯನ್ನು ಕಳುಹಿಸುವ ಳೆಂದು ಹೇಳಿರುವನು.

ಬಾಹುಕನು ನಳನೇ ಎಂದು ದಮಯಂತಿಗೆ ದೃಢಪಟ್ಟಮೇಲೆ ಆತನ ರೂಪ ದಿಂದುಂಟಾದ ಸಂಶಯವನ್ನು ನೀಗಲು, ಅವನನ್ನು ತಾನು ಎದುರಿನಲ್ಲೇ ನೋಡಬೇಕೆಂದು ನಿಶ್ಚೈಸಿ, ತನ್ನ ತಾಯಿಯ ಅನುಮತಿಯನ್ನು ಪಡೆದು, ಬಾಹುಕನನ್ನು ತನ್ನ ಸಮೀಪಕ್ಕೆ ಕರೆಸುವಳೆಂದು ಭಾರತದಲ್ಲಿರುವ ಈ ಸಂವಿಧಾನದಲ್ಲಿ, ತಾಯಿಯ ಅನುಮತಿಯನ್ನು ಪಡೆಯುವ ಅಂಶವು ನಳಚಂಪುವಿನಲ್ಲಿಲ್ಲ.

ಬಾಹುಕನು ತಾನೇ ನಳನೆಂದು ದಮಯಂತಿಗೆ ತೋರ್ಪಡಿಸಿಕೊಂಡಮೇಲೆ ಅವನು ಎಲೆ ದಮಯಂತಿ! ನನ್ನನ್ನು ಆವರಿಸಿದ್ದ ಕಲಿಯು ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗಲು, ಕಷ್ಟವು ಸಮಾಪ್ತಿಯಾಗುವ ಕಾಲವಾದುದರಿಂದಲೇ ನಾನು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಿರುವೆನು. ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಯಾವ ಹೆಣ್ಣೇ ಆಗಲಿ ತನ್ನನ್ನು ಪ್ರೀತಿಸುವ ನಲ್ಲನನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ನಿನ್ನಂತೆ ಬೇರೊಬ್ಬನನ್ನು ವರಿಸಲಿಚ್ಛಿಸುವಳೇ? ನಿನ್ನ ತಂದೆಯ ಆಜ್ಞೆಯಂತೆ ದೂತರು ದಮಯಂತಿಗೆ ಪುನಸ್ಸ್ವಯಂವರವೆಂದು ಎಲ್ಲಾ ದೇಶಗಳಲ್ಲೂ ಹೇಳುತ್ತಿರುವರು. ಇದನ್ನು ಕೇಳಿಯೇ ಋತುಪರ್ಣನು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಿರುವನು" ಎನ್ನುವನು. ಆಗ ದಮ ಯಂತಿಯು ನಡುಗುತ್ತ ನಾನು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಯೂ ಮತ್ತೊಬ್ಬನನ್ನು ನೆನೆದವಳಲ್ಲ. ನಿನ್ನನ್ನು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬರಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಈ ತಂತ್ರವನ್ನು ಹೂಡಿದುದು. ಚಾರರು ಋತುಪರ್ಣನ ಆಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಪುನಸ್ಸ್ವಯಂವರದ ಸುದ್ದಿಯನ್ನು ತಿಳಿಸಿರುವರು.

ಇದಕ್ಕೆ ಲೋಕಸಂಚಾರಿಗಳಾದ ಸೂರ್ಯ–ವಾಯುಗಳೇ ಸಾಕ್ಷಿ” ಎಂದು ತಿಳಿಸುವಳು. ಆಗ ನಳನು ದಮಯಂತಿಯನ್ನು ಪರಿಗ್ರಹಿಸುವನು. ನಳ–ದಮಯಂತಿಯರು ತಾವು ಪಟ್ಟ ಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ಪರಸ್ಪರ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ ರಾತ್ರಿಯನ್ನು ಕಳೆಯುವರು. ಬೆಳಗ್ಗೆ ಮಂಗಳ ಸ್ನಾನವಾದಮೇಲೆ ಭೀಮರಾಜನಿಗೆ ದಂಪತಿಗಳು ನಮಸ್ಕರಿಸುವರು. ರಾಜನು ಅಳಿಯ ನನ್ನು ಉಚಿತಾಸನಾದಿಗಳಿಂದ ಸತ್ಕರಿಸುವನೆಂದು ಭಾರತದಲ್ಲಿದೆ.ಈಕಥಾಸನ್ನಿವೇಶವನ್ನು ಚೌಂಡರಾಜನು ಈ ರೀತಿ ಮಾರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿರುವನು. ದಮಯಂತಿಯು ಬಾಹುಕ ನನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ ಅವನೇ ನಳನೆಂದು ನಿಶ್ಚೈಸಿ ಅವನನ್ನು ತನ್ನ ಸಮೀಪಕ್ಕೆ ಬರಮಾಡು ವಳು. ಬಾಹುಕನನ್ನು ಕಂಡು ಬಾಷ್ಪನೇತ್ರಗಳಿಂದ ಕೂಡಿ, “ರಾಜನೇ! ನನ್ನಲ್ಲಿ ಕೋಪಿಸದೆ ಬಾಹುಕವೇಷವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ನಿಜರೂಪವನ್ನು ತಾಳಿ ದುಃಖಿಸುತ್ತಿರುವ ನನ್ನನ್ನು ಕಾಪಾ ಡು” ಎಂದು ಅವಳು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುವಳು. ಆಗ ಬಾಹುಕನು, ಕಾರ್ಕೋಟಕನು ಕೊಟ್ಟ ವಸ್ತ್ರವನ್ನು ಹೊದೆದ ಕೂಡಲೆ ನಳನಾಗುವನು. ದಮಯಂತಿಯು ನಳನ ಕಾಲಿನಮೇಲೆ ಬಿದ್ದು ‘ವಲ್ಲಭೆಯಾದ ನನ್ನನ್ನು ನೀನು ಈ ರೀತಿ ಮರೆಯಬಹುದೇ?’ ಎಂದು ಕಣ್ಣೀರಿ ನಿಂದ ಅವನ ಪಾದಪದ್ಮಗಳನ್ನು ತೊಳೆಯುವಳು. ಅನಂತರ ನಳನು ದಮಯಂತಿಯೊಡನೆ ಇರುವ ಸುದ್ದಿಯನ್ನು ಕೇಳಿದ ಭೀಮರಾಜನು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ಅವರ ಸಂತೋಷದಲ್ಲಿ ತಾನೂ ಭಾಗಿಯಾಗಿ ಅಳಿಯನ ವೃತ್ತಾಂತವನ್ನು ಬೆಸಗೊಳ್ಳುವನು.

ಇಲ್ಲಿಂದ ಮುಂದಿನ ಕಥಾಭಾಗದಲ್ಲಿ ಭಾರತಕ್ಕೂ ನಳಚಂಪುವಿಗೂ ವ್ಯತ್ಯಾಸವು ಕಂಡುಬರುವುದಿಲ್ಲ.

ಇದರಿಂದ ಚೌಂಡರಾಜನ ಕೃತಿಗೆ ಭಾರತದ ಉಪಾಖ್ಯಾನವೇ ಮುಖ್ಯವಾದ ಮೂಲವೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು.

ವಿಷಯ ಸೂಚೀ

ವಿಷಯ		
ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ ವಿಷಯ ಸೂಚೀ		11 ರಿಂದ 42
		ಪದ್ಯ
ಅಭಂಗವಿಟ್ಠಲನ ಸ್ತುತಿ	....	೧
ಈಶ್ವರನ ಸ್ತುತಿ	....	೨
ಗಣಪತಿಯ ಸ್ತುತಿ	....	೩
ಬನದಂಬಿಕೆಯ ಸ್ತುತಿ	....	೪
ಸತ್ಪುರುಷರ ವಂದನೆ	....	೫
ದುಷ್ಟರ ಸ್ವಭಾವ	....	೬
ಕವಿಯ ಹೆಮ್ಮೆ	....	೭
ಕಥಾವಸ್ತು	....	೮
ನಿಷಧ ದೇಶದ ವರ್ಣನೆ	....	೯—೧೬
ನಳನ ಜನನ, ದಿಗ್ವಿಜಯ ಮತ್ತು ಯುವರಾಜ ಪಟ್ಟಾಭಿಷೇಕ		೧೭—೨೪
ನಳನ ರಾಜ್ಯಭಾರದ ವರ್ಣನೆ	....	೨೫—೩೫
ನಳನು ದಮಯಂತಿಯ ರೂಪ ಲಾವಣ್ಯಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ ಅವಳಲ್ಲಿ ಅನುರಕ್ತನಾಗಿ ಅವಳ ವಿರಹಜನಿತ ತಾಪದಿಂದ ಪೀಡಿತನಾಗುವುದು	....	೩೬—೪೯
ವಸಂತ ಋತುವಿನ ವರ್ಣನೆ	....	೫೦—೬೦
ಬೇಟೆಕಾರರ ಪ್ರೇರಣೆಯಂತೆ ನಳನು ಬೇಟೆಯಾಡಲು ಹೊರಡುವುದು	....	೬೧—೬೫
ಬೇಟೆಸಾಮಗ್ರಿಯ ವರ್ಣನೆ	....	೬೬—೬೯
ಬೇಟೆಯ ವರ್ಣನೆ	....	೭೦—೮೨
ಪೂಗೊಳದ ವರ್ಣನೆ	....	೮೩—೯೦
ನಳನು ಪೂಗೊಳದಲ್ಲಿದ್ದ ಹೊನ್ನಹಂಸವನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಳ್ಳಲು ಅದು ಅವನನ್ನು ದಮಯಂತಿಯು ವರಿಸುವಂತೆ ಮಾಡುವೆನೆಂದು ತಿಳಿಸಲು ಅವನು ಅದನ್ನು ಬಿಟ್ಟುದು. ಹಂಸವು ದಮಯಂತಿಯ ಸಮೀಪಕ್ಕೆ ಹೋದುದು		೯೧—೧೧೫
ರಾಜನು ತನ್ನ ಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ಹಿಂತಿರುಗಿದುದು	....	೧೧೬—೧೧೭

ಕುಂಡಿನ ನಗರದಲ್ಲಿ ದಮಯಂತಿಯ ಉದ್ಯಾನವನದಲ್ಲಿದ್ದ
ಕೊಳದ ವರ್ಣನೆ. ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹಂಸೆಗಳ ಆಗಮನ ೧೧೮—೧೨೬
ಸಖಿಯರೊಡನೆ ದಮಯಂತಿಯ ಆಗಮನ ಮತ್ತು
ಜಲ ಕೇಳಿಯ ವರ್ಣನೆ.... .... ೧೨೭—೧೪೧
ದಮಯಂತಿಯು ಕೊಳದಲ್ಲಿದ್ದ ಹೊನ್ನಹಂಸವನ್ನು ಹಿಡಿ
ಯಲು ಹೋದಾಗ ಅದು ಅವಳಿಗೆ ಏಕಾಂತದಲ್ಲಿ
ನಳನ ಗುಣಾದಿಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿದುದು .... ೧೪೨—೧೭೪
ದಮಯಂತಿಯ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಹಂಸವು ನಳನಿಗೆ ತಿಳಿಸಿದುದು ೧೭೫—೧೮೦
ಚಂದ್ರೋದಯದ ವರ್ಣನೆ .... ೧೮೧—೧೮೫
ದಮಯಂತಿಯ ವಿರಹತಾಪದ ವರ್ಣನೆ .... ೧೮೬—೨೧೮
ಭೀಮನೃಪನು ದಮಯಂತಿಯ ತಾಪಕ್ಕೆ ಕಾರಣವನ್ನು
ತಿಳಿದು ಸ್ವಯಂವರವನ್ನೇರ್ಪಡಿಸಿ ರಾಜರಿಗೆ ಕರೆ
ಯೋಲೆಯನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿದುದು .... ೨೧೯—೨೨೯
ಗಣಪತಿಯ ಸ್ತುತಿ .... ೨೩೦—೨೩೩
ಪುರದ ವರ್ಣನೆ, ರಾಜರು ಕುಂಡಿನ ನಗರಕ್ಕೆ ಬರುವುದು ೨೩೪—೨೪೫
ನಾರದನಿಂದ ದಮಯಂತೀಸ್ವಯಂವರದ ಸುದ್ದಿಯನ್ನು
ತಿಳಿದ ಇಂದ್ರ ಅಗ್ನಿ ಯಮ ವರುಣರು ಕುಂಡಿನ
ನಗರಿಗೆ ತಮ್ಮ ರೂಪವನ್ನು ಮರೆಸಿಕೊಂಡು ಬರು
ವಾಗ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ನಳನನ್ನು ಕಂಡು ತಮ್ಮ ನಿಜರೂಪ
ಗಳನ್ನು ತೋರಿಸಿ ಅವನನ್ನು ದಮಯಂತಿಯಲ್ಲಿಗೆ
ದೂತನಾಗಿ ಕಳುಹಿಸಿದುದು .... ೨೪೬—೨೬೮
ನಳನು ದಮಯಂತಿಯ ಹತ್ತಿರಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಅವಳ ಪ್ರತ್ಯು
ತ್ತರವನ್ನು ತಿಳಿದು ಬಂದು ಅದನ್ನು ದೇವತೆಗಳಿಗೆ
ತಿಳಿಸುವುದು .... ೨೬೯—೨೯೨
ಇಂದ್ರ ಅಗ್ನಿ ಯಮ ವರುಣರು ನಳನಿಗೆ ವರವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು
ತಾವೂ ನಳನ ರೂಪವನ್ನು ತಾಳಿ ನಗರದ ಬಹಿರು
ದ್ಯಾನದಲ್ಲಿರುವುದು .... ೨೯೩—೩೦೬
ಸ್ವಯಂವರಕ್ಕೆ ಬಂದ ರಾಜರನ್ನು ಭೀಮರಾಜನು ಸನ್ಮಾನಿ
ಸುವುದು. ರಾಜರು ಸ್ವಯಂವರದ ದಿನ ಅಲಂಕಾರ
ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಮಂಟಪದಲ್ಲಿ ಬಂದು ನೆಲಸುವುದು ೩೦೭—೩೧೧
ಸ್ವಯಂವರ ಮಂಟಪಕ್ಕೆ ಬಂದ ದಮಯಂತಿಯ ವರ್ಣನೆ ೩೧೨—೩೭೫

ಸಖಿಯು ದಮಯಂತಿಗೆ ಮಂಟಪದಲ್ಲಿ ನೆರೆದಿರುವ ರಾಜರ ಗುಣದೋಷಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸುವುದು .... ೩೭೬—೩೯೦

ನಳನೈವರಿದ್ದರೂ ನಿಜವಾದ ನಳನನ್ನೇ ದಮಯಂತಿಯು ವರಿಸಲು ನಳರೂಪವನ್ನು ಧರಿಸಿದ್ದ ಇಂದ್ರ ಅಗ್ನಿ ಯಮ ವರುಣರು ದಮಯಂತಿಗೆ ವರವನ್ನು ಕೊಡುವುದು .... ೩೯೧—೪೦೭

ದಮಯಂತಿಯು ನಳನನ್ನು ವರಿಸಲು ಕೋಪಗೊಂಡ ಇತರ ರಾಜರು ನಳನೊಡನೆ ಯುದ್ಧ ಮಾಡಿ ಸೋತು ಓಡಿಹೋಗುವುದು .... ೪೦೮—೪೨೧

ನಳ-ದಮಯಂತಿಯರ ವಿವಾಹ ವರ್ಣನೆ .... ೪೨೨—೪೩೨

ಭೋಜನದ ವರ್ಣನೆ .... ೪೩೩—೪೭೦

ಓಕುಳಿಯ ವರ್ಣನೆ .... ೪೭೧—೪೮೧

ಮದುವೆಯಾದ ಮೇಲೆ ನಳದಮಯಂತಿಯರು ನಿಷಧ ದೇಶಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಅಲ್ಲಿ ಸುಖದಿಂದಿರುವುದು .... ೪೮೨—೪೮೮

ಕಲಿಯ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ನಳನು ಪುಷ್ಕರನೊಡನೆ ಜೂಜಾಡಿ ಸರ್ವಸ್ವವನ್ನೂ ಸೋತು ದಮಯಂತಿಯೊಡನೆ ಕಾಡಿಗೆ ಹೋಗಿ ಒಂದು ಪಾಳುದೇವಾಲಯದಲ್ಲಿ ಮಲಗಿರುವಾಗ ಅರ್ಧರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ದಮಯಂತಿಯೊಬ್ಬಳನ್ನೇ ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗುವುದು .... ೪೮೯—೫೪೦

ದಮಯಂತಿಯು ನಳನಿಗಾಗಿ ಹಂಬಲಿಸುತ್ತ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಹೋಗುತ್ತಿರುವಾಗ ತನ್ನನ್ನು ಕಾಮಿಸಿ ಬಂದ ನಿಷಾದನನ್ನು ಕೋಪದಿಂದ ನೋಡಲು ಅವನು ಬೂದಿಯಾದುದು .... ೫೪೧—೫೫೯

ದಮಯಂತಿಯು ವರ್ತಕರ ಗುಂಪನ್ನು ಕಂಡು ಅವರ ಸಮೀಪಕ್ಕೆ ಹೋಗುವ ವೇಳೆಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಕಾಡಾನೆಯೊಂದು ಆ ವರ್ತಕರನ್ನು ತೊಂದರೆ ಪಡಿಸಲು, ಆ ವರ್ತಕರು ಇದು ದಮಯಂತಿಯಿಂದಲೇ ಸಂಭವಿಸಿತೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದುದನ್ನು ಕೇಳಿ ಅವಳು ಅವರನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಕೆಲವು ಬ್ರಾಹ್ಮಣರೊಡಗೂಡಿ ಅನಂತನಿಧಿ ಪಟ್ಟಣವನ್ನೈದಿ ಅಲ್ಲಿ ರಾಜಗೃಹದಲ್ಲಿದ್ದುದು .... ೫೬೦—೫೭೪

ದಮಯಂತಿಯು ಅನಂತನಿಧಿ ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿರುವುದನ್ನು ತಿಳಿದ ಭೀಮರಾಜನು ಅವಳನ್ನು ಕುಂಡಿನ ನಗರಕ್ಕೆ ಕರೆಸಿದುದು ೫೭೫–೫೭೮

ವನದ ವರ್ಣನೆ ೫೭೯–೫೮೨

ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ದಾವಾಗ್ನಿಗೆ ತುತ್ತಾಗಿದ್ದ ಕಾರ್ಕೋಟಕನನ್ನು ನಳನು ಕಾಪಾಡಲು ಅದು ಅವನನ್ನು ಕಚ್ಚಿದುದು. ವಿರೂಪವನ್ನು ಹೊಂದಿದ ನಳನು ಅಯೋಧ್ಯೆಗೆ ಹೋದುದು ೫೮೩–೬೦೮

ಅಯೋಧ್ಯಾ ನಗರಿಯ ವರ್ಣನೆ ೬೦೯–೬೩೭

ನಳನು ಋತುಪರ್ಣನ ಅಶ್ವಶಾಲೆಗೆ ಬಂದುದು ೬೩೮–೬೪೦

ವಿಧಿಯ ಮಹಿಮೆ ೬೪೧–೬೪೫

ನಳನು ಬಾಹುಕವೆಸರಿನಿಂದ ಅಶ್ವಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ವಾಜಿವೃಂದ ವನ್ನು ಆರೈವುತಿದ್ದುದನ್ನು ನೋಡಿ ಋತುಪರ್ಣನು ಬಾಹುಕನನ್ನು ಮನ್ನಿಸಿದುದು ೬೪೬–೬೫೨

ನಳನನ್ನು ಹುಡುಕುತ್ತ ಬಂದ ಚಾರನು ವಾಜಿಶಾಲೆಯ ಬಾಗಿಲಲ್ಲಿ ವಿಶ್ರಮಿಸಿಕೊಂಡಿರುವಾಗ ನಳನು ಅವ ನೊಡನೆ ನಡೆಸಿದ ಸಂಭಾಷಣೆಯನ್ನು ಚಾರನು ದಮಯಂತಿಗೆ ತಿಳಿಸಿದುದು ೬೫೩–೬೬೩

ದಮಯಂತಿಯ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಂತೆ ಋತುಪರ್ಣನ ಆಸ್ಥಾನ ದಲ್ಲಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನೊರ್ವನು ಪುನಸ್ಸ್ವಯಂವರ ವಿಚಾರ ವನ್ನು ತಿಳಿಸಲು ಸ್ವಯಂವರದ ವೇಳೆಗೆ ಕುಂಡಿನ ನಗರಕ್ಕೆ ತಲುಪಿಸುವೆನೆಂದು ಹೇಳಿದ ಬಾಹುಕನ ಭರವಸೆಯಿಂದ ಋತುಪರ್ಣನು ಹೊರಟುದುದು ೬೬೪–೬೮೧

ರಥದ ವರ್ಣನೆ ೬೮೨–೬೮೮

ಬಾಹುಕನು ತನಗೆ ಅಶ್ವವಿದ್ಯೆಯು ತಿಳಿದಿರುವುದೆಂದು ಋತುಪರ್ಣನಿಗೆ ತಿಳಿಸಲು ರಾಜನು ತನಗೆ ತಿಳಿದಿದ್ದ ಅಕ್ಷವಿದ್ಯೆಯ ವಿನಿಮಯದಿಂದ ಅಶ್ವವಿದ್ಯೆಯನ್ನು ತಿಳಿಯಲಿಚ್ಛಿಸಿ ಬಾಹುಕನಿಗೆ ಅಶ್ವವಿದ್ಯೆಯನ್ನು ಪದೇಶಿಸಿದ ಕೂಡಲೆ ಕಲಿಯು ಬಾಹುಕನನ್ನು ಬಿಟ್ಟುದುದು ೬೮೯–೬೯೫

ಕುಂಡಿನನಗರಿಗೆ ಬಂದ ಋತುಪರ್ಣನನ್ನು ದಮಯಂತಿಯು

ಆಣತಿಯಂತೆ ಸಖಿಯು ಒಂದು ತಾಣದಲ್ಲಿಳಿಸಿದುದು ೧೯೮—೨೦೨

ದಮಯಂತಿಯು ಬಾಹುಕನನ್ನು ನಳನೆಂದು ಶಂಕಿಸಿ ಅದನ್ನು ದೃಢಪಡಿಸಿದುದು .... ೨೦೩—೨೨೧

ನಳನು ಕಾರ್ಕೋಟಕನು ಕೊಟ್ಟ ವಸ್ತ್ರವನ್ನು ಹೊದೆದು ನಿಜ ರೂಪವನ್ನು ತಾಳಿದೊಡನೆಯೇ ದಮಯಂತಿಯು ಅವನ ಕಾಲಿಗೆರಗಲು ಅವನು ತನ್ನ ಮನೋರಮೆ ಯನ್ನು ನೋಡಿದುದು .... ೨೨೨—೨೩೨

ದಮಯಂತಿಯ ವರ್ಣನೆ .... ೨೩೩—೨೪೧

ದಮಯಂತಿಯೊಡನೆ ನಳನಿದ್ದ ಸಮಾಚಾರವನ್ನು ಕೇಳಿದ ಭೀಮರಾಜನು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ಅಳಿಯನನ್ನು ಅಲಂಕರಿಸಿ ಅವನ ವೃತ್ತಾಂತವನ್ನು ಬೆಸಗೊಂಡು ದುದು .... ೨೪೨—೨೪೭

ಋತುಪರ್ಣನು, ಬಾಹುಕನು ನಳನಾದುದನ್ನು ಕೇಳಿ ತಿಳಿದು ನಳನ ಸಮೀಪಕ್ಕೆ ಬಂದು ಅವನಿಂದ ಕಲಿತುಕೊಂಡ ಅಶ್ವವಿದ್ಯೆಯಿಂದ ಅಯೋಧ್ಯೆಗೆ ಹಿಂತಿರುಗಿದುದು .... ೨೪೮—೨೫೧

ನಳನು ಪುಷ್ಕರನೊಡನೆ ಮರುಜೂಜಾಡಲು ನಿಷಧ ಪಟ್ಟ ಣಕ್ಕೆ ಹೋದುದು .... ೨೫೨—೨೫೪

ಜೂಜಿನ ವರ್ಣನೆ .... ೨೫೫—೨೬೦

ಜೂಜಿನಲ್ಲಿ ಸೋತ ಪುಷ್ಕರನಿಗೆ ಅವನು ಹಿಂದೆ ಪಾಲಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಎರಡೂರನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಕೊಟ್ಟು ಕಳುಹಿಸಿದುದು ೨೬೧—೨೬೬

ದುಷ್ಟಪುಷ್ಕರನು ಹೋಗಿ ನಳನು ಪುನಃ ನಿಷಧರಾಜನಾದ ನೆಂಬ ಸುದ್ದಿಯನ್ನು ಕೇಳಿ ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗಿದ್ದ ಪುರಜನರು ಮತ್ತೆ ನಿಷಧನಗರಕ್ಕೆ ಬಂದು ನೆಲಸಿ ದುದು .... ೨೬೭—೨೭೧

ನಳನು ದಮಯಂತಿಯನ್ನು ವಿದರ್ಭನಗರದಿಂದ ಕರಸಿ ಪತ್ನೀಪುತ್ರರೊಡನೆ ಸುಖವಾಗಿ ರಾಜ್ಯಭಾರ ಮಾಡು ತ್ತಿದುದು .... ೨೭೨—೨೭೪

ಫಲಶ್ರುತಿ ೨೭೫

ಚೌಂಡರಸನು ರಚಿಸಿರುವ ಕೃತಿಗಳು ೨೭೬

ಅನುಬಂಧ (ನಳಕಥಾಸಾಹಿತ್ಯ) .... ಪುಟ ೧೨೭—೧೨೯

ಅರ್ಥಕೋಶ ಪುಟ ೧೩೦—೧೪೬

ನಳಚಂಪು

ಶ್ರೀಸತಿ ತನ್ನ ಪೇರುರಮನಾವಗಮಪ್ಪಿರಲಂಘ್ರಿಯಂ ಧರಿ
ತ್ರೀಸತಿ ಸಾರ್ದಿರಲ್ ಕ[1]ದ[1]ನಮೋಹನಕೇಳಿಯನೊಲ್ದು ಸತ್ಯಭಾ
ಮಾಸತಿ ಪೆರ್ಚಿಸಲ್ ಸೊಬಗುವೆ[2]ತ್ತು[2] ಜಗತ್ಪತಿ ತನ್ನ ಮಾನಸೋ
ಲ್ಲಾಸದಿನೆಲ್ಲರಂ ಪೊರೆಗೆ ಮಂಗಳಮೂರ್ತಿಯಭಂಗವಿಟ್ಠಲಂ ೧

ಪ್ರಣುತಸುರಾಸುರಪ್ರಿಯವರಪ್ರದನೂರ್ಜಿತಶೇಷರತ್ನಕಂ
ಕಣನವನೀಜಲಾಗ್ನಿಮರುದಂಬರಸೋಮದಿವಾಕರಾತ್ಮ ಲ
ಕ್ಷಣನಿಜಮೂರ್ತಿಯದ್ರಿತನಯಾನನಪದ್ಮಮ[3]ದಾ[3]ಳಿ ದೇವರ
ಗ್ರಣಿ ಶಿವನೆಮ್ಮೊಳೀಗೆ ಸುಕವಿಸ್ತುತ ಕಾವ್ಯಮತಿಪ್ರಕಾಶಮಂ ೨

ಪರಶು ಸೃಣಿ ಪ್ರದೀಪ್ತರದ ಮೋದಕರಾಜಿತಹಸ್ತನದ್ರಿಜಾ
ವರನಿಜಪುತ್ರನಿಂದ್ರ ಶಿಖಿ ಕಾಲ ಸುರಾರಿಜಲೇಶ ವಾಯು ಶಂ
ಕರಸಖ ರುದ್ರವಂದ್ಯನಹಿಭೂಷಣನುನ್ನತಮೂರ್ತಿ ಮತ್ತಕುಂ
ಜರವದನಂ ಗಣೇಶನೆಮಗೀಗೆ ಮನೋರಥಕಾರ್ಯಸಿದ್ಧಿಯಂ ೩

ಘೋರವಿಶಾಲವಕ್ತ್ರೆ ಶಿಖಿನೇತ್ರೆ ಚತುರ್ಭುಜೆ ಚಂದ್ರಮೌಲಿ ದೈ
ತ್ಯಾರಿ ಭುಜಂಗಭೂಷಣೆ ಸುರಾಸುರಪೂಜ್ಯೆ ಮಹಾಭಯಂಕರಾ
ಕಾರೆ ಸಮಸ್ತಶಸ್ತ್ರಪರಿಶೋಭಿತೆ ಭಕ್ತಜನಪ್ರಸನ್ನೆ ವಿ
ಸ್ತಾರವಿಚಿತ್ರಮೂರ್ತಿ ಬನದಂಬಿಕೆ ಮಾಟ್ಕೆಮಗಿಷ್ಟಸಿದ್ಧಿಯಂ ೪

ಅಕ್ಷರಮಾತ್ರಮಂ ಬಯಸಿ ಕಲ್ತವರೊಳ್ ಗುಣ[4]ಮೇಂ[4] ಪ್ರಭಾವಮಂ
ಪಕ್ಷವಿಪಕ್ಷಮೆಂದು ಪರಿಭಾವಿಸದೇತೆಱದಿಂ ಪರೋಪಕಾ
ರಕ್ಷಮರಾಗಿ ಪುಟ್ಟದವರುಳ್ಳೊಡೆ ಕೈಮುಗಿದೆರ್ದು ಗಂಧಪು
ಷ್ಪಾಕ್ಷತೆಯಿಂದಲಂಕರಿಸಿ ವಂದಿಸಿ ಬಣ್ಣಿಸುವೆಂ ನಿರಂತರಂ ೫

ಸಂದಿಯುಮೊಂದಿ ಬಗ್ಗರ ಸಮಕ್ಷಮೊಳಿದ್ದುರಿದೆದ್ದು ದುರ್ಜನಂ
ನಿಂದಿಸುತಿರ್ಪನುತ್ತಮರ ಕಾವ್ಯಮನಂತುಟು ದಲ್ ನಿರಂತರಂ

---

[1] ಮ (ಸೂ) [2] ತ್ತ (ಸೂ) [3] ರಾ (ಸೂ) [4] ಮಂ (ಸೂ)

ಹಂದಿಗೆ ಮಿಂದ ನೀರ ಕೆಸಱೊಗ್ಗುವುದಲ್ಲದೆ ತಣ್ಪಸೀವ ಸ
ಚ್ಚಂದನದಣ್ಪದೊಗ್ಗುವುದೆ ನೈಜಗುಣಕ್ಕೆ ನವೀನಮಾವುದೋ ೬

ತಮತಮಗೆಲ್ಲರುಂ ಮತಿಗೆ ತೋಱುದುದಂ ಸಲೆ ಪೇೞ್ವರುತ್ತಮ
ಕ್ರಮವೆನಲಕ್ಷರಂ ಧರೆಯೊಳೊಬ್ಬರ ಭಾಗೆಗೆ ಬಂದುವಲ್ತು ಲೋ
ಕಮನುಱೆ ಮೆಚ್ಚಿಸಲ್ ಗಿರಿಶನಾರ್ಪನೆ ತಮ್ಮ ಮದಕ್ಕುಸಿರ್ವರಾ
ಕ್ರಮಿಸುತೆ ದುರ್ಜನಂಗೆ ಪರಿಶಂಕಿಸಲೇಕೆ ದುರುಕ್ತಿಭೀತಿಯಿಂ ೭

ಪರಿವಿಡಿದು ನಳಚರಿತ್ರಂ
ಪರಮಪವಿತ್ರಂ ನಿತಾಂತಪುಣ್ಯಶ್ಲೋಕಂ
ವಿರಚಿಸುವನದಟನೀ ಚೌಂ
ಡರಸಂ ಕರ್ನಾಟವಂಶಶೃಂಗಾರರಸಂ ೮

ವ॥ ಅದೆಂತೆನೆ

ಶ್ರೀಮದಶೇಷವಸ್ತು ಪರಿಪೂರ್ಣದಿನಾಗಮಯುಕ್ತಸದ್ಬುಧ
ಸ್ತೋಮದಿನೂರ್ಜಿತಪ್ರಕಟಸಂಪದಸನ್ನುತನಿತ್ಯಮಂಗಳ
ಕ್ಷೇಮದಿನುತ್ತಮೋತ್ತಮಚತುರ್ವಿಧ ನಾಯಕನಾಯಿಕಾಮನಃ
ಪ್ರೇಮದಿನೊಪ್ಪುಗುಂ ನಿಷಧಮೆಂಬ ಮಹಾವಿಷಯಂ ಧರಿತ್ರಿಯೊಳ್ ೯

ತೊಲಗದ ಸಂಪದಂ ಸೊಬಗುಗುಂದದ ಯೌವನದೇೞ್ಗೆಯೆಲ್ಲರೊಳ್
ನೆಲಸಿದ ಧರ್ಮಮತ್ಯಧಿಕನೀತಿ ಕಲಾಕುಶಲತ್ವಮಾವಗಂ
ಸುಲಲಿತಸತ್ಯವಾಕ್ಯಮೆಡಱಿಲ್ಲದ ಭೋಗಮನಾರತಂ ಸಮು
ಜ್ಜ್ವಲಮೆನಿಸಿರ್ಪುದಾ ನಿಷಧದೇಶದ ಸನ್ನುತಸಜ್ಜನರ್ಕಳಾ ೧೦

ವ॥ ಮತ್ತಮಾ ಜನಪದಂ ಜನಾರ್ದನನಂತನಂತಭೋ[1]ಗ[1]ಸುಪ್ರತಿಷ್ಠಿತಮುಂ ಯಾಗದೀಕ್ಷಿತನಂತನುಕ್ರಮಕ್ಷೇತ್ರಪವಿತ್ರಮುಂ ಸಂವತ್ಸರದಂತೆ ಪಾರ್ಥಿವನಂದನಶ್ರೀಮುಖಭಾವರಮ್ಯಮುಂ ಸ್ವರ್ಗಲೋಕದಂತೆ ಸುಮನಸ್ಸಂದೋಹಮಂದಿರಮುಂ, ಕಶ್ಯಪಋಷ್ಯಾಶ್ರಮದಂತೆ ದೇವಮಾತೃಕಾಭಿರಾಮಮುಂ ಸಮಾಸಸಂಪತ್ತಿಯಂತೆ ಬಹುವ್ರೀಹಿಸಮೃದ್ಧಿಯುಂಉತ್ತರದಿಶಾವಿಸ್ತಾರದಂತೆ ಮನುಷ್ಯಧರ್ಮಸನ್ಮಾರ್ಗಮುಂ ನಂದನವನದಂತೆ ನಾನಾಜಾತಿಜನ್ಮಭೂಮಿಯುಂ ಕ್ಷೀರಾಬ್ಧಿಯಂತೆ ಶ್ರೀವರಸಮಾಶ್ರಯ[ಮು]ಮಾಗಿರ್ಪುದಂತುಮಲ್ಲದೆಯುಂ

1 ಗಿ (ಸೂ)

ನಾನಾಧಾನ್ಯಸಮೃದ್ಧಿ ದೇವನಿವಹಂ ಪುಣ್ಯೋದನಂ ದಾನಸ
ನ್ಮಾನಂ ಭಾವಕಭಾವಿತಸ್ಥಿತಿ ಸದಾವರ್ಣಾಶ್ರಮಪ್ರಾಪ್ತಿ ವಿ
ಜ್ಞಾನಂ ಕುಂದದೆನಿಪ್ಪ ತದ್ವಿಷಯಮಂ ಸಾನಂದದಿಂ ನೋಡಿ ವಾ
ಣೀನಾಥಂ ಮಿಗೆ ಬಣ್ಣಿಸ[1]ಲ್ಕೆ ಱಿವನೇನಿರ್ದಂ[1] ಚತುಃಪ್ರೌಢಿಯಂ ೧೧

ಸೀಮೋಲಂಘ್ಯಂ ನದಿಯೊಳ್
ಸಾಮಜದೊಳ್ ನಿಗಳ[2] ಮೆನಿಪ[2]ಕರಪೀಡೆ ರತಿ
ಪ್ರೇಮದೊಳತಿ ನಿರ್ಲಜ್ಜೆ ವಿ
ರಾಮಂ ಕಪಿಕುಲದೊಳಲ್ಲದಿಲ್ಲಾ ನಾಡೊಳ್ ೧೨

ಅಲ್ಲಿ ನಿರಂತರಂ ಮೆಱೆವುದೊಪ್ಪುವ ತನ್ನ ವಿಲಾಸದಿಂದೆ ವಾ
ಗ್ವಲ್ಲಭನೋಜೆಗೇ ಪುರವೆ ಸೀಮೆಯೆನುತ್ತಿಳೆ ಬಣ್ಣಿಸಲ್ಕೆ ತಾಂ
ಸಲ್ಲಲಿತಪ್ರಭಾಕರ ನಿಶಾಕರವೀಥಿಯ ಗೋಪುರಂಗಳ
ಲ್ಲಲ್ಲಿಯ ಚಿತ್ರದಿಂ ವಿಮಳಪಟ್ಟಣಮೆಂಬುದನೇಕಶೋಭೆಯಿಂ ೧೩

ಸುರುಚಿರಶಾತಕುಂಭಕಳಶಂಗಳಿನೊಪ್ಪುವ ಕೇರಿಕೇರಿಯು
ಪ್ಪರಿಗೆಯ ಲೋವೆಯೊಳ್ ಪೊಳೆವ ಮುತ್ತಿನ ಲಂಬಣದಿಂ ವಿಚಿತ್ರಕ
ರ್ಬುರಮಣಿತೋರಣಾವಳಿಗಳಿಂ ನವರತ್ನದ ಪುತ್ರಿಕಾಮನೋ
ಹರತೆಯಿನೊಪ್ಪುಗುಂ ವಿಮಳಪಟ್ಟಣಮುರ್ವಿಯ ಕಣ್ಗೆ ಕೌತುಕಂ ೧೪

ಪಸುರೆಳಗೌಂಗು ಪೆರ್ಚಿದೆಳನೀರ್ವೊಱೆಯೊಟ್ಟಲ ತೆಂಗು ಸಂತತಂ
ರಸ[3]ಮೊಸರ್ವೀಳೆ[3] ಪಣ್ಗೊನೆಗಳಿಂದೊಲೆದಾಡುವ ಬಾೞೆ ದೋರೆವ
ಣ್ಮುಸುಕಿದ ಬಕ್ಕೆಯುರ್ವಿಗಿಡುಗಂಧಿಕೆ ಕೊರ್ವಿದ ಕರ್ಬು ಕೆಂದಳಿರ್
ಮಿಸುಗುವ ಚೂತಮೊಪ್ಪಲತಿಕೌತುಕಮಾದುದು ತದ್ಬಹಿರ್ವನಂ ೧೫

ಕೋಗಿಲೆಯಿಂಚರಂ ಗಿಳಿಯ ಮೆಲ್ನುಡಿ ಭೃಂಗನಿನಾದಮಾವಗಂ
ಸೋಗೆಯ [4]ಕೇ[4]ಗು ಮೆಲ್ಲನೆಡೆಯಾಡುವ ಮೆಲ್ಲೆಲರಂಚೆವಿಂಡು ತ
ಳ್ತೋಗರಗಂಪು ತಳ್ತಲತೆ ಕೊರ್ವಿದಶೋಕೆ ತಳಿರ್ತ ಮಾವು ಜಿ
ಲ್ಪಾಗಿರೆ ತತ್ಪುರೋಪವನಮಂ ಮದನಂ ವನಮೆಂದು ಸಾಱಿನೇ ೧೬

ಆ ಪುರದಧಿಪತಿ ಸಕಳಕ
ಳಾಪರಿಣತನ[5]ಧಿಕ[5]ವೀರಸೇನಂ ಜಂಬೂ
ದ್ವೀಪಮನೊರ್ವನೆ ಪೆರ್ಚಿದ
ಕೂಪಾರಂ ಸೀಮೆಯಾಗಲಾಳುತ್ತಿರ್ದಂ ೧೭

---

[1] ಲ್ಕೆಱೆವನೇಸಿರ್ದಂ [2] ಮಧಿಕ(ಸೂ) [3] ಪೊಸವೀಳೆ [4] ತೆಂ [5] ದಟ (ಸೂ)

ಆ ವೀರಸೇನನೃಪತಿಗೆ
ಪಾವನತರಮೂರ್ತಿ ಪುಟ್ಟಿದಂ ನಳನೆಂಬಂ
ಭಾವಭವಸನ್ನಿಭಂ ನಾ
ನಾವಂದಿಸ್ತೋತ್ರಪಾತ್ರನಭಿಜನಮಿತ್ರಂ ೧೮

ಎಳವೆೞ್ಯೇೞ್ಗೆವೆತ್ತು ದಿವಸಕ್ರಮದಿಂ ಕಮನೀಯಮಪ್ಪ ಸ
ತ್ಕಳೆ ಬೆಳೆವಂದದಿಂ ಬೆಳೆದು ಬಾಲ್ಯವ[1]ಯಂ[1] ಪೆಱಪಿಂಗಿ ಯೌವನಂ
ಮೊಳೆತು ತಳಿರ್ತಿರಲ್ ಪಗೆಗಳಂಜುವಿನಂ ಯುವರಾಜಪಟ್ಟಮಂ
ತಳೆವೊಡೆ ಕಾಲಮೆಂದು ನೃಪನೀಕ್ಷಿಸಿದಂ ನಿಜಪುತ್ರವಕ್ತ್ರಮಂ ೧೯

ವ|| ಆ ಸಮಯದೊಳ್

ಸಕಳನದೀನದಪ್ರಕಟತೋಯ[2]ದಿನಂ[2]ದಭಿಷೇಕಮಂ ಕರಂ
ಪ್ರಕಟಿಸಿ ಸನ್ಮುಹೂರ್ತದೊಳನಂತರಮುರ್ವಿಪನಱ್ತಿಯಿಂದೆ ಕೌ
ತುಕಯುವರಾಜಪಟ್ಟವನಲಂಪು ಮಿಗಲ್ ತನಯಂಗೆ ಕಟ್ಟಿ[3] ದಿ
ಙ್ನಿಕರ[3]ಜಯಕ್ಕೆ ಸೇನೆಸಹಿತಂ[ತಳರಲ್] ಬಗೆದಂದನಾಕ್ಷಣಂ ೨೦

ಗಜಬಜಿಸಲ್ ಸುರಸಂತತಿ
ಭುಜಗರ್ ಕಿವಿಯಿಲ್ಲದುಱ[4]ದಱ[4]ದೆಗೆಡಲಾಶಾ
ಗಜವರಿಗಳಿಳಿಯನುಱಿಯಲ್
ವಿಜಯಪ್ರಸ್ಥಾನಭೇರಿನಿನದಕ್ಕಾಗಳ್ ೨೧

ಹಸ್ತ್ಯಶ್ವರಥಪದಾತಿಸ
ಮಸ್ತಯುತಂ ನಡೆದು ನಳನೃಪಾಳಂ ರಿಪುವಂ
ಶಾಸ್ತ್ರಿಯನ್ನೈದಿಸಿ ದಿಗ್ವಿಜ
ಯಸ್ತಂಭಮನೆಂಟುದಿಕ್ಕಿನೊಳ್ ನಿಱಿಸಿಟ್ಟಂ ೨೨

ವ|| ಅಂತು ದಿಗ್ವಿಜಯಮಂ ಮಾಡಿ

ನಗರವಧೂಜನಂ ತಳಿವ ಮಂಗಳಸೇಸೆಗಳಂ ಪ್ರಸೂನಮಾ
ಲೆಗಳನತಿಪ್ರಮೋದದೊದವಿಂ ತಳೆಯುತ್ತನುರಾಗದೇೞ್ಗೆ ಕೈ
ಮಿಗೆ ಚತುರಂಗಸೇನೆಸಹಿತಂ ಪುರವಂ ಪುಗುತಂದನುತ್ಸವಂ
ದ್ವಿಗುಣಿಸೆ ವೀರಸೇನನೃಪನಂದನನಪ್ರತಿಮಪ್ರತಾಪದಿಂ ೨೩

---

1 ನಂ 2 ಮನೊಂ 3 ದಂನಿಕರ 4 ಯಲೆ(ಸೂ)

ವ|| ಅನಂತರಂ

ಸದವುಳವೈಭವಂ ಬೆರಸು ರಾಜಸುತಂ ಸುಖಸಂಕಥಾವಿನೋ
ದದೊಳಿರಲಾತ್ಮಜಂಗಖಿಳರಾಜ್ಯದ ಭಾರಮನಿತ್ತು ನಮ್ಮ ವಂ
ಶದ ನೃಪರಂದವೀ ತೆಱನೆನುತ್ತರೆಬರ್ ಬರೆ ತನ್ನ ಕೂಡೆ ಪೆ
ರ್ಚಿದ ವನಮಧ್ಯದೊಳ್ ನೆಲಸಿದಂ [ಮುದದಿಂ] ನಿಷಧಾಧಿನಾಯಕಂ ೨೪

ವ|| ಬೞಿಯಂ

ವಿಜಯವಧೂವರಂ ಸಕಲರಾಜ್ಯದ ಭಾರಮನಾಂತು ಧರ್ಮಮಂ
ಪ್ರಜೆಯನುರಾಗದೊಳ್ ನೆಲಸಿದಾಜ್ಞೆಯನಾಶ್ರಮವರ್ಣವೃಂದಮಂ
ಗಜಹಯರತ್ನಕೋಶತತಿಯಂ ತಸಿವರ್ಚಿಸಿ ನೀತಿಮಾರ್ಗದಿಂ
ನಿಜಸುಖಲೀಲೆಯಿಂ ನಳನೃಪಂ ಪರಿಪಾಲಿಸುವಂ ಧರಿತ್ರಿಯಂ ೨೫

ಸ್ಥಿರಧರ್ಮಪ್ರೀತಿ ಸತ್ಯಂ ದುರಿತವಿರತಿ ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯಮೌದಾರ್ಯವೀರ್ಯಂ
ಕರುಣಂ ನ್ಯಾಯಂ ಪ್ರಜಾಪಾಲನೆ ಬುಧಜನಸನ್ಮಾನದಾನಂ ವಿಶುದ್ಧಾ
ಚರಣಂ ಸನ್ನೀತಿಮಾರ್ಗಂ ದ್ವಿಜಯತಿಜನಸಂರಕ್ಷೆಯೆಂಬಿಂತಿವೆಲ್ಲಂ
ಧರಣೀಶಂಗಾತ್ಮನಾಮಂ ನಳನೃಪನ ಚರಿತ್ರಂ ನಿತಾಂತಂ ಪವಿತ್ರಂ ೨೬

ಸತತಂ ಸತ್ಯವ್ರತಂ ಧಾರ್ಮಿಕನಧಿಕನನಿಂದ್ಯಂ ದಯಾಯತ್ತಚಿತ್ತಂ
ವ್ರತನಿಷ್ಠಂ ಪಾಪಭೀತಂ ಮೃದುವಚನರತಂ ತೀವ್ರಪುಣ್ಯಾತ್ಮಕಂ ನಿ
ತ್ಯತಪಃಪ್ರೀತಂ ಸನುಷ್ಟೇಂದ್ರಿಯ[1]ನಿಜ[1]ವಿಜಯಂ ಶಾಶ್ವತಂ ಸಾರ್ವಭೌಮಂ
ಪ್ರತಿಶೂನ್ಯಂ ವೀರಸೇನಾತ್ಮಜನೆನಲಬಟೆಂದಾಂಪವಂ ಗಾಂಪನಲ್ತೇ ೨೭

ನಳನೃಪನತ್ಯುದಾರತನಮಂ ಬುಧರುನ್ನತವೈಭವಂಗಳಿಂ
ನಳನೃಪಸತ್ವಮಂ ರಿಪುನೃಪಾಳದರಿದ್ರತೆಯಿಂ ನಿರಂತರಂ
ನಳನೃಪಸತ್ಯಮಂ ನಿಖಿಳರಾಜ್ಯವಿವರ್ಧನದಿಂ ವಿಚಾರಿಸಲ್
ನಳನ ಗುಣಂಗಳಂ ಪ್ರಜೆಯ ಮನ್ನಣೆಯಿಂದಱಿಗುಂ ಜಗಜ್ಜನಂ ೨೮

ಆಹವದೊಳರಿಗೆ [2]ಚಿ[2]ತ್ತವಿ
ಮೋಹದಿನೆರೆವರ್ಥಿಗಳ್ಗೆ ನೋಡಲ್ಕೆ ಪುನ
ರ್ದೇಹಿಯೆನಲುಂಟೆ ನಳನೃಪ
ಬಾಹುಬಳಂ ವಿತರಣಂಗಳಿರ್ಪನ್ನೆವರಂ ೨೯

ಎಳೆದಳಿರಗ್ರಪಾಣಿತಳಮುನ್ನತಶಾಖೆ ಭುಜಂ ಪ್ರಸೂನಮು
ಜ್ಜ್ವಲನಖದೀಪ್ತಿ ಪಕ್ವಫಲಸಂತತಿಯೇೞ್ಗೆಯುದಾರವಾಗೆ ಸ

---

[1] ಜಯ (ಸೂ) [2] ವಿ (ಸೂ)

ಲ್ಲಲಿತಕುಲೀನನಪ್ಪ ನಳಕಲ್ಪಕುಜಂ ಸಕಲೋರ್ವಿಯೆಲ್ಲಮಂ
ಸಲೆ ನಿಲೆ ರಕ್ಷಿಸಲ್ಕೆ ತವಿಲಾಗದೆ ವರ್ಧಿಸುಗುಂ ಪ್ರಜಾಕುಲಂ ೩೦

ನ್ಯಾಯದಿನರ್ಥಮಂ ಪಲವುಪಾಯದಿನುತ್ತಮಧರ್ಮಮಂ ಕುಲ
ಸ್ತ್ರೀಯರಿನಾತ್ಮಸಂತತಿಗಳಂ ಭುಜಸತ್ತ್ವದಿನುಗ್ರವೈರಿಭೂ
ದಾಯಮನರ್ಜಿಸಲ್ ಪಡೆಯಲೆಂದು ನಳಂ ಸುಖರಾಜ್ಯವೈಭವ
ಶ್ರೀಯನನಾರತಂ ಸಲಹುವಂ [ವಿತತ ಸ್ವಭುಜ] ಪ್ರತಾಪದಿಂ ೩೧

ಭೂಮಿಗೆ ಮಂಡ[1]ನಂ[1] ಭುವನಭೂಭುಜಕೋಟಿಗೆ ಕರ್ಣಕುಂಡಲಂ
ಪ್ರೇಮಮಿಳಾಜನಕ್ಕೆ ಬುಧಸಂತತಿಗಾತ್ಮಹಿತಂ ಚತುರ್ವಿಧ
ಸ್ತ್ರೀಮುದಕಾರಣಂ ಕವಿಗೆ ನಾಲಗೆಯುತ್ಸವಮುಗ್ರವೈರಿಗು
ದ್ದಾಮಶಿಲಾಭಿಘಾತಮೆನಿಕುಂ ನೃಪನುನ್ನತಕೀರ್ತಿ ಕೌತುಕಂ ೩೨

ವಸುಧೆಗಧೀಶನಪ್ಪ ನಳನಧ್ವರಸತ್ಫಲದಿಂ ಸುರರ್ಗೆ ಪೆ
ರ್ಸಿಸಿವಡಗಿತ್ತಿಳಾಭರಮನೊಂದೆ ಭುಜಂ ಧರಿಸಲಾ ಫಣೀಶ್ವರಂ
ಗುಸಿರುೞಿಯಿತ್ತು ಬಾಹುಬಲದಿಂ ರಿಪುವಂ ಬೞಿಕೆಯ್ಯೆ ಧಾತ್ರಿಯು
ಬ್ಬಸವೞಿಯಿತ್ತದೇಂ ಹಿತವನೋ ಭುವನತ್ರಿತಯಕ್ಕೆ ತನ್ನೃಪಂ ೩೩

ಪಸರಿಸಿದಾಜ್ಞೆಯೆಂಬ ಮೊಲೆವಾಲೆಱೆದುತ್ತಮ ಧರ್ಮಮಾರ್ಗದೊಳ್
ಸಸಿನಡಿಯಿಕ್ಕುವಂತೆಸಗಿ ತೋಳ್ಗಳ ತೊಟ್ಟಿಲೊಳಿಟ್ಟು ಮೇದಿನೀ
ಶಿಶುವನನಂತಕೀರ್ತಿವಿಮಳಾಭರಣಂಗಳನಿಕ್ಕಿ ಕೂರ್ತು ಪಾ
ಲಿಸಲದು ಮುದ್ದುಗೆಯ್ತುವನೊಡರ್ಚುವುದಾತನೊಳಾವ ವಿಸ್ಮಯಂ ೩೪

[2]ಬ[2]ಡಿದೊಡೆ ಖಡ್ಗಮಂ ನಳನೃಪಂ ರಿಪುವಾಗಳೆ ಯುದ್ಧರಂಗದೊಳ್
ಮಡಿವನಿದಿರ್ಚನೆಂಬ ನುಡಿಗೇಳ್ದೊಡೆ ತನ್ನಯ ರಾಜ್ಯಮೆಲ್ಲಮಂ
ಬಿಡುವನಮರ್ಚಿದುಂಗುಟವಲುಂಗಿದೊಡಂಘ್ರಿಯ ಮೇಲೆ ಬೇಗದಿಂ
ಕೆಡೆವನದೇನಮಾನುಷವೊ ಬಾಹುಬಲಂ ವಿಮಳಾಧಿನಾಥನಾ ೩೫

ನಳನೃಪನಿಂತು ರಾಜ್ಯಸುಖದಿಂದಿರಲೊಪ್ಪುವ ವಾರ್ತೆಯೊಂದು ಭೂ
ವಳಯದೊಳೆಲ್ಲಿಯುಂ ಪಸರಿಸಿತ್ತು ನೆಗೞ್ದ ವಿದರ್ಭದೇಶದ
ಗ್ಗಳಿಕೆಯ ಚೆಲ್ವ ಕುಂಡಿನಪುರೇಶ್ವರ ಭೀಮನೃಪಾಲಪುತ್ರಿ ಕೋ
ಮಳೆ ದಮಯಂತಿಯೆಂಬ ಪೆಸರುರ್ವಿಯ ಸರ್ವರ ಕರ್ಣಕೌತುಕಂ ೩೬

---

[1]ಳಂ [2]ಪಿ (ಸೂ)

ಅಂಚೆಗಳೊಳ್ನಡೆಯಂ ನಯ
ದಿಂಚರಮಂ ಪಿಕನಿಕಾಯಮುರಗಿಳಿ ನುಡಿಯಂ
ಮಿಂಚುಗಳಾಕೆಯಪಾಂಗ
ಪ್ರಾಂಚಲಮಂ ಬಯಸಿ ಪಡೆದವೆಂಬುದು ಪುಸಿಯೇ ೩೭

ಚರಣವಿಘಾತಿಯಂ ತನುವಿನಪ್ಪುಗೆಯಂ ನಸುನೋಟಮಂ ಮುಖಾಂ
ಬುರುಹದಿನೊಲ್ದು ತೂಪಿಱುವುದಂ ಪಡೆದಾಗಳೆ ಗಾಡಿ ಪೆರ್ಚುಗುಂ
ತರುಮೊದಲಾಗಿ ಸರ್ವವಿಷಯೇಂದ್ರಿಯಸೌಖ್ಯದಿನಿರ್ಪ ಸದ್ವಿಟರ್
ತರುಣಿಯ ನೇಹಮಂ ಪಡೆದೊಡೇಂ ಕೃತಕೃತ್ಯತೆವೆತ್ತು ತೋರ್ಪರೋ ೩೮

ಶಂಬರವೈರಿಗೆ ಯಾತ್ರಾ
ಸಂಬಳಮುದ್ದಂಡವಿಟವಿಡಂಬನಮಾಶಾ
ಲಂಬನಮೆನಿಸುವುದು ಮುದ
ಸ್ತಂಬೇರಮಗಮನೆಯಂದವೇಂ ವರ್ಣಿಪುದೋ ೩೯

ನೀತಿವಿದಂ ಕುಲೀನನಧಿಕಂ ಕುಲವಿಕ್ರಮಧಾರ್ಮಿಕಂ ಮನೋ
ಜಾತನಿಭಂ ಕಲಾಕುಶಲನಿಂಗಿತಕೋವಿದನೂರ್ಜಿತಪ್ರಭಂ
ಭೂತಳವಲ್ಲಭಂ ನಳನೃಪಂ ಸಲೆ ಮತ್ಪತಿಯಾತನೆಂದು ಸಂ
ಪ್ರೀತಿಯಿನಾಪ್ತರೊಳ್ ಮಿಗೆ ವಿಚಾರಿಪಳಾಕೆ ಕರಂ ರಹಸ್ಯದೊಳ್ ೪೦

ರೂಪವಿಹೀನರಂ ಕುಟಿಲಬುದ್ಧಿಗಳಂ ಪರಪೀಡೆಯುಳ್ಳರಂ
ಕೋಪಿಗಳಂ ಕುಲಾಧಮರನಸ್ಥಿರರಂ ಸತತಂ ದರಿದ್ರರಂ
ಚಾಪಲಚಿತ್ತರಂ ಮಱೆದು ನಿರ್ಮಿಸಿದುತ್ಕಟಚಿಂತೆಯಿಂದೆ ತ
ತ್ಪಾಪಮಡಂಗಲೆಂದು ಪಡೆದಂ ದಮಯಂತಿಯನಬ್ಜಸಂಭವಂ ೪೧

ಪೊಡವಿಯೊಳೆಲ್ಲರ ಕೈಗ
ನ್ನಡಿ ಶಾಶ್ವತಸೌಕುಮಾರ್ಯಸಂಪದವೈನೂ
ರ್ಮಡಿ ಭಾಗ್ಯದೇಟಿಗೆ ಸಾಸಿ
ರ್ಮಡಿಯೆಂದು ಪೊಗಟ್ಟುದವನಿ ಭೀ[ಮಾತ್ಮಜೆಯಾ] ೪೨

ಸೌಭಾಗ್ಯದ [ನೆಲೆವನೆ ವರ
ಶೋಭಾ] ಸಂಪದದ ಬೆಳಸು ಕಾಂತಿಯ ಕಟಕಂ
ಭೂಭುವನದ ಸಿರಿಯೆನಿಸುವು
ದಾ ಭೀಮಾತ್ಮಜೆಯ ಜನ್ಮವೆಲ್ಲಾದೆಸೆಯೊಳ್ ೪೩

ಇಂತು ಸಮಸ್ತಸದ್ಗುಣಗಣಂ ದಮಯಂತಿಗೆ ಪೆರ್ಚಿರಲ್ ದಿಶಾ
ಪ್ರಾಂತದೊಳಾರ್ತು ಕೇಳ್ದು ನಳಭೂಪತಿಯಂದುಸೊದಲ್ವರಂ ಕರಂ
ಕಂತುಶರಾಗ್ನಿಗಳ್ಕಿ ಪೊಸಪೂಗೊಳದೊಳ್ ವನದೊಳ್ ತೊೞಲ್ದು ತ
ಚ್ಚಿಂತೆಯೊಳಿರ್ಪನಾರಱಿವರಾತನ ಚಿತ್ತದ ತಾಪದೇೞ್ಗೆಯಂ ೪೪

ಅಮರ್ದನಮರ್ತ್ಯನಲ್ಲದುಣಲಾರಱಿವರ್ ಧರೆಯೆಲ್ಲಮಂ ಪರಾ
ಕ್ರಮ[1]ವೆಸ[1]ದಾಳ್ವ ಭೂಭುಜಕುಲೋದ್ಭವನಾ ದಮಯಂತಿಗಾತನೇ
ರಮಣನೆನಿಪ್ಪ ನಾಣ್ಣುಡಿಗಳೆಣ್ದೆಸೆಯೊಳ್ ಬಳೆಯಲ್ಕೆ ಕೇಳ್ದು ವಿ
ಕ್ರ[2]ಮ[2]ನಳನಾಕೆಯಂ ಬಯಸಿ ಬಣ್ಣಿಸುವಂ ಮನದೊಳ್ ನಿರಂತರಂ ೪೫

ವಿಮಳಾಂಭೋರುಹಷಂಡದೊಳ್ ನೆಲಸಿ ಮೌನಂ [3]ಮುತ್ತಿ ತದ್ಧ್ಯಾ[3]ನಚಿ
ತ್ರಮನಿಂಬಾಗಿಸಿಯನ್ನಪಾನಸುಖಮಂ ಬೇಕೆನ್ನದಂಗಂ ಬೆಳ
ರ್ತೆಮೆಯಿಕ್ಕಲ್ ಮಱೆದಂಗಜಾಗ್ನಿವಶವಾಗಿರ್ದಾವಗಂ ತನ್ನೃಪಂ
ದಮಯಂತೀವ್ರತಮಂ ಸಮಾಚರಿಸುವಂ ಸದ್ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿತ್ವದಿಂ ೪೬

ಇನ್ನೊಮ್ಮೆ ಸುಡುವೊಡಂಗಜ
ನಂ ನೀಲಗ್ರೀವ ನಿನಗೆ ಭಾಳಾಕ್ಷಿಯ ಕಿ
ಚ್ಚಿನ್ನೆಲ್ಲಿಯುದೆನ್ನದಿರೀ
ವೆಂ ನಲವಿಂ ಕಡನನೆನ್ನ ತಾಪಾನಲನಂ ೪೭

ವ || ಅಂತಾದನನಾಪ್ತರಱಿದು ಮಱೆಯದಂತಿರೆ

ಲಲನೆಯರುನ್ನತಸ್ತನನಿಕುಂಜದೊಳುತ್ಕಟಪೂರ್ಣಯೌವನೋ
ಜ್ಜ್ವಲಜಲತೀರದೊಳ್ ಗುರುನಿತಂಬಶಿಲೋಚ್ಚಯದೊಳ್ ಸುಧಾಧರಾ
ನಿಲಪರಿಸೇವೆಯೊಳ್ ಸುಖಸಮಾಧಿಯೊಳಿರ್ಪ ತಪಸ್ವಿ ಕಾಮನಂ
ಗೆಲ[4]ಲಱಿ[4]ವಂತೆ ಮಿಕ್ಕವರದೇಂ ಗೆಲಲಾರ್ಪರೆ ಕೋಟ್ಯುಪಾಯದಿಂ ೪೮

ವ || ಅದನಱಿದು

ನೆಱೆದಿರ್ದ ವಿರಹದುರಿಯಂ
ಪೆಱರಱಿಯದ ತೆಱದಿನೊಲ್ದು ಬಱಿಯೋಲಗದೊಳ್
ಮೆಱೆದಿರ್ಪಂ ಗದ್ದುಗೆಯೊಳ್
ಮಱೆಮಾೞ್ಪಂ ತನ್ನ ಹೃದಯತಾಪದ ರೂಪಂ ೪೯

ಇರುತಿರಲಾಮ್ರಶಾಖೆಯೆಡೆಯೊಳ್ ಮಱಿಗೋಗಿಲೆ ಸಣ್ಣರಾಗದಿಂ
ಕರೆಯೆ ಕುಜವ್ರಜಂ ತಳಿರವಸ್ತ್ರಮನೀಯೆ ಲತಾಳಿ ಪುಷ್ಪಮಂ

---

[1] ವಶ (ಸೂ) [2] ಮಿ (ಸೂ) [3] ಮುತ್ತುತಧ್ಯಾ [4] ಲಲೆ

ಸುರಿಯೆ ಪದಂಗಳೊಳ್ ಕಳಮುಹಂಸೆಗಳೊಲ್ದಿದಿರೇಱೆ ಬಂದನ
ಚ್ಚರಿಯೆನೆ ಚೈತ್ರವಲ್ಲಭನುದಗ್ರಹಿಮಾಗಮನಿತ್ಯದುರ್ಲಭಂ ೫೦

ಕುಸುಮಮಯಂ ವನಂ ಸುರಭಿಗಂಧಮಯಂ ಮಲಯಾನಿಲಂ ಸುಧಾ
ರಸಮಯಮಂಬು ಕೋರಕಮಯಂ ನವಚೂತಮಸೂನಪಲ್ಲವ
ಪ್ರಸರಮಯಂ ಕುಜಂ ಪಿಕನಿನಾದಮಯಂ ದೆಸೆ ಕಾಮುಭೋಗಮಾ
ನಸಮಯಮಾಯ್ತು ಕಾಮುಕಜಯಂ ನೆಲೆಗೊಂಡ ವಸಂತಮಾಸದೊಳ್ ೫೧

ಕೆಂದಳಿರಂಬರಂ ಮುಗುಳ ಹಾರಮರಲ್ಗಳ ಕಂಕಣಂ ಲಸ
ತ್ಕುಂದದ ಕುಂಡಲಂ ಮಿಸುಪ ಮಲ್ಲಿಗೆಮಾಲೆ ನವೀನಪಾಟಲೀ
ವೃಂದದ ಬಾಸಿಗಂ ಮೃದುಪರಾಗದ ಚಂದನಮೊಪ್ಪೆ ಬಂದನಾ
ನಂದದಿನೊಲ್ದು ಚೈತ್ರನೃಪನಂಗಜದೂತಸಮೇತನಾಕ್ಷಣಂ ೫೨

ಪೂಗೊಳನಾವಗಂ ತಿಳಿಯೆ ಸಂಪಗೆ ಪುಷ್ಪಿತೆಯಾಗೆ ನಲ್ಮೆಯಿಂ
ಕೋಗಿಲೆ ನುಣ್ಚರಂ[1]ಗರೆ[1]ಯೆ ಪಾದರಿಯೊಳ್ ನಲಿದಾಡೆ ತುಂಬಿಗಳ್
ಭೋಗಿಗಳುತ್ಸವಂ ಮೆಱೆಯೆ ಕಾಮನ ಡಾವರಮೊಪ್ಪೆ ಮಾವು ಕೈ
ವೋಗೆ ರತೇಚ್ಛೆಯುಗ್ಗಲಿಸೆ ಛಂದದ ಚೈತ್ರಋತುಪ್ರವೇಶದೊಳ್ ೫೩

ಜಾತಿ ವಿಜಾತಿಯಂತಡಗಿರಲ್ ನಗುವಂದದಿನೆಯ್ದೆ ಚಂಪಕಂ
ಪೂತುದು ಕಾಣ್ಕೆಯಂ ಮಧುಸಖಂಗೊಲವಿಂ ಕುಡುವಂತೆ ಮಾವುಗಳ್
ಕಾತವು ಜೀವನಂ ಬಯಸಲೆಲ್ಲಿಯದೆಂದು ಕದಂಬಸಂಕುಳಂ
ಬೀತುದು ಸಂತತಂ ಶಿಶಿರಭೂಪಕೃತಾಂತ ವಸಂತಮಾಸದೊಳ್ ೫೪

ವನದ ಸಿರಿ ವಿರಹಿಜನದುರಿ
ಮನಸಿಜನೈದಂಬಿನಲರ್ಗೆ ಹರವರಿ ಶಿಶಿರ
ಕ್ಕನುದಿನದರಿಯೆನಿಸಿರ್ಪಾ
ತನ ಪರಿ ಪೊಸತಾಯ್ತು ಚೈತ್ರಭೂಪಾಲಕನಾ ೫೫

ಕುಂದೆ ನದೀಜಲಂ ಪರಿಯೆ ನಾಲ್ದೆಸೆಯೊಳ್ ಮೃಗತೃಷ್ಣೆ ಪರ್ವೆ ಪೆ
ರ್ಚಿಂ ದವವಹ್ನಿ ಸುಟ್ಟುರೆ ಕವಲ್ತಿರೆ ದುರ್ವ್ವೊಲಾಗೆ ಧೂಳಿ ಕಾ
ವಂ ದಯೆಗೆಟ್ಟು ಕಾಮುಕರನರ್ದಿಸಿ ನೋಡಲುದಗ್ರತೇಜದಿಂ
ಬಂದುದು ಚೈತ್ರಮಾಸಮನುರಾಗವಿಕಾಸವತಿಪ್ರಕಾಶದಿಂ ೫೬

ಎಳದಳಿರ್ವಾಸು ನೀರಜದಳವ್ಯಜನಂ ಘನಸಾರದಂಜನಂ
ಮಲಯಜದಣ್ಪು ಮಾಮರನ ತಣ್ಪು ರಹಸ್ಯದ ಮಾತು ಕಟ್ಟುವೂ

---

1 ಗೆಯಿ

ಗಳ ತಲೆಗಿಂಬು ಲಾಮುಚದ ಚಪ್ಪರವಿಲ್ಲದೆ ಚೈತ್ರರಾತ್ರಿಯುಂ
ಕಳೆವರದೆಂತು ಕಾಮುಕರನಂಗನ ಬಾಣದ ಕಿರ್ಚು ಪೆರ್ಚಿರಲ್ ೫೭

ಕಾದಲರನೆಚ್ಚೊಡೆಲ್ಲಂ
ಪೋದುವು ಹೊದೆಯಂಬಿವೆಂದು ಮನಸಿಜಸುಭಟಂ
ಪಾದರಿಯರಲಂಬುಗಳಂ
ಸಾದರದಿಂ ವನದೊಳಾಗಳೊದಗಿಸಿಕೊಂಬಂ ೫೮

ಮದನನರಮನೆಗೆ ಬಂಟರ್
ಬದಗರ್ ವಿಟರೆಂದು ಶುಕಪಿಕಂಗಳ ರವದಿಂ
ಬೆದಜಲ್ ಸಾಱುಸುವಂತೆ
ಯ್ದಿದನವನಿಗೆ ಚೈತ್ರವಲ್ಲಭಂ ನಸುನಗುತಂ ೫೯

ಮೇದಿನಿಯ ವಿಟಜನಕ್ಕರ
ಸಾದಂ ಸ್ಮರನೆಂದು ತನ್ನ ಮನದುತ್ಸವದಿಂ
ಭೂದೇವತೆ ಸುರರಱಯ
ಲ್ಕಾದಂ ಭುಜವೆತ್ತಿದಂತೆ ಸುಟ್ಟುರೆಯೆಸೆಗುಂ ೬೦

ಬಂದ ವಸಂತನಿಂದೆ ಪರಿಣಾಮಮುಗುರ್ವಿಸೆ ಕೂಡಿ ತನ್ನ ನೃಪಾ
ಲಂ ದಮಯಂತಿಯಂ ನೆನೆವ ಕಾರಣದಿಂ ಮದನಾಗ್ನಿ ತನ್ನ ಹೃ
ನ್ಮಂದಿರದೊಳ್ ಧಗದ್ಧಗಿಸೆಯೇತೆಱದಿಂ ಶಿಶಿರೋಪಚಾರದಿಂ
ನಂದಿಸಲಾರ್ತುದಿಲ್ಲದತಿಶಂಕಿಸುಗುಂ ಸಖಿಗ[1]ಳ್ ನಿರಂತರಂ[1] ೬೧

ದೂರದೊಳಿರ್ದ ಕಾಮಿನಿಯನಾಸೆವಡುತ್ತತಿತಾಪದೇೞ್ಗೆಯಿಂ
ದೂರಿಸಿ ಸುಯ್ಯಲೇಕೆ ವಿರಹವ್ಯಥೆಯಿಂದಮೆನುತ್ತೆ ಸಂತತಂ
ಪೌರಜನಂ ವಿಡಂಬಿಸುಗುಮೆಂದಱದುಂ ಮಱೆದುಂ ಸಮಂತು ಧಾ
ತ್ರೀರಮಣಂ ದಿನಂಗಳಿನಿತಂ ಕಳೆವಂ ನಿಜಧೈರ್ಯವೃತ್ತಿಯಿಂ ೬೨

ಏತೆಱದಿಂ ಮೃಗಾಕ್ಷಿ ದಮಯಂತಿಯ ಸಂಗಮದಪ್ಪುದೆಂದು ನಿ
ಶ್ಚೇತನನಾಗಿ ರಾಜ್ಯಸುಖಮಂ ಬಗೆಗೊಳ್ಳದೆ ತನ್ನ ಬಾೞ್ಕೆಯಿ
ನ್ನೇತಱದೆಂಬ ಮೆಯ್ಮಱುಕದಿಂ ನವಚಿತ್ರಪಟಂಬೊಲಿರ್ಪನಾ
ಭೂತಳವಲ್ಲಭಂ ವಿರಹವಿಸ್ಮೃತಿ ಕೇವಳಮೇ ಧರಿತ್ರಿಯೊಳ್ ೬೩

ಇಂತತಿತಾಪದಿಂ ನಳನೃಪಂ ದಿನವಂ ಕಳೆಯುತ್ತಮೊರ್ಮೆ ನಿ
ಶ್ಚಿಂತಮನಸ್ಸಿಯಂತೆ ಮಱೆದೋಲಗಸಾಲೆಗೆ ಬಂದನಾಗಳ

---

[1] ಳ್ಕಿಸಂತತಂ

ತ್ಯಂತಭಯಂಕರಾಕೃತಿಯ ಬೇಂಟೆಯ ನಾಯಕರಾರ್ತು[ನಿಂದು]ಭೂ
ಕಾಂತನೊಳೊಲ್ದು ಬಿನ್ನವಿಸಿದರ್ ಮೃಗಸಂಕುಳದುಷ್ಟಬಾಧೆಯಂ ೬೪

ವ || ಅದೆಂತೆನೆ

ಮರೆ ಹುಲಿ ಪಂದಿ ಪೆರ್ಗರಡಿ ತೋಳನಸಂಕೆಯ ಪುಲ್ಲೆವಿಂಡು ಬೆ
ಳ್ಳೆರಳೆ ಕಱುತ್ತ [1]ಕೊಂಡ[1]ಗುಱಿಯೆಯ್ಯಮೃಗಂ ಕಡುಕೊರ್ಬಿ ಕಾನನಾಂ
ತರದ ಕುಟೀರವಂ ಬೆಳೆದ ಕೆಯ್ಗಳನಂತಿರಲೀಯವಂತವಂ
ನಿರಸನವೆಯ್ದಿಸಲ್ ನೆಱೆವ ಬೇಂಟೆಗೆ ಕಾಲಮಿದುರ್ವರೇಶ್ವರಾ ೬೫

ವ || ಎಂದು ಮತ್ತಂ

ತರವೇಟ್ ಸಾಳುವವೇಗನಂ ತೊಗರನಂ ಹೆಗ್ಗಾಳನಂ ಜೂಗನಂ
ಬರವೇಟ್ ಜಾಯಿಲನೆಂಬ ಸೀಗುರಿಗನಂ ಕೆಂಗಣ್ಣನಂ ವೇಗಿಯಂ
ಭರದಿಂ ಸುಬ್ಬುರುವಾಲನಂ ಗದುಗನಂ ಮತ್ತುಳ್ಳ ಪೆರ್ನಾಯ್ಗಳಂ
ನರನಾಥಂ ಮೃಗಯಾವಿನೋದದೊದವಂ ನೋಡಲ್ ಮನಂದಂದಪಂ ೬೬

ವ || ಎಂಬುದುಂ

ಮಡಿದ ಕಿವಿ ಸಣ್ಣ ರೋಮಂ
ಹಿಡಿಕೆಯ ನಡು ಸೂಜಿವಾಲವುಗ್ಗಡಕೋಪಂ
ಸಿಡಿಲರವವಸಿಯ ಮೋಱೆಗ
ಳಡಿ ಮುಂಚುವ ನಾಯ್ಗಳಂ ನೃಪಾಲಂ ಕಂಡಂ ೬೭

[2]ಪಿ[2]ಡಿಗೆ ಕನಲ್ದು ಲಂಘಿಸುವ ಪೆರ್ದೊಡೆಯಂ ಕಡಿಖಂಡವಪ್ಪಿನಂ
ತುಡುಕುವ ಗಾಹು ತಪ್ಪಿದೊಡೆ ಬೆಂಬಿಡದೆಯ್ದುವ ಹುಲ್ಲೆವಿಂಡುಗಂ
ಡೊಡೆ ಬಱಿಕೆಯ್ವ ಪೆರ್ಮುರೆಯನಟ್ಟಿ ಕರುಳ್ಗಳ ತಿಂಬ ಬಂದ ಮುಂ
ಗುಡಿಗಳ ನಾಯ್ಗಳಂ ಪಿಡಿದು ಬೇಂಟೆಯವರ್ ಕರೆದರ್ ನೃಪಾಲನಂ ೬೮

ಹೇರಿಟ್ಟ ಪೊಱೆಯ ಪೆರ್ಬಲೆ
ಸೀರೆಯ ತೆರೆ ಕೊಂಬು ಕಣ್ಣಿ [3]ದೀವದ ಹುಲಿ[3]ಗ
ಳ್ಗೋರಿ ಕವಲಂಬುಸಹಿತಂ
ಘೋರನೆ ನೆರೆದತ್ತು ಬೇಂಟೆಕಾಱರ ತಂಡಂ ೬೯

ವ || ಅಂತು ಬೇಂಟೆಕಾಱರಂ ಕಂಡು

ಬೇಟೆಯ ನೆವದಿಂ ವಿರಹದ
ಕೋಟಲೆ ಮಾಣ್ದನಿತು ಮಾಣಿಸುತ್ತವನಿಪನೊ

[1]ಕೋಡ [2]ವಿ [3]ದಿವಳದಹುರಿ

ಲ್ದಾಟವಿಕರೊಡನೆ ನಡೆದು ಮ
ಹಾಟವಿಯಂ ಪೊಕ್ಕು ಬೇಂಟೆಗನುವಾಗಿರ್ದಂ ೭೦

ಅತ್ತಿ ಕಪಿತ್ಥವಿಪ್ಪೆ ಖದಿರಂ ಮದನಂ ಕರಿಕಕ್ಕೆ ಬಿಕ್ಕೆ ಮುಳ್
ಮುತ್ತವಶೋಕೆ ಮಾವು ಬದರೀತರು ಸಲ್ಲಕಿ ಬನ್ನಿ ಹೊನ್ನೆಯು
ತ್ತುತ್ತೆ ಶಿರೀಷವಿಂಗುಳವರಿಷ್ಟವಗೋತ್ಪಲ ಸಿಗ್ಗು ಗುಗ್ಗುಳಂ
ಮತ್ತಮನೇಕವೃಕ್ಷತತಿಯಿಂದೆಸೆದಿರ್ದುದು ತದ್ವನಾಂತರಂ ೭೧

ನಸೆಯಿಂ ಮುಂಗೆಟ್ಟು ತನ್ನಂ ಮಱೆದು ಮಱುಕದಿಂ ಕಣ್ಗಳಂ ಮುಚ್ಚಿ ನಿಚ್ಚಂ
ಪಸಿವಂ ನೀರೞ್ಕೆಯಂ ನಿದ್ರೆಯನಱಿಯದೆ ಹೃತ್ತಾಪದಿಂ ಕಂದಿ ನಾಲ್ಕುಂ
ದೆಸೆಯೊಳ್ ತನ್ನಾರ್ಪಿನಂ ಹುಲ್ಲೆಯನಱಸಿಯವಂ ಕಾಣದಶ್ರುಪ್ರವಾಹಂ
ನಿಸದಂ ಸೂಸಲ್ ಕರಂ ಬೆಳ್ಳೆರಳೆ ಪರವಶಂಬಟ್ಟು ಕಾಲ್ಗೆಟ್ಟುದಾಗಳ್ ೭೨

ಅದನೀಕ್ಷಿಸಿ ನಳನರಪತಿ
ಯಿದು ಮತ್ಸಖಿಯೆಂದೊಡಾಕ್ಷಣಂ ಕಡುಪಿಂದಂ
ಹೃದಯದ ತಾಪಂ ಪೆರ್ಚಲ್
ಪದುಳಿಸಿಕೊಂಡಂ ಮಗುೞ್ದು ಧೀರೋದಾತ್ತಂ ೭೩

ಎಕ್ಕೆಯಿನಿರ್ಪ ಪುಲ್ಲೆಗಳನಿಲ್ಲಿಯೆ ಮಗ್ಗಿಸು ಗಂಡುಗೆಯ್ದು ಪೋ
ಪೆಕ್ಕಲವಂದಿಯಂ ತಿವಿ ತೆರಳ್ಚುವದಿರ್ದಪುದೀ ನಿಕುಂಜದೊಳ್
ಪೊಕ್ಕಿಱೆ ನಿಂದ ಪೆರ್ಗರಡಿಯಂ ಕಡುಪಿಂ ಕವಲಂಬನೆಚ್ಚು ಕೊಂ
ಡಿಕ್ಕೆನುತಿರ್ಪ ಬೇಂಟೆಯ ಮಹಾಧ್ವನಿ ಪೊಣ್ಮಿದುದೆಲ್ಲಿ ನೋೞ್ಪೊಡಂ ೭೪

ಕೆಲಸಾರ್ ಪೋಗದಿರಿತ್ತಬಾ ತುಡುಕದಿರ್ ಜೂಲ್ನಾಯ್ಗಳಂ ಬಿಟ್ಟು ಕೂ
ಱಲಗಂ ತಿತ್ತಿರಿನೋಡಿ ಗಿಬ್ಬಡಿಗೊಳಿಂ ಮುಂಗೆಟ್ಟು ಬೆಂಬೀೞ್ವನಂ

. . . .
. . . . ೭೫

ಉರಿಗಣ್ ಕೆತ್ತುವ ಮೀಸೆ ಪೆರ್ಚಿದ ಕೊರಲ್ ಪೆರ್ಬಾಲವುದ್ದಂಡವ
ಕ್ರರದಂ ಮಿಂಚುವ ಮೆಯ್ ಭಯಂಕರರವಂ ನೀಳ್ದಂಘ್ರಿಯುದ್ಯನ್ನಖಾಂ
ಕುಱುಮುನ್ಮಾರ್ಗಗತಿಪ್ರಚಾರವೆನಸುಂ ಚೆಲ್ವಾಗೆ ತತ್ಕಾನನಾಂ
ತರಱೊಳ್ ಪೆರ್ಬುಲಿಯಿರ್ದುದೇಣಕುಲಮಂ ನಿಶ್ಶೇಷಮಂ ಮಾಡುತಂ ೭೬

ಇಕ್ಕೆಯಿನೆರ್ದು ಮೆಯ್ಮುರಿದು ಪೆರ್ಮರನಂ ಕೆರೆದಿಕ್ಕೆಲಂಗಳಂ
ಕೆಕ್ಕಳಿಸುತ್ತೆ ನೋಡಿ ಪಸಿದಾಗುಳಿಸುತ್ತಡಿಯಿಟ್ಟು ಮುಂದೆ ದಿಂ
ಕಿಕ್ಕುವ ಹುಲ್ಲೆವಿಂಡನದು ಕಂಡುಱಿ ಲಂಘಿಸಿ ಪಾಯ್ದು ನೆತ್ತರಿಂ
ಸೊಕ್ಕಿರುತಿರ್ಪ ಪೆರ್ಬುಲಿಯನೊರ್ವನೆ ಪೊಯ್ದುನಿಳಾಧಿನಾಯಕಂ ೭೭

ಇತ್ತಲಿದೊಂದು ಪಂದಿಯಿದೆ ನಾಯ್ಗಳ ಕೂಗಿಮೆನುತ್ತ ಸುತ್ತಲುಂ
ಮುತ್ತಿರೆ [1]ದಾ[1]ಡೆಗುಟ್ಟಿ ಕೊಣಕಿಟ್ಟದಟಂ ಮಲೆಯುತ್ತ ನಾಯ್ಗಳಂ
ಮುತ್ತಿದವರ್ಗಳಂ ಪೊಡೆದು ಸೈತನೆ ಸೀಳ್ದುಸಿಱುಂಬುಳಾಡಿ ಕೊಂ
ದತ್ತು ವಿಚಾರಮಿಲ್ಲದುದು ಪಂದಿಯ ವೇಷದ ಮೃತ್ಯುವಲ್ಲವೇ ೭೮

ಎಕ್ಕಲನದಟಂ ಕಂಡೊಂ
[2]ದು[2]ಕ್ಕಿನ ಕವಲಂಬಿನಿಂದದಂ ಕೆಡಪಲೊಡಂ
ಮಿಕ್ಕವರೆಲ್ಲರ್ ಬೆಱಗಿಂ
ದಕ್ಕಟ ಮಿಗೆಯವನಿಪಾಲನಂ ಬಣ್ಣಿಸಿದರ್ ೭೯

ಕೆಲರುತ್ತಂ ಮುಂದೆ ನಿಂದಿರ್ದದಟರನೆಱಿದೀಡಾಡಿ ಮುತ್ತಿರ್ದರಂ ಜ
ಕ್ಕುಲಿಸುತ್ತಂ ತೀರ್ಚಿ ಹುತ್ತಂಬಗಿದಿಱುಪೆಗಳಂ ಪೀರ್ದು ಕೊರ್ವಿಂ ಮುದಂಬೆ
ತ್ತೊಲೆಯುತ್ತಂ[ಸಾರುತಿರ್ಪಾ]ಕರಡಿಯನಲಗಂಬಿಂ ಮನಂ ಮೆಚ್ಚಲೆಚ್ಚಲ್
ನೆಲನಂ ತಾಗುತ್ತ ಬಿರ್ದತ್ತವನಿಪತಿಯ ಸತ್ತ್ವಕ್ಕಿದೇಂ ಚೋದ್ಯಮಾಯ್ತೋ ೮೦

ಕೊಂಕಿದ ನೀಳ್ದ ಬಾಲಮತಿರೌದ್ರಮುಖಂ ನಿಡಿದಾದ ಪೇರೊಡಲ್
ಪುಂಕೆಡೆಗೊಂಡು ಜೋಲ್ವ ಕಿವಿ ಕೇಸುರಿಗಂಗಳಲೊಪ್ಪಲೇಣನಂ
ಜಂಕಿಸಿ ಪಾಯ್ದುಸೃಗ್ಜಲವನೀಂಟುವನೇಕವೃಕಂಗಳಂ ನಿರಾ
ತಂಕದೊಳಾಕ್ಷಣಂ ಕೆಡಪಿ ಬೊಬ್ಬಿಱಿದಾಡಿದನುರ್ಬಿ ಬೇಂಟೆಯಿಂ ೮೧

ಹರವರಿಯಾದ ಪೇರಡವಿಯೊಳ್ ಕಡುಕೊರ್ವಿದ ಬೆಳ್ಮೃಗಂಗಳಂ
ಹರಿಹರಿದಿಟ್ಟಿಯಿಂ ತಿವಿದು ಬಲ್ಸರಳಿಂ ಕೆಡೆಯೆಚ್ಚು ಬೇಗದಿಂ
ಸರಳಿಪ ನಾಯ್ಗಳಂ ಗಜಱಿಬಿಟ್ಟು ನಿಲಲ್ ಬಡಿಕೋಲಲಿಟ್ಟು ಸಂ
ಹರಿಸಿದುದಾರ್ದು ಬೇಡವಡೆ ನೋಡೆ ನೃಪಂ ತಲೆದೂಗುವನ್ನೆಗಂ ೮೨

ಗಡಣದ ಬೇಂಟೆಗಾಱವಡೆ ತೋಳ್ವಲದಿಂ ನರನಾಥನಾಜ್ಞೆಯಿಂ
ಕೆಡಪಿದ ಬೆಳ್ಮೃಗಂಗಳಡಗಂ ತೊಡೆ[3]ಯಂ[3] ಪೊಱಿಗಟ್ಟಿ ಪೊತ್ತು ನೀ

[1] ಮು [2] ದಿ [3] ಯಿಂ(ಸೂ)

ರಡಸಿ ಬರುತ್ತಿರಲ್ ಕಮಳಕೈರವಕೋಕಮರಾಳರಾಜಿ ಸಾ
ಲ್ವಿಡಿದಿರೆ ಕೌತುಕಂಬಡೆದು ಮುಂದೆಸದಿರ್ದುದದೊಂದು ಪೂಗೊಳಂ ೮೩

ಜಲಜದೊಳಿರ್ದ ಗೋಮಿನಿಯ ಮೆಲ್ನಗೆ[1]ಯುಂ[1] ತನಿವೆಚ್ಚಿದಂತೆ ಭೂ
ಲಲನೆಯಪಾಂಗದೀಪ್ತಿ ಮಿಗೆ ಮೆಯ್ವಡೆದಂತೆ ನಿಜಾತ್ಮಜಾತೆಯಿ
ಪ್ಪಲರ್ವನೆಯಂ ಮನಂ ದಣಿಯಲೀಕ್ಷಿಸೆ ಬಂದಮೃತಾಬ್ಧಿಯಂತೆ ಸ
ಲ್ಲಲಿತಹಿಮಾಂಬುವಿಂ ನಯನಕೌತುಕಮಾ[ದುದದೊಂದು]ಪೂಗೊಳಂ ೮೪

ಮಿಸುಗುವ ಮುತ್ತಿನೆಕ್ಕಸರಮಂ ಪ್ರಿಯವಲ್ಲಭೆಗೀವ ನಲ್ಲರಂ
ತಸಿಯಳನೊಂದು ತಣ್ಣೆಲೆಯೊಳಿಟ್ಟು ನಿಜೋಜ್ವಲಚಂಚುವಿಂ ಸುಧಾ
ರಸಬಿಸನಾಳಮಂ ಪದೆದು ತಂದಿನಿಯಳ್ಗದನಿತ್ತು ಸೋಂಕುವೊಂ
ದೆಸಕದಿನಿದ್ದುದೊಂದು ಕಳಹಂಸೆ ತದೀಯ ಸರೋಜಷಂಡದೊಳ್ ೮೫

ಕಳಹಂಸೆಯ ಪಜ್ತಿಗಳಂ
ತಿಳಿಗೊಳದೊಳ್ ಕಂಡು ಪುಂಡರೀಕಾವಳಿಯೆಂ
ದಳಿಗಳ್ ಬಂದೆಱಗಲ್ ಮೆ
ಯ್ವೆಳಗಿಂದಂ ಧಾರ್ತರಾಷ್ಟ್ರಮೆನಿಸಿ[2]ದುವಾ[2]ಗಳ್ ೮೬

ಜಲರುಹವನ ನವಗಂಧ
ಕ್ಕಳಿಗಳ್ ಬಂದೆಱಗಲಾಗಲನುಪಮ ನೀಲೋ
ತ್ಪಲವನದಂತೆಸೆದಿರ್ಪುದು
ಜಲರುಹಷಂಡಂ ಹಿಮ[3]ದ್ರುಮ[3]ಶ್ರೀಖಂಡಂ ೮೭

ವ|| ಮತ್ತಮದು ಜಲದೇವತೆಯರಲ್ಗಂಗಳ ಬಳ್ಳಿವೆಳಗಿನಿಂ ಬಣ್ಣಂ ಬಡೆದ ಬಾಳೆಮೀಂಗಳ್ ಸುಳಿದಲ್ಲಾಡಿಸೆ ಚೆಲ್ಲಿದ ಪದ್ಮರಾಗದೊಳ್ ಪೊರಳ್ದು ಪೊರಳ್ದು ಪಾಜೀೖಸುವ ಸಾರಸಂಗಳಿಂ ತೆರೆದುಱುಗಲ ತಂದಲಂ ತೊಲಂಗಿ ಕುಮುದಕಾನನದೊಳಿರುಳಭಯದಿಂ ತರುಣಿಯೊಳ್ ನಿರವಧಿಕ ಬೇಂಟದಿಂ ಕೂಟಮನೆಸುಗುವ ಕೋಕಂಗಳಿಂ ಕಲ್ಹಾರಕಿಂಜಲ್ಕದೊಳ್ ಮಂದೈಸಿದ ಮಧುರರಸಮನೆಕ್ಕಿಕ್ಕೆಯಿಂದೀಂಟಿ ಸೊಕ್ಕಿಂ ಮೆಯ್ಮಱೆವ ಮಱಿದುಂಬಿಗಳಿಂ ಪಂಕಜವನಮನಲರ್ಚಲ್ ಕೆಂಕಮಾಗಿ ಮೂಡುವ ಪತಂಗಪ್ರತಿಬಿಂಬಮುಂ ಶತಕೋಟಿಮಾಡಿ ತರಳತೆಯಿಂದೆಸೆವ ತೆರೆದುಱುಗಲಿಂ ರಾಜೀವರ್ಬಿಜಮುಂ ಸವಿದು ಕೂಜಿತದಿಂ ಮೆಲ್ಲಮೆಲ್ಲನೆ ಸುಳಿವ ಮರಾಳಮಂಡಲದಿಂ ಪಂಚಶರಪರಿತಾಪಮುಂ ಪರಿಹರಿಸಲೆಂದು ಬಂದಿಂದು

[1] ಯಂ [2] ಜ್ಞದಾ [3] ದ್ರವ(ಸೂ)

ಮುಖಿಯರ ಶ್ರಮಮಂ ಕಳೆವ ಹಿಮಾಂಬುವಿಂ ಕಮನೀಯಮಾಗಿರ್ಪು
ದಂತುಮಲ್ಲದೆಯುಂ

ಕೊಡುವ ಚಕ್ರವಾಕಮಿಥುನಂ ಸಿತಪದ್ಮವನೊಯ್ಯನೊಯ್ಯನ
ಲ್ಲಾಡಿಸುವಂಚೆಯಬ್ಜಮಕರಂದವನುಂಡನುರಾಗದಿಂದ[1] ಮೇ[1]
ಲಾಡುವ ತುಂಬಿಗಳ್ ಸಲೆ ಗುಣತ್ರಯಮಂ ಪಡೆ[2]ಯಲ್ಕೆ[2] ಸಂತತಂ
ತೀಡುವ ಮೆಲ್ಲೆಲರ್ ಸೊಗಯಿಕುಂ ಪೊಸಪೂಗೊಳದೊಳ್ ನಿರಂತರಂ ೮

ಕಳಿವಣ್ಗೊಪ್ಪುವ ಮಾಮರಂ ಪಲದು[ಱುಂಗಲ್]ನೇಲ್ವ ಜಂಬೂಕುಜಂ
ತಳಿರಂ ಪೇಱದಶೋಕೆ ಕಾಯ್ದುಱುಗಲಂ ಪೇಱರ್ದನೇಕದ್ರುಮಂ
ನೆಱಲಂ ಪೆರ್ಚಿಸುವಾಲಮುಳ್ಳಲರ್ಗಳಿಂ ಪೂತಿರ್ದ ನಾನಾ ಲತಾ
ವಳಿ ಕಣ್ಗೊಪ್ಪಿರೆ ತೀರವೃಕ್ಷತತಿಯಂ ಭೂಪಾಲಕಂ ನೋಡಿದಂ ೮೯

ಅವನಿಪನೊಲ್ದು ಪೂಗೊಳನನೊಯ್ಯನೆ ಪೊಕ್ಕಮಳಾಂಬುವಿಂ ಪದಾ
ದ್ಯವಯವತಾಪಮಂ [3]ತೊ[3]ಳೆದು ಚೂತಫಲಂಗಳನೊಂದೆರಟ್ಟಿರಂ
ಸವಿದು ಸಿತಾಬ್ಜಪತ್ರವಿಮಳಾಂಬುವನೀಂಟೆ ಬೞಲ್ಕೆಲ್ಲಯೆಂಮ
ತವಿಸಿ ಮಗುಳ್ದು ಪೂಗೊಳನನಾಗಳೊಱಲ್ದು ಸಮಂತು ನೋಡಿದಂ ೯೦

ವ॥ ಅಂತು ನೋೞ್ಪನ್ನೆಗಂ
ಸುಲಲಿತ ರಾಜಹಂಸೆಗಳ ಮಧ್ಯದೊಳುರ್ವಿಗಪೂರ್ವವೆಂಬಿನಂ
ತೊಳಗುವ ಸಣ್ಣನುಣ್ಗಱೆಯ ಹೇಮಮಯಾಂಗದ ಹಂಸೆಯೊಂದು ಕಂ
ಗೊಳಿಸಿರೆ ಭೂಭುಜಂ ಬೆಱಗುವೆತ್ತತಿವಿಸ್ಮಯವೆಂದು ದಿಟ್ಟಿ ಸಂ
ಚಲಿಸದೆ ನೋಡುತಿರ್ದನದಱಾಕೃತಿಯಂ ನೆಲೆಗೊಂಡ ರೀತಿಯಂ ೯೧

ಮುಗಿದಲರ್ಗಂಗಳಿರ್ದೆಸೆಗೆ ಜೋಲ್ವ ಪತತ್ರದ ಕಾಂತಿ ಮೌನದಿಂ
ನೆಗಪಿದದೊಂದುಕಾಲ್ ಕೊಳನೊಳೂಱಿದುದೊಂದಡಿ ಕೊಂಕುವೆತ್ತ ಗೋ
ಣ್ಮಿಗೆ ಸುಖನಿದ್ರೆಯಂ ಬಯಸುವಾನನಮೊಪ್ಪುವ ಪೊನ್ನಹಂಸೆ ದಿ
ಟ್ಟಿಗೆ ಪೊಸಬಿತ್ತಿಯೊಳ್ ಬರೆದ ಚಿತ್ರದ ಹಂಸೆವೊಲಿರ್ದುದಾಕ್ಷಣಂ ೯೨

ಮದನಾರಿಯ ಮಣಿಮಕುಟಾ
ಗ್ರದ ತೆಱನಂ ತಿಳಿವೆನೆಂದು ಪರಮೇಷ್ಠಿಮರಾ
ಳದ ರೂಪಂ ತಳೆದಂ ತಾ
ನಿದು ತಪ್ಪದು ಮಿಕ್ಕ ಹಂಸೆಗೀ ಸೊಬಗುಂಟೇ ೯೩

[1] ಮೋ (ಸೂ) [2] ಮುತ್ತೆ (ಸೂ) [3] ಳ (ಸೂ)

ತೆಗೆದಂಬುಜದೆಲೆ [1]ಕೆಱೆ[1] ಸ
ತ್ತ್ರಿಗೆ ಸೀರ್ಪನಿ ಚಾಮರಂ ಲಸತ್ಕರ್ಣಿಕೆ ಗ
ದ್ದುಗೆ ಪರಿವಾರಂ ಜಲಪ
ಕ್ಷಿಗಳಾಗಿರೆ ರಾಜಹಂಸನಿರ್ದನಲಂಪಿಂ ೯೪

ಸಿರಿ ಮೆಱೆವ ತನ್ನ ತಾಯ್ವನೆ
ಯಿರವಂ ತನ್ನಾದಿಸೃಷ್ಟಿಯಂ ನಲವಿಂದಂ
ಪರಮೇಷ್ಠಿ ನೋಡಲಟ್ಟಿದ
ವರವಾಹನಹಂಸದಂದಮೆಂದೀಕ್ಷಿಸಿದಂ ೯೫

ಮೇರುಸಮೀಪದಿಂದಿೞಿದು ಬಂದುದೊ ಪೇೞ್ ಜಲಲಕ್ಷ್ಮಿ ತನ್ನ ತೇ
ಜೋರಮಣೀಯಮಂ ಕರುಣಿಸಿತ್ತಳೊ ತತ್ಪರಮೇಷ್ಠಿ ಹಸ್ತವಿ
ಸ್ತಾರದಿನುತ್ತಮೋತ್ತಮ ಸುವರ್ಣದ ಸಾರ[2]ದಿನೊ[2]ಲ್ದು ಮಾಡಿದಾ
ಕಾರಮೊ ಪೇೞಿದಲ್ಲದೊಡೆ ಭೂಮಿಯೊಳೆಲ್ಲಿಯ ಹೇಮಹಂಸೆಗಳ್ ೯೬

ವ॥ ಎಂದನಂತರಂ

ಮುನ್ನಱಿದಂಚೆಯಲ್ತು ಪಲವಂದದ ಪೂಗೊಳನೊಳ್ ತೊಡರ್ದೊಡೇ
ನಿನ್ನದಱಂದವಿಲ್ಲ ಪಿಡಿದೊಯ್ವೆನಿದಂ ಮನೆಗೊಯ್ಯುದಂದು ಚೆಂ
ಬೊನ್ನತನೂರುಹಂ ಮಿಸುಪ ಮಾಣಿಕವರ್ಣದ ಚಂಚು ಚೆಲ್ವನ
ಪ್ಪೆನ್ನ ಮನಕ್ಕೆ ಬರ್ಪ ಕಳಹಂಸೆಗಳುಂಟೆ ಸಮಸ್ತಧಾತ್ರಿಯೊಳ್ ೯೭

ಎನ್ನಯ ಕೇಳಿಯ ಸರಸಿಗೆ
ಪೊನ್ನತನೂರುಹದ ಹಂಸೆಯಂ ಕೊಂಡೊಯ್ವೆಂ
ಸನ್ನಿಮೆನುತ್ತಂ ಪ್ರಜೆಯಂ
ತನ್ನರಪತಿ ಮೆಲ್ಲನೆರ್ದು ಪಿಡಿಯಲ್ ನೆನೆದಂ ೯೮

ವ॥ ಆಗಳ್

ತಡಿವಿಡಿದೊಯ್ಯನೊಯ್ಯನಡಿಯಿಟ್ಟು ಮಗುೞ್ದು ಕೊಳಕ್ಕೆ ಪಾಯ್ದು ನಿಂ
ದಡಿಗಡಿಗಂಬುಜಾಂಕುರಮನೀೞ್ದು ಕರ್ದುಂಕಿ ಕೆಲಕ್ಕೆ ಸಾರ್ದು ತ
ನ್ನೊಡನೆಯ ಹಂಸಗಳ್ಗೆ ಬಿಸನಾಳಮನಿತ್ತು ಬೞಲ್ದು ಭೂಪನಿಂ
ಹಿಡಿವಡೆ[3]ದಂ[3]ದದಿಂ ಬೆದಱಿ ನಿಂದುದು ಹಂಸೆ ಸರೋಜಷಂಡದೊಳ್ ೯೯

ಎಲ್ಲರನಿರವೇೞ್ದವನಿಪ
ನಲ್ಲಲ್ಲಿಗೆ ನಿಂದು ಸಾರ್ದು ಕರಸರಸಿಜಮಂ

1 ತೆರೆ 2 ಥಿಗೊ 3 ವಂ

ಮೆಲ್ಲನೆ ನೀಡಲ್ ಸಿಕ್ಕಿ
ತ್ತೆಲ್ಲ ವಿಹಂಗಂಗಳಿಕ್ಕೆಗೋಡಿದವಾಗಳ್ ೧೦೦

ನಸುನಗೆ ಪೊಣ್ಮೆ ವಕ್ತ್ರದೊಳಿಳಾಪತಿ ತನ್ನ ಕರಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕಿದಾ
ಯಸದ ಬೞಲ್ಕೆಯಂ ತಳೆದ ಹಂಸೆಯ ಹೆಚ್ಚಿದ ಹೊನ್ನ ಪಕ್ಕವಂ
ಮಿಸುಪ ಕರಾಗ್ರದಿಂ ಸಸಿನೆಗೆಯ್ದು ಕುಜಂಗಳ ತಣ್ಣೆೞಲ್ಗಳೊಳ್
ಕಿಸಲಯದುತ್ತಮಾಸನದೊಳಿರ್ದು ಮರಾಳಮನೊಲ್ದು ನೋಡಿದಂ ೧೦೧

ಎಲ್ಲಿಂದ ಬಂದೆ ದೇಹ
ಕ್ಕೆಲ್ಲಿಯ ಪೊಂಗಱಿಗಳಾದುವೆಲ್ಲಿರ್ಪೈ ಇ
ನ್ನೆಲ್ಲಿಗೆ ಪೋದಪೆಯೆನಗಿದ
ನೆಲ್ಲವನೊಲ್ದಱಿಪು ಚಿಂತೆಯಂ ಬಿಟ್ಟೀಗಳ್ ೧೦೨

ವ|| ಎಂಬುದುಂ

ಮೇರುಗಿರೀಂದ್ರದಂತಿಕದೊಳಿರ್ಪುದು ಸಂತತಮಪ್ಸರೋಗಣಂ
ವಾರಿವಿನೋದನಕ್ಕೆಳಸಿ ಬರ್ಪೆಡೆ ಹೇಮಮರಾಳ ಹೇಮಪಂ
ಕೇರುಹ ಹೇಮಮೈ ಸ್ಥಳಮನಾರತಮಿಪ್ಪೆಡೆ ಕೇಳ್ ಮನೋಹರಾ
ಕಾರದಿನಿಪ್ಪ ಮಾನಸಸರೋವರಮುಜ್ವಲತೋಯಪೀವರಂ ೧೦೩

ಅಲ್ಲಿ ಸಮಂತು ಪುಟ್ಟಿ ಬಳೆದಿಂ ಪಡೆದಲ್ಲಿಯ ಪದ್ಮಬೀಜದಿಂ
ದಲ್ಲಿಯ ನಿರ್ಮಳೋದಕದ ಸೇವೆಯಿನೀ ತನು ಹೇಮವರ್ಣಮಾ
ಯ್ತಿಲ್ಲಿಯ ಚೆಲ್ವಪೂಗೊಳನನೀಕ್ಷಿಸಲೆಯ್ದಿ ಬೞಲ್ದು ಸಿಕ್ಕಿದೆಂ
ಬಲ್ಲವೊಲೊಲ್ದು ರಕ್ಷಿಸು ಮಹೀಪತಿಯೆನ್ನನತಿಪ್ರಪನ್ನನಂ ೧೦೪

ಬಂಧುಗಳೊಂದನೀಕವೆನಸುಂ ಪಿತೃಮಾತೃಗಳೆಯ್ದೆ ವೃದ್ಧರೀ
ಬಂಧನವಾರ್ತೆಯಂ ತಿಳಿದರಾದೊಡವರ್ ತನುವಂ ನಿಜಾಪ್ತರಾ
ರುಂ ಧರಿಸಿರ್ಪರಲ್ತದಱಿನೆನ್ನಸುವಂ ಕುಡು ದೇವ ನೀಂ ದಯಾ
ಸಿಂಧು ಕೃಪಾಳು ದಾನಿ ಶರಣಾಗತರಕ್ಷಕನೆಂಬುದೊಪ್ಪದೇ ೧೦೫

ಶಿಕ್ಷಿಸುವೊಡೆ ಮುಳಿದಾಂತ ವಿ
ಪಕ್ಷಂಗಳ ಕಾದಿ ಪಿಡಿವುದಲ್ಲದೆ ಮುಳಿಸಿಂ
ಪಕ್ಷಿಗಳಂ ಪಿಡಿವುದು ನಿಜ
ಲಕ್ಷಣಮೇ ಭೂಭುಜರ್ಗೆ ನೃಪಕುಲತಿಲಕಾ ೧೦೬

ದ್ವಿಜರಂ ಪಾಲಿಸುವುದು ಭೂ
ಭುಜರ ಗುಣಂ ತೀರ್ಥವಾಸಿಯಾಗಿರ್ದೆನ್ನಂ
ದ್ವಿಜನಂ ನೆಱಿಗೆಯ್ದೊಡೆ ವಿ
ಶ್ವಜನಂ ನಿಂದಿಸದೆ ನಿನ್ನನವನೀನಾಥಾ ೧೦೭

ಧರಣಿಯ ಪುದುವಿಂ ಬಲ್ಪಂ
ಗರಕ್ಪೈದುವ ರಾಜಹಂಸರಂ ಪಿಡಿವುದು ಖೇ
ಚರಬಲದ ರಾಜಹಂಸನ
ನರವರಿಸದೆ ಪಿಡಿವರುಂಟೆ ರಾಜಕುಮಾರಾ ೧೦೮

ನಿನಗಾನೇವಾಟಕ್ಕೆಯೆನ್ನಿಂ ಪಸಿವಡಗದು ಹೇಮಪ್ರಭಾದೇಹದಿಂ ಕಾಂ
ಚನಲೋಭಂ ವ್ಯರ್ಥವಂತಃಪುರಸಮಿತಿಗೆ ಲೀಲಾಶುಕಂ ಸಾರಿಕಾಹಂ
ಸನಿಕಾಯಂ ಕೋಟಿಯುಂಟಾಗಿ ಕರಸರಸಿಯೊಳ್ ಜೀವಿಯಂ ಬಿಟ್ಟು ಸತ್ಕೀ
ರ್ತನೆಯಂ ಕೂರ್ತೆನ್ನೊಳೀಗಳ್ ಪಡೆವುದು ನಿನಗತ್ಯಂತಲಾಭಂ ನೃಪಾಲಾ
೧೦೯

ಆದಿಯೊಳೊರ್ಬ ದಾನಿ ಶಿಬಿಯೆಂಬ ನೃಪಂ ಪೃಥುಸೇನನೊಂದು ಚಿ
ಲ್ವಾದ ಕಪೋತಮಂ ಪಿಡಿಯಲೆಯ್ದಿದೊಡಾ ಕಿಱುವಕ್ಕಿ ಬೆಂಬೊಗಲ್
ಖೇದವಿದೇಕೆನುತ್ತದಱ ವೈರಿಗೆ ತನ್ನಯ ಮಾಂಸವಿತ್ತದಂ
ಕಾದನದೇಕೆ ಕೇಳ್ದಱಿಯ ಕೇವಳಮೇ ಭಯಭೀತರಕ್ಷಣಂ ೧೧೦

ಗಱಿಗಳ್ ತರಭರವಾದವು
ಪೆಱಗೈ[ದೀ]ಯಂಡಜಂಗಳಂಜುತ್ತಿರ್ಕುಂ
ನೆಱಿಯೆದೆಯಾಱುತ್ತಿದೆ ಬೇ
ಸಱಿಸದೆ ಬಿಡು ದೇವ ನಿನ್ನ ಕಾಲ್ಗೆಱಗಿದಪೆಂ ೧೧೧

ವ|| ಎಂಬುದುಂ

ಮಿಗೆ ಕರುಣಾಳುವಪ್ಪ ಗುಣದಿಂ ಶರಣಾಗತಜೀವಹಿಂಸೆಯಂ
ಬಗೆಯದ ದೂಸಱಿಂ ಕೊಳದೊಳಾಗಳೆ ಸಿಕ್ಕಿದ ಪೊನ್ನ ಹಂಸೆಯಂ
ಖಗತತಿ ನೋಡೆ ಬಿಟ್ಟು ಗಱಿನೊಂದಪವೆಲ್ಲಿಗೆ ಪೋಪೆಯೆಂದು ಮೆ
ಲ್ಲಗೆ ಪೊಱಪೊಣ್ಮಲಾಗಳದು ಕೈಮುಗಿದೆಂದುದದೊಂದು ಕಾರ್ಯಮಂ ೧೧೨

ವ|| ಅಂದೆಂತೆನೆ

ಸತ್ಯ ಪರೋಪಕಾರ ಮಹದುನ್ನತಿ ನಿನ್ನದದಾದೊಡಂ ಮನಂ
ಪ್ರತ್ಯುಪಕಾರಮಂ ನಿನಗೊಡರ್ಚುವೆನೆಂದಪುದೆನ್ನ ವಾಕ್ಯಮಂ

ಸತ್ಯಮೆನುತ್ತೆ ಮನ್ನಿಪುದು ಬಿನ್ನವಿಪೆಂ ಚರಣಕ್ಕನಾರತಂ
ಭೃತ್ಯಸಮಂ ರಹಸ್ಯಮನೊಡಂಬಡು ದೂಱಿರವೇೞ್ಪುದೆಲ್ಲರಂ ೧೧೩

ವ|| ಅಂತೆ ಗೆಯ್ಯಲನಂತರಂ

ನಿನಗಾಂ ಮಾೞ್ಪುಪಕಾರಮಾವುದು ಕಳಾಸಂಪನ್ನೆ ಸೌಭಾಗ್ಯವ
ರ್ಧನೆಯಿರ್ಪಳ್ ದಮಯಂತಿ ಕುಂಡಿನಪುರಕ್ಕಾಂ ಬೇಗದಿಂ ಪೋಗಿ ಮಾ
ನಿನಿಯಂ ನಿನ್ನೊಡಗೂಡುವಂತೆಸಗಿ ಮತ್ತಾವಾರ್ತೆಯಂ ಪೇೞ್ದು ಸ
ಜ್ಜನನಪ್ಪೆಂ ತೊದಳಿಲ್ಲೆನುತ್ತೆ ನುಡಿದಂ ಹಂಸೋತ್ತಮಂ ಸತ್ಯಮಂ ೧೧೪

ಆ ನುಡಿಗೆ ಮೆಚ್ಚಿ ಭೂಪಂ
ಜ್ಞಾನಿಯೆನಿಪ್ಪಂಚೆಯಂ ಕರಂ ಮನ್ನಿಸಿ ಮ
ನ್ಮಾನಸಮನಱಿದ ನಿನ್ನನ
ದೇನೆಂದುಪಚರಿಪೆನೆಂದದಂ ಬೀಱ್ಕೊಟ್ಟಂ ೧೧೫

ವ|| ಅಂತೊಳ್ಪಿನಿಂ ಬೀಱ್ಕೊಟ್ಟು

ಎತ್ತಣ ಬೇಂಟೆಯೆತ್ತಣ ಸರೋವರವೆತ್ತಣ ಹಂಸೆ ನಾಡೆ ತು
ಚ್ಚಿತ್ತದ ತಾಪಮಂ ತಿಳಿವುದೆತ್ತಣದೇತೆಱದಿಂ ವಿದರ್ಭೆಯಂ
ಪತ್ತಿರೆ ತಪ್ಪೆನೆಂಬ ಬಗೆಯೆತ್ತಣದೆಂದು ನೃಪಂ ಬೞಿಕ್ಕೆ ಲೋ
ಕೋತ್ತಮಮಾದ ತದ್ವಿಮಳಪಟ್ಟಣಮಂ ಪುಗುತಂದನುತ್ತೆಯಿಂ ೧೧೬

ತೊಳಗುವ ಪೂರ್ಣಚಂದ್ರಮುಖಮಂಡಲದಿಂದಮದೆಂದು ಚಿತ್ತಮಂ
ಬೆಳಗುವಳೋ ಕುಚಾದ್ರಿಯೊಳದೆಂದು ಮನೋಮೃಗಮಂ ನಿರಂತರಂ
ಸುೞಿಸುವಳೋ ಕಟಾಕ್ಷಮಣಿಹಾರಮದೆಂದು ಮದೀಯ ಕಂಠದೊಳ್
ಕೊಳಿಸುವಳೋ ಸಮಂತು ದಮಯಂತಿಯೆನುತ್ತ ತಿಚಿಂತಿಪಂ ನೃಪಂ ೧೧೭

ಅತ್ತ ವಿದರ್ಭಭೂಪತಿಯ ಕುಂಡಿನಪಟ್ಟಣದೊಪ್ಪಮಂ ಮುದಂ
ಬೆತ್ತಿರೆ ಪೋಗಿ ಕಂಡದಱ ಪಾರ್ಶ್ವದೊಳಿರ್ಪ ವನಪ್ರದೇಶದೊಂ
ದುತ್ತಮ ಪದ್ಮಷಂಡದೊಳನೇಕ ಜಳಾಂಡಜವಿರ್ದವಲ್ಲಿ ಮ
ಚ್ಚಿತ್ತವಿಳಾಸಮೆಂದು ನಲವಿಂ ನೆಲಸಿರ್ದುದು ಮಾನಸೌಕಸಂ ೧೧೮

ಬಕ್ಕುಗಳಂಚೆ ಕೊಂಚೆ ಜಳವಾಯಸಸಂತತಿ ಜಕ್ಕವಕ್ಕಿ ಬೆ
ಳ್ವಕ್ಕಿ ಕರಂಡೆ ಕೊಂಕುಟಲೆ ಮೂಡಿಮುೞುಂಗುವನಂಬುಕುಕ್ಕುಟಂ
ಬಕ್ಕು ಬಳಾಕಿ ಮೀಂಬುಲಿಗನೊಪ್ಪುವ ಸಾರಸವಕ್ಕಿಯೆಂಬ ನೀ
ರ್ವಕ್ಕಿಗಳಿಂ ಮನಂಗೊಳಿಸುತಿರ್ಪುದು ಪೂಗೊಳನಂಬುಜಾವಳಂ ೧೧೯

ದನುಜರ ಭೀತಿಯಿಂದಮೃತರಾಶಿಯನಿಂದ್ರನತಿಪ್ರಯತ್ನದಿಂ
ದನುಜವಿರೋಧಿಯಂಗನೆಯೆನಿಪ್ಪ ಧರಿತ್ರಿಯ ಕಯ್ಯೊಳೊಪ್ಪುಗೊ
ಟ್ಟನೊ ದಿಟವೆಂಬಿನಂ ಮಧುರನಿರ್ಮಳಶೀತಳವಾರಿಯಿಂ ಜಗ
ಜ್ಜನದನುರಾಗಮಂ ಪಡೆದುದೊಪ್ಪುವ ಪೂಗೊಳನೂರ್ವಿಸಂಕುಳಂ ೧೨೦

ಗಗನತಳಂ ನಿಜಾಕೃತಿಯನೀಯದೊಡೇತೆಱದಿಂದ ಬಂದವ
ಲ್ಲಿಗೆ ಘನಮೀನಕರ್ಕಟಕರಾಶಿಗಳುತ್ತಮರಾಜಹಂಸಪ
ಙ್ತಿಗಳೆನಿಪೊಂದು ಸಂಕೆಯಿನತೀವ ವಿಶಾಲದಿನೂರ್ಜಿತಪ್ರಭಾ
ಳಿಗಳಿನನಾರತಂ ಮೆಱೆವುದು[1]ದ್ಗ[1]ತಶೀಕರಮಂಬುಜಾಕರಂ ೧೨೧

ವ॥ ಮತ್ತಮಾಸರೋವರಂ ಜಲಕೇಳಿಯನೆಳಸುವ ಲಾವಣ್ಯವತಿಯರ ಲಾವಣ್ಯರಸಮಂ ತನ್ನ ಘನರಸದಿಂ ಪದಿರ್ಮಡಿಸಿಯುಂ ಶಿಶಿರಶೀಕರ ಶೀತಳಾಂಬುಸೇವನೆಯಿಂ ಭಾವಭವೋದ್ದೀಪನ ತಾಪಮಂ ಪರಿಲೋಗಳ ಪಿಸಿಯುಂ ತೆರೆವೊಯ್ಲ ತುಂತುರ್ವನಿಯ ತೆಂಗಾಳಿಯಿಂ ಸಂಗವಿಯೋಗಿ ಸಂಕೋಚಪ್ರಾಣಮಂ ಸಪ್ರಾಣಿಸಿಯುಂ ಕೋಮಳಕಳಹಂಸ ಕೋಕಕೂಜಿತದಿಂ ಕಾಮಕೋದಂಡಠಂಕಾರರವಮಂ ಪರಿಚ್ಛಾದಿಸಿಯುಂ ಮನೋಹರಾಕಾರದಿಂ ಮೆಱೆವುದಂತುಮಲ್ಲದೆಯುಂ

ಸ್ಫಟಿಕಹಿಮೋಪಲಪ್ರಥಿತಕಾಂತಿಯನಿರ್ಕುಳಿಗೊಂಡು ಚಂದ್ರಿಕಾ
ಪಟಲದ ಶೈತ್ಯಮಾರ್ದವಗುಣಕ್ಕೆ ಪದಿರ್ಮಡಿಯಾಗಿ ತೀರಸ
ದ್ವಿಟಪಿಗಳೊಳ್ ಕುಕಿಲ್ವ ಮಱಗೋಗಿಲೆಯಿಂ ಮೊರೆ[ಯಿಪ್ಪ ತುಂಬಿಯಿಂ]
ನಟಿಪ ಮಯೂರಿಯಿಂ ಗಿಳಿಯ ಮೆಲ್ನುಡಿಯಿಂದೆಸೆದಿರ್ಪುದಾ ಕೊಳಂ ೧೨೨

ಲಲನೆಯರಾಸ್ಯಮಂ ನಯನಮಂ ಗತಿಯಂ ಮೃದುಕೇಶಪಾಶಮಂ
ಸುಲಲಿತಗಂಧದಿಂ ನಯದಿನೊಪ್ಪದಿನಂಬುದನೀಲವರ್ಣದಿಂ
ಸಲೆ ಪೊಸತಾಗಿಸಲ್ ನೆರೆವ ನೀರಜಕೈರವರಾಜಹಂಸಶೈ
ವಳಲತೆಯಿಂ ಮನಂಗೊಳಿಸುಗುಂ ಮಹಿಮಾಕರಮಂಬುಜಾಕರಂ ೧೨೩

ವಿಜಯಮನೋಭವಂಗೆ ಶರಸಂತತಿಯಂ [2]ಕು[2]ಡುವಿಲ್ಲನಾರಿಯಂ
ಧ್ವಜಮನುಪಾಸ್ತಿಗೆಯ್ಯಲವನೀಯಲದೇತಕೆನುತ್ತೆ ಕಾಮಭೂ
ಭುಜಶರಬಾಧೆಯಂ ತನಗೆ ಬಿನ್ನವಿಸಲ್ ಪದೆದೆಯ್ದಿದಂತೆ ವಾ
ರಿಜಮುಖಿಯರ್ ಸರೋವರದ ತೀರದೊಳಿರ್ಪುದು ಘೋರತಾಪದಿಂ ೧೨೪

---

[1] ದ್ಧ [2] ಕ

ತೆರೆಗಳ್ ಮಿಂಚುಗಳಂಡಜಧ್ವನಿ ಘನಧ್ವಾನಂ ಚಲಚ್ಛೀಕರಂ
ಕರಕಂ ಪುಷ್ಪಪರಾಗವೃಂದ ವಿನಮದ್ಬಾಣಾಸನಂ ಶೈವಳಂ
ಹರಿನೀಲದ್ಯುತಿಯಾಗೆ ದರ್ದುರರವಂ ಕೈಗಣ್ಮೆ ಶೈತ್ಯಾನಿಳಂ
ಪರಿಯಲ್ ಕೂಡೆ ಕವಲ್ತ ಕಾರ್ಮುಗಿಲವೊಲ್ ಚೆಲ್ವಾಯ್ತು ಪದ್ಮಾಕರಂ ೧೨೫

ಅದಱೊಳ್ ತಾವರೆವಳ್ಳಿಯ
ಹೂವಱೊಳ್ ಬಿಸನಾಳಸಾರವಂ ಸವಿದು ಸುಖಾ
ಸ್ಪದದಿಂದಿರ್ದುದು ಜಾಂಬೂ
ನದಹಂಸಂ ಮಱೆದು ತನ್ನ ಮಾನಸಸರವಂ ೧೨೬

ವ|| ಅಂತಿರಲ್

ಚಳನಯನಪ್ರಭಾಪಟಳಕೌಮುದಿ ಕಾಮುಕದೀರ್ಘಲೋಚನೋ
ತ್ಪಲವನಲಕ್ಷ್ಮಿ ಭೂಷಣಮಣಿದ್ಯುಮಣಿದ್ಯುತಿ ಸದ್ಭುಜಂಗಹೃ
ಜ್ಜಲಜವಿಕಾಸವಂ ಪಡೆಯೆ ನೂಪುರಮೇಘರವಂ ಮನೋಜದೋ
ರ್ವಲ ವನಕೇಕಿಯಂ ಕುಣಿಸೆ ಬಂದುದು ವಾರವಿಳಾಸಿನೀಜನಂ ೧೨೭

ಮದನನ ಬೈಕೆಯಿಂದು ಪೊಱಪೊಣ್ಮಿತೊ ಕಾಮನ ಬಾಣಸಂಕುಳಂ
ಸುದತಿಯರಾಗಿ ಪುಟ್ಟಿದುದೊ ಮನ್ಮಥನೋಜೆಯ ಜಾಣ್ಮೆ ಮೂರ್ತಿವೆ
ತ್ತುದೊ ನವಪುಷ್ಪಸಾಯಕನ ಶಾಶ್ವತರಾಜ್ಯವಿಳಾಸವೊಪ್ಪುತಿ
ರ್ಪುದೊ ತಿಳಿಯಲ್ಕಗೋಚರಮೆನಲ್ ನಡೆದತ್ತು ಬಲಾಕದಂಬಕಂ ೧೨೮

ಒರ್ಬನೆ ಮನ್ಮಥಂ ನಮಗೆ ಪೊಲ್ಲಮೆಯುಂ ಬಗೆಯಲ್ಕೆ ತನ್ನ ದೋ
ರ್ಗರ್ಬವನೆಯ್ದೆ ತನ್ನಿಸುವೆನೆಂದುಱೆ ಲೆಕ್ಕಕಳುಂಬಮಾಗಿ ಸಾ
ಸಿರ್ಬರಪಾಂಗಬಾಣಭುಜಪಾಶನಖಾಸಿಕುಚಾಗ್ರಖೇಟಕಂ
ಸರ್ಬಮಹಾಯುಧಂಗಳೆನಿಸಲ್ ನಡೆದತ್ತು ಬಲಾಕದಂಬಕಂ ೧೨೯

ತೊಳಗುವ ಮುತ್ತುಮಾಣಿಕದ ಕೆತ್ತಣಮೊಪ್ಪುವ ಚಿನ್ನಹೊನ್ನಜೀ
ರ್ಕೊಟವೆಯನಿಂದುಕಾಂತ ದಿನಕಾಂತದ ಕುಂಜರತುಂಗದಂತದು
ಜ್ವಲತರಶೃಂಗವಂ ಪಿಡಿದು ಪೀತಪಟಂಗಳಿನುನ್ನತಸ್ತನಂ
ಗಳನತಿಗಾಢದಿಂ ಬಿಗಿದು ನಿಂದೆಸೆದತ್ತು ಬಲಾಕದಂಬಕಂ ೧೩೦

ವ || ಅವರೊಡನೆ

ಕೆಳದಿಯರಿರ್ಕೆಲಂಬಿಡಿದು ಬರ್ಪಿನಮಿಕ್ಕುವ ಚಾಮರಂ ತಳ
ತ್ತಳಿಪಿನವೊಯ್ಯನೊಯ್ಯನಡಿಯಿಟ್ಟು ಸರೋವರಂ ನಿಮಿರ್ದ ಕಂ

ಗಳ ಬೆಳಗಿಂ ಪದಿರ್ಪಡಿಸಿ ನಿರ್ಮಳವಾರಿವಿನೋದನಕ್ಕೆ ಕೋ
ಮಳೆ ದಮಯಂತಿ ಬಂದಳೊಲವಿಂದ ಸುಗಂಧಮಯಾಂಗರಾಗದಿಂ ೧೩೧

ಬಾಡದ ಕಲ್ಪವಲ್ಲಿ ಕಱೆಯಿಲ್ಲದ ಪೂರ್ಣಶಶಾಂಕಬಿಂಬವಿ
ರ್ಪೋಡದ ವಿದ್ರುಮಂ ಬಿಡದ ಕರ್ಪಡಗೊಳ್ಳದ ಕುಂಭವೆಲ್ಲಿಯುಂ
ಪಾಡದ ತುಂಬಿಗಳ್ ನಿಜಶರೀರದೊಳಿರ್ಪವೆನಲ್ಕೆ ಸಂತತಂ
ಗಾಡಿಯೊಳಿರ್ಪ ಕೋಮಳೆಯ ರೂಪು ಮನೋಜನ ಪ್ಪೈಮೆಯಲ್ಲವೇ ೧೩೨

ಪೀನನಿತಂಬೆ ಮೇಳದ ವಿಳಾಸಿನಿಯರ್ಬೆರಸಿಂದುಕಾಂತಸೋ
ಪಾನಮನೊಯ್ಯನೊಯ್ಯನಿೞಿದಂಬುಜರಾಜಿಯನುತ್ಪಲಂಗಳಂ
ತಾನೆ ಕೆಲಕ್ಕೆ ಸಾರ್ಚಿ ನಖದೀಧಿತಿ ರಂಜಿಸೆ ಶೀತಳಾಂಬುವಂ
ಮಾನಿನಿ ಪಾಣಿಪಲ್ಲವದಿನೆಲ್ಲರ ಮೇಲೆ ಚಲುಂಕಿಯಾಡಿದಳ್ ೧೩೩

ಸತಿ ತದನಂತರಂ ಕನಕಶೃಂಗದಿನಂಬುಜಗಂಧವಾರಿಯಂ
ಕತಿಪಯವೆಂಬಿನಂ ಮೊಗೆದು ಕಾಂತೆಯನೊರ್ವಳ ಬೆನ್ನನೊಡ್ಡೆನು
ತ್ತ ತುಳಮನೋಮುದಂ ಬೆರಸಿ ಪೊಯ್ಯೆ ತುಷಾರವನೊತ್ತಿದಂತಿರಾ
ಯ್ತ ತಿಲಘುಹಸ್ತವಲ್ಲದಬಲಾಜನದೊಳ್ ಬಲವುಂಟೆ ಭಾವಿಸಲ್ ೧೩೪

ವ॥ ಅಲ್ಲಿಯೊರ್ವಳ್

ತಿಳಿಗೊಳದೊಳ್ ನಿಜಾಸ್ಯಕಮಲಂ ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸೆ ಕಂಡು ಮುಗ್ಧೆ ನೀ
ರೊಳೆ ಮುೞುಗಿರ್ದೆನಕ್ಕ ತೆಗೆಯೆಂದು ಕರಾಗ್ರವನೆತ್ತೆ ನಕ್ಕು ಕೋ
ಮಳೆ ಪೆಱರೊರ್ವಳೆನ್ನೊಡನೆ ಪೇೞ್ವವರಾರ್ ಮುೞುಗಿರ್ದರಾರೆನಲ್
ತಳವೆಳಗಾಗಿ ಲಜ್ಜೆಯಿನವಳ್ ತಲೆಗುತ್ತಿದಳೊಂದು ತಾಣದೊಳ್ ೧೩೫

ಜಲರುಹಷಂಡದೊಳ್ ಜಲವಿನೋದರವಂ ತಲೆಗಣ್ಮುವನ್ನೆಗಂ
ಜಲವಿಹಗವ್ರಜಂ ಬೆದಱಿ ಮಂಡಲ ಮಂಡಲವಾಗಿ ಪಾಱೆ ಕಂ
ಡಲಘುನಿತಂಬೆಯೊರ್ವಳೆಲೆ ಪೂಗೊಳನಾಗಳೆ ಪಾಱಿಪೋಯ್ತು ನೋ
ಡೆಲಗೆ ಎನುತ್ತವರ್ಗವರ್ಗೆ ತೋಱಿ ತೊಲಂಗಿದಳೊಂದು ತಾಣದೊಳ್ ೧೩೬

ತಾವರೆವೂಗಳೊಳ್ ಪಲವು ತುಂಬಿಯ ಗಾವರಮುಣ್ಮೆ ಕೇಳ್ದು ಲೀ
ಲಾವತಿಯೊರ್ವಳಂಬುಜವನಂ ಕರಿದಪ್ಪುದೆನುತ್ತೆ ಪೋಗೆ ಭೃಂ
ಗಾವಳಿ ತನ್ನ ಸುಯ್ಯ ನಱುಗಂಪನುಣಲ್ ಮುಸುಱಲ್ಕೆ ಬಂದವಂ
ಸೋವ ಬೞಲ್ಕೆಯಲ್ಲದೆಡೆಯುಂಟೆ ಸರೋವರಕೇಳಿಗಾವಗಂ ೧೩೭

ಮುಂದಡಿಯಿಟ್ಟು ಜೀರ್ಕೊಳವೆಯಿಂ ಜಲಧಾರೆಗಳೆಚ್ಚುಪಾಯಲಾ
ನಂದದಿನೊತ್ತಲೊರ್ವಳ ಲಸನ್ಮುಖದೊಳ್ ದಮಯಂತಿ ನೋಡಲೊ
ಳ್ಪಿಂದೆಸೆದತ್ತು ರಾಹು ನಿಡುನಾಲಗೆಯಿಂ ಮಿಗೆ ನೀಡಿದಂತೆ ಪೂ
ರ್ಣೇಂದುವ ಮಂಡಲಕ್ಕೆ ದಿಟವೆಂಬಭಿಶಂಕೆಯನಂಬುಕೇಳಿಯೊಳ್ ೧೩೮

ತಾವರೆ[1]ಗಿಂಡು ಬಲ್ಪಿಗೆ[1] ಮುದಂ ಮಿಗೆ ಕೈಗೊಳಗಾದುವೆಂಬಿನಂ
ಭಾವಕಿ ಶೋಣಪದ್ಮಕರಪಲ್ಲವದೊಳ್ ಕರಿದಂತಶೃಂಗವಂ
ತೀವಿದ ನಿರ್ಮಲಾಂಬುಸಹಿತಂ ಪಿಡಿದೆಲ್ಲಿಗೆ ಪೋಪೆ ತಂಗಿಯೆಂ
ದೋವದೆ ಪೊಯ್ದಳಾ ಜಲವನೊರ್ವಳ ಮೇಲೆ ನವಾಂಬುಕೇಳಿಯೊಳ್ ೧೩೯

ವಾರಿಯನೊಪ್ಪೆ ಸೂಸೆ [2]ಪೆಱಮೆಟ್ಟುವ[2] ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ವ ನಿಲ್ವ ನೀ
ರ್ಧಾರೆಗೆ ಕಯ್ಯನೊಡ್ಡುವ ಕೆಲಕೆ ನುಸುಳ್ವ ಮಗುಳ್ವ ಮುಂದೆ ಮುಂ
ದೋರಡಿಯಿಟ್ಟು ಲಂಘಿಸುವ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ವ ಬಱಲ್ದುನಿಲ್ವ ವಿ
ಸ್ತಾರವಗುರ್ವಿಸಲ್ ಸಲಿಲಕೇಳಿಯೊಳಿರ್ದುದು ಕಾಮಿನೀಜನಂ ೧೪೦

ವ॥ ಅಂತು ತಮತಮಗೆ ಕಮಳಕೈರವಕಲ್ಹಾರಪತ್ರದಿಂ ಕಟ್ಟಿದ ಪೊಟ್ಟಣವನಿಟ್ಟಿಟ್ಟಾಡುತ್ತಂ ಕರಿದಂತಕಾಂತತುಂಗಶೃಂಗದಿಂ ಮುನ್ನಿಡುವಂತಂಗೈಸಿ ಪಾಯ್ದು ಪೊಯ್ದು ಪಿಂಗುತ್ತಂ ನವಮಣಿಗಣದ ಕೇವಣದಿಂ ಕೌತುಕಂಬಡೆದ ಹೊನ್ನತೋರ್ಕೆಯ ಜೀರ್ಕೊಟವೆಯನೊತ್ತೊತ್ತಿ ಪತ್ತೆಸಾರುತ್ತಂ ಸೆಳ್ಳುಗುರ ಬೆಳಗು ಪಲ್ಲವಿಸೆ ಪಲ್ಲವಕರದಿನೆಲ್ಲರ ಮೇಲೆ ಚಲ್ಲಿ ಚಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲದಿರುತ್ತಂ ತೆರೆದುಱುಗಲ ತಿಂತಿಣಿಯೊಳೊರ್ವರಂ ನೂಂಕಿ ನೂಂಕಿ ನಸುನಗುತ್ತಂ ಕಮಲನಾಳಂಗಳಂ ಕಿಟ್ಟುಕಿಟ್ಟು ಕೊರಲ್ಗೆ ತೊಡಂಕಿಸಿ ನೀರೊಳ್ ಕೆಡಪಿ ಸಾರುತ್ತಂ ಪೆಱಗಣಿಂ ಬಂದುಕಣ್ಗಳಂ ಮುಚ್ಚಿ ಸುೞಿಗಳೊಳ್ ಮುೞುಂಗಿಸಿ ಮೆಯ್ದೆಗೆಯುತ್ತಿರ್ಪ ವಿಳಾಸಿನೀಜನದ ನಡುವೆಯಂತುಮಲ್ಲದೆಯುಂ

ತನುರೋಮಾಂಚನವಪ್ಪುಕೆಯ್ಯಲಧರಂ ಬೆಳ್ಪಾಗಲಂಗಂ ಸಕಂ
ಪನದಿಂ ರಂಜಿಸಲಕ್ಷಿಗಳ್ ತೊಳಗಲಂಭೋಬಿಂದುಗಳ್ ಕರ್ಕಶ
ಸ್ತನದೊಳ್ ತುಂಬಿರಲಂದಪೂರ್ವಜಲಕೇಳೀರಾಗದಿಂ ಚಿತ್ತಕಾಂ
ತನ ಸಂಗಂಬಡೆದಂತೆ ಪ್ರೇಮೆವಡೆದಳ್ ವೈದರ್ಭಿ ವಿಶ್ರಾಂತಿಯಿಂ ೧೪೧

ನಾರಿ ಮಗುಳ್ದು ಪೂಗೊಳನ ಪಕ್ಷಿಗಳೊಪ್ಪವನೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಿರಲ್
ದೂರದೊಳಿರ್ದುದಲ್ಲಿ ತಪನೀಯ ಪತತ್ರದ ಚೆನ್ನಹಂಸೆ ಚಿಂ

---

[1] ಯಿಂದುಮೊಲ್ಲೆಕು (ಸೂ) [2] ಪೆಱವೇಂಟುವ

ತಾರಸವಂಗದೊಳ್ ಪಸರಿಸಿರ್ದವೊಲೊಯ್ಯನೆ ಮುಚ್ಚಿ ಕಂಗಳಂ
ವಾರಿಜಪತ್ರದೊಳ್ ನೆಲಸಿ ವರ್ಣಪರಾಯಣನಾಗಿ ರಾಗದಿಂ ೧೪೨

ಇದು ಚಿತ್ರಮೆಂದು ಮಿಗೆ ನೋ
ಡಿದಳಾ ದಮಯಂತಿ ಹೊನ್ನ ಹಂಸೆಯ ಸೊಬಗಂ
ಮುದದಿಂದ [1]ಮೂಜು[1]ಲೋಕ
ಕ್ಕಿದಱಿಂದಂ ಪೊಸತೆನುತ್ತೆ ಬೆಱಗಾಗಿರ್ದಳ್ ೧೪೩

ಅಂತಿರ್ದ ರಾಜಹಂಸನ
ನೆಂತಾನುಂ ಪಿಡಿಯಲೆಂದು ಮನದೊಳ್ ಬಗೆದಾ
ಕಾಂತೆ ನೆರೆದಿರ್ದ ಕೆಳದಿಯ
ರಂ ತಡೆದಿರಿಮೆಂದು ಪಿಂದೆ ನಿಲಿಸಿದಳಾಗಳ್ ೧೪೪

ವ|| ಅಂತೆಲ್ಲರಂ ನಿಲಿಸಿ

ಉಕ್ಕೆವದಿಂ ತಟಂಬಿಡಿದು ಕಾಂತೆ ಬರುತ್ತಿರೆ ಮಾನಸೌಕಸಂ
ಪಕ್ಕವನೊಯ್ಯನೊಂದಿನಿಸು ಬಿಚ್ಚಿ ತಳರ್ನಡೆಯೊಪ್ಪಲೀಗ ಕೈ
ಸಿಕ್ಕಿತು ಸಿಕ್ಕಿತೆಂಬ ತೆಱದಿಂದದು ಮೆಲ್ಲನೆ ಪೋಗಿವೋಗಿಯೊಂ
ದೆಕ್ಕಟಗೊಯ್ದುದೊಲ್ದು ದಮಯಂತಿಯನೇನತಿ ನೀತಿಮಾರ್ಗಿಯೋ ೧೪೫

ವ|| ಅಂತಿರ್ದು

ಎನ್ನನದೆಂತು ನೀಂ ಪಿಡಿಯಲಾರ್ಪೆ ನಳಂ ಮನವೊಲ್ದು ಸಾಕಿದಂ
ಮನ್ನಣೆಯಿಂ ಮಹಾಕರುಣಿ ಧಾರ್ಮಿಕನಂಗಜರೂಪಸನ್ನಿಭಂ
ನನ್ನಿಯ ಮಾತನಲ್ಲದೞಿಯಂ ಸುಚರಿತ್ರಪವಿತ್ರನೆಂದುಮಾ
ಕನ್ನೆಯ ಕೈಗೆ ಸಿಕ್ಕಿ ಮೆಱೆದಿರ್ದುದು ಹಂಸೆ ಮನೋನುರಾಗದಿಂ ೧೪೬

ಕೆಳದಿ ದಮಯಂತಿ ಕೇಳಾಂ
ನಳನೃಪನರಮನೆಯ ವನದೊಳಿಪ್ಪೆನೆನುತ್ತಂ
ಕಳಹಂಸಂ ಪೇೞಲ್ ಕೋ
ಮಳೆ ಪೂರ್ವಸ್ಮರಣದಿಂದೆ ತಳವೆಳಗಾದಳ್ ೧೪೭

ಎಲ್ಲಿಯ ನಳನೆಲ್ಲಿಯ ನೀ
ನೆಲ್ಲಿಯಳಾನಿಲ್ಲಿಗೇಕೆ ಬಂದೀಗಳ್ ಮ
ದ್ವಲ್ಲಭನಂ[ಪೆಸರ್ಗೊಂ]ಡಪೆ
ಯೆಲ್ಲವ ನೀಂ ಸಹಜವಾಗಿ ಪೇೞೆಲೆ ಹಂಸಾ ೧೪೮

---

[1] ಮೂಱು

ರಣಧೀರಂ ಸಾರ್ವಭೌಮಂ ನಿಷಧಪತಿ ಮಹಾವೀರಸೇನಾತ್ಮಜಂ ಸ
ದ್ಗುಣವಂತಂ ಸಾಧುಸಂಗಂ ವಿತರಣವಿಭವಂ ನೀತಿಸನ್ಮಾನಿ ಭೂಪಾ
ಗ್ರಣಿ ಪುಣ್ಯಶ್ಲೋಕನಾದ್ಯಂ ನಳನೃಪನಿದು ಸತ್ಯಂ ತ್ರಿಲೋಕ್ಯೈಕಚೂಡಾ
ಮಣಿ ಕೇಳ್ ನಿನ್ನಂದವಂ ಕೇಳ್ದಱವನೆನಗೆ ಮಿತ್ರಂ ಸಿತಾಂಭೋಜನೇತ್ರೇ ೧೪೯

ಧೀರೋದಾತ್ತಂ ಜಲಧಿಗ
ಭೀರಂ ಶರಣಾಗತಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪಕನು
ಗ್ರಾರಿಕುಲಕಮಲವನಮದ
ವಾರಣನರ್ಕಪ್ರಕಾಶನಾ ವಿಸುಳೇಶಂ ೧೫೦

ಅತುಳವಿಜಯಪ್ರತಾಪಂ
ಸತತಂ ಭೂಭುವನಭವನಮಣಿಮಯದೀಪಂ
ಚತುರವನಿತಾಮನೋಜಂ
ವಿತರಣಗುಣನೈಜನಧಿಕನಾ ಯುವರಾಜಂ ೧೫೧

ನಯನಾಭಿರಾಮದೇಹಂ
ನಿಯತೇಂದ್ರಿಯನಖಿಳಧರ್ಮಮಣಿಸನ್ನಾಹಂ
ನಯವಿನಯನಿತ್ಯಶೀಲಂ
ಜಯಕಾಂತಾಕಾಂತನಲ್ತೆ ನಳಭೂಕಾಂತಂ ೧೫೨

ಕಾರುಣ್ಯಸುಧಾಸಾರಂ
ನಾರೀಜನಚಿತ್ತವಶ್ಯಮದನಾಕಾರಂ
ಭೂರಮಣೀಕುಚಹಾರಂ
ಸಾರಜ್ಞಂ ಧೀರವೀರಸೇನಕುಮಾರಂ ೧೫೩

ನಿಷಧವಿಷಯಾಧಿನಾಥಂ
ವಿಷಯೇಂದ್ರಿಯನಿಯತನಖಿಳಪಾವನನಾಥಂ
ವಿಷಮಚರಿತ್ರವಿದೂರಂ
ಝುಷಕೇತನಮೂರ್ತಿ ಸಕಲಭುವನಾಧಾರಂ ೧೫೪

ಕ್ಷತ್ರಿಯವಂಶಪವಿತ್ರಂ
ದ್ವಾತ್ರಿಂಶಲ್ಲಕ್ಷಣಾನ್ವಿತಂ ಸುಚರಿತ್ರಂ
ಸ್ತೋತ್ರೈಕಪಾತ್ರಕಾಯಂ
ಶತ್ರುವ್ರಜವಿಜಯನೀತಿವಿವಿಧೋಪಾಯಂ ೧೫೫

ಸಕಲ ದಿಶಾವಿಜಯಧರಂ
ಪ್ರಕಟಯಶೋವಿಭವನಧಿಕಸುಕೃತಶರೀರಂ
ಸುಕವಿಸ್ತುತಗುಣವಂತಂ
ಪ್ರಕಾಶಸನ್ಮಾರ್ಗವರ್ತಿ ನಳಭೂಕಾಂತಂ ೧೫೬

ನಳನ ಗುಣಪ್ರಭಾವಮನದೇಂ ಬೆಸಗೊಂಡಪೆ ಪೆಂಪುವೆತ್ತ ದೋ
ರ್ವಲದೊಳರಾತಿಯಂ ತವಿಸಿ ಸಜ್ಜನರಂ ಪರಿಪಾಲಿಸುತ್ತೆ ಸಂ
ಕುಳಮಹದಧ್ವರಂಗಳನಶೇಷಮನುಕ್ತವೆನಲ್ಕೆ [ಮಾಡಿ] ಭೂ
ತಳದೊಳತಿಪ್ರಸಿದ್ಧಿವಡೆದಿರ್ದಪನಲ್ತೆ ಮಹಾನುಭಾವದಿಂ ೧೫೭

ಆತಂ ನಿನ್ನ ಗುಣಪ್ರ
ಖ್ಯಾತಿಯನೆಲ್ಲರ ಮುಖಂಗಳಿಂ ಕೇಳ್ದತಿಸಂ
ಪ್ರೀತಿಯಿನೆನ್ನಂ ಕಳುಪಿದ
ನೀ ತೆಱದಿಂ ಬಂದೆನಿಲ್ಲಿಗಬ್ಜದಳಾಕ್ಷೀ ೧೫೮

ದಮಯಂತಿಯೆಂಬ ನಾಮಂ
ಸಮಸ್ತದೇಶ ಪ್ರಕಾಶವಾದುದು ಧಾತ್ರೀ
ರಮಣ ನಳನೃಪನ ಕೀರ್ತಿಯ
ಸಮವೆನಲಿದನಱಿದು ಬಂದೆನಬ್ಜದಳಾಕ್ಷೀ ೧೫೯

ವ|| ಎಂದು ಹಂಸಂ ನಳನ ಗುಣಸ್ತುತಿಯಂ ಮಾಡಲದಂ ದಮಯಂತಿ ಕೇಳ್ದು

ಇಂದನುಕೂಲವಾಯ್ತೆನಗೆ ದೇವತೆ ಕೇಳೆಲೆ ರಾಜಹಂಸ ನೀಂ
ಬಂದುದಱಿಂ ನೃಪಂ ಸುಖದಿನಿರ್ದಪನೇ ದಮಯಂತಿಯೆಂಬಳಾ
ರೆಂದುಱೆ ಕೇಳ್ವನೇ ಕರುಣದಿಂ ಬೆಸಗೊಂಬನೆ ಮತ್ಪ್ರಪಂಚಮಿಾ
ಯಂದವನೆಲ್ಲವಂ ತಿಳಿಯ ಪೇಳ್ ಕಿವಿ ತೀವಿರೆ ವಾಕ್ಸುಧಾರಸಂ ೧೬೦

ಮನದೊಳನಾರತಂ ನಿಜಗುಣಂಗಳನೊಳ್ನುಡಿಯಂ ಸ್ವರೂಪಮಂ
ನೆನೆನೆನೆದೆಯ್ದೆ ನಿನ್ನಮಯವಾದನಿತುಂ ಸುಖಮಲ್ಲದುಂಟೆ ಮ
ತ್ತಿನ ಸುಖಮುರ್ವಿಪಂಗೆ ನಿನಗಂ ತನಗಂ ಸ್ಮರನೆಂದು ಸಂಗಮಂ
ಮುನಿಯದೆ ಮಾಳ್ಪನಂದು ಸುಖವಚ್ಚರಿಯಲ್ತೆ ಸರೋರುಹೇಕ್ಷಣೇ ೧೬೧

ನಿನ್ನಯ ವಾರ್ತೆಯಂ ಬಯಸಿ ಕೇಳ್ದದಿನಂ ಮೊದಲಾಗಿ ಭೂಭುಜಂ
ತನ್ನ ಸುಖಂಗಳಂ ಮಱೆದು ಮೆಲ್ಲೆಲರೀ ಕಡೆಯಿಂದ ಬಂದೊಡಂ

ಮನ್ನಿಸುವಂ ತದಾವಯವಕಾರ್ಶ್ಯದಿನಂಗಜಬಾಣವಹ್ನಿ ದಾ
ಹಂ ನೆಲೆಗೊಂಡುದೆಂದಱಿದು ಚಿಂತಿಸುವರ್ ಸಕಲಾಪ್ತ ಬಂಧುಗಳ್ ೧೬೨

ನಿಸದಂ ಸುಯ್ಯ್ಪಂಕೆಯಿಂದಂ ಕೊರಗಿದ ವದನಂ ಕಾಮಸಂತಾಪದಿಂ ಶೋ
ಷಿಸಿದಂಗಂ ತನ್ನನಾರೆಂದ[ಸುವ]ಱಿಯದ ಚಿತ್ತಂ ಸಮಸ್ತಾಪ್ತರಂ ಮ
ನ್ನಿಸದುಕ್ತಿ ಭ್ರಾಂತಿ ತನ್ನೊಳ್ ನೆಲಸಿದ ನಳಭೂಪಾಳನಂ ನೋಡ[ಲಾತಂ]
ಪೊಸರೂಪಂ ತಾಳ್ದಿದಂ ಮನ್ಮಥನೃಪನ ಮಹಾನಾಟಕಕ್ಕೆಂಬ ಚಿತ್ರಂ ೧೬೩

ನಿನ್ನಧರಾಮೃತಕ್ಕೆಳಸಿ ತನ್ನೃಪ[1]ನನ್ನವನಂ[1]ಟನೊರ್ಮೆಯುಂ
ನಿನ್ನಯ ಸಂಗಮಕ್ಕೆಳಸಿ ಮಾಣ್ದನತೀವಸುಖಪ್ರಸಂಗಮಂ
ನಿನ್ನನುರಾಗಮಂ ಬಯಸಿ ಬಿಟ್ಟನನೇಕಜನಾನುರಾಗಮಂ
ನಿನ್ನಯ ನೇಹಮಂ ಬಯಸಿ ನಿಂದಿಸುವಂ ಘನರಾಜ್ಯಮೋಹಮಂ ೧೬೪

ಚಂದನದಣ್ಪಿನೊಳಿರ್ದುಂ
ನಂದದು ನೃಪವರಂಗೆ[ಮನಸಿಜ] ತಾಪಂ ತಾ
ನೆಂದುಂ ನೀರೊಳಗಿರ್ದುಂ
ನಂದದು ವಡವಾಗ್ನಿಯಂತದೇಂ ವರ್ಣಿಪುದೋ ೧೬೫

ಮೆಟ್ಟಿದೊಡೆ ದೂವೆಯಿಡುವುದು
ಸುಟ್ಟುಂಬೆಯ ಕೂಡೆಯುರಿ ನಿಮಿರ್ವುದು ಭೂಪಂ
ಮುಟ್ಟಿದೊಡೆ ಹೊತ್ತಿ ಹೊಗೆವುದು
ಕಟ್ಟುಗ್ರಂ ವಿರಹತಾಪವಂಗಜಕೋಪಂ ೧೬೬

ವಿರಹದವಾನಳಂ ನೃಪನ ಹೃದ್ವನದೊಳ್ ಮಿಗೆ ಪರ್ವೆ ಧೈರ್ಯಭೂ
ಧರವನಡರ್ವವೊಲ್ ವಿವಿಧಸಾಧ್ವಸಬುದ್ಧಿಮೃಗಂಗಳಂ ಪೊದ
ಱ್ದಿರಿಗಳಿನೆಬ್ಬೆ ಪೂರ್ಣತನುಕಾಂತಿಲತಾವನಪಲ್ಲವಾಳಿ ಸೀ
ಕರಿಗರಿವಂತಳುರ್ವುದು ಮನೋಜರಸಂ ಕುದಿದುಕ್ಕುವನ್ನೆಗಂ ೧೬೭

ಎಲೆ ದಮಯಂತಿ ಪಾವಕನಳುರ್ವ ನಿಜೇಶನ ಚಿತ್ತದಲ್ಲಿ ನೀಂ
ನೆಲಸಿದ ಭಂಗಿಯಂದ[ದಿನಿದಂ]ತಿಳಿದೆಂ ಮೊದಲೊಳ್ ವಿಚಾರಿಸಲ್
ಸಲೆ ಶುಚಿಯಾದ ನೀಂ ನಳನ ವಲ್ಲಭೆಯೆಂಬುದನಲ್ಲದಂದು ಪೇೞ್
ನಳಹೃದಯಾಗ್ನಿಯಿಂದುೞಿದ ಕಾರಣವೇಂ ತರಳಾಯತೇಕ್ಷಣೆ ೧೬೮

---

1 ನಂಬುವನೀಂ (ಸೂ)

ಗಾಳಿಯನೊಲ್ಲದಿಂಧನಮನೊಲ್ಲದೆ ಕರ್ಬೊಗೆಯುರ್ವದಿಂಗಳಂ
ಬೀಳದೆ ಸೀಳ್ದ ದಳ್ಪುರಿಗಳೇಟಿದೆ ಪರ್ಬುವ ಶಂಬರಾರಿ ಬಾ
ಣಾಳಿಯ ಕಿಚ್ಚು ತನ್ನೃಪನ ಚಿತ್ತದೊಳುಣ್ಮೆ ತದೀಯ ಸಾಧ್ವಸೋ
ನ್ಮೂಲವನೆಯ್ದೆ ಪಂದು ನೆಱೆ ನಂದಿಪುಪಾಯಮನಾರೊ ಬಲ್ಲವರ್ ೧೭೯

ತಿಳಿಗೊಳದೊಳ್ ಕುಳಿರ್ವ ವಿಷಮೆಯ್ದೆ ವಿಷಂ ಸತತಂ ವನಾಂತದೊಳ್
ತಳಿರೆಸೆವಾಮ್ರನಾಮದ ಕುಜಾತಿಗಳೆಯ್ದೆ ಕುಜಾತಿಯಾವಗಂ
ಗಟಿಪುವ ಕೀರಕೋಕಿಳ ವಿಜಾತಿಗಳೆಯ್ದೆ ವಿಜಾತಿಯೆಂದು ಸಂ
ಚಲಿಸಿ ಕರಂ ಕರಂ ಭ್ರಮಿಸುವಂ ಸ್ಮರತಾಪದಿನಾ ನೃಪಾಲಕಂ ೧೭೦

ಮದನಾನಳಘನತಾಪಂ
ಸುದತಿಯ ಲಾವಣ್ಯರಸದ ಸೇಚನದಿಂದ
ಲ್ಲದೆ [ತಣಿಯದು] ಮಿಕ್ಕುಪಚಾ
ರದಿನದು ಮಿಗಿಲಾಗದಿರ್ಕುಮೇ ಅನವರತಂ ೧೭೧

ಮನಸಿಜನಾರ್ಪಿನಿಂ ನೃಪತಿಯಂ ಗೆಲಲಾಱನೆನುತ್ತ ಭೀಮನಂ
ದನೆಯ ಸಹಾಯಮಂ ಪಡೆದು ಪೂಗಣೆಯಿಂ ಪೊಸಜೊನ್ನದಿಂ ಪಿಕ
ಧ್ವನಿಗಳಿನಾಮ್ರದಿಂ ಸುಟಿವ ಮೆಲ್ಲೆಲರಿಂ ತವೆ ಗೆಲ್ವೆನಿಂತಿದಂ
ಗನೆಯ ಸಹಾಯದೊಳ್ಪೊ ಕುಸುಮಾಸ್ತ್ರನ ಬಲ್ಪೊ ಕರಂ ವಿಚಾರಿಸಲ್ ೧೭೨

ಉಕ್ಕೆವವೆನ್ನದಿರಂಗನೆ
ಮಿಕ್ಕನರಂತಲ್ತು ವಿರಹತಾಪಂ ಭೂತಂ[1]
ಹೊಕ್ಕೇರಿ ಬತ್ತುವಂತಾ
ಯ್ತುಕ್ಕಜನಸಮಾಸ್ತ್ರದುಗ್ರತಾಪಂ ನೃಪನೊಳ್ ೧೭೩

ನಿನಗಾತಂ ಪ್ರಾಣನಾಥಂ ಬಗೆಯೊಳಿತರಕನ್ಯಾಕುಲಂ ಬಾಟಿತ್ತಿಯಲ್ತಾ
ತನೊಳೀಗಳ್ ನಿನ್ನರೂಪಂ ನಿಜಗುಣಪತಿಯಂ ಕಂಡುದಕ್ಕುರ್ವಿಯೊಳ್ ಮ
ತ್ತಿನ ಭೂಪರ್ ಬಾಟಿತ್ತಿಯೇ ಕಾಮಿನಿ ನಿನಗೆನಲಾಗಳ್ ಮನೋಜಾಸ್ತ್ರಜಾಳಂ
ತನುವಂ ತಟ್ಟುರ್ಚಿದಂತಾಯ್ತುಬಲೆ ಮದನಸಂತಾಪದಿಂ ಮೂರ್ಛೆವೋದಳ್ ೧೭೪

ಎಡೆವಿಡದೆ ರಾಜಹಂಸನ
ನುಡಿಯಂ ಕೇಳಲ್ಕೆ ಮೂರ್ಛೆ ತಿಳಿದಾಕೆ ಪದಿ
ರ್ಮಡಿಸಲನುರಾಗದಿನ್ನೀ
ಯೆಡೆಗಾವುದುಪಾಯವುಟಿದ ತೆಱನೇನೆಂದಳ್ ೧೭೫

1 ಪಂ

ಈ ತೆಜನನಾತನೊಳ್ ಪಡ
ಮಾತಂ ಪೇಳ್ದಿನ್ನ ಸುಖದಿನಿರ್ದಪೆನೆಂದಂ
ದಾ ತರುಣಿಯಿಂದೆ ಬೀಳ್ಕೊಂ
ಡಾತುರದಿಂ ಹೊನ್ನಹಂಸೆ ಪೋದುದಲಂಪಿಂ ೧೭೬

ದಮಯಂತಿಯ ತಾಪದನು
ಕ್ರಮಮಂ ತವೆ ತಿಳಿದು ನಲಿದು ಪೊನ್ನಂಚೆ ಧರಾ
ರಮಣನ ಪದಕಮಲಪರಾ
ಗಮನೀಂಟಲ್ ಸಾರ್ದು ಪೇಟ್ದುದಾಕೆಯ ತೆಜನಂ ೧೭೭

ಏಕೆ ಸರೋವರಕ್ಕೆಳಸಿ ಪೋದೆನೊ ಹಂಸಿಯದೇಕೆ ಬಂದುದಾ
ನೇಕವನಟ್ಟಿ ಮುಟ್ಟಿ ಪಿಡಿದೆನ್ನೆದೆಗಿಚ್ಚಿನ ಮಾತುಗ[1]ಳ್ಗಿನಿ
ತ್ತೇ[1]ಕೆ ಕೆರಳ್ಚಿಕೊಂಡೆನೊ ಮನೋಜನನೆಂದನುತಾಪದಿಂ ಮಗು
ಳ್ದಾಕೆ ನಿಜಾಲಯಕ್ಕೆ ಸಖಿಯರ್ ಬೆರಸೊಯ್ಯನೆ ಬಂದಳಾಕ್ಷಣಂ ೧೭೮

ವ|| ಆ ಸಮಯದೊಳ್

ದಿವಸಶ್ರೀಸಹಿತಂ ಪ್ರಭಾವತಿಯರುಂ ತಾನುಂ ಮನೋರಾಗದಿಂ
ದಿವಿಜಾಶಾವಧು ಪೋಗಿ ಬನ್ನಿಮೆನೆ ಪೆಂಪಿಂದಂ ಜಳಕ್ರೀಡೆಗು
ತ್ಸವದಿಂ ಚಿತ್ತವನಿತ್ತು ಪಶ್ಚಿಮದಿಶಾಂಭೋರಾಶಿಪದ್ಮಾಕರ
ಕ್ಕೆ ವಿಳಾಸಂ ಬಿಡದೆಯ್ದಿದಂ ತವಕದಿಂ ಪಂಕೇಜನೀವಲ್ಲಭಂ ೧೭೯

ಸಂಕಲ್ಪಸಿದ್ಧಿಯಾದುದು
ಸಂಕೆಯನುೞಿ ನಳನೃಪಾಲ ತದ್ವಧು ಸಲೆ ನಿ
ನ್ನಂಕದೊಳಿರ್ದಪಳೆಂದಜಿ
ಯಾಂ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಂಡು ಪೋಪೆನೆಂದುದು ಹಂಸಂ ೧೮೦

ಎಮ್ಮ ಮುಖಪ್ರಸನ್ನಮುೞಿದುಂ ನಿಜಜೀವನದಾಸೆಯಂದದಿಂ
ದುಮ್ಮಳಿಸಲ್ಕೆ ಚಿಂತೆ ಕರಿಗಟ್ಟಿದ ಚಿತ್ತದೊಳಿಲ್ಲಮಂದಿರುಳ್
ತಮ್ಮ[ಯ]ಲರ್ಗಳ ಮುಗಿದು ಮೆಯ್ಯಲಸಲ್ ತಲೆವಾಗಿ ಕಾಲದಿಂ
ಹಮ್ಮದವೋಗಲಿರ್ದುದತಿಮಿತ್ರವಿಯೋಗದಿನಬ್ಜಸಂಕುಳಂ ೧೮೧

ಅಗಲ್ದೆಮ್ಮನಪರದಿಕ್ಕಾಂ
ತೆಗೆ ಕೂರ್ತನನಿನಯನೆಯ್ದಿದಪನೆಂದೀಗಳ್

---

[1] ಳ್ಗೆಗಿಂತೇ

ನಗೆಗೆಡೆಯಾದಪೆನುತ್ತಲಿ
ನಿಗೆಂದು ತಲೆವಾಗಿತಬ್ಜಿನೀನಿಕುರುಂಬಂ ೧೮೨

ನೀಲಿಯ ದಟ್ಟಿಯನಿಳೆಗೆ ದಿ
ಶಾಲಂಬನವಾಗೆ ಕವಿದನಸುರಾರಿಯೆನ
ಲ್ಕಾಲೋಕನಕ್ಕೆ ಭಯಮುಂ
ಸಾಲಿಡುತಂ ತಂದನಂಧಕಾರಾಕಾರಂ ೧೮೩

ಇರುಳೆಮ್ಮ ರಾಜ್ಯವೆಂದಸು
ರರ ಪಡೆ ಕವಿದೆಸುತ ಪಡುವಣಿಂ ಬರಲಾಗಳ್
ಸುರಪತಿಯೊಡ್ಡಿದ ಪಳುಕಿನ
ಹರಿಗೆಯೆನಲ್ ಮೂಡಿದತ್ತು ಹಿಮಕರಬಿಂಬಂ ೧೮೪

ಕ್ಷೀರಾಂಬುಧಿ ಪೆರ್ಚೀಗಳ್
ಮೇರೆಯನುೞಿ ಮೀಱಿ ಧರೆಯನಾವರಿಸಿತ್ತೆಂ
ದೋರಂತೆಲ್ಲರ್ ಬಗೆಯಲ್
ಭೋರನೆ ಪಸರಿಸಿತು ಪೊಚ್ಚಪೊಸವೆಳ್ದಿಂಗಳ್ ೧೮೫

ಶಶಿಯೋ ಕಾಯ್ದರ್ಕನೊ ಪೆ
ರ್ಬಿಸಿಲೋ ಬೆಳ್ದಿಂಗಳೋ ವಿಭೇದಿಸಲಱಿದೆಂ
ದಸಮಶರವಹ್ನಿಯಿಂ ಸಂ
ಕಿಸುವಳ್ ದಮಯಂತಿ ವಿರಹವೇಂ ಕೇವಳಮೇ ೧೮೬

ಏನೆಂಗುಮೊ ಹಂಸಂ ನೃಪ
ನೇನೆಂಬನೊ ಪೂರ್ವಭವದ ಮದ್ಭಾಗ್ಯಂ ತಾ
ನೇನಕ್ಕುಮೊ ಜನಕಂ ತಾ
ನೇನೆಂಬನೊ ಪೇಳೆನುತ್ತ ಪಲವಂ ಬಗೆದಳ್ ೧೮೭

ಎಲ್ಲಿಯಳೆಂಬನೋ ಕರುಣದಿಂ ಬೆಸಗೊಂಬನೊ ಹಂಸನಂ ನೃಪಂ
ಮೆಲ್ಲಿದನಪ್ಪನೋ ಬಗೆಯದಿರ್ಪನೊ ಕೂರ್ಪನೊ ಮತ್ಪ್ರಪಂಚವಿಂ
ತೆಲ್ಲವನೊಲ್ದು ಕೇಳ್ವನೋ ವಿಡಂಬಿಸಿ ನಿಲ್ವನೊ ಮತ್ಪ್ರಸಾದವೆ
ನ್ನಲ್ಲಿಗೆ ಸಾರ್ಗುಮೋ ಸುಖದಿನಿರ್ಕುಮೊ ತನ್ನೊಡಗೂಡಿ ಸಂತತಂ ೧೮೮

ನೃಪನೆನ್ನಂ ಬಗೆದಿರ್ಕುಮೋ ಕರುಣದಿಂ ಕೈಸಾರ್ಗುಮೋ ಪೇೞೆಮೆಂ
ದುಪತಾಪಂ ಮಿಗೆ ಸುಯ್ದು ಕಂದಿ ತನುಧಾಮಂ ಕುಂದಿಯಾಹಾರಮೆಂ
ಬ ಪದಂಗೇಳದೆ ಲಜ್ಜೆಯಂ ಮಱೆದು ಮೌನಂಬೆತ್ತು ಕಣ್ಮುಚ್ಚಿ ಶಂ
ಕಿಪಳಂ ಮೆಲ್ಲನೆ ಸಾರ್ದು ಸಾರ್ದು ಸಖಿಯರ್ ಪೊಂಬಾಳೆಯಂ ಬೀಸುವರ್ ೧೮೯

ಏಕೆ ದಮಯಂತಿ ಹಂಸೆಯೊ
ಳೇಕಾಂತವನೆಸಗಿ ಬೞಲ್ವೆಯೆಂದೊಡೆ ಚಿತ್ತ
ವ್ಯಾಕುಳವಾಗದೆ ವಲ್ಲಭ
ರಾಕಾಂಕ್ಷೆಯಿನೆಂದು ಕಾಂತೆ ಮೆಯ್ಮಱೆದಿರ್ದಳ್ ೧೯೦

ತಾವರೆನೂಲ ನಾರಿಯೊಳೆ ಕಬ್ಬಿನ ಬಿಲ್ಲಲರಂಬು ಮೆಲ್ಲೆಲರ್
ಮಾವು ಶುಕಾಳಿ ತುಂಬಿ ಮಱಿಗೋಗಿಲೆ ತಿಂಗಳ ಉಲ್ಲಸಂಗಳಂ
ಭಾವಭವಂ ಗಡಂ ಬಗೆಯೆ ತಾಂ ಭುವನತ್ರಿತಯಂಗಳಂ ಗೆಲಲ್
ಕೋವಿದನೆಂಬ ಬಲ್ನುಡಿಗಳಿಂದು ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ ಬಂದವೀಕೆಯೊಳ್ ೧೯೧

ಪಾಸುವಶೋಕೆಯೊಳ್ದಳಿರಲರ್ಗಳ ನೀರ್ದಳಿಪಬ್ಜಪತ್ರವಂ
ಬೀಸುವ ಮೆಲ್ಲೆಲರ್ ಕುಳಿರ್ವ ಚಂದನದಣ್ಪು ಲಸತ್ತುಷಾರವಂ
ಸೂಸುವ ಯಂತ್ರವುಜ್ಜಳಿಪ ಮಲ್ಲಿಗೆಮಂಟಪವಚ್ಛಪುಷ್ಕರಾ
[ವಾಸಮಿವೆಲ್ಲವೋ]ಸರಿಸಲಾರ್ಪವೆ ಕಾಂತೆಯ ದೇಹದಾಹಮಂ ೧೯೨

ಇಂತತಿರೇಕವಾದ ನೃಪಚಿಂತೆಯಿನಂಗನೆ ನೋಡಿ ನೋಡಿ ದಿ
ಗ್ಭ್ರಾಂತಿಯನೊಂದಿ ಮೇಳದವರೊಳ್ ನುಡಿಯಿಲ್ಲದೆ ಕಾಮತಾಪವ
ತ್ಯಂತವಗುರ್ಬಿಸಲ್ ಬೆದಱಿ ಮೆಯ್ಮಱೆಯುತ್ತಱಿಯುತ್ತ ಚಿತ್ತವಿ
ಭ್ರಾಂತಿಯನೊಂದಿರಲ್ ಕೆಳದಿಯರ್ ನೆಗೞ್ದರ್ ಶಿಶಿರೋಪಚಾರಮಂ ೧೯೩

ಇಂದುಶಿಲಾತಳಂ ಕುಳಿರ್ವ ಕುಟ್ಟಿಮವಾದ ಲತಾಂತಗೇಹದಿಂ
ಚಂದನಪಂಕದಿಂ ಬೞೆದು ಕಪ್ಪುರದಣ್ಕೆಯ ರಂಗವಲ್ಲಿಯಿಂ
ದಂದವೆನಲ್ ಪುದುಂಗೊಳಿಸಿ ಕೆಂದಳಿರ್ದೊಂಗಲ ತೋರಣಂಗಳಿಂ
ಚಂದವೆನಿಪ್ಪ ಸೆಜ್ಜೆವನೆ ಮಾಳ್ಕುಮೆ ಕಾಂತೆಗೆ ತಾಪಶಾಂತಿಯಂ ೧೯೪

ರಗಳೆ || ಇಂತು ಕಾಂತೆಯ ಕಾಮತಾಪವಚ್ಚರಿಯಾಗೆ
ಕಂತುವಿನ ಬಾಣವಾಕೆಗೆ ಪದಿರ್ಮಡಿಯಾಗೆ
ಕೆಳದಿಯರ್ ಪಾಸುವೆಳೆಮಾವಿನ ತಳಿರ್ಗಳಿಂ
ಹೊಳೆವ ಹೊಂಬಾಳೆಯೆಲೆಯಿಂ ಬೀಸುವೆಲರ್ಗಳಿಂ

ಬಾವನ್ನಮಂ ಕದಡಿ ಸಿಂಪಿಸುವ ಛಳೆಯದಿಂ
ಸೇವಂತಿಗೆಯ ಮೃಣಾಳದ ಹಾರವಳಯದಿಂ
ಕುಳಿರ್ವ ಮಗಮಗಿಪ ಪನ್ನೀರ ಪರಿಕಾಲ್ಗಳಿಂ
ಹೊಳೆವ ಶಶಿಕಾಂತದ ಗಳಂತಿಕೆಯ ಸಾಲ್ಗಳಿಂ
ಸುತ್ತಲುಂ ಪಸರಿಸಿದ ಕತ್ತುರಿಯ ಧೂಳಿಯಿಂ
ಕತ್ತಲಿಸುವಂತು ಮಾಡಿದ ಲತೆಯ ಶಾಲೆಯಿಂ
ತಾವರೆಯ ನೂಲ ಸೀರೆಗಳ ಮೇಲ್ಕಟ್ಟನಿಂ
ನೇವರಿಸಿ ಬಿಗಿದ ಲಾಮಚದ ಕೇರ್ಗಟ್ಟನಿಂ
ಆಲಿಗೋಡುವ ಶೀತಜಲದ ಸಿಂಪಿಣಿಗಳಿಂ
ಮೇಲೆ ಸೂಸುವ ತುಷಾರವನಂಬುವಳಿಗಳಿಂ
ಕೌಮುದಿಯೊಳೋಲಾಡಿಸುವ ವಿಳಾಸಿನಿಯರಿಂ
ತಾಮರಸದೆಸಳನುಱೆ ಸುರಿವ ಕಾಮಿನಿಯರಿಂ
ವಿರಹತಾಪಂ ಪೆರ್ಚಿ ಮೂರ್ಛೆ ತಲೆದೋಱುತಿರೆ
ನಿರವಧಿಯ ಕಾಮುಬಾಣಾಗ್ನಿ ಕೈಮೀಱುತಿರೆ
ಪೂಗಳೊತ್ತೊತ್ತೆಯಿಂ ತನು ಕಂದಿ ಕುಂದುತಿರೆ
ಪೂಗಣೆಯ ಬಾಧೆಯಿಂ ಧೈರ್ಯಮುಱೆ ನಂದುತಿರೆ
ಚಂದನದ್ರವವ ತೆಗಳಿಗೆ ಮೆಯ್ಗೆ ಬೞಿಯುತಿರೆ
ಕಂದರ್ಪನೈದಂಬು ಪಲವಾಗಿಯಲೆಯುತಿರೆ
ಸುೞಿದರಂ ನಳನೆಂದು ನೋಡಿ ಹಂಬಲಿಸುವಳು
[1]ನೆೞಲ ಕಂಡ[1]ಡೆ ನಳನ ನೆನವುತಾಗುಳಿಸುವಳು
ಲಾಮಚದ ಕಂದಲಂ ನಳ[2]ದಮೊಂ[2]ದಪ್ಪುವಳು
ಭೂಮಿನಡ್ವಳನಳಸಮೇತವೆಂದಪ್ಪುವಳು(?)
ಬೆಳುದಿಂಗಳಂ ಕಂಡು ಕಂಗಳಂ ಮುಚ್ಚುವಳು
ಸುೞಿವ ತೆಂಕಣಗಾಳಿಗಂಜಿ ಕಡು ಬೆಚ್ಚುವಳು
ಮಱಿಗೋಗಿಲೆಯ ದನಿಗೆ ಕಂಪಿಸುತ ಬೞಲುವಳು
ಪಱಮೆಗಳ ಗಾವರಕೆ ಸುಯ್ದು ಸುಯ್ದು ಬೞಲುವಳು
ನೀವಿರ್ದು ಫಲವಾವುದೆಂಬಳಾ ಸಖಿಯರಂ
ಭಾವಭವನಲೆಗೆ ಸೈರಿಸದಿಂದುಮುಖಿಯರಂ ೧೫

[1] ನೆಲನ ತಂದ [2] ನದೆಂ(ಸೂ)

ಮದನನ ಬಾಣದಿಂದನಳನಾಗಿ ನಳಂ ಮಿಗೆ ಕಾಡುತಿರ್ದಪಂ
ಸುದತಿಯನಿಂತಿದಚ್ಚರಿ ನಳಂ ನಿನಗಿಂದನಳಂ ದಿಟಕ್ಕೆನಲ್
ಮದನದವಾಗ್ನಿಯೊಳ್ ತನುವನಾಗಳೆ ನೀಗುವಳೆಂದು ಪರ್ಚೆ ಪೇ
ೞ್ವೆ ಸಖಿಯರ್ ಸಮಂತು ದಮಯಂತಿಗೆ ಮಾೞ್ಪರನೇಕಶೈತ್ಯಮಂ ೯೬

ನಾರಿಯನೆಚ್ಚನಾದೊಡಲರಂಬು ಮುರುಂಟುಗುಮೆಂದು ಮನ್ಮಥಂ
ದೂರದೊಳಿರ್ಪನೋ ವಿಧುಮರಾಳಮಯೂರಶುಕಾಳಿ ಭದ್ರಕಾ
ಸಾರವನಾಂತರಕ್ಕೆ ಬಿಱುತೋಡಿದವಾಳಿಯರಾಪ್ತಭಕ್ತಿಯಿಂ
ದಾರುಣತಾಪಮಂ ಬಗೆಯರೇಂ ಪಿರಿದೋ ಸತಿಗಂಗಜಾನಳಂ ೯೭

ನಳನೃಪನಲ್ಲದನ್ಯಪುರುಷರ್ ಪಿತರೆಂಬವೊಲಾಕೆ ಮೆಯ್ಯುಗಡಳ್
ಮಳಯಸಮೀರಣಂಗೆ ಶಶಿಯಂ ಮುಱಿದೀಕ್ಷಿಸಲಟ್ಟುವಂಗಜಂ
ಗೊಳಗುಗಿದಳ್ ನಿತಾಂತವತಿಮೌನದೊಳಿರ್ಪಳೆನುತ್ತ ಭೀತಿಯಿಂ
ಕೆಳದಿಯರೊರ್ವ[ರೊರ್ವ]ರೊಳಗುರ್ವಿಸಿ ಚಿಂತಿಸುವರ್ ನಿರಂತರಂ ೯೮

ನಳನಳಿಸುವ ಕೆಂದಳಿರೆನೆ
ನಳನಳಿಸುವ ಪೂತಲತೆಗಳೆನೆ ಸಖಿಯರ್ ಕೋ
ಮಳೆ ಬೆಚ್ಚುತಿರ್ದು ಪೆಂಪಿನ
ನಳನೆಲ್ಲಿದನೆಂದು ನೋೞ್ಪಳೆಲ್ಲಾ ದೆಸೆಯಂ ೯೯

ಮಳಯಜಪಂಕಂ [1]ಕೊಗ್ಗಿ[1]ಯ
ಗುಳುವೆನೆ ಘನಸಾರರೇಣು ಹುರಿದಿಕ್ಕಿದ ನು
ಣ್ಮಳಲೆನೆ ತಾಪಂ ಕಡುವೆ
ಗ್ಗಳಮಾದುದು ಭಾವಿಸಲ್ಕೆ ಭೀಮಾತ್ಮಜೆಯಾ ೧೦೦

ಪೂಗಣೆಯುರ್ಚೆ ನೋವ ದಮಯಂತಿಯನೀಕ್ಷಿಸಲಾಱದೆಲ್ಲರುಂ
ಕೋಗಿಲೆ ಕಾಗೆ ಕರ್ಚೆ ದನಿಗುಂದುಗೆ ಚಂದ್ರಮನಂ ವಿಧುಂತುದಂ
ನೀಗುಗೆ ಮಂದಮಾರುತನನೀಗಳೆ ಪೀರ್ಗೆ ಭೋಗಿಗಳ್ ಕರಂ
ಬೇಗೆಯನೆಯ್ದುಗಾವ್ರನನೆಂದುಱೆ ಬೇಸಱುವರ್ ನಿಜಾಳಿಯರ್ ೧೦೧

ವ|| ಅದಲ್ಲದೆಯುಂ

ಏಕೆಲೆ ಚಂದ್ರ ನಿನ್ನ ಪೆಸರೆನ್ನಮೊಗಂ ನಿಜಕಾಂತೆ ಕೈರವ
ಶ್ರೀ ಕೆಳೆಯೆನ್ನ ಕಣ್ಮಲರ್ಗೆ ನೀಂ ಕಿಸುಗಣ್ಚಿ ಕನಲ್ವ ಕಾರಣಂ

[1] ತೂಗಿ

ಕೋಕನದಂಗಳಂ ಚರಣದಿಂ ಸೆಱೆಗೆಯ್ದೆ ನಿದಕ್ಕೆ ಕೂರ್ತು ಮ
ದ್ವ್ಯಾಕುಳಚಿತ್ತಮಂ ಸಸಿನಗೆಯ್ಯೆ ಗುಣಪ್ರಕರಕ್ಕೆ ತಕ್ಕುದೇ ೨೦೨

ವ|| ಎಂಬುದುಂ ಸಖಿಯರ್

ನಯವಿಲ್ಲದಱೊಳ್ ನಯಮಂ
ಬಯಸಲ್ಕೇಂ ಬಪ್ಪುದುಂಟೆ ರಜನೀನಾಥಂ
ಕ್ಷಯರೋಗಿ ನಿನಗೆ ತನುತು
ಷ್ಟಿಯನೀಯಲ್ ಬಲ್ಲರಿಂತುವೇೞ್ಪುದನುಚಿತಂ ೨೦೩

ಒಡಹುಟ್ಟಿದಳಾಲಯಮಂ
ಕಿಡಿಸುವವಂ ಮಿತ್ರನಧಿಕಸಂಪದಮುಂ ಕಂ
ಡೊಡಲಿಂ ಕ್ಷಯವೆಯ್ದುವವಂ
ಜಡದೇಹಂ ನಿನಗೆ ಹಿತಮನಾಚರಿಸುವನೇ ೨೦೪

ವಿಷದೊಡಹುಟ್ಟಿದಂಗೆ ಸತತಂ ಕ್ಷಯರೋಗಿಗೆ ಪಾತಕಂಗೆ ಮಾ
ನಸದ ಕಳಂಕ'ನು[1]ಳ್ಳ ಕುಟಿಳಂಗೆ ಜಗಂ ನಗಲಬ್ಜನಾಗಿಯುಂ
ಪೆಸರೆಸೆವಬ್ಜಮಂ ಬಱಲಿಪಂಗೆ ಸುಧಾಕರನಾಮಮುಂ ವಿಚಾ
ರಿಸದೆ ವಿಧಾತ್ರನಿಂತು ಕುಡಲಕ್ಕುಮೆ ರಾಜಸಗರ್ವದೇೞ್ಗೆಯಂ ೨೦೫

ವನಜಜನಮುವಾಸೆಯನನು
ದಿನವಿರಿಸದದೇಕೆ ಹುಣ್ಣಿಮೆಯನೆಸಗಿದನೆಂ
ದನುತಾಪದಿಂ ಸರೋಜಾ
ನನೆ ಭೀಮತನೂಜೆ ಇಂದುವಂ ನಿಂದಿಸುವಳ್ ೨೦೬

ನುಂಗದೆ ರಾಹು ಹೇಸಿಯುಗುೞ್ದಂಜಲನತ್ರಿಯ [2]ಕ[2]ಣ್ಣ ಹಕ್ಕನೇ
ಱಂ ಗತಿಗೆಟ್ಟ ಪೆರ್ಮೊಲನನಾರತವಾಡುವ ಕಾಡನಿಂದುವೆಂ
ದಂಗನೆಯೇಕೆ ಬಣ್ಣಿಸುವೆ ನಿರ್ದಯನಂ ಬಿಡು ನಿನ್ನ ಪುಣ್ಯದಿಂ
ದಂಗಜಸನ್ನಿಭಂ ನಳನೃಪಂ ದಯಗೆಯ್ವೊಡಿದೊಂದು ಲೆಕ್ಕವೇ ೨೦೭

ಸುರರಂಜೆ ಕೋಪದಿಂದಂ
ಸ್ಮರನಂ ಸುಡುವಂದು ಹರನ ಹಣೆಗಣ್ಣಿನ ಕೇ
ಸುರಿ ತಾಗಿ ಭಸ್ಮವಾಗದೆ
ಶರೀರದಿಂದುಱಿದನಿಂದು ಮದ್ದುಪ್ಪಕರ್ಮಂ ೨೦೮

---
1 ಪಱ (ಸೂ) 2 ನ

ವ|| ಎಂದು ಮತ್ತೆ

ಎಲೆ ಕುಸುಮಾಸ್ತ್ರ ನಿನ್ನ ಪೊಸನೂಡಿಗೆಗೆನ್ನ ವನಂಗಳೊಳ್ಗ[1]ಲ
ರ್ದಲರ್ಗಳನೀವೆನೆನ್ನ ಜಲಕೇಳಿಯ ಪೂಗೊಳನಂಚೆಯುಂ ರಥ
ಕ್ಕಲಸದೆ ಪೂಡುವಂತು ಕುಡುವೆಂ ಪೊರೆದೆನ್ನ ಶುಕಾಳಿ ನಿನ್ನ ಬೆಂ
ಬಲವೆನಲಟ್ಟುವೆಂ ಮದನ ಬಲ್ಮುಳಿಸಂ ಬಿಡು ಬೇಡಿಕೊಂಡಪೆಂ ೨೦೯

ಹಾವಿಂಗೆ ಹಾಲನೆಱೆದೊಡೆ
ತೀವಿದ ವಿಷವಪ್ಪುದಲ್ಲದಂಗಜನಂ ಸಂ
ಭಾವಿಸಿದೊಡೆ ಕೋಮಳೆಯರ
ಜೀವಕೆ ತಗೆಬಗೆಯನೀವನೆಂಬುದು ಪುಸಿಯೇ ೨೧೦

ಅಂಗವಿಹೀನನಾಗಿ ಭುವನತ್ರಯಮಂ ಕೊಱಚಾಡುತಿರ್ಪ ನಿ
ನ್ನಂಗಮದುಳ್ಳೊಡೇನನೆಸಗಂ ಖಳ ಮನ್ಮಥನೆಂದು ಸುಯ್ಯೆ ಸು
ಯ್ಲಿಂ ಗಱಸೀದುವಿರ್ದೆಸೆಯ[ಲೋಡುವ] ಸೋಗೆಯ ಚೆಲ್ವ ಪಾರಿವಾ
ಳಂಗಳ ಬಣ್ಣಿಸಲ್ ನೆಱೆವರಾರ್ ದಮಯಂತಿಯ ದೇಹದಾಹಮಂ ೨೧೧

ಮೀನಿಲ್ಲದಿರಂ ಮಧುವಂ
ತಾನೆಂದುಂ ಬಿಡನದಲ್ಲದೆಲ್ಲರ ಬಗೆಯಿಂ
ನಾನಾತೆಱದಿಂ ಪುಟ್ಟುವ
ನೇನೆಂಬುದು ಮದನನಿರವನದು ನಗೆಯಲ್ತೇ ೨೧೨

ಸುಟ್ಟು ಮಗುಳ್ದು ಮೆಯ್ಮಱುಗಿ ಶಂಭು ದುರಾತ್ಮನನೊಲ್ದು ಚಿತ್ತದಿಂ
ಹುಟ್ಟಿನಲೇಕೆ ಭಸ್ಮಮಯವಾದನವನಂ ಮೊಱೆಗೆಟ್ಟು ಲಜ್ಜೆಯಂ
ಬಿಟ್ಟವನಂ ಮನಂ ಬೆದಱೆ ಹೇಸದ ಹೆಂಗೊಲೆಗಾಱನಂ ಕರಂ
ಕೆಟ್ಟಸಮಾಸ್ತ್ರನಂ ಹೃದಯಶಸ್ತ್ರನನೆಂದು ಬಱಲ್ವಳಾವಗಂ ೨೧೩

ನಿನ್ನ ಪತಾಕೆಯಂ ಪಿಡಿಗೆ ಮೀಂಬುಲಿಗಂ ನಿಜನಾಮಮಂ ಮಗು
ೞ್ದಿನ್ನುಮುಮೇಶ್ವರಂ ಸುಡುಗೆ ಪೂಗಣೆಗಳ್ ಕಳಿಹೊಗಳಾಗಿ ಬೀ
ೞ್ಗೆನ್ನಯ ತಾಪದಿಂ ರತಿ ಸಮಸ್ತರ ಚಿತ್ತಮನೆಯ್ದುಗೆಂದು ಚಂ
ಚನ್ನಳಿನಾಕ್ಷಿ ಭೀಮಸುತೆ ಮನ್ಮಥನಂ ಮುಳಿಸಿಂದೆ ನಿಂದಿಪಳ್ ೨೧೪

ವ|| ಅಂತಿರೆ

ಕರ್ಣಪರಂಪರೆಯಿಂ ಸಂ
ಪೂರ್ಣೇಂದುಪ್ರತಿಮಮುಖಿಯ ಚಿಂತೆಯನರೆಬರ್

[1] ಳುಳ್ಳ

ವರ್ಣಿಸೆ ಕೇಳ್ದಾ ಪಿತನ
ಭ್ಯರ್ಣಕ್ಕೆಯ್ತರಿಸಲಟ್ಟಿದಂ ಕಂಚುಕಿಯಂ ೨೧೫

ವ|| ಅಂತಾತಂ ಬಂದು ಕರೆಯಲೊಡಂ

ಮದನಶರಾಗ್ನಿಯಿಂ ಕೊರಗಿದಂಬುಜವಕ್ತ್ರವಲರ್ಗಳೊತ್ತೆ ಕಂ
ದಿದ ತನು ಕಪ್ಪುರಂಬೊರೆದ ಮೆಲ್ಲೆರ್ದೆ ಪಾಸಿದ ಕೆಂದಳಿರ್ಗಳೊಂ
ದಿದ ತುರು . . . . ಯಂ
ದದ ದಮಯಂತಿ ತಂದೆ ಕರೆಸಲ್ ನಡೆತಂದಳನಂಗಜಾಜ್ಞೆಯಿಂ ೨೧೬

ಪೊಸಬಿಸನಾಳದಾ . . . .
. . . . ಪತ್ರವನತೀವಹಿಮೋದಕಪೂರ್ಣಕುಂಭಮಂ
ಶಶಿಮುಖಿಯರ್ ಕೆಲರ್ ತಳೆದು ಕೂಡಿಬರಲ್ ದಮಯಂತಿ ಬಂದಳೊ
ಲ್ದಸಮಶರಾಗ್ನಿಯಿಂ ಕೊರಗಿ ಮಾತಿನಿತಿಲ್ಲದೆ ತಾತನಾಜ್ಞೆಯಿಂ ೨೧೭

ವ|| ಅಂತು ಬರ್ಪಾಗಳ್ ಮುಂಗುಡಿಯೊಳ್ ಬಂದ ಸಂಗಡಗಿತ್ತಿಯರಿಂ
ತದ್ವೃತ್ತಾಂತಮಂ ಭೂಕಾಂತಂ ಕೇಳ್ವುದುಂ

ಪೂಗೊಳದೊಳೊಂದು ಕಣ್ಗಿಂ
ಬಾಗಿರ್ದುದು ಹೊನ್ನಹಂಸೆಯದಱೊಡನಾಗಳ್
ಪೋಗಿಯದೇನಂ ಕೇಳ್ದಳೊ
ಪೂಗಣೆಯನ ಚೇಷ್ಟೆ ಪಸರಿಸಿತ್ತನಯವದೊಳ್ ೨೧೮

ಆದಾನನಿದಾನಜ್ವರ
ನಾಧಿಚಿಕಿತ್ಸಾಪ್ರವೀಣರಂ ಬಹಳ ಧನಾ
ಸ್ವಾದಮನುಱದಿದಾರ್ಯು
ರ್ವೇದಿಗಳಂ ಕರೆಸಿದಂ ಧರಿತ್ರೀಕಾಂತಂ ೨೧೯

ಸುದತಿಯ ತಾಪಜ್ವರವಾ
ವುದಱಂ ಮಾಣ್ಬಂದ[1]ಮೆನಲ್[1] ಭೂಪಾಲಕ ಕೇ
ಳಿದು ನಳದ [2]ಕಷಾ[2]ಯದಿನ
ಲ್ಲದಿ[3]ತರೌಷಧಿಯ[3]ನೇಕೆ ಕಾಲವಿಲಂಬಂ ೨೨೦

ವ|| ಅದನಱದು

ಇದು ಪೆಱತಲ್ತು ಯೌವನಭರಂ ತನಿವೆರ್ಚೆ ಮನೋಜಚೇಷ್ಟೆಯ
ಲ್ಲದೆ ಭರದಿಂ ಸ್ವಯಂವರವನಾಗಿಸಿದಾಗಳೆ ಮಾಣ್ಬುವೀಕೆಗು

1 ಮಿಲ್ಲಿ 2 ಕಶಾ 3 ದಿತರೌಷಧಿಯಿ (ಸೂ)

ರ್ವಿದ ಪರಿತಾಪವೆಂದು ಮನದೊಳ್ ಬಗೆದಂದು ವಿದರ್ಭಭೂಭುಜಂ
ಸುದತಿಯನೊಲ್ದು ಬೀಟಿಕ್ಕೊಳಿಸಿದಂ ಸಖಿಯರ್ಸಹಿತಂ ವಿಳಾಸದಿಂ ೨೨೧

ವ|| ಅನಂತರಂ

ತರುಣೀರತ್ನಮನಿಂದ್ಯೆ ಯೌವನಕಳಾಸಂಪನ್ನೆ ಲಾವಣ್ಯಮಂ
ದಿರೆ ನೋಡಲ್ ದಮಯಂತಿಯಾಕೆಗೆ ಮನಸ್ಸಂಪ್ರೀತಿಯಾಗಲ್ ಸ್ವಯಂ
ವರವೆಲ್ಲರ್ ನಡೆತಪ್ಪುದೆನ್ನಳಿಯರಾಗಲ್ ತಕ್ಕರೆಂದಟ್ಟಿದಂ
ಧರಣೀಶರ್ಗೆಸೆವೋಲೆಯುಂ ಚರರುಮಂ ವೈದರ್ಭಭೂಪಾಲಕಂ ೨೨೨

ವಿನಯದಿನಿಂದುಭಾನುಕುಲಜರ್ ನಿಜವಿಕ್ರಮಚಕ್ರವರ್ತಿಗಳ್
ಮನಸಿಜಸನ್ನಿಭರ್ ಭುಜಪರಾಕ್ರಮಿಗಳ್ ಸುಕೃತಾತ್ಮರಾವಗಂ
ಧನಿಕರನೇಕನೀತಿವಿದರಾಗಮಕೋವಿದರಿಂಗಿತಜ್ಞರೆಂ
ಬನುಪಮಪಾರ್ಥಿವರ್ಗೆ ಬರೆವೋಲೆಯನಟ್ಟಿದನಾ ನೃಪಾಲಕಂ ೨೨೩

ಲಾಳ ವರಾಳ ಸಿಂಹ ಕುರು ಕೋಸಲ ಕೊಂಕಣ ಪೂರ್ವಕಾಮ ನೇ
ಪಾಳ ಕಳಿಂಗ ಸೌಭಗ ಮಹೋದಯ ಮಾಳವ ಗೌಳ ಸಿಂಧು ಪಾಂ
ಚಾಳ ವಿದೇಹದೇಶದಿನಚಂದ್ರಕುಲೋದ್ಭವರಾದಿಯಾದ ಭೂ
ಪಾಳಚಯಕ್ಕೆ ಪತ್ರಿಕೆಯನಟ್ಟಿದನೊಪ್ಪುವ ಭೀಮಭೂಭುಜಂ ೨೨೪

ಮಳಯ ಮಹೇಂದ್ರ ವಿಂಧ್ಯ ಮರುಗಜ್ಜಣ ಗುರ್ಜರ ಕಾಮಕೋಟಿ ಕಾ
ಕಳಿ ಮಗಧಾಂಧ್ರ ಮಂಡವಿ ಮತಂಗ ವರಾಟ ಮಹಾಂಗ ವಂಗ ನಿ
ರ್ಮಳನಿಷಧಪ್ರದೇಶದ ಮಹೀಭುಜರಂ ಬರವೇಳ್ದು ಪತ್ರಿಕಾ
ವಳಿಗಳನಟ್ಟಿದಂ ವಿನಯದಿಂ ಮನವೊಲ್ದು ವಿದರ್ಭವಲ್ಲಭಂ ೨೨೫

ವಿಲಸತ್ಸೌರಾಷ್ಟ್ರ ಸಾಮಾಯತ ಕಳಕಳಕಾಶ್ಮೀರ ಹಮ್ಮೀರ ಸಜ್ಜಾಂ
ಗಲ ಶೋಭಾವರ್ತ ಮಾಧ್ಯಂದಿನ ಶುಭತರಕರ್ಣಾಟ ಕಾಂಭೋಜನೀ ಕುಂ
ತಳ ಕೌಶುಂಭಾದಿ ದೇಶಾಧಿಪರನುಪಮಸೌರಂಭದಿಂ ಬಪ್ಪುದೆಂದು
ಜ್ಜ್ವಲಪತ್ರಾನೀಕಮಂ ಚಾರರನನುನಯದಿಂದಟ್ಟಿದಂ ಭೀಮಭೂಪಂ ೨೨೬

ಸೌಲಭ್ಯ ಪಾಂಡ್ಯ ಕೇರಳ
ಚೋಳ ಮಹಾಸಿಂಹಳಾದಿ ಬರ್ಬರ ವರಬಂ
ಗಾಳನೃಪತತಿಗೆ ವಿನಯದಿ
ನೋಲೆಯನೊಲ್ದಟ್ಟಿದಂ ವಿದರ್ಭನೃಪಾಲಂ ೨೨೭

ವಿಮಳಪುರೇಶ್ವರನುರುವಿ
ಕ್ರಮನಿಧಿ ನಳನೃಪತಿ ಬರ್ಪುದತಿಶೀಘ್ರತೆಯಿಂ
ದಮಯಂತಿಯ ಸ್ವಯಂವರ
ರಮಣೀಯಮನೀಕ್ಷಿಸಲ್ ಪತಾಕಿನಿಸಹಿತಂ ೨೨೮

ಅಂತಾ ಲೇಖಾರ್ಥದ ವೃ
ತ್ತಾಂತಮನಱಿದೊಲ್ದು ನಳನೃಪಂ ದಮಯಂತೀ
ಕಾಂತಾಸ್ವಯಂವರಂ ತಾ
ನೆಂತಪ್ಪುದೆನುತ್ತ ಪೋಗಲುದ್ಯತನಾದಂ ೨೨೯

ಎನಗನುಕೂಲಮಕ್ಕೆ ಗಣನಾಯಕನಾಖುರಥಂ ಮದದ್ವಿಪಾ
ನನನಗಜಾತ್ಮಜಂ ಪರಶುಹಸ್ತನನೇಕವರಪ್ರದಂ ನತಾ
ವನನಮರೇಂದ್ರವಂದ್ಯನಘವೈರಿ ಮನೋಹರಮೂರ್ತಿ ಭಾಳಲೋ
ಚನವರಸೂನು ಭಕ್ತಸುರಧೇನು ವಿನಾಯಕನೊಲ್ದು ಸಂತತಂ ೨೩೦

ಶ್ರೀಮನ್ಮಂಗಲಮೂರ್ತಿ ಶೀಘ್ರವರದಂ ಲಂಬೋದರಂ ನಿತ್ಯದಾ
ನಾಮೋದಂ ಫಣಿಕಂಕಣಂ ದ್ವಿರದವಕ್ತ್ರಂ ಶೂರ್ಪಕರ್ಣಂ ಹರ
ಪ್ರೇಮಂ ಮೂಷಕವಾಹನಂ ಪರಶುಹಸ್ತಂ ವಕ್ರತುಂಡಂ ವರ
ಸ್ತೋಮಂ ಸಿದ್ಧಿವಿನಾಯಕಂ ನಮಗೆ ಮಾಳ್ಕಿಷ್ಟಾರ್ಥಸಂಸಿದ್ಧಿಯಂ ೨೩೧

ರಗಳೆ॥ ಶ್ರೀಮದಮರೇಂದ್ರವಂದಿತಚರಣಕಮಳ ಜಯ
ಸೋಮಧರಹೃದಯಮುದಜನಿತಮುಖವಿಮಳ ಜಯ
ಧವಳದೂರ್ವಾಂಕುರಾರ್ಚಿತರತ್ನಮುಕುಟ ಜಯ
ತವಶರಣದುರಿತಮರ್ದನವಜ್ರಲಕುಟ ಜಯ
ರಕ್ತಚಂದನವಿಲೇಪಿತತುಂಗಕುಂಭ ಜಯ
ಮುಕ್ತಿಮಂದಿರಮಧ್ಯದೃಢಮಣಿಸ್ತಂಭ ಜಯ
ವಿಚಳದ್ವಿಶಾಲಕೋಮಲಶೂರ್ಪಕರ್ಣ ಜಯ
ಸಚರಾಚರಪ್ರಸವನಯನವಿಸ್ತೀರ್ಣ ಜಯ
ಅನವರತಮದಗಳಿತ[1]ಕ[1]ರಟಕಮನೀಯ ಜಯ
ವನಜಭವಮುಖ್ಯಸುರನಿಕರಸಂಸ್ತುತ್ಯ ಜಯ
ಕುಲಿಶಕರ್ಕಶತುಂಗಧವಳೈಕದಂತ ಜಯ
ಲಲಿತಬೃಂಹಿತಚರಿತಬಹಳವದನಾಂತ ಜಯ

---
[1] ವ

ವಿಗಳದಮೃತದ್ರೋಣಿಸದೃಶ ಲಂಬೋಷ್ಠ ಜಯ
ಜಗದಭೀಷ್ಟಪ್ರದ ಸುರವ್ರಜಗರಿಷ್ಠ ಜಯ

ಮುದಮುದಿತ ಸದಮಳಗಜೇಂದ್ರನಿಭವದನ ಜಯ
ಪದಕಮಳವಿನತಜನ ಕಲ್ಯಾಣಸದನ ಜಯ

ಪರಶು ಸೃಣಿ ಮೋದಕ ವಿಷಾಣ ಹಸ್ತಾಗ್ರ ಜಯ
ಕರಚತುಷ್ಟಯನಿತ್ಯವರಫಲಸಮಗ್ರ ಜಯ

ಫಣಿಹಾರ ಫಣಿಕಟಕ ಫಣಿಯಜ್ಞಸೂತ್ರ ಜಯ
ಫಣಿಯೋಗ ಪಟ್ಟೋದರ ಪ್ರಬಲಗಾತ್ರ ಜಯ

ಲಂಬೋದರದ್ವಾರನಿಭನಾಭಿಗರ್ತ ಜಯ
ಶಂಬರಾರಿವಿರೋಧಿಹೃದಯಗೃಹವರ್ತಿ ಜಯ

ಸಕಲಭುವನಪ್ರಣತ ಕಮನೀಯಚರಣ ಜಯ
ಪ್ರಕಟರವಿಕೋಟಿಸಮಚರಣನಖಕಿರಣ ಜಯ

ತ್ವರಿತಗತಿಚತುರಮೂಷಕವರವರೂಥ ಜಯ
ಹರಸನ್ನಿವಿಷ್ಟಸಂಪೂರ್ಣಗಣನಾಥ ಜಯ

ಸಕಲಫಲಪುಂಡ್ರೇಕ್ಷುಭಕ್ಷ್ಯಸಂಪ್ರೀತ ಜಯ
ವಿಕಸಿತಪ್ರಸವಪತ್ರಾಮೋದಪೂತ ಜಯ

ನಾಡಿಕೇರಾಮ್ರಕದಳೀಪನಸಭಕ್ಷ್ಯ ಜಯ
ದಾಡಿಮಿಖರ್ಜೂರಶರ್ಕರಾಧ್ಯಕ್ಷ ಜಯ

ನಾನಾಜಗತ್ಸಕಲಸಮಯಪ್ರಪೂಜ್ಯ ಜಯ
ದಾನವಾಂತಕಮುಖ್ಯಸಕಲದೇವೇಜ್ಯ ಜಯ

ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾರಂಭಸಂತತಾರಾಧ್ಯ ಜಯ
ಶಾಶ್ವತೈಶ್ವರ್ಯಮಂತ್ರಾಕ್ಷರೋಪಾಸ್ಯ ಜಯ

ಯಾಗಾದಿಸರ್ವಕರ್ಮಾರಂಭಮುಖ್ಯ ಜಯ
ಯೋಗಫಲಸಿದ್ಧಿಕಾರಣ ನಿತ್ಯಸೌಖ್ಯ ಜಯ

ಸಮರಧರಣೀವೈರಿ ವಿಜಯಸ್ವರೂಪ ಜಯ
ಕಮಳಾಸನಾದಿ ಸುರಹೃದಯಪ್ರದೀಪ ಜಯ

ಯಕ್ಷಕರ್ದಮಗಂಧಲಿಪ್ತ ಸರ್ವಾಂಗ ಜಯ
ದಕ್ಷದುರ್ಧರಮಖೋದ್ಯೋಗಕೃತಭಂಗ ಜಯ

ಸಂತತ ಮನಃಪೂರ್ವಭಕ್ತಿಸಂತುಷ್ಟ ಜಯ
ಶಾಂತರಸಮೂರ್ತಿ ಪುರವರಸನ್ನಿವಿಷ್ಟ ಜಯ

ದಿವಿಜಸಮುದಯವಂದ್ಯ ಶಂಕರಕುಮಾರ ಜಯ
ನವಶಕ್ತಿಸತ್ಪ್ರಮಥ ದಿಗಧಿಪಾಧಾರ ಜಯ

ದುರಿತತರುಮೂಲಖಂಡನ ಘನಕುಠಾರ ಜಯ
ಗಿರಿಜಾ ಮನೋಹರ್ಷಕಾರಣಾಕಾರ ಜಯ

ಶೇಷೋರಗಪ್ರತಿಮದೀರ್ಘಶುಂಡಾಗ್ರ ಜಯ
ಭೀಷಣಮದದ್ವಿರದವದನಸಮುದಗ್ರ ಜಯ

ಪರಶುಧರ ಗಣಪತಿ ವಿನಾಯಕ ಗಜಾಸ್ಯ ಜಯ
ಪುರುಹರತನೂಜ ವೃಷರಥ ಲೋಕವಶ್ಯ ಜಯ

ಸುಮುಖ ಲಂಬೋದರ ಭುಜಂಗಕಟಿಸೂತ್ರ ಜಯ
ವಿಮಳಯೋಗಸ್ಥಿತಮುನಿಸ್ತೋತ್ರಪಾತ್ರ ಜಯ

ವಿಶದೈಕದಂತ ಸೃಣಿಹಸ್ತ ವಿಘ್ನೇಶ ಜಯ
ಶಶಿಮೌಲಿಪುತ್ರ ಹೇರಂಬ ರಿಪುನಾಶ ಜಯ

ಸಿಂಧೂರಶೋಭಿತಮಹತ್ಕುಂಭಕೂಟ ಜಯ
ಸೌಂದರ್ಯರಕ್ತಚಂದನಯುತ ಲಲಾಟ ಜಯ

ಪ್ರತ್ಯೂಹಪಟಲಪರ್ವತಕುಲಿಶದಂಡ ಜಯ
ನಿತ್ಯವರದಾಹ್ವಯ ಲಸದ್ವಕ್ರತುಂಡ ಜಯ

ಶಕ್ತಿಗಣಪತಿ ಮಹಾಗಣಪತಿ ಗಣೇಶ ಜಯ
ಭುಕ್ತಿಮುಕ್ತಿಪ್ರದಕರಾಗ್ರ ವರತೋಷ ಜಯ

ಕಟಕ ಕೇಯೂರ ಕಂಕಣ ಮಣಿಕಿರೀಟ ಜಯ
ಕುಟಿಲಲಂಬಿತ ಕಿಂಕಿಣೀನಾದಕೋಟಿ ಜಯ

ಮಣಿಪದಕನವಹಾರ ಮುದ್ರಿಕಾಯುಕ್ತ ಜಯ
ಪ್ರಣತನಿಜಚರಣವರಶರಣಾನುರಕ್ತ ಜಯ

ಶಂಕರ ಸರೋಜಾಕ್ಷ ಪರಮೇಷ್ಠಿಮೂರ್ತಿ ಜಯ
ಪಂಕರುಹಸಖ ಕುಮುದಸಖ ಮಧ್ಯವರ್ತಿ ಜಯ

ಮದಜಲಘನಾಸಾರನವತಾರಮೋಘ ಜಯ
ಸದಮಳಮಹಾಸಿದ್ಧಿವರಕರಾಮೋಘ ಜಯ

ಪದವಿನತಜಗದಭಿಷ್ಟಾರ್ಥಫಲದಾಯಿ ಜಯ
ತ್ರಿದಿವಲೋಕೇಶ್ವರಸ್ತುತ ವರಸ್ಥಾಯಿ ಜಯ

ಸುರಪಶಶಿಯಮನಿರುತಿವರುಣನತಚರಣ ಜಯ
ಮರುದಭವಸಖರುದ್ರಪದಸಮುದ್ಧರಣ ಜಯ

ನೃತ್ಯವಾತೋದ್ಯಸಂಗೀತಸಂಪ್ರೀತ ಜಯ
ಚಿತ್ತಸಂಭವಮಥನಹೃದಯಸಂಜಾತ ಜಯ

ವೇದವೇದಾಂತತತ್ತ್ವಾಗಮೋಕ್ತೈಕ ಜಯ
ನಾದಬಿಂದುಕಳಾಪ್ರಸಿದ್ಧಪ್ರವೇಕ ಜಯ

ಸಪ್ತಕೋಟಿಮಹಾದಿಮಂತ್ರಮಯಮೂರ್ತಿ ಜಯ
ತಪ್ತಕಾಂಚನಮಣಿವಿಭೂಷಣಸ್ಫೂರ್ತಿ ಜಯ

ಮಧುರತರಪಕ್ವಫಲಕಬಳಪುಷ್ಟಾಂಗ ಜಯ
ಮಧುಗುಡಕ್ಷೀರಾನ್ನಪರ್ಯಾಪ್ತಸಂಗ ಜಯ

ಪೂರ್ಣಶಶಿಕೋಟಿಸದೃಶಸ್ಫೀತದೇಹ ಜಯ
ವರ್ಣಿತಸುಗಂಧಮಯದಾನಪ್ರವಾಹ ಜಯ

ಶರಣಜನವಿಘ್ನಸಂಕುಳವಿಪಿನದಹನ ಜಯ
ಶರಣಜನಗೃಹಮಧ್ಯಸುರವಿಟಪಿಗಹನ ಜಯ

ಶರಣಜನಸಂತಾಪಬಹುವಿಘ್ನಭಂಗ ಜಯ
ಶರಣಜನಹೃದಯ ಜಿಹ್ವಾನೃತ್ಯರಂಗ ಜಯ

ವಿಜಯಯಾತ್ರಾಮುಖಸ್ಮರಣಪ್ರಸನ್ನ ಜಯ
ಸುಜನಸಂತರ್ಪಿತಮಹಾರ್ಥಸಂಪನ್ನ ಜಯ

ಸುರದನುಜಮನುಜಕಿನ್ನರಲೋಕನಾಥ ಜಯ
ಪರಮಕರುಣಾಂಬುಧಿಯಭಂಗಗಣನಾಥ ಜಯ ೨೩೨

ಜಯ ಸಕಲವಿಘ್ನನಾಯಕ
ಜಯ ಪರಶುವಿಷಾಣಸೃಣಿಸುಮೋದಕಹಸ್ತಾ
ಜಯ ಶಂಕರಾತ್ಮಸಂಭವ
ಜಯ ಜಯ ಗಣಪತಿಯಭಂಗ ಸಿದ್ಧಿಗಣೇಶಾ ೨೩೩

ವ|| ಅಂತು ವಿನಾಯಕಸ್ತೋತ್ರಮಂ ಮಾಡಿ

ವಿಭವಂ ಕೈಮಿಗೆ ಚಾತುರಂಗಸಹಿತಂ ಪ್ರಸ್ಥಾನಮಂ ಮಾಡಿ ಚಿ
ತ್ರಭವಪ್ರೋಜ್ಜ್ವಲಮೂರ್ತಿ ನೈಷಧನೃಪಂ ಪೋಗುತ್ತಿರಲ್ ಮುಂದೆ ಸಂ
ಶುಭವಪ್ಪೊಳ್‌ಶಕುನಂಗಳಾಗೆ ಮನದೊಳ್ ಸಂತೋಷಮುರ್ಬಲ್ ಕರಂ
ರಭಸಂಬೆತ್ತು ವಿದರ್ಭದೇಶಪಥಮಂ ಮುಂಕೊಂಡನುತ್ಸಾಹದಿಂ ೨೩೪

ವ|| ಅನ್ನೆಗಮುತ್ತಲ್
ಪುರದವರೆಲ್ಲರುಂ ಧ್ವಜಪತಾಕೆಗಳಿಂ ನವರತ್ನತೋರಣೋ
ತ್ಕರದಿನನೇಕಹೇಮಕಳಸಂಗಳಿನೊಪ್ಪುವ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಮಂ
ದಿರವನತೀವ ಚಿತ್ರಮೆನೆ ಶೋಭಿಸುಗೆಂದು ನೃಪಾಲಕಂ ಸ್ವಯಂ
ವರಶುಭವಾರ್ತೆಯುತ್ಸವದ ಡಂಗುರವಂ ಪುರದೊಳ್ ನಿಮಿರ್ಚಿದಂ ೨೩೫

ದನುಯಂತೀವನಿತಾಸ್ವಯಂವರಮನುಪೂರ್ವಂ ಬೇಗದಿಂ ಭೂಪರ
ಶ್ರಮದಿಂ ಬನ್ನಿಮೆನುತ್ತ ಕುಂಡಿನಪುರಂ ಕಯ್ಯೆತ್ತಿ ಚೀನಾಂಬರಾ
ಗ್ರಿಮದಿಂ ಬೀಸಿ ನಿರಂತರಂ ಕರೆನವೊಲ್ ಪಂಚಧ್ವಜಂ ವೈಜಯಂ
ತಿ ಮನಃಕೌತುಕವಪ್ಪಿನಂ ಸೊಗಯಿಕುಂ ಸೋಮಾರ್ಕಸದ್ವೀಥಿಯೊಳ್ ೨೩೬

ವ|| ಅಲ್ಲಿ
ಪ್ರಕಟಹಿಮೋಪಲಸ್ಫಟಿಕಕುಟ್ಟಿಮಭಿತ್ತಿಗಳಿಂ ಸಮಗ್ರಹಾ
ಟಕಕಳಧೌತಪಟ್ಟಿಕೆಗಳಾಯತದಿಂ ನವರತ್ನಬದ್ಧವೇ
ದಿಕೆಗಳಿನಗ್ರವಜ್ರಮಣಿಯೊಪ್ಪುವ ಕಂಭದಿನಚ್ಛದಂತಪು
ತ್ರಿಕೆಗಳಿನೋಜೆ ನೂರ್ಮಡಿಸೆ ರಂಜಿಸಿದತ್ತು ವಿವಾಹಮಂಟಪಂ ೨೩೭

ನಾನಾಚಿತ್ರವಿತಾನದಿಂ ನವಗವಾಕ್ಷಪ್ರಾಂತವೈಡೂರ್ಯಸೋ
ಪಾನಶ್ರೇಣಿಗಳಂ ಕದಂಬಮಣಿಮಾಲಾಲಂಬಲಂಬೂಷದಿಂ
ಪೀನೋತ್ತುಂಗಮೃಗೇಂದ್ರಪೀಠದಿನಿಳಾನೇತ್ರೋತ್ಸವಂ ಲೋಕಚಿ
ತ್ತಾನಂದಂ ನಿಮಿರ್ವಂತು ಶೋಭೆವಡೆದತ್ತುದ್ವಾಹಗೇಹಾಂತರಂ ೨೩೮

ಭೃಂಗಾರವನೆಯ ಭೋಗಂ
ಮಂಗಳಕಳಶಂ ಸಮಗ್ರನಾನಾ ನವಧಾ
ನ್ಯಂಗಳ ರಾಶಿ ಸಮಸ್ತರ
ಕಂಗೆಸೆಯಲ್ ಮೆಱೆದುದಾ ಸ್ವಯಂವರಗೇಹಂ ೨೩೯

ಮಣಿಕನಕತೋರಣಂ ದ
ರ್ಪಣತೋರಣಮಖಿಳವಿಮಳಚಿತ್ರಾಂಬರತೋ
ರಣಮುಜ್ಜ್ವಲಪಲ್ಲವತೋ
ರಣಮಲರ್ಗಳ ತೋರಣಂ ಕರಂ ರಂಜಿಸುಗುಂ ೨೪೦

ಬಂದ ನೃಪಾಲಕರ್ ಸುಖದಿನಿರ್ಪಿನಮೊಪ್ಪುವ ರಾಜಯೋಗ್ಯಸ
ನ್ಮಂದಿರಮಂ ಸುವರ್ಣಕಳಶಸ್ಥಗಿತಂಗಳನಂತಮಂ ಮನಂ
ಬಂದ ಪದಾರ್ಥಮಂ ಮಿಗೆ ವಿದರ್ಭನೃಪಂ ಸಮಕಟ್ಟಿ ಕಲ್ಪಭೂ
ಜಂ ದೊರೆಯೆಂಬಿನಂ ಸಹಜವೈಭವನುಂ ಮೆಱೆದಂ ನಿರಂತರಂ ೨೪೧

ವ|| ಆ ಸಮಯದೊಳ್
ಸಕಲದಿಗಂತದುರ್ವಿಪ[1]ರು[1] ತಿಂತಿಣಿಯೋಲೆಗಳಿಂ ಸ್ವಯಂವರ
ಪ್ರಕಟಿತವಾರ್ತೆಯಂ ತಿಳಿದದೊರ್ವರನೊರ್ವರಗಲ್ದು ಮುಂಚುವು
ತ್ಸುಕಗತಿಯಿಂ ಸಮಸ್ತಬಲಸಂಗ್ರಹದಿಂ ಪೊಱಮಟ್ಟು ಬಂದು ಕೌ
ತುಕಮಯವಾದ ಕೌಂಡಿನಪುರಾಂತರದೊಳ್ ನೆಲಸಿರ್ದರಬ್ಬರಿಯಿಂ ೨೪೨

ವ್ಯಾಳಗಜಂಗಳಂ ಕೆಲಬರುದ್ಧತವಾಜಿಗಳಂ ಕೆಲಂಬರಾಂ
ದೋಳಿಕೆಯಂ ಪಲಂಬರರೆಬರ್ ನವರತ್ನರಥಂಗಳಂ ಸಮು
ತ್ತಾಳದೊಳೇಱಿ ಶೀಘ್ರಗತಿಯಿಂ ಪೆಸರ್ವೆತ್ತ ವಿದರ್ಭದೇಶಭೂ
ಪಾಳಿಯೆನಿಪ್ಪ ಕುಂಡಿನಪುರಾಂತರನೊಳ್ ನೆಲಸಿರ್ದರುರ್ವಿಪರ್ ೨೪೩

ಕುಮುದಂ ಲೋಚನನಂಬುಜಂ ನಗೆಮೊಗಂ ಕೋಕಂ ಕುಚಂ ಸೋನ್ಮದ
ಭ್ರಮರಂ ಕುಂತಳಮಂಬು[2]ಶೂಕ[2]ಲಿಕೆ ತದ್ವೇಣೀಭರಂ ನಿರ್ಮಲೋ
ತ್ತಮವಾರಿಪ್ಲವವಾತ್ಮಯೌವನರಸಂ ಚೆಲ್ವಾಗಿ ಪೆರ್ಚಿರ್ದ ತ
ದ್ದಮಯಂತೀಕಮಳಾಕರಕ್ಕೆಳಸದೇ ತದ್ರಾಜಹಂಸವ್ರಜಂ ೨೪೪

ಮಕರತರಕ್ಷುಸಿಂಹಗಜಸೂಕರಭೈರವಸರ್ಪಪುಷ್ಪಸಾ
ಯಕವೃಷಭೇಂದ್ರತಾರ್ಕ್ಷ್ಯಶಶಿಭಾನುನಿಶಾಚರಖಡ್ಗಚಿಹ್ನಕೌ
ತುಕವೆಸೆಯಲ್ ಮಹಾಧ್ವಜಪತಾಕೆಗಳೊಪ್ಪುವನೇಕದೇಶನಾ
ಯಕರತಿವೇಗದಿಂ ಬರೆ ಕರಂ ಸೊಗಸಿತ್ತುಬಲಾಸ್ವಯಂವರಂ ೨೪೫

ವ|| ಆ ಸಮಯದೊಳ್
ಅತಿಶಯದ ಲೋಕಯಾತ್ರಾ
ಗತಿಯಿಂ ನಾರದಮುನೀಶ್ವರಂ ತದ್ವಾರ್ತಾ

---

[1] ರ (ಸೂ) [2] ಶೈವ (ಸೂ)

ಸ್ಥಿತಿಯನಱಿದ [ಸುರ] ಲೋಕ
ಕ್ಷಿತಿಮುದದಿಂ [ಕೊಡೆ] ಪೋದನುತ್ಸುಕದಿಂದಂ ೨೪೬

ಸುಲಲಿತದೇಹದೀಪ್ತಿ ರವಿಯಂ ಮಿಗಲಿಟ್ಟ ವಿಭೂತಿ ಮೌಂಜಿ ಮೇ
ಖಲೆಯುಪವೀತವಾಯತಜಟಾವಳಿ ಕೋಮಳಪಾದುಕಂ ಸಮು
ಜ್ವಲಮಹತೀವಿಪಂಚಿ ತನಗೊಪ್ಪುವ ದಿವ್ಯಮುನೀಂದ್ರನಾರದಂ
ಕಲಹವಿನೋದಿ ಪೊಕ್ಕನನುರಾಗದಿನಿಂದ್ರಸಭಾಂತರಾಳಮಂ ೨೪೭

ವ|| ಆಗಳ್

ನಯನಸಹಸ್ರಕಾಂತಿ ಸುರಕಾಂತೆಯರ್ಗುಜ್ಜ್ವಲಹಾರಶೋಭೆಯಂ
ನಿಯಮಿಸೆ ವಜ್ರಕಾಂತಿ ಸುರಲೋಕದ ಮೆಯ್ವೆಳಗಂ ತೆರಳ್ಚೆ ಮೌ
ಳಿಯ ಮುಕುಟಪ್ರಭಾಪಟಳವೆಣ್ದೆಸೆಯಂ ಬೆಳಗಲ್ಕೆ ದೇಹರ
ಶ್ಮಿಯಿನಮರೇಂದ್ರನಿರ್ದನಮರಪ್ರಕೃತಿಸ್ತುತಿ ಪ್ರೋನ್ಮಲಾವಗಂ ೨೪೮

ವ|| ಅಂತಿರ್ದ ದಿವಿಜಪತಿ ನಾರದನಂ ಕಂಡು

ವಿಮಳಾರ್ಘ್ಯಪಾದ್ಯನಿಖಿಳಾ
ಚಮನೀಯಾನಂತರಂ ಸುರಪ್ರತಿ ನಿನ್ನಾ
ಗಮನಂ ಕೌತುಕವೆಂದೊ
ಲ್ದಮರೇಂದ್ರಂ ಮತ್ತೆ ಯತಿಪತಿಯೊಳಿಂತೆಂದಂ ೨೪೯

ಯತಿಪತಿಯೆ ಲೋಕವಾರ್ತಾ
ಸ್ಥಿತಿಯೇನೆಂದೊಡೆ ಸುರೇಂದ್ರ ಕೇಳ್ ಸುರನಿಕರ
ಶ್ರುತಿಪೂರವೆನಿಪ ವಾರ್ತೆಯ
ನತಿಶಯಮಂ ಪೇೞ್ವೆನೆಂದು ಮುನಿಯಿಂತೆಂದಂ ೨೫೦

ಧರಣಿಯೊಳೊಂದಪೂರ್ವತರವಾರ್ತೆ ವಿದರ್ಭತನೂಜೆ ಲೋಕಸುಂ
ದರಿ ದಮಯಂತಿಯಾಕೆಗೆ ಮನೋಮುದವಪ್ಪಿನೆಗಂ ನಿಜಸ್ವಯಂ
ವರಮೆನಲಾರ್ತು ಕೇಳ್ದು ಸಕಲಾವನಿಯೊಪ್ಪುವ ಭೂಪರೆಯ್ದೆ ಕ
ಪ್ಪರೆ ಮಿಗೆ ಕುಂಡಿನಾಪುರಕೆ ಬಂದುದು ಸಂಪದದೇೞ್ಗೆ ಕೈಮಿಗಲ್ ೨೫೧

ಆಕೆ ನಳನಲ್ಲದುೞಿದರ
ನೇಕಾಂತದೊಳಂ ವಿಚಾರಿಸಳ್ ಪಡೆಮಾತೇ
ನಾಕೆಗೆ ನಳನಲ್ಲದೆ ಭೂ
ಲೋಕದೊಳಧಿಪತಿಗಳಿಲ್ಲವೆಂಬುದು ಪುಸಿಯೇ ೨೫೨

ವ॥ ಎಂಬ ಮಾತಂ ಕೇಳ್ದು
ಅಮರೇಂದ್ರಂ ವಹ್ನಿ ಕಾಲಂ ವರುಣನಿನಿಬರುಂ ಭೂಮಿಯೊಳ್ ಚೆಲ್ವೆಯಪ್ಪಳ್
ದಮಯಂತೀನಾಮಮುಳ್ಳಂಗನೆ ನಳನಧಿಪಂ ಮಿಕ್ಕರೇಬಾಳ್ಚಿತ್ತಯೆಂಬು
ತ್ತಮಸತ್ತ್ವಂ ವ್ಯರ್ಥವಪ್ಪಂತೆಸಗುವೆವೆನುತಂ ಧಾತ್ರಿಗೆಟ್ಟಿಂದು ಚಿತ್ತ
ಭ್ರಮೆಯಿಂ ವೈದರ್ಭಭೂಪಾಲನ ನಗರಿಯ [1]ವ'ರ್ಗಕ್ಕೆ ಮುಂಕೊಂಡರಾಗಳ್ ೨೫೩

ಸುರರೂಪಂ ಮಾಣ್ದಾಗಳ್
ನರರೂಪಂ ತಾಳ್ದಿ ವರಿಸೆ ಬಂದರ್ ನಾಲ್ವರ್
ಸುರಪ ಶಿಖಿ ಕಾಲ ವರುಣರ್
ತರುಣಿಯ ಭದ್ರಸ್ವಯಂವರಕ್ಕನುನಯದಿಂ ೨೫೪

ವ॥ ಅಂತು ಬರ್ಪಾಗಳ್
ಕಾಮನ ರೂಪು ಕೈತವವಿದೇ ನಿಜವೆಂಬವೊಲೂರ್ಜಿತಪ್ರಭಾ
ಕೋಮಳದೇಹನುನ್ನತಭುಜಂ ಕಮನೀಯವಿಶಾಳನೇತ್ರನು
ದ್ದಾಮಪರಾಕ್ರಮಂ ಸಹಜಧೈರ್ಯನನೇಕಶರೀರರಕ್ಷಣಂ
ಭೂಮಿಗೆ ಚೋದ್ಯನೆಂಬ ನಳನಂ ದಿವಿಜರ್ ಮಿಗೆ ಕಂಡರಧ್ವದೊಳ್ ೨೫೫

ವ॥ ಅಂತು ಕಂಡು
ನಳನೀತಂ ತಪ್ಪದತಂಲ್ಲದೊಡವಯವಸಲ್ಲಕ್ಷಣಂ ಮಿಕ್ಕಭೂಪ
ರ್ಗೊಳವೇ ನಾವೀತನಂ ಭೂತಿಯೊಳನವರತಂ ದೂತನಂ ಮಾಳ್ಪೆವೆಂದಾ
ಗಳುದಾತ್ತರ್ ತಮ್ಮ ರೂಪಂ ಪ್ರಕಟಿಸಲೊಡನೆಟ್ಟಿಂದು ತದ್ಭೂಪನಂ ಮೆ
ಯ್ವಳಿಯಿಂ ಮಾತಾಡಿಸುತ್ತೊಯ್ಯನೆ ಸಹಜಶರೀರಂಗಳಂ ತಾಳ್ದಿ ನಿಂದರ್ ೨೫೬

ವ॥ ಅದೆಂತೆನೆ
ಮಕುಟಂ ಕುಂಡಲವಂಗದಂ ಸುರಗಜಂ ವಜ್ರಾಯುಧಂ ರತ್ನಮು
ದ್ರಿಕೆ ನಾನಾಭರಣಂ ಸಹಸ್ರನಯನಂ ದಿವ್ಯಾಂಬರಂ ಕಣ್ಗೆ ಕೌ
ತುಕಮಾಗಲ್ ನವಪಾರಿಜಾತಸುಮನಸ್ಸೌರಭ್ಯಮಾಲಾಗಣಂ
ಪ್ರಕಟಂಬೆತ್ತಿರಲುರ್ವಿಪಂಗೆ ಸುರಪಂ ಶ್ರೀಮೂರ್ತಿಯಂ ತೋಱಿದಂ ೨೫೭

ಧೂಮಪತಾಕೆ ಮುದ್ಗರವತೀವಭಯಂಕರಸಪ್ತಜಿಹ್ವೆಗಳ್
ಕೋಮಳಮೇಷವಾಹನನುದಗ್ರಮುಖತ್ರಯಮೊಪ್ಪೆ ಸಂತತಂ
ಹೇಮನಿಭಾಂಗನಾದನಲನಿಂದ್ರಸಮೀಪದೊಳಿರ್ದನುಗ್ರತೇ
ಜೋಮಯಮೂರ್ತಿ ಭೂಷಣವಿಭೂಷಿತನಾಗಿ ಮನೋನುರಾಗದಿಂ ೨೫೮

[1] ಮಾ(ಸೂ)

ಅಸಿತತನು ಕಾಲದಂಡಂ
ಮಿಸುಗುವ ಮಹಿಷಾಧಿಪತಿಯ ವಾಹನವತಿಸಾ
ಹಸವೊಪ್ಪುವಂತಕಂ ತ
ನ್ನಸದೃಶಮೂರ್ತಿಯನಲಂಪಿನಿಂ ತೋಱಿಸಿದಂ ೨೫

ಪುರುಮಿಾನವಾಹನಂ ನಿ
ಷ್ಠುರಪಾಶಂ ವಿಮಳದೇಹವೊಪ್ಪುವ ವರುಣಂ
ಸುರಚಿರ ಮೂರ್ತಿಯೊಳಿರ್ದಂ
ಧರಣೀಶಂ ಬೆಱಗುವುತ್ತು ನೋೞ್ಪನ್ನೆವರಂ ೨೬೦

ವ|| ಅಂತಿರ್ದರಂ ನಳಂ ಕಂಡು

ಅಮರೇಂದ್ರಾಗ್ನಿಯಮಾಂಬುಪ
ನಿಮಗೇನಂ ಮಾೞ್ಪೆನೆಂದು ನರಪತಿ ಕೇಳಲ್
ಕ್ರಮದಿಂ ನೀನೆಮಗೊಂದು
ತ್ತಮಕಾರ್ಯವನೆಸಗು ಕೇಳದಂ ಭೂಪಾಲಾ ೨೬೧

ನಿನ್ನ ಪರೋಪಕಾರಗುಣಮಂ ನಯಮಾರ್ಗವನತ್ಯುದಾರಸಂ
ಪನ್ನತೆಯಂ ಮದೀಯಸುರಲೋಕದೊಳದ್ಭುತವಾಗಿ ಕೇಳ್ದು ಸ
ತ್ಸನ್ನಿಧಿಗಿಂದು ಬಂದೆವೆಮಗುತ್ತಮವಾದ ಪದಾರ್ಥವೊಂದನೀ
ವುನ್ನತಕಾರ್ಯಮಂ ನೆನೆವುದೆಂದಮರರ್ ನುಡಿದರ್ ನೃಪಾಲನೊಳ್ ೨೬೨

ವ|| ಅದಾವುದೆನೆ

ವನಿತಾಲೋಕದೊಳತ್ಯಪೂರ್ವಮೆನಿಸಲ್ ಸಾರ್ದಿರ್ದ ವೈದರ್ಭನಂ
ದನೆಯೆಂಬಳ್ ದಮಯಂತಿಯಾಕೆಯನಲಂಪಿಂದಿತ್ತು ಮತ್ಪ್ರೇಮವ
ರ್ಧನಮಂ ಮಾೞ್ಪುದು ನೀನೆನುತ್ತ ದಿವಿಜರ್ ಪೇೞಲ್ಕೆ ನಕ್ಕಂ ನೃಪಾ
ಲನದೆನ್ನಿಚ್ಛೆಯೆ ಲೋಕರತ್ನವನದಂ ತಾನೀಯಲೇಂ ಬಕ್ಕುಮೇ ೨೬೩

ವ|| ಅದಕ್ಕಮರ್ತ್ಯರ್ ತಮ್ಮೊಳ್
ಶಾತೋದರಿ ಬಯಸುವ ನಳ
ನೀತಂ ತಾಂ ದೂತನಾಗಿ ಪೋದೊಡೆ ತತ್ಕಾಂ
ತಾತತಿಯಿವನೆಲ್ಲಿಯುನೆಂ
ದೇತೆಱದಿಂ ನೀಚನಾಗಿಪರ್ ನಸುನಗುತಂ ೨೬೪

ಆದೊಡೆಮಗೊಂದು ಕಾರ್ಯ ಮ
ಹೋದಯಮಂ ಮಾಳ್ಪುದಾಕೆಯೆಮ್ಮಂ ವರಿಪಂ
ತಾದರದಿಂ ನೀಂ ಪೋಗಿ ಮ
ನೋದುರ್ಘಟಕಾರ್ಯವೆನ್ನದೆಲೆ ಭೂಪಾಲಾ ೨೬೫

ಅದನೇಗೆಯ್ದಪನಿಪನಾಂ
ಸುದತಿಯನೀಕ್ಷಿಸುವುಪಾಯವೆಂತೆನಲವಳ
ಲ್ಲದೆ ಮಿಕ್ಕ ಪುರುಷತತಿ ಕಾ
ಣದ ವಿದ್ಯೆಯನಿತ್ತೆವೆಂದು ಕಳುಪಿದರಾಗಳ್ ೨೬೬

ಆ ನೃಪನಱಿಯದ ತೆಱದಿಂ
ಮಾನಿನಿಯೊರ್ವಳನತೀವಸೂಕ್ಷ್ಮಾಕೃತಿಯಿಂ
ನೀನೊಡನಿರೆಂದು ಕಳುಪಿದ
ನೇನಂ ಪೇೞ್ದಪ್ಪನೆಂದು ದಿವಿಜಾಧೀಶಂ ೨೬೭

ಭಾವಿಸಿ ತನ್ನ ದೇಹಸುಖವೇತಱದೆಂದು ಪರೋಪಕಾರವಂ
ಕೋವಿದವೃತ್ತಿಯಿಂದೆಸಗದಿರ್ಪನ ಜೀವನ[1]ವೇಕೆ[1] ಬಂದವರ್
ಕೇವಳಮಲ್ತು ನಾಲ್ವರವರೆಂದುದ ಗೆಯ್ದಪೆನೆಂದು ಭೂಭುಜಂ
ಭಾವಕಿ ಭೀಮನಂದನೆಯ ತಾಣಮನೊರ್ವನೆ ಕೂರ್ಮೆಗೆಯ್ದಿದಂ ೨೬೮

ನಯನಪ್ರೀತಿಯನಪ್ಪುಗೆಯ್ವ ತನುವಂ ಪ್ರಾಣಾನಿಳಂ ಪೊಕ್ಕು ಚೇ
ಷ್ಟೆಯನೀವಂತವನೀಶ್ವರಂ ಪುರುಷರಾರುಂ ಕಾಣದಂತಂಗನಾ
ಚಯವಿರ್ದಲ್ಲಿಗೆ ಭೋಂಕನೆಯ್ದಿ ವಿಲಸತ್ತೇಜೋಮಯಂ ಪದ್ಮಿನೀ
ಪ್ರಿಯನೆಂಬೊಂದುಂ ವಿಳಾಸದಿಂ ನೆಲಸಿದಂ ಶೃಂಗಾರರಂಗಸ್ಥಳಂ ೨೬೯

ದಮಯಂತೀವಿರಹಪ್ರಶಾಂತಿಗೆ ಮೃಣಾಳಂ ತಾಳವೃಂತಂ ಕನ
ತ್ಕಮಳಂ ಕೋಮಳಪಲ್ಲವಾಸ್ತರಣಮಂಭಃಕುಂಭವಾಮೋದನಿ
ರ್ಗಮ ಮಾಲಾವಳಿ ತೀವಿ ಕಣ್ಗೆ ಸೊಗಸಿರ್ಪಂತಃಪುರಂ ಚಿತ್ರಜಾ
ತಮನಃಕೌತುಕಮಾಗಿರಲ್ ನಳನೃಪಂ ಕಂಡಂ ಕಥಾಶ್ಚರ್ಯಮಂ ೨೭೦

ರವಿಬಿಂಬದ್ಯುತಿ ಮೂರ್ತಿವೆತ್ತ ತೆಱದಿಂ ತೇಜೋಮಯಂ ಪೂರ್ಣಪ್ರೈ
ಭವನುತ್ಕೀರ್ಣಪರೋಪಕಾರನಿರತಂ ಕಾರುಣ್ಯವಾರಾಶಿ ಭೂ
ಭುವನೈಕಪ್ರಭು ಮಂಗಲಾಂಗಜನಿಭಂ ಸೌಭಾಗ್ಯಸಂಕ್ರಂದನಂ
ಯುವರಾಜಂ ದಮಯಂತಿಕಾಂತೆಯಿದಿರೊಳ್ ನಿಂದಿರ್ದನಂದಾಕ್ಷಣಂ ೨೭೧

[1] ವೆನೆ

ವಿರಹವಿಷಾದವಗ್ಗಲಿಸೆ ಕಂದಿದ ಮೆಯ್ ಕುಸುಮಾಸ್ತ್ರತಾಪದಿಂ
ಕೊರಗಿದ ವಕ್ತ್ರಪದ್ಮಮಧಿನಾಥನ ಕಾಂಕ್ಷೆಯಿನಾದ ಚಿಂತೆಯಾ
ವರಿಸಿದ ಚಿತ್ತಮೊಪ್ಪುವರುಣಾಧರೆ ನೀರಜನೇತ್ರೆ ಸತ್ಪಯೋ
ಧರೆ ದಮಯಂತಿ ರೂಪವತಿ ಭೋಂಕನೆ ಕಂಡಳಿಳಾಧಿನಾಥನಂ ೨೭೨

ನೃಪನಂ ಭೋಂಕನೆ ಕಂಡು ಕಾಂತೆ ಕುಚದೊಳ್ ಸಂವ್ಯಾನಮಂ ಸೈತು ಸಾ
ರ್ಚಿ ಪದಂ ಕಂಪಿಸಲೆರ್ದು ನಿಂದು ವಿನಮುಲ್ಲಜ್ಜಾಂಗಿ ವಾರಾಂಗನಾ
ಲಪನಾಲೋಕನದಿಂ ಸುಖಾಸನಮನೀಯಲ್ ಪೇಳ್ದು ಮೇಲ್ನೋಟದಿಂ
ದುಪಚಾರಂಗಳನೆಲ್ಲಮಂ ಮಱೆದು ಚಿತ್ರಾಕಾರಮಂ ತಾಳ್ದಿದಳ್ ೨೭೩

ಎತ್ತಣ ಭೀತಿಯೆಂಬಯಿಡೆಗೊಳ್ಳದೆ ಕಾವರಿಸುತ್ತಮಿರ್ಪ ಮ
ಚ್ಚಿತ್ತದೊಳೀತನಾತ್ಮಪತಿಯೆಂಬವೊಲಿರ್ದಪುದಾದೊಡಂ ನೃಪಾ
ಲೋತ್ತಮನಿಲ್ಲಿಗೇತೆಱದಿನೆಯ್ತರಲಾದುದು ನಿಮ್ಮ ನಾಮವೇಂ
ಮತ್ತಿನ ಕಾರ್ಯಮಂ ಬೆಸಸಿಮೆಂದುಱೆ ಪೇಳ್ ತರಳಾಯತೇಕ್ಷಣೇ ೨೭೪

ನಳನಲ್ಲದಿತರಪುರುಷರ
ನೊಳಕೊಳ್ಳದು ನೋಡಿ ಮನ್ಮನಂ ಪುಸಿಯೆಂದುಂ
ಸುಳಿಯದು ನೃಪತಿಯ ಬಗೆಯೊಳ್
ತಿಳಿ ನೆಲೆಯಂ ಮತ್ತೆ ಸಂಶಯಕ್ಕೆಡೆಯುಂಟೇ ೨೭೫

ವ॥ ಎನಲೊರ್ವಳ್ ಕಯ್ಗಳಂ ಮುಗಿಂದಿತೆಂದಳ್

ಮನುಜಗಗೋಚರನೆಂತಾ
ದನುನಯದಿಂ ನಿನ್ನ ನಾಮವೇಂ ಕಾರ್ಯಂ ಬಂ
ದನ ಕಾರಣವೇನೆಂಬುದ
ನಿನಿತಂ ಪೇಳ್ ಸುಭಗ ಕರ್ಣಕೌತುಕವಾಗಲ್ ೨೭೬

ನೀನೆಂಬೀ ನಾಮಮೇ ನಾಮದ ನೆಲೆ ಪುರುಷರ್ ಕಾಣದಂತಿರ್ಪ ವಿದ್ಯಾ
ದಾನಂ ದೇವೇಂದ್ರನಿಂದಾಯ್ತೆನಗಮರನರಂ ವಹ್ನಿಕಾಲಾಂಬುಪರ್ ಚಿ
ತ್ತಾನಂದಂಬೆತ್ತು ತಮ್ಮಂ ವರಿಸುವ ಬಗೆಯಿಂ ಕಾಂತೆಯಿರ್ದಲ್ಲಿಗೆನ್ನಂ
ದೀನಾಸ್ಯರ್ ಕೂರ್ಮೆಯಿಂದಟ್ಟಿದರಿದು ಸಹಜಂ ಪದ್ಮಪತ್ರಾಯತಾಕ್ಷೀ ೨೭೭

ಆ ಮಾತಂ ದಮಯಂತಿ ಕೇಳ್ದು ಕರದಿಂ ಕರ್ಣಂಗಳಂ ಮುಚ್ಚಿಕೊಂ
ಡೀ ಮಾತಾಡುವರೇ ಬುಧರ್ ನಳನೃಪಂ ಪ್ರಾಣೇಶ್ವರಂ ಮಿಕ್ಕವರ್
ಕಾಮಾ[1]ರ್ತ[1]ರ್ ಬಯಲಾಸೆಯಂ ತಳೆಯಲೇಕಿನ್ನಾದೊಡಂ ಪೇಳ್ ಮನಃ
ಪ್ರೇಮಂ ಕೆಯ್ಮಿಗೆ ನಿನ್ನ ನಾಮವನೆನುತ್ತಾ ಕಾಂತೆ ಹಿಮ್ಮೆಟ್ಟಿದಳ್ ೨೭೮

[1]ದ(ಸೂ)

ಆದೊಡೆ ನಳನಾಂ ತಪ್ಪದು
ಸಾದರದಿಂ ಕೇಳ್ ಸರೋಜಮುಖಿ ದಿವಿಜರ್ ಚೆ
ಲ್ವಾದ ದಮಯಂತಿ ತಮಗಿಂ
ದಾದಪಳೆನೆ ಮಾಳ್ಪುದೆಂದು ಕಳುಪಲ್ ಬಂದೆಂ ೨೭೯

ಎನಲೊಡಮಂಗಕಾಂತಿ ತನಿವೆರ್ಚೆ ಮುಖಾಬ್ಜಮರಲ್ದು ಸಮ್ಮದಂ
ನನೆಕೊನೆವೋಗಿ ರೋಮಪುಳಕಾವಳಿಯುರ್ಬೆ ಬೆಮರ್ತುರ್ಕ ಕರ್ಕಶ
ಸ್ತನಕಳಶಕ್ಕೆ ಸಾರ್ಚಿದ ಸೆಱಂಗು ಸಡಿಲ್ದು ಮನೋನುರಾಗದಿಂ
ವನಿತೆಯ ಮೂರ್ತಿ ನೂತ್ನವೆನಿಸಿತ್ತು ಮನೋಭವನಂಜಿ ಬೆಂಬುಗಲ್ ೨೮೦

ವ॥ ಅನಂತರಂ

ಆನೊಲ್ದು ಬಂದ ಕಾರ್ಯಮ
ನೇನೆಂದಪೆ ಕಾಂತೆಯೆಂದು ನರಪತಿ ಕೇಳ
ಲ್ಕಾನಮ್ರನುತ್ತರಂಗುಡು
ಭೂನಾಥಂಗೆಂದದೊರ್ವಳಂ ನಿಯಮಿಸಿದಳ್ ೨೮೧

ಕೆಳದಿಯದೊರ್ವಳ್ ನಿಜಕರ
ತಳಮಂ ಮುಗಿದವನಿಪಾಲ ಕಾರ್ಯದ ತೆಱನಂ
ತಿಳಿವಂತು ಪೇೞ್ವೆನಲ್ ಕೋ
ಮಳೆ ಕೇಳೆಂದಾಕೆಗಾತನಂದಿಂತೆಂದಂ ೨೮೨

ಸುರತತಿ ಸೇನೆ ರಂಭೆ ನಿಜವಾರವಿಳಾಸಿನಿ ವಜ್ರಮಾಯುಧಂ
ಸುರಕರಿ ವಾಹನಂ ಶಚಿ ಮನೋರಮೆ ಮೂರ್ತಿಸಹಸ್ರಲೋಚನಂ
ಸುರಪತಿಗಾತನಂ ವರಿಸಿ ನಿರ್ಜರಭೋಗವನೊಲ್ಲದನ್ಯರಂ
ವರಿಸಲದೇಕೆ ಮಾನವತಿಯಂತರವಾವುದಮರ್ತ್ಯಮರ್ತ್ಯರೊಳ್ ೨೮೩

ಮುನಿದೊಡೆ ಭುವನತ್ರಯಮಂ
ತೆನೆಯಂ ಪೊಸೆವಂತು ಪೊಸೆವ ಸತ್ತ್ವಸಮಗ್ರಂ
ದಿನಕರಪುತ್ರಂ ಮಹಿಷಾ
ಸನನಾತನನೇಕೆ ವರಿಸಕಬ್ಜದಳಾಕ್ಷೀ ೨೮೪

ಸತತಂ ರುಚಿಯೆನಿಪ ಮಹಾ
ದ್ಭುತಸತ್ತ್ವನನುಗ್ರಮೇಷವಾಹನನಂ ಸ

ನ್ನುತಿವೆತ್ತ ಸಪ್ತಜಿಹ್ವನ
ನತಿಬಳನಂ ವರಿಸಳೇಕೆ ಧೂಮಧ್ವಜನಂ ೨೮೫

ಚಲಿಸದೆ ರತ್ನಾಕರದೊಳ್
ನೆಲಸಿದನಂ ಪಾಶಪಾಣಿಯಂ ಪಶ್ಚಿಮದಿ
ಗ್ನಿಲಯನನನಿಮಿಷವಾಹನ
ನೊಲವಿಂದಂ ವರಿಸಳೇಕೆ ಕಮಳದಳಾಕ್ಷೀ ೨೮೬

ವ || ಎಂಬುದುಂ

ನಗೆಯೊಡಲಾತನಂ ಹರಣಗೊಂಬವನಂ ಬಡವಾಗಿ ಪುಟ್ಟುತಂ
ಹೊಗೆಮುಸುಡಾತನಂ ಜಡನನೊಳ್ಳಿದನೆಂಬರೆ ಭೂಪ ಕೂರ್ಮೆಯಿಂ
ಮೃಗಶಿಶುನೇತ್ರೆಗೇಂ ದೊರೆಯವರ್ ವರಿಸಲ್ ನಳನಲ್ಲದನ್ಯರಂ
ಬಗೆವಳೆ ಚಿತ್ತದೊಳ್ ದಿವಿಜಸಂತತಿಯಂ ದಮಯಂತಿ ಸಂತತಂ ೨೮೭

ವ || ಮತ್ತಂ ದಮಯಂತಿ

ಅತಿಶಯವಾಕ್ಯಮೇವುದವರೇ[ಂ ಪಿರಿ] ಯರ್ ಕಡುಕೆಯ್ವ ನಿನ್ನ ಸಂ
ಸ್ತುತಿಗೆ ಕುಲೀನರಲ್ತು ಣಲುಡಲ್ ಪಡೆಯರ್ ಸತತಂ ಸುರಾಲಯ
ಸ್ಥಿತರೆನಗೆಂತು ಭಾವಿಪೊಡೆ ವಲ್ಲಭರಾದಪರುರ್ವರೀಶ ನೀಂ
ಪತಿ ಸತಿಯಾನೆನುತ್ತ ಬಲೆ ಕಯ್ಮುಗಿದೊಯ್ಯನೆ ಮೆಯ್ಯನಿಕ್ಕಿದಳ್ ೨೮೮

ವ || ಎಂದು ಮತ್ತಂ

ಪ್ರಕಟಂ ಸ್ವಯಂವರಂ ಲೌ
ಕಿಕನನ್ವಯಸಕ್ರಮಂ ಪಿತಾಜ್ಞೆ ಸಖಿಪ್ರೀ
ತಿಕರಂ ತಾನಾದುದಱಿಂ
ಸಕಲೋತ್ಸವಮುಂಟಪಕ್ಕೆ ಬರ್ಪುದಿಳೇಶಾ ೨೮೯

ಎಂದು ದಮಯಂತಿ ನೃಪಗಾ
ನಂದದಿ ಕಯ್ಮುಗಿದು ಕಳುಪಲಾತಂ ಮುನ್ನಂ
ಬಂದಂದದಿಂದ ಪೋಗಿ ಪು
ರಂದರನೊಳ್ ಕಾಂತೆ ನುಡಿದ ತೆಱನಂ ಪೇಟ್ದಂ ೨೯೦

ಅದುಮಲ್ಲದಮರನಾಥಂ
ತ್ರಿದಶಾಂಗನೆಯೊರ್ವಳಂ ನೃಪಾಲನ ಬೆನ್ನೊಳ್

VIJAYA EVENING COLLEGE LIBRARY
BANGALORE-4
3936

ಮುದದಿಂದಟ್ಟಿದನವಳಱಿ
ಯದ ತೆಱದಿಂ ಬಂದು ಪೇೞ್ದ ಳಾಕೆಯ ಬಗೆಯಂ ೨೯೧

ನಳನಲ್ಲದನ್ಯರಂ ಕೋ
ಮಳೆ ವರಿಸಳ್ ತನ್ನೃಪಂ ನಿಜಸ್ಥಿತಿಗತಿಯಂ
ತಿಳಿವಂತಿರೆ ಪೇೞ್ದುದುವೇಂ
ನಳಿನಾಕ್ಷಿಗೆ ಭಿನ್ನಭಾಂಡಜಲವಾಯ್ತಾಗಳ್ ೨೯೨

ವ || ಅದಕ್ಕವರ್ ಮೆಚ್ಚಿ

ಮಾನನಿಧಿ ನಳನೃಪಂಗ
ತ್ಯಾನಂದದಿನಮರಪತಿಯಪೂರ್ವಮೆನಲ್ ತೇ
ಜೋನಿಳಯನಶ್ವಹೃದಯ
ಜ್ಞಾನವನಿತ್ತಂ ಗುಣಂಗಳಂ ಪೊಗೞುತ್ತಂ ೨೯೩

ನೆನೆದಾಗಳಗ್ನಿಸಿದ್ಧಿಯ
ನನುನಯದಿಂದಿತ್ತೆನೆಂದು ನಳಭೂಪಾಲಂ
ಗನಲಂ ವರವಂ ಕೊಟ್ಟಂ
ಘನತೇಜೋಮೂರ್ತಿ ನಿಖಿಳಲೋಕೋತ್ಕೃಷ್ಟಂ ೨೯೪

ಸಮರವಿಜಯಂ ನಿತಾಂತಂ
ಸಮುಸಂದಿರ್ಕೆಂದು ನಳನೃಪಾಲಂಗೊಲವಿಂ
ಸಮವರ್ತಿ ವರವನಿತ್ತಂ
ಸಮಸ್ತಲೋ[1]ಕಾಂತಕರ್ತೃ[1] ಭೀಕರಗಾತ್ರಂ ೨೯೫

ಸುಲಲಿತನಿರ್ಮಳಕೋಮಳ
ಜಲಸಿದ್ಧಿಯನಿತ್ತೆನೆಂದು ವರುಣಂ ವರವಂ
ನಳಭೂಪತಿಯೊಳ್ ಸತತಂ
ಸಲಿಸಿದನೊಲವಿಂ ಪ್ರಮೋದವೆಸೆಯಲ್ ನಲವಿಂ ೨೯೬

ವ|| ಅನಂತರಂ

ಸ್ಥಿರಗುಣಶೀಲನಂ ನಳನೃಪಾಲನನಲ್ಲದೆ ಕಾಂತೆ ಕೂರ್ಮೆಯಿಂ
ವರಿಸಳದಕ್ಕುಪಾಯವಿದೆನಲ್ ನಳನಾಕೃತಿಯಂ ನಿರಂತರಂ
ಧರಿಸುವೆವೆಮ್ಮ ಭೇದವಿನಿತಿಲ್ಲದೆ ತನ್ನೃಪನಾತ್ಮಮೂರ್ತಿಯಂ
ಸುರಪತಿವಹ್ನಿಕಾಲವರುಣರ್ ತಳೆದರ್ ಪೆಱಪಿಂಗೆ ಸಂತತಂ ೨೯೭

---

[1] ಕ ಯಿಾತಕರ್ತೃ

ಅಂತು ನಳ[1]ನ[1]ಯ್ವರಾಗಿ ಸ
ಮಂತೆಸೆವ ವಿದರ್ಭನೃಪನ ಪುರದುದ್ಯಾನ
ಪ್ರಾಂತದೊಳಿರ್ದರ್ ಸತತಂ
ಚಿಂತಿಸುತಂ ಸನ್ಮುಹೂರ್ತವಂ ಸಾಧಿಸುತಂ ೨೯೮

ವ|| ಅನ್ನೆಗಂ

ನಾನಾವಾಹನಕೋಟಿಸೇವಕಮಹಾಲಂಕಾರದಿವ್ಯಾಂಬರಾ
ನೂನದ್ರವ್ಯಸಮೇತಮುತ್ತಮಕುಲೋದ್ಭೂತರ್ ಕಳಾಕೋವಿದರ್
ಸಾನಂದಂ ಮಿಗೆ ಕಾಮರಾಜ್ಯವಿಭವಂ ಕಯ್ವಾರ್ಗುಮೆಂದಂಗನಾ
ಧ್ಯಾನಾಧೀನಪರರ್ ಸ್ವಯಂವರಮಹೋತ್ಸಾಹಕ್ಕೆ ಬಂದರ್ ನೃಪರ್ ೨೯೯

ವಾರವಿಳಾಸಿನೀನಿಕರಮಿಕ್ಕುವ ಚಾಮರದಿಂ ಸುರತ್ನಕೋ
ಟೀರಮರೀಚಿಯಿಂ ರುಚಿರಕುಂಡಳಮಂಡಿತಗಂಡದೀಪ್ತಿಯಿಂ
ಹಾರಮಯೂಖದಿಂ ಪದಕಕಾಂತಿಯಿನಿರ್ಮಡಿ ಚೆಲ್ವುವೆತ್ತ ಧಾ
ತ್ರೀರಮಣರ್ ಸ್ವಯಂವರಕೆ ಬಂದರತೀವ ಮನೋನುರಾಗದಿಂ ೩೦೦

ಮತ್ತಮನಂತಮಹೀಶರ್
ಚಿತ್ತಜಸನ್ನಿಭರನೇಕವೈಭವದಿಂದಾ
ಯತ್ತ ಚತುರಂಗಬಲಯುತ
ರುತ್ತಮಕುಲಜರ್ ಸ್ವಯಂವರಕ್ಕೆಯ್ತಂದರ್ ೩೦೧

ಸುಕವಿತತಿ ವೃದ್ಧವೈದ್ಯ
ಪ್ರಕರಂ ಸಾಮುದ್ರಿಕಪ್ರತಾನಂ ಮೌಹೂ
ರ್ತಿಕಸಂಘಂ ಪೌರೋಹಿತ
ನಿಕರಂ ತಮ್ಮೊಡವರಲ್ ನೃಪಾಲರ್ ಬಂದರ್ ೩೦೨

ವ|| ಅಂತು ಬರೆ

ಮಂಗಳವಾದ್ಯದಿಂ ಕಳಸಕ[ನ್ನ]ಡಿಯಿಂ ದ್ವಿಜಮಂತ್ರಘೋಷದಿಂ
ದಂಗನೆಯರ್ಕಳಿಕ್ಕುವ ಸಿತಾಕ್ಷತಸೇಸೆಗಳಿಂದಿದಿರ್ಗೊಳು
ತ್ತಂಗಜರೂಪಸನ್ನಿಭರನುರ್ವಿಪರಂ ಸ್ವಪುರಪ್ರವೇಶಮಂ
ಕಂಗೊಳಿಪಂತು ಮಾಡಿಸಿದನುತ್ಸವದಿಂದೆ ವಿದರ್ಭಭೂಭುಜಂ ೩೦೩

ತರತರದಿಂ ಸಮಸ್ತಧರಣೀಶ್ವರರಂ ನವರತ್ನಹೇಮವಿ
ಷ್ಟರದೊಳನೂನವೈಭವಮುದಂ ಮಿಗಲೊಪ್ಪಿರಲರ್ಘ್ಯಪಾದ್ಯಮಂ

---

1 ರ (ಸೂ)

ನರಪತಿ ಭೀಮನಿತ್ತು ಕುಶಲೋಕ್ತಿಗಳಿಂ ವಿವಿಧೋಪಚಾರದಿಂ
ಪರಿವಿಡಿಯಿಂದ ಮನ್ನಿಸಿದನೇಂ ಕ್ರಮಯುಕ್ತನೊ ತನ್ನೃಪಾಲಕಂ ೨೦೪

ಮುನ್ನವೆ ಶೋಭಾಯುತಸಂ
ಪನ್ನವೆನಲ್ ಮಾಡಿಸಿಟ್ಟ ಮಂದಿರದೊಳ್ ಸೌ
ಖ್ಯೋನ್ನತಿಯಿಂದ ಪಥಶ್ರಮ
ವಂ ನೆಟ್ಟನೆ ಕಳೆಯಿಮೆಂದು ಕಳುಪಿದನವರಂ ೨೦೫

ವ || ಅನಂತರಂ

ನಾಳೆ ಮುಹೂರ್ತವಾದುದರುಣೋದಯಕಾಲದೊಳೊಲ್ದನೇಕಭೂ
ಪಾಲಕಸಂಕುಳಂ ನೆಗಬ್ದಿ ಕಾಲವಿಳಂಬನವಾಗದಂತು ಸಂ
ಕ್ಷಾಳಿತದೇಹರಾಗಿ ನಡೆತಪ್ಪುದು ಮಂಗಳಮಂಟಪಕ್ಕೆನು
ತ್ತೋಳಿಯ ಕೇರಿಕೇರಿಗಳ ಡಂಗುರಮುರ್ವಿದುದಾ ಪುರಾಂತದೊಳ್ ೨೦೬

ಪಾಸಿದ ಪೂಗಳಂತಗಲಿ ತಾರಗೆಗತ್ತಲೆಯಂತೆ ನಿದ್ರೆ ಮು
ನ್ನೋಸರಿಸಲ್ ನೆಗಟ್ದುದಯರಾಗಮುಗುರ್ವಿಸೆ ಕಾಂತಿ ಕೈಮಿಗಲ್
ವಾಸರಕಾಂತಿಯಂ ಪರಿಸಲಂಬರದೊಪ್ಪದಿನಾಂತು ಪೂರ್ವಶೈ
ಲಾಸನದೊಳ್ ಬೆಡಂಗುವಡೆದಂ ದಿನನಾಯಕನಿಂದ್ರದಾಯಕಂ ೨೦೭

ವ || ಆ ಸಮಯದೊಳ್

ಕಳಕಳಮುಣ್ಮೆ ಭೂಷಣಚಯಂ ಮಿಗೆ ಪಲ್ಲಟವಾಗೆ ಹಜ್ಜೆ ಸಂ
ಚಳಿಸೆ ಕರಂಡವಾಹಕರ [1]ಕಯ್ವೊ[1]ಲದಿಂ ಕೆಲರಂದಣಂಗಳಿಂ
ಕೆಲರತಿವೇಗದಿಂದ ಪರಿಯಿಟ್ಟು ಕೆಲರ್ ನಡೆತಂದು ಮಂಟಪ
ಸ್ಥಳದ ವಿಶಿಷ್ಟವಿಷ್ಟರದೊಳಿರ್ದುದು ರಾಜಿತರಾಜಸಂಕುಳಂ ೨೦೮

ಸಕುಟಿಲರಕ್ಷೆ ವಶ್ಯತಿಲಕಂ ಸಕಲೌಷಧಿ ಕಾಮಯಂತ್ರಮು
ದ್ರಿಕೆ ಮದನಾಗ್ನಿ ಮಂತ್ರಿತತಿ ರೋಚನಕುಂಕುಮಗಂಧಸಾರ ಪ
ದ್ಮಕಕನುಲೇಪನಂ ಮಕರಕೇತನ ಮಂಗಳನಾಮಜಾಪ್ಯವಾ
ಸ್ತ್ರಿಕರೆನಿಸಲ್ ಮನಂಗೊಳಿಸಲಿರ್ದುದು ಬಿಂಕದ ರಾಜಸಂಕುಳಂ ೨೦೯

ತೊಡವನಳಂಕೆಗೆಯ್ವ ಜನವಶ್ಯವಿಭೂತಿಯನಿಟ್ಟುಕೊಳ್ವ ಕ
ನ್ನಡಿಗಳನೊಪ್ಪಿ ನೋಟ್ಪಿ ನಿಡುದೋಳ್ಗಳನಂಟ [ಪ ಬಿಟ್ಟ] ಬಾಯ್ಗಳಂ
ಮಿಡುಕಿಪ ಕಾಂತೆ ಬಪ್ಪ ದೆಸೆಯಂ ನಿಸದಂ ನಡೆನೋಡಿ ನೋಡಿ ಕಂ
ಗೆಡುವ ಬಟಲ್ಕೆಯುಜ್ಜುಗದೊಳಿರ್ದುದು ಚಾಪಳಭೂಪಸಂಕುಳಂ ೨೧೦

---

[1] ಕೈಲಾ

ಪಂಚನಳರೆಲ್ಲರಿಂದಂ
ಮುಂಚುವೆನೆಂದು ಸ್ವಯಂವರಾಲಯದ ಲಸ
ತ್ಕಾಂಚನಸಿಂಹಾಸನದೊಳ್
ಸಂಚಲಿಸದೆ ನೆಲಸಿದರ್ ವಿಚಿತ್ರಾಕೃತಿಯಿಂ ೩೧೧

ಕರೆ ದಮಯಂತಿಯಂ ಸಕಲಭೂಪತಿಗಳ್ ನೆರದಿರ್ದಪರ್ ಸ್ವಯಂ
ವರಸದನಕ್ಕೆನುತ್ತ ಖಿಳವಾಂಸಭೂಜನಮುಂ ಪುರೋಹಿತೋ
ತ್ಕರನನೇಕಸದ್ಗುಣಕರಂ [1]ಬ[1]ರೆಯೊಪ್ಪುವ ಸೌವಿದಲ್ಲರಂ
ನರಪತಿಯಟ್ಟಿದಂ ವಿವಿಧಮಂಗಳವಾದ್ಯಸಮೇತವಾಕ್ಷಣಂ ೩೧೨

ವ || ಅಂತು ಕರೆಸೆ

ನವಮಣಿನೂಪುರಂ ರುಚಿರಮೇಖಳೆ ಮುದ್ರಿಕೆ ಹಸ್ತಕಂಕಣಂ
ನವಮಿಗುವಂಗದಂ ವಿಮಳಮೌಕ್ತಿಕಕಂಠಿಕೆ ಕರ್ಣಭೂಷಣಂ
ಯುವತಿಯಿನೊಪ್ಪುಗೆಂದು ಸಕಳಾವಯವಾಭರಣಂಗಳಂ ಸಖೀ
ನಿವಹನಳಂಕೆಗೆಯ್ಸೆ ಸೊಬಗಿಮ್ಮಡಿಸಿತ್ತು ಸರೋಜನೇತ್ರೆಯಾ ೩೧೩

ಸಾರಸುವರ್ಣಕಾಂತಿ ದಮಯಂತಿಯ ಪೂರ್ಣಶರೀರವರ್ಣವಿ
ಸ್ತಾರವನಾನಗಂ ಪಡಯಲೆಂದುಱಿ ಕಾಲ್ವಿಡಿದಿರ್ದ ಮಾಟಿಕ್ಕೆಯಿಂ
ನಾರಿಯ ಕೋಮಳಾಂಘ್ರಿಗಳೊಳುಜ್ಜ್ವಲತೇಜವನಪ್ಪುಗೆಯ್ದು ಮಂ
ಜೀರಕವೇಂ ಮನಂಗೊಳಿಸುತಿರ್ದುವೊ ರತ್ನನಿಕಾಯದೀಪ್ತಿಯಿಂ ೩೧೪

ಲೀಲೆಯಿನಲರ್ಗಣೆಗಳ ಸಂ
ಕೀಲಿಸಿದಂ ಮದನನೆಂಬ ತೆಱದಿಂದಾಗಳ್
ಬಾಲೆಯ ಪದದೊಳ್ ಮೆಱೆದವು
ಕಾಲುಂಗುರವೀರಮುದ್ರಿಕೆಜುಮುಂಟಿಕೆಗಳ್ ೩೧೫

ಮಳಯುಜಶಾಖೆಯುಂದದ ಪುರಂಧ್ರಿಯ ಕೋಮಳ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಮಂ
ಡಳಿಸಿದ ಭೋಗಿಯೋ ನವಘನಾಗಮಲಕ್ಷ್ಮಿಯನೊಪ್ಪಿಸುತ್ತಿದು
ಜ್ಜ್ವಲತರಶಕ್ರಚಾಪಲತೆಯೋ ಎನಿಸಂತಿರೆ ಕಾಂತಿಯಿಂ ತಳ
ತ್ತಳಿಸುವ ಕಾಂಚಿಕಿಂಕಿಣಿಯಳಂಕೆಯೊಳೇಂ ಕರಮೊಪ್ಪುತಿರ್ದುದೋ ೩೧೬

ವಿನುತನವಗ್ರಹವಬಲೆಯೊ
ಳನುಗ್ರಹಂಬಡೆಯಲೆಂದು ಬೊಟ್ಟಿಟ್ಟುದೊ ಪೇ

[1] ನ (ಸೂ)

ಟಿನೆ ರತ್ನಖಚಿತಕಾಂತಿಯಿ
ನನು[1]ದ[1]ಯಮಾಗಿರ್ದವಂಗುಲೀಯಕನಿಕರಂ ೩೧೭

ಸರಸಿರುಹದೊಳಾದಿತ್ಯನ
ಕಿರಣಂ ಸಂಕ್ರಮಿಸುವಂತೆ ದಮಯಂತಿಯ ಸ
ತ್ಕರಸರಸಿಜಮಣಿಬಂಧದೊ
ಳುರುತರವೆನೆ ರತ್ನವಳೆಯವೇನೊಪ್ಪಿದವೋ ೩೧೮

ನಾರಿಯ ನುಣ್ಪುವೆತ್ತ ನಳಿತೋಳ್ಗಳೊಳಿಕ್ಕಿದ ನೂತ್ನರತ್ನ ಕೇ
ಯೂರವಳಂಕೆವೆತ್ತವತಿನಿರ್ಮಳಕೋಮಳ[ವಿಂದು]ಕಾಂತದಿ
ಗ್ವಾರಣದಂತದೊಳ್ ತುಡಿಸಿದುಜ್ಜ್ವಲಸದ್ವಳಯಂಗಳೆಂಬ ವಿ
ಸ್ತಾರವನಪ್ಪುಕೆಯ್ದು ರುಚಿರದ್ಯುತಿ ಪರ್ವೆ ದಿಶಾಂತರಾಳಮಂ ೩೧೯

ಭಾವಿಸೆ ನೀಳ್ದಪಾಂಗರುಚಿ ಸಾರ್ದಿಱಿತಂದುಱಿ ನಾಭಿಕೂಪಮಂ
ತೀವುವುದೆಂಬಿನಂ ಪೃಥುಳತುಂಗಕುಚದ್ವಯಮಧ್ಯದೊಳ್ ಮಯೂ
ಖಾವೃತವಾಗಿ ಸಲ್ಲಲಿತ ನಿಸ್ತುಳಮೌಕ್ತಿಕಹಾರಯಷ್ಟಿ ಶೋ
ಭಾವಹಮಾಯ್ತು ರಾಜಸಭೆಗುತ್ಪಲನೇತ್ರೆ ವಿದರ್ಭಪುತ್ರಿಯಾ ೩೨೦

ಅಸಿಯಳ ಕುಚಕಳಸಂಗ
ಳ್ಗೆ ಸಮಸ್ತರ ದೃಷ್ಟಿ ಹತ್ತೆದಂತಂಗಭವಂ
ಹೊಸ[2]ತಗಡಂ[2] ತೊಡೆದಂದದಿ
ನೆಸೆಗುಂ ಕಸ್ತೂರಿ [3]ವಕ್ತ್ರ[3]ದಲ್ಲಿ ನಿತಾಂತಂ ೩೨೧

ಸದಮಳನೂತ್ನರತ್ನಖಚಿತಸ್ಫುಟವೃತ್ತದಿನೂರ್ಜಿತಪ್ರಭಾ
ಪದಿನುರುಗಂಡಮಂಡಲವನಪ್ಪಿ ಮಹಾಭ್ಯುದಯಪ್ರಸಿದ್ಧಿಯಿಂ
ಸುದತಿಯ ಕರ್ಣಪತ್ರವೆರಡುಂ ಪರಿರಂಭಿಸುತಿರ್ಪುದಾವಗಂ
[ವ]ದನಶಶಿಪ್ರರೋಹರಥಚಕ್ರಯುಗಂಗಳಿವೆಂಬ ಮಾಱ್ಕೆಯಿಂ ೩೨೨

ಸತಿಯ ನೊಸಲರ್ಧಚಂದ್ರಾ
ಕೃತಿಯದಱಿಂ ಪನಿತ ಸುಧೆಯ ಬಿಂದುಗಳೆಂಬಂ
ತತಿಶಯನಯದಿಂ ಪೊಸಮೂ
ಕುತಿ ಮೆಱೆದತ್ತುಜ್ಜ್ವಲಪ್ರಭಾವಸ್ಫುತಿಯಿಂ ೩೨೩

---

[1] ನ (ಸೂ) [2] ತಗ್ದಂ [3] ಪತ್ರ

ಯುವತಿ ನವನಳ ನಿದಾನವ
ನವಳೋಕಿಸಲೆಚ್ಚಿಕೊಂಡ ದಿವ್ಯಾಂಜನದಂ
ತೆ ವಿಳಾಸಂಬೆತ್ತಿರ್ದುದು
ಕುವಳಯದಳಲೋಚನಾಂಜನಂ ರಂಜನದಿಂ ೩೨೪

ನೀಲನವಮೇಘಮಂಡಲ
ದಾಲೋಲತಟಲ್ಲತಾವಿತಾನದ ಸೊಬಗಂ
ಸಾಲಿಡುತಿರ್ದುದು ಸತತಂ
ಬಾಲೆಯ ಸೂಸಕದ ಜೂಳೆಯದ ರುಚಿಜಾಳಂ ೩೨೫

ವ॥ ಅಂತು ಕೈಗೆಯ್ದು

ದೆಸೆಯಂ ಬಾಸಣಿಸುತ್ತಪಾಂಗರುಚಿಯಿಂ ಹಸ್ತಾಗ್ರದಿಂ ಮೇಲುದಂ
ಸಸಿನಂಗೆಯ್ಯುತಮೊಯ್ಯನೊಯ್ಯನಿಡುತಂ ಪಾದಂಗಳಂ ಲಜ್ಜೆಯಿಂ
ನಸು ಬಾಗುತ್ತೆನಗಾತ್ಮನಿಶ್ಚಿತವರಂ ಕೈಸಾರ್ವನೆಂತೆಂದು ಚಿಂ
ತಿಸುತಂ ಮಂಗಳಮಂಟಪಕ್ಕೆ ಸತಿಯೆಯ್ತಂದಳ್ ನಿಜಾನಂದದಿಂ ೩೨೬

ಮನಸಿಜಮೋಹನಾಸ್ತ್ರವಬಲಾಕೃತಿಯಾದುದೊ ಚಂದ್ರಲೇಖೆ ಕಾ
ಮಿನಿಯೆನಿತ್ತೊ ನಿರ್ಮಲಸುಧಾರಸವಂಗನೆಯಾಯ್ತೊ ಮಿಂಚು ಮಾ
ನಿಸಿಯೆನಿಸಿತ್ತೊ ಭೂಮಿಗೆ ರತಿ ತಾನಿೞಿತಂದಳೊ ಪೇೞಿನಲ್ಕೆ ಮೋ
ಹನತರಮೂರ್ತಿಯಂ ತಳೆದು ಭಾವಕಿ ಬಂದಳತೀವಲೀಲೆಯಿಂ ೩೨೭

ಸುದತೀಯೌವನರಾಜ್ಯಮಂ ವಿಭವದಿಂದಾಳ್ವನ್ನನಂ ಭೇದಿಸಲ್
ಮದನಂ ಲಕ್ಷಣಯುಕ್ತಹಸ್ತಿನಿಯನೀಗಳ್ ಸಿಂಗರಂಗೆಯ್ದು ಹ
ಸ್ತದೊಳೀಮಾಲೆಯನಿತ್ತನೋ ದಿಟವೆನಲ್ ಪೇೞ್ಪಿಂಬಿನಂ ಮಂದಯಾ
ನದಿನೆಯ್ತಂದಳಪಾಂಗಕಾಂತಿ ಸೆಣಸಲ್ ಭೂಪಾಲಭೂಷಾರ್ಚಿಯೊಳ್ ೩೨೮

ನಗೆಮೊಗದಿಂ ಸಖೀಜನಮನೀಕ್ಷಿಸುತಂ ನಯದಿಂ ನಿಮಿರ್ದ ಸೆ
ಳ್ವುಗುರ್ಗಳಿನೊಯ್ಯನೊಯ್ಯನಳಕಾಳಿಯನಂಟುತಮುನ್ನತಸ್ತನಂ
ಪೊಗರಿಸೆಯಲ್ ಕದಕ್ಕದಿಸೆ ಮೆಲ್ಲಡಿಯಿಕ್ಕುತಮಾಗಳೆಲ್ಲರ
ಕ್ಷಿಗೆ ಸೊಗಸಂ ತುಳುಂಕುತಮನಳ್ ನಡೆತಂದಳನೂನರಾಗದಿಂ ೩೨೯

ಸತಿ ತಾಂಬೂಲಕರಂಕವಾಹಿನಿಯ ಮುಂಗಯ್ಯೊಳ್ ಕರಂ ತನ್ನ ಪಾ
ಣಿತಳಂ ಶೋಭಿಸೆ ಚಾಮರಂ ಧವಳ ಚಂಚತ್ತಾಳವೃಂತಂ ಸಮಂ

ತು ತಳಂಗೊಂಡೊಡನೆಯ್ತರಲ್ ಮದನರಾಜ್ಯಶ್ರೀಲಸನ್ಮೂರ್ತಿವೆ
[1]ತ್ತಿತೆ[1]ನಲ್ ಭೀಮತನೂಜೆ ಪೊಕ್ಕಳೊಲವಿಂದುದ್ವಾಹಗೇಹಾಂತಮಂ ೨೨೦

ವ|| ಅಂತು ಬಂದಿರ್ಪುದುಂ

ಭಾವಕಿ ಪಾದಪಲ್ಲವದ ಕೆಂಪಿನ ಶೋಭೆಯೊಳೆತ್ತಳೆಂಬ ಮಾ
ತೇವುದನೇಕಪಾರ್ಥಿವಕುಲಕ್ಕನಕೇಶಿವೆರ್ಪೆರ್ಗಳಿಲ್ಲದಿ
ನ್ನಾವನ ನುಣ್ಣೊಸಲ್ಗೆ [ಮುದದಿಂ] ಪದಪಟ್ಟನನೀವಳೆಂದು ನಾ
ನಾವಿಷಯಾಧಿಪರ್ ಪದತಳಂಗಳನೀಕ್ಷಿಸುತಿರ್ದರಾಕೆಯಾ ೨೨೧

[ಯಾ]ವಕರಾಗನುಂ ಪೊರೆದರೇಕೆಯೊ ಮೆಲ್ಲಡಿಗಳ್ಗೆ ಕಾಂತೆಯರ್
ದೇವಿ ನೃಪಾಲಚಿತ್ತದನುರಾಗರಸಂ ನಿಜಪಾದಪದ್ಮಮಂ
ತೀವಿ [2]ವಿಲೋಚನಭ್ರಮರ[2]ವಕ್ಕಜದಿಂ ಭ್ರಮಿಸುತ್ತಿರಲ್ಕೆ ಪೇಟ್
ಕೋವಿದೆಯೆಂದು ಪಾದತಳಮಂ ಪದೆದೀಕ್ಷಿಸುವರ್ ನೃಪಾಲಕರ್ ೨೨೨

ಮದನಂ ವಿರಹಿಗಳಂ ಕಾ
ಯದೆ ಕೆಡುಪಿಂದೆಚ್ಚಡುಣ್ಮಿದರುಣಾಂಬುವಿನ
ಗ್ಗದ ಕೊಗ್ಗೆ ಸಱಿಶೊಳ್ ಸತಿಯಱಿ
ಯದೆ ಪದವಿಟ್ಟಂತೆ ಚರಣದರುಣಿಮಮೆಸೆಗುಂ ೨೨೩

ಸತಿಯ ಪದದ್ವಯಂ ಲಲಿತಪಲ್ಲವದೊಪ್ಪಮನಾಂತವೀಗಳೀ
ಗತಿಶಯಪುಷ್ಪಸಂತತಿಯರಲ್ದು ಪೊದಟ್ಟಿಪುವಿಂ ಮನೋರಥೋ
ನ್ನತಫಲಸಿದ್ಧಿ ತಪ್ಪದೆಮಗೆಂದು ನೃಪಾಲಕರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಿರಲ್
ಸಿತರುಚಿ[ಯಣ್ಮ]ಸಿರ್ಪ ನಖಸಂಕ್ತಿಗಳೊಪ್ಪಿದವಬ್ಜನೇತ್ರೆಯಾ ೨೨೪

ಅಂಬು[ಜ]ಪದದೊಪ್ಪ[ವ]ನೆ
ಲ್ಲಂ ಬಯಸಿ ನಿರೀಕ್ಷಿಸಲ್ಕೆ ಬೆಳುಗಂಗಳ ಡಾ
ಳಂ ಬಳಸೀ ಹತ್ತಿರ್ದ[ಪ]
ವೆಂಬಿನವೆಸೆದಿರ್ದುವವಳ ನಖದೀಧಿತಿಗಳ್ ೨೨೫

ಪದಕಮಲದ ಕೆಲಕೆಲದು
ಣ್ಮಿದ ಮೊಗ್ಗೆಗಳಂತೆ ಕಾಂತಿವೃತ್ತದಿನಿಂಪಂ
ಪುದಿದೆಸೆದಿರ್ದುವು ಪೆಂಪಿಂ
ಸುದತಿಯ ಮೃದುಗೂಢಗುಲ್ಫವಲ್ಪೋನ್ನತಿಯಿಂ ೨೨೬

---

[1] ತ್ತು_ದೆ [2] ವಿಲೋಚಭಭಮುಣರ

ಮನಸಿಜನೊಲ್ದು ತನ್ನ ಬಿನದಕ್ಕೆಡೆಯಾಡುವ ಪೂಗೊಳಂಗಳೊ
ತ್ತಿನೊಳೊಗೆದಿರ್ದ ನೆರ್ಕೊರೆಯ ನುಣ್ಕೊಡೆಯಂ ಸವೇಟಿಗೆತ್ತು ಕ
ಣ್ಣಿನುನಯವಾಗಿ ನೆಪ್ಪವಡೆದುಜ್ಜ್ವಲಕಾಂತಿಯಿನೊಳ್ಪವೆತ್ತ ತ
ದ್ವನಿತೆಯ ಜಂಗೆಗಳ್ ವಿಟರ ಚಿತ್ತದ ಶಂಕುಗಳಲ್ತೆ ಸಂತತಂ ೩೩೭

ಅಲರ ಸರಂಗಳಿಂ ಜಗಮನಂಡಲೆಯಲ್ ಮದನಂ ಜಯಕ್ಕೆ ಬೆಂ
ಬಲವೆನಗೆಂದು ನೆಮ್ಮುವೆಡೆಯಾದುದಱಿಂ ಸುವಿಟರ್ ನಿರಂತರಂ
ಲಲನೆಯ ಚೆಲ್ವ ನುಣ್ತೊಡೆಗಳಂ ಪದಪಿಂ ರತಿಪಂಗೆ ಯುದ್ಧದೊಳ್
ತೊಲಗದ ಕಂಭವೆನ್ನದೆಳೆವಾಱೆಯ ಕಂಭಮನೇಕೆ ಪೋಲಿಪರ್ ೩೩೮

ಸತತಮನಂಗನುಂ ರತಿಯುಮುತ್ಸವಕೇಳಿಯೊಳಿಪ್ಪೆವೆಂದು ತ
ಮ್ಮತಿಶಯಹಸ್ತಕೌಶಲತೆಯಿಂ ಮಿಗೆ ಬಟ್ಟಿದುವಾಗೆ ಮಾಡಿದಾ
ಕೃತಕನಗಂಗಳೆಂಬ ತೆಱದಿಂ ಕಡು ಬೆಟ್ಟಿದವಾಗಿ ರಂ[ಜಿಕುಂ]
ಸತಿಯ ನಿತಂಬಮುರ್ವಿಪ ಮೃಗಾವಳಿಗುಕ್ಕೆವದಿಕ್ಕೆಯೆಂಬಿನಂ ೩೩೯

[1]ಸ[1]ರಸತಿಯೆನಿಪಾ ತರುಣಿಯ
ಗುರುತರನಿರ್ಮಲನಿತಂಬತಟಮಂ ನೋಡಲ್
ವಿರಹಿಗಳ ನಯನಲತೆಯಂ
ಕುರಿಸದೆ ಪಲ್ಲವಿಸದುರ್ಬದಿರ್ಕುಮೆ ಸತತಂ ೩೪೦

ಮೃಗನೇತ್ರೆಯ ಬಡನಡುವಂ
ಮುಗುಳಂಬಿಂ ಮದನನೆಚ್ಚ ಕಲೆಗುಱಿಯಂತಾ
ವಗಮೆಸೆದಿರ್ದುದು ಗಂಭೀ
ರಗುಣಂಬೆತ್ತಿರ್ದ ನಾಭಿ ಭೀಮಾತ್ಮಜೆಯಾ ೩೪೧

ಶೃಂಗಾರಂ ಕಾಂತೆಯ ಸ
ರ್ವಾಂಗವನಾವರಿಸಲಡರ್ದ ನಿರ್ಮಳಸೋಪಾ
ನಂಗಳಿವೆಂಬಂತೆಸೆಗುಂ
ಕಂಗೊಳಿಪ ವಳಿತ್ರಯಂಗಳಾ ಕೋಮಳೆಯಾ ೩೪೨

ಮನಸಿಜನಸಿತಲತೆಗೆ ನಿ
ರ್ವಣೆ (?) ಹೊಗರೆತ್ತಿದಂತೆ ನುಣ್ಪಿಂದೆಸೆಗುಂ
ಜನನಯನಾಂಜನವೆಂಬಂ
ತನುನಯದಿಂ ರೋಮರಾಜಿ ಭೀಮಾತ್ಮಜೆಯಾ ೩೪೩

---

[1] ವ (ಸೂ)

ನಾರಿ ಧರಿತ್ರಿಯೊಳ್ ಜನಿಸಿದಾಗಳೆ ತೆಳ್ಪಸಿಱಿಕೊಳ್ ಸಮಸ್ತಶೃಂ
ಗಾರರಸಂ ಕಳಾಳಿ ಪುಗುತಂದು ಮನೋಹರಮಾರ್ಗಮೆಂಬ ವಿ
ಸ್ತಾರವನಪ್ಪುಕೆಯ್ದು ವಿಟಲೋಚನಮಂ ಸೆಱಿಗೆಯ್ದು ಮಂಗಳಾ
ಕಾರದಿನಿರ್ಪ ನಾಭಿವಿವರಂ ಮೆಱಿಗುಂ ಶತಪತ್ರನೇತ್ರೆಯಾ ೩೪೪

ಅಡಿಗಡಿಗೆ ಮನಸಿಜಂ ಕಂ
ಡೆಡೆಯೊಳ್ ದನುಯಂತಿ ಪದುಳವೆಯೆಂದಪ್ಪಲ್
ಕಡುಬಡವಾದುದಲ್ಲದೀ
ಬಡತನವೆಲ್ಲಿಯದು ಬಗೆಯೆ ನೃಪಪುತ್ರಿಕೆಯೊಳ್ ೩೪೫

ತನ್ನೊಡಹುಟ್ಟಿದ ಜಘನಸ
ಮುನ್ನತಿಯಂ ಕಂಡು ಕುಡು ಬಡವಾಗಿರ್ದಾ
ಕನ್ನೆಯ ಸೆಳೆನಡುವುಂಟೆ
ಲ್ಲೆನ್ನಿಸಲರಿದೆಂಬ ತೆಱದಿನೇನೊಪ್ಪಿದುದೋ ೩೪೬

ನಳಿತೋಳ್ಗಳ್ ಭುಜಗನ್ನೃಗಾ
ವಳಿಪಾಶನಖಪ್ರಸೂನೋತ್ಕರಸಮ್ಮಿಳಿ (?)
ತ ಲತಾಳಿಗಳಂ ಗಜತೂ
[1]ಲಾಲಾನದ[1] ದಂಡವೆನ್ನದೇನೆಂಬುದವಂ ೩೪೭

ಪ್ರಣಕಿಣಕುಂಭಮಂ ಸದೃಶವೆನ್ನದೆ ನಿತ್ಯಮುಗಲ್ವ ಕೋಕಮಂ
ಗಣಿಸದೆ ಕಾಯ್ದು ಕಣ್ಣಿಡುವ ಹೊಂಗಳಸಂಗಳನಾವಮಾಟ್ಕಿಯಿಂ
ದೆಣೆಗುಡದೇಟ್ಗಿಯಿಂ ಬೆಳೆದು ನಿಶ್ಚಳಮೆಂಬಿನಮೊಪ್ಪುವಂಗನಾ
ಗ್ರಣಿಯ ಕುಚಂಗಳಂ ರತಿಯ ಕಾಂತನ ಕಂದುಕವೆಂಬುದೊಪ್ಪದೇ ೩೪೮

ಮನಸಿಜರಾಜ್ಯಲಕ್ಷ್ಮಿ[ಗೆ] ಸಮಂತಭಿಷೇಕಮನೊಲ್ದು ಮಾಳ್ಪ ಮೋ
ಹನ ಮದಹಸ್ತಿಹಸ್ತದೊಳಮರ್ದ ಸುಧಾಪರಿಪೂರ್ಣಕುಂಭವೆಂ
ಬಿನವತಿವೃತ್ತದಿಂ ರುಚಿರಕಾಂತಿಯಿನುನ್ನತಿವೆತ್ತು ರಂಜಿಪಂ
ಗನೆಯ ಕುಚದ್ವಯಂ ವಿಟಮನೋಜಯಮಂ ನಯಮಂ ನಿಮಿರ್ಚುಗುಂ ೩೪೯

ಅಂಗಜನ ಮನದ ಬಯಕೆಯ
ಹೊಂಗೊಡನಗ್ಗಳದ ವಿಟರ ಬಯಕೆಯ ಪೂಜಾ
ಲಿಂಗಮುವೆನ್ನದೆ ಸತಿಯ ಕು
ಚಂಗಳನಸದೃಶದಲೇಕೆ ವರ್ಣಿಪರೆಬರ್ ೩೫೦

---

[1] ಲಾಲಸದ

ಶೃಂಗಾರರಸಂ ತೀವಿದ
ಹೊಂಗಳಸಂ ಭುವನವಿಜಯಮನಸಿಜನುದಸಾ
ತಂಗ ಕಮನೀಯಕುಂಭಂ
ಜಂಗಮಲತೆ ಭೀಮಸುತೆಯ ಘನಕುಚಯುಗಳಂ ೩೫೧

ಸತಿಗೆ ಸಮಸಂದ ಹೃದಯ
ಶ್ರುತಿತ್ರಯಂ ಮೂರ್ತಿವೆತ್ತು ಪೊಱಪೊಣ್ಮಿದವೆಂ
ಬತಿಶಯಕೋಮಳರೇಖಾ
ತ್ರಿತಯಂ ರಂಜಿಸುವ ಕಂಬುಕಂದರಮೆಸೆಗುಂ ೩೫೨

ಮೃಗಶಿಶುನೇತ್ರೆಯಾನನರಸಂ ಕೆಳಸೋರ್ದಪುದೆಂಬ ಚಿಂತೆ ಕೈ
ಮಿಗೆ ಮದನಂ ಪ್ರವಾಳದೆಡೆಗಟ್ಟೆಯನೊಪ್ಪಿರೆ ಕಟ್ಟಿದಂತೆ ಕಾ
ಮಿಗಳತಿಜೀವನಕ್ಕೆ ನೆಲೆಯಾಗಿಸುವಾ ಪರಿಪೂರ್ಣದಿಂ ಕರಂ
ಸೊಗಸಿನ ಸೀಮೆಯಾದಧರಬಿಂಬಮನೇನೊಗಟ್ವಂ ಪುರಂಧ್ರಿಯಾ ೩೫೩

ನಲ್ಲಳ ವಿಮಳಸುಧಾಧರ
ಪಲ್ಲವವರ್ಥಿಸುವವರ್ಗೆ ಕಾಮಿನಿಯೊಲಿ[ಯ]ಲ್
ಬಲ್ಲವಕತತಿಗೆಯದು ಸಂ
ಪಲ್ಲವವಲ್ಲದೆ ಸಮಗ್ರವೆನೆ ರಂಜಿಸುಗುಂ ೩೫೪

ವದನಸುಧಾಕರ ಬಿಂಬದೊ
ಳೊದವಿದ ವಟವಿಟಪಿಯೆಸೆವ ತನಿವಣ್ ತಾನ
ಪ್ಪುದಱಿಂದರುಣದ್ಯುತಿಯಿಂ
ಸುದತಿಯ ಬಿಂಬಾಧರಂ ಕರಂ ರಂಜಿಸುಗುಂ ೩೫೫

ವಿಮಳಸುಧಾಧರದಿಂದೊಂ
ದಮೃತದ ಪನಿ ಬಿರ್ದು ಬಿರ್ದು ಗುಳಿಯಾಯ್ತೆಂಬಂ
ತಮರ್ದೊಪ್ಪಂಬೆತ್ತಿರ್ದುದು
ರಮಣಿಯ ಚಿಬುಕಂ ನಿತಾಂತಕಾಂತಿಸ್ತಬಕಂ ೩೫೬

ಸತತಂ ಲಜ್ಜಾವಿನಮ್ರಾನನಸರಸಿಜಸತ್ಕರ್ಣಿಕಾಕಾರದಿಂ ಸಂ
ಸ್ತುತಿವೆತ್ತಾಮೋದವಿಸ್ತಾರದಿನೆಸೆವ ಪುರಂಧ್ರೀಲಸನ್ನಾಸಿಕಂ ದೀ
ಧಿತಿಯಿಂ ಚೆಲ್ವಾದ ಮುಕ್ತಾಫಲಮವಿರಳಮಾಗಿರ್ದ ಚಿತ್ರಪ್ರಿಯರ್ಗಾ
ಯತದಿಂ ಪ್ರಾಣಾನಿಲಂ ಸೂರ್ಱುಡಿಸುವ ತೆಱನಂ ಮಾಟ್ಪುದೇಂ ಚಿತ್ರಮಾಯ್ತೋ
೩೫೭

ನವಮುಕ್ತಾಶುಕ್ತಿಕೆಯೆಂ
ಬ ವಿಶೇಷಕ್ಕುಪಮೆವೆತ್ತು ಶುಭಚರಿತಕಥಾ
ರ್ಣವನಾವೆಯೆನಿಪ ಸುದತಿಯ
ಕಿವಿಯುಂ ಗವಿಯೆನ್ನದಿರ್ಪರೊಳರೆ ನಿತಾಂತಂ ೩೫೮

ತನ್ನಯ ರೂಪಂ ನೋಡಲ್
ಕನ್ನಡಿಯೊಂದೆಯ್ದದೆಂದೆರಟ್ಟಿನ್ನಡಿಯುಂ
ಕನ್ನೆಯಮರ್ಚಿದಳೆಂಬಂ
ತುನ್ನತಿಯಿಂ ಮೆಱೆದುದವಳ ಲಲಿತಕಪೋಲಂ ೩೫೯

ಮನಸಿಜನಂಗನಾವಿರಹಕಾತರರಂ ತಿವಿಯಲ್ಕೆ ಪೆತ್ತ ಕೂ
ರ್ಮೊನೆಯಲಗೋ ವಿಟರ್ಗೆ ಮದನಾಗಮಮಾರ್ಗವನೊಪ್ಪಿ ತೋರ್ಪಮಿಂ
ಚಿನ ಬೆಳಗೋ ಭುಜಂಗಮೃಗಸಂಗಮನಾರ್ದೆಸೆಯಲ್ ತೊಡರ್ಚಿದಂ
ಬಿನ ಬೆಳಗೋ ಎನಲ್ ಸೊಗಯಿಕುಂ ಕಡೆಗಣ್ ಶತಪತ್ರನೇತ್ರೆಯಾ ೩೬೦

ಚಳನಯನಂಗಳಂ ಕುಸುಮಸಾಯಕನೊಪ್ಪಿರೆ ಕೂರ್ತು ಮಾಡಿದಂ
ಹಟವಿಗೆಯುಂ ತನೂದರಿಯಪಾಂಗಮರೀಚಿಗಳಿಂದ ಮಾಡಿದಂ
ಪಳಹರವಂ ಕರಂ ತಳಗೆ ವಜ್ರದ ವರ್ಮವನೊಲ್ದು ಮಾಡಿದಂ
ಬೆಳತಿಗೆ ಕಣ್ಣ ಡಾಳವನೆನಲ್ ಮೆಱೆಗುಂ ನಯನಂ ಮೃಗಾಕ್ಷಿಯಾ ೩೬೧

ಅನುಪಮಕಾಂತಿಯಿನೊಪ್ಪುವ
ವನರುಹವದನೆಯ ವಿಶಾಲಲೋಚನಯುಗವಂ
ಮನಸಿಜನ ಕಯ್ಯ ಕವಲಂ
ಬೆನಲಲ್ಲದೆ ಪೆಱತನುಪಮೆಗೆಯ್ವುದನುಚಿತಂ ೩೬೨

ಎನೆಗಳಿಸಳೊಸರ್ವ ಡಾಳಂ
ನವಮಧುರಸಮೆಸೆವ [ಕಪ್ಪು] ಮಱಿದುಂಬಿಯೆನಲ್
ಯುವತಿಯ ಲೋಚನಯುಗಮಂ
ಕುವಲಯಜಲಜಕ್ಕೆ ಸದೃಶಮೆಂಬುದು ಪುಸಿಯೇ ೩೬೩

ನಯನತ್ರಿಭಾಗವಾಯ್ತಾ
ದಿಯೊಳಚ್ಚರಿಯಿಂ ತ್ರಿವರ್ಗಮವು ಪಚ್ಚುಗೊಳಲ್
ಪ್ರಿಯದಿಂದಲ್ಲದೊಡಬಲೆಯ
ನಯನವಿಭಾಗಕ್ಕೆ ಕಾರಣಂ ಪೆಱತುಂಟೇ ೩೬೪

ಮದನಂ ಪ್ರಿಯದಿಂ ನಯನಾಂ
ತದೊಳಂಜನರೇಖೆದೆಗೆವ ಪದದೊಳ್ ಮಱೆದೋ
ವದಿ ಮೇಲೆ ರೇಖೆದೆಗೆದಂ
ದದಿದೆಸೆಗುಂ ನಿಮಿರ್ದ ಪುರ್ಬು ಕಮಲಾನನೆಯಾ ೩೬೫

ವನಿತೆಯ ಮುಖವಾದಂ ಶಶಿ
ಯೆನಗಿನ್ನಿವಳುತ್ತಮಾಂಗವೆಡೆಯೆಂದೊಲ್ದಾ
ತನ ಕಪ್ಪು ನೆಲಸಿದತ್ತೆನೆ
ಯನುನಯದಿಂ ಕುಟಿಲಕುಂತಳಂ ರಂಜಿಸುಗುಂ ೩೬೬

ಅಲಿವರಳ್ಗಳನೊಳಕೊಂ
ಡಾಲಂಬಿಸುವವಳ ನೀಲಮೇಘದ ತೆಱನಂ
ಹೋಲಿಸಲೊಲ್ಲದೆ ಪೆಜತಂ
ಹೋಲಿಸುವುದೆ ಸತಿಯ ಮಿಸುಪ ಪೊಸಪೂಮುಡಿಯಂ ೩೬೭

ಹಿಮಕರಬಿಂಬಮಂ ಸುಧೆಯೊಳದ್ದಿದವೊಲ್ ನಯಕಾಂತಿವೆತ್ತ ಚೆ
ಲ್ವಮರ್ದ ಮುಖಂ ಪ್ರವಾಳಲತೆಯಂ ಪೊಸಮಾಣಿಕದೊಪ್ಪವಿಟ್ಟವೊಲ್
ನಿಮಿರ್ದಧರಂ ಮನೋಜನಲಗಂ ಕುಡಿಮಿಂಚಿನೊಳದ್ದಿದಂತೆ ತೋ
ರ್ಪಮಳವಿಲೋಚನಂ ಮೆಱೆವುತಿರ್ದವು ನೀರಜಪತ್ರನೇತ್ರೆಯಾ ೩೬೮

ಅಕಳಂಕೇಂದುನಿಭಾಸ್ಯೆಯಾಭರಣದಿಂ ಕೆಯ್ಗೆಯ್ದು ಸೌಗಂಧಮಾ
ಲಿಕೆಯಂ ಹಸ್ತದೊಳಾಂತು ನಾಲ್ಕುದೆಸೆಯಂ ತನ್ನಂಕದೊಳ್ ಸಂದ ನಾ
ಯಕನಂ ನೋಡುತ ಮಂದಹಾಸಮೆಸೆಯಲ್ ಸೌಂದರ್ಯಸಲ್ಲಾಪಕೌ
ತುಕವಂ ಸಾಲಿಡುತಾಳಿಯರ್ಗೆ ನಡೆತಂದಳ್ ಕಾಂತೆ ಸಂಪ್ರೀತಿಯಿಂ ೩೬೯

ಬಾಲಕಿ ಸೌಗಂಧಿಕನವ
ಮಾಲಿಕೆಯಂ ಪಿಡಿದು ಬಂದಳಡರ್ದೀಕ್ಷಿಪ ಭೂ
ಪಾಲರ ನಿಮಿರ್ದ ವಿಲೋಚನ
ಮಾಲಿಕೆಯಂ ತಳೆದಳೆಂಬ ತೆಱದಿಂದಾಗಳ್ ೩೭೦

ನಾಕಿಗಳಂದದಯ್ವರಿವರಾಕೃತಿಯಂ ದಮಯಂತಿಕಾಂತೆಯಾ
ಲೋಕಿಪಳಲ್ಲದೆಮ್ಮನವಲೋಕಿಪಳೇ ವರಿಸಲ್ಕೆನುತ್ತತಿ
ವ್ಯಾಕುಳಚಿತ್ತರಾಗಿರೆ ನೃಪಾಲಕರಂಗಜಮಂತ್ರಮೂರ್ತಿಯಂ
ತಾಕೆ ಸಭಾಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ವನಮಾಲಿಕೆಯಂ ಪಿಡಿದೊಯ್ಯನೆಯ್ದಿದಳ್ ೩೭೧

ಇದು ಮಾಣಿಕ್ಯದ ಮಾಲೆಯೋ ರುಚಿರಮುಕ್ತಾಮಾಲೆಯೋ ನೀಲರ
ತ್ನದ ನುಣ್ಮಾಲೆಯೊ ಪೇೞೆನಲ್ಕಧರರಾಗಂ ನೀಳ್ದಪಾಂಗಾಂಶು ನೀ
ರದವರ್ಣಾಳಕಕಾಂತಿಭೂಷಣಮಣಿಪ್ರದ್ಯೋತಿ ತೇರ್ಷೆಸಿ ಪ
ರ್ವಿದ ಸೌಗಂಧಿಕಮಾಲೆಯಂ ಧರಿಸಿದಳ್ ತನ್ವಂಗಿ ಹಸ್ತಾಗ್ರದೊಳ್ ೩೭೨

ಮಿಗೆ ತನುಕಾಂತಿಯಿಂದೆಸೆವ ಕಂಪಿನ ಸಂಪಗೆಮಾಲೆಯಂತೆ ಸೆ
ಳ್ಪುಗುರ್ಗಳ ಕಾಂತಿಯಿಂ ಸದೃಶಮಿಲ್ಲದ ಮಲ್ಲಿಗೆಮಾಲೆಯಂತೆ ಪಾ
ಣಿಗಳುರುಕಾಂತಿಯಿಂ ಸೊಬಗುಗುಂದದ ಬಂದುಗೆಮಾಲೆಯಂತೆ ತೋ
ರ್ಪಗಣಿತಗಂಧದಿಂ ಮಿಸುಪ ಮಾಲಿಕೆಯಂಪಿಡಿದಾಕೆ ಯೆಯ್ದಿದಳ್ ೩೭೩

ಅಬಲೆ ನಿಜಸ್ವಯಂವರಮಹೋತ್ಸವದೊಪ್ಪುವ ಪುಷ್ಪಮಾಲೆಯಂ
ನಿಬಿಡಕರಾಗ್ರದಿಂ ಪಿಡಿದಿರಲ್ ಮಱಿದುಂಬಿಯ ಬಂಬಲುಜ್ಜ್ವಲ
ಸ್ತಬಕನಿಭಕ್ಕೆ ಬಂದೆಱಗಿ ಝೇಂಕರಿಸಲ್ ಮೆಱೆದತ್ತು ನುಣ್ಚರಂ
ಸೊಬಗಿನ ಡಂಗುರಂಬಿಡಿದು ಸಾಱುವವೊಲ್ ದಮಯಂತಿಕಾಂತೆಯಾ ೩೭೪

ನಱುಗಂಪು ಮೆಱೆವ ಸಂಪಗೆ
ಗೆಱಗಿದ ಮಱಿದುಂಬಿಯಂತೆ ಕಾಂತೆಯ ಕಯ್ಯೊಳ್
ಮಿಱುಗುವ ಪೂಮಾಲೆಗೆ ಮೆ
ಯ್ಮಱೆದಿದ್ದುವು ನೃಪವಿಲೋಚನಭ್ರಮರಂಗಳ್ ೩೭೫

ವ॥ ಅನಂತರಂ

ಭಾರತಿ ಭೀಮನಂದನೆಯ ಗಾಡಿಯನೀಕ್ಷಿಸಲೆಂದು ಬಂದು ತ
ನ್ನಾರಿಯ ಮೇಳದಾಳಿಯರೊಳಾಕೆ ಕಳಾವತಿಯೆಂಬ ನಾಮವಿ
ಸ್ತಾರವನಾಂತು ತತ್ಸಮಯದೊಳ್ ದಮಯಂತಿಗೆ ದೇಶದು
ರ್ವೀರಮಣರ್ಕಳಂ ಪದೆದು ತೋಱಿಸುತಿರ್ದಳನೇಕಚಿತ್ರದಿಂ ೩೭೬

ವ॥ ಅದೆಂತೆನೆ

ಯುವತೀರತ್ನವಮೂಲ್ಯವಂತದು ಶಿರೋಲಂಕಾರವಾಗುತ್ತಿರಲ್
ನವರತ್ನಾಭರಣಂಗಳಂಗಕಷಣಂ ತಾವಾಗಳೇಬಾೞ್ತೆಯಿಂ
ದು ವಿಶೇಷಾಂಬರರಂಜಿತಾವಯವನೀತಂ [1]ಬಾ[1]ಳಭೂಪಾಳನು
ತ್ಸವದಿಂದೀಕ್ಷಿಸು ಕಾಂತೆಯೆಂದು ಕುಱುಪಂ ಕಣ್ಸನ್ನೆಯಿಂ ತೋಱಿದಳ್ ೩೭೭

ಅಳವಡಲುಟ್ಟ ಗಂಡುಡಿಗೆ ಮಿಂಚುವ ಪಲ್ ಕಮನೀಯ ವೇಣಿ ವ
ರ್ತುಳತಿಳಕಂ ತಳತ್ತಳಿಪ ಮೆಯ್ಸಿಳಗುನ್ನತಕಂಬುಕಂಠವ

1 ಲಾ(ಸೂ)

ಗ್ಗಳವೆನಿಸಲ್ ಮನಂಗೊಳಿಸಿ ಕರ್ಣದೊಳುಜ್ಜ್ವಲಚಂಪಕಂ
ತೊಳಗುವ ಧರ್ಮಶೀಲನತಿಸಜ್ಜನಗೂರ್ಜರನಬ್ಜಲೋಚನೇ ೩೭೮

ಕೋಪ[1]ದ[1]ಳುರ್ಕೆಯೋ ತನಗೆ ಮೆಯ್ಸಿರಿ ಕರ್ಕಶದೇಹಿ ಸಂತತಂ
ಚಾಪಲಚಿತ್ತನುಗ್ರಮುಖನುದ್ಧತಸಾಹಸಿಕಂ ಪ್ರವಾಸಿ ಮಿ
ಥ್ಯಾಪರನಲ್ಪಕಾರ್ಯರತನೀತನನೀಕ್ಷಿಸು ಕಾಂತೆ ಕೊಂಕಣ
ಕ್ಷ್ಮಾಪತಿ ಕೊಂಕಣಂ ನಿನಗೆ ಕಿಂಕರನಪ್ಪೊಡೆ ಪಂಕಜೇಕ್ಷಣೇ ೩೭೯

ಸಂಗೀತಪ್ರಿಯನಲ್ಪ ಜೀ[2]ವಿ[2] ವಿಕಟಾಂಗಂ ಸಂತತಂ ಭೋಜನಾ
ಭ್ಯಂಗಾಸ್ವಾದಿ ನಿರಂತರಂ ವ್ಯಸನಿ ಕಾವ್ಯಾಲಾಪದೂರಂ ಸ್ಥಿರಂ
ಶೃಂಗಾರಾನ್ವಿತನೂರ್ಧ್ವರೋಮಶಭುಜಂ ನೋಡೀತನಂ ಕಾಂತೆ [3]ಪ[3]
ತ್ಯಂಗಕ್ಕಿರ್ದ ವರಾಳಭೂರಮಣನಂ ಕಾರುಣ್ಯನೇತ್ರಂಗಳಿಂ ೩೮೦

ವಿಲಸದ್ರಕ್ತವಿಭೂಷಣದ್ಯುತಿಕರಂ ಸರ್ವಾಂಗವಂ ಪರ್ವಿ ನಿ
ರ್ಮಲರೂಪಂ ತಳೆದಿರ್ದನಾತನಧಿಕಂ ಪುಣ್ಯಾತ್ಮಕಂ ಧಾರ್ಮಿಕಂ
ಕುಲಪೂತಂ ಶುಚಿ ದೀರ್ಘದೇಹಿ ಸತತಂ ಭೋಗಪ್ರಿಯಂ ಸದ್ಭುಜಾ
ಬಲಯುಕ್ತಂ ಮಿಥಿಳೇಶನೀಕ್ಷಿಸೊಲವಿಂ ಖುಕ್ಷೇಶಬಿಂಬಾನನೇ ೩೮೧

ಸುಕೃತ ದಯಾಲು ತೀವ್ರಭುಜವಿಕ್ರಮಿ ಸತ್ಕುಲಜಾತನೂರ್ಜಿತ
ಪ್ರಕಟಗುಣಾಧಿಕಂ ಛಲಿ ಕಳಾಕುಶಲಂ ಸುಖಿ ದೀರ್ಘಸೂತ್ರಿ ಲೌ
ಕಿಕಪರಮಾರ್ಥಲಕ್ಷಣವಿಚಕ್ಷಣನೀತನನೊಲ್ದು ನೋಡು ಭಾ
ವಕಿ ವರಕೋಸಲೇಶ್ವರನಧೀಶ್ವರನಪ್ಪೊಡೆ ಸತ್ಪಯೋಧರೇ ೩೮೨

ಕುಮತವಿಚಾರಿ ಗೋತ್ರಕಲಹಪ್ರಿಯನಾಗನುದ್ವೈವದೂರನ
ಕ್ರಮಯುತನರ್ಥರತ್ನಪತಿ ಮೂರ್ಖಜನಾಶ್ರಯನಿಂಗಿತಜ್ಞನ
ಸ್ತ್ರಮಿತವಿರೋಧಿಸೈನ್ಯನತಿಸಾಹಸಿ ಬಾಂಧವವೈರಿಯಿತ್ತಲು
ತ್ತಮಕುರುದೇಶವಲ್ಲಭನನೀಕ್ಷಿಸು ಪದ್ಮದಳಾಯತೇಕ್ಷಣೇ ೩೮೩

ಸತತಂ ಸತ್ಕವಿತಾಪ್ರಸಂಗನಿರತಂ ಸಂಗೀತಸಾಹಿತ್ಯವಿ
ಶ್ರುತನೌದಾರ್ಯಪರಂ ವಿಚಿತ್ರನವರತ್ನಾಲಂಕೃತಂ ಪಾಪವ
ರ್ಜಿತನತ್ಯಂತಕೃಪಾಲು ಭೋಗಿ ವನಿತಾಸಂಗಪ್ರಿಯಂ ನೋಡಲೇ
ಸತಿ ಕರ್ಣಾಟನೃಪಾಳನಂ ಗುಣಗಣಕ್ಷೀರಾಬ್ಧಿಕಲ್ಲೋಲನಂ ೩೮೪

---

[1] ದೊ [2] ಓ [3] ವ

ಕುಟಿಲಶರೀರಿ ಧರ್ಮಪರನಾಗನುಕೋವಿದನಿಂಗಿತಜ್ಞನು
ತ್ಕಟವಿನಯೋಕ್ತಿಶೀಲನಬಲಾಜನಲೋಲನತೀವಧೂರ್ತನ
ಸ್ಫುಟಹೃದಯಂ ವಿಚಿತ್ರಧವಳಾಂಬರಶೋಭಿತನುಗ್ರವೈರಿದು
ರ್ಘಟನೆನಿಪಾಂಧ್ರಭೂಪತಿಯನಂಗನೆ ಭಾವಿಸಿ ನೋಡು ಗಾಡಿಯಿಂ ೩೮೫

ಹಾರಾದ್ಯಾಭರಣಂ ಸುಗಂಧಕುಸುಮಂ ದಿವ್ಯಾಂಬರಂ ರತ್ನಕೋ
ಟೀರಂ ಚಂದನಕುಂಕುಮಾಗರು ನಿಜಾಂಗಾಲೇಪನಂ ನೂತ್ನಕ
ರ್ಪೂರಂ ಸಾರವನಾರತಂ ನೆಲಸಿದೀತಂ ಪಾಂಡ್ಯಭೂಪಾಲನೊ
ಲ್ದೋರುತೀಕ್ಷಿಸು ಕಾಂತೆ ಕಾಂತತನುವಂ ಸಂಪ್ರೀತಿಯಿಂದಾ[ಂ]ತನಂ ೩೮೬

ಮೌಳಿಯೊಳಾಂತ ರತ್ನಮಕುಟಂ ಹಣೆಗಿಟ್ಟ ವಿಭೂತಿ ತೊಟ್ಟ ಭೂ
ಷಾಳಿ ವಿಳಾಸಿನೀನಿಕರವಿಕ್ಕುವ ಚಾಮರಮಿಂದ್ರಭೋಗಮು
ತ್ತಾಳ ಮನಂ ಶಿವಸ್ತುತಿಯಿನನಾರತಮೊಪ್ಪುವ ಪುಣ್ಯದೇಹಿ ತಾಂ
ಚೋಳಮಹೀಭುಜಂ ಸುದತಿ ವಿಭಾವಿಸಿ ನೋಡು ನಿಜಪ್ರರೂಢಿಯಿಂ ೩೮೭

ಈತಂ ಸಿಂಹಮಹೀಪತಿ
ಯೀತಂ ಪೂರ್ವೇಷುಕಾಮುಭೂಪಾಲಂ ಮ
ತ್ತೀತಂ ನೇಪಾಳಂ ತಾ
ನೀತಂ ಸೌಭಗನೃಪಾಲನೀತಂ ಗೌಡಂ ೩೮೮

ಮಲಯಜನೃಪಾಲನೀತಂ
ಕಳಿಂಗನೀತಂ ಮತಂಗನೀತಂ ಕಾಶೀ
ಸ್ಥಳವಲ್ಲಭನೀತಂ ಜಾಂ
ಗಲನೀತಂ ಮಾಗಧೇಶ್ವರಂ ತಾನೀತಂ ೩೮೯

ಎಲೆ ದಮಯಂತಿ ನೋಡಧಿಕಭಾಗ್ಯವನಿತ್ತಲುದಾತ್ತ ಮೂರ್ತಿಯಿಂ
ನಳನೃಪರೈವರಾದರನಳಪ್ರತಿಮರ್ ಕಡುದಣ್ಣನಾಯ್ತು ನಿ
ನ್ನೊಲವು ಮನೋವನಂ ಬೆಳೆದು ಪಲ್ಲವಿಸಿತ್ತು ಶರೀರಕಾಂತಿಯು
ಜ್ಜ್ವಲವೆನಿಸಿತ್ತೆಸುತ್ತಬಲೆ ತೋಱುಸಿದಳ್ ನಿಜಭಾವಗರ್ಭದಿಂ ೩೯೦

ತವದಿಂ ನೋಡಕ್ಕ ನಿತ್ಯಂ ಶುಚಿಗಳಹಿತಗೋತ್ರಾರಿಗಳ್ ಧರ್ಮರಾಜರ್
ಭುವನಪ್ರಸ್ತುತ್ಯರಾಶಾಭರಿತವಿಮಳಕೀರ್ತಿಪ್ರಸಿದ್ಧರ್ ನಿಜೋಷ್ಮೋ
ದ್ಭವಪೀಯೂಷಪ್ರಿಯರ್ ಭೂಸುರಕುಲವಿಭವಖ್ಯಾತರೆಂದೈವರಂ ವಾ
ಕ್ಯವಿಶೇಷಂ ಕಯ್ಮಿಗಲ್ ತೋಱುದಳಖಿಳಕಳಾವಂತೆ ತತ್ಕಾಂತೆಗಾಗಳ್ ೩೯೧

ನೋಡು ಸಹಸ್ರದೃಷ್ಟಿ[1]ವೆ[1]ರಸೀತನನೀತನುದಾತ್ತತೇಜನಂ
ನೋಡೆಲೆ ತಂಗಿ ಭಾಳಲಿಪಿಯಂ ತೊಡೆವಗ್ಗದ ವೀರ[2]ನೀತ[2]ನಂ
ನೋಡು ನಿತಾಂತಜೀವನಸಮೃದ್ಧಿಯೊಳಿಪ್ಪ ಮಹಾನುಭಾವನಂ
ನೋಡು ಮಗುಟ್ದು ನೋಡಧಿಕನೊರ್ವನೆ ತನ್ನೃಪನೆಂದು ತೋಱಿದಳ್ ೩೯೨

ಕುವಲಯನೇತ್ರೆ ಭಾವಕಿ ಕಳಾವತಿ ಬಂದ ನೃಪಾಲರೆಲ್ಲರಂ
ವಿವರಿಸಿ ಪೇಟ್ದು ಪಂಚನಳರಂ ದಮಯಂತಿಗೆ ತೋಱಿ ಸಂತತಂ
ಭುವನದೊಳಿಪ್ಪವರ್ ಬಹಳತೇಜಮನಾಂತು ಹರಿಪ್ರತಾಪದಿಂ
ಯುವತಿ ನಿತಾಂತಧರ್ಮಪರರಾದವರುಂಟೆಯೆನುತ್ತೆ ಮೆಚ್ಚಿದಳ್ ೩೯೩

ವ || ಆಗಳ್

ಮಾತಿನ ಭೇದಮುಂ ಲಲಿತರೂಪವಿಭೇದವನಂಗಭೇದವಂ
ಜಾತಿಯ ಭೇದವಂ ಸಹಜಚೇಷ್ಟೆಯ ಭೇದವನಾಸ್ಯಭೇದಮಂ
ನೀತಿಯ ಭೇದವಂ ತಿಳಿವವರ್ಗರಿ[3]ದೆಂ[3]ಬವೊಲಿರ್ದರಂಗನಾ
ಪ್ರೀತಿಯಿನಂದು ಪಂಚನಳರುನ್ನತವಿಷ್ಟರದೊಳ್ ವಿಳಾಸದಿಂ ೩೯೪

ಸುಮನೋಮೂರ್ತಿಗಳಪ್ರತರ್ಕ್ಯಮಹಿಮರ್ ತೇಜಸ್ವಿಗಳ್ ದಿವ್ಯಕಾಂ
ತಿಮಯರ್ ನೋಡೆ ಮಹಾಕುಲೀನರಸಮರ್ ಲೋಕೈಕನಾಥರ್ ಪರಾ
ಕ್ರಮಿಗಳ್ ದಿಗ್ಗಜಸತ್ತ್ವಯುಕ್ತರನಿಶಂ ನಾನಾಧ್ವರಪ್ರಾಕ್ತನೋ
ತ್ತಮರಾಗಿರ್ದ ವಿದಗ್ಧ ಪಂಚನಳರಂ ತನ್ವಂಗಿ ಕಂಡಳ್ಕಿದಳ್ ೩೯೫

ಪಂಚನಳರೆನ್ನ ಮನದೊಳ್
ಪಂಚಾನಳರಾಗಿ ನಿಂದರಿವರೊಡವೆರಸಲ್
ಪಂಚತ್ವದಿಂ ವಿಭೂತಿಪ
ದಂ ಚೆಲ್ವಿಕೆವಡೆಯದಿರ್ಪುದೇ ತತ್ಕ್ಷಣದೊಳ್ ೩೯೬

ವ || ಎಂದನಂತರಂ

ರವಿಯೊರ್ಬಂ ಧರೆಗಲ್ಲದಿರ್ದರೊಳರೇ ಉಂಟಾದೊಡಂ ಪೆರ್ಚಿ ಮೂ
ಡುವರೇ ಮೂಡಿದರಾದೊಡದ್ಭುತವೆನಿಪ್ಪುತ್ಪಾತವೊಂದಲ್ಲದ
ಬ್ಜವಿಕಾಸಂ ನೆಲೆಗೊಂಡು ಕೋಕಮಿಥುನಂ ಪಾರ್ವೈಸಿರಲ್ ಮಬ್ಬು ಪಿಂ
ಗುವುದೇ ಭಾವಿಸಿ ಪೇೞ್ ಕಳಾವತಿ ಮಹತ್ಕೌತುಕ್ಯಟೆಲ್ಯವೇಂ ಸತ್ಯವೇ ೩೯೭

ಮಗುವೆನಿಸಿರ್ಪೆ[4]ನಿಂ[4]ದು ನಳನಲ್ಲದೆ ಮಿಕ್ಕವರೆನ್ನ ಚಿತ್ತದೊಳ್
ಬಗೆವೊಡಮಿಾ ಸ್ವಯಂವರಕೆ ಬಂದವರಂ ಬಯಸೀಕ್ಷಿಸಲ್ ಮನಂ

---

1 ಮೆ 2 ನಿವ 3 ವೆಂ 4 ನೆಂ

ಸೊಗಸುವೊಡಂ ಸುಗಂಧಕುಸುಮೋಜ್ಜ್ವಲಮಾಲಿಕೆ ದಿವ್ಯವೆಂದು ಮೆ
ಲ್ಲಗೆ ದಮಯಂತಿ ಪಂಚನಳರಾನನಮಂ ಪೆಱಪಿಂಗಿ ನೋಡಿದಳ್ ೩೯೮

ಉಭಯಕುಲಪ್ರಸಿದ್ಧಿಯೆನಗುಳ್ಳೊಡಮೊರ್ನುಡಿಯುಳ್ಳೊಡಂ ಸಮಂ
ತಭಿಜನಸಂಗಮುಳ್ಳೊಡಮದೋಷಮದುಳ್ಳೊಡಮಂಗಜಾತಸ
ನ್ನಿಭನಳನೆನ್ನ ಕಾಂತನೆನಿಪುತ್ಸವಮುಳ್ಳೊಡಮೊಲ್ಮೆಯುಳ್ಳೊಡಂ
ಶುಭತರಮೂರ್ತಿ ಪೂರ್ವನಳನಿರ್ಪುದು ಪಿಂಗುವುದನ್ಯರಾದವರ್ ೩೯೯

ತನ್ನ ಮಹಾವ್ರತಂ ಸಹಜವಾದೊಡೆ ಚಿತ್ತದೊಳನ್ಯವಸ್ತುತಾಂ
ಮುನ್ನೆಲೆಗೊಳ್ಳದಿರ್ದೊಡೆ ನಿಜೋಕ್ತಿಗಳೊಳ್ ಪುಸಿ ಪೊರ್ದದಿರ್ದೊಡಾ
ಸನ್ನದೊಳಿರ್ದ ಪಂಚನಳರೊಳ್ ಪಡೆದಾಂ ಮನಮೊಲ್ದು ಮುನ್ನ ಕಂ
ಡೆನ್ನ ನಳಂ ನಿಜಾಕೃತಿಯೊಳಿಕ್ಕಿತರರ್ ಪೆಱಪಿಂಗುಗೀಕ್ಷಣಂ ೪೦೦

ಮನದೊಳಗನ್ಯರಂ ಬಗೆವೊಡಾಂ ನಳಭೂಪತಿಯಲ್ಲದೊರ್ವರಂ
ನೆನೆವರೆ ಬೇಡಿ ದೇವತೆಗಳುಂಟೆ[ನೆ] ಕಂಡರನಾಸೆಗೆಯ್ವೊಡೆ
ನ್ನಿನಿಯನ ಮೂರ್ತಿ ದಿವ್ಯವದಱಿಂ ನಳನಿರ್ಕೆ ನಟರ್ ತೊಲಂಗುಗೆಂ
ದನುಪಮಮಾಲೆಯಂ ನೆಗಪಿದಳ್ [ಮಿಗೆ] ಮಿಕ್ಕ ನಳರ್ ಭಯಂಗೊಳಲ್ ೪೦೧

ಎನಗಿನ್ನೇಕಿತರಪ್ರಶಂಸೆ ಶರಣಾರ್ ನೀನಲ್ಲದೆನ್ನಾಣ್ಮನಂ
ಮನದೊಳ್ ಭಾವಿಸಿ ಕಯ್ಗಳಂ ಮುಗಿದು ಪುಣ್ಯಶ್ಲೋಕನಂ ಸಂತತಂ
ನೆನೆಯುತ್ತಂ ದಮಯಂತಿ ಪಂಚನಳರೊಳ್ ಮಿಥ್ಯಾನಳರ್ ಪಿಂಗಿ ಪೂ
ರ್ವನಳಂ ಮತ್ಪತಿಯಕ್ಕೆನುತ್ತೆ ಭರದಿಂ ಬಂದಿಕ್ಕಿದಳ್ ಮಾಲೆಯಂ ೪೦೨

ನಿರುಪಮರಾಗದಿಂ ಕುಸುಮಮಾಲಿಕೆಯಂ ದಮಯಂತಿಯಿಕ್ಕಲಾ
ಸುರಪತಿ ವಹ್ನಿ ಕಾಲ ವರುಣರ್ ಸಹಜಾಕೃತಿಯಿಂದೆ ಪಿಂಗಿರಲ್
ಪರಮಪವಿತ್ರನುತ್ತಮಚರಿತ್ರನಶೇಷಗುಣಾನ್ವಿತಂ ನಳಂ
ಧರಿಸಿ ನಿಜಸ್ವರೂಪದಿನದೇನೆಸೆದಿರ್ದನೊ ಸೌಮ್ಯಸಂಪದಂ ೪೦೩

ವ|| ಆಗಳ್

ಭಂಗುರಮಿಥ್ಯಾಜ್ಞಾನಂ
ಪಿಂಗಲೊಡಂ ಹೃದಯದಮಳಸಮ್ಯಗ್‌ಜ್ಞಾನಂ
ಕಂಗೊಳಿಸುವಂತಿರಿರ್ದಂ
ಮಂಗಳಕರಮೂರ್ತಿ ವೀರನಳಭೂಪಾಲಂ ೪೦೪

ಪ್ರತಿಸೂರ್ಯಂ ಪಿಂಗಿದಾದಿತ್ಯನೊ ಘನತಿಮಿರಂ ಪಿಂಗಿದೊಂದಿಂದುವೋ ಚಿ
ತ್ರತಮಂ ಪಿಂಗಿರ್ದ ದಿವ್ಯಾತ್ಮನೊ ತಿಳಿವೊಡಸಾಧ್ಯಂ ದಲೆಂಬಂತೆ ದೇಹ
ದ್ಯುತಿ ನೀಳ್ದಾಚ್ಛಾದಿಸಲ್ ಭೂಪನ ತನುವನಳಂಕಾರಸರ್ವಸ್ವಶೋಭಾ
ನ್ವಿತನಾಗಿರ್ದಂ ನಳಂ ಕಂಠದೊಳೆಸೆದಿರೆ ಪೂಮಾಲೆ ಸಲ್ಲೀಲೆಯಿಂದಂ ೪೦೫

ಮನಸಿಜಮೂರ್ತಿ ನಿನ್ನ ಕೃಪೆಯಿಲ್ಲದ ದೂಸಱನೀಯರೆಲ್ಗಳಂ[1]
ಬಿನ ತೇಱದಿಂ ಮದೀಯತನುವಂ ಕೊಱಚಾಡಿದವೆಂದವಂ [ದಲಂ]
ಗನೆ ಮಿಗೆ ಕಟ್ಟಿಯೊಪ್ಪಿಸಿದಳೆಂಬಿನಮೊಪ್ಪುವ ಪುಷ್ಪಮಾಲೆಯಂ
ಜನಪತಿಯೊಪ್ಪುಗೊಂಡು ಸೊಬಗಂ ತಳೆದಂ ಮುಳಿಯಲ್ ನೃಪಾಲಕರ್ ೪೦೬

ವ|| ಆಗಳ್

ನಿನ್ನ ಪತಿವ್ರತಾಗುಣಮನಾರ್ ಕೆಡಿಸಲ್ ಬಗೆದಿರ್ದೊಡಾಕ್ಷಣಂ
ನಿನ್ನಯ ಕೋಪವಹ್ನಿಯಿನವರ್ ಮಿಗೆ ಭಸ್ಮವನೆಯ್ದುಗೆಂದು ಸೌ
ಖ್ಯೋನ್ನತಚಿತ್ತದಿಂ ವರವನಿತ್ತು ದಿಶಾಧಿಪರಂಬರಕ್ಕೆ ಬೇ
ಗಂ ನಡೆದರ್ ಬೞಿಕ್ಕಬಲೆಗಾಯ್ತು ನಳಪ್ರತಿಪತ್ತಿಯುತ್ಸವಂ ೪೦೭

ಅನಿಮಿಷಪತಿಮೊದಲಾದವ
ರನುತಾಪದಿನಂದು ಬಂದ ಬಟ್ಟೆ[2]ಯಿ[2]ನೆಯ್ದಲ್
ಜನಪತಿಗಳಿತ್ತ [3]ಪೋಳೆಂ[3]
ದೆನುತಿರ್ದರ್ ಕೈದುಗೊಂಡು ಲಜ್ಜಾಹತಿಯಿಂ ೪೦೮

ವ|| ಅಂತಿರ್ದು

ಅಣಿಯರನಾಡಿ ನಮ್ಮನಿಬರಂ ದಮಯಂತಿ ಸಮಂತು ಮಿಕ್ಕರಂ
ಗಣಿಸದೆ ಕೂರ್ಮೆಯಿಂ ವರಿಸಿ ಮಾಲೆಯನಿಕ್ಕಿದಳಾಸೆವಟ್ಟು ಪ
ಲ್ಲಣಿಸು ಹಯಂಗಳಂ ಬರಿಸು ಸೇನೆಯನೆಂದು ಸಮಸ್ತಭೂಪರಾ
ಕ್ಷಣದೊಳಿದಿರ್ಚಲೆಂದು ಬಗೆದಂದವರಂ ಮಿಗೆ ಸುತ್ತಿ ಮುತ್ತಿದರ್ ೪೦೯
ಎಮ್ಮಯ ಲಜ್ಜೆ ಪೋಸರಿಸಲೀ ದಮಯಂತಿಯನೊಯ್ವ ಗಂಡನಾ
ವಂ ಮದನಾರಿಯೋ ದನುಜವೈರಿಯೊ ಮಿಕ್ಕವರೆಂತು ಪೋಗಲ
ಕ್ಕುಂ ಮದದಂತಿಯಿಂ ತುೞಿಸಿದಲ್ಲದೆ ಮಾಣ್ಬೆವೆನುತ್ತ ಭೂಪರಾ
ರ್ಪಿಂ ಮಿಗೆ ಕೋಪದಿಂ ಮುಳಿದು ಮುತ್ತಿದರಾರ್ದು ನಳಕ್ಷಿತೀಶನಂ ೪೧೦
ವರಿಸದ ಕಾಂತೆಯಂ ವರಿಸಿಕೊಂಡ ಮನಃಪ್ರಿಯನಂ ನಿಜಸ್ವಯಂ
ವರಸದನಕ್ಕೆ ಸೀಳ್ದು ಪೊಸತೋರಣಮಂ ಸಮಕಟ್ಟಿ ಪೋಪೆವೆಂ

---

1 ಳ್ಗಳೆಂ 2 ಯ 3 ಪೊಳ್ತೆಂ (ಸೂ)

ದರಸುಗಳೆಲ್ಲರುಂ ನಳನೃಪಾಲಕನಂ ತವೆ ಮುತ್ತಲುಗ್ರಕೇ
ಸರಿ ಕರಿಮಧ್ಯದೊಳ್ ನೆಲಸಿದಂದದಿನಿರ್ದನಿಳಾಧಿನಾಯಕಂ ೪೧೧

ಉರದೊಳ್ ಕೌಸ್ತುಭರತ್ನಮಂ ಮುರಹರಂ ತಾಳ್ದಂದದಿಂ[ದೀ ನೃಪರ್]
ಧರಿಸಲ್ ಪ್ರಾಪ್ತವೆ ಕಾಂತಿವೆತ್ತ ದಮಯಂತೀರತ್ನಮಂ ವಕ್ಷದೊಳ್
ಧರಿಸಲ್ ತನ್ನಿಷಧೇಶನಲ್ಲದಿತರರ್ ತಾಳ್ವಂದು ಸಾಮಾನ್ಯಕುಂ
ಜರವಾಶಾಗಜದಂದದಿಂ ಧರಿಸವೇ [ಪೆಂ]ಪಿಂ ಧರಾಭಾರಮಂ ೪೧೨

ವ || ಎಂದು ಸಕಲಜನವಾದಂ ನೆಗಟ[3]
ಯುವರಾಜಪ್ರಭುಪಟ್ಟದೊಳ್ ನಳನೃಪಂ ಭೂಪಾಲರಂ ಗೆಲ್ದು ಶೌ
ರ್ಯವಿದಂ ದಿಗ್ವಿಜಯಪ್ರಸಿದ್ಧಿಗೆ ಜಯಸ್ತಂಭಂಗಳಂ [1]ನಟ್ಟ[1] ಸ
ತ್ತ್ವವನಂ[ದಂತ]ಱಿದಿರ್ದುಮಿಂದು ತೊಡೆಯಲ್ ಬಂದಿರ್ದರಂ ಕೊಂದು ಕೂ
ಗುವನೆಂದಲ್ಲಿ ಕೆಲಂಬರೋಸರಿಸಿದರ್ ಮತ್ತಿರ್ದವರ್ ಮುತ್ತಿದರ್ ೪೧೩

ಸಿಂಗದ ಕಯ್ಯ ಮತ್ತಗಜಮೌಕ್ತಿಕವಂ ಸೆಳೆತಪ್ಪೆನೆಂಬ ಮೂ
ರ್ಖಂಗೆಣೆಯಾಗಿ ಭೂಪರರೆಬರ್ ಮುಳಿದೆಯ್ತರೆ ಕಂಡು ನೈಷಧಂ
ಸಂಗರಧೈರ್ಯಮೂರ್ತಿಯವರಂ ಬಗೆಗೊಳ್ಳದೆ ಪೇರುಮಧ್ಯದು
ತ್ತುಂಗಮೃಗಾರಿಯಂತೆ ನೆಲಸಿರ್ದನತಿಪ್ರಬಲಪ್ರತಾಪದಿಂ ೪೧೪

ಬಿಡು ಬಿಡು ನೈಷಧೇಂದ್ರ ದಮಯಂತಿಯನಲ್ಲದೊಡಿಲ್ಲಿ ಕೊಂಡುಪೋ
ದೊಡೆ ನಿಜಸತ್ತ್ವವಂ ತಿಳಿಯಲಪ್ಪುದೆನುತ್ತರೆಬರ್ ಮಹೀಭುಜರ್
ಕಡುಮುಳಿದಾರ್ದು ಕೋಲ್ವಳೆಯನಿರ್ದೆಸೆಯೊಳ್ ಸುರಿಯಲ್ ಕೆರಳ್ದು ಬೊ
ಬ್ಬಿಡುತದ[2]ರ[2]ಟ್ಟಿದಂ ನಳನೃಪಾಲಕನುಗ್ರಲಯಾಗ್ನಿಯಂದದಿಂ ೪೧೫

ಎಸುವಿಡಿವಟ್ಟೆ ಪೊಯ್ವ ತಿವಿವೌಂಕುವ ನೂಕುವ ಬೊಬ್ಬೆಗೊಟ್ಟು ಚೋ
ದಿಸುವ ಪೊಡರ್ಪುದೋರ್ಪ ಪೆಱಪಿಂಗುವ ಮುಂಗುಡಿಗೆಯ್ದಿ ಬಯ್ದು ಝಂ
ಕಿಸುವ ಸಡಿಲ್ವ ಮೆಯ್ದೆಗೆವ ಗಾಯವನೊಡ್ಡುವ ಸೇದೆವೆತ್ತು ಝೊಂ
ಪಿಸುವ ಕಸಲ್ದು ಕಯ್ಮಱೆವ ಸಂಕುಳಯುದ್ಧಮತೀವಭೀಕರಂ ೪೧೬
ಖರ್ವಮತಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧನಿವನಲ್ಲವೆ ತನ್ನ ಸುತಾಸ್ವಯಂವರ
ಕ್ಕುರ್ವಿಯ ಭೂಪರಂ ಕರೆಸಿ ಲಜ್ಜೆಯನಿರ್ಕುಳಿಗೊಂಡನೀತನೊಳ್
ಸರ್ವಗವಾರ್ತೆಯಂ ಪುಸುಗೆಗೊಂಡಪೆವೆಂದರೆಬರ್ ಮಹೀಭುಜರ್
ದೋರ್ವಲದಿಂದ ಭೀಮನೃಪನಾಲಯಮಂ ಕಡುಕೆಯ್ದು ಮುತ್ತಿದರ್ ೪೧೭

---

[1] ನಟ್ಟು [2] ಟ

ವ || ಅಂತು ಮುತ್ತೆ

ಘನತರಸೇನೆಯಂ ನಿಜಭುಜಾಬಲದಿಂ ಸಹಜಪ್ರತಾಪದಿಂ
ಮನದನುರಾಗದಿಂ ನಿಷಧಭೂಪತಿ ಯುದ್ಧದೊಳಾಂತು ವೈರಿವಾ
ಹಿನಿಗಿದಿರಾಂತು ತೋಳ್ವಲವನೊಂದಿನಿಸಂ ಸವಿದೋಜಿಲಾಕ್ಷಣಂ
ಘನಘಟೆ ಗಾಳಿಯಿಂ ಪರಿವವೊಲ್ ಪರೆದತ್ತು ವಿರೋಧಿಸಂಕುಳಂ ೪೧೮

ವ || ಅನಂತರಂ

ಪುಸಿಯಂ ಸತ್ಯವಧರ್ಮವಂ ಸಹಜಧರ್ಮಂ[1]ಕೋ[1]ಪಮಂ ಶಾಂತಿ ಸಾ
ಹಸಮಂ ಬುದ್ಧಿ[2]ಯ[2]ಮಂತ್ರವಂ ಶ್ರುತಿಯನಾಚಾರಂಗಳಂ ಸತ್ಕುಲಂ
ಪಿಸುಣಂ ಸ್ವೈರಣೆ ಗೆಲ್ವವೊಲ್ ಖಳನೃಪಾಲಶ್ರೇಣಿಯಂ ಗೆಲ್ದನ
ರ್ಕಸಮಂ ನೈಷಧಚಕ್ರವರ್ತಿ ಸತತಂ ಸತ್ಕೀರ್ತಿಕಾಂತಾಧಿಪಂ ೪೧೯

ಜನಪತಿನೈಷಧಂ ರಿಪುನೃಪವ್ರಜಮಂ ಕಡುಕೆಯ್ದು ಬೆಂಕೊಳಲ್
ಮನದಟಿಲಿಂದನರ್ ಘನತರವ್ಯಥೆಯಿಂ ದಮಯಂತಿಕಾಂತೆ ಕೇಳ್
ನಿನಗೆ ಸಪತ್ನಿಯಕ್ಕೆ ವಿಜಯಾಂಗನೆಯೆಂದುಱಿ[3] ಕೋಪಿಪುತ್ತೆ ಭೋಂ
ಕೆನೆ ಪರಿದರ್ ಗಜಾಶ್ವತತಿಯಿಲ್ಲದೆ [ಬೇಗನೆ] ಬಂದ ಬಟ್ಟೆಯೊಳ್ ೪೨೦

ಲಲನಾಸ್ನೇಹರಸಪ್ರವೃತ್ತಿಭುವನಸ್ತೋತ್ರೈಕಪಾತ್ರಂ ಸಮು
ಜ್ಜ್ವಲದೋರ್ದಂಡಬಲಾನ್ವಿತಂ ರಿಪುಹರಂ ತೇಜಸ್ವಿಯಾಗಿರ್ದ ತ
ನ್ನಳದೀಪಕ್ಕೆ ವಿಪಕ್ಷವಂ ತಳೆದು ಬಂದುರ್ವೀಶ್ವರರ್ ಶೀಘ್ರದಿಂ
ಶಲಭಪ್ರಾಪ್ತಿಯನೆಯ್ದಿದರ್ ಪಲಬರಿರ್ದರ್ ಭೀತಿಯಿಂದೋಡಿದರ್ ೪೨೧

ಶರದಮಳೇಂದು ರೋಹಿಣಿ ನಭೋಂಗಣದೊಳ್ ಮೆಱೆವಂತೆ ಪಲ್ಲವಾ
ಧರೆ ದಮಯಂತಿಯುಂ ನಳನೃಪಾಲಕನುಂ ತನುಕಾಂತಿಯಿಂ ಸ್ವಯಂ
ವರಗೃಹದಲ್ಲಿರಲ್ ಪದೆದು ಭೀಮನೃಪಂ ನಡೆತಂದು ತದ್ವಧೂ
ವರರನತೀವಮಂಗಳಮಹೋತ್ಸವದಿಂ ಬಿಗಿಯಪ್ಪಿ ಪೆರ್ಚಿದಂ ೪೨೨

ವ|| ಆಗಳ್

ಕಳಕಳಸಂಭ್ರಮಂ ನೆಲಸೆ ಭೀಮನೃಪಾಲಸನಂತಬಂಧುಸಂ
ಕುಳವಖಿಳಾಪ್ತರಾತ್ಮಸಚಿವರ್ ವರಸಾರಿಯರುತ್ತಮದ್ವಿಜಾ
ವಳಿ ನಲಿದತ್ತಲಿತ್ತಲೆಡೆಯಾಡಿ ಸನುಂತು ವಿವಾಹಗೇಹ ಮಂ
ಗಳ[ಕರ]ವಾದ ಪೆರ್ಗೆಲಸದುಜ್ಜುಗಮಂ ತಳೆದಿರ್ದುದಾವಗಂ ೪೨೩

---

[1] ಯೊ [2] ಯು

ಹಸೆಗಳನಿಕ್ಕು ಮಜ್ಜನದ ಮಂದಿರದೊಳ್ ಪೊಸಗಂಧತೈಲವಂ
ಸಸಿಮುಖಿಯರ್ಕಳಿಂ ತರಿಸು ಮಂಗಳವಾದ್ಯವನೇೞ್ಗೆಯಿಂದ ಬಾ
ಜಿಸು ನವರತ್ನದಾರತಿಗಳಂ ಸಮಕಟ್ಟು ಪುರೋಹಿತರ್ ವಿಲಂ
ಬಿಸಲೆಡೆಯುಂಟೆ ಕೂಡಿ ಮಧುಪರ್ಕವನೆಂಬವರೆಲ್ಲಿ ನೋೞ್ಪೊಡಂ ೪೨೪

ನನೆಗಳ ತೊಂಡಲಂ ಮಿಸುಪ ಬಾಸಿಗವಂ ತರಿಸುಜ್ಜ್ವಲಪ್ರಸಾ
ಧನವನಳಂಕೆಗೆಯ್ದು ತಿಳವಸ್ತ್ರಯುಗಂ ಬಿಡಿ ಶುಭ್ರಲಾಜೆಯಂ
ವನಿತೆಯರಾಯ್ದು ತಂದಿರಿಸಿ ನುಣ್ದನಿಯಂ ಧವಳಾಖ್ಯವಂ ಸುವಾ
ಸಿನಿಯರೊಱಲ್ದು ಪಾಡಿಯೆನುತಿರ್ಪ ರವಂ ಪರೆದಿರ್ದುದೆಲ್ಲಿಯುಂ ೪೨೫

ಕರಸರಸೀರುಹಕ್ಕೆ ನರನಾಥನ ವೇಣಿಯ ದಿವ್ಯಗಂಧನಂ
ಪೊರೆದಪವೆಂಬ ತಮ್ಮ ಮನದುತ್ಸವವೊಪ್ಪುವಿನಂ ಶಿರೋಜವಂ
ಕರಜದಿನೊಯ್ಯನೊಯ್ಯನೆ ಬಿದಿರ್ಚಿ ಕದಂಬಸುಗಂಧತೈಲವಂ
ತರುಣಿಯರೊಲ್ದು ಪೂಸಿದರಿಳೇಶನ ಮೌಳಿಗೆ ಲೋಲನೇತ್ರೆಯರ್ ೪೨೬

ವ|| ಬೞಯಿಂ

ಬಾಲಕಿಯರ್ [ಸು]ವರ್ಣಕಳಶಂಗಳ ನಿರ್ಮಳವಾರಿಯಂ ಮಹೀ
ಪಾಲನ ಮೌಳಿಯೊಳ್ ಪಸರಿಸಲ್ ಜಲಧಾರೆಗಳಿಕ್ಕೆಲಂಗಳಿಂ
ಸಾಲಿಡಲುರ್ವಿಯೊಳ್ ಮೆಱೆದುದುಜ್ಜ್ವಲಮಜ್ಜನಶೋಭೆ ಸಂತತಂ
ನೀಲಬಳಾಹಕಂ ವಿಮಳವಾರಿಯನಾಂತಿಳೆಗೀವ ಮಾೞ್ಕೆಯಿಂ ೪೨೭

ಆ ಕ್ರಮದಿಂ ದಮಯಂತಿಯ
ವಕ್ರಶಿರೋಜಕ್ಕೆ ತೈಲವಂ [1]ಸಿಂ[1]ಪಿಸಿದರ್
ಶಕ್ರಸ್ತ್ರೀಸನ್ನಿಭೆಯರ್
ಚಕ್ರಯುಗಸ್ತನೆಯರಮಳಕಮಳಾನನೆಯರ್ ೪೨೮

ಆ ವಿಧದಿಂ ದಮಯಂತಿಯ
ಭಾವಕಿಯರ್ ವಿಮಳಮಜ್ಜನಂಬುಗಿಸಿದರಾ
ಶಾವಿವರ[2]ಮನೆಯ್ದೆ[2]ಲ್ ನಾ
ನಾವಾದ್ಯಂ ಸಕಳಬಂಧುಜನಸಂವೇದ್ಯಂ ೪೨೯

ತದನಂತರಮುವರ್ಬರ್
ಮೃದುವಸ್ತ್ರಾಭರಣಮಾಲಿಕಾಲೇಪನ ಸಂ

---

[1] ನುಂ [2] ವಗೆಯ್ತು

ಪದದಿಂದುದ್ವಾಹನಿವಾ
ಸದ ಪಸೆಗೆಯ್ತಂದು ಕುಳ್ಳಿದರ್ ನಲವಿಂದಂ ೪೩೦

ಮಧುರೋಕ್ತಿಯಿಂದ ಭೂಪಂ
ಮಧುಪರ್ಕವನೆಸಗಲಖಿಳವಾದ್ಯಂ ದುಗ್ಧಾಂ
ಬುಧಿಘೋಷದಂತೆ ಪೊಣ್ಮಲ್
ವಿಧುಮುಖಿಯುಂ ಧಾರೆಯೆಱೆಯಲುದ್ಯತನಾದಂ ೪೩೧

ಆ ವಿಜಯೋತ್ಸವಂ ಶುಭಮುಹೂರ್ತವೆನಲ್ ದಮಯಂತಿಯಂ[ಕರಂ]
ಭೂವರನೈಷಧಂಗೆ ಗುಣಿ ಭೀಮನೃಪಂ ಜಲಧಾರೆಯಂ ತುರಂ
ಗಾವಳಿವಾರಣೌಘಸಹಿತಂ ಮನಮೊಲ್ದೆಱೆದಂ ನಿಜಾನ್ವಯಂ
ಭಾವಿಸಿ ಬಣ್ಣಿಸಲ್ ವಿವಿಧಮಂಗಳವಾದ್ಯವಿಶೇಷಘೋಷದಿಂ ೪೩೨

ಪೊಸತೆನೆ ವಿ[ವಾ]ಹಹೋಮವ
ನೆಸಗಿ ಬೞಿಕ್ಕವರ್ದಿ ಸಪ್ತಪದಿಯಂ ಮೆಟ್ಟಲ್
ಪಸರಿಸಿರೆ ಮಂತ್ರತತಿ ಷ
ಡ್ರಸಭೋಜನದೆಸೆವ ಬೂವದೆಡೆಯಾಯ್ತಾಗಳ್ ೪೩೩

ಮಣಿಮಯದೀಪವುಜ್ಜ್ವಲಿಸೆ ರನ್ನದ ಕೇವಣದೇೞ್ಗೆಯೊಪ್ಪುವ
ಡ್ಡಣಿಗೆಯೊಳಿಟ್ಟು ಹೊನ್ನ ಹರಿಯಾಣವನೋರಣವಾಗಿ ಬಟ್ಟಲಂ
ಗಣನೆಗಳಿಲ್ಲದಿಟ್ಟೆಡದ ಮಿಂಚುವ ಗಿಂಡಿಗಳೊಪ್ಪೆ ಚೆನ್ನಬಿ
ಜ್ಜಣಿಗೆ ಕರಂ ಮನಂಗೊಳಿಸಲಿಂತೆಡೆಯಾದುದು ಬೂವದೂಟದೊಳ್ ೪೩೪

ಮುದದಿಂ ಕೂರ್ತೊಡವಂದ ನಿಬ್ಬಣಿಗರಂ ಸಂಗೀತಸಾಹಿತ್ಯಕೋ
ವಿದರಂ ಬಂಧುಗಳಾದ ಭೂಪತಿಗಳಂ ವಿದ್ವಜ್ಜನಶ್ರೇಣಿಯಂ
ಮೃದುಪೀಠಂಗಳನಿಕ್ಕಿ ರಾಜಕುಲವೃದ್ಧಾದಿಕ್ರಮಂ ರಂಜಿಸಲ್
ಪದಪಿಂ ಪಂಕ್ತಿಗಳಾಗಿ ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿದರ್ ವಾಕ್ಯೋಪಚಾರಂಗಳಿಂ ೪೩೫

ಒಡನೂೞಿಕ್ಕವನೀಶ್ವರಂ ಕರೆವಿನಂ ಸಲ್ಲಜ್ಜೆಯಿಂ ಕಾಂತೆ ಮೆ
ಲ್ಲಡಿಯಂ ಪಿಂದಿಡುತಂ ಮುಗುಳ್ನಗೆ ಮಿಗಲ್ ಕಂಡಾಳಿಯರ್ ಸೋಂಕಿ ಕೈ
ವಿಡಿದೊಲ್ದೊಯ್ಯನೆ ತಂದು ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿ ನಾನಾಭಕ್ಷ್ಯಭೋಜ್ಯಂಗಳಂ
ಕಡುಪೆರ್ಚಿಂ ಬಡಿಸಲ್ಕದೇಂ ಮೆಱೆದುದೋ ಬೂವಂ ಪ್ರಮೋದಾವಹಂ ೪೩೬

ಅಳಕಂ ನೀಳಬಳಾಹಕಂ ಘನರವಂ ಸತ್ಕಿಂಕಿಣೀ ಸಿಂಜಿನೀ
ವಳಯಧ್ವಾನಮನೇಕಭೂಷಣಮ[ಣಿ] ಜ್ಯೋತ್ಸ್ನಾಳಿ ಗೋತ್ರಾರಿಚಾ
ಪಳಚಾಪಂ ತನುಗೆಂಬಿನಂ ಸಹಜಲಾವಣ್ಯಾಮೃತಾಸಾರಮಂ
ಲಲನಾಸಂತತಿ ಸಾಲಿಡಲ್ ಸೊಗಸದೇ ಬೂವಂ ಜಗತ್ಪಾವನಂ ೪೩೭

ಅಧರಸುಧಾರಸಂ ಕುಶಲಹಸ್ತಸುಧಾರಸವಿಂಪುವೆತ್ತ ವಾ
ಕ್ಸುಧೆಯ ರಸಂ ಕಟಾಕ್ಷಸಿತಕಾಂತಿಸುಧಾರಸವಾತ್ತ ಯೌವನಾಂ
ಬುಧಿಯ ಸುಧಾರಸಂ ಕರಟದೀಪ್ತಿ ಸುಧಾರಸಮೊಪ್ಪಲೊಪ್ಪಿದರ್
ವಿಧುಮುಖಿಯರ್ ನಿಜಾವಯವಷಡ್ರಸಮಂ ಸವಿದೋರ್ಪ ಮಾಟ್ಕೆಯಿಂ ೪೩೮

ವಳಯಂಗಳ್ ಸೂಡಗಂ ಕಂಕಣತತಿ ನಿಗಳಂ ಹಸ್ತಸೂತ್ರಂ ಲಸತ್ಕೋ
ಮಳಲಾಕ್ಷಾರಕ್ತರಾಗಂ ನವಮಣಿಮಯನೂತ್ನಾಂಗುಲೀಯಂ ಕರಂ ಕಂ
ಗೊಳಿಸಿರ್ಪಾಮೋದಹಸ್ತಾಬ್ಜದಿನನುಪಮ ನಾನಾಪದಾರ್ಥಂ ಪ್ರಸಿದ್ಧಂ
ಗಳನೊಯ್ಯಾರಂಗಳಿಂದಂ ಬಡಿಸಿದರರೆಬರ್ ಕಾಂತೆಯರ್ ಪಂಕ್ತಿಗಾಗಳ್ ೪೩೯

ನೇವುರದ ರವಂ ಕಾಂಚಿಗೆ
ಕೇವಣಿಸಿದ ಕಿಂಕಿಣೀರವಂ ಮಣಿಮಯರು
ಕ್ಪೀವರಕೇಯೂರರವಂ
ತೀವಿರಲೆಡೆಯಾಡಿ ಬಡಿಸಿದರ್ ಕೋಮಳೆಯರ್ ೪೪೦

ಪರಡಿ ಕಿಱುಗೋದಿಸೇವಗೆ
ಸರವಳಿಗೆ ಸುಗಂಧಕಟುವೆಯಕ್ಕಿಯ ಪಾಕಂ
ಪರಿವಡೆಯಲಣ್ಣಿವಾಲಿಂ
ಬೆರಸಿದ ಸಕ್ಕರೆಯ ತುಯ್ಯಲಿಕ್ಕಿದರರೆಬರ್ ೪೪೧

ರಸವದ್ಗೋಧೂಮದಿಂ ಪಾವನತರ ಯವೆಯಿಂ ಮಾಷದಿಂ ಮುದ್ಗದಿಂದಂ
ಪೊಸಕಂಗಿಂ ಶಾಲಿಯಿಂದಾಢಕಿಯಿನಮಲನಿಷ್ಪಾವದಿಂ ರಂಜಿಸಲ್ ಭ
ಕ್ಷ್ಯಸಹಸ್ರಂ ಶರ್ಕರಾಮಿಶ್ರಣದಿನರೆಬರಬ್ಜಾಸ್ಯೆಯರ್ ಬಡ್ಡಿಸಲ್ ಕಂ
ಗೆಸೆದತ್ತು ದ್ವಾಹಸದ್ಭೋಜನವನುಪಮಪಂಚೇಂದ್ರಿಯಪ್ರೀತಿಯಾಗಲ್ ೪೪೨

ಕಪ್ಪುರನಾಳೀಗಳಸಂ
ತುಪ್ಪದ ಹೊರಿಗೆ ಬುರುಂಡೆ ಜಾಕಾಯ್ನುಱುಗಂ
ಪೊಪ್ಪುವ ಮೋರುಂಡೆ ಮನ
ಕ್ಕೊಪ್ಪಿಸಿದುವು ಮಧುರರಸದ ಸುಧೆಯಂ ಬುಧರೊಳ್ ೪೪೩

ಪಲರಱಿಕೆಯ ಭಕ್ಷ್ಯಂಗಳ್
ಪಲವುಂ ಕಾಯ್ಮಾಧುರಂಗಳಂ ಪಲವಂ ನು
ಣ್ಕೆ ಲೆವಾ ದುರವಂ........(?)
ಲಲಿತಾಂಗಿಯರೊಲ್ದು ಬಡಿಸಿದರ್ ಪಂಕ್ತಿಗಳಂ ೪೪೪

ನಳಮತವಂ ಪ್ರಕಟಿಸಿದಂ
ಸಲಿಲಂ ಶಿಖಿಯಿಲ್ಲದನ್ಯೃತಪಾಕವನಾಗಳ್
ನಳನೃಪತಿ ಭಕ್ಷ್ಯಭೋಜ್ಯಾ
ವಳಿಯಿಂ ನಿಬ್ಬಣ[ದ] ಭೂಭುಜರ್ ಬೆಱಗಾಗಲ್ ೪೪೫

ಪರಿಪರಿಯ ಪಲವು ಕಾಯ್ ಮಾ
ದುರವಂ ಶಿಖಿಯುದಕವಿಲ್ಲದೊಬ್ಬಳ ಕಯ್ಯಿಂ
ವಿರಚಿಸಿದಂ ನಳಪಾಕವ
ನರಸುಗಳಚ್ಚರಿಯೆನಲ್ ನಳಕ್ಷಿತಿನಾಥಂ ೪೪೬

ಸಾಸವೆ ಶಿಖರಿಣಿ ಪಳಹಂ
ಕೀಸಿದ ಪುಳಿಯಲ್ಲಮೊಗ್ಗಿನುಪ್ಪಿನಕಾಯ್ಗಳ್
ಬೇಸಿದ ಕುಡಿನೀರ್ಪಾನಂ
ವಾಸವಭೋಗವನದಿರ್ಪದಿರ್ಪವೆ ಸತತಂ ೪೪೭

ತಿಳಿದುಪ್ಪದೊಳಳಕಂಗಳ್
ಪೊಳೆಯಲ್ ಕಪ್ಪಿಲ್ಲಿ ಬಿರ್ದುದೆಂದಾಗಳ್ ಕೋ
ಮಳೆಯರ್ ಶೋಧಿಸಿ ಶೋಧಿಸಿ
ಬಟಲ್ವರತಿಮುಗ್ಧೆಯರ್ ವಿದಗ್ಧರ ಕೆಲದೊಳ್ ೪೪೮

ಜೂಳೆಯುದ ಮುತ್ತು ಪಱಿದು ನೃ
ಪಾಲಕ ನಗಲೊಳಗೆ ಪರೆಯಲಾಯಲ್ಬಗೆದಂ
ದಾ ಲಲನೆ ಕಟವೆಯೋಗರ
ದೋಳಿಯ ಮುತ್ತುಗಳ ಭೇದವಱಿಯದೆ ನಿಂದಳ್ ೪೪೯

ಮಿಗೆ ತಿಳಿದುಪ್ಪವಂ ಪನಿಯ ಪಾನವನಿರ್ಕೆಲವಟ್ಟಲಲ್ಲಿ ತಂ
ದಗಲಿಡಲಲ್ಲಿ ಭೇದದಱಿವಿಲ್ಲದೆ ಸುಮ್ಮನಿರಲ್ಕೆ ತುಪ್ಪವೇಂ
ಸೊಗಸದೆ ಪೇಟಿನಲ್ ನಿಜಮುಖಂ ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸಲಿಟ್ಟ ತುಪ್ಪವೇಂ
ಸೊಗಸದೆ ಸದ್ದ್ವಿಜರ್ಗಬಲೆಯೆಂದನದೊರ್ವ ವಿದಗ್ಧಭೂಭುಜಂ ೪೫೦

ಬಡಿಸಲ್ಬಂದೆಡೆಯಾಡುವಂಗನೆಯರಂಗಚ್ಛಾಯೆಗಳ್ ತುಪ್ಪದಿಂ
ಗಡಲೊಳ್ ಪಾನರಸಂಗಳೊಳ್ ಸಕಲಭೂಷಾರತ್ನದೊಳ್ ನಿಂದವೊಲ್
ಗಡಣಂಗೊಂಡು ಪುಗುಬ್ದು ಪೋಗಲೆಸೆಗುಂ ಭೂಪಾಲರೊಳ್ ಕೂರ್ಮೆಯಿಂ
ದೊಡನೂಟಂಬಡೆದಿರ್ದು ಪೋಪ ಸುದತೀಸಂದೋಹವೆಂಬಂದದಿಂ ೪೫೧

ಚಾಪಳವೃತ್ತಿಯಂ ಮೆಱೆವ ತಾಣವಿದಲ್ತೆಮಗೆಂದು ಮಾನ್ಯಧಾ
ತ್ರೀಪತಿಗಳ್ ಕೆಲರ್ ನೆಲನನಪ್ಪುವವೊಲ್ ತಲೆವಾಗಿ[1]ದರ್[1] ವಧೂ
ನೂಪುರರತ್ನದೊಳ್ ಪೊಳೆಯೆ ತಮ್ಮ ಮನೋಹರಮೂರ್ತಿಗಳ್ ಪಿಕಾ
ಳಾಪೆಯರಂಘ್ರಿಗಳ್ಗೆಱಗಿ ಬೇಡ್ಪ ಸುಖಂಬಡೆವಂಗಭಂಗಿಯಿಂ ೪೫೨

ನಡುವಂ ಕಾಂಚಿಯೊಳಾಂತು ರೂಪವತಿಯರ್ ನಾನಾಪದಾರ್ಥಂಗಳಂ
ಬಡಿಸಲ್ಬಾಗಿರಲುನ್ನತಸ್ತನಯುಗಂ ಸ[ಂ]ವ್ಯಾನಮಂ ನೂಂಕೆ ಮೆ
ಯ್ದೊಡವಂ ಹಾರವನಂಗಕಾಂತಿಯನಿತಂ ಪುಣ್ಯಾಧಿಕರ್ ಕಂಡು ಕ
ಣ್ಣಿಡುವರ್ ಭೋಜನವಂ ಬಿಸುಟ್ಟು ಪಸಿವಿಲ್ಲೆಂಬರ್ ಸಮೀಪಸ್ಥರೊಳ್ ೪೫೩

ಬಡಿಸುವ ಗಾಡಿಕಾರ್ತಿಯರ ವಕ್ತ್ರವನೀಕ್ಷಿಸಲಾಸೆವಟ್ಟು ನೀ
ರಡಸದೆಯುಂ ಸುಗಂಧಜಲವಿಲ್ಲದಿರಲ್ ಬಱಗಿಂಡಿಯುಂ ಸಮಂ
ತಡಿಗಡಿಗೆತ್ತಿ ನೀರ್ಗುಡಿವ ಬಲ್ಪೆವದಿಂ ಮೊಗವೆತ್ತಿಯೆತ್ತಿ ಕ
ಯ್ನಿಡುವರತೀವಕಾಮುಕರಭೇದ್ಯವೆನಲ್ ನಿಜಚೇಷ್ಟೆ ದೃಷ್ಟಿಯೊಳ್ ೪೫೪

ಬಡಿಸಿದರೇನನಾವೆಡೆಯೊಳಾವುದನಿಕ್ಕಿದರಾವುದೋಗರಂ
ನಡುಕಡೆಯಾವುದೆಂಬುಣಿಸಿನುಜ್ಜುಗವಂ ಮಱೆದಾಚೆಗೀಚೆಗೆ
ಲ್ಲೆಡೆಗೆಡೆಯಾಡುವಾಕೆಯರ ಬೆಂಬೞಯೊಳ್ ನಿಜಚಿತ್ತಲೋಚನಂ
ಬಿಡದಿರಲೊಲ್ಲದುಂಬ ತೆಱಹಲ್ಲಿಯದೆಲ್ಲಿ ಜನಕ್ಕೆ ಸಂತತಂ ೪೫೫

ಸರಸನನಾಡಿ ಕಾಡಲರೆಬರ್ ಬಡಿಸಿಟ್ಟ ಪದಾರ್ಥದೊಳ್ ಸಮಂ
ಬರೆ ಪೆಱವಂ ವಿಡಂಬಿಸಲಭೋಜ್ಯಪದಾರ್ಥವನಿಕ್ಕಿ ನಕ್ಕು ಮೆ
ಯ್ಗರೆದಿರೆ ವರ್ಣವಂ ಕಠಿಣಮಾರ್ದವವಂ ನವಗಂಡಬಂಧವಂ
ಪರಿಕಿಸಿ ನೋಟದಿಂ ಬೆರಲೊಳಂಟದೆ ಜಾಣ್ಮೆಗುವರ್ ನೃಪಾಲಕರ್ ೪೫೬

ವನದೊಲವಿಂ ಪಸಿ[2]ವ[1]ಱಯದೆ
ವನಿತೆಯರಾನನವನೆವೆಯನಿಕ್ಕದೆ ನೋಡು
ತ್ತನಿಮಿಷಪದವಂ ಪಡೆದುದು
ಜನಸಂತತಿಯಮೃತಸದೃಶಭೋಜನಗೃಹದೊಳ್ ೪೫೭

---

[1] ರಲ್ [2] ನ

ತುತ್ತುಗಳಂ ಕೆಲಬರ್ ಕಿವಿ
ಯುತ್ತೊತ್ತಿಯ್ವರ್ ಬಱಿಯ ಕಯ್ಗಳಂ ಮೆಯ್ಮಱಿಹಿಂ
ತುತ್ತುವರರೆಬರ್ ಬಡಿಸಿತ
ನೆತ್ತಣದೆಂದಱಿಯದಿರ್ಪರುಱಿದರ್ ಸತತಂ ೪೫೮

ಇಕ್ಕಿದ ವಸ್ತುವಂ ಮರಳಿ ಬೇಡುವ ನೀರ್ಗೆಳಸುತ್ತ ಠಕ್ಕಿನಿಂ
ಬಿಕ್ಕುವ ಸಂದುಕಟ್ಟಱದು ಲಲ್ಲೆಯನಾಡುವ ತಂದ ವಸ್ತುವಿ
ನ್ನಿಕ್ಕುವ ಠಾವದಾವುದೆನುತೊಯ್ಯನೆ ಮೂಡುವ ಧೂರ್ತಪಂಕ್ತಿಗಳ್
ಮಿಕ್ಕವರಂ ಮರುಳ್ಗೊಳಿಸದಿರ್ಪವೆ ಜಾಣಱಿಯರಲ್ಲದಿರ್ಪರಂ ೪೫೯

ವ|| ಅನಂತರಂ

ಇನಿದೆಡೆಗೊಂಡಿರಲ್ ದಧಿಸಮುದ್ರದಿನುಣ್ಮಿದ ಫೇನಪಿಂಡವೆಂ
ಬಿನವಮಳೇಂದುಬಿಂಬವಿಳಿಯೊಳ್ ದಧಿರೂಪದಿನಿಂಬುವೆತ್ತುವೆಂ
ಬನುಪಮಗಂಧದಿಂ ಕುಳಿರ್ವ ಘಟ್ಟಿಮೊಸರ್ ಕೆನೆಗಟ್ಟಿರಲ್ಕದಂ
ವನಜನಿಭಾಸ್ಯೆಯರ್ ಬಡಿಸಿದರ್ ಪದೆದೊಪ್ಪುವ ಪಂಕ್ತಿ ಪಂಕ್ತಿಯೊಳ್ ೪೬೦

ಕಟ್ಟುಮೊಸರ್ ಸುಱಿವಮೊಸರ್
ಘಟ್ಟಿಮೊಸರ್ ಕೆನೆಮೊಸರ್ ಕರಂ ತೊಳೆಮೊಸರಿಂ
ಪಿಟ್ಟಮೊಸರ್ ಪುಳಿಮೊಸರಿಂ
ದಿಟ್ಟರ್ ಭಟ್ಟಲ್ಗಳಿಂ ಸರೋಜಾನನೆಯರ್ ೪೬೧

ಗಾವಟಿ ಬೆಲ್ಲವತ್ತವರೆಮಾದಲವಂಬಟಿ ಚೆಳ್ಳಚಿಲ್ಲಕಾಯ್
ಮಾವಿನಕಾಯ್ಗಳೊಪ್ಪುವೆಳಗಪ್ಪುರ ಮಾಗುಳಿಬೇರ್ ಸುಧಾರಸಂ
ತೀವಿರೆ ಕಂಪು ಪೊಂಪುಱಿಸುವುಪ್ಪಿನಕಾಯ್ಗಳನೇಕವಂ ಕಳಾ
ಕೋವಿದೆಯರ್ ಕೆಲಂಬಿಡಿಯಲಿಕ್ಕಿದರಿಕ್ಕು ಮಗುಱ್ದಿನುತ್ತಿ[ರಲ್] ೪೬೨

ನಳನಳಿಸುವ ಮೆಣಸಿನ ಕರೆ
ಪುಳಿಯಲ್ಲಂ ಬಿದಿರಕಱಿಲೆಯೇಲಕ್ಕಿಯ ಕಾಯ್
ಮೊಱಗಿನ ಕಾಯ್ ನೆಲ್ಲಿಯ ಕಾಯ್
ಕಟಿವೆಯ ಕಾಯ್ ಬೇಱೆವೇಱೆ ಸವಿವಡೆದಿರವೇ ೪೬೩

ವ|| ಆಗಳೊರ್ವಳ್

ಅಲ್ಲದ ಸವಿಯುಂ ಕಂಡೊಡೆ
ಬಲ್ಲವನೆಂದೊರ್ವನಂ ವಿಡಂಬಿಸೆ ನಿನಗೇ

ನಲ್ಲಂ ಸವಿದೋರ್ಪುದನಾಂ
ಬಲ್ಲೆಂ ನೋಡೆನ್ನ ತೆಱನನೆಂದಂ ಧೂರ್ತಂ ೪೬೪

ಮುಗಮುಗಿಸುವಳೆಯ ಕಟಿಲಂ
ಸೊಗಸದಿರಲೀಂಟೆ ಸುಜಱದು ಚಪ್ಪಿಱದರರೆಬರ್
ಮಿಗೆ ಡಱ್ರನೆ ತೇಗಿ ಮಗು
ಳ್ದಗಲಂ ಬೆಱಗಾಗಿ ನೋಡಿ ವರ್ಣಿಸುತಿರ್ದರ್ ೪೬೫

ವ|| ಆಗಳೊರ್ವಂ ಕಟಲಂ ಕೊಳಲಂಜಿ ನಿಲೆ
ಕಳಲಂಜದಿರೆಂದೊಡೆ ಮುಂ
ಕಳವೆಂತೆಂದಱಿಯೆನೆಂದೊಡಿಂದೀಸುಳಿಹೊಂ
ಗಳಸಂಗಳನೊಯ್ಪುದೆನಲ್
ನಳಿನಾಕ್ಷಿಗೆ ಮುಗಿದನಿರ್ಕರಂಗಳನೊರ್ವಂ ೪೬೬

ವ|| ಬಱಯಂ.

ಶಾಕಂ ಲೇಸಾದುವಿಂಪಂ ತಳೆದವಖಿಳ[....]ಜ್ಯೋದನಂ ಭೂ
ಲೋಕಕ್ಕಾ[ಶ್ಚ]ರ್ಯವಾಗಲ್ ಮುಗಮುಗಿಸಿದ ತುಪ್ಪಂ ನೆಗಬ್ದೀ ಪದಾರ್ಥಂ
ಸಾಕೆಂಬಂತಿರ್ದುದಿಲ್ಲೆಂದಿತರಬುಧಜನಂ ಪ್ರೀತಿಯಿಂ[ನೋಡುತಂ]ತ
ತ್ಪಾಕಪ್ರಖ್ಯಾತಿಯಂ ಬಣ್ಣಿಸಿದರುಚಿತವಪ್ಪುಕ್ತಿಯಿಂ ಭುಕ್ತಿವಂತರ್ ೪೬೭

ಕರಣಂ ತಣ್ಣಿದುವಾಗೆ ಮೆಯ್ ದಣಿಯೆ ಸೌಖ್ಯಂ ಪೆರ್ಚೆ ಪಂಚೇಂದ್ರಿಯಂ
ಪರಿಣಾಮಂಬಡೆ ಗಿಂಡಿಯಲ್ಲುದಕವಂ ಕಯ್ಯೆತ್ತಿ ಕಯ್ಯೆತ್ತಿ ಬೇ
ರ್ಗರೆಯಲ್ ಕಣ್ಮುಗಿದೀಂಟೆ ತೇಗಿ ನಿಮಿಷಂ ಸಂತೈಸಿಕೊಂಡಿರ್ದು ಬಿ
ತ್ತರದಿಂ ಕಯ್ದೊಳೆದೇಂ ಸುಖಂಬಡೆದರೋ ಕಯ್ಗಟ್ಟಿಕೊಂಡೆಲ್ಲರುಂ ೪೬೮

ವಾರಾಂಗನೆಯರ್ ಮಣಿಮಯ
ದಾರತಿಯಂ ಬೇವಿನುಪ್ಪಿನಾರತಿಯಂ ಧಾ
ತ್ರೀರಮಣನಿಷಧಭೂಪತಿ
ಗೋರಣದಿಂದೆತ್ತಿ ನಿವಳಿಸಿದರನುನಯದಿಂ ೪೬೯

ಕಪ್ಪುರವಳುಕಿನ ಬೆರಕೆಯೊ
ಳೊಪ್ಪುವ ವೀಳೆಯವನಿತ್ತು ನಾಲ್ಕುದಿನಂ ಚೆ
ಲ್ವಪ್ಪುಚಿತವನೀಪರಿಯಿಂ
ದೊಪ್ಪಿಸಿದಂ ನಿಬ್ಬಣಕ್ಕೆ ಭೀಮನೃಪಾಲಂ ೪೭೦

ವ|| ಅಲ್ಲಿಂ ಬಱಿಯಂ

ಭರದಿಂ ಕಮ್ಮೆಣ್ಣೆಯ ಕೊ
ಪ್ಪರಿಕೆಗಳಂ ಕುಂಕುಮಾಂಬುವಿಂ ತೀವಿದ ಕೊ
ಪ್ಪರಿಕೆಗಳಂ ಗಂಧದ ಕೊ
ಪ್ಪರಿಕೆಗಳಂ ಪಂಕ್ತಿಗೊಳಿಸಿದರ್ ಕೇರಿಗಳೊಳ್ ೪೭೧

ಕೇಸರಿಪೀಠದೊಳ್ ನಿಜಮಹೋತ್ಸವದಿಂ ದಮಯಂತಿಸಂಯುತಂ
ವಾಸವಮೂರ್ತಿ ವೀರನಳಭೂಪತಿ ಮೈಮೆಯೊಳಿರ್ದು ಪುಷ್ಪಸಂ
ವಾಸಿತಗಂಧದೋಕುಳಿಯನಾಡುವ ಲೀಲೆಯನೀಕ್ಷಿಸಲ್ಕೆ ನಾ
ನಾಸತಿಯರ್ಕಳಂ ಬರಿಸಿಯೆಂಬುವಿನೋದವನಂದೊಡರ್ಚಿದಂ ೪೭೨

ವ|| ಆಗಳ್

ಹಳದಿಯನುಟ್ಟು ವೇಣಿಯನಳಂಕೆಗೆ ಸೆಕ್ಕಿ ಕುಚದ್ವಯಕ್ಕೆ ಕಂ
ಚುಳಿಕೆಯನಿಕ್ಕಿ ಮಲ್ಲಿಗೆಯ ಮೊಲ್ಲೆಯ ಜಾಜಿಯ [ಹೊನ್ನೆ]ಯಡ್ಡಣಂ
ಗಳನೆಡಗಯ್ಯೊಳಾಂತು ಬಲಗಯ್ಯೊಳಮರ್ಚಿದ ಸೆಂಡದೊಪ್ಪಲೋ
ಕುಳಿಗನುವಾದರಂಗನೆಯರಂಗಜಭಿತ್ತಿಯ ಚಿತ್ರವೆಂಬಿನಂ ೪೭೩

ನಿಗಳದ ಕೀಲನೊತ್ತಿ ಮಣಿಹಾರವನೊಂದು ಪೆಗಲ್ಗೆ ನೂಂಕಿಯುಂ
ದುಗೆಗಳನೇಱಲೌಂಕಿ ಕಟಿಸೂತ್ರವನೊಳ್ನಡು ಬಳ್ಕದಂದದಿಂ
ಬಿಗಿದು ಕುರುಳ್ಗೆ ಮುತ್ತುಗಳ ಜಾಳಿಯವಂ ಬಲಿದೊಪ್ಪವಂಗದೊಳ್
ಮೃಗಮದದಣ್ಪುವೆತ್ತರೆಬರೋಕುಳಿಗಾಯತವಾದರಟ್ಟಿಯಿಂ ೪೭೪

ಶ್ರೀಸಾಮ್ಯಸ್ತ್ರೀಜನಂ ಜೀರ್ಕೊಳವಿಯನಿಭಶೃಂಗಂಗಳಂ ತಾಳ್ದಿ ಪೆಂಪಿಂ
ದೇಸೀಹಿಂದೋಳದಿಂ ಮಂಗಳಲಲಿತೆಗಳಿಂ ಮಾರ್ಗಹಿಂದೋಳದಿಂದಂ
ವಾಸಂತೀರಾಗದಿಂ ರಂಜಿಪ ಧವಳಮನುತ್ಸಾಹದಿಂ ಪಾಡುತುಂಪ್ರು
ನ್ಯಾಸಂ ಚೆಲ್ವಾಗಲೊಲ್ದೋಕುಳಿಯನೆಸಗಿದತ್ತೋಳಿಯಿಂ ಮೇಳವಾಗಲ್ ೪೭೫

ಪೂವಿನ ಸೆಂಡನಿಟ್ಟು ಪೆಱಪಿಂಗಿರೆ ತಕ್ಕಿಸಿ ತಂದು ಚಂದನಂ
ತೀವಿದ ಹೊನ್ನ ಕೊಪ್ಪರಿಗೆಯೊಳ್ ಪಿಡಿದದ್ದುವ ಮೊಗ್ಗೆಯದ್ದಲುಂ
. . . .
. . . . ೪೭೬

[ಬಡನಡುಬಳ್ಕಿಂ] ಕೆದಱಲೊಳ್ನಿಱಿ ಸಂಭ್ರಮದಾಟದೇಟಿಗ್ಗೆಯಿಂ
ಸಡಿಲಲಮರ್ದ ಕಂಚುಳಿಕೆ ಪೆರ್ಮೊಲೆಯಾಕೆಗೆ ಡಿಳ್ಳವಾಗಲೊ

ಳ್ದೊಡವುಗಳಬ್ಕಿಱಿಂದುಲಿಯಲಲ್ಲಿ ಕೆಲಂಬರತೀವಧೂರ್ತೆಯರ್
ಪಿಡಿಪಿಡಿದೆಲ್ಲರಂ ಕೆಡಪಿಯೋಕುಳಿಯಂ ಸುರಿದರ್ ನಿರಂತರಂ ೪೭೭

ಕುಂಕುಮಸಾರದಿಂ ಮಳಯಜದ್ರವದಿಂ ಘನಸಾರಚೂರ್ಣದಿಂ
ಪಂಕಿಲವಾದ ತಮ್ಮ ತನುಗಳ್ ಪೊಸಲೆಪ್ಪದಿನೀಗಳೀಗಳಿ
ಟ್ಟಂಕೆಯಿದೆಂಬಿನಂ ಮದನಸೂತ್ರದ ಬೊಂಬೆಗಳಂತಿರೊಪ್ಪಿದರ್
ಕಂಕಣಝುಂಕೃತಂ ಮೆಱೆಯಲೋಕುಳಿಯಾಡುವ ಗಾಡಿಕಾರ್ತಿಯರ್ ೪೭೮

ಮುತ್ತಿನ ಬೊಂಬೆಯಂತೆ ಹರಿನೀಲದ ಪುತ್ತಳಿಯಂತೆ ಪೊನ್ನ ಮಿಂ
ಚಿತ್ತಿದ ಮೂರ್ತಿಯಂತೆ ದಮಯಂತಿ ಲಸದ್ಘನಸಾರಚೂರ್ಣದಿಂ
ಕತ್ತುರಿ[ಬೊಟ್ಟನಿಂ] ಘುಸೃಣಕೇಸರರಾಗ[1]ದಿನಂ'ಗಶೋಭೆವೆ
ತುತ್ತಮಕಾಂತೆಯೋಕುಳಿ[2]ಯನಾ[2]ಡಿಪಳಾಡೆ ಕುರುಳ್ಗೆ ತುಂಬಿಗಳ್ ೪೭೯

ರಳಬೆ (?) ಹಿಂಗುವ ಬೆನ್ನನಟ್ಟುವ ನೀರೊಳದ್ದುವ ವೇಣಿಯಂ
ಸೆಳೆವ ಮೊಗ್ಗೆಗಳಂಬನೆಚ್ಚುವ ದೂರದಿಂದ ನಗುತ್ತ ಜೀ
ರ್ಕೊಳವಿಯೆತ್ತುವ ಕಯ್ಯನೊಡ್ಡುವ ಬಿನ್ನಣಂ ತನಿವೆರ್ಚಿಯೋ
ಕುಳಿಯನಾಡಿದುದಂಗನಾತತಿ ನೈಷಧಂ ಪೊಗೞುತ್ತಿರಲ್ ೪೮೦

ಯುವತಿಯರೆಲ್ಲರೋಕುಳಿಯನಾಡಿ ಬೞಲ್ದು ನಿಲಲ್ ತದೀಯಭಾ
ವವನಱಿದಬ್ಕಿಱಿಂ ಕರೆದು ನೂತ್ನದುಕೂಲವನಿತ್ತು ಚಿತ್ತದು
ತ್ಸವವೆಸೆಯಲ್ ವಧೂವರರ ಮಜ್ಜನ [ಭೋಜನ]ಕಾಲವೆಂದು ಬಾಂ
ಧವರೊಡಗೂಡಿ ಭೀಮನೃಪನೊಲ್ದೊಳಪೊಕ್ಕನತಿಪ್ರಮೋದದಿಂ ೪೮೧

ವ|| ಅಂತು ಮಜ್ಜನಭೋಜನಾನಂತರಂ
ಭೀಮನೃಪಾಲಕಂ ನೆರೆದ ನಿಬ್ಬಣಿಗರ್ಗೆ ವಿಚಿತ್ರವಸ್ತ್ರಮು
ಕ್ತಾಮಯಭೂಷಣಂಗಳನನೇಕವನಿತ್ತು ಬೞಿಕ್ಕ ಕೂರ್ತು ನಾ
ನಾಮಣಿಭೂಷಣಾದ್ಯಖಿಳವಸ್ತುಗಳಂ ನಳಭೂಭುಜಂಗತಿ
ಪ್ರೇಮದೊಳಿತ್ತು ಕಯ್ಮುಗಿದು ಮನ್ನಿಸಿದಂ ಸತತಂ ಪ್ರಿಯೋಕ್ತಿಯಿಂ ೪೮೨

ತೊಳಗುವ ಭೂಷಣಪ್ರಕರವಂ ಮದಹಸ್ತಿಗಳಂ ತುರಂಗಸಂ
ಕುಳವನನೇಕದಾಸಿಯರನುತ್ತಮವಾರವಿಳಾಸಿನೀಜನಂ
ಗಳನನುರಾಗದಿಂ ಸಲೆ ವಿದರ್ಭನೃಪಂ ದಮಯಂತಿಗಬ್ಕಿಱಿಂ
ಬೞಿವೞಿಯಿತ್ತು ಕಯ್ದಣಿಯನೆಂತುಟೊ ಕೂರ್ಮೆ ನಿಜಾತ್ಮಪುತ್ರಿಯೊಳ್ ೪೮೩

---

[1] ದಿಂದಂ [2] ಯಾ

ವ || ಅನಂತರಂ

ಇಂದಗಲ್ವಂದವಾದುದಿನಿತಂ ದಯೆಗೆಯ್ ನಳಚಕ್ರವರ್ತಿ ಮು
ನ್ನಂದನೆ ಬಾಲೆಯುಮ್ಮಳಿಸದಂತು ಸಧರ್ಮದಿನೊಲ್ದು ರಕ್ಷಿಸೆಂ
ದೊಂದಿರೆ ಕಣ್ಣನೀರ್ ನೃಪನ ಕಯ್ಗೆ ತನೂಜೆಯನೊಪ್ಪುಗೊಟ್ಟು ತಾ
ಯ್ತಂದೆಯ ಹಂಬಲಂ ಮಱೆವುದೆಂದನಟಲ್ದು ವಿದರ್ಭಭೂಭುಜಂ ೪೮೪

ಇಂತು ದಮಯಂತಿಯಂ ಭೂ
ಕಾಂತನನಿಭತುರಗರಥಪದಾತಿಸಮೇತಂ
ಸಂತೋಷದಿಂದ ಕಳುಪಿದ
ನೆಂತುಟೊ ಸಂಸಾರಬಂಧನಂ ಮಾನವರೊಳ್ ೪೮೫

ಛಾಯಾಸಂಗದಿನಬ್ಜಮಿತ್ರನೊಲವಿಂದಂ ರೋಹಿಣೀಸಂಗದಿಂ
ಪೀಯೂಷದ್ಯುತಿ ಪೆಂಪುವೆತ್ತ ರತಿದೇವೀಸಂಗದಿಂ ಮನ್ಮಥಂ
ಶ್ರೀಯಸ್ಸಂತತಿಯಿಂ ವಿರಾಜಿಸುವವೊಲ್ ಭೀಮಾತ್ಮಜಾಸಂಗದಿಂ
ಕಾಯಪ್ರೀತಿಯನಪ್ಪುಕೆಯ್ದು ನಡೆಗೊಂಡಂ ವೀರಸೇನಾತ್ಮಜಂ ೪೮೬

ವ|| ಅಂತು ಪ್ರತಿಪ್ರಯಾಣದಿಂ ವಿಮಳಪಟ್ಟಣಸಮೀಪಕ್ಕೆ ಬರೆ
ಪುರದವರೆಲ್ಲರುಂ ಸಕಳಮಂಗಳವಾದ್ಯವಿಳಾಸದಿಂದಿದಿ
ರ್ವರೆ ಸುಮುಹೂರ್ತದೊಳ್ ವಿಮಳಪಟ್ಟಣಮಂ ನಲವಿಂ ಪ್ರವೇಶಮಂ
ನರಪತಿ ಮಾಡಿ ಪೌರಜನವಿಕ್ಕುವ ಸೇಸೆಗಳಿಂದ ರಾಜಮಂ
ದಿರವನತಿಪ್ರಮೋದದೊದವಿಂ ಪುಗುತಂದನನೂನವೈಭವಂ ೪೮೭

ಪಲವುದಿನಂ ಮನಂ ಬಯಸಿ ಕಯ್ವಿಡಿದಂಗನೆಯಂಗಸಂಗದಿಂ
ನಲಿವನನಾರತಂ ಪಡೆದು ರಾಜ್ಯಸುಖಂ ಸತತಂ ಸಲುತ್ತಿರಲ್
ಕೆಲವುದಿನಕ್ಕೆ ಕಾಂತೆ ನವಗರ್ಭಿಣಿಯಾಗಿ ಕುಮಾರರಿರ್ವರಂ
ಲಲಿತಶರೀರರಂ ಪಡೆದಳರ್ಕಸಮಪ್ರಭರಂ ವಿಳಾಸದಿಂ ೪೮೮

ಅನುಪಮಸಾರ್ವಭೌಮಪದದಿಂ ದಮಯಂತಿಯ ಸಂಗಸೌಖ್ಯದಿಂ
ತನುಭರ[1] ಲೀಲೆಯಿಂ ನಳನೃಪಂ ಸುಖದಿಂದಿರಲಿತ್ತಲತ್ತ ಲಿ
ರ್ದನಿಮಿಷಮುಖ್ಯನಂ ಶಿಖಿಯನಂತಕನಂ ಜಲಧೀಶನಂ ಜಲ
ಕ್ಕನೆ ಕಲಿಯೊರ್ವ ಕಂಡು ಕರವಂ ಮುಗಿದೇಂ ದುಗುಡಕ್ಕೆ ಕಾರಣಂ ೪೮೯

---

[1] ವ(ಸೂ)

ವ|| ಎಂದು ಕೇಳೆ
ದಮಯಂತೀಪ್ರಮದಾಸ್ಪದಯಂನರಸುಹೋತ್ಸಾಹಕ್ಕೆ ಪೋಗಿರ್ದವ
ಕ್ರಮವಾಯ್ತಾ ಕೆ ವಿಳಾಸದಿಂ ವರಿಸಿದಳ್ ಕೂರ್ಪಿಂ ನಳೋರ್ವೀಶನಂ
ನಮಗಿನ್ನಾ ಸೆಯದೇಕೆನುತ್ತಿನಿಬರುಂ ಪೋದಪ್ಪೆವೆಂದಿಂದ್ರ ವ
ಹ್ನಿಮನಃಖೇದವನೊಲ್ದು ಕೇಳ್ದು ಕಲಿ ಕೋಪೋದ್ರೇಕಮಂ ತಾಳ್ದಿದಂ ೪೯೦

ವರಿಸಿದ [ದ]ಮಯಂತಿ ಮನೋ
ವರನಾದ ನಳಂ ನಿತಾಂತಮೊರ್ವರನೊರ್ವರ್
ಬೆರಸದ ತೆಱನಂ ಮಾಱ್ಪಿಂ
ಸುರಪತಿ ಮತ್ಸತ್ತ್ವಮಂ ಪರೀಕ್ಷಿಪುದೀಗಳ್ ೪೯೧

ವ|| ಎಂದು
ಭಯಮಂ ಸಾಹಸಮಂ ಮಹಾವ್ಯಸನಮಂ ದಾರಿದ್ರ್ಯಮಂ ಪಾಪಸಂ
ಚಯಮಂ ಕೇಡನಸತ್ಯಮಂ ಕಪಟಮಂ ಕೌಟಿಲ್ಯಮಂ ಕ್ಷುದ್ರಬಾ
ಧೆಯನನ್ಯಾಯಮನವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ[ಸಾ]ಕ್ಷೀಮೂಲಮಂ [ಮೂ]ರ್ಖವೃ
ತ್ತಿಯನಾರ್ಪಿಂ ಕಲಿ ಕೂಡಿಕೊಂಡು ವಿಮಳಾಧಿಷ್ಠಾನಮಂ ಸಾರ್ದಿದಂ ೪೯೨

ನಿಂದೆಯನುಗ್ರಮಂ ಕಲೆಯನಾಸೆಯನಂಜಿಕೆಯಂ ಜಗಜ್ಜನಾ
ಕ್ರಂದಮನುಳ್ಳ ದುಶ್ಚರಿತಮಂ ಪರಪೀಡೆಯನಾಜಿಭಂಗಮಂ
ಮುಂದಮನೀರ್ಷೆಯಂ ಸಕಳನಿರ್ದಯೆಯಂ ಕಲಿ ಕೂಡಿಕೊಂಡು ಕಾ
ಯ್ಪಿಂ ದಮಯಂತಿವಲ್ಲಭನ ಮಂದಿರಮಂ ಕಡುಕೆಯ್ದು ಸಾರ್ದಿದಂ ೪೯೩

ಕಾಮಕ್ರೋಧಾದಿವರ್ಗಂಗಳನಖಿಳವಿಕಾರಂಗಳಂ ಮಿತ್ರಬಂಧು
ಸ್ವಾಮಿದ್ರೋಹಂಗಳಂ ಕಂಟಕಸಮುದಯಮಂ ಭ್ರಾತೃಭೇದಂಗಳಂ ದು
ರ್ನಾಮಂ ತಾಳ್ದಿರ್ದಮಂ ತನ್ನಯ ಪರಿಕರಮಂ ನೂಂಕಿ ಕೊಂಡಾಡಿ ಕೋಪೋ
ದ್ದಾಮಂಬೆತ್ತೆೞ್ಗೆಯಿಂದಂ ಕಲಿ ನಳನೃಪನಂ ಪೊರ್ದಲುದ್ಯುಕ್ತನಾದಂ ೪೯೪

ಪ್ರಕಟಮಹಾಪಾತಕತತಿ
ಸಕಲಾವಯವಂಗಳಾಗಿ ರೌದ್ರಾಕೃತಿಯಿಂ
ಪ್ರಕುಪಿತಕಲಿ ಸುಕೃತಿಯೆನಿ
ಪ್ಪಕಳಂಕಚರಿತ್ರನಳನನಲೆಯಲ್ ಬಗೆದಂ ೪೯೫

ವ|| ಅಂತು ಬಂದು
ಆಸನ ಯಾನ ಸಂಗ ಶಯನಾಶನ ಮಜ್ಜನ ದೇವತಾರ್ಚನಾ
ಭ್ಯಾಸನಿವಾಸಮೆಂಬೆಡೆಗಳೊಳ್ ತೆಱಪಂ ನಡೆ ನೋಡಿ ನೋಡಿ ಮೆಯ್

ಬೇಸಱುಮುತ್ತು ಕಕ್ಕರಿಕನಂ ಬಡವಟ್ಟರಲೊಂದು ಸಂದು ಕ
ಟ್ಟಾಸೆಯನಿತ್ತುದೊಳ್ಗುಣವನಾರ್ ಪಡೆವರ್ ಕಲಿ ಸೀಮೆಗೆಯ್ತರಲ್ ೪೯೬

ಒಂದುದಿನಂ ನಳನರಪತಿ
ಹಿಂದಣ ಕಾಲ್ದೊಳೆಯದುದಕವಂ ಮುಕ್ಕುಳಿಸಲ್
ಘಂದದೆಡೆಯಾದುದೆಂದಾ
ಸಂಧಿಯೊಳಾತನ ಶರೀರವಂ ಕಲಿ ಸಾರ್ದಂ ೪೯೭

ಪೇಶಲಯೌವನಕ್ಕೆ ಜರೆ ಸತ್ಕುಲದೇಟಿಗೆ ನಿಂದೆ ತಾಪಸಂ
ಗಾ[ಸೆ] ನೃಪಂಗೆ ಲೋಭವಭಿಮಾನಿಗೆ ದೈನ್ಯವಧೀಶ್ವರಂಗೆ ಹೃ
ತ್ಕ್ಲೇಶವ[ನೂನ] ಧಾರ್ಮಿಕಜನಕ್ಕೆ ದರಿದ್ರತೆ ಪೊರ್ದುವಂತೆ ಧಾ
ತ್ರೀಶನಳಂಗೆ ಕರ್ಮವಶದಿಂ ಕಲಿ ಪೊರ್ದಿತು ಪಾರ್ದು ಕಾಲವಂ ೪೯೮

ವ|| ಅಂತು ಪೊರ್ದೆ

ಸುಧೆ ಪುಳಿವಂತೆ ಕಲ್ಪತರು ದುರ್ಗುಣವಂ ತಳೆದಂತೆ ಮಾನಿ ದುಃ
ಖದ ಮರುಳೊಂದಿದಂತೆ ನವಪುಷ್ಪಲತಾಂಕುರನುಗ್ರಕೀಟಸ
ನ್ನಿಧಿವಡೆದಂತೆ ಭೋಗಿ ತನುಕುಷ್ಠವನರ್ಜಿಸಿದಂತಿರಾಯ್ತು ನೈ
ಷಧನೃಪನಂತರಂಗಬಹಿರಂಗಗುಣಂ ಕಲಿ ಪೊರ್ದಲಾಕ್ಷಣಂ ೪೯೯

ವ್ಯಸನಕ್ಕುದ್ಭ್ರಮಕಕ್ಕಕ್ರಮಪದವಿಗೆ ದುರ್ನೀತಿಗನ್ಯಾಯಕಾರ್ಯ
ಪ್ರಸರಕ್ಕಾಚಾರಭಂಗಕ್ಕನವರತಮಸತ್ಯಕ್ಕಹೋರಾತ್ರ ನಿದ್ರಾ
ಲಸಚಿತ್ತಕ್ಕಾವಗಂ ತನ್ನಳನೃಪತಿ ಮನಂದಪ್ಪವೊಲ್ ಮಾಡಿದಂ ಸಾ
ಹಸದಿಂ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಸ್ವರೂಪಿಂ ಕಲಿ ಕಲಿಲಗುಣಾನೇಕವಂ ಲೋಕವಂಜಲ್ ೫೦೦

ಸಲೆ ರೋಗಿ ರೋಗದಿಚ್ಛೆಗೆ
ಪಲವುಪದಾರ್ಥಂಗಳಂ ಕರಂ ಬಯಸುವವೊಲ್
ಕಲಿ ಬಂದು ಪೊರ್ದೆ ದುರ್ಗುಣ
ದೊಲವಾದುದು ನಳನೃಪಂಗೆ ದಿವಸಕ್ರಮದಿಂ ೫೦೧

ಖ್ಯಾತಿಗೆ ರಾಜನೀತಿ ಪೆಸರ್ವೆತ್ತಿತಿಹಾಸ ಪುರಾಣ [ಶಾಸ್ತ್ರ]ಸಂ
ಗೀತಕಥಾಪ್ರಸಂಗವದು ಮಾಣ್ದು ನಿತಾಂತವಸಭ್ಯಸಂಗದಿಂ
ದ್ಯೂತವಿನೋದವಸ್ಥಿರಗುಣಂ ಪರಿಹಾಸವಚಃಪ್ರವೃತ್ತಿ ದು
ರ್ನೀತಿದುರಾಗ್ರಹಂ ಹೃದಯದೊಳ್ ನೆಲಸಿತ್ತು ನಳಕ್ಷಿತೀಶನಾ ೫೦೨

ನಳನೃಪತಿಯ ದಾಯಾದಂ
ಸಲೆ ಬಡನಟ್ಟೈರ್ಷನಲ್ಲಿ ಪುಷ್ಕರನೆಂಬಂ
ಕಲಿಯವನಂ ಪ್ರೀತಿಸಿದಂ
ಗೆಲಲಕ್ಷದ್ಯೂತಕೇಳಿಗಕ್ಷಾಸ್ಕೃತಿಯಿಂ ೫೦೩

ಆತಂ ಬಂದುರ್ವಿಪನಂ
ದ್ಯೂತವಿನೋದಕ್ಕೆ ಕರೆಯಲಾಡಲ್ ಬಗೆದಂ
ದಾತುರೆ [ಯಿಂದೊಡಬಡಿಸಿದ
ನೋತು ನಳನೃಪನವ]ನಕ್ಷನಂ ಪಿಡಿಯೆಂದಂ ೫೦೪

ಕಾಲೋಚಿತಕಿತವರನನ್ಯ
ತಾಲಯರಂ ಪೊರೆಗೆ ಕರೆದು ಪಣಬಂದವನೊ
ಲ್ದಾಳೋಚಿಸಿ ಡಾಳಿಸಿದಂ
ಸೋಲಕ್ಕಿರ್ದಕ್ಷಯುಗಳವಂ ನಳಭೂಪಂ ೫೦೫

ಬೇಡಿದ ದಾಯಂ ಬೀಟಲ್
ಪೂಡಿದ ಪಲಗೆಗಳನೆಲ್ಲವಂ ಪುಷ್ಕರನೊ
ಲ್ದಾಡಿ ಗೆಲಲ್ ಸೋಲಂ ಕಡು
ಗಾಡಲ್ ನಳನೃಪತಿಯೊಡ್ಡಿದಂ ಘನಧನಮಂ ೫೦೬

ಹಲವೊಡ್ಡವನೊಡ್ಡಿಯವಂ
ಕಲಿವಶದಿಂ ಸೋಲ್ತು ಕೋಪಿ ನಳಭೂಪಾಲಂ
ತಲೆದುಱಿಸುತ್ತಿಱಿಹಿಲ್ಲದೆ(?)
ಛಲದಿಂ ಮತ್ತಾಡಿಯಾಡಿ ಸೋಲುತ್ತಿರ್ದಂ ೫೦೭

ದಮಯಂತಿ ಬೇಡಬೇಡೆನೆ
ಸಮಸ್ತಭಂಡಾರವಂ ಗಜಾ[1]ಶ್ವಾವಳಿ[1]
ನಿಮಿಷದೊಳಾಗಳ್ ಸೋಲ್ತಂ
ಕುಮತಿನಳಂ ಕಲಿಯ ಮಹಿಮೆಯೇಂ ಕೇವಳಮೋ ೫೦೮

ದಮಯಂತಿಕಾಂತೆಯಿರ್ಬರ್
ಕುಮಾರರಂ ಕುಂಡಿನಕ್ಕೆ ಕಳುಪಿದಳವರಂ
ರಮಣನ ಜೂಜಿನ ಭಯದಿಂ
ರಮಣಿಯರೊಳ್ ಬುದ್ಧಿ ನಾಲ್ಕುಮಡಿಯುಪ್ಪುದಱಿಂ ೫೦೯

1 ಶ್ವಳಿ

ಸೋಲಲೊಡನೊಡನೆ ಕೋಪ
ಜ್ವಾಲೆ ಕರಂ ಪೆರ್ಚೆಯೊಡ್ಡಿದಂ ಘನತರಕೋ
ಶಾಲಯುದ ರತ್ನ ಖಚಿತಮ
ಹಾಲಂಕಾರಂಗಳಂ ಧರಿತ್ರೀನಾಥಂ ೫೧೦

ತನಗುಳ್ಳ ರಾಜ್ಯಮುಂ ಸಚಿ
ವನಿಕಾಯಮುಂ ಬೆರಸು ಸೋಲ್ತು ಬೆಱಗಾಗೆ ನಳಂ
ಕುನ[1]ತಿ[1] ವಿದಪುಷ್ಕರಂ ಭೋಂ
ಕನೆ ಪೋಗು ಮದೀಯರಾಜ್ಯದಿಂದೆಂದನವಂ ೫೧೧

ಗುಣಿ ದಮಯಂತಿಯೊರ್ವಳುೞಿಯಲ್ ನವರತ್ನಸುವರ್ಣವಾಜಿ ವಾ
ರಣ ನಿಜದಾಸಿ ದಾಸ ಧನ ರಾಜ್ಯ ಕುಲಾಗತಮಂತ್ರಿವರ್ಗಮುಂ
ಗಣಿಸದೆ ಸೋಲ್ತು ಕಾಂತೆಸಹಿತಂ ನಳಭೂಪತಿ ಬೇಗ ತನ್ನ ಪ
ಟ್ಟಣವನಗಲ್ದರಣ್ಯಪಥದೊಳ್ ನಡೆಗೊಂಡನತೀವ ಖೇದದಿಂ ೫೧೨

ನಾನಾಗುಲ್ಮಲತಾಂಘ್ರಿಪಪ್ರಕರದಿಂ ತೀವಿರ್ದ ದುಶ್ಶ್ವಾಪದ
ಧ್ವಾನಾಭೀಳಮನೇನುಮಂ ಬಗೆಯದಾತ್ಮಸ್ತ್ರೀಯುತಂ ಭೃತ್ಯಸಂ
ತಾನಾಭಾವದಿನೊರ್ವನೇ ಹೃದಯಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪಮುಬ್ಬುತ್ತಿರಲ್
ಭೂನಾಥಂ ನಡೆದಂ ಸಮಂತು ನೆಲಸಲ್ ದಿಗ್ಭ್ರಾಂತಿ ಕಾಂತಾರದೊಳ್ ೫೧೩

ಒದವಿದ ಪುಂಡರೀಕತತಿಯಿಂ ಪೊಸಪೂಗೊಳನಂ ಹರಿಪ್ರಮೋ
ದದಿನಮೃತಾಬ್ಧಿಯಂ ಮೆಱೆವ ಋಕ್ಷವಿಳಾಸದಿನಂತರಿಕ್ಷಮಂ
ತ್ರಿದಶಸಮಾಜಮಂ ವಿಮಳಕೌಶಿಕಸಂಗದಿನೆಯ್ದೆ ಪೋಲ್ತು ಪೆ
ರ್ಚಿದ ವಿಪಿನಾಂತಮಂ ನಳನೃಪಂ ನಡೆದಂ ದಮಯಂತಿಸಂಯುತಂ ೫೧೪

ಅಡವಿಯೆ ರಾಜ್ಯಮೊಪ್ಪಿಸೆವ ಮಂತ್ರಿ ಜನಂ ಮೃಗಪಕ್ಷಿಸಂಕುಳಂ
ಪಡೆ ಧನಕೋಶಮಸ್ಖಲಿತಧೈರ್ಯಗುಣಂ ದಮಯಂತಿ ಕೂರ್ಪ ಸಂ
ಗಡವೆಡೆಗೊಳ್ಪ ಕೋಂಟೆ ಭುಜವಿಕ್ರಮದಾಯತಿ ಭಾವಿಸಲ್ಕೆ ತ
ನ್ನೊಡೆತನ[2]ವಂ[2]ಗವೇೞೊಡನರಲ್ ನಡೆದಂ ವನದೊಳ್ ನಳೋರ್ವಿಪಂ ೫೧೫

ಕಡುವಿಸಿಲಟ್ಟೆ ಮೆಯ್ಬೆಮರ್ದು ಸುಯ್ಯುತ ಕಂಡ ನೆೞಲ್ಗೆ ಸಾರ್ವ ನೀ
ರಡಸೆ ಬೞಲ್ದು ಕಂಡುದಕಮಂ ಮೊಗೆದೀಂಟುವ ಕಲ್ಗಳೊತ್ತಲೋ
ರಡಿಗಡಿಗೊರ್ಮೆ ನಿಲ್ವ ಪಸಿವುರ್ವಿಸಲಿಕ್ಕೆಲದಲ್ಲಿ ಕಂಡ ಕಂ
ಡೆಡೆಯ ಫಲಂಗಳಂ ಬಯಸುವುಜ್ಜುಗಮಾದುದು ರಾಜಪುತ್ರಿಯೊಳ್ ೫೧೬

---

[1] ಯೆ (ಸೂ) [2] ದಂ (ನೊ)

ದಾರಿಯ ಧೂರ್ತರಂತೆ ಸೆಱಗಂ ಪಿಡಿಯಲ್ ಗಿಡು ನಿತ್ಯಮಾರ್ಗವಂ
ಬಾರಿಸುವಂತೆ ಕಂಟಕವಗುರ್ವಿಸಲೊಪ್ಪುವ ದಾಸದಾಸಿಯುಂ
ತೋರಡಿಗೊಮ್ಮೆ ಪಾದತಳವಂ ಬಿಡದೊತ್ತೆ ಪರಲ್ಗಳುಗ್ರಕಾಂ
ತಾರದೊಳೊಯ್ಯನೊಯ್ಯನಳವಟ್ಟಿಡೆಯುಂ ದಮಯಂತಿ ಮೆಟ್ಟಿದಳ್ ೫೧೭

ಸುಕೃತವನೊಂದಿ ಕೀರ್ತಿ ಶುಭಶೀಲವನೊಂದಿ ಸುನೀತಿಯಾಗಮ
ಪ್ರಕರವನೊಂದಿ ಮಂತ್ರವತಿಯೌವನದೇೞ್ಗೆಯನೊಂದಿ ಲಜ್ಜೆ ವಾ
ಙ್ಮಿಕರವನೊಂದಿ ಭಾವಕ[1]ವಿ[1]ಸೃಷ್ಟಿ ಕರಂ ನಡೆವಂದದಿಂ ನಿಜಾ
ಧಿಕನೊಡಗೂಡಿ ಕೂರ್ತು ನಡೆದಳ್ ದಮಯಂತಿ ವಿಶೇಷಭಕ್ತಿಯಿಂ ೫೧೮

ಆತಪತಾಪವಂ ಸತತದೂರಪಥಶ್ರಮುವಂ ತೃಷಾ ಕ್ಷುಧಾ
ಭೀತಿಯನಾಪ್ತಬಂಧುವಿರಹವ್ಯಥೆಯುಂ ಬಗೆಗೊಳ್ಳ[2]ದಾ[2]ರ್ಜಿತ
ಪ್ರೀತಿಯಿನಾತ್ಮವಲ್ಲಭನ ಪಿಂದನೆ ಬಂದಳನೂನಯೌವನ
ಖ್ಯಾತೆ[ಯರಣ್ಯದೊಳ್‌ಸತಿಗೆ]ಕೇವಳಮೇ ಪತಿಭಕ್ತಿಭಾವಿಕಂ ೫೧೯

ಭೀಕರಪುಂಡರೀಕವನವಾರಣ ಸ್ಯೈರಿಭ ಸೂಕರೋಗ್ರಭ
ಲ್ಲೂಕವೃಕಾದಿದುಷ್ಟಮೃಗಸಂಕುಳದಿಂ ಜರ[3]ಜಂ[3]ತುಸಾರಸಾ(?)
ಘೂಕಮಯೂರ[4]ವೃದ್ಧ[4]ನಟ ಟಿಟ್ಟಿಭಸಂತತಿಯಿಂ ಜರದ್ದ್ರುಮಾ
ನೀಕದಿನದ್ಭುತಂ ಪುದಿದರಣ್ಯವನೆಯ್ದಿದನುರ್ವರಾಧಿಪಂ ೫೨೦

ಕಕ್ಕರವಂಚೆ ಕೊಂಚೆ ಗಿಳಿ ಸೋಗೆನವಿಲ್ ಕಿಱುವಕ್ಕಿ ಕೊಕ್ಕುವ
ಬ್ಬಕ್ಕಿ ಚಕೋರಿ ಗೌಜು ಹಸುಬಂ ಹೊಱಸಾಂದೆ ಪಸುರ್ತ ಪಾರಿವಂ
ಕುಕ್ಕುಟನಕ್ಕಜಂ ಹರಡೆ ಹೋವಗೆ ಚಾದಗೆ ಹಂಗನಿಟ್ಟಿ ಬೆ
ಳ್ಳಕ್ಕಿಗಳಿಂ ಮನಂಗೊಳಿಪರಣ್ಯವನೆಯ್ದಿದನಾ ನೃಪಾಳಕಂ ೫೨೧

ಯುಗನಾಮಂ ನರನಾಮುಮಂಗಭವನಾಮಂ ಭೂಮಿನಾಮಂ ಮಹೋ
ರಗನಾಮಂ ಪರಮೇಷ್ಠಿನಾಮುಮಿಷುನಾಮಂ ಶಕ್ರನಾಮಂ ಲಸ
ನ್ಮೃಗನಾಮಂ ವಿಧುನಾಮುವಬ್ಜಸಿಲಯಾನಾಮಂ ಸುಧಾನಾಮುವಾ
ವಗಮೊಪ್ಪಿಪ್ಪ ಕುಜಂಗಳಿಂದೆ ಸತತಂ ಚೆಲ್ವಾಯ್ತು ತತ್ಕಾನನಂ ೫೨೨

ವ॥ ಆ ಸಮಯದೊಳ್

ಪಸಿಲುರ್ಬೆದುರ್ ಸುಡಲ್ ಬಬಿಲ್ಕೆ ಬಳೆಯಲ್ ಸೀರಟಿೞ್ಕೆ ಕಯ್ಮೀಱಿ ನಾ
ಲ್ದೆಸೆಗಳ್ ತತ್ತರಿಸಲ್ ಮುಖೇಂದು ಕೊರಗಲ್ ಸತ್ತ್ವಂ ಸಡಿಲ್ವಂಪ್ರಿವಿ

---

[1] ನಿ [2] ಮಾ [3] ರಂ [4] ಗೃದ್ಧ(ಸೂ)

ನ್ಯಸನಂ ಕುಂದಲಗುರ್ವಿಸಲ್ ಶ್ರಮಜಲಂ ಸುರ್ಯ್ ಸುಯ್ಯನಟ್ಟಲ್ ಕರಂ
ಪಸಿವಾದತ್ತವನೀಶ್ವರಂಗೆಳಸಿದಂ ಸ್ವಾರಾಮಿಷಾಹಾರಮಂ ೫೨೩

ಮುಂಡಲಿಸಿ ಮುಂದಿರಲ್ ಪಲ
ವಂಡಜವಿನನಾರ್ತು ಪಿಡಿ[1]ವು[1]ಪಾಯನನೊಂದಂ
ಕಂಡೆನೆನುತ್ತವನೀಶಂ
ಗಂಡುಡಿಗೆಯ ಸಣ್ಣ ಸೀರೆಯಂ ಮಿಗೆ [2]ಕ[2]ಳೆದಂ ೫೨೪

ಸತಿಯುಟ್ಟಿರ್ದಂಬರನಂ
ಪತಿಯರ್ಧವನುಟ್ಟು ತನ್ನ ಸೀರೆಯ ಬಲೆಯಂ
ಪತಗನಿವಹಕ್ಕೆ ಬೀಸಲ್
ಪತತ್ರಿಗಳ್ ಪಾಱಿಪೋದುವಂಬರಸಹಿತಂ ೫೨೫

ಅಡಿಯಿಡದೆ ಮೆಲ್ಲಮೆಲ್ಲನೆ
[3]ಕುಡುಕು[1]ಗೊಳುತ್ತಿರ್ಪ ಪಕ್ಕಿವಿಂಡಂ ಪಿಡಿವಂ
ತುಡುವಂಬರವಂ ಮುಸುಕಲ್
ತಡೆಯದೆ ಪಾಱಿದವು ಸೀರೆಸಹಿತಂಬರದೊಳ್ ೫೨೬

ಆ ಪಿಡಿದನಾ ಪಿಡಿದನೆಂ
ದೋಪಳ್ ನೋಡಲ್ ಕೆರಳ್ದು ಕಿಱಿದಂತರವಂ
ಭೂಪತಿ ಪರಿದು ಬಟಲ್ವನು
ತಾಪಂ ತನಿವೆರ್ಚೆ ಮೆಲ್ಲನೀಕ್ಷಿಸುತಿರ್ದಂ ೫೨೭

ಅಂಬರತಟಕ್ಕೆ ಖಗಕುಲ
ವಂಬರವಂ ಕೊಂಡು ಪಾಱಲೀಕ್ಷಿಸುತಿರ್ದಂ
ಕಂಬುಗ್ರೀವಂ ನೋಯ
ಲ್ಕಂಬು ಗ್ರೀಷ್ಮಕ್ಕೆ ಸುಗಿವವೊಲ್ ನೃಪತಿಳಕಂ ೫೨೮

ದ್ವಿಜನಿಕರಂ ಧೌತವನ
ಕ್ಕಜದಿಂ ಮೇಲ್ಪಿಡಿದು ಪೋಪ ತೆಱದಿಂದಾಗಳ್
ದ್ವಿಜನಿಕರಂ ಧೌತವನ
ಕ್ಕಜದಿಂ ಮೇಲ್ಪಿಡಿದುಪೋದುದೀಕ್ಷಿಸೆ ಭೂಪಂ ೫೨೯

ನಯದಂಬರಂ ಪತಂಗಾ
ಶ್ರಯವಲ್ಲದೆ ಪಾರ್ಥಿವರ್ಗದೇಂ ಬಾಟಿತ್ತೆ ನೃಪಾ

---

[1] ದು [2] ತ [3] ತುಡುತು

ನ್ವಯ ಸೀನಱಿಯದುದೆಯೆನು
ತ್ತ ಯಥಾಮಾರ್ಗಕ್ಕೆ ಪೋದುದಂಡಜಷಂಡಂ ೫೩೦

ಇರ್ವರ್ಗೊಂದಂಬರವಾ
ಯ್ತುರ್ವರೆಗಧಿನಾಥನಾಗಿಯುಂ ಕಲಿ ಪೊರ್ದಲ್
ಸರ್ವಜ್ಞನಾದೊಡಂ ಮತಿ
ಖರ್ವತೆಯಂ ಪಡೆವನುಱಿಂದರೇಂ ದೊರೆ ಧರೆಯೊಳ್ ೫೩೧

ವ || ಅಂತು ಪಕ್ಕಿಗಳ್ ಪೋಗೆ

ವಿಲಸತ್ಕೋಮಲಕಂದಮೂಲಫಲವಂ ಸಂಪ್ರೀತಿಯಿಂ ಮೆಲ್ದು ಪ
ಲ್ವಲಪಾನೀಯವನೀಂಟೆ ಪೆರ್ಚಿದ ತೃಷಾಕ್ಷುತ್ಪೀಡೆಯಂ ನೂಂಕಿ ಭೂ
ಜ ಲತಾಚ್ಛಾಯೆಯ ತಂಪಿನೊಳ್ ನಿಮಿಷಮಿರ್ದನ್ನಂ ಜಗನ್ನೇತ್ರಮಂ
ಡಲವಸ್ತಾಚಲಮಾರ್ಗದೊಳ್ ನಡೆಗೊಳಲ್ ಚೆಲ್ವಾಯ್ತು ಸಂಧ್ಯಾಗಮಂ
೫೩೨

ಪೞೆಯಂಬರವಂ ಬಿಟ್ಟು
ಜ್ಜ್ವಲನೂತ್ನಾಂಬರವನುಡುವೆನಪರಾಬ್ಧಿಯ ನಿ
ರ್ಮಲಜಲದಿಂ ಮಿಂದೆಂಬವೊ
ಲಿೞಿದಂ ಕಮಲಪ್ರಿಯಂ ಪ್ರತೀಚ್ಯಂಬುಧಿಯೊಳ್ ೫೩೩

ಪೊಸಖದ್ಯೋತಂ ನಿಕುಂಜದ್ರುಮವಿತತಿಯೊಳಿಂಬಾಗೆ ಕಾಂತಾರವಂ ಶೋ
ಭಿಸೆ ಕಾಷ್ಠಜ್ಯೋತಿಗಳ್ ಜಂಬುಕಘನರವಲ್ಲಲ್ಲಿ ಪೆರ್ಚಲ್ಕುಳೂಕ
ಪ್ರಸರಂ ಕೂಗಿಟ್ಟು ಪಾಡಲ್ ತಿಮಿರಪಟಲಮುರ್ವಲ್ ಜಗನ್ನೇತ್ರನಿದ್ರಾ
ವಶಥಂ ತದ್ರಾತ್ರಿ ಕಯ್ಮಿಕ್ಕಿರೆ ನೃಪವರನೊಂದಿಕ್ಕೆದಾಣಕ್ಕೆ ಸಾರ್ದಂ ೫೩೪

ವ|| ಅದೆಂತೆನೆ

ಕಟ್ಟೆ ಕಱಲ್ದು ಭಿತ್ತಿಯರೆಬಿರ್ದು [ಸಡಿಲ್ದು] ಸಡಿಲ್ದುದಿರ್ದ ಜಂ
ಬಿಟ್ಟಗೆ ಕಂಬವೊರ್ಗುಡಿಸಿ ನೆಟ್ಟನೆ ಬಿರ್ದಪುದೀಗಳೀಗಳೇ
ಗೆಟ್ಟ [ರು]ಮಿಲ್ಲಿರರ್ ಪಥಿಕರೆಂಬ ಪುರಾತನದೇವತಾಲಯಂ
ತೊಟ್ಟನೆ ಮುಂದೆ ದಿಟ್ಟಿಗೆಸೆದಿರ್ದುದು ನೈಷಧಚಕ್ರವರ್ತಿಯಾ ೫೩೫

ಆ ದೇವಾಲಯದೊಳ್ ಸತಿ
ಕಾದಲನ ನಿಮಿರ್ದ ತೊಡೆಯ ಮೇಲೆ ಬಱಲ್ದು
ತ್ತಾದರದಿಂ ಕಣ್ಗೆಯ್ದಳ್
[ಸಾಧ್ವಿಯ] ನೊಂದಧ್ವಖೇದಮೇಂ ಕೇವಳಮೋ ೫೩೬

ವ|| ಅಂತು ದಮಯಂತಿ ನಿದ್ರೆಯಿನಿರೆ

ನಟ್ಟಿರುಳಿರ್ದೊರ್ವ[ನೆ] ಮು
ನ್ನುಟ್ಟುದನೆರ[1]ಡಾ[1]ಗಿ ಕೊಯ್ದು ಮೆಲ್ಲನೆ ಸತಿಗೊಂ
ದಿಟ್ಟಗೆಯುಂ ತಲೆಗಿಂಬೆನೆ
ಕೊಟ್ಟಡವಿಯೊಳವನಿಪಾಲನೊರ್ವನೆ ತಳರ್ದಂ ೫೩೭

ವ|| ಅಂತು ತಳರ್ದು

ಪೋಗಿ ಮರಳ್ವ ನಿಂದು ಬಿಸುಸುಯ್ವ ಮಗುೞ್ದಿಡೆಯಾಡಿಯಾಡಿ ಕಾಂ
ತಾಗುಣಜಾಳವಂ ನೆನೆವ ಯಾತ್ರೆಗೆ ಪತ್ತಡಿಯಿಟ್ಟು ಕೂರ್ತು ಮ
ತ್ತಾಗಳೆ ಬಂದು ನಾರಿಯ ಮುಖಾಬ್ಜವನೀಕ್ಷಿಪ ಬಂಧನಕ್ಕೆ ಬೆಂ
ಡಾಗಿ ನಿತಾಂತವಿಹ್ವಳತೆಯಂ ತಳೆದಿರ್ದನಿಳಾಧಿನಾಯಕಂ ೫೩೮

ಮಾನಿನಿಯಾಸೆಯಂ ತೊಱೆದು ಪೌರುಷಮಂ ಮಱೆದುಗ್ರಭೀಕರ
ಧ್ವಾನದನೇಕದುಷ್ಟಮೃಗಬಾಧೆಗೆ ಬೆರ್ಚದೆ ಮಧ್ಯರಾತ್ರಿಯೊಳ್
ಮೋನದೊಳುರ್ವರಾಧಿಪತಿಯೊರ್ವನೆ ಕಾನನಮಾರ್ಗದೊಳ್ ಮನೋ
ಗ್ಲಾನಿಯನೆಯ್ದಿ ಪೋದನೆಡೆಗೆಯ್ಯದೆ ನಿಲ್ಲದೆ ಮುಂಬಗಲ್ವರಂ ೫೩೯

ಕಾಂತಾರಾಗಮನುಱದತಿ
ಕಾಂತಾರಾಗದೊಳೆ ನಡೆದು ನರಪತಿ ಸತತಂ
ಶಾಂತಮನಂ ನೈಷಧದೇ
ಶಾಂತಮನಂದೆಯ್ದಲೆಂದು ತಡೆಯದೆ ನಡೆದಂ ೫೪೦

ವ|| ಇತ್ತಲ್ ಕಿಱಿದು ಬೇಗದೊಳ್ ದಮಯಂತಿಯ ನಿದ್ರೆ ತಿಳಿಯೆ

ಒದವಿದ ನಿದ್ರೆಯೋಸರಿಸೆ ತನ್ನಧಿನಾಥನನಾರ್ತು ನೋಡಿ ಕಾ
ಣದೆ ಬಿಸುಸುಯ್ದು ಮೆಯ್ಮಱೆದು ಸೈವೆಱಗಾಗಿ ಶರಾರುಭೀತಿಯಿಂ
ಪದವಿಡಲಂಜಿ ಪಾಡಱದು ಪೋದಪೆನೆಲ್ಲಿಗೆಲೇ ವಿಧಾತ್ರ ಮ
ನ್ಮುದವಿನಿತಾಯ್ತೆನುತ್ತೊಱಲಿ ಬಾಯಱದಳ್ ದಮಯಂತಿ ಚಿಂತೆಯಿಂ ೫೪೧

ಭೂಪತಿಯೆನ್ನೊಳಿಲ್ಲದಪರಾಧವನುಕ್ಕೆವದಿಂ ನಿಜೇಚ್ಛೆಗಾ
ರೋಪಿಸಿ ಮಧ್ಯರಾತ್ರಿಯೊಳರಣ್ಯದೊಳೊರ್ವಳನೀ ಪ್ರಕಾರದಿಂ
ಶ್ವಾಪದರಾಜಿಗೊಪ್ಪಿಸಿಯದೆಲ್ಲಿಗೆ ಪೋದ[ನೊಯೆ]ಂದು ಚಿತ್ತಸಂ
ತಾಪವಿಷಾದದಿಂದಬಲೆ ಚಿಂತಿಸುತಿರ್ದಳತಿಪ್ರ[2]ಲಾ[2]ಪದಿಂ ೫೪೨

ಪತಿಯಂ ಕಾಣದೆ ಕಾಂತೆ ಹಂಬಲಿಸಿದಳ್ ಬೆಂಬಿರ್ದಳತ್ಯಂತದುಃ
ಖಿತೆಯಾದಳ್ ಮತಿಗುಂದಿದಳ್ ಕ[ರ]ಗಿದಳ್ ಬಾಯಾಱದಳ್ ತಾಱದಳ್

---

1 ದೊ

ಧೃತಿಗೆಟ್ಟಳ್ ಮರ[1]ವ[1]ಟ್ಟಳೆಯ್ದೆ ಸೆಡೆದಳ್ ಸುಯ್ದಳ್ ಸುರುಳ್ದಳ್ ಭಯಾ
ನ್ವಿತೆಯಾದಳ್ ಬಡವಾದಳಶ್ರುಜಲದಿಂದೋಲಾಡಿದಳ್ ಬಾಡಿದಳ್ ೫೪೩

ವಲ್ಲಭ ನಿನಗೇಗೆಯ್ದೆಂ
ಹೊಲ್ಲಮೆಯಂ ನಿದ್ರೆಗೆಯ್ಸಿ ಘೋರಾಟವಿಯೊಳ್
ಭಲ್ಲವ್ಯಾಘ್ರಕ್ಕೊಪ್ಪಿಸಿ
ಕಲ್ಲೆರ್ದೆ[2]ಯಿಂ[2] ತನ್ನನುೞಿದು ಪೋಪುದು ಗುಣವೇ ೫೪೪

ಕ್ಷಿತಿಯೇ ವಾಸವಲಕ್ಷ್ಮಿಯೇ ಗಗನವೇ ದಾವಾಗ್ನಿಯೇ ದಿಗ್ವಧೂ
ತತಿಯೇ ಮಂದಸಮೀರನೇ ಮದನನೇ ಭೂಜಾಳಿಯೇ ಶೈಲವೇ
ಲತೆಯೇ ಪಲ್ಲವಪಂಕ್ತಿಯೇ ಕುಸುಮವೇ ನಾನಾಮೃಗಶ್ರೇಣಿಯೇ
ಪತಿಯಂ ತೋಱಿಸಿಮೆಂದು ಸುಂದರಿ ಕರಂ ಬೆಂಬಿರ್ದು ಬಾಯಾಱಿದಳ್ ೫೪೫

ಜನಿಸಿದೆನೇಕೆ ನಾರಿವೆಸರಾಯ್ತೆನಗೇಕೆ ನೆಗಟ್ದುದೇಕೆ ಯೌ
ವನವವನೀಶನಂ ಬಯಸಲೇಕೆ ಮನಂ ಕಳಹಂಸೆಯಿಬ್ಬರಂ
ನೆನೆದೊಡಗೂಡಲೇಕಕಟ ಸೋಲಲದೇಕೆ ಸಮಸ್ತರಾಜ್ಯಮಂ
ವನದೊಳಧೀಶನೆನ್ನನುೞಿದೇಕೆಯಗಲ್ದನಿದೆನ್ನ ದುಷ್ಕೃತಂ ೫೪೬

ಸುದತೀಜನನಂ ಪ್ರಾರ
ಬ್ಧದಿನಾದೊಡವೇಂ ವಿಧಾತ್ರನೆನಗೊಬ್ಬಳ್ಗಂ
ಮುದದಿಂ ಸ್ವೇಚ್ಛಾಮರಣ
ಪ್ರದನೆನಿ[3]ಸಿ[3]ದೊಡೀಯನಸ್ಥೆಗೊಳಗಾದಪೆನೇ ೫೪೭

ದುಷ್ಟಮೃಗಸಮಿತಿ ನೋಡಲ
ವಷ್ಟಂಭಿಸಿ ಮಚ್ಛರೀರಮಾಂಸಾಶನದಿಂ
ತುಷ್ಟಿಯನೆಯ್ದುವುದೆ[4]ನ್ನೊಳ್[4]
ಭೀಷ್ಟಂ ಮೆಯ್ದೋಱವೇಕೆ ಭಲ್ಲವ್ಯಾಘ್ರಂ ೫೪೮
ನೆನೆದಾಗಳ್ ಜೀವಂ ಭೋಂ
ಕೆನೆ ಪೋಪಂತೊಂದುವರವನನುನಯದಿಂ ಕಾ
ಲನೊಳಂದು ಬೇಡದಾಂ ಕೆ
ಮ್ಮನೆ ಕಳಿಪಿದೆನೇಕೆ ಮಱೆದು ಯೌವನಮುದದಿಂ ೫೪೯

---

1 ವಿ 2 ಯಂ 3 ಸ 4 ನ್ನಳ

ನಲ್ಲರ ಕೂರ್ಮೆ ಜೀವನವೃತಂ ಮಣಿಭೂಷಣವಿಷ್ಟಸಂಪದಂ
ನಲ್ಲರಗಲ್ಕೆ ದಳ್ಳುರಿ ಸಿಡಿಲ್ ಗರಳಂ ಮರಣಂ ದಿಟಕ್ಕೆ ತಾ
ನಲ್ಲದೆ ತಂದೆಗಿರ್ತೆಜನನೆನ್ನ ಸುಖಾಸುಖದಲ್ಲಿ ಬಾಳ್ಕೆಯಿ
ನ್ನೆಲ್ಲಿಯದೆಂದು ಚಿಂತಿಸಿ ಪಲುಂಬಿದಳಂಗನೆ ತದ್ವನಾಂತದೊಳ್ ೫೫೦

ಸಮುಚಿತಯಾನಮಂ ನಯನನೀಕ್ಷಣಮಂ ಮೃದುಳತ್ವಮಂ ಮಹ
ತ್ವಮನೆಡೆಯಾಟದಿಂ ಭುಜದಿನಕ್ಷಿಗಳಿಂದಧರೋಷ್ಠದಿಂ ಕುಚಾ
ಗ್ರಿಮದಿನದಿರ್ಪ ಗೆಲ್ದ ಪಗೆಯಂ ವನಹಸ್ತಿಲಸಲ್ಲತಾಮೃಗ
ದ್ರುಮಗಿರಿಸಂಕುಳಂ ಸೆಱೆಯೊಳಿಟ್ಟವೊಲಿರ್ದಳತೀವಖೇದದಿಂ ೫೫೧

ಬಾಲೆಯ [ತನ್ನ] ನಂಬಿದವಳಂ ಬಲಹೀನೆಯನೀಯರಣ್ಯಘೋ
ರಾಲಯದಲ್ಲಿ ಬಿಟ್ಟು ಪೆಱಪಿಂಗುವ ನಿಃಕೃಪೆಯೆಂತು ಮೇದಿನೀ
ಪಾಲನೊಳಾಯ್ತೊ ಸದ್ಗುಣಗಣಂಗಳವಂತಿರಲೆನ್ನರಾದೊಡಂ
ಕಾಲವಶಂ ಸ್ವರೂಪಸುಚರಿತ್ರದಯಾಸ್ಥಿತಿಯೊರ್ವರಿಚ್ಛೆಯೇ ೫೫೨

ಎನ್ನನರಣ್ಯದೊಳ್ ಬಿಸುಟು ನಟ್ಟಿರುಳಿರ್ದು ಮಗುಳ್ದ[ನೋ] ಪಣ
ಕ್ಕೆನ್ನಳ ಸಂಗಮಂ ಬಯಸಿ ಪೋದನೊ ತತ್ಸತಿಯಾವ ಪುಣ್ಯಸಂ
ಪನ್ನೆಯೊ ವಲ್ಲಭಂ ತೊಲಗದಿರ್ಪವೊಲಾಂ ದ್ವಿಜದೇವಪೂಜೆಯಂ
ಮುನ್ನೆಸಗಿತ್ತುದಿಲ್ಲ ದೊರೆಕೊಂಬುದೆ ಸೌಖ್ಯಸಮೃದ್ಧಿ ಚಿಂತೆಯಿಂ ೫೫೩

ಪ್ರಾಣಾಧಿನಾಥನೆಂಬುದು
ಕಾಣಲ್ ಪುಸಿಯಾಯ್ತು ನೃಪತಿ ನಿನ್ನೊಡನೆನ್ನೀ
ಪ್ರಾಣವನೊಯ್ಯದೆ ದುಷ್ಟ
ಪ್ರಾಣಿಚಯಕ್ಕೆನ್ನನಿರಿಸಿ ಪೋಪುದು ಗುಣವೇ ೫೫೪

ವ॥ ಅನಂತರಂ

ನೀನೇ ಗತಿ ನೀನೇ ಗತಿ
ನೀನೇ ಗತಿಯೆಂದು ತನ್ನ ಪತಿಯಂ ನೆನೆವು
ತ್ತಾ ನೀಳಕುಟಿಲಕುಂತಳೆ
ಕಾನನದಿಂ ಮೆಲ್ಲನೊಂದು ದೆಸೆಗಡಿಯಿಟ್ಟಳ್ ೫೫೫

ವ॥ ಅಂತು ಪೋಪಾಗಳ್

ವನಮಧ್ಯದೊಳನುಪಮಯೌ
ವನಮಧ್ಯಮನೋಹರಾಂಗಿಯಂ ಕಂಡಾಗಳ್

ವನಚರನೊರ್ವಂ ತತ್ಪಾ
ವನಚರಣಕ್ಕೆಱಗಿ ದಳಿಪಲುದ್ಯತನಾದಂ ೫೫೬

ಅತಿಶೀರ್ಣಶ್ಮಶ್ರು ಗುಂಜಾಭರಣಮರುಣನೇತ್ರಂ ಧನುಃಪಾಣಿ ಮೇಘ
ದ್ಯುತಿದೇಹಂ ಮಾಂಸಗಂಧಾನಯನನಶನಿರೋಮಂ ಶಿಖಂಡೋತ್ತಮಾಂಗಂ
ಸಿತದಂತಂ ಕರ್ಕಶೋಕ್ತಿ ಪ್ರಕುಪಿತಮುಖಸಂರಂಭಮತ್ಯಂತರೌದ್ರಾ
ಕೃತಿ ಚಿತ್ತಾಭೀಳಮಂ ಪುಟ್ಟಿಸಲಗತಟದಿಂ ಬಂದನೊರ್ವಂ ಪುಳಿಂದಂ ೫೫೭

ವ॥ ಆಗಳ್
ನಿನ್ನ ಪತಿವ್ರತಾಚರಣಮಂ ಕಿಡಿಸಲ್ ಬಗೆದಂದಮಂ ನಿತಾಂ
ತಂ ನವವಹ್ನಿಗಾಕ್ಷಣದೊಳಾಹುತಿಯಾದಪನೆಂಬನುಗ್ರಹಂ
ಮುನ್ನಮರೇಂದ್ರವಹ್ನಿಯಮವಾರ್ಧಿಪರಿಂ ತನಗಾದ ಲಾಭಮಂ
ತನ್ನಯ ಚಿತ್ತದೊಳ್ ಬಗೆದು ನೋಡಿದಳಾಕೆ ಕಿರಾತಧೂರ್ತನಂ ೫೫೮

ವಿಸ್ಮಯಮಪ್ಪಿನಂ [1]ಖ[1]ಳಪುಳಿಂದನ ನಿಂದ ಮಹತ್ಕಳೇವರಂ
ಭಸ್ಮಮಯಂ ದಲಾಗ್ರ[ನಿಹ]ತಂ ನೆನೆಕಂಡನುರಾಗಮುರ್ಬಿ ಮಂ
ದಸ್ಮಿತವಕ್ತ್ರಪಂಕಜೆ ಬಱಿಕ್ಕಟಮೀಪದದೊಳ್ ನಿಜಾಧಿನಾ
ಥಸ್ಮರಣಪ್ರಜಾಬಲದಿನೊಂದೆಡೆಗಂಡು ತೆರಳ್ದಳಾಕ್ಷಣಂ ೫೫೯

ನಾನಾದೇಶದ ಸೆ[2]ಟ್ಟಿ[2]ಗುತ್ತರರಿಬರ್ ಭಾಸ್ವದ್ಬಲೀವರ್ದಸಂ
ತಾನಂ ತಾಳ್ದಿದ ವಸ್ತ್ರರತ್ನವಿಲಸತ್ಕಸ್ತೂರಿಕರ್ಪೂರಗಂ
ಧಾನೀಕಂ ಬೆರಸೊಂದು ಸಿಂಧುತಟದೊಳ್ ಬಿಟ್ಟಿರ್ದುದಂ ಕಂಡು ಲ
ಜ್ಜಾನಮ್ರಾನನೆ ಮೆಲ್ಲಮೆಲ್ಲನೊಲವಿಂ ಸಾರ್ದಳ್ ಮನೋವೇದ್ಯದಿಂ ೫೬೦

ವ॥ ಆ ಸಮಯದೊಳ್
ಕಾಲಂ ಕಾಡಾನೆಯಾದಂದದೊಳಿಭಪತಿಯೊಂದಲ್ಲಿಗೆಯ್ತಂದು ನಾಲ್ಕುಂ
ಕಾಲಿಂ ಶುಂಡಾಗ್ರದಿಂ ದಂತದಿನರೆದು ಸಮಸ್ತಪ್ರಜಾಜಾಲಮಂ ತ
ತ್ಕೇಲಾಲಕ್ರೀಡೆಯಿಂದೀಡಿಱಿದು ನಿಲಿಸಿ ತಾಟಲ್ಗಳಂ ಕಟ್ಟದೆತ್ತಂ
ತೂಲಂಬೋಲ್ ಪಾಱಲೂದಿತ್ತುಱದರೆಡಬಲಕ್ಕೋಡೆ ಬಲ್ಕಾಡೊಳಿರ್ದರ್
೫೬೧

ಈ ಪಾಪಿ ಬಂದ ಕತದಿಂ
ದಾಪತ್ಸಂಭವಿಸಿತಿಲ್ಲಿಗೆಂದರೆಬರ್ ನಾ

[1] ತ [2] ದ್ದೆ

ನಾ ಪರುಷವಾಕ್ಯದಿಂ ಜಡಿ
ದಾಪೊತ್ತೇ ನೂಂಕಿದರ್ ಸರೋಜಾನನೆಯಂ ೫೬.೨
ಕಲ್ಲೆರ್ದೆಯಾಗಿ ಕಾಂತನ ವಿಯೋಗದ ಬೇಗೆಗೆ ಕಾನನಾಂತದೊಳ್
ನಿಲ್ಲದೆ ಬಂದೊಡಿಲ್ಲಿಯುದಱಿಂ ಮಿಗಿಲಾದುದು ದುಃಖವಕ್ಕಟ
ನ್ನೆಲ್ಲಿಗೆ ಪೋಪೆನೋ ವಿಧಿಯೆ ದೈವವಿಘಾತಿಯಾನಾರ್ತು ಮಾಣಿಸಲ್
ಬಲ್ಲವರಾರೆನುತ್ತ ಬಲೆ ಸೈವೆಱಗಾದಳತೀವ ಖೇದದಿಂ ೫೬.೩
ವ|| ಅನಂತರಂ
ಪೆರ್ಬಟ್ಟೆಯೊಂದಿರಲ್ಕಂ
ದೊರ್ಬಳೆ ಪೋಗುತ್ತಿರಲ್ಕೆ [ಕಂಡು] ಕೆಲಂಬರ್
ಪಾರ್ಬರೊಡವಂದರಿವಳತಿ
ದುರ್ಬಲೆ ಸಾರ್ಚುವೆನನಂತನಿಧಿಪಟ್ಟಣಮಂ ೫೬.೪
ವ|| ಎಂದು ಪೋಗುತ್ತಿರೆ
ಕಮಳಭವಾಂಡದಿಕ್ಕೆಯೆನಿಪಂದದೊಳೊಪ್ಪುವನೇಕಜಾತಿವ
ರ್ಣಮನೆಡೆಗೊಂಡು ಸರ್ವವಿಷಯೇಂದ್ರಿಯಸಂಪದಸಾರದಿಂದಮು
ತ್ತಮವಿಭವಪ್ರಸಿದ್ಧಿಯಿ[1]ನಿನೇಂ[1]ದು ಮನೋಹರವೀಥಿಯಿಂ ನೃಪೋ
ತ್ತಮಗೃಹದಿಂದನಂತನಿಧಿಪಟ್ಟಣವಿರ್ದುದನೇಕಚಿತ್ರದಿಂ ೫೬.೫
ಆ ನಗರಿಯಧಿಪನಖಿಳದ
ಯಾನಿಳಯನನಂತ[2]ಶೇಖರಂ[2] ತದ್ವಧು ಚಂ
ದ್ರಾನನೆ ಗುಣನಿಧಿಯೆಂಬಳ್
ದಾನವಮರ್ದನನ ಸತಿಗೆ ಸರಿದೊರೆಯಾದಳ್ ೫೬.೬
ವ|| ಅಲ್ಲಿ
ಸ್ಥೈರಂಧ್ರಿಯೆಂಬ ಪೆಸರಿಂ
ವಾರಿಜಮುಖಿ ಭೀಮರಾಜಸುತೆಯಾ ಸ್ಕಂಧಾ
ವಾರವನೊಲವಿಂ ಸಾರ್ದಳ್
ಪ್ರಾರಬ್ಧದ ಬಲೆಯನಱಿವಶೂರರುಮೊಳರೇ ೫೬.೭
ಆಗಳ್ ಕರೆಸಿದಳತ್ಯನು
ರಾಗದೆ ಗುಣನಿಧಿ ನೃಪಾಗ್ರಮಹಿಷಿ ಮನೋಜ
ಸ್ತ್ರೀಗೆಣೆ ಸತತಂ ನಾನಾ
ಭೋಗಿನಿ ಸೈರಂಧ್ರಿಯಂ ಪುರಂಧ್ರಿಯರಿಂದಂ ೫೬.೮

[1] ನೆನೆಂ [2] ಶೈಲರಂ

ಮಾಸಿದ ಸೀರೆ ನೀಳ್ದು ಜಡೆಗಟ್ಟಿದ ವೇಣಿ ವಿಹೀನಭೂಷಣಂ
ಸೂಸಿದ ಕುಂತಳಾವಳಿ ಮಲೀ[ಮ]ಸಕೋಮಲಮೂರ್ತಿ ಕಾಂತಳಿಂ
ತಾಸದನಾನನಂ ಸಕಲಭೋಗವಿವರ್ಜಿತಚಿತ್ತವೃತ್ತಿ ನಾ
ನಾಸಖಿಸಂಗದೂರವೆನಸುಂ ನೆಲಸಿರ್ದುದು ತಲ್ಲತಾಂಗಿಯೊಳ್ ೫೬೯

ವ॥ ಅದಂ ಕಂಡು

ಈ ಕಮನೀಯಶರೀರ
ಕ್ಕೇಕತಿಕಲ್ಮಷನ[1]ದೇ[1]ಕೆ ವಸ್ತ್ರಾಭರಣಾ
ನೀಕವನೀವೆಂ ಮತ್ಸ್ನೇ
ಹಾಕಾಂಕ್ಷೆಯದುಳ್ಳೊಡೀಗಳೆಲೆ ಸೈರಂಧ್ರೀ ೫೭೦

ಈ ಪರಿಯೊಳಿರ್ಪೊಡಿರ್ಪೆಂ
ವ್ಯಾಪಾರಂ ಗಂಧಕಾರನೀಶಂ ಮತ್ಸ್ನೇ(?)
ಹಾಪಥವಿದು ಮಣಿವಸ್ತ್ರಂ
ಸೋಪಾಧಿಕಮೊಲ್ಲೆನೇನುಮಂ ನೃಪಕಾಂತೇ ೫೭೧

ಅದನೇಗೆಯ್ದವನೀಶನ
ಸುದತಿಯು[ಮ]ಂ ಬೆತ್ತು ಘಟ್ಟವಳ್ತಿಯನಾ ಮಾ
ರ್ಗದೊಳಿರಿಸಿ ಪುತ್ರಿಯೆಂಬಂ
ದದಿನೊಲವಿಂ ಸಲಹುತಿರ್ಪಳನುದಿನವನಳಂ ೫೭೨

ಕಿಱಿದುದಿನಮಿರ್ದು ತಿಳಿದಳ್
ಕುಱುಪಂ ನೃಪಕಾಂತೆ ನೀಂ [ಮಗಳೆನಗೆ] ನಿನಗಾಂ
ಕಿಱಿಯಬ್ಬೆಯೆಂದು ಪೇೞ್ದ
ಟ್ಟಿಱುಮಿಗೆ ಮಿಗಿಲಾಯ್ತನೂನನಿತ್ಯಸ್ನೇಹಂ ೫೭೩

ಅಕ್ಷದ್ಯೂತವನಾಡಿ ನೈಷಧನೃಪಂ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಮಂ ಸೋಲ್ತು ಚಿ
ತ್ರಕ್ಷೋಭಂ ತನಿವೆರ್ಚೆ ಕಾಂತೆಸಹಿತಂ ತದ್ದೇಶಮಂ ಬಿಟ್ಟು ಸ
ರ್ವರ್ಕ್ಷಂ ತೀವಿದರಣ್ಯಮಾರ್ಗದಿನನೇಕಾಯಾಸದಿಂ ಪೋದನ
ಸ್ಯಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕಿದು ಸೈಜವೆಂದು ಪಲರಿಂ ಕೇಳ್ದಂ ವಿದರ್ಭೇಶ್ವರಂ ೫೭೪

ಭುವನದೊಳತಿಪೂಜ್ಯರೆನಿ
ಪ್ಪವನೀ[2]ಶ್ವ[2]ರರಂ ಪಲಂಬರಂ ಕಳುಪಿದನೊ

[1] ನೇ [2] ಸೂ (ಸೂ)

ಲ್ದು ವಿಚಾರಿಸಲ್ ನಳೋರ್ವೀ
ಧವನಂ ದಮಯಂತಿಯಂ ವಿದರ್ಭನೃಪಾಲಂ ೫೭೫

ಪಲವೆಡೆಯಂ ಪೊಕ್ಕವನೀ
ತಿಲಕವೆನಲ್ ಮೆಱೆವನಂತನಿಧಿಪಟ್ಟಣಮಂ
ಪಲಬರ್ ಭೂಸುರರೊಲವಿಂ
ಸಲೆ ಪೊಕ್ಕರ್ ಕಂಡರಲ್ಲಿ ಭೀಮಾತ್ಮಜೆಯಂ ೫೭೬

ವ॥ ಅಂತು ಕಂಡು

ದಮಯಂತಿಯಿರ್ದ ದುಃಖ
ಕ್ರಮಮಂ ಭೀಮಂಗೆ ಭೂಸುರರ್ ಪೇೞಲ್ ತ
ದ್ರಮಣಿಯನಾಪ್ತರಿನುರ್ವೀ
ರಮಣಂ ಕರೆಸಲ್ಕೆ ಬಂದಳಸ್ಥಿರಗತಿಯಿಂ ೫೭೭

ಪಾಡೞಿದು ಕೋಮಳಾಂಗಂ
ಬಾಡೆ ನಿಜಾವಯವದಮಳಮಣಿಭೂಷಣಮಂ
ನೋಡುವಡೆದೋವಿನೋಲೆಯ(?)
ತೋಡುೞಿಯಲ್ ಪೊಕ್ಕಳಬಲೆ ಜನಕಾಲಯಮಂ ೫೭೮

ವ॥ ಇತ್ತಲ್

ವನದೊಳ್‌ನಂಬಿಸಿ ನಿದ್ರೆಗೆಯ್ಸಿ ಸತಿಯಂ ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯಮಂ ಸ್ನೇಹಮಂ
ಧನಮಂ ಶೋಕವನಾದಿಯಂ ಬಗೆಯದುನ್ಮತ್ತಂಬೊಲುದ್ದೇಶದಿಂ
ದನುತಾಪಂ ಕಡೆಗಣ್ಮೆ ವಿಹ್ವಳತೆಯಿಂ ದಿಗ್ಭ್ರಾಂತಿ ಮೆಯ್ವೆರ್ಚಲೊ
ರ್ವನೆ ಪೋದಂ ನಳನನ್ಯದೇಶಪದಮಂ ಸಾರುತ್ತ ಕಾಂತಾರದೊಳ್ ೫೭೯

ಕುಜಸಂದೋಹದಿನಂಧಕಾರಮನಿಶಂ ತೀವಿರ್ಪ ದುಶ್ಶ್ವಾಪದ
ವ್ರಜಘೋರಧ್ವನಿಯಿಂ ನಿಕುಂಜನಿಕರಂ ತೀವಿರ್ಪ ನಾನಾಜರ
ದ್ವ್ಭಜಗಪ್ರೋನ್ಮುಖಫೂತ್ಕೃತಂ ದೆಸೆಗಳೊಳ್ ಪೆರ್ಚಿರ್ಪರಣ್ಯಾಂತಮಂ
ರಜನೀಮಧ್ಯದೊಳೆಯ್ದಿದಂ ಹೃದಯಮೊಂದುದ್ವೇಗದಿಂ ಭೂಭುಜಂ ೫೮೦

ತರತರದ ಪ್ರವಾಳಲತೆಯಿಂ ಕಡಲಂ ಘ[ನ]ಕೀಚಕಾಳಿಯಿಂ
ಕುರುಕುಲಮಂ ರುಚಿಪ್ರಚುರಚಿತ್ರಶಿಖಂಡಿಯನಂತರಿಕ್ಷಮಂ
ಹರಿಬಲದಿಂದ ಪಾಂಡುಸುತರಂ ಕಮನೀಯ ಸಹಸ್ರನೇತ್ರದಿಂ
ಸುರಪನನೆಯ್ದೆ ಪೋಲ್ತಧಿಕಪಾವನಮಂ ಪಡೆದಿರ್ದುದಾ ವನಂ ೫೮೧

ಕಾಕಳಿಯ ವೇಣುನಾದಂ
ಗೋಕುಲವಂ ತೀವೆ ವಿಮಳಸದ್ವೃಕ್ಷಚ್ಛಾ
ಯಾಕೌತುಕದಿಂ ಕಾಂತಾ
ನೀಕದಿನದು ಗೋಪಮೂರ್ತಿಯಂ ಪ್ರಕಟಿಸುಗುಂ ೫೮೨

ವ॥ ಅದಱಿಂ ಕೊಳ್

ಬೞಲುತ್ತಂ ನಿಡುಗಣ್ಗೆ ದಿಗ್ಭ್ರಮೆ ಮಿಗಲ್ ಕಾಂತಾರದೊಳ್ ಸಂತತಂ
ತೊೞಲುತ್ತಂ ಮಗುೞ್ದಂ ಮನೋರಮಣಿಯಂ ಕಾಣ್ಬಂದವೆಂತೆಂದು ಸು
ಯ್ದೞಲುತ್ತಂ ಧಗೆ ಕೈಕೊಳಲ್ ಮತಿಗೆಡುತ್ತಂ ಚಿತ್ತದೊಳ್ ದೈವಮಂ
ಪೞಿವುತ್ತಂ ನಡೆದಂ ನೃಪಾಲತಿಲಕಂ ದೇಶಾಂತರಾಯಾಸದಿಂ ೫೮೩

ವ॥ ಅಂತು ಪೋಗೆವೋಗೆ

ದಿಗ್ನಿಕರಕ್ಕೆ ಪೆರ್ಚಿ ಕಡು ಕರ್ಬೊಗೆಯಿಂ ಕಿಡಿಯಿಂ ನೆಗೞ್ದ ದಾ
ವಾಗ್ನಿ ಕವಲ್ದು ಪರ್ವೆ ಮೃಗ ಪಕ್ಷಿ ಭುಜಂಗ ಪುಳಿಂದಸಂಕುಳಂ
ಮಗ್ನವನೆಯ್ದಿ ದಗ್ಧಮಯವಾಗಲದಂ ತವೆ ಕಂಡು ಭೂಪನು
ದ್ವಿಗ್ನಮನಂ ಮದೀಯಪಥವೆಂತೆನುತಿರ್ದನತೀವಚಿಂತೆಯಿಂ ೫೮೪

ಹೊದಱಂ ಪೊಕ್ಕು ಕುಜಾಗ್ರಿಮಕ್ಕಡದರ್ದು ಪುಲ್ಲಂ ಪರ್ಬಿ ದುಷ್ಪ್ರಾಹಿವೃಂ
ದದ ಬೆಂಬತ್ತಿ ಮೃಗಾಳಿಯಂ ತವಿಸಿ ಪಕ್ಷಿಶ್ರೇಣಿಯಂ ತುತ್ತಿ ಪೆ
ರ್ಚಿದ ವಂಶಂಗಳ ವಂಶವಂ ದಹಿಸಿ ಘೋಷಾನೀಕವಂ ತೀರ್ಚಿ ಕಾ
ಯ್ದೊದವಲ್ ನಾಲ್ದೆಸೆಗೆಯ್ದೆ ಚಾರಿವರಿಯಿತ್ತಾ ಭೀಳದಾವಾನಳಂ ೫೮೫

ದೂರದೊಳಿರ್ದ ಕರ್ಬೊಗೆಯ ಪೆರ್ಬಲೆಯಿಂ ತವೆ ಬೀಸಿ ತಚ್ಛಟಾ
ಕಾರದ ಬೊಬ್ಬೆಯಿಂ ಮೃಗವನೆಬ್ಬಿಸಿ ಬಲ್ಗಿಡಿಯಿಟ್ಟಯಿಂದಿಡು
ತ್ತೋರಣದಿಂ ಪೊದೞ್ದುರಿಯ ಕೂರಲಗಂಬುಗಳಿಂದೆಸುತ್ತ ಕಾಂ
ತಾರದೊಳಾಡಿದಂ ನವದವಾನಳಭೂಪತಿ [1]ಭಿಲ್ಲವೇಂ[1]ಟೆಯಂ ೫೮೬

ಗಡಣದ ಮತ್ಸಖಿ ಕಡುಪಿಂ
ನಡೆದುದೆ ಮುನ್ಮಾರ್ಗವೆಂದು ಬಿಱುಗಾಳಿಯ ಪೀ
ರ್ದಡಿಯಿಟ್ಟಂ ಬೇಂಟೆಗೆ ಪೇ
ರಡವಿಯೊಳತಿಕೋಪದಿಂ ದವಾನಳಭೂಪಂ ೫೮೭

ವನವನಮಾಲಿಯುಟ್ಟ ನವಪೀತಪಟಂ ವನದೇವಿ ತೊಟ್ಟ ಕಾಂ
ಚನಮಯಭೂಷಣಂ ವನಗಜಾಳಿಗೆ ಬೀಸಿದ ಹೊನ್ನಱಂಚೆ ತ

---

[1] ಬಿಲ್ಲ ಬೇಂ

ದ್ವನವಿಲಸತ್ಸರೋವರಕನತ್ಕನಕಾಂಬುಜವೆಂಬಿನಂ ಮಹಾ
ವನದೊಳಗುರ್ಬುವೆತ್ತುದು ದವಾನಳವಾಲಿ ಸುದೀಪ್ತಿಜಾಲದಿಂ ೫೮

ವ|| ಮತ್ತಮಲ್ಲಿ [1]ಕೋಡೂ[1]ಱ ಕೆಡೆವ ಕಾಡಾನೆಗಳಿಂ ನೀಡಿದ ನಾಲಗೆಯೊಳ್ ನೊರೆ ಸುತ್ತಿ ಘುರುಘುರಿಸಿ ಜಲವನಱಸಿ ಬಱಲ್ವ ಉಲಾಯುಂಗಳಿಂ ಉರಿ ಮುಸುಂಕೆ ಕರಿಕರಿದು ದಿಂಡುಗೆಡೆವ ಪುಂಡರೀಕಂಗಳಿಂ ಕರ್ಬೊಗೆ ಕವಿಯೆ ಕಲ್ಲ ಗವಿಯೊಳ್ ಕೆಡೆವ ಭಲ್ಲೂಕಂಗಳಿಂ ಇಕ್ಕೆಯಿಂ ದಿಂಕಿಕ್ಕಲಾಱದಲ್ಲಿಯೆ ಮುಗ್ಗುವ ಹುಲ್ಲೆವಿಂಡುಗಳಿಂ ಕೊಳ್ಳಿಗಿಡಿ ತಾಗಲಳ್ಕೆವೊಯ್ದು ಬೀೞ್ವ ಬೆಳ್ಳೆರಳೆಗಳಿಂ ಉರಿಯಟ್ಟೆ ಪರಿಪರಿದು ತೊಱಳೆವಾಯ್ದುರುಳ್ವ ಮರೆವಿಂಡುಗಳಿಂದೋರಡಿಯಿಂದವೆ ಧಾರಿಣಿಯಂ ತಾರೆ ಬೀೞ್ವ ಸಾರಂಗಗಳಿಂ ಕಿಱುಗಿಡಿಗಳ್ ಚುಱಚುಱ್ರನೆ ತಾಗಿ ನಿಱನಿಱುಗುಟ್ಟೆ ಮಱಯಂ ಕೊಂಡೋಡಲಾಱದೆ ಗುಡುಗೆಡೆವ ಕೋಡಗಂಗಳಿಂ ಪಕ್ಕಂ ಸೀದು ಮುಕ್ಕುಱುಬಿದ್ದ ಪಕ್ಕಿಗಳಿಂ ಮೊರೆಮೊರೆದು ಸರವಿಯಂತೆ ಸುವಿಯಂತೆ(?) ಸುರುಳ್ದುಕೆಡೆವುರಗಂಗಳಿಂ ಸರ್ವಾಂಗವಂ ಕರ್ಬೊಗೆ ಸುತ್ತೆ ಕೊರ್ಬಿದೊಡಲಂ ಬಿಡುವ ಪೆರ್ಬಾವುಗಳಿಂದಗುರ್ಬುವೆತ್ತುವಂತು ಮಲ್ಲದೆಯುಂ

ಘೋರತರಪ್ರಭೂತದವವಹ್ನಿ ಮಹಾಟವಿಯೊಳ್ ಚಟಚ್ಚಟಾ
ಕಾರದಿನುಣ್ಮಿ ಕರ್ಬೊಗೆಯ ಮರ್ಬುರಿ ಪರ್ವೆ ಸಮಸ್ತ ಜೀವಸಂ
ಹಾರವಿದೆಂಬಿನಂ ದೆಸೆಯನಾಕ್ರಮಿಸುತ್ತಿರಲಲ್ಲಿ ದೈನ್ಯಪೂ
ತ್ಕಾರದಿನಿರ್ದುದೊಂದಜಗರಂ ಸತತೋಗ್ರಗರಂ ಭಯಂಕರಂ ೫೯

ಘಟಯೋನಿಯ ಹೃತ್ಕೋಪೋ
ತ್ಕಟಶಾಪದಿನಿಳೆಗೆ ಕೆಡೆದ ನಹುಷನವೊಲ್ ದು
ರ್ಘಟ ದಾವಾನಳನೊಳ್ ಸಂ
ಕಟದಿಂದಿರ್ದುದು ಬಱಲ್ಕೆಯಿಂ ಗೋನಾಸಂ ೬೦

ಕಾಳಿ ಕರಾಳಿ ಭೈರವಿ ಮಹಾಯಮದೂತಿಕೆಯೆಂಬ ದಾಡೆಗಳ್
ಬಾಳಶಶಾಂಕನಂತೆ ಮಿಱುಗಲ್ ತನುಕಾಂತಿಗೆ ತಪ್ತಕಾಂಚನಂ
ಕೀೞಿನೆ ಧಾತ್ರಿಯೊಳ್ ಕೆಡೆದ ಯೋಜನಬಾಹುವಿನಂದದಿಂದತಿ
ಸ್ಥೂಳಶರೀರದೊಂದಜಗರಂ ಪೊರಳುತ್ತಿರೆ ಕಂಡನುರ್ವಿಪಂ ೬೧

ವನವಹ್ನಿಯ ಭಯದಿಂ ಘೋರಂ
ಕೆನೆ ತೊಲಗಿಸಿ ಜೀವದಾನವಂ ಕೊಡುವ ಮಹಾ

1 ತೋದೂ

ತ್ಮನದಾವನೆಂದತಿಕ್ರಂ
ದನದಿಂದಿರ್ದುದು ವಿಷಾನನಂ ಕಾನನದೊಳ್ ೫೯೨

ವ|| ಅಂತಿರ್ದಜಗರಂ ಪ್ರಜಾನಾಥನಂ ಕಂಡು
ಭೀತನನುಗ್ರಪಾವಕಪರೀತನನುತ್ತಮನಾಗವಂಶಸಂ
ಭೂತನನುದ್ಧತಾಪಹತಚೇತನನೂರ್ಜಿತಬುದ್ಧಿಶಾಸನಂ
ಖ್ಯಾತನನಚ್ಛವಾಯುಪರಿಪೀತನನಾಧಿ ಸಮೇತನಂ ಧರಿ
ತ್ರೀತಳನಾಥ ರಕ್ಷಿಸೊಲವಿಂ ಶರಣಾಗತವಜ್ರಪಂಜರಾ ೫೯೩

ವ|| ಎಂಬುದುಂ
ನಿನ್ನಯ ಪೆಸರಂ ಪೇೞಿಲೆ
ಪನ್ನಗಯೆನಲಾದೊಡಷ್ಟಕುಲನಾಗರೊೞಾ
ದೆನ್ನ ಪೆಸರ್ ಕರ್ಕೋಟಕ
ನಿನ್ನೇನಂ ಪೇೞ್ವೆನವನಿಪಾಲಲಲಾಮಾ ೫೯೪

ಇನಿತು ಬೃಹದ್ದೇಹವನಾ
ನೆನಿತಂತರವಾಂತು ಪೋಪೆನಹಿಪತಿಯೆನೆ ಮ
ತ್ತನುವತಿಲಘು ಕೊಂಡೊಯ್ದಿ
ನ್ನನೊಂದು [1]ನೀರ್ದಾಣದಲ್ಲಿ ನಿಱಿಸು ಮಹೀಶಾ ೫೯೫

ವ|| ಅದಲ್ಲದೊಡಂ
ನೂಱುನ್ನೂಱಿನ್ನೆ ನಾಂ ಪತ್ತಡಿಯನೆಣಿಸಿಕೊಂಡೆನ್ನನಿನ್ನೊಂದುತಾಣಂ
ಬೇಱಿಂಬಂತಿಟ್ಟು ನೀಂ ರಕ್ಷಿಪುದೆನಲಹಿಯಂ ಪೊತ್ತು ಭೂಪಾಲಕಂ ಬಾ
ಯಾಱುತ್ತಂ ಭಾರದಿಂ ಗೋಣ್ ಕುಸಿಯುಲಡಿಗಳಿಂದೊಂದೆರಡ್ಮೂಱುನಾಲ್ಕೈ
ದಾಱೇೞೆಂಟೊಂಬತುಂ ಪತ್ತೆನೆ ಸರಭಸದಿಂ ಪತ್ತಿ ಕಚ್ಚಿತ್ತು ಸರ್ಪಂ ೫೯೬

ವಿಶದಯಶೋನ್ನತನವನಿಪ
ನಶಕ್ತನೆನಿಪಹಿಯನಾಂತ ಗಣನೆಗಳಡಿಯಂ
ದಶಯೆನಲೌಡಿತ್ತಾಗಳ್
ಪಿಶುನರ್ಗುಪಕಾರಮುಂಟೆ ವಸುಧಾತಳದೊಳ್ ೫೯೭

ವ||ಆಗಳುಂ
ಮೂಗು ಮುರುಂಟೆ ಕಣ್ಗೊಳೊಳಸಾರ್ದು ಬೆರಲ್ ಮಿಗೆ ಡೊಂಕಿ [2]ಚೆಲ್ವಮೆ
ಯ್ಯಾಗಳೆ ಗಂಟುಗಟ್ಟೆ ಕಿವಿ ಸುಕ್ಕಿ ಮುಖಂ ಕಡುಗಂದಿ ಗೋಣ್ ಕರಂ

---

[1]ನಿವ್ವಾದಲ್ಲಿ [2]ಕ

ಬಾಗಿ [1]ಮುಡಂ[1] ಸುರುಳ್ದು ನಿಖಿಳಾವಯವಂ ವಿಪರೀತವಾಗಿಯು
ದ್ವೇಗದೊಳಿರ್ದನಾಗಳವನೀಪತಿ ದುರ್ವಿಷದುಷ್ಟಬಾಧೆಯಿಂ ೫೯೮

ವ|| ಆಗಳ್

ಅತ್ಯುಪಕಾರವಂ ನಿನಗೆ ಮಾಡಿದ ಮತ್ತನುವಿಂಗೆ ಮತ್ತಿದೇಂ
ಪ್ರತ್ಯುಪಕಾರವುಗ್ರವಿಷವಹ್ನಿಯನೀವುದು ದುಷ್ಟಪನ್ನಗಾ
ಪತ್ಯಚಯಕ್ಕೆ ಪಾಲನೆಱೆಯಲ್ ವಿಷವಾದಪುದೆಂಬ ಗಾದೆಯಂ
ಸತ್ಯವನಾಗಿಸಲ್ ಪಡೆದಳಲ್ಲವೆ ಕದ್ರು ಭುಜಂಗವಲ್ಲಭಾ ೫೯೯

ನೀನಾರ್ತು ಪಸಿದು ಮಜ್ಜೀ
ವಾನಿಲನಂ ಪೀರ್ವುದುಚಿತವಲ್ಲದೆ ತನುವಂ
ಮಾನವನೆಯ್ದಿಪುದುಚಿತವೆ
ಕೀನಾಶಪ್ರತಿಭೆಯೇಕೆ ಪವನಾಹಾರಾ ೬೦೦

ಛಿದ್ರನಿವಾಸರಂ ಪದವಿಹೀನರನಶ್ರುತರಂ ದ್ವಿಜಿಹ್ವರಂ
ಕ್ಷುದ್ರರನುಗ್ರರಂ ಕುಟಿಲಮಾರ್ಗಿಗಳಂ ವಿಷನೇತ್ರರಂ ಘನೋ
ಪದ್ರವಶೀಲರಂ ನೆಗಟ್ದಿ ಭೋಜನನಪ್ರಿಯರಂ ಕೃತಘ್ನರಂ
ರೌದ್ರತರಾಸ್ಯರಂ ಬೆರಸುವಾತನನೀತಿಯುಮೇತುವಲ್ಲವೇ ೬೦೧

ವ|| ಅದಲ್ಲದೊಡಂ

ಮಾತೇಂ ಕೃತಘ್ನನಿಂದಂ
ಪಾತಕಿಗಳ್[2]ದಾ[2]ರ್ ಪೆಱರ್ ಮಹಾಪಾತಕಸಂ
ಘಾತಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತಂ
ಭೂತದಯಾಸ್ಥಿತಿ ಕೃತಜ್ಞಗುಣಸದ್ಭಾವಂ ೬೦೨

ಪರಪೀಡೆಯನೆಸಗುವನಂ
ನರಕವನುಂಡುಂಡು ದಣಿಯನೇತೆಱದಿಂದಂ
ಪರಸುಖವಂ ಚಿಂತಿಸುವಂ
ನಿರಂತರಂ ಸ್ವರ್ಗಲೋಕಶೇಖರನಲ್ತೇ ೬೦೩

ಜರೆಯಿಂ ವ್ಯಾಧಿಯಿನಾಧಿಯಿಂ ವ್ಯಸನದಿಂ ದುಸ್ಸಂಗದಿಂ ದುಃಖದಿಂ
ದರಿಯಿಂ ಬಂಧುವಿಯೋಗದಿಂ ವಿಷಯದಿಂ ಮೋಹತ್ವದಿಂ ಲೋಕಮು
ತ್ಸರದಿಂ ಕ್ಷೀಣವನೆಯ್ದುಗುಂ ತನುವಿದಂ ಕೂಡುಂಡು ಮತ್ತೇಕೆ ಮೈ
ಮುರವಟ್ಟನ್ಯರ ಪೀಡೆಯಂ ಬಯಸುವರ್ ದೋಷಾ[3]ವಿಲರ್ಗಾವಿಲರ್[3] ೬೦೪

1 ಮುಡಂಬಿ 2 ವಾ 3 ವಿಳಗ್ಧಾವಿಳರ್

ಇದನಱಿದದೇಕೆ ಮದ್ದೇ
ಹದ ಕಾಂತಿಯನಟ್ಟಿದು ಜಪವನುಱಿಪೆ ಎಲೆ ದು
ರ್ಮದಚಿತ್ತ ನಿನಗದೇನಾ
ದುದು ಫಲವೆನ್ನನ್ನರೊಳರೆ ನಿನಗತಿಮಿತ್ರರ್ ೬೦೫

ಪತ್ತೆಂದೊಡೆ ಪತ್ತಿದೆನಿದು
ಚಿತ್ರಕ್ಕೆ ವಿರೋಧವಾಯ್ತೆ ನಿನಗಿದು ಮೇಲಿ
ನ್ನುತ್ತಮಕಾರ್ಯಾಸ್ಪದವಾ
ನಿತ್ತಪೆನೆಂಬರನನುತ್ತರಕ್ರಿಯೆಗೀಗಳ್ ೬೦೬

ವ|| ಎಂದು
ಮೃದುನಾಗವಸ್ತ್ರವೆರಡಂ
ಪದೆದಿತ್ತಂ ಫಣಿಪನವನಿಪಂಗಿದು ನಿನ್ನಂ
ಗದ ಕಲಿ ಪೋಗಲ್ ಬೇಗಂ
ಪೊದೆಯಲ್ ನಿನ್ನಂಗಕಾಂತಿಯುಂ ಪ್ರಕಟಿಸುಗುಂ ೬೦೭

ಆ ನಾಗವಸ್ತ್ರವೆರಡಂ
ಭೂನಾಥಂ ಸೀಳ್ದು ತನ್ನ ತೊಡೆಯೊಳ್ ಬೈಚಿ
ಟ್ಟೀನಿಲ್ಲಿಗೆ ಕಜ್ಜವೆನು
ತ್ತಾನಮ್ರಶಿರಸ್ಕನಾಗಿ ಮಿಗೆಪೊಡಗೊಂಡಂ ೬೦೮

ವ|| ಅನ್ನೆಗಂ ಮುಂದೆ
ಗೋಪುರದೊಳ್ ತೆಱಂಬೊಳೆಯೆ ರತ್ನಕನತ್ಕಳಶಂಗಳಿಂದಮು
ಷ್ಟಾಪದಭಿತ್ತಿಯೊಳ್ ತರತರಂಬಿಡಿದಿರ್ಪ ಪತಾಕೆಯಿಂ ನವ
ದ್ವೀಪವಿದೆಂಬಿನಂ ನಯನಕೌತುಕವಾಗಿರೆ ಕಾಣಲಾಯ್ತುಯೋ
ಧ್ಯಾಪುರರಾಜಧಾನಿ ಸಕಲಾವನಿಪಂಗಿದಿರೊಳ್ ಮುದಂ ಮಿಗಲ್ ೬೦೯

ಸುಂದರಿಯಪ್ಪ ಪಾರಿದಿನಮುಂದಿರೆಯರ್ ಭವನೇತ್ರವಹ್ನಿಯುಂ
ನಂದಿಸಿ ಶೀತಳಾಂಬುಕಳಶಾಮೃತಸಂ ತಳಿದಂಗಸೌಷ್ಠವಂ
ಕುಂದದ ಮಾಟಿಕ್ಕೆಯಿಂ ಮುಗುಳ್ದು ಕಾಮನನೆಬ್ಬಿಸಲೆಂದು ಸಂತತಂ
ನಿಂದಪರೆಂಬಿನಂ ಸೊಬಗಿನುನ್ನತಿಯುಂ ತಳೆದರ್ ವಿಳಾಸದಿಂ ೬೧೦

ಸ್ತನಕಲಶಂ ಸುವರ್ಣಕಲಶಂ ನವನಿರ್ಮಳಶೀತಳಾಂಬು ಯೌ
ವನರಸವಾಸೆಗೆಯ್ವ ಸುವಿಟರ್ ಪಥಿಕರ್ ನಯನಪ್ರಭಾವಿಭಾ

ವನೆ ಶಿಶಿರಾಲಯಂ ಮೃದುಕಳಧ್ವನಿ ಸೀರ್ಪನಿ ಜಂಗಮಪ್ರಪಾ
ಘನತರಗೇಹಮೆಂಬ ತೆಱದಿಂ ಮೆಱೆದತ್ತ ಬಲಾಕವಂಬಕಂ ೬೧೧

ಕರತಳಮಂಬುಜಂ ನಿಡುಮೆಲ್ ಕುಸುಮಂ ಕರಜಂ ಮೃಣಾಳವ
ಲ್ಲರಿ ಪೊರೆದಿರ್ದಲಕ್ತಕರಸಂ ಮಕರಂದರಸಂ ಮಹೋರ್ಮಿಕಾ
ವಿರಚನೆಯೂರ್ಮಿ ಕಾಂತಿ ಕಮನೀಯಜಲಂ ತೆರೆಗಳ್ ಲಸತ್ಪ್ರಪಾ
ತರುಣಿಯರಂಬುಜಾಕರವಿಳಾಸಮನೀವರಸಂಖ್ಯಪಾಂಥರೊಳ್ ೬೧೨

ವ|| ಅದಱಿಂ ಮುಂದೆ
ಅಗೆವೊಯ್ದಂ ಮನ್ಮಥಂ ಭಾಸುರಪುರವರಭೂಜಾತಸದ್ಬೀಜಮಂ ಧಾ
ತ್ರಿಗಲಂಕಾರಂ ಪ್ರಜಾಸಂತತಿಯಭಿಮತಚಿಂತಾಫಲಂ [1]ಕು[1]ದದಿರ್ಪಂ
ತಗರುಶ್ರೀಖಂಡಚಾಂಪೇಯಕಕುರವಕಪುನ್ನಾಗಮಾಕಂದ[2]ಶಾಲಾ[2]
ದಿಗಳಿಂ ಪೆಂಪಿಂದಯೋಧ್ಯಾನಗರಿಯ ಬಹಿರುದ್ಯಾನಸಂತಾನಮಾಗಲ್ ೬೧೩

ವಿಹಗಪ್ರಧ್ವಾನಗಾನಂ ಭ್ರಮರನಿವಹಝುಂಕಾರಗಂಭೀರವಾದ್ಯಂ
ಬಹುಶಾಖಾಂದೋಳಲಾಸ್ಯಂ ಮಧುಕಣಗಣಪುಷ್ಪಾಂಜಲಿಕ್ಷೇಪಮುದ್ಯತ್
ಸಹಕಾರೋರ್ವೀಶ್ವರಾಂಗಂ ನೆಲಸಿರೆ ವಿಮಳಶ್ರೀಯನಾಳ್ದಿರ್ದಯೋಧ್ಯಾ
ಬಹಿರುದ್ಯಾನಂ ವಿಳಾಸಂಬಡೆದುದು ನಟರಂಗಸ್ಥಳಂಬೊಲ್ ನಿತಾಂತಂ ೬೧೪

[3]ವರ[3]ದಳಿತಪ್ರಸೂನಮಕರಂದರಸಾಮೃತಪೀನಪಾನದಿಂ
ಮೊರೆವ ಮಧುವ್ರತಂ ಮದಮಧುವ್ರತಮುಂ ಕಮನೀಯಪಂಚಮ
ಸ್ವರದಿನದಿರ್ಪುವನ್ಯಭೃತವನ್ಯಭೃತಧ್ವನಿಯುಂ ಕನರ್ನಿರಂ
ತರಮನುವಾದನಂಬಡೆವ ರಾಜಶುಕಂ ಪಿರಿದಾ ವನಾಂತದೊಳ್ ೬೧೫

ದ್ವಿಜಸಂತತಿ ಮುಕ್ತಾಮಾ
ನಿಜಾಶ್ರಿತಸ್ಥಿತಿಯಿನಿರ್ಪವೊಲ್ ತದ್ವನದೊಳ್
ದ್ವಿಜಸಂತತಿ ಮುಕ್ತಾಮಾ
ನಿಜಾಶ್ರಿತಸ್ಥಿತಿಯಿನಿರ್ಪುದೆನಲೇನೊಗಟಿಪ್ಪಿಂ ೬೧೬

ಸಾಲ್ವಿಡಿದಾಮ್ರಭೂಜದೆಳಗೊಂಬುಗಳೊಳ್ ಪಸುರ್ವೆತ್ತು ಬಿಣ್ಪಿನಿಂ
ನೇಲ್ವ ಫಲಂ ಸುವರ್ಣಘಟದಂದದಿನಿಪ್ಪೆಳನೀರ ಭಾರದಿಂ
ಜೋಲ್ವುದು ನಾಳಿಕೇರಮುಮದರ್ಕಂ [4]ಸವಿಯಿಂ ಬರವಾರ್ದು[4] ದಟ್ಟಿಸಲ್
ಸಾಲ್ವ ಮಡಲ್ತು ಬಕ್ಕೆಪಲಸೊಪ್ಪುಗುಮಾಸನದೊಳ್ ನಿರಂತರಂ ೬೧೭

---

[1]ಯಂ [2] ಳಾವಮಾ [3] ದರ (ಸೂ) [4] ಸವಿಯುಂಬರನಾರ್ದು

ಹೊದಜಿ[3]ಸೆಯಲ್ [1]ಮಡಲ್ತು[1] ಮರುಗಂ ತೆನೆಗಟ್ಟೆ[ದ] ಪಚ್ಚೆ ಕಂಪುತೀ
ವಿದ [2]ದವನಂ[2] ನಿಮಿರ್ದ ಪುಡಿವಾಳವರಲ್ವಿರುವಂತಿ ಮೊಗ್ಗೆತು
ಬಿದ ಪೊಸಜಾಜಿಯಲ್ಲುಗುವ ಮಲ್ಲಿಗೆ ಮತ್ತಮನೇಕಪುಷ್ಪಸಂ
ಪದಮೊಗೆದಿರ್ಪ ತದ್ವನವಿಶೇಷವಶೇಷಜನಪ್ರಿಯಾವಹಂ ೬೧೮

ಲಲಿತಲತಾಕುಮಾರಿ ಸಹಕಾರಕುಮಾರನನಪ್ಪಿ [3]ಕೂರ್ಮೆ[3]ಯಿಂ
ನಲಿದೊಡಗೂಡಿ ಪುಷ್ಪವತಿಯಾಗಿ ಸುಗಂಧದ ಪೂರ್ಣಗರ್ಭದಿಂ
ಸಲೆ ಮಕರಂದವಂ ಪಡೆದು ಭೃಂಗಚರಂ ಬರಲಿತ್ತು ತದ್ವನ
ಸ್ಥಳಗೃಹದೊಳ್ ಗೃಹಸ್ಥಸುಖಮಂ ತಳೆದಿರ್ಪಳತೀವರಾಗದಿಂ ೬೧೯

ಅರಸಂ ಮನ್ಮಥಮುನ್ಮದಾಳಿ ಸಚಿವಂ ಕೀರಂ ಸಖಂ ಸೈನಿಕಂ
ಪರಪುಷ್ಟಾದಿವಿಹಂಗಮಂ ನಿಜಧನಂ ಮಂದಾನಿಲಂ ಕೋಂಟೆ ಮಾ
ಮರನೆಲ್ಲಾ ಕುಜಸಂಕುಳಂ ಜನಪದಂ ಚೆಲ್ವಾಗೆ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ [4]ಮಂ
ದ[4]ರವಂ ಸೂಚಿಸುಗುಂ ಮನೋಹರವನಂ ಸಪ್ತಾಂಗಸಂಪತ್ತಿಯಿಂ ೬೨೦

ವ॥ ಅಲ್ಲಿಂ ಮುಂತೆ

ಪೊಂಬೆಸನೆಂಬಿನಂ ಕಣಿಶಸಂತತಿ ಪೊಣ[3]ೃ ಸುವರ್ಣಕಾಂತಿಯಿಂ
ದಿಂಬಿನಿತಿಲ್ಲದಂತು ಧರೆ ಮಣ್ಬುಸುರಿಂ ಪೊರೆಯೇಱ[3] ಚೆಲ್ವನಾ
ಯ್ತಂಬುಜನೇತ್ರನಂಗರುಚಿಯಂ ವಸುಧಾಂಗನೆ ಪಚ್ಚುಗೊಂಡಳೆಂ
ದೆಂಬಭಿಶಂಕೆಯಿಂ ಕಟಿಮಶಾಲಿಯ ಶಾಲಿವನಂ ಜನಾವನಂ ೬೨೧

ಮಿಸುಪ ವನಶಾಲಿ[5]ವನ[5]ದಾ
ಪಸುರ್ಪು ನಳನಳಿಸಿ ಸುತ್ತಲುಂ ಪರ್ವಲ್ [6]ನಾ
ಲ್ದೆ[6]ಸೆ ಹರಿದಾಖ್ಯವನಾಂಪುದು
ಪೊಸತೇ ಸಂಸರ್ಗಗುಣವದೇಂ ಕೇವಳಮೋ ೬೨೨

ಶ್ರೀಶಾಲಿ ರಕ್ತಶಾಲಿ ಮ
ಹಾಶಾಲಿ ಕದಂಬಶಾಲಿ ರಾ[7]ಜಾನ್ನಂ[7] ನಾ
ನಾಶಾಲಿ ಕೞವೆ ಮೆಣಸಿಗೆ
ಕೇಸರಿವೆಸರಿಪ್ಪೆಗೞವೆ ಶಾಲಿವಿಶೇಷಂ ೬೨೩

ವ॥ ಅಲ್ಲಿ

ಕೞವೆಯ ಕೆಯ್ಗೆ ಪಾಯ್ವ ಗಿಳಿವಿಂಡುಗಳಂ ದಸಿಗೈದು ಸೋವ ಕೋ
ಮಳೆಯರ ಸಣ್ಣ ಮಣ್ಗೊರಳನಾಲಿಸಿ ಮನ್ಮಥಚಾಪ ಶಿಂಜಿನೀ

---

[1] ಮದತ್ತ [2] ವದನಂ [3] ಕಮ್ಮೆ [4] ದೊಂದಿ (ಸೂ) [5] ನವ (ಸೂ) [6] ನಾಂದೆ [7] ಬಾನಂ

ಕಳಕಳಶಂಕೆಯಿಂ ಪಥಿಕಕಾಮುಕಸಂತತಿ ತಮ್ಮ ಚಿತ್ತವಿ
ಹ್ವಳತೆಯುನೆಯ್ದೆ ಮುಂದುಗಿಡುವರ್ ಕಡುಪಿಂ ನಡೆಗೆಟ್ಟು ಬಟ್ಟೆಯೊಳ್
೬೨೪

ಏಕೆಯೊ ಮಾಡಿದಂ ವಿಧಿ ಘಟಸ್ತನವಂ ನಡುಸಣ್ಣವಂ ಮೃಗಾ
ನೀಕವನಚ್ಚಿಕಱಿಂ ಪರಿದು ಸೋವ ಬಲಂ ಕಿಡುವಂತು ಭಂಗಿಸಲ್
ಕೋಕಿಳರಾಜಕೀರತತಿ ಬಂದು ಬೞಿಲ್ಕೆಯನೀವವೆನ್ನವೆಂ
ಬಾಕುಳಚಿತ್ತದಿಂ [1]ಕಟಿನು[1]ದೊಳ್ ನೆಲಸಿರ್ಪುದು ಪಾಮರೀಜನಂ ೬೨೫

ತೆನೆಯುಂ ಕರ್ಚಿ ನಭಕ್ಕೆ ಪಾಯ್ವ ಗಿಳಿವಿಂಡಂ ಮಂಡಲಾಕಾರವಂ
ಕನಲಾಂತೀಕ್ಷಿಪ ಪಾಮರೀಜನದ ನೇತ್ರಜ್ಯೋತ್ಸ್ನೆ ನೀಳ್ದತ್ತನಂ
ಗನೃಪಾಲಂಗೆ ತಳಿರ್ತ ಪೀಲಿದೞಿಗೊಂಡಿಂದೂಪಲೋದ್ದಂಡನೂ
ತನದಂಡಂ ನೆಲೆಗೊಂಡವೊಲ್ ವಿಟಮನಸ್ಸಂಪ್ರೀತಿಯಿಂ ಕಾಂತಿಯಿಂ ೬೨೬

ಕವಣೆಯೊ ಕಾಮಪಾಶವೊ ಪೊದಱ್ದುಡುಗಲ್ಗಳೊ ಪಾಯ್ವನಂಗಬಾ
ಣವೊ ಗಿಳಿ ಸೋವ ನುಣ್ದನಿಯೊ ಮನ್ಮಥಮಂತ್ರವೊ ಪುಲ್ಲೆವಿಂಡು ಬೆ
ಚ್ಚುವ ಬಳೆಗೆಯ್ಯ ಮೆಲ್ಲುಲಿಪೊ ನಲ್ಲರ ಲಲ್ಲೆಯೊ ಪೇೞಿನಲ್ ವಿಳಾ
ಸನನೆಡೆಗೊಂಡ ಪಾಮರಿಯರೊಪ್ಪುವರಾ ಕಟಿಮಪ್ರದೇಶದೊಳ್ ೬೨೭

ಪೊಱವೊೞಲಚ್ಚನಂದನವನಂ ಕೞನುಷ್ಠಳಿಪುಷ್ಪವಾಟವೊ
ಳ್ಗೆಱೆ ಕೃತಕಾದ್ರಿ ಶೈತ್ಯಜಲಶಾಲೆ ಗಜಾಶ್ವವಿಹಾರಭೂಮಿ ಕಾ
ಯ್ದುಱುಗಲ ಸಾಲ್ಮರಂ ಪರಿದುಕುಂದದ ನೀರ್ ಪರಿಕಾಲ್ ನಿರಂತರಂ
ಮೆಱೆವಿನೆಗಂ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿವಡೆದತ್ತು ನೆಗೞ್ತೆಗಯೋಧಿಪಟ್ಟಣಂ ೬೨೮

ಆಕಾಶಂ ನಿಕಷೋಪಲಂ ತನಗೆನಲ್ ಚೆಲ್ವಾದ ಹೇಮೋನ್ನತ
ಪ್ರಾಕಾರಂ ಶರಧಿಪ್ರಮಾಣಪರಿಖಾಚಕ್ರಂ ಮಹಾಟ್ಟಾಳಕಾ
ನೀಕಂ ತಿದ್ದಿ ನಿಮಿರ್ದ ಡೆಂಕಣಿ ಮಿಳನ್ನಾನಾಪತಾಕಾಧ್ವಜ
ವ್ಯಾಕೀರ್ಣಂ ಸುರಶೈಲಮಂ ನೆನೆಯಿಸಲ್ ಪೋಲ್ದತ್ತಯೋಧ್ಯಾಪುರಂ ೬೨೯

ಪವಣೆಲ್ಲದ ಗೋಪುರಮೊ
ಪ್ಪುವ ಸತ್ಕುಲರಾಜಹಂಸವೀಥಿಯಿನಾಕಾ
ಶವನಿೞಿಕೆಯ್ಗುಂ ನಾನಾ
ನವರತ್ನವಿತಾನದಿಂದಯೋಧ್ಯಾನಗರಂ ೬೩೦

---

1 ಕಮಳ

ಗೋಪುರದಿಂ ರಂಜಿಪಯೋ
ಧ್ಯಾಪುರಿ ಸುಮನಃಪ್ರಕೀರ್ಣಪುಣ್ಯಾವಸಥಾ
ಷ್ಟಾಪದ ಕಳಶೋತ್ಕರದಿಂ
ಗೋಪುರಮಂ ಪೋಲ್ವುದೆಂಬುದೊಂದಚ್ಚರಿಯೇ ೬೩೧

ಗಣನಾತೀತ ಭುಜಂಗರಾಜನಿಕರಕ್ರೀಡಾಸಹಸ್ರಾಂಗಣಂ
ಗಣಬದ್ಧಪ್ರಿಯಮಾಣಮಂಗಳಲಸತ್ಸೌಭಾಗ್ಯಘಂಟಾವಿಶೇ
ಷಣಭೇರೀರವವಾವಗಂ ಸ್ಮರಧನುರ್ಜ್ಯಾಘೋಷವೆಂಬಂದದಿಂ
ಗಣಿಕಾಗೇಹದೊಳೊಪ್ಪಿರಲ್ ಸೊಬಗಿನಿಂ ಚೆಲ್ವಾಯ್ತಯೋಧ್ಯಾಪುರಂ ೬೩೨

ಅವಿರಳಲಜ್ಜಾಕಂಚುಕ
ವವಯುವದಿಂ ಪಿಂಗೆ ತಮ್ಮ ಕಾಲ್ಗೆಡೆ ಗಣಿಕಾ
ಯುವತೀ ನಿತಂಬವಲ್ಮೀ
ಕವನೆಡೆಗೊಂಡಿರ್ಪುದುರುಭುಜಂಗಪ್ರಕರಂ ೬೩೩

ಸಲೆ ನೀರಂ ಪೊತ್ತನೀಶಂ ಸುರವರನೆನಸುಂ ಲಜ್ಜೆಗೆಟ್ಟಂ ವಿಧಾತ್ರಂ
ತಲೆಗೊಟ್ಟಂ ನಾರಿಯಾದಂ ಹರಿ ದಿನಪತಿ ದುರ್ನಾಮಮಂ ಪೊತ್ತನೆಂದುಂ
ನೆಲೆಗೊಳ್ಳಂ ವಾಯು ಚಂದ್ರಂ ಪರವನುಱಿದನಿನ್ನನ್ಯರೇನಾಗರೆಂದು
ಜ್ಜ್ವಲನೇತ್ರಾಂಭೋಜೆಯರ್ ತಮ್ಮಯ ಸೊಬಗನತಿಸ್ತೋತ್ರವಂ ಮಾಡುತಿರ್ಪರ್ ೬೩೪

ಹಯಗಜರತ್ನವಸ್ತ್ರಘನಸಾರಮೃಗೋದ್ಭವರೋಹಣದ್ರುಮ
ತ್ರಯವಖಿಳೇಂದ್ರಿಯಪ್ರಿಯತರೋತ್ತಮಮುಖ್ಯಸಮುಸ್ತವಸ್ತುವಿ
ಕ್ರಯವಿತರೇತರಪ್ರಚುರಪೂಜ್ಯವಣಿಗ್ವರರಿಂ ನಿರಂತರಂ
ನಿಯತದೊಳೊಪ್ಪುಗುಂ ವಿಪಣಿ ವಿಶ್ರುತಸುಂದರವೀಥಿವೀಥಿಯೊಳ್ ೬೩೫

ಸಕಲಸುಹೃತ್ಪ್ರಧಾನಸುಕವೀಂದ್ರಪುರೋಹಿತಸೌಧಶಾಲೆಪೀ
ಠಿಕೆನವರತ್ನ ಗೋಪುರವಿರಾಜಿತನಿರ್ಮಲರಾಜಮಂದಿರಂ
ಸುಕರಶಲಾಕೆಹೇಮಕಳಶಂ ವಿಲಸತ್ಕುಸುಮಾಳಿಯಾಗೆ ಕೌ
ತುಕವೆನಿಸಿತ್ತಯೋಧಿಪುರಮುತ್ತಮಕೀರ್ತಿಪರಂ ಮನೋಹರಂ ೬೩೬

ಪ್ರತಿಪಕ್ಷಕ್ಷತ್ರಿಯಪ್ರಾಕ್ತನನಿಖಿಳಧರಾಕೋಶಸೇನಾಚಯಸ್ವೀ
ಕೃತನುದ್ಯದ್ಧಾರ್ಮಿಕಂ ಪಾವನಚರಿತನನಿಂದಾಪರಂ ದೋಷಸಂವ

ರ್ಜಿತನಾಶಾಪೂರಿತಪ್ರಕಟವಿಶದಯಶಂ ಮಂದಿಸುಂದಾರಭೂಜಂ
ಋತುಪರ್ಣಂ [1]ತತ್ಪುರಕ್ಕಧಿಪ[1]ನನುಪಮತೇಜಂ ಕಳಾನೀಕನೈಜಂ ೬೩೭

ವ|| ಅಂತಿರ್ದಯೋಧ್ಯಾಪುರವಂ ನರನಾಥಂ ಪೊಕ್ಕು

ಅಗಣಿತವತ್ಯಪೂರ್ವತರಮುತ್ತಮಲಕ್ಷಣಮುನ್ನತಾನನಂ
ಸುಗಮನಚಿತ್ತವಬ್ಧಿರವಹೇಷಿತಮುಜ್ಜ್ವಲವರ್ಣಮುಗ್ರಸಂ
ಯುಗಜಯಸತ್ತ್ವವಾದನಯನಪ್ರಿಯಮೊ[ಪ್ಪುವ]ವಾಜಿಶಾ
ಲೆಗೆ ನಡೆತಂದನೊಲ್ದು ನಳಭೂಪತಿ ಬಾಹುಕನೂತ್ನನಾಮದಿಂ ೬೩೮

ನರನಾಥಂ ಪರಮೋತ್ಸವಂಬೆರಸು ಪೂರ್ವಪ್ರೀತಿ ಮೆಯ್ವೆರ್ಚಿ ಮಂ
ದುರವಂ ಪೊಕ್ಕು ಕುಳೀರ ಸೈಂಧವ ಮಹಾಸೌರಾಷ್ಟ್ರ ಕಾಂಭೋಜ ಬ
ರ್ಬರ ಯೌಧೇಯ ಖುರಾಸ ಬಾಹ್ಲಿಕಧರಾಜಾತಾಶ್ವಮಂ ನೋಡಿ ತ
ತ್ತುರಗಾಧ್ಯಕ್ಷನನೆಯ್ದಿ ಸಂತವಡೆದಂ ತಾಂ ಬಾಹುಕಾಖ್ಯಾನದಿಂ ೬೩೯

ವಿಜಯಸ್ತಂಭಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪರನಿರುಪಮಬಾಹಾಬಲಂ ವೀರಸೇನಾ
ತ್ಮಜನುಗ್ರಾರಾತಿಕಾಲಂ ನಿಷಧವಿಷಯನಾಥಂ ವಿದರ್ಭಾಂಗನಾವಾ
ರಿಜನೇತ್ರಪ್ರೀತಿಕಾಂತಂ ನಳನರಪನಯೋಧ್ಯಾಪುರಾಧೀಶವಾಜಿ
ವ್ರಜಸೇವಾಜೀವಿಯಾದಂ ವಿಧಿವಶವನದಂ ಮಾಣಿಸಲ್ ಬಲ್ಲನಾವಂ ೬೪೦

ಹಗರಣವಾಡಿಸಿತ್ತು ಹರಿಯಂ ಹರನಂ ತಿರಿಸಿತ್ತು ಬೊಮ್ಮನಂ
ಮಗಳೊಡಗೂಡಿಸಿತ್ತು ರವಿಯಂ ನೆಲೆಗೊಂಡಿರಲೀಯದಿಂದ್ರನಂ
ನಗೆಗೆಡೆಮಾಡಿಸಿತ್ತು ಶಶಿಯಂ ಕಸದೊಳ್ ನೆರಪಿತ್ತು ತಮ್ಮ ಬ
ಲ್ಮೆಗೆ ಬೆರೆತಿಪ್ಪರಂ ವಿಧಿ ದಿಟಂ ಬಗೆಗೊಂಬುದೆ ಮರ್ತ್ಯಗಿರ್ತ್ಯರಂ ೬೪೧

ತಾಯಂ ಮಗನಿಂ ಕೊಲಿಸದೆ
ನೋಯಲ್ಕಟ್ಟಿಸದೆ ನೆಲಕಿ ನೆಲಕಿಲಬಲಿಯಂ ?
ಬಾಯಿಂ ಸೈವರಪೊಸಪು
ಗ್ಗಾಯಿಲನಂ ಕೊಂದು ಕೂಗಿಸದೆ ಬಿದಿ ಸತತಂ ೬೪೨

ಗಿಡುವುಗಿಸಿತ್ತು ಪಾಂಡುಸುತರಂ ಯದುವಂಶನನೊರ್ವರೊರ್ವರಿಂ
ತಡಗೆಡಿಸಿತ್ತು ಶೂದ್ರಕನ ಪೆರ್ದಲೆಯಂ ಕುಜದೊಳ್ ತೊಡರ್ಚಿಸಿ
ತ್ತಿಡೆಗಿಡಿಸಿತ್ತನೇಕನೃಪಸಂತತಿಯಂ ಕಡುಕೆಯ್ದು ಮಿಕ್ಕರಂ
ಬಿಡುವುದೆ ಬಾತೆಗೆಟ್ಟ ವಿಧಿ ಬಲ್ಲಿದರಾವೆಡೆಯಲ್ಲಿ ಪೊಕ್ಕರಂ ೬೪೩

---

[1] ತತ್ಪುರಾಧೀಶ್ವರ

ಯತಿಗಳ್ ಸಿ[ದ್ಧ]ರ್ ನಿತ್ಯ
ವ್ರತಿಗಳ್ ದೈವಜ್ಞರಾಗಮಜ್ಞರ್ ಧಾತ್ರೀ
ಪತಿಗಳ್ ಮಂತ್ರಜ್ಞರ್ ವಿಧಿ
ಗತಿಯಂ ನಿಜಸತ್ತ್ವದಿಂದ ಕಳೆವವರೊಳರೇ ೬೪೪

ಸುರಪನೊಳಗಾದ ದಿಗಧೀ
ಶ್ವರರಂ ಬ್ರಹ್ಮಾದಿದೇವರಂ ಸಕಲಫಣಾ
ಧರರಂ ಕಿನ್ನರರಂ ಮುನಿ
ವರರಂ ಬಿದಿ ಬಿಡದು ಮಿಕ್ಕರಂ ಬಿಟ್ಟಪುದೇ ೬೪೫

ದೇಹಕ್ಕನುಗುಣವಾಗಿರೆ
ಬಾಹುಕನೆಂಬಧನುನಾಮುವುಂ ತಳೆದನಿಶಂ
ಸಾಹಸದಿಂ ಋತುಪರ್ಣನ
ಸಾಹಣಿಯಂ ಸಾರ್ದು ಸುಖದಿನಿರ್ದನಿಳೇಶಂ ೬೪೬

ವ|| ಅಂತಿರ್ಪುದುಂ
ಮುಂದುರದಾರ್ಪೈಕೆಯನಾ
ತಂ ದಯೆಯಿಂದೀಯೆ ಬಾಹುಕಂ ಮೋಹದಿನೊ
[1]ಲ್ದಂ[1]ದು ಮೊದಲಾಗಿ ವಾಜಿಯ
ವೃಂದವನಾರೈವುತಿರ್ಪನಿರುಳುಂ ಪಗಲುಂ ೬೪೭

ತುರಗಾನೀಕದ ಮೆಯ್ಯನೊತ್ತಿಸುವ ನಿಚ್ಚಂ ಮೇಹನಾರೈವ ಗೋ
ವರನೆಲ್ಲಂ ಕೆಳೆಗೊಂಬ ನೀರ್ಗುಡಿವ ತಾಣಕ್ಕೇಱಿಕೊಂಡೊಯ್ವ ಮುಂ
ದುರವಂ ಶೋಧಿಪ ವಾಜಿಮುಖ್ಯವ ಮನಂ ಮೆಚ್ಚಲ್ಕೆ ಮುಯ್ಯಾಂಪ ತ
ನ್ನಿರವಿಂಗಳ್ಕುವ ಚಿಂತೆಯಿಂ ನೆಲಸಿದಂ ಸೌಹಾರ್ದದಿಂ ಬಾಹುಕಂ ೬೪೮

ಕವಳವನೊಲ್ದು ಕೊಡಿಸುವ ರೋಗದವಂ ಪೊರೆಕೈವ ಶೈತ್ಯಸಾ
ನನನೊಳಗೀವ ವಸ್ತ್ರಮುಖವಂ ಮಿಗೆ ಶೋಧಿಪ ಸೂಕಳಾಶ್ವಮಂ
ಜವಳಿಯನಿಕ್ಕಿಯೋಡಿಸುವ ವಾರುವವಂ ನಡೆಪಾಡಿಸಲ್ಕೆ ನೋ
ಡುವ ಮಱಿಗಳ್ಗೆ ಪಾಲನೆಱಿವುಜ್ಜುಗವಂ ತಳೆದಿರ್ಪನಾವಗಂ ೬೪೯

ಒಡವೆಯ ಮುಂದಣಿಂ ತೆಗೆದು ಕಟ್ಟಿದ ಬಲ್ಮಱಿಗಳ್ಗೆ ಚಾಟಿಯಂ
ಪಿಡಿವ ಕನಲ್ದು ನಂಟಸುವ ಮುಪ್ಪತುರಂಗಚಯಕ್ಕೆ ಕಬ್ಬಿಯಂ

---

[1] ಲ್ದಂ

ತುಡಿಸುವ ಹೊನ್ನಹಲ್ಲಣದಿನೊಪ್ಪುವ ದರ್ಪದ ವಾರುವಂಗಳಂ
ನಡೆಸುವ ಸಂಭ್ರಮಕ್ಕೆ ನೆಲೆಯಾದನಪೂರ್ವದ ದೇಹಬಾಹುಕಂ ೬೫೦

ಇಲ್ಲಿಡು ಹೊನ್ನ ಹಲ್ಲಣವನೊಟ್ಟೆಲನಾನಿಸು ಹಕ್ಕರಕ್ಕೆಯಂ
ಬಲ್ಲೆಯುವಂ ಬಯಲ್ಗೆ ತೆಗೆ ಜೋಡ ಸುರಕ್ಷಿತವಾಗಿ ಮಾಡು ಭೂ
ವಲ್ಲಭನಾಂಪ ಸೀಸಕವನೋಸರಿಸುಜ್ಜ್ವಲಖಡ್ಗದೇಣುಗಳ್
ಪಲ್ಲಟವಾಗದಂತೊಱಗಳೊಳ್ ನಿಱಸೆಂದುಸಿರ್ವಂ ನಿರಂತರಂ ೬೫೧

ವ॥ ಇಂತಿರೆ

ತುರಗಪರೀಕ್ಷೆಯೊಳ್ ತುರಗರಕ್ಷೆಯೊಳುಗ್ರತುರಂಗಶಿಕ್ಷೆಯೊಳ್
ಪರಿಣತನತ್ಯಪೂರ್ವಗುಣಿ ಬಾಹುಕನೊಳ್ಳಿದನೆಂಬ ವಾರ್ತೆ ತ
ತ್ಪುರದೊಳಗೆಲ್ಲಿಯುಂ ಪ[1]ರ[1]ಯೆ ಕೇಳ್ದೊಲವಿಂ ಋತುಪರ್ಣಭೂಭುಜಂ
ಕರೆಸಿ ಶರೀರಮಂ ಪದೆದು ನೋಡಿ ನಗುತ್ತುಡಲಿತ್ತನಾಕ್ಷಣಂ ೬೫೨

ವ॥ ಅಂತಾ ಮನ್ನಣೆಯಿಂ ಸುಖದಿನಿರ್ಪನ್ನೆಗಂ
ಎಸೆವ ಪತಿವ್ರತಸ್ಥೆ ದಮಯಂತಿ ಮನಃಪ್ರಿಯನಂ ವಿಚಾರಿಸಲ್
ದೆಸೆದೆಸೆಗಳ್ಗೆ ಭೂಸುರರ ವೇಷದ ಚಾರರನಟ್ಟಲಲ್ಲಿಯೊ
ರ್ವಸದೃಶನೂರ್ಜಿತಪ್ರಬಲ[2]ಬು[2]ದ್ಧಿಯಿನೊಪ್ಪುವಯೋಧಿಯಂ ನಿಜ
ಪ್ರಸರದಿನೆಯ್ದಿ ತತ್ತುರಗಶಾಲೆಯ ಬಾಗಿಲೊಳಿದ್ದನುದ್ಧತಂ ೬೫೩

ಪಲವಂದದ ವಾರ್ತೆಯನ
ಸ್ಖಲಿತವೆನಲ್ ಮೆಲ್ಲ ತಾಣವೆಂದೊಂದು ಮೃದು
ಸ್ಥಳಜಗತಿಯೊಳಿರ್ದಂ ನಡೆ
ದಲಸಿಕೆಯಂ ಕಳೆಯಲೆಂದು ಚಾರಂ ಧೀರಂ ೬೫೪

ವ॥ ಅಂತಿರ್ದು ತನ್ನೊಳಿಂತೆಂದಂ

ಅಂಗವಿಹೀನನಾಟವಿಕನುತ್ತಮಸಾಹಸಿ ಲಜ್ಜೆಗೇಡಿ ದು
ಸ್ಸಂಗಿ ಕುರೂಪಿ ದುರ್ವ್ಯಸನಿ ಮದ್ಯಪಿ ಧೂರ್ತನನಾಥನಾವಗಂ
ಹೆಂಗೊಲೆಗಂಜದಂ ಪಿಸುಣನತ್ಯಧಮಂ ಪುಸಿಕಂ ಸಮಸ್ತರಂ
ಭಂಗಿಸುವಂ ಮನಂ ಬಯಸಿ ಸಾರ್ವೆಡೆಯಲ್ಲವೆ ವಾಜಿಸುಂದುರಂ ೬೫೫

ಪರದೇಶಿ ದುರ್ಜನಂ ದ್ಯೂ
ತರತಂ ದುಷ್ಕರ್ಮಿ ಬಂದಿಕಾಱಂ ಚೋರಂ

---

1 ಜೆ 2 ಖು (ಸೂ)

ನರಕಿಯತಿಪಾಪಿಯಲ್ಲದೆ
ತುರಂಗನಿಕರಕ್ಕೆ ಗೋವರಪ್ಪರೆ ಸತತಂ ೬೫೬

ವ|| ಅದಱಿಂದೇನಾನುಮೊಂದು ವಾರ್ತಾವಿಶೇಷಮಂ ಕೇಳಲಪ್ಪು
ದೆಂದಲ್ಲಿರ್ಪುದುಂ

ಅಲ್ಲಿಗೆ [ಯ]ದೃಚ್ಛೆಯಿಂ ಚಿ
ತ್ತೋಲ್ಲಾಸಂ ಜನಿಸಿ ಬಾಹುಕಂ ಬಂದು ಮುದಂ
ಪಲ್ಲವಿಸೆ ದೂತನಂ ನೀ
ನೆಲ್ಲಿಂದೆಯ್ತಂದೆಯೆಂದು ಕೇಳಲ್ ಬಗೆದಂ ೬೫೭

ಎಲ್ಲಿಂದ ಬಂದೆ ನಿನ್ನಂ
ಬಲ್ಲವರಾರಾರುಮೊಳರೆ ಕಾರ್ಯಂ ನಿನಗೇ
ನಿಲ್ಲಿ ತಿಳಿವಂತು ಪೇಟಿನ
ಗೆಲ್ಲವನೆಂದೊಲ್ದು ಬಾಹುಕಂ ಬೆಸಗೊಂಡಂ ೬೫೮

ವ|| ಅಂತು ಬೆಸಗೊಳ್ವುದುಂ

ಅಡವಿಯೊಳಾತ್ಮವಲ್ಲಭೆಯನೊರ್ವಳ ನಿದ್ರೆಗೆಯ್ಸಿ ತಾಂ
ನಡುವಿರುಳೆರ್ದು ಪೋದ ನಳನೆಂಬ ಮಹಾತ್ಮನದೆಲ್ಲಿ ಪೊಕ್ಕನೆಂ
ದಡಿಗಡಿಗೆಯ್ದೆ ಚಿಂತಿಸಿ ವಿಚಾರಿಸಲಟ್ಟಿದಳೆನ್ನನಾತನಾ
ಮಡದಿ ಧರಿತ್ರಿಯಂ ತಿರಿಗಿಯೊಂದೆಡೆಗಾಣದೆ ಬಂದೆನೀಕ್ಷಣಂ ೬೫೯

ವ|| ಅದಂ ಬಾಹುಕಂ ಕೇಳ್ದು

ಈ ತೆಱದಿಂ ಕಳುಪುವುದು
ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಸತಿಯರೊಳಗೆ ಧರೆಯೊಳೆನುತ್ತೊ
ಲ್ದಾತಂ ಪೋದಂ ಪುರದಿಂ
ದೂತಂ ಪೊಱಮಟ್ಟು ಬಂದ ಬಟ್ಟೆಗೆ ನಡೆದಂ ೬೬೦

ವ|| ಆತಂ ಕುಂಡಿನಪುರಕ್ಕೆ ಮಗುೞ್ದು ಬಂದು ದಮಯಂತಿಯಂ ಕಂಡು
ಪ್ರಿಯದಿಂ ಕೇಳ್ ವಿಧುಮುಖಿಯಾ
ನಯೋಧ್ಯಿಯಿಂ ಬಂದೆನಲ್ಲಿ ಪುಟ್ಟಿದ ನವವಾ
ರ್ತೆಯದೊರ್ವ ಬಾಹುಕಂ ನೃಪ
ಹಯರಕ್ಷಕನೆಂದ ಮಾತು ಮತ್ಸನ್ನಿಧಿಯೊಳ್ ೬೬೧

ಕಾಂತನನಜಿಸಲ್ ಸ್ತ್ರೀ ಸ್ವಾ
ತಂತ್ರ್ಯದಿನಟ್ಟುವವರೊಳರೆಯೆಂದಾತಂ ಪೋ
ದಂ ತತ್ಪುರದೊಳ್ ಮತ್ತೀ
ನುಂ ತಿಳಿಯದು ನಿನ್ನ ಪತಿಯ ನಿಜವೃತ್ತಾಂತಂ ೬೬೨

ವ॥ ಆದಲ್ಲದೆಯುಂ

ಗಂಡನೆನಿಸನೀಕೆಯ ನಳಿ
[1]ಗುಂ[1]ಡಿನೊಳಸೆವಸದಿ ಗಾರಣವನೆಸಗುವಳಂ
ಕಂಡೆನೆನುತ್ತಂ ಭೀಷ್ಮಂ
ಭಂಡಣದೊಳ್ ಸಲೆ ಶಿಖಂಡಿಗಂಡಂತಿರ್ದಂ ೬೬೩

ವ॥ ಅದಂ ಕೇಳ್ದು ದಮಯಂತಿ ಕತಿಪಯದಿನವಂ ಕಳೆಯೆ

ಅನುನಯದಿಂ ದಮಯಂತಿಗೆ
ಪುನಸ್ಸ್ವಯಂವರವನೆಸಗುವಂ ಭೀಮನೃಪಂ
ಜನಪತಿಗಳ್ ಶೀಘ್ರತೆಯಿಂ
ತನತನಗೆಯ್ತರ್ಪುದಿರದೆ ನಾಳೆ ಮುಹೂರ್ತಂ ೬೬೪

ಎಂಬೀ ವಾರ್ತೆಯನೆಲ್ಲವ
ನಂಬುದರವದಿಂದಯೋಧ್ಯೆಯೊಳ್ ಸಾಱೆ ಮಗು
ಳ್ದಿಂಬಂ ಕಡುಪಿಂಬೆಚ್ಚಪ
ರೆಂಬಂದದಿನಿಲ್ಲಿಗೊಲ್ದು ಬರ್ಪುದು ಬೇಗಂ ೬೬೫

ಎಂದೊರ್ವ ಪಾರ್ವನಂ ಪೇ
ೞೆಂದೊಲವಿಂ ಕಳುಪಿ ಭೀಮಸುತೆ ದೈವವದೇ
ನಂದವನೆಸಗುವುದೋ ಮು
ನ್ನಂದನ ರತಿಭಾಗ್ಯವೆಂತುಟೋ ಎನುತಿರ್ದಳ್ ೬೬೬

ಅತ್ತಲಯೋಧ್ಯೆಗೆ ಪಾರ್ವಂ
ಬತ್ತರದಿಂ ಪೋಗಿ ತತ್ಸ್ವಯಂವರವಿಲಸ
ದ್ವೃತ್ತಾಂತಬೀಜವಂ ತವೆ
ಬಿತ್ತಿದನೆಲ್ಲರ್ಗೆ ಮನದ ಕೌತುಕವಾಗಲ್ ೬೬೭

ವ॥ ಅದಂ ಋತುಪರ್ಣಂ ಕೇಳ್ದು

ನಾಳೆ ಮುಹೂರ್ತಕೆಯ್ದುವ
ಭಾಳಾಕ್ಷನದಾರ್ ಸಹಸ್ರಯೋಜನಪಥಮಂ

1 ಗಂ(ಸೂ)

ಕೇಳಲ್ಕಘಟಿತವೆಂದು ನೃ
ಪಾಳಂ ಚಿಂತಾಮಹಾಬ್ಧಿಯೊಳ್ ಮುೞುಗಿರ್ದಂ ೬೬೮

ವ॥ ತಚ್ಚಿಂತೆಯಂ ರಾಜವಾಹಕನಾದ ಮುಂದುರಿಗಂ ತಾನುಂ ಚಿಂತೆಯಿಂ
ಮುಂದುರಕ್ಕೆ ಬಂದಿರ್ದುದಂ ಬಾಹುಕಂ ಕಂಡು

ಸಾಹಣಿಯ ಮುಖಂ ಚಿಂತಾ
ವ್ಯೂಹವನಾಂತಿರ್ಪುದೇಕೆನಲ್ಕೆಂದಂ ಕೇಳ್
ಬಾಹುಕ ಮನ್ನೃಪತಿಯ [1]ಬೇ
ಳ್ವಾ[1]ಹೃದಯದ ಚಿಂತೆಯೆನ್ನ ಚಿಂತೆಯದಲ್ತೇ ೬೬೯

ವ॥ ಅದೆಂತೆನೆ

ಅತುಳಪ್ರೀತಿಪುನಸ್ಸ್ವಯಂವರಮಹೋತ್ಸಾಹಂ ಗಡಂ ನಾಳೆ ಭೀ
ಮತನೂಜಾತೆಗೆ ಮದ್ಧರಾಧಿಪತಿ ತಾಂ ಪೋಪಂದವೆಂತೆಂಬುದಂ
ಸ್ಥಿತಚಿಂತಾಪರನಾಗಿ ಶೀಘ್ರಗತಿಯಿಂ ಸಾರಥ್ಯಮಂ ಮಾಳ್ಪ ಸ
ಮ್ಮತಿಯುಂಟಾದೊಡೆ ಬೇೞ್ಪ ರಾಜ್ಯಪದಮಂ ಕೂರ್ತೀವೆನೆಂದಿರ್ದಪಂ ೬೭೦

ವ॥ ಆ ಮಾತಿಂಗೆ

ನಳನೃಪತಿಗೆ ಮುನ್ನಂ ಕಂ
ಗೊಳೆ ಸಾರಥಿಯಾದ ಹೊಲಬನಱಿವೆಂ ನವಮುಂ
ಗಳಸಮಯಕ್ಕವನಿಪನಂ
ಘಳಿಲನೆ ಕೊಂಡೊಯ್ವೆನಶ್ವಮಂ ಕೊಡಿಸೆಂದಂ ೬೭೧

ವ॥ ಆ ಮಾತಂ ಕೇಳ್ದು ರಾಜವಾಹಕಂ ಋತುಪರ್ಣನ ಸಮೀಪಕ್ಕೆ ಪೋಗಿ

ಒಂದು ಶುಭವಾರ್ತೆಯಂ ಕೇಳ್
ಮಂದುರದಾರೈಕೆಗಿರ್ದ ಬಾಹುಕನೆಂಬಂ
ಸ್ಯಂದನವನೆಸಗಿ ಮೆಚ್ಚಿಪೆ
ನೆಂದೆನ್ನೊಳ್ ಪೇೞ್ದು ಕುದುರೆಯುಂ ಕುಡಿಸೆಂದಂ ೬೭೨

ರಥಮಂ ರತ್ನಪಿನದ್ಧಚಕ್ರಯುಗಳಶ್ರೀರಮ್ಯಚಂಚನ್ಮನೋ
ರಥಮಂ ಚೋದಿಸಲುರ್ವರಾಧಿಪ ಮಹೋತ್ಸಾಹಂ ಮಿಗಲ್ ನಿನ್ನ ಸಾ
ರಥಿಯಪ್ಪಂ ಕರೆ ಬಾಹುಕಂ ನಿಜಮಹೋದ್ವಾಹಪ್ರಯಾಣಕ್ಕೆ ಸ
ತ್ಪಥಮಂ ಬಲ್ಲವನೆಂದು ಬಿನ್ನವಿಸಿದಂ ತನ್ಮಂದುರಾಧ್ಯಕ್ಷನಂ ೬೭೩

---

[1] ಚೆಲಾ

ವ॥ ಪುತ್ತಂ

ಆತಂ ನಳನೃಪತಿಗೆ ಮು
ನ್ನೋತೆಸಗಿದನತುಳರಥವನೆಂದು ಮನಸ್ಸಂ
ಪ್ರೀತಿಯನಾಗಿಸುತಿರ್ಪಂ
ಭೂತಳಪತಿ ಕರೆಸಿ ಕೊಡು ತುರಂಗವನೆರಡಂ ೬೭೪

ವ॥ ಎಂಬುದಂ ಬಾಹುಕನಂ ಕರೆಸಿ ತುರಂಗಮುಂ ತೆಗೆಯೆನಲ್

ಮಂದುರದೊಳ್ ಬಡವಾಗಿ
ರ್ದೊಂದೆರಡಂ ತುರಂಗವಂ ರಥಕೆಂದಾತಂ
ಮುಂದಿರಿಸಲ್ ಕಂಡವನಿಪ
ನೆಂದಂ ನಗೆಗೆಡೆಯಮಾಡಲೇಕಿಂತೆನ್ನಂ ೬೭೫

ಚಿತ್ತೈಸು ನೃಪತಿ ನಿನ್ನಯ
ಚಿತ್ತಕ್ಕಾಂ ಬರ್ಪ ತೆಱದೆ ನಾಳೆ ಮುಹೂರ್ತಾ
ಯತ್ತಂ ತಪ್ಪದವೊಲ್ [1]ಪೇ
ಟು[1]ತ್ತನುಕುಂಡಿನಪುರಕ್ಕೆ ನಾಂ ತೆರಳಿಸುವೆಂ ೬೭೬

ವ ॥ ಎಂದು

ಕಡುಬಡವಾದೆರಟ್ಟುದುರೆಯಂಗವನೊಯ್ಯನೆ ತನ್ನ ಕೈಗಳಿಂ
ತೊಡೆಯಲೊಡಂ ಸಡಿಲ್ದ ತನು ಕೊರ್ಬಿ ಸಟಾಳಿ ನಿಮಿರ್ದು ಕಾಂತಿ ನೂ
ರ್ಮಡಿಸಿ ಕೊನರ್ತು ರೋಮತತಿ ಭೀಷಣಹೇಷಿತದಿಂ ಖುರಾಗ್ರದೊಳ್
ಗುಡಿಗುಡಿಗಟ್ಟೆ ಸಂತತಮನೋತ್ಸವವಂ ತಳೆದಿರ್ದುದಾಕ್ಷಣಂ ೬೭೭

ವ॥ ಅದಂ ಕಂಡು ಕುತೂಹಳಚಿತ್ತನಾಗಿ ಋತುಪರ್ಣಂ ರಥವಂ ತರಿಸಿ

ಸಂಕುಳರತ್ನದಿಂ ಪೊಳೆವ ಛತ್ರವೊ ಭೂವಧುವಿಟ್ಟ ಕರ್ಣತಾ
ಟಂಕವೊ ಹೇಮದಿಂ ಸಮೆದ ನೇಮಿಯೊ ಬಲ್ಪಿನ ಸೀನೆಯೋ ಮಹಾ
ಲಂಕೃತಿವೆತ್ತು ನುಣ್ಪೆಸೆವ ಕುಂ[2]ಭಗಳಂ[2]ದವೊ ವಜ್ರದಂಡವೋ
ಶಂಕೆಗಳುಂಬಮಾಯ್ತು ರಥವಭ್ಯುದಯಾವಸಥಂ ಮನೋರಥಂ ೬೭೮

ಉದಿತರವಿಪ್ರಭಾಸದೃಶನಿರ್ಮಳನೂತನರತ್ನಬದ್ಧಸಂ
ಪದರಥಸನ್ನಿವಿಷ್ಟತಪನೀಯ[ಕನದ್ಧ್ವ]ಜವೈಜಯಂತಿಕಾ
ಭ್ಯುದಯವಳಂಕೆವೆತ್ತು ದೆಸೆಯಂ ಬೆಳಗಲ್ಕೆ ಚಕಚ್ಛಕಾಯಮಾ
ನದಿನೆಸೆದತ್ತು ತನ್ನೃಪವರೂಥವಯೋಧಿಪುರಾಗ್ರವೀಥಿಯೊಳ್ ೬೭೯

---

[1] ಪೆಲ್ಪು [2] ಬಳದಂ

ದನುಜಾರಿಯಾಂತ ಚಕ್ರಮ
ನಿನರಥದೊಂದುಳ್ಳ ಚಕ್ರಮುಂ ವಿಕ್ರಮದಿಂ
ಮುನಿದಿಬ್ಬುಳಿಗೊಂಡುದದಿ
ನನುಪಮಕಾಂತಿಯಿನದೇಂ ಮನಂಗೊಳಿಸಿದುದೋ ೬೮೦

ವ|| ಅಂತಿರ್ದ ರಥವಂ ಬಾಹುಕಂ ಕಂಡು
ಪಾಡಱಿದು ಕುದುರೆಯೆರಡಂ
ಹೂಡಿ ಬೞಿಕ್ಕನನಿಪತಿಯನೇಱಿಸಿ ರಥವಂ
ಕ್ರೀಡಿಸುವಂದದಿನೆಸಗಲ್
ತೀಡುವ ಬಿಱುಗಾಳಿಯಂತೆ ಪರಿದತ್ತು ರಥಂ ೬೮೧

ಸರಭಸದಿಂದೆರೞ್ಕುದುರೆಯುಂ ರಥಿ ಪೂಡಲೊಡಂ ನಿರಂತರಂ
ಶರಧಿತರಂಗದಂತೆ ಮಱಮಿಂಚಿನ ಮಿಂಚುವ ಗೊಂಚಲಂತೆ ಸು
ಟ್ಟುರಿಯ ತೆರಳ್ಕೆಯಂತೆ ತೆರೆಗೊಂಡ ಮರೀಚಿ[ಕೆ]ಯುಂತೆ ಕೊಡೆ ಸಂ
ಚರಿಸುವ ಮೇಘದಂತೆ ಕಡುಪಂ ಪ[1]ಡೆ[1]ದತ್ತು ರಥಪ್ರಕಂಪನಂ ೬೮೨

[2]ಪಿಡಿದಿರೆ ವಾ[2]ಘೆಯಂ ಮಿಸುವ ಚಮ್ಮಟಿಯಂ ದನಿಗೆಯ್ದು ಬಾಹುಕಂ
ತುಡುಕಿದೊಡೆಚ್ಚ ಕೋಲ್ ಭರದಿನುಚ್ಚಳಿಸಿಟ್ಟಿಡೆ ದಾರಿಯಾದ ಪೇ
ರಡವಿಯ ಬೆಟ್ಟಗಳ್ ಜರಿದು ನುರ್ಗುವಿನಂ ಕಡುಕೆಯ್ದು ಪಾಯ್ದುದಿಂ
ಗಡಲ ತರಂಗದಂದದೆ ಮರುಜ್ಜವದಿಂ ರಥವಿಷ್ಟದಿಕ್ಪಥಂ ೬೮೩

ಸಾರಥಿಯಾಜ್ಞೆಯಿಂ ನೃಪತಿಯೇಱಲೊಡಂ ರಥಚಕ್ರಘೋರಚೀ
ತ್ಕಾರರವಂ ದಿಗಂತರವ ನಂದಿಸೆ ಹಿಂದುೞಿಯಲ್ ಮನೋಜವಂ
ನೀರದಮಾರ್ಗಮಂ ಕವಿಯಲೆರ್ದ ರಜಂ ಪರಿದತ್ತು ವಿಸ್ಮಯಾ
ಕಾರದಿನಾರ್ಪುವೆತ್ತ ನವರತ್ನರಥಂ ಕಮನೀಯವೇಗದಿಂ ೬೮೪

ಅತಿವೇಗಂ ಸೂರ್ಯನಿಂ ದೃಷ್ಟಿಯ ಗತಿ ಸತತಂ ಸೂರ್ಯನಿಂದೃಷ್ಟಿಯಿಂ ಮಾ
ರುತಮಾರ್ಗಂ ನಿತ್ಯತೀವ್ರಂ ವಿಮಳತರಲಸತ್ಸೂರ್ಯನಿಂ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂ ಮಾ
ರುತನಿಂದಂ ಚಿತ್ತಗತ್ಯಸ್ಥಿತಿ ಬಗೆಯೆ ಮಿಗಿಲ್ ಸೂರ್ಯನಿಂ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂ ಮಾ
ರುತನಿಂ ತಚ್ಚಿತ್ತದಿಂ ಸ್ಯಂದನರಯವಧಿಕಂ ಹೃದ್ಯವತ್ಯಂತಚೋದ್ಯಂ ೬೮೫

ಜಯಶೀಲಲೋಲ ತನ್ನೃಪ
ತಿಯ ರಥದೊಡಗೂಡಿಯೋಡಲಾಜದೆ ಬೞಯಂ

---

1 ೦ 2 ಪಿಡಿದಳ್ವಾ

ರಯದಿಂದೆ ವಾಯು ಸೋಲ್ತಪ
ಜಯದಿಂ ಮೆಯ್ಗುಂದಿ ಮಂದಮಾರುತನಾದಂ ೬೮೬
ಖುರವಂ ಸಾಲಿಡುವಂತೀ
ಧರಣಿಯನಳೆವಂತೆ ಕಡಲ ಕಡೆಯಂ ಕಾಣ್ಬಂ
ತುರವಣೆಯಿಂದುಚ್ಚಳಿಸುವ
ತುರಂಗಮಂ ಕೊಂಡು ಪಾಯ್ದನೂರಿಂ ತೇರಂ ೬೮೭

ಮನದಿಂ ಮುಂದುರುವಾಯ್ದು ಮತ್ತೆ ಬಗೆಯಿಂದತ್ತತ್ತ ಪೋಪಂತು ಸ್ಮೈ
ತನೆ ಚೆಂಬೊನ್ನರಥಂ ಜವಂ ಮಿಗುವಿನಂ ಪೋಗುತ್ತಿರಲ್ ತನ್ನರೇ
ಶನವುಷ್ಣೀಷವಳಂಕೆಯಿಂ ಸಡಿಲ್ದು ಬೀೞಲ್ ನೋಡಿ ಕೈನೀಡಿ ಯೋ
ಜನದಿನ್ನೂರನಡರ್ತು ಪಾಯ್ದುದು ರಥಂ ಮುಂದಣ್ಕೆ ಸಂರಂಭದಿಂ ೬೮೮

ಇಂತು ಮನೋಜವಂಬೆರಸು ರತ್ನರಥಂ ಕಡುಪಿಂ ಬರುತ್ತಿರಲ್
ಮುಂತೆಸದಿರ್ದುದುಚ್ಚಕಲಿವೃಕ್ಷವದಂ ನಡೆನೋಡಿ ತತ್ಕುಜ
ಪ್ರಾಂತದೊಳೊಯ್ಯನೊಂದಿನಿಸು ನಿಂದೆಲೆಯಿರ್ದಪವೇಸು ಲೆಕ್ಕದಿಂ
ದಂ ತೊದಳಿಲ್ಲೆನುತ್ತವನಿಪಂ ನಿಜಸಾರಥಿಗೊಲ್ದು ತೋಱಿದಂ ೬೮೯

ವ।। ಅಂತು ತೋಱಿ

ಇಲ್ಲಿಗಯೋಧಿಪಟ್ಟಣವೆನಿತ್ತೆನಲಷ್ಟಶತಾಧ್ವಯೋಜನಂ
ಮೆಲ್ಲನೆ ಬಂದೆವಲ್ತೆ ದಮಯಂತಿಯ ಕುಂಡಿನದಿಂ ಶತದ್ವಯಂ
ತಲ್ಲಣವೇಕೆ ನಿನ್ನೆ ಪೊೞಮಟ್ಟನಿತಂ ನಡೆತಂದೆವೀಗಳಿಂ
ತಲ್ಲಿಗೆ ಸಾರ್ವೆವೆಂದು ನರಪಂಗುಸಿರ್ದಂ ಭರದಿಂದ ಬಾಹುಕಂ ೬೯೦

ಈ ತೇರಿಂದೀ ಕುದುರೆಯಿ
ನೀತೆಱದಿಂ [1]ಬಂದೆಯಷ್ಟ[1]ಶತಯೋಜನಮಂ
ಭೀತಿಯದಿಲ್ಲದೆ ಪೇೞಿನ
ಲಾತಂ ಕೇಳಶ್ವಹೃದಯವೆನಗುಂಟೆಂದಂ ೬೯೧

ವ।। ಅನಂತರಂ

ಜನನಾಥಂ ಬಾಹುಕಂಗಾ ಕಲಿಕುಜದ ದಳಾನೀಕಮಂ ನೋಡಿ ಲೆಕ್ಕ
ಕ್ಕೆನಿತೆಂದಿರ್ದಂದು ಪೇೞಲ್ ಬೆಱಗುವಡೆದು ತದ್ಬಾಹುಕಂ ಸಂಖ್ಯೆಯಂ ಪೇ
ೞ್ವೆ ನವೀನಂ ನಿನ್ನೊಳಿಂತಾಯ್ತಿದಱಿಹೃದಯವೇನೆಂದೆನಲ್ ಕೂರ್ಪಿನಿಯಿಂ[2]ದಾ[2]
ಯ್ತೆನಗಕ್ಷದ್ಯೂತಕೇಳೀಹೃದಯದ ಫಲವೆಂದಂ ಮನಃಪ್ರೀತಿಯಿಂದಂ ೬೯೨

---

[1] ಬಾದೆಯಪ್ಪ [2] ತಾ

ನೀನಶ್ವಹೃದಯಮಂ ತಿಳಿ
ಪಾನಕ್ಷದ್ಯೂತಹೃದಯಮಂ ತಿಳಿಪುವೆನೆಂ
ದಾ ನೃಪತಿಯಕ್ಷಹೃದಯವ
ನಾನಂದದಿನಿತ್ತು ತುರಗಹೃದಯವನಱಿದಂ ೬೯೩

ಆ ಕಲಿವೃಕ್ಷದ ಕೆರ್ಚಿಂ
ಶ್ರೀಕರವೆನಿಪಕ್ಷಯುಗಳವಂ ಮಾಡಿ ಧರಿ
ತ್ರೀಕಾಂತಂ ಪರಸಿತ್ತಂ
ಸ್ವೀಕರಿಸಿವನೆಂದು ಬಾಹುಕಂಗನುನಯದಿಂ ೬೯೪

ವ|| ಆ ಸಮಯದೊಳ್

ಋತುಪರ್ಣನಱಿಯದಂದದಿ
ನತಿಭೀಕರ ಕಲಿ ನಿಜಸ್ವರೂಪದಿನೆಲೆ ಭೂ
ಪತಿಯಾಂ ನಿನ್ನಂ ಕಾಡಿದೆ
ನಿತರರ್ ಸ್ಮರಿಸರೆ ಮದ್ವಿಘಾತಿಯನೆಂದಂ ೬೯೫

ಪಾತಕಕೋಟಿ ತನ್ನವಯವಂ ವಿತಥಾದಿ ಸಮಸ್ತ ದುರ್ಗುಣಂ
ಧಾತುಗಳೆಲ್ಲರಂ ಬಿಡದೆ ಪಿಡಿಸಿ ಕಾಡುವ ಮೂಢವೃತ್ತಿ ತ
ಚ್ಛ್ರೀತನವಾಗಿ ಮೆಯ್ವಡೆದು ಲೋಕಭಯಂಕರಮೂರ್ತಿವೆತ್ತು ಧಾ
ತ್ರೀತಳನಾಥನಿಂ ಕಲಿ ತೊಲಂಗಿ ಸಮಕ್ಷದೊಳಿರ್ದನಾಕ್ಷಣಂ ೬೯೬

ನಿನ್ನಯ ಧೈರ್ಯಮಂ ಬಹಳಸತ್ತ್ವಮನೀ ತೆಱದಿಂ ವಿಭಾವಿಪ
[1]ಲ್ಕಿನ್ನೆವ[1]ರಂ ನಿಜಾಕೃತಿಯನಾವರಿಸಿರ್ದೆನಿದೊಂದು ದೋಷಮಂ
ಮನ್ನಿಸು ಪೂರ್ವರಾಜ್ಯಸುಖಸಿದ್ಧಿ ಮನೋರಮೆಯಂಗಸಂಗವ
ತ್ಯುನ್ನತಿವೊಂದುಗೆಂದು ನಳನಂ ಕಲಿ ನೆಟ್ಟನೆ ಬಿಟ್ಟನಾಕ್ಷಣಂ ೬೯೭

ವ|| ಬಱಿಕಲ್ಲಿಂ ತೆರಳ್ದು

ದಿನಕರಸೋಮವೀಥಿಗಳಿನಂಬರಮಂ ಕಮನೀಯ ಭೋಗಿಜೀ
ವನದಿನದಬ್ಧಿಯಂ ವಿಪುಳಭಾಸುರವಾಸದಿನಿಂದ್ರಶೈಲಮಂ
ಘನತರಶೋಭೆಯಿಂ ಪಡೆದು ಪೋಲ್ತು ಜಗನ್ನುತಿವೆತ್ತ ಚೆಲ್ವ ಕುಂ
ಡಿನನಗರಕ್ಕೆ ಬಂದನನುರಾಗದಿನಾ ಋತುಪರ್ಣಭೂಭುಜಂ ೬೯೮

ಜನಿತ ಪುನಸ್ಸ್ವಯಂವರದ ವಾರ್ತೆಯನಾಗಳೆ ಕೇಳ್ದು ದೈವವಿಂ
ದೆನಗನುಕೂಲವಾಯ್ತೆನುತ ಬಾಹುಕಚೋದಕನಿಂ ಸಹಸ್ರಯೋ

[1] ಲ್ಕಿನ್ನರ

ಜನವನದೊಂದಿರುಳ್ ಪರಿದು ಬಂದುದು ಶೀಘ್ರತೆಯಿಂದೆ ಚೆಲ್ವ ಕುಂ
ಡಿನನಗರಾಲಯಕ್ಕೆ ಋತುಪರ್ಣನ ಪೊನ್ನ ರಥಂ ಮನೋರಥಂ ೬೯೯

ವ|| ಆಗಳ್

ಆಕಸ್ಮಿಕಮೊರ್ಬ ಧರಿ
ತ್ರೀಕಾಂತಂ ನಿನ್ನೆ ತನ್ನ ಪಟ್ಟಣದಿಂ ನಿ
ನ್ನಾಕಾಂಕ್ಷೆಯಿನಿಲ್ಲಿಗೆ ಚೆ
ಲ್ವಾಕೃತಿಯಿಂ ಬಂದನೊರ್ವ ಸಾರಥಿ ಸಹಿತಂ ೭೦೦

ವ|| ಎಂದೊರ್ವ ಕೆಳದಿ ಪೇಟ್ದ್ವಳದಲ್ಲದೆಯುಂ

[1]ಕೆನ್ನಂ[1] ಸಹಪ್ರಯೋಜನ
ವೆನ್ನಂ ಸಾರಥಿಯದೆನ್ನವಶ್ವಂ ನೃಪನಿ
ನ್ನೆನ್ನಂ ರಥವೆನ್ನದೆನು
ತ್ತಂ ನಗರಜನೋಕ್ತಿ ಪರೆದುದೆಲ್ಲಾ ದೆಸೆಯೊಳ್ ೭೦೧

ರಯದಿಂ ಭೀಮುಜೆಯ ಪುನ
ಸ್ಸ್ವಯಂವರಕ್ಕೆಂದು ಬಾಹುಕಂ ರಥವಂ ವಿ
ಸ್ಮಯದಿಂ ಚೋದಿಸೆ ಕಾಂತಾ
ಪ್ರಿಯದಿಂ ಮತ್ಪುರವನೆಯ್ದಿದಂ ಋತುಪರ್ಣಂ ೭೦೨

ವ॥ ಅದಂ ದಮಯಂತಿ ಕೇಳ್ದು

ಬಿಡುದಾಣವನೀಯಲ್ ನೃಪ
ನೊಡನೆಯದಾರ್ ಬಂದರೆಂದು ನೋಡಲ್ ನಡವು
ತ್ತೆಡೆಗೆಯ್ದೆಡೆಯಂ ಕೇಳಲ್
ಪಡೆವಳನಂ ಕಳುಪಿದಳ್ ನಿತಂಬಿನಿ ಕಡುಪಿಂ ೭೦೩

ವ|| ಅದೆಲ್ಲವಂ ಮಾಡಿ ಪಡೆವಳಂ ಮಗುಟ್ದು ಬಂದು

ನಿನ್ನೆ ಪೊಱಮಟ್ಟಯೋಧಿಯಿ
ನಿನ್ನೆವರಂ ಬಂದೆವಿಲ್ಲಿಗೆಡೆಗೆಯ್ಯದೆಯೆಂ
ದೆನ್ನಂ ನೋಡಿಯುಸುರ್ದಂ
ಮುನ್ನಾಂ ಕಂಡಂದವಲ್ಲದತಿವಿದ್ರೂಪಂ ೭೦೪

ವ|| ಅದಲ್ಲದೆಯುಂ

ಶುಭತರ ಪುನಸ್ಸ್ವಯಂವರ
ವಿಭವ ಮುಹೂರ್ತಕ್ಕೆ ನಾಳೆ ಬರ್ಪುದು ಬೇಗಂ

---
[1] ತಂನ್ನೊ

ಪ್ರಭುಗಳೆನಲ್ ಮಱುದಿವಸಂ
ರಭಸದಿನೆಯ್ದುಂದನೊಲ್ದು ಋತುಪರ್ಣನೃಪಂ ೨೦೫

ವ|| ಎಂದು ಪೇೞಲನಂತರಂ

ವಿಕಸಿತಪದ್ಮನೇತ್ರೆ ದಮಯಂತಿ ಸಮಂತು ಬೞಲ್ದು ಬಂದ ಬಾ
ಹುಕಋತುಪರ್ಣರೆಂಬವರ್ಗೆ ಭೋಜನವೀಕ್ಷಣವಾಗಲೆಂದು ಮುಂ
ಸಕಲ ಪದಾರ್ಥಮಂ ಶಿಖಿಜಲಂ ಪೊಱಗಾಗಿ ಲಸದ್ವಿಳಾಸಿನೀ
ನಿಕರದ ಕಯ್ಯೊಳಟ್ಟಿದಳದೇಂ ಮತಿವಂತೆಯೊ ದೀರ್ಘದರ್ಶಿಯೋ ೨೦೬

ಅಡುಗೆಯನೆಸಗುವತನವಂ
ಮಡಕೆಗಳಂ ತೊಳೆವನಾವ ನೀರಿಂ ಕಿಚ್ಚಾ
ವೆಡೆಯಿಂ ಬಂದಪುದೆಂಬುದ
ನಡಗಿರ್ದಱಿಯೆಂದದೊರ್ವಳಂ ನಿಯಮಿಸಿದಳ್ ೨೦೭

ವ|| ಅಂತು ಕಳಿಪಲವಳದೆಲ್ಲವಂ ನೋಡಿನಂದು

ಯುವತೀ ಕೇಳ್ ಪೊಸತಂ ವಿಭಾಸನೆ ಪದಂ ಬಂಧಂ ರಸಂ ರೀತಿ ಪಾ
ಕವಿಶೇಷಂ ನಯಮಾರ್ದವಂ ವಿಧುಲಸದ್ವರ್ಣಂ ಕ್ರಿಯಾಕೌಶಲಾ
ದಿ ವಿವೇಕಂ ಪುದಿದಿರ್ಪ ವಿಸ್ಮಯವನೀಗಳ್ ಕಂಡೆನಾಂ ಭಾವಿಸಲ್
ಕವಿತಾಪ್ರೌಢಿಯೊ ಪಾಕರೂಢಿಯೊ ದಿಟಂ ಪೇೞ್ವಂದೆನಾನಂದದಿಂ ೨೦೮

ವ|| ಅದೆಂತೆನೆ

ಬೆಸಳಿಗೆಯೊಳ್ ತರಂಬಡೆಯೆ ಶಾಕಚಯಂಗಳನಿಕ್ಕಿ ಸೈಂಧವಂ
ಪೊಸಮೆಣಸಿಂಗು ಜೀರಗೆ ಪದಂಬಡೆಯಲ್ ತಳಿದೆಲ್ಲವಂ ನಿರೀ
ಕ್ಷಿಸಲಮೃತೋಪಮಾನ ನಳಪಾಕನುಪಾಕನುವಾಗಿಯಾ ಮಹಾ
ನಸದೊಳಗನ್ನವಾಯ್ತು ಶಿಖಿ ವಾರಿಯ ಪೊರ್ದುಗೆ ಪೊರ್ದದಾಕ್ಷಣಂ ೨೦೯

ವಾರೀಂಧನಶಿಖಿಯೆಂಬವ
ನಾರಾರುಂ ಕಂಡರಿಲ್ಲ ಸಕಲ ಪದಾರ್ಥಾ
ಕಾರಂ ಬಾಹುಕನಾಗಿಸ
ಲೋರಣದಿಂ ಪಾಕವಾದನತಿಶೀಘ್ರತೆಯಿಂ ೨೧೦

ಋತುಪರ್ಣಂ ಪಸಿದನೆನು
ತ್ರತಿಶೀಘ್ರದಿನೊಲ್ದು ಮಾಡಿದಂ ಪೆಂಪಿಂದಾ

ಯತವಾಗಲ್ ನಳಪಾಕವ
ನಿತರರ್ ಶಿಖಿವಾರಿಯಿಲ್ಲದಿಂತೆಸಗುವರೇ ೭೧೧

ವ|| ಎಂದು ಪೇೞಲ್ಕಿವೆಲ್ಲವಂ ತರಲ್ ಕಳಿಪೆ

ನಿನ್ನಯ ಹಸ್ತಕೌಶಲವನೀಕ್ಷಿಸಳಾ ದಮಯಂತಿ ಶಾಕಪಾ
ಕಾನ್ನವನೀವುದೆಂದೆಸೆವ ಬಾಹುಕನಿಂದವನೀಸಿಕೊಂಡು ತ
ತ್ಸನ್ನಿಧಿಗೆಯ್ದಿ ತೋಱಿಸಲದೊರ್ವ ವಿದಗ್ಧೆ ತದೀಯ ದಿವ್ಯಗಂ
ಧಂ ನೆಲಸಿತ್ತು ನಾಲ್ದೆಸೆಯೊಳೇನೊಗಟ್ಟಿಂ ನಳಶಾಕಪಾಕವಂ ೭೧೨

ಆ ಪಾಕವಿಶೇಷಂ ನಳ
ಭೂಪತಿಯಿಂದಾದುದಲ್ಲದಿತರರೊಳಿಲ್ಲೆಂ
ದಾ ಪದ್ಮನೇತ್ರೆ ಹೃತ್ಪರಿ
ತಾಪವನಿೞಿಕೆಯ್ದು ಪುತ್ರರಂ ಕರೆಯೆಂದಳ್ ೭೧೩

ನಳನೃಪತಿಯ ತದ್ರೂಪಂ
ತಳೆದಿರ್ಪರ್ಸುತರನೊಲ್ದು ದಾದಿಯ ಬೆನ್ನೊಳ್
ಕಳುಪಿದಳಲ್ಲಿಗೆ ಮಾನಿನಿ
ತಿಳಿವಂದದಿನಾತ್ಮಜಾತಮೋಹಸ್ಥಿತಿಯಂ ೭೧೪

ವ|| ಅಂತು ಕಳುಪಲ್

ಕನ್ನಡಿಯೊಳ್ ತನ್ನಯ ರೂ
ಪಂ ನೋೞ್ಪವೊಲಾತ್ಮಜಾತರಿರ್ವರನತ್ಯು
ತ್ಪನ್ನಮತಿ ಕಾಣ್ಬುದುಂ ಹ
ರ್ಷೋನ್ನತಿಯಿಂ ಮುಖವಿಕಾಸಮಾದತ್ತಾಗಳ್ ೭೧೫

ಲೋಚನದೊಳ್ ಮುದಶ್ರು ತಲೆದೋಱೆ ಮನೋಮುದಮಂ ಮುಖಾಂಬುಜಂ
ಸೂಚಿಸೆ ದೋರ್ಯುಗಂ ಸ್ಫುರಿಸೆ ತನ್ನಪರಾಧದಳುರ್ಕೆ ಚಿತ್ತಮಂ
ನಾಚಿಸೆ ಪೂರ್ವದುಸ್ಸ್ಥಿತಿ ನಿಜಾಂಗಮುಲೀಮುಸವೃತ್ತಿಯೆಯ್ದೆ ಸಂ
ಕೋಚಿಸೆ ನೋಡಿದಂ ನೃಪಕುಮಾರರನುತ್ಸವದಿಂದ ಬಾಹುಕಂ ೭೧೬

ವ|| ಅಂತು ನೋಡಿ

ಅತಿಶಯಸೌಖ್ಯಮನಿಹದೊಳ್
ಗತಿಯಂ ಪರಲೋಕದೊಳ್ ಸಮಂತೀವ ಮಹೋ

ನ್ನತಕುಲಸಂಭವರೆನಿಸುವ
ಸುತರನಗಲ್ದಿಂತು ನಿಲ್ವರೋ! ಕಲ್ಲೆರ್ದೆಗಳ್ ೭೧೭

ವ|| ಎಂದು ಮಗುಳ್ದುಸುರದಿರಲ್ ಕುಮಾರಕರ್ವೆರಸು ದಾದಿ ಬಂದು

ಕಂಡಜಱಸಂತೆ ಮುನ್ನಱವರಂ ನಲಿದೀಕ್ಷಿಸುವಂತೆ ಕಣ್ಣ ನೀರ್
ಮಂಡಲಿಪಂತೆ ತನ್ನ ಸುತರಂ ನೆನೆವಂತೆ ನೊಸಲ್ ನೊಸಲ್ಗಳೊಳ್
ಮುಂಡಿಡುವಂತೆ ನುಣ್ಚೊಡೆಯನೇಱಸುವಂತಮರ್ದಪ್ಪುವಂತೆ ಮೆ
ಯ್ಯಂ ಥಗೆ ಪತ್ತಿದಂತಡರೆ ನೋಡಿದನಿರ್ವರನಾತನಬ್ಜಿಯಿಂ ೭೧೮

ವ|| ಅನಂತರಂ

ಈ ತೆಱದ ಕುಮಾರರ ಸಂ
ಪ್ರೀತಿಯನುೞದಿರ್ಪನಾವಕಲ್ಲೆರ್ದೆಯೋ! ಎಂ
ದಾತಂ ಸುಙ್ಬನೆ ಸುಯ್ದಂ
ಮಾತಂ ಮತ್ತೇನನಾಡದಿರಲಾಂ ಬಂದೆಂ ೭೧೯

ವ|| ಎಂದು ದಾದಿ ಪೇೞ್ವುದುಂ

ಎನಗಾಯ್ತಿಂದುಮಭೀಷ್ಟಸ್ವೈವವ ವರಂ ಹೃತ್ಸಂಶಯಂ ಪಿಂಗಿದ
ತ್ತನುಕೂಲಗ್ರಹಮೊಂದುಗೂಡಿದವೆನುತ್ತುತ್ಸಾಹದಿಂ ಸಂತತಂ
ಮನದೊಳ್ ಬಲ್ಗುಡಿಗಟ್ಟಿ ತನ್ನ ಪತಿಯಂ ಸಿಶ್ಚೈಸಿ ತದ್ಭೀಮನಂ
ದನೆ ಪೆಂಪಿಂದೆ ಬೞಕ್ಕಲಂಕರಿಸಿದಳ್ ಸ್ವರ್ಣಪ್ರಭಾಪೀಠಮಂ ೭೨೦

ಕಾಣಲ್ಪೇೞ್ಪುದು ತನ್ನ ನೆನ್ನ ಮನದಿಷ್ಟಂ ಶಾಕಪಾಕಂ ಮನು
ಪ್ರಾಣಂಬೆತ್ತುದು ಮದ್ಗೃಹಕ್ಕೆ ಭರದಿಂವೆಟ್ಟಿಪ್ಪುದೆಂದಾಕೆ ಗೀ
ರ್ವಾಣಸ್ತ್ರೀಸಮವಾರನಾರಿಯರನಾತಂಗಟ್ಟಿದಳ್ ಸಂತತಂ
ಕ್ಷೋಣೀಪ್ರಸ್ತುತ ರೂಪಸಂತೆ ದಮಯಂತೀಕಾಂತೆ ಸಂತೋಷದಿಂ ೭೨೧

ತೆಱಪಱದಾ ಋತುಪರ್ಣಂ
ಗಱಪದೆ ವಾರಾಂಗನಾನಿವೇದಿತನಾಗಳ್
ಪೊಱಮಟ್ಟು ಬಂದೆನೆಲ್ಲ
ರ್ಱಱಗಾಗಲ್ ಸತಿಯ ಮನೆಗೆ ಬಾಹುಕನೊಲವಿಂ ೭೨೨

ಮಸಕಂಗುಂದಿದ ನೋಟವಿರ್ಪೞದ ವಸ್ತ್ರಂ ಶೀರ್ಣಕೇಶಂ ಮಲೀ
ಮಸದೇಹಂ ಕೆಱಗುಂಟುಗಟ್ಟಿದ ಬೆರಲ್ ಕೊಂಕಿರ್ದ ಕರ್ಣದ್ವಯಂ

ಕುಸಿದುರ್ಬಿರ್ದ ಪೆಗಲ್ ಪಿಸುಬ್ದಿ ಚರಣಂ ಸಂಭಿನ್ನಪಾರ್ಷ್ಣಿಸ್ಥಳಂ
ವಸುಧಾಧೀಶನೊಳೊಂದಿರಲ್ ಸುದತಿ ಕಂಡಳ್ ಬಾಷ್ಪನೇತ್ರಂಗಳಿಂ ೭೨೩

ಹರನ ಲಲಾಟಲೋಚನದ ಕರ್ಬೊಗೆ ಪರ್ಬಿದ ಶಂಬರಾರಿಯೋ
ಸುರರಮೃತಾಬ್ಧಿಯಂ ಮಥಿಸಲೆರ್ದ ವಿಷಾರ್ಚಿಯನಾಂತ ರುದ್ರನೋ
ತರಣಿತನೂಜನೊಳ್ ಪೊಣರ್ದು ಮುಷ್ಟಿಯ ಘಟ್ಟಣೆಯಾಂತ ಕೃಷ್ಣನೋ
ಪರಿಕಿಪನಾವನಾರ್ತು ಕಲಿಪೊರ್ದಿದ ನೈಷಧಚಕ್ರವರ್ತಿಯಂ ೭೨೪

ಬಾಹುಕನೆಂಬುದ ತೋಱಿವೆ
ಮೋಹರಸಂ ಮೀರೆದಪ್ಪಿ ಪರಿವೃತ್ತಿರಲಿ
ನ್ನೇ ಹರಿಯಲ್ ನಟಿಸುವೆ ನೃಪ
ಸಾಹಸವಂ ಬಿಟ್ಟು ಮುಳಿಯದುೞುಹುವುವೆನ್ನಂ ೫೨೭

ವ|| ಎಂಬುದುಂ

ಫಣಿಪತಿಯಿತ್ತಂಬರವಂ
ಕ್ಷಣದಿಂ ತೆಗೆದುಟ್ಟು ಹೊದ್ದು ಕುಳ್ಳಿರ್ದ ನೃಪಾ
ಗ್ರಣಿ ಮುದದಿಂ ಪೋಲ್ತಂ ಮೂ
ಡಣಗಿರಿಯೊಳ್ ಮೂಡುವುದಯಕಾಲದ ರವಿಯಂ ೭೨೬

ನೋಡವಗಲ್ದ ಚಂಡಕರನಂತುಪರಾಗವಗಲ್ದು ಕಾಂತಿಯಿಂ
ಮೂಡಿದ ಚಂದ್ರನಂತೆ ಹಿಮಕಾಲವಗಲ್ದ ವಸಂತನಂತೆ ಹೃ
ತ್ಪೀಡೆಯಗಲ್ದ ಯೋಗಿವರನಂತೆ ವಿರೂಪವಗಲ್ದು ಕೂರ್ಮೆ ಕೈ
ಗೂಡಿ ಮನೋಹರಾಕೃತಿಯೊಳಿರ್ದನತಿದ್ಯುತಿಯಿಂದಿಳಾಧಿಪಂ ೭೨೭

ಧೂಮಂ[1]ಪಿಂ[1]ಗಿದ ಶಿಖಿಯಂ
ತಾಮಯದಿಂ ಪಿಂಗಿದಿಂದುಕಳೆಯಂತಖಿಳ
ವ್ಯಾಮೋಹಂ ಪಿಂಗಿದ ಯೋ
ಗಾಮೃತನಿಧಿಯಂತೆ ತೊಳಗಿದಂ ಭೂಪಾಲಂ ೭೨೮

ನಯನಯುಗಂ ತಳತ್ತಳಿಸೆ ದಂತಮರೀಚಿ ಲಸತ್ಕಪೋಳಭಿ
ತ್ತಿಯನವಳಂಬಿಸಲ್ ತನುಶಲಾಕೆ ರವಿಪ್ರಭೆಯಂ ನಿವಾರಿಸಲ್
ಪ್ರಿಯರಸವಂ ತುಳುಂಕೆ ಮುಖಮುಜ್ಜ್ವಲಿಸಲ್ ಸಮುದಾಯಶೋಭೆ ಮೂ
ರ್ತಿಯನನುರಾಗದಿಂ ತಳೆದು ರಂಜಿಸಿದಂ ನಿಷಧಾಧಿನಾಯಕಂ ೭೨೯

1 ಪೊ

ಭೋಂಕೆನೆ ಕಂಡು ಕಾಂತೆ ನಳಭೂಪತಿಯಂಘ್ರಿಯಮೇಲೆ ಬಿರ್ದು ತ
ನ್ನಂಕದೊಳಿಟ್ಟು ನಂದನರನೀ ತೆಱದಿಂ ಪುಱಿದಿರ್ಪರೇ ಮನ
ಶ್ಶಂಕೆಯಿನಿಂತು ಪೇೞ್ ಭುವನವಲ್ಲಭ ವಲ್ಲ[1]ಭ[1]ಯೆಂದು ಸಂತತಂ
ಪಂಕಜನೇತ್ರೆ ಕಣ್ಬನಿಗಳಿಂ ತೊಳೆದಳ್ ಪತಿಪಾದಪದ್ಮಮಂ ೭೩೦

ನಯನಾಂಬುಜಮಧುಕಣರಾ
ಜಿಯೆಂಬ ತೆಱನಾದ ತೋರಕಣ್ಬನಿಯಿಂ ಕಾಂ
ತೆಯ ಚಿಂತಾಕರ್ದಮಮದು
ಮಯತ್ನದಿಂ ಪೋದುದೆಂಬುದೊಂದಚ್ಚರಿಯೇ ೭೩೧

ನಿರವಧಿಯ ಬಾಷ್ಪಜಲಮಂ
ನಿರಂತರಂ ಸುರಿದು ಕೆಂಕಮಾದುದಱಿಂ ತ
ತ್ತರುಣಿಯ ನಯನಂ ರಕ್ತಾಂ
ಬುರುಹಕ್ಕೆಣೆಯಾದುದೆಂಬುದೇಂ ಸಂದೆಯಮೋ ೭೩೨

ವ|| ಅನಂತರಂ

ವಾರಿಜಪತ್ರನೇತ್ರೆ ದಮಯಂತಿಯ ಪೂರ್ಣಕಟಾಕ್ಷವಾಕ್ಸುಧಾ
ಸಾರದಿನಾತ್ಮವಲ್ಲಭನ ದೇಹಮನಾವರಿಸಿರ್ದ ದುರ್ವಿಷಂ
ಗಾರುಡಮಂತ್ರದಿಂ ಪರಿವವೊಲ್ ಪರಿಯಲ್ ತನುಕಾಂತಿಯಿಂ ನಿಜಾ
ಕಾರಮದೇಂ ಬೆಡಂಗುವಡೆದಿರ್ದುದೊ ತತ್ಕ್ಷಣದೊಳ್ ನೃಪಾಲನಾ ೭೩೩

ವ|| ಅಂತಿರ್ದ ನಳಚಕ್ರವರ್ತಿ ತನ್ನ ಮನೋರಮೆಯಂ ನೋೞ್ಪಾಗಳ್

ಮೊದಲೊಳ್ ಕಟ್ಟಿದ ಮಂಡೆಯುಟ್ಟುಡಿಗೆಯಿಟ್ಟೊರ್ಮೆಲೆ ಮೆಯ್ಗಂಪನಿ
ಕ್ಕಿದ ಗಂಧಂ ತೊಡೆದಿರ್ದಲಕ್ತಕರಸಂ ಮಿಂಚಿಟ್ಟ ದಂತಾಳಿ ತಿ
ರ್ದಿದ ನುಣ್ಬುಯ್ತಲೆ ಲೀಲೆಯಿಂ ಸವಿದ ತಾಂಬೂಲಂ ಜಲಂ ಮಿಂದುದ
ಲ್ಲದೆ ಮತ್ತೇನುವನೊಲ್ಲದಿರ್ದಬಲೆ ಚಿತ್ರಾಕಾರದಿಂ ತೋಱಿದಳ್ ೭೩೪

ಮಾಸಿದ ಸೀರೆಯೋಸರಿಸಿದಾಭರಣಂ ನಿಱದಂ ಬೆಳರ್ತ ಬಾಯ್
ಸೊಸಿದ ಕುಂತಳಾಳಿ ಜಡೆಗಟ್ಟಿದ ವೇಣಿ ಮನೋವಿಷಾದದಿಂ
ದೂಸರವಾದ ತನ್ನ ತನು ಬಾಡಿದ ವಕ್ತ್ರವಿಸಿತ್ತು ಚಿತ್ರಚಿಂ
ತಾಪತಿ ಮಾಣಿಕಂಬಡೆದ ಚಂದಮೊ ಮೇಣ್ ದಮಯಂತಿಯಂದಮೋ ೭೩೫

[1] ಭಿ

ವ|| ಅನಂತರಂ

ದಿನಕರನುನ್ನತದ್ಯುತಿಗೆ ಪದ್ಮಿನಿ ಚೈತ್ರಮಹೋತ್ಸವಕ್ಕೆ ನಂ
ದನವನಲಕ್ಷ್ಮಿ ನಿರ್ಮಲಶರತ್ಸಮಯಕ್ಕೆ ಮರಾಳಿ ನೀರದ
ಧ್ವನಿಗೆ ಮಯೂರಿ ಸಂತತಮಹೋತ್ಸವದಿಂ ಪೊರೆಯೇಱುವಂತೆ ತ
ನ್ನಿನಿಯನ ಕಾಣ್ಕೆಯಿಂ ಸುದತಿ ನೂತನಕಾಂತಿಯನಾಂತುದೊಪ್ಪದೇ ೭೩೬

ಬಿಡದೆಡರಾದ ದಂಪತಿಗೆ ದುಸ್ಸ್ಥಿತಿಯಾದೊಡನುನ್ಯಚಿತ್ತವಾ
ದೊಡಸುಳಿಪಾದೊಡಂ ನಿಜಮತಿಭ್ರಮೆಯಾದೊಡಮುಗ್ರಪೀಡೆಯಾ
ದೊಡಮಬಿಲಾದೊಡಂ ಮಹಿಮೆ ಕುಂದಿದೊಡಂ ಸಲೆ ಕಾಂತಭಕ್ತಿಯಂ
ಬಿಡುವರೆ ಸತ್ಕುಲೀನಸತಿಯರ್ ದಮಯಂತಿ ಪರೀ[1]ಕ್ಷ್ಯೆಯಲ್ಲವೇ[1] ೭೩೭

ವ|| ಎಂದು ಜನಮನಃಪರಿಣಾಮಮಂ ತನಿವೆರ್ಚಲ್ ಬೞಯಂ

ಪ್ರಿಯೆಯ ಮನೋಹರೋಜ್ಜ್ವಲವಿಲೋಚನಚಂಪಕಮಾಲೆ ದಂತಕಾಂ
ತಿಯ ನವಕುಂದಮಾಲೆ ನಖರಾಂಶುಸಿತೋತ್ಪಲಮಾಲೆ ದೇಹದೀ
ಪ್ತಿಯ ವಿಲಸಚ್ಛಿರೀಷವನಮಾಲೆ ನೃಪಾಲನ ಹೃನ್ಮಧುವ್ರತ
ಪ್ರಿಯವನೊಡರ್ಚೆ ಮುನ್ನಿನದಱಂ ಮಿಗಿಲಾಯ್ತು ಪುನಸ್ಸ್ವಯಂವರಂ ೭೩೮

ಹರಿಪೀಠಂ ಮಸೆ ಶುದ್ಧಬುದ್ಧಿ ಜನಕಂ ಕಲ್ಯಾಣಗೇಹಂ ಮನಂ
ತರಳಾಪಾಂಗಮರೀಚಿಮಾಲೆ ಸಖಿಸಂದೋಹಂ ಸಮಸ್ತೇಂದ್ರಿಯಂ
ಪರಿಣಾಮಂ ನವರತ್ನಭೂಷಣಚಯಂ ಮೌಹೂರ್ತಿಕಂ ಚಿತ್ತವಾ
ಗಿರಲೊಪ್ಪಿತ್ತು ಪುನಸ್ಸ್ವಯಂವರಮಹೋತ್ಸಾಹಂ ಸರೋಜಾಕ್ಷಿಯಾ ೭೩೯

ತನುಕಾರ್ಶ್ಯಂ ತನುಮಧ್ಯಮಂ ವಿಪುಳಹೃಚ್ಚಿಂತಾಭರಂ ಕರ್ಕಶ
ಸ್ತನಮಂ ಲೋಚನಮಾಂದ್ಯಮಂಘ್ರಿಗತಿಯಂ ಚಂಚದ್ವಪುಃಕಾಳಿಮಂ
ಘನನೀಳಾಳಕಮಂ ಸಮಂತು ಕೆಳೆಗೊಂಡೊಪ್ಪಿಪ್ಪಿನಂ ಪಂಕಜಾ
ನನೆಯುಂ ಕಾಂತಿಯನಾಂತು ರಂಜಿಸಿದಳೋ ವೈದರ್ಭೆ ಸಂರಂಭದಿಂ ೭೪೦

ದಯೆ ಧರ್ಮಂ ಧೃತಿ ವಿಕ್ರಮಂ ಕಳೆ ಗುಣಂ ಸದ್ವಿದ್ಯೆ ಸೌಜನ್ಯಮ
ನ್ವಯಮಾಚಾರ ಪರೀಕ್ಷೆ ಶಾಂತಿ ತಪಮುದ್ಯೋಗಂ ಸಮುಸ್ತ್ಯಾಗಮುಂ
ಕ್ರಿಯೆ ಪೆಂಪಿಂದೊಡಗೂಡುವಂತೆ ನಳಪೃಥ್ವೀವಲ್ಲಭಂ ತನ್ಮನಃ
ಪ್ರಿಯೆಯೊಳ್ ಕೂಡಿದನಾತ್ಮಪುಣ್ಯಫಲದಿಂ ಲೋಕತ್ರಯಂ ಬಣ್ಣಿಸಲ್ ೭೪೧

ಸತತಂ ದುಗ್ಧಾಬ್ಧಿವೀಚೀನಿಚಯದ ತೆಱದಿಂ ಮೇಲೆಮೇಲೆಯ್ದೆ ಭೀಮ
ಕ್ಷಿತಿಪಂಗುತ್ಸಾಹವಾರ್ತಾಸರಣಿಯನಱೆಬರ್ ವಾರನಾರೀಜನಂ ಶೀ

---

[1] ಕ್ಷೆಯಲ್ಲಳೆ

ಘೃತೆಯಿಂ ಪೇೞಲ್ ಮನೋರಾಗದ ಬೆಳವಿಗೆಯಂ ಸಂತತಂ ಪ್ರೀತಿಯಿಂ ತ
ತ್ಸುತೆಯುದ್ಯದ್ವುದ್ಧಿಯಂ ವರ್ಣಿಸುತನುನಯದಿಂ ಬಂದನಾ ಭೂತಳೇಶಂ ೭೪೨
ವಿಮಳಾಚ್ಛಾದನಮಂ ಲಸನ್ಮಣಿಮಯಾಲಂಕಾರಮಂ ಯಕ್ಷಕ
ರ್ದಮಮಂ ದಿವ್ಯಸುಗಂಧಮಾಲ್ಯಚಯಮಂ ತಾಂಬೂಲಮಂ ಪಾತ್ರದಿಂ
ರಮಣೀಸಂತತಿಯಾಂತು ತನ್ನೊಡವರಲ್ ಬಂದಂ ಕರಂ ನೋೞ್ಪಿ ಸಂ
ಭ್ರಮದಿಂ ನೈಷಧಭೂಪನಂ ತನುಜೆಯಂ ವೈದರ್ಭಭೂಪಾಲಕಂ ೭೪೩

ವ॥ ಅಂತು ವಿದರ್ಭರಾಜಂ ಬಂದು ಜಾಮಾತೃವನಲಂಕರಿಸಿ ತದ್ವೃತ್ತಾಂತಮ
ಕೇಳ್ಪಗಳ್

ಮೃಗಮದಪಂಕದಿಂ ತಿಲಕಮಂಜರಿ ಚಿತ್ರತಮಾಲಪತ್ರ[1]ವ[1]
ಲ್ಲಿಗಳನಳಂಕೆವೆತ್ತನಯಮಂಗಳೊಳಾಂತು [2]ನವ[2] ಪ್ರಸೂನಮಂ
ಮುಗಮುಗಿಪಂದದಿಂ ತುಱುಬಿ ಬಂದಳಿವಲ್ತೆ ಸಮಸ್ತವಸ್ತ್ಯವ
ಸ್ತುಗಳೆನಗಾದುವೆಂದು ನಿಜವಲ್ಲಭನಂ ತಲೆವಾಗಿಪಂದದಿಂ ೭೪೪

ವ॥ ಬೞಿಯಂ

ಸುರತರು ಸತ್ಫಲಂಗಳನುದಂಚಿತ ಕಲ್ಪಲತಾಸಮುಸ್ಮಿತಂ
ಧರಿಸಿ ವನಸ್ಥಮಾದ ತೆಱದಿಂ ನಿಜನಂದನರಿಂ ಕಳತ್ರದಿಂ
ಪರಿವಡೆದಂ ಸಮಸ್ತವಿಬುಧಪ್ರಿಯನುನ್ನತಮೂರ್ತಿ [ಬಂದು] ಬಂ
ಧುರತರ ವೀರಸೇನನೃಪನಂದನನುನ್ನತಹೇಮಪೀಠದೊಳ್ ೭೪೫

ಲಲಿತಮುಖೇಂದುಮೂರ್ತಿ ರತಿ ಯೌವನಲಕ್ಷ್ಮಿ ತನುಪ್ರಕಾಶನಿ
ರ್ಮಳಸುಧೆ ಕೋಮಳಾಧರ ಮರುನ್ಮಣಿ ಪೂರ್ಣಕಟಾಕ್ಷ ಕಾಮದೋ
ಜ್ಜ್ವಲಸುರಧೇನು ಭೀಮತನಯಾರ್ಣವದೊಳ್ ನಿಷಧೇಂದ್ರಮಂದರಾ
ಚಲನಿಜಸಂಗದಿಂ ಪ್ರಕಟಮಪ್ಪುದು ನೋೞ್ಪೊಡಿದಾವ ವಿಸ್ಮಯಂ ೭೪೬

ಓಪಳ ಪುಣ್ಯಮಲ್ತೆ ಋತುಪರ್ಣನ ಸಾರಥಿಯಾಗಿ ಬಂದ ವಿ
ದ್ರೂಪಿ ವಿಚಾರಿಸಲ್ ನಳನೃಪಾಲಕನಾದನಸಂಕೆಯಿಂ ಪಿಕಾ
ಳಾಪೆ ಕಟಾಕ್ಷಕಾಂತಿವನಮಾಲೆಯನಿಕ್ಕೆ ಪುನಸ್ಸ್ವಯಂವರ
ಶ್ರೀ ಪರಮೋತ್ಸವಂಬಡೆದನೆಂದುದು ಪೌರಜನಂ ಮಹಾಜನಂ ೭೪೭

ವ॥ ಅದಂ ಕೇಳ್ದು

ದಾವತಿವೆತ್ತು ವಂದ ಋತುಪರ್ಣನೃಪಂ ಪುರದೊಳ್ ನಿರಂತರಂ
ತೀವಿದ ವಾರ್ತೆಯಂ ಪಲಬರಿಂ ತಿಳಿವಂತಿರೆ ಕೇಳ್ದು ಸಂದೆಯಂ

[1] ದ [2] ವನ

ಪಾವಡರ್ದಂತೆ ಮೆಯ್ಕ್ರಱಿದು ಸ್ವೈವೆಱಗಾಗಿ ಪುನಸ್ಸ್ವಯಂವರಂ
[1]ದೇ[1]ವಿಗೆ ಚೆಲ್ವನಾಯ್ತು ಸತಿಬುದ್ಧಿ ಚತುರ್ಗುಣವಲ್ತೆ ಭಾವಿಸಲ್ ೭೪೮

ವ|| ಎಂದು

ಏತೆಱದಿಂ ಬಾಹುಕವೆಸ
ರೀತಂಗಾಯ್ತೆೀಗಳದೆಂತು ಪೋಯ್ತು ನಳಪ್ರ
ಖ್ಯಾತಿಯದೆಂತಾಯ್ತೆಂದಿವ
ನಾತುರದಿಂ ನೋಡಲಿರ್ದ್ದಂ ಋತುಪರ್ಣಂ ೭೪೯

ವ|| ಅಂತು ಋತುಪರ್ಣಂ ಬಂದು ವಿನಯಪುರಸ್ಸರಂ ಕೇಳ್ವುದುಂ

ಕಲಿ ಪೊರ್ದಲ್ ಪೊಱನುಟ್ಟು ಪೋದೆನಿದಿರೊಳ್ ಕರ್ಕೋಟಕಂ ಕಂಡು ತ
ನ್ನೊಲವಿಂ ಕರ್ಚಿದೊಡಾಯ್ತು ಬಾಹುಕವೆಸರ್ ವಿದ್ರೂಪದಿಂದೀಗಳಾ
ಕಲಿ ಪಿಂಗಲ್ ಫಣಿಯಿತ್ತ ವಸ್ತ್ರವೆರಡಂ ಸರ್ವಾಂಗದೊಳ್ ತಾಳ್ದಿರಲ್
ನಳನಾದೆಂ ಋತುಪರ್ಣ ಕೇಳ್ ನಿಜಪುರಕ್ಕೆಯ್ದಶ್ವಹೃದ್ವಿದ್ಯೆಯಿಂ ೭೫೦

ವ|| ಎಂದೆಲ್ಲರಱಿವಂದದಿಂ ಋತುಪರ್ಣನಂ ಮನ್ನಿಸಿ ಕಳುಪಲಾತಂ

ಮತಿಯಂ ಲಜ್ಜೆಯನಾರ್ಪಿನುತ್ತಮಿಕೆಯಂ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವಂ ಮುನ್ನಿನು
ನ್ನತಿಯಂ ಸತ್ಯವನೇೞ್ಗೆವೆತ್ತ ಸುಖಮಂ ಮೆಯ್ಗಾಣ್ಕೆಯಂ ನೀತಿಯಂ
ಧೃತಿಯಂ ಧೈರ್ಯವನುತ್ತಮಾಚರಣಮಂ ಗಾಂಭೀರ್ಯವಂ [ಮೋದನಂ]
ನುತಿಯಂ ಮತ್ತುೞಿದೆಲ್ಲಮಂ ಕಿಡಿಸುಗುಂ ಬೆಂದಾಸೆಯೆಂದಂ ನೃಪಂ ೭೫೧

ವ|| ಎಂದಾತನತ್ತಲ್ ಪೋಗೆ

ಕಲಿ ಬಿಲದೊಳ್ ನಳೋರ್ವಿಪನಿದಾನವಹೀಂದ್ರವಿಷಾರ್ಚಿ ರಕ್ಷೆಯಿಂ
ಚಲಿಸದೆ ಪಾರ್ಥಿವಾಶ್ರಯದಿನಿರ್ದುದನುದ್ಘನುತಿ ಪ್ರಭಂಜನೋ
ಜ್ಜ್ವಲಬಲದಿಂ ವಿದರ್ಭನೃಪನಂದನೆ ಸಾಧಕಿ ಕಂಡು ಸಾಧಿಸಲ್
ತೊಳಗುಗೆ ಸಂತತಂ ನಿಳಯದೊಳ್ ನೆಲಸಿರ್ಪುದಿದೇಂ ವಿಚಿತ್ರಮೋ ೭೫೨

ವ|| ಅಂತು ಕತಿಪಯದಿನಂಗಳಿರ್ದು

ಅಕ್ಷದ್ಯೂತದಿನೆನ್ನ ವಿ
ಪಕ್ಷಿಗೆ ಸೋಲ್ತೆಂ ಮದೀಯರಾಜ್ಯವನಾತಂ
ಗಕ್ಷಯದುಃಖನನೀವೆಂ
ಸ್ವಕ್ಷೇತ್ರವನಾಡಿ ಗೆಲ್ವೆನಿದು ಸತ್ಯತರಂ ೭೫೩

---

1 ಔ

ವ || ಎಂದು ವಿದರ್ಭರಾಜನಿಂ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಂಡು

ಮಱುಜೂಜಂ ಕುಡವೇೞ್ಪುದಾಂ ರವಣಮುಂ ಬೇೞ್ಪಿಂತುಟಂ ತಂದೆನೆಂ
ದುಱುಪಲ್ಕೊರ್ವ ಕಠೋರವಾಕ್ಯಮುಖನಂ ದೂತಟ್ಟಿ ತನ್ನೈಷಧಂ
ತಱುಸಂದಂ ಕಲಿಪುಷ್ಕರಂಗೆ ಕಲಿಯಿಂ ಮುಂ ಸೋಲ್ತ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಮೆ
ಯ್ಮಱುಕಂ ಪಿಂಗಿ ರಹಸ್ಯದಿಂ ಪುರಜನಂ ಕಂಡತ್ತು ಸೋತ್ಸಾಹದಿಂ ೭೫೪

ವ|| ಅಂತು ವಿದರ್ಭನಿಂದಾದ ಸಕಲಸಂಭ್ರಮಂ ಬೆರಸು ನಳಂ ಬರ್ಪುದುಂ

ಬರವೇೞ್ ಪೋ ಮಱುಜೂಜನಾಡಿ ರವಣಂ ಪೋಗಿರ್ದ ತನ್ನಂಗನಾ
ಭರಣಂ ಪೋಗಿ ಸುಸಾಧ್ವಿಯುಂ ಸುದತಿಯುಂ ಸೋಲ್ವಂದವುಂಟಾದೊಡೆಂ
ದರುಣಾಕ್ಷಂ ಸ್ಫುಟಕೋಪದಗ್ಧಹೃದಯಂ ದಷ್ಟೋಷ್ಠನುಂದಾಗಿ ಪು
ಷ್ಕರ[1]ಕಂ[1] ತಾಂ ನುಗುಬ್ದಿಟ್ಟದಂ ಕಡುಪಿನಿಂ ಬಂದಾತನಂ ದೂತನಂ ೭೫೫

ವ|| ಅವನಾ ಮಾೞ್ಕೆಯಿಂ ಪೇೞ್ವುದುಂ ಪುಷ್ಕರನೆಡೆಗೆ ನೈಷಧಂ ಬಂದು

ಸರಿಸದ ಹೊನ್ನ ಬೆಳ್ಳಿಗಳ ಬಾರಿಯ ಸಾರಿಯನ್ನೈದು ನಾಲ್ಕು ನಾ
ಲ್ಕೆರಡುಮನೋರಣಂಬಡೆದು ಪೂಡಿ ಮದದ್ವಿಪದಂತದಕ್ಷವಂ
ಪರಿಕಿಸಿ ನೋಡಿಯೊಡ್ಡವಿನಿತೆಂದು ಪಲರ್ ಕಿತವರ್ಗೆ ಕೋಪನಂ
ಕುರಿಸಲಿಳಾಧಿಪಂ ನಗುತ ಡಾಳಿಸಿದಂ ಬೆದಱಲ್ಕೆ ಪುಷ್ಕರಂ ೭೫೬

ಒಡ್ಡಿದ ಸಾರಿಯಿಂ ತಿವಿವ ಕಯ್ಯೊಡನಿಕ್ಕುವ ಕಟ್ಟೆ ಬಿಟ್ಟು ಮು
ತ್ತೊಡ್ಡುವ ಕೊಂಬನೆಬ್ಬಿಸುವ ಸಾರಿಗಳಂ ಸೆಱೆಗೆಯ್ವ ಜಾತಿನಿಂ
ದೊಡ್ಡವನೊಯ್ಯನೇಱುಸುವ ಡಾಳವನೊತ್ತುವ ತಿದ್ದಿಕೊಳ್ಳೆನಲ್
ಚಡ್ಡಿಸಿ ನಿಲ್ವ ನೂತನದುರೋದರಕೇಳಿ ಪಳಾಳವಲ್ಲವೇ ೭೫೭

ಏಱುಸಿದೊಡ್ಡವಂ ಬಿಡಸೆ ಗೆಲ್ವ ಕೆರಳ್ವತೆ ಲೆಕ್ಕದಾಯವಂ
ತೋಱುದರೆಂಬ ಕೈಮಱೆಯದೊಂದೆರಡೆಂದೆಣಿಸುತ್ತ ರೇಖೆಯಂ
ಕೀಱುನ ದಾಯವಂ ಪಿಡಿವ ಕೋಪಿಸಿ ಗೆಲ್ವ ಪೆಱರ್ಗೆ ಡಾಳವಂ
ಮಾಱುವ ಬಿನ್ನಣಂ ಬಡೆದುದಂತವರಿರ್ವರೊಳಕ್ಷಖೇಳನಂ ೭೫೮

ದ್ವಿಗುಣಂ ಪೋದುದು ಪೋಗಲಿರ್ಪುದದೊಚ್ಚೊತಂ ಬರಲ್ ಗೆದ್ದೆನಿ
[2]ತ್ರಿಗ[2]ನೊಂದೇ ಕಡು ಪೊಲ್ಲದುಂಟುಬೞದವೆಲ್ಲಂ ಕೊಂಬೆನೀಯರ್ಥವಂ
ತೆಗೆ ಕಯ್ಯಾ ಬಿಡು ಡಾಳಿಪೆಂ ತಡೆಯದಿರ್ ಹಾಸಂಗಿಯುಂ ನಿನ್ನ ಬಾ
ೞ್ಕೆಗಿದೊಂದಾಟವೆನುತ್ತೆ ನೈಷಧನೃಪಂ ಗೆಲ್ದಂ ಸಮಸ್ತೋರ್ವಿಯುಂ ೭೫೯

---

[1] ಸುಂ(ಸೂ) [2] ತಿಗ

ಬೇಡಿದ ದಾಯಂ ಬೀೞಲ್
ಪೂಡಿದ ಪಲಗೆಗಳನೆಲ್ಲನಂ ಗೆಲ್ದಂ ಕೈ
ಗೂಡಿತ್ತು ಬಯಕೆ ನೃಪತಿಗೆ
ಗಾಡಿಯೊಳಂದಕ್ಷಹೃದಯವೇಂ ಕೇವಳಮೋ ೭೬೦

ತುರಗ[ವ]ನಿಭನಂ ಕೋಶನ
ನರಮನೆಯೊಳಗುಳ್ಳುದೆಲ್ಲವಂ ರಾಜ್ಯವನೊಂ
ದರೆಜಾವದೊಳಾಡಿ ನರೇ
ಶ್ವರನನಿತಂ ಗೆಲ್ದು ನೂಂಕಿದಂ ಪುಷ್ಕರನಂ ೭೬೧

ವ॥ ಅಂತು ನೂಂಕಿ

ವನಿತೆಯುರೊಲ್ಮೆ ನೀಚರ ಸಖಿತ್ವ[1]ವಸತ್ಯ[1]ರ ಮಾತು ಕನ್ನಗ
ಳ್ಳರ ವಿಭವಂ ನೃಪಾಲಕರ ಮನ್ನಣೆ ಬೂದಿಯ ಬೊಟ್ಟು ಯೌವನಂ
ಕನಸಿನ ರಾಜ್ಯಮುಕ್ಕೆವದ ರೂಪು ಬುಧರ್ಕಳ ಕೋಪವೇೞ್ಗೆ ಜೂ
ಜಿನ ಸಿರಿ ನಿತ್ಯವೆಂದು ಪರಿಣಾಮಿಸುವರ್ ಮರುಳೆನ್ನದಿರ್ಪರೇ ೭೬೨

ವ॥ ಆಗಳ್

ಮಿಗೆ ತಲೆಗುತ್ತಿ ಬಾಯೊಣಗಿದಂತಿನಿತಿಲ್ಲವೆ ಕಂಡಕಂಡರಂ
ನಗೆಗೆಡೆಯಾಗಿ ಕಯ್ಯ ಚಿಟುಕಂ ಕಳೆವುತ್ತಿರದೊಯ್ಯನೆರ್ದು ಮುಂ
ಡೆಗೆ ಮುಸುಗಿಕ್ಕಿ ಮೆಯ್ಮಱಿದು ಸುಯ್ವನೆ ಸುಯ್ದು ಡೆಗೆಟ್ಟು ಸೋಲ್ತು
ಪುಷ್ಕರನಡಿಯಿಟ್ಟನೊಂದೆರಡನಂತದನೀಕ್ಷಿಸಿದಂ ನಳೋರ್ವಿಪಂ ೭೬೩

ನಿನ್ನಾಧೀನವೆ ಕಲಿ ಮುಳಿ
ದೆನ್ನಂ ಬೇಸಱಿಸಲೆಂದು ಜೂಜಿನ ನೆವದಿಂ
ಬೆನ್ನಟ್ಟಿ [2]ಬಿಟ್ಟಿ[2]ನಲ್ಲದೆ
ಮುನ್ನೆಂದುಂ ಸೋಲವೆಂಬುದಂ ಕೇಳ್ದಱ[3]ಯಂ[3] ೭೬೪

ನಿನ್ನಯ ಮನೆವಾೞ್ತೆಗೆ ಮಿಗೆ
ಮುನ್ನೊಂದೆರಡೂರ್ಗಳುಂಟವಂ ಪಾಲಿಸಿಕೊಂ
ಡೆನ್ನಯ ರಾಜ್ಯದೊಳಿರು ಸುಖ
ದಿಂ ನೀನೆಂದಂದು ಕಳುಪಿದಂ ಪುಷ್ಕರನಂ ೭೬೫

ವ॥ ಆಗಳ್

ರವಿ ತಲೆದೋಱಲಂಬುಜವನಲ್ದುಱಿಗಿರ್ದಳಿ ಪಾಱುವಂತೆ ಮಾ
ಧವಋತುವೆಯ್ತರಲ್ ತರುಚಯಂ ಪಸುರೇಱಿ ಸುರುಳ್ದು ನೀಳ್ದ ಪು

[1] ವತ್ಯದ [2] ಟ್ಟ [3] ಯಾ(ಸೂ)

ಪೊವಲುದಿರ್ವಂತೆ ನೈಷಧನೃಪಂ ಬರಲಾ ನಿಷಧೋರ್ವಿ ಪೆರ್ಚಿಯು
ತ್ಸವದಿನಿರಲ್ಕೆ ಪೋದನುಸುರಿಕ್ಕದೆ ತಸ್ಕರನಂತೆ ಪುಷ್ಕರಂ ೨೬೬

ವ|| ಆಗಳ್

ಸುರೆಯಂ ಬಾಡವಧೂಮುವಂ [ಗರಳವಂ] ಶೈವಾಳವಂ ಭಂಗವಂ
ನೊರೆಯಂ ನೂಂಕಿ ಸುರದ್ರುವಿಂದಮೃತದಿಂ ಶ್ರೀಕಾಂತೆಯಿಂ ರತ್ನದಿಂ
ಹರಿಯಿಂ ನಿತ್ಯಮಹತ್ವಮುಂ [1]ಪಡೆದ[1] ದುಗ್ಧಾಂಭೋಧಿಯೊಲ್ ಸಂತತಂ
ಪರಮಪ್ರೀತಿಯೊಳಿರ್ದ ನೈಷಧಪುರಂ ಚೆಲ್ವಾಯ್ತು ಸತ್ಸಂಗದಿಂ ೨೬೭

ವಿಮಲಪುರಕ್ಕಂದಾದುದು
ಮಿಮುಳತ್ವಂ ದುಷ್ಟಪುಷ್ಕರಂ ಪೋದಂ ವಿ
ಕ್ರಮಿ ಲೋಕಬಂಧು ಬಂದಂ
ದಮಯಂತೀವಲ್ಲಭಂ ಪರಾರ್ಥಚರಿತ್ರಂ ೨೬೮

ವ|| ಬಳಿಯಂ

ಪರಮಪ್ರೀತಿಯನಪ್ಪುಕೆಯ್ದು ನಳಧಾತ್ರೀವಲ್ಲಭಂ ಸಿಂಹವಿ
ಷ್ಟರದೊಳ್ ಕುಳ್ಳಿರಲಚ್ಚಿವೊತ್ತಳಿಕೆಯಿಂ ಮಂತ್ರಿವ್ರಜಂ ರಾಜಪು
ತ್ರರನೇಕರ್ ನಿಜಪೌರರಾಪ್ತರೊಸೆದೆಯ್ತಂದೆಲ್ಲರುಂ ಕಾಣ್ಕೆಯಂ
ಚರಣಕ್ಕಿತ್ತು ನಿರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತೆ ಮುಖಮಂ ಕಯ್ಯೆತ್ತಿ ಮೆಯ್ಯಿಕ್ಕಿದರ್ ೨೬೯

ವಾರವಧೂಜನಂ ಕನಕಪಾತ್ರದೊಳೊಪ್ಪುವ ರತ್ನದೀಪದಿಂ
ದಾರತಿಯೆತ್ತಿ ತಮ್ಮ ನಯನಪ್ರಭೆಯಿಂ ಕುಸುಮೋಪಹಾರವಿ
ಸ್ತಾರವನೊಲ್ದು ಮಾಡಿ ಮಣಿಕಂಕಣಝುಂಕೃತಿಯೊಪ್ಪೆ ಸಾರ್ದಕೂ
ಪಾರತರಂಗಸಾಮ್ಯಸಿತಚಾಮರಮಂ ನಲಿದಿಕ್ಕಿದರ್ ಕೆಲರ್ ೨೭೦

ಪುರದೊಳಗಷ್ಟಶೋಭೆ ಪರಿರಂಜಿಸಲೊಪ್ಪುವ ಕೇರಿಕೇರಿಯೊಳ್
ಪರಿಪರಿಯಾಡೆ ಪೌರಜನಮೆಣ್ದೆಸೆಯಂ ಮಿಗೆ ವಾದ್ಯಘೋಷಮಂ
ಬರನವರತ್ನಹೇಮಕುಸುಮಂಗಳನಿಕ್ಕೆಲದೊಳ್ ನಿವಾರಿಸು
ತ್ತುರುಮುದದಿಂ ನಮಸ್ಕರಿಸಿ ಕಯ್ಮುಗಿದಿರ್ದುದು ಸೇವಕವ್ರಜಂ ೨೭೧

ವ|| ಅಂತಿರ್ದು

ಮಱುಜೂಜನಾಡಿ ಗೆಲ್ದಾಂ
ಪೊಱಮಡಿಸಿದೆನೆನ್ನ ರಾಜ್ಯದಿಂ ಪುಷ್ಕರನಂ

---

[1] ದು

ಕುಱಿಪಿದು ತನಯರ್ಸಹಿತಂ
ಮಱುದಿನಸಂ ಮತ್ಪುರಕ್ಕೆ ಬಪ್ಪುದು ಬೇಗಂ ೭೭೨

ವ॥ ಅಂತು ದಮಯಂತಿಯಂ ಕರಸೆ .

ವನಿತಾರತ್ನ ವಿದರ್ಭನಿಂದ ನೃಜಗತ್ಪ್ರಖ್ಯಾತನಿಂ ತಾತನಿಂ
ವಿನಯಂ ಕೈಮಿಗಲಂಘ್ರಿಗಳ್ಗೆಱಗಿ ತಾಂ ಬೀೞ್ಕೊಂಡು ಸಂತೋಷದಿಂ
ಜನಲೋಕಕ್ಕೆ ನವೀನವೆಂದಜನಲೋಕಂ ಬಪ್ಪವೊಲ್ ಬಪ್ಪಳಂ
ಗನೆ ಪುತ್ರರ್ವೆರಸೊಲ್ದು ನೈಷಧಪುರಕ್ಕಾನಂದಸಂದೋಹದಿಂ ೭೭೩

ನಿರುಪಮಸಂಪದಂ ಸಕಳರಾಜ್ಯಸಮೃದ್ಧಸುಖಪ್ರವರ್ಧನಂ
ಪರಮಮಹೋತ್ಸವಂ ನಿಜಕಳತ್ರತನೂಭವಬಂಧುಸಂಗಮಂ
ಸ್ಥಿರತರಮಪ್ಪಿನಂ ತನಗನೇಕಯುಗಂ ವಿಜಯಪ್ರತಾಪದಿಂ
ನಿರವಧಿಕೀರ್ತಿಯಂ ತಳೆದು ರಂಜಿಸುತಿರ್ದನುದಾರವಿಕ್ರಮಂ ೭೭೪

ಈ ಕೃತಿಯಂ ಮನಂ ಬಯಸಿ ಕೇಳ್ವ ಜನರ್ಗೆ ಸಮಸ್ತಶಾಶ್ವತ
ಶ್ರೀಕೃಪೆ ಪಿಂಗದಿರ್ಕೆ ಸತತಂ ಪರಮೋತ್ಸವನಿತ್ಯವೈಭವ
ಶ್ರೀಕೃತದೇೞ್ಗೆ ರಂಜಿಸುಗೆ ಕಲ್ಪಶತಂ ಕಲಿ ಪೊರ್ದದಿರ್ಕೆ ಶೋ
ಭಾಕೃತಿಯೊಂದಿ ನಿಲ್ಕೆ ಧರೆಮೇರುಮಹೀಧರಮೊಪ್ಪುತಿರ್ಪಿನಂ ೭೭೫

ಬಾಣಾಸುರವಿಜಯಂ ಕ
ಲ್ಯಾಣನಳಖ್ಯಾತಿ ದಶಕುಮಾರಚರಿತ್ರಂ
ಕ್ಷೋಣೀಜನಕರ್ಣಮನಃ
ಪ್ರೀಣನವಿವು ಚೌಂಡರಾಜವಿರಚಿತಕೃತಿಗಳ್ ೭೭೬

---

1 ಬಂದ

ಅನುಬಂಧ

ನಳಕಥಾಸಾಹಿತ್ಯ

ಸಂಸ್ಕೃತ

	ಗ್ರಂಥದಹೆಸರು	ಕರ್ತೃ	ವಿಶೇಷಾಂಶ
೧	ನಲೋಪಾಖ್ಯಾನಂ ……..	ವ್ಯಾಸ ಮಹರ್ಷಿ	ಭಾರತ(ವನಪರ್ವ ೪೯-೭೭ ಅಧ್ಯಾಯಗಳು)
೨	” ……..	ಸೋಮದೇವಭಟ್ಟ	ಕಥಾಸರಿತ್ಸಾಗರ(ತರಂಗ ೫೬)
೩	” ……..	ಗುಣಾಢ್ಯ	ಬೃಹತ್ಕಥಾಂತರ್ಗತ
೪	ಅಂತರ್ನಲಾಖ್ಯಯಿಕಾ	ಕ್ಷೇಮೇಂದ್ರ	ಬೃಹತ್ಕಥಾ ಮಂಜರೀ ಲಂಬಕ ೧೫
೫	ನಲೋಪಾಖ್ಯಾನಂ ……..	ಕ್ಷೇಮೇಂದ್ರ	ಭಾರತ ಮಂಜರೀ ಅರಣ್ಯ ಪರ್ವ (ಶ್ಲೋಕಗಳು ೩೭೨-೬೦೪)
೬	” ……..	ದೇವಪ್ರಭಾ ಸೂರಿ	ಪಾಂಡವ ಚರಿತಾಂತರ್ಗತ
೭	ನಲಚರಿತಂ	ಹೇಮಚಂದ್ರಾಚಾರ್ಯ	ತ್ರಿಷಷ್ಟಿ ಶಲಾಕಾ ಪುರುಷ ಚರಿತ(ಪರ್ವ ೮, ಸ ೩)
೮	”	ದೇವವಿಜಯ ಗಣಿ	ಪಾಂಡವ ಚರಿತಾಂತರ್ಗತ
೯	”	ಗುಣವಿಜಯ ಗಣಿ	ಗದ್ಯನೇಮಿನಾಥ ಚರಿತಾಂತರ್ಗತ
೧೦	”	ಸೋಮಪ್ರಭಾಚಾರ್ಯ	ಕುಮಾರಪಾಲ ಪ್ರತಿಬೋಧ ಪ್ರಸ್ತಾವ ೧
೧೧	ದವದಂತೀ ಚರಿತಂ	ವಿನಯಚಂದ್ರ ಸೂರಿ	ಮಲ್ಲಿನಾಥ ಚರಿತ್ರಂ (ಸರ್ಗ ೬)
೧೨	ದವದಂತೀ ಕಥಾ ……..	ಜಿನಸಾಗರ ಸೂರಿ	ಕರ್ಪೂರ ಪ್ರಕರಃ (೩೬ ಪೂಜಾದ್ವಾರಂ)
೧೩	”	ಸೋಮತಿಲಕ ಸೂರಿ	ಶೀಲೋಪದೇಶ ಮಾಲಾಂತರ್ಗತ
೧೪	ದಮಯಂತೀ ಕಥಾ	ಶುಭಶೀಲಗಣಿ	ಭರತೇಶ್ವರ-ಬಾಹುಬಲಿ ವೃತ್ತ್ಯಂತರ್ಗತ
೧೫	ನೈಷಧ ಚರಿತಂ ……..	ಶ್ರೀಹರ್ಷ	

	ಗ್ರಂಥದ ಹೆಸರು	ಕರ್ತೃ	ವಿಶೇಷಾಂಶ
೧೬	ರಾಘವ ನೈಷಧೀಯಂ	ಶ್ರೀ ಹರದತ್ತಸೂರಿ	
೧೭	ಸಹೃದಯಾನಂದಂ	ಕೃಷ್ಣಾನಂದ	
೧೮	ಭೈಮಿಾಪರಿಣಯ .... ನಾಟಕಂ	ಮಂಡಿಕಲ್ ರಾಮಾ ಶಾಸ್ತ್ರಿ	
೧೯	ನಲಚರಿತ್ರ ನಾಟಕಂ	ನೀಲಕಂಠ ದೀಕ್ಷಿತ	
೨೦	ನಲದಮಯಂತೀಯಂ	ಕಾಲಿಪಾದ ತರ್ಕಾಚಾರ್ಯ	
೨೧	ನಲೋದಯ ಕಾವ್ಯಂ	ಕಾಳಿದಾಸ	
೨೨	,,	ರವಿದೇವ	
೨೩	ನಲಾಭ್ಯುದಯಃ	ವಾಮನಭಟ್ಟ ಬಾಣ	
೨೪	ನಲ ಚಂಪೂಃ	ತ್ರಿವಿಕ್ರಮ ಭಟ್ಟ	
೨೫	ನಲವಿಲಾಸ ನಾಟಕಂ	ರಾಮಚಂದ್ರ ಸೂರಿ	
೨೬	ಪುಣ್ಯಶ್ಲೋಕೋದಯ ನಾಟಕಂ	ದೇವೀಶರಣ ಕವಿ ಚಕ್ರವರ್ತಿ	
೨೭	ನಲ ವಿಕ್ರಮ ನಾಟಕಂ	?	
೨೮	ನಲಾನಂದ ನಾಟಕಂ	ಜೀವವಿಬುಧ	(ಅಮುದ್ರಿತ)
೨೯	ನಲವರ್ಣನ ಕಾವ್ಯಂ	ಲಕ್ಷ್ಮೀಧರ	,,
೩೦	ನಲಭೂಮಿಪಾಲರೂಪಕಂ	?	,,
೩೧	ನಲಚರಿತಂ (ಕಾವ್ಯ)	?	,,
೩೨	ನಲ ಯಾದವ ರಾಘವ ಪಾಂಡವೀಯಂ (ಕಾವ್ಯ)	?	,,
೩೩	ನಲ ಸ್ತೋತ್ರಂ	?	,,
೩೪	ದಮಯಂತೀಪರಿಣಯಂ	?	,,
೩೫	ಭೈಮಿಾ ಪರಿಣಯಂ	ರತ್ನ ಖೇಟ ದೀಕ್ಷಿತ್	,,
೩೬	,,	ವೆಂಕಟಾಚಾರ್ಯ	,,
೩೭	,,	ಶಠಕೋಪಾಚಾರ್ಯ	,,
೩೮	ನಲ ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರೀಯ ವಿಲೋಮಕಾವ್ಯಂ		
೩೯	ದಮಯಂತೀ ಕಥಾ ವಿವರಣಂ	ಚಂಡಪಾಲ	,,

ನಂ	ಗ್ರಂಥದ ಹೆಸರು	ಕರ್ತೃ	ವಿಶೇಷಾಂಶ
೪೦	ದಮಯಂತೀ ಪರಿಣಯ ಚಂಪೂಃ	ಚಕ್ರಕವಿ	,,
೪೧	ನಲ ವಿಲಾಸ ನಾಟಕಂ	ಅಹೋಬಲ ನೃಸಿಂಹಕವಿ	,,
೪೨	ನಲಾಯನ ಕಾವ್ಯ	ಮಾಣಿಕ್ಯ ಚಂದ್ರಸೂರಿ	,,
		ಕನ್ನಡ	
೧	ನಳೋಪಾಖ್ಯಾನ(ಚಂಪು)	ಸಿ. ಶಿವಶಂಕರಶಾಸ್ತ್ರಿ	
೨	ನಳ ನಾಟಕ	ಡಿ. ಶಾಮರಾವ್	
೩	ದಮಯಂತೀ ಚರಿತ್ರೆ (ಷಟ್ಪದಿ)	ಸೋಸಲೆ ಅಯ್ಯಾಶಾಸ್ತ್ರಿ	
೪	ನಳಚರಿತ್ರೆ(ಯಕ್ಷಗಾನ)	ವಿ. ಪುಟ್ಟಣ್ಣ	
೫	ನಳದಮಯಂತೀ ಪುಣ್ಯ ಚರಿತ್ರೆ	ಸಿ. ಶಿವಶಂಕರಶಾಸ್ತ್ರಿ	
೬	ನಳದಮಯಂತಿಯರ ಕಥೆ (ವಚನ ಕಾವ್ಯ)	?	
೭	ದಮಯಂತೀ ಸ್ವಯಂವರ	ಬಸವಪ್ಪಶಾಸ್ತ್ರಿ	
೮	ನಳಚರಿತ್ರೆ(ಷಟ್ಪದಿ)	ಕನಕದಾಸ	
೯	ನಳಚಂಪು(ನಳಚರಿತ್ರೆ)	ಚೌಂಡರಾಜ	
೧೦	ವೈಕುಂಠ ನಳಚರಿತ್ರೆ (ಯಕ್ಷಗಾನ)	ಶೇಷದಾಸ	ಅಮುದ್ರಿತ
೧೧	ನಳನಾಟಕ	ಪುಟ್ಟಣ್ಣಕವಿ	,,
೧೨	ನಳಚರಿತ್ರೆ(ಯಕ್ಷಗಾನ)	ಲಿಂಗರಾಜ	,,
೧೩	,,	ದೇವಶಿಖಾಮಣಿ ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಯ್ಯಂಗಾರ್	,,
*೧೪	ನಳಚರಿತ್ರೆ(ಯಕ್ಷಗಾನ)	ಭೀಮಣ್ಣ	,,
೧೫	,,	ಧ್ವಜಪುರದ ನಾಗಪ್ಪಯ್ಯ	
೧೬	ನಳದಮಯಂತೀ ನಾಟಕ	ಕೃಷ್ಣಾಜೀಭಿಷ್ಠೋ	
೧೭	ನಳಮಹಾರಾಯನ ಚರಿತ್ರೆ (ಯಕ್ಷಗಾನ)	ಮಹಾಂತ ದೇಶಿಕ	
೧೮	ನಳದಮಯಂತಿ	ಕೆರೂರ್ ವಾಸುದೇವಾಚಾರ್ಯ	

*ಇಲ್ಲಿಂದ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಶ್ರೀಯುತ ಎಸ್. ಶಿವಣ್ಣ ಎಂ. ಎ. ರವರ ಕರ್ಣಾಟಕ ಕವಿ ಚರಿತೆಯ ಅನುಕ್ತ ಕೃತಿಸೂಚಿಯಿಂದ ಉದ್ಧರಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಅರ್ಥಕೋಶ

ಪದ	ಅರ್ಥ	ಪದ್ಯ
ಅಕೂಪಾರ	ಸಮುದ್ರ	೧೨
ಅಕ್ಕಜ	ಆಶ್ಚರ್ಯ	೫೭೯
ಅಕ್ಕಜ (?)	ಒಂದು ವಿಧಹಕ್ಕಿ	೫೭೧
ಅಕ್ಷದ್ಯೂತ ಕೇಳಿ	ಪಗಡೆ ಜೂಜಿನಾಟ	೫೦೩
ಅಗುರ್ವು	ಅತಿಶಯ	೬೧, ೩೦೨
ಅಗ್ಗಲಿಸು	ಹೆಚ್ಚಾಗು	೫೩
ಅಟ್ಟಾಳ	ಬುರುಜು, ಅಟ್ಟಣೆ, ಮಹಡಿ	೬೭೯
ಅಡಗೆಡೆ	ಹೊಡೆದುರುಳು	೬೪೩
ಅಡ್ಡಣಿಗೆ	ಮುಕ್ಕಾಲು ಮಣೆ, ತೆವಟಿಗೆ	೪೩೪
ಅಂಡಜ	ಹಕ್ಕಿ	೫೩೦
ಅಣ್ಣೆ	ಶುದ್ಧವಾದ, ಉತ್ತಮವಾದ	೪೪೧
ಅಣ್ಪು	ಸವರು, ಬಳಿ	೬
ಅತಿಳವಸ್ತ್ರ	(?)	೪೭೫
ಅದರಟ್ಟು	ಬೆದರಿಸಿ ಅಟ್ಟು, ನಡುಗಿಸು	೪೧೫
ಅದಿರ್ಪು	ಹೆದರಿಕೆ, ನಡುಕ, ಕಂಪನ	೫೫೧
ಅಧ್ವರ	ಯಜ್ಞ	೩೩
ಅಂದುಗೆ	ಕಾಲ್ಕಡಗ, ರುಳಿ	೪೨೪
ಅನಾರತ	ಅನವರತ, ಯಾವಾಗಲೂ	೧೦, ೩೧, ೧೦೩
ಅನೀಕ	ಗುಂಪು, ಸಮೂಹ	೫೬೦
ಅನ್ಯಭೃತ	ಪರಪುಷ್ಟ, ಕೋಗಿಲೆ	೬೧೫
ಅನ್ವಯ	ವಂಶ	೪೩೭
ಅಂಬುಕುಕ್ಕುಟ	ನೀರ್ಕೋಳಿ	೧೧೯
ಅಂಬುದರವ	ಮೇಘಧ್ವನಿ, ಗುಡುಗು	೬೬೫
ಅಭೀಕ	ಪ್ರಿಯ	೫೧೮
ಅಭ್ಯರ್ಣ	ಸಮೀಪ, ಹತ್ತಿರ	೭೧೫
ಅಮ್ಮು-ಅಣ್ಮು	ಸಮರ್ಥವಾಗು	೭೮೧

ಅರವರಿಸು—ವಿಚಾರಿಸು, ತಿಳಿ, ಯೋಚಿಸು ೧೦೮
ಅರುಣಾಂಬು—ರಕ್ತ ೩೩೩
ಅರ್ದಿಸು—ನೋಯಿಸು, ಹಿಂಸಿಸು ೫೬
ಅಲಂಪು—ಸಂಭ್ರಮ, ಸಂತೋಷ, ವೈಭವ ೨೦
ಅವಕೇಶಿ—ನಿಷ್ಫಲ, ಬಂಜರು, ಫಲವಿಲ್ಲದಿರುವಿಕೆ ೩೩೧
ಅವಷ್ಟಂಭ—ಆಶ್ರಯ ೫೪೮
ಅಶ್ರುತ—ಕಿವಿಯಿಂದ ಕೇಳದ, ಕಿವಿ ಇಲ್ಲದ, (ಹಾವು) (?) ೬೦೧
ಅಸವಸ—ಆತುರ, ಗಡಿಬಿಡಿ ೬೬೩
ಅಳಂಕೆ—ತಲೆಯ ಕೂದಲು ೪೭೩
ಅಳಂಕೆಗೆಯ್—ಅಳವಡಿಸು, ಜೋಡಿಸು, ಅಲಂಕರಿಸು (?) ೩೧೦
ಅಳವಡು—ಸಿದ್ಧವಾಗು, ಹೊಂದಿಕೆಯಾಗು, ಶಕ್ಯವಾಗು ೫೧೭
ಅಳುಂಬ—ಹೆಚ್ಚಳ, ಆಧಿಕ್ಯ ೬೭೮
ಅಳುರ್ಕೆ—ಆವರಿಸುವುದು, ಹರಡುವುದು ೩೭೮, ೭೧೬
ಅಳೆ—ಮಜ್ಜಿಗೆ ೪೬೫
ಆತಪ—ಬಿಸಿಲು ೫೧೯
ಆಧಿ—ಕ್ಲೇಶ, ಚಿಂತೆ ೫೯೩
ಆನ್—ಎದುರಿಸು, ಮೇಲೆ ಬೀಳು ೨೭
ಆನಿಸು—ಸೇರಿಸು, ಜೋಡಿಸು, ಒರಗಿಸು, ಧರಿಸು ೬೫೧
ಆಭೀಳ—ಹೆದರಿಕೆಯನ್ನುಂಟುಮಾಡುವ, ಭಯಂಕರವಾದ ೫೫೭
ಆಮಿಷ—ಭೋಗ್ಯವಸ್ತು, ಮಾಂಸ ೫೨೩
ಆಯತ್ತ—ಅಧೀನ, ವಶ ೨೭
ಆಯತ್ತ—ಸಿದ್ಧ, ಸನ್ನದ್ಧ ೬೭೬
ಆಯತಿ—ಹಿರಿಮೆ, ವೈಭವ, ಉನ್ನತಿ ೫೧೫
ಆರಯ್—ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡು ೬೪೮
ಆರ್ಪು—ಸಾಮರ್ಥ್ಯ, ಸಾಹಸ, ಬಲ ೪೯೨
ಆವಸಥ—ಆವಾಸಸ್ಥಾನ, ಗೃಹ, ನಿವಾಸ ೬೩೧
ಆವಿಲ—ಕದಡಿದ, ಕೂಡಿದ, ಕಲುಷಿತವಾದ ೬೦೪
ಆಶಾಗಜ—ದಿಗ್ಗಜ ೨೧
ಆಳಿ—ಸಖಿ, ಸ್ನೇಹಿತೆ ೩೬೯
ಇಕ್ಕೆ—ಆವಾಸ, ಆಶ್ರಯ, ನೆಲೆ ೭೭
ಇಂಚರ—ಇಂಪುಧ್ವನಿ ೩೭

ಇಟ್ಟಿ—(?) ಒಂದುವಿಧ ಹಕ್ಕಿ ೫೬೧
ಇಂದೂಪಲ—ಚಂದ್ರಕಾಂತಶಿಲೆ ೬೨೬
ಇಭಶೃಂಗ—ಆನೆಯಕೊಂಬು ೪೭೫
ಇಂಬು—ಆಶ್ರಯ ೪೬
ಇರ್ಕುಳಿಗೊಳ್—ಎಳೆದುಕೊಳ್ಳು, ಆಕರ್ಷಿಸು (?) ೧೨೨
ಇರ್ಪು—ತೇವ, ಹಸಿ, ಆರ್ದ್ರತೆ ೧೩೨
ಇಱಹು—ಅವಕಾಶ (?) ೫೦೭
ಈಡಿಱು—ಶೃಂಗಸಂಕರ್ಷಣ, ಕೊಂಬಿನಿಂದ ಉಜ್ಜು, ಬಲವಾಗಿ ತಿವಿ ೫೬೧
ಈಂಟು—ಕುಡಿ ೫೧೬
ಉಕ್ಕೆವ—ಮೋಸ, ಠಕ್ಕುತನ ೩೩೯
ಉಗಿ—ಹೆದರು, ಭಯಪಡು ೧೯೮
ಉತ್ಸವ—ಉತ್ಸಾಹ, ಸಂತೋಷ ೪೨೬
ಉದಗ್ರತೇಜ—ಅಧಿಕಕಾಂತಿ ೫೬
ಉದ್ಘ—ಅಧಿಕ, ಬಲ, ಉಚ್ಚ ೫೯೩
ಉಣ್ಮು—ಹೊರಸೂಸು, ಉಂಟಾಗು ೩೩೩
ಉಪಾಸ್ತಿ—ಪೂಜೆ, ಉಪಾಸನೆ ೧೨೪
ಉನ್ಮಳ—ದುಃಖ, ಕಳವಳ ೪೮೪
ಉರ್ಚು—ಚುಚ್ಚು, ನಾಟು ೨೦೧
ಉರ್ವೀಧವ—ಭೂಮಿಯ ಯಜಮಾನ, ರಾಜ ೫೭೫
ಉಷ್ಣೀಷ—ಕಿರೀಟ, ತಲೆ ಆಭರಣ ೬೮೮
ಋಕ್ಷ—ನಕ್ಷತ್ರ ೫೧೪
ಎಕ್ಕಟಿ—ಏಕಾಂತ ೧೪೫
ಎಕ್ಕಲ—ಕಾಡುಹಂದಿ ೭೯
ಎಕ್ಕಸರ—ಏಕಾವಳಿ, ಒಂದೆಳೆಸರ ೮೫
ಎಕ್ಕೆಕ್ಕೆ—ಒಂದರಮೇಲೊಂದು, ಮೇಲೆ ಮೇಲೆ ವಚನ ೮೭
ಎಬ್ಬು—ಮೇಲೇಳು ೧೬೭
ಎಯ್ಯಮೃಗ —ಮುಳ್ಳುಹಂದಿ ೬೫
ಎಸಗು—ನಡೆಸು, ಚಲಿಸು ೬೭೨
ಒಟ್ಟೈಲ್—ಗುಂಪು, ಸಮೂಹ ೧೫
ಒಡ್ಡು—ಪಣವಾಗಿ ಮುಂದಿಡು ೫೦೭
ಒಗ್ಗುಡಿಸು—ತುಂಡಾಗು, ಮುರಿ ೫೩೫

ಒಲಿಲು—ಪ್ರೀತಿ ೪೭೫
ಓಜೆ—ಪ್ರಕಾಶ, ಕಾಂತಿ ೧೩
ಓಡು—ಅವುಡು, ಕಚ್ಚು, ಕಡಿ ೫೯೨
ಕಕ್ಕರ—ಕ್ರಕರ–ಒಂದುವಿಧ ನೀರುಹಕ್ಕಿ ೫೨೧
ಕಕ್ಕರಿ—ಮೋಸ, ಕೊಂಕು, ವಕ್ರತನ ೪೯೬
ಕಂಗು—ನವಣೆ ೪೪೭
ಕಂಚುಳಿಕೆ—ಎದೆಯಕಟ್ಟು, ಕುಪ್ಪಸ, ಎದೆಕವಚ ೪೨೩
ಕಡ—ಎರವು, ಸಾಲ ೪೨
ಕಡುಪು—ದರ್ಪ, ವೇಗ, ರಭಸ ೬೮೭
ಕಣಿಶ—ಭತ್ತದ ತೆನೆ ೬೭೧
ಕಂಟಕ—ಮುಳ್ಳು ೫೧೨
ಕಣ್ಗೆಯ್—ಕಣ್ಣುಮುಚ್ಚು, ನಿದ್ರಿಸು ೫೩೬
ಕಣ್ಣಹಕ್ಕ—ಕಣ್ಣಿನ ಕೊಳೆ, ಜಿಬುರು ೭೦೨
ಕಣ್ಣೆ—ಕುಣಿಕೆ, ಹಗ್ಗ ೬೯
ಕತ—ಕಾರಣ, ದೆಸೆ ೫೬೧
ಕದಕ್ಕದಿಸು—ನಡುಗು, ಕಂಪಿಸು ೩೭೯
ಕಂದಲ—ಚಿಗುರು, ಎಳೆಯ ಹುಲ್ಲು ೧೯೫
ಕಂದುಕ—ಚೆಂಡು ೩೪೮
ಕನಲ್—ಕೋಪ ೬೫೦
ಕಪಿತ್ಥ—ಬೇಲ ೨೧
ಕಪ್ಪುರ ನಾಳೀಗಳಸ—ಪಚ್ಚಕರ್ಪೂರದ ನಳಿಕೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ
ಕಲಶಾಕಾರದ ಒಂದು ಬಗೆ ಸಿಹಿ ತಿಂಡಿ ೪೪೩
ಕಬ್ಬಿ—ಕಡಿವಾಣ ೬೫೦
ಕಂಬು—ನೀರು ೫೭೮
ಕಂಬುಗ್ರೀವ—ಶಂಖದಂತೆ ಕತ್ತುಳ್ಳವ, ನಳ ೫೭೮
ಕಮ್ಮೆಣ್ಣೆ—ಸುವಾಸನೆಯಾದ ಎಣ್ಣೆ ೪೨೧
ಕರಕ—ಆಲಿ ಕಲ್ಲು ೧೨೫
ಕರಟ—ಗಂಡಸ್ಥಳ ೭೩೭
ಕರಂಡೆ—ಒಂದು ವಿಧ ನೀರುಹಕ್ಕಿ ೧೧೯
ಕರೆ—ಸಾರು (?) ೪೬೩
ಕಱುತ್ತ—ಗುರಿಯಾದ, ಕಪ್ಪಾದ (?) ೬೫

ಕರ್ದುಂಕು—ಕನವು, ಕಚ್ಚು, ಕಡಿ ೯೯
ಕರ್ಪಡ—ಬಟ್ಟೆ ೧೩೨
ಕರ್ಬುರ—ಚಿನ್ನ, ಬೂದು ಬಣ್ಣ, ವಿವಿಧ ಬಣ್ಣ ೧೪
ಕಲಿಲ—ಕೂಡಿಕೊಂಡಿರುವ ೫೦೦
ಕಲಿವೃಕ್ಷ— ಕಲಿಪುರುಷ ನೆಲಸಿದ ವೃಕ್ಷ ೬೮೯
ಕವ್ವರೆ—ಸಂಭ್ರಮ, ಗಲಿಬಲಿ ೨೫೧
ಕಷಣ—ಉಜ್ಜುವಿಕೆ, ಘರ್ಷಣ, ತಿಕ್ಕುವಿಕೆ ೩೭೭.
ಕಟಿಲು—ತಿಳಿ ಮಜ್ಜಿಗೆ ೪೬೫
ಕಾಕಳಿ—ಅಸ್ಫುಟ ಮಧುರ ಧ್ವನಿ ೫೮೨
ಕಾದಲ—ಪತಿ, ಗಂಡ ೫೩೬
ಕಾಯ್ಪು—ಕಿಚ್ಚು ಕೋಪ (?) ೫೮೫
ಕಾಲ—ಯಮ, ದಿಕ್ಪಾಲರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ, ದಕ್ಷಿಣ ದಿಕ್ಕಿಗೆ ಅಧಿಪತಿ ೩
ಕಿಂಜಲ್ಕ—ಕೇಸರ ವಚನ ೮೭೪
ಕಿಣ—ಮಾಂಸದ ಗಂಟು, ಜಡ್ಡು ೩೪೮
ಕಿಱುಮುಂಟಿಕೆ—ಚಿಕ್ಕ ಉಂಗುರ ೩೧೫
ಕಿಸುಗಣ್ಣು—ಕೋಪಗೊಳ್ಳು, ಕಣ್ಣನ್ನು ಕೆಂಪಗೆಮಾಡು ೨೦೨
ಕೀಚಕ—ಬಿದಿರು, ವಿರಾಟನ ಭಾವನ್ಮೈದ ೫೮೧
ಕೀನಾಶ—ಯಮ, ಸಣ್ಣತನ ೬೦೦
ಕೀಱಿನ ದಾಯ—ಗುರುತಿನ ದಾಯ, ಗೊತ್ತಾದ ದಾಯ ೭೫೮
ಕೀಲಾಲ—ನೀರು ೫೬೧
ಕೀಸು—ಕಿವುಚು, ತೆಳುವಾಗಿ ಮಾಡು ೪೪೭
ಕುರವಕ—ಕೆಂಪು ಗೋರಂಟೆ, ಮದರಂಗಿ ೬೧೩
ಕೂರ್ಪು—ಪ್ರೀತಿ ೪೯೦
ಕೆಕ್ಕಳಿಸು—ಭಯದಿಂದ ನಡುಗು, ತಳಮಳಗೊಳ್ಳು, ಅಗಲವಾಗಿ ಕಣ್ಣು ಬಿಡು ೭೭
ಕೆಂಕ—ಕೆಂಪು ೭೩೨
ಕೆತ್ತು—ಅಲ್ಲಾಡು ೭೬
ಕೆಮ್ಮನೆ—ಸುಮ್ಮನೆ, ಕಾರಣವಿಲ್ಲದೆ ೫೪೯
ಕೆರ್ಚು—ಕೆಚ್ಚು, ದಂಟು ೬೯೪
ಕೆಲರ್—ಕೆಳರ್, ಕೋಪಿಸು, ಬಾಯನ್ನು ತೆರೆ, ಕೂಗು ೮೦
ಕೇವಣ—ಕ್ಷೇಪಣ, ಕುಂದಣ, ಸೇರಿಕೆ ವಚನ ೧೪೦
ಕೈಮಿಗು—ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಗು, ಬಹಳವಾಗು, ಹೆಚ್ಚಾಗು ೩೦೭

ಕೈವೋಗು—ಚಿಗುರು, ಸೊಂಪಾಗು (?) ೫೩
ಕೊಗ್ಗಿ—ಒಂದು ವಿಧ ಗಿಡ(?) ೨೦೦
ಕೊಗ್ಗೆಸಜ್—ಕೊಟಿಗೆಸರ್ -ನಾರುವ ಕೆಸರು, ಕೊಳೆತ ಕೆಸರು ೩೩೩
ಕೊಂಕುಬಿಲೆ—ಒಂದು ವಿಧ ನೀರುಹಕ್ಕಿ ೧೧೯
ಕೊಂಚೆ—ಕ್ರೌಂಚಪಕ್ಷಿ ೧೧೯
ಕೊಂಡಗುಜು—ಕಾಡು ಕುರಿ, ಬೆಟ್ಟದ ಕುರಿ ೬೫
ಕೊಣಕಿಡು—ಅಡ್ಡಹಾಕು, ನೆಗೆ, ಹಾರು ೭೮
ಕೊಜಚಾಡು—ಚುಚ್ಚು ಮಾತಾಡು, ಬೈದಾಡು, ಕಡೆಗಣಿಸು ೨೧೧
ಕೊರ್ವು—ಸೊಕ್ಕು ೮೦
ಕೋಟಲೆ—ಪೀಡೆ, ತೊಂದರೆ ೭೦
ಕೋರಕ—ಮೊಗ್ಗು ೫೧
ಕೋಲ್ವಳೆ—ಬಾಣದ ಮಳೆ ೪೧೫
ಕೌಶಿಕ—ಇಂದ್ರ ೫೧೪
ಖದ್ಯೋತ—ಸೂರ್ಯ, ಮಿಂಚಿನಹುಳು ೫೩೪
ಖರ್ವತೆ—ಕುಂದುವಿಕೆ, ಕಡಿಮೆಯಾಗುವಿಕೆ ೫೩೧
ಖರ್ವಮತಿ—ಕೀಳುಬುದ್ಧಿ ೪೧೭
ಗಜಬು—ಬೆದರಿಸು, ಗರ್ಜಿಸು ೮೨
ಗದುಗ—ಒಂದು ವಿಧ ಬೇಟೆನಾಯಿ ೬೬
ಗಳಂತಿಕೆ—ಕೋಣೆ, ಕೊಠಡಿ ೧೯೫
ಗಾರಣ—ಗರ್ಹಣ, ನಿಂದೆ, ಅಪಪ್ರಚಾರ ೬೬೩
ಗಾನರ—ಝೇಂಕಾರ, ಶಬ್ದ, ಧ್ವನಿ ೧೩೭
ಗಾವಿಲ—ಗ್ರಾಮೀಣ, ಹಳ್ಳಿಯವ ೬೦೪
ಗಾಹು—ಗುರಿ (?) ೬೮
ಗಿಡುವುಗಿಸು—ಕಾಡನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸು ೬೪೩
ಗಿಬ್ಬಡಿ—ಗಿರ್ಬಡಿ (—) ಗಿರಗಿರನೆ ಹೊಡೆ, ಗುರಿಯಿಟ್ಟು ಬಡಿ (?) ೭೫
ಗುಂಜಾಭರಣ—ಗುಲುಗುಂಜಿಯ ಆಭರಣ ೫೫೭
ಗುಂಡುಗೆಡೆ—ಗುಂಪಾಗಿ ಬೀಳು ವಚನ ೫೮೮
ಗುಲ್ಫ—ಕಾಲಿನ ಹರಡು, ಕಾಲಿನ ಮಣಿಗಂಟು, ಹಿಮ್ಮಡಿ ೩೩೬
ಗೋತ್ರಾರಿ—ಬೆಟ್ಟಗಳ ಶತ್ರು, ಇಂದ್ರ ೪೩೭
ಗೋಧೂಮ—ಗೋಧಿ ೪೪೨
ಗೋನಾಸ—ಅಜಗರ, ಹೆಬ್ಬಾವು ೫೯೦

ಗೋಮಿನಿ—ಲಕ್ಷ್ಮಿ ೮೪

ಗೋರಿ—ಬೇಟೆಯ ಸಾಧನ, ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ಮೋಹಗೊಳಿಸಿ ಹಿಡಿಯುವ ಸಾಧನ ೬೯

ಗೌಜು—ಗೌಜಲಹಕ್ಕಿ ೫೨೧

ಘಟ್ಟವಳ್ತಿ—ಗಂಧ ತೇಯುವವಳು ೫೭೨

ಘುಸೃಣ—ಕೇಸರಿ ೪೭೯

ಚಡ್ಡಿಸು—ಸೆಡೆ (?) ೭೫೭

ಚಲುಂಕು—ಚುಮುಕಿಸು ೧೩೩

ಚಾಟೆ—ಚಾವಟೆ ೬೫೦

ಚಿಟುಕೆಂಕಳೆ—ಕೈ ಮುರಿ, ನಿಂದಿಸು ೭೬೩

ಛಿದ್ರ—ರಂಧ್ರ, ಹುತ್ತ ೬೦೧

ಜಕ್ಕವಕ್ಕಿ—ಚಕ್ರವಾಕ ೧೧೯

ಜಕ್ಕುಲಿಸು—ಕಚಗುಳಿಯಿಡು ೮೦

ಜಗತಿ—ಎತ್ತರವಾದ ಜಾಗ, ಜಗಲಿ ೬೫೪

ಜಂಕಿಸು—ಕಿರಿಚು, ಗದರಿಸು, ಬೆದರಿಸು ೮೧

ಜನಾವನ—ಜನರನ್ನು ಸಂತೋಷಪಡಿಸುವ ೬೨೧

ಜಂಬಿಟ್ಟಿಗೆ—ಉದ್ದವಾದ ಇಟ್ಟಿಗೆ, ಕೆಂಪು ಕಲ್ಲಿನ ಇಟ್ಟಿಗೆ ೫೩೫

ಜರದ್ದ್ರುಮ—ಜೀರ್ಣ ವೃಕ್ಷ, ಹಳೆಯಮರ ೫೨೦

ಜಲಕ್ಕನೆ—ತಟ್ಟನೆ, ಒಮ್ಮೆಲೆ, ತಡವಿಲ್ಲದೆ ೪೮೯

ಜಲೇಶ—ವರುಣ, ದಿಕ್ಪಾಲರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ, ಪಶ್ಚಿಮ ದಿಕ್ಕಿಗೆ ಅಧಿಪತಿ ೩

ಜವಳಿ—ಜೋಡಿ ೬೪೯

ಜಳವಾಯಸ—ನೀರ್ಕಾಗೆ ೧೧೯

ಜಾಯಿಲ—ಬೇಟೆನಾಯಿ ೬೬

ಜೀರ್ಕೊಳವಿ—ಪಿಚಕಾರಿ ೪೭೫

ಜೀವನ—ನೀರು ೫೪

ಜೂಗ—ಒಂದು ವಿಧ ಬೇಟೆ ನಾಯಿ ೬೬

ಜೂಳೆಯ—ಚೂಳೆಯ—ಮುತ್ತಿನ ಬೈತಲೆ ೪೪೯, ೪೭೪

ಜೋಡು—ಕವಚ ೬೫೧

ಡಾವರ—ಉಪದ್ರವ, ಪೀಡೆ ೫೩

ಡಾಳ—ಪಗಡೆ ದಾಳ (?) ದಾಯ (?) ೭೫೮

ಡಾಳಿಸು—ಬೀಸು, ದಾಳಬಿಡು ೫೦೫

ಡಿಳ್ಳ—ಭೀತಿ ೪೭೭

ಡೆಂಕಣಿ—ಕೋಟೆಯ ಧ್ವಜಸ್ತಂಭವಿರುವ ಸ್ಥಳ	೬೨೯
ತಗೆಬಗೆ—ಅಡ್ಡಿ, ಆತಂಕ	೨೧೦
ತಟ್ಟುಚರ್ಚು—ತಾಗಿ ಭೇದಿಸು	೧೭೪
ತಂದಲ್—ಸೀರ್ಪನಿ, ತುಂತುರು	ವಚನ ೮೭
ತಪನೀಯ—ಚಿನ್ನದ, ಹೊನ್ನಿನ, ಹೊಳೆಯುವ	೧೪೨
ತರಕ್ಷು—ಹುಲಿ	೭೪
ತಱಸಲ್—ನಿಶ್ಚಯ	೭೫೪
ತಲೆಗುತ್ತು—ತಲೆಬಾಗು, ಕತ್ತನ್ನು ಬಗ್ಗಿಸು	೧೩೫
ತಲ್ಲಣ—ತಳ್ಳಂಕ, ಚಿಂತೆ	೬೯೦
ತವಿಲು—ಕೊರತೆ, ತೊಂದರೆ	೩೦
ತವಿಸು— ಕ್ಷಯಿಸು, ಹೋಗಿಸು, ಕಡಿಮೆಯಾಗಿಸು	೯೦
ತಳವೆಳಗು—ಬೆರಗು, ಆಶ್ಚರ್ಯ	೧೪೭
ತಾಟಲ್ಗಳ್—ಗೋಣಿಯ ತಾಟುಗಳು, ಡೇರಾಬಟ್ಟೆ(?)	೫೬೧
ತಾಱು—ಕೃಶವಾಗು, ಬಳಲು	೫೪೩
ತಾರ್ಕ್ಷ್ಯ—ಗರುಡ	೨೪೫
ತಿತ್ತಿರಿ—ಎಡಬಿಡದೆ	೭೫
ತಿಂತಿಣಿ—ಗುಂಪು, ಸಮೂಹ	೨೪೨
ತುತ್ತು—ನುಂಗು, ಕಬಳಿಸು	೫೮೫
ತುಯ್ಯಲ್—ಹಾಲು ಪಾಯಸ	೪೪೧
ತೂಪಿಱು—ಹೊರ ಚೆಲ್ಲು, ತೋರ್ಪಡಿಸು (?)	೩೮
ತೂಲ—ಹತ್ತಿ	೫೬೧
ತೆಗಳ್—ತೆಗಲ್—ಭುಜ(?)	೧೯೫
ತೆಱಂಬೊಳೆ—ಪ್ರಕಾಶಿಸು	೬೦೯
ತೇರ್ಸೈಸು—ಹಿಮ್ಮೆಟ್ಟು	೩೭೨
ತೊಗರ—ಒಂದು ವಿಧ ಬೇಟೆ ನಾಯಿ, ಕೆಂಪು ನಾಯಿ (?)	೬೬
ತೊಂಡಲ್—ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಧರಿಸುವ ಹಾರ	೪೨೫
ತೊದಳು—ಸುಳ್ಳು, ಹುಸಿ	೬೮೯
ತ್ರಿದಶ—ದೇವತೆ	೫೧೪
ದಶ—ಸಂಖ್ಯೆ ಹತ್ತು, ಕಡಿ	೫೯೭
ದಳ—ಎಲೆ	೬೯೨
ದಳೆಪು—ಸೇರು, ಹೊಂದು	೫೫೬

ಡಾವತಿ—ಧಾವತಿ—ಶ್ರಮ, ದಣಿವು ೭೮೪
ದಿಂಕಿಕ್ಕು—ಕುಪ್ಪಳಿಸು, ನೆಗೆದಾಡು, ಹಾರಾಡು ವಚನ ೫೧೮
ದಿಂಡುಗೆಡೆ—ಮರದ ತುಂಡಿನಂತೆ ಬೀಳು, ಅಡ್ಡ ಬೀಳು ವಚನ ೫೮೮
ದೀವದ ಹುಲಿ—ಬೇಟೆಗೆ ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಮೋಸದ ಹುಲಿ ೬೯
ದುಕೂಲ—ವಸ್ತ್ರ ೪೮೧
ದುರೋದರ—ಪಗಡೆ, ಜೂಜು ೭೫೭
ದುವ್ವೆ—ಹೊಗೆ ೫೬
ದುಶ್ಶ್ವಾಪದ—ಸಿಂಹ, ಹುಲಿ ಮೊದಲಾದ ಕ್ರೂರಪ್ರಾಣಿ ೫೧೩
ದೂತಟ್ಟು—ದೂತರನ್ನು ಕಳುಹಿಸು ೭೫೪
ದೂಸರ—ಕಂದು ಬಣ್ಣ, ಬೂದಿ ಬಣ್ಣ ೭೩೫
ದೂಸಱ್—ಕಾರಣ ೧೧೨
ದ್ವಿಜ—ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ; ಪಕ್ಷಿ ೫೨೯
ದ್ರೋಣಿ—ದೋಣಿ ೬೩೨
ಧವಳ—ಒಂದು ವಿಧ ಗಾನ ೪೭೫
ಧಾರ್ತರಾಷ್ಟ್ರ—ಕೊಕ್ಕು ಮತ್ತು ಕಾಲುಗಳು ಕಪ್ಪಾಗಿರುವ ಒಂದು ವಿಧ ಪಕ್ಷಿ (ಹಂಸ ಭೇದ) ೮೬
ಧೂಮಧ್ವಜ—ಅಗ್ನಿ (ಹೊಗೆಯ ಧ್ವಜ) ೨೮೫
ಧೃತಿಗೆಡು—ಧೈರ್ಯಗುಂದು ೫೪೩
ಧೌತ—ಮಡಿಬಟ್ಟೆ, ವಸ್ತ್ರ ೫೨೯
ಧ್ವಾನ—ಧ್ವನಿ ೫೧೩
ನಗೆಯೊಡಲಾತ—ಇಂದ್ರ ೨೮೭
ನಟ್ಟಿರುಳು—ಅರ್ಧರಾತ್ರಿ ೫೨೭
ನಂಬಿಸು—ಸಮಾಧಾನ ಪಡಿಸು (?) ಆಪ್ತತ್ವವನ್ನು ಹೊಂದು ೬೫೦
ನನೆಕೊನೆವೋಗು—ವಿಕಸಿತವಾಗು, ಅರಳು, ಹಬ್ಬು ೨೮೦
ನಸೆ—ಕಾಮಾತುರತೆ, ಭೋಗಾಭಿಲಾಷೆ ೭೨
ನಳಿಗುಂಡು (?)—(ನಳಿಗಂಡು) ಗೂನು ಮನುಷ್ಯ ೬೬೩
ನಿಕಷೋಪಲ—ಸಾಣೆಗಲ್ಲು, ಒರೆಗಲ್ಲು ೬೨೯
ನಿಕುಂಜ—ಪೊದೆ ೫೮೦
ನಿಕುರುಂಬ—ಸಮೂಹ ೧೮೨
ನಿಗಳ—ಕಾಲು ಸರಪಣಿ ೪೭೪
ನಿಗಳ—ಬೇಡಿ, ಸಂಕೋಲೆ, ಆನೆ ಕಟ್ಟುವ ಸರಪಣಿ ೧೨

ನಿದಾನ—ರೋಗಪರೀಕ್ಷೆ, ಕಾರಣ ೩೨೪

ನಿಬ್ಬಣಿಗರ್—ವರನ ಕಡೆಯವರು ೪೩೫, ೪೮೨

ನಿವಳಿಸು—ನಿವಾಳಿಸು, ಸುತ್ತಿಸು ೪೬೯

ನಿಸದ—ನಿಶ್ಚಯ, ಸತ್ಯ ೭೨

ನಿಷ್ಪಾವ—ಅವರೆ ೪೪೨

ನೀರದ ಮಾರ್ಗ—ಮೋಡದ ಹಾದಿ, ಆಕಾಶ, ಗಗನ ೬೮೪

ನೀರು—ಗಂಗೆ ೬೩೪

ನೀಲಗ್ರೀವ—ವಿಷಕಂಠ, ಶಿವ ೪೬

ನೆಗಪು—ಮೇಲಕ್ಕೆತ್ತು ೪೦೧

ನೆಪ್ಪು—ನೇರ್ಪು—ಸರಳತೆ, ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟುತನ ೩೩೬

ನೆಮ್ಮು—ಆಶ್ರಯಿಸು ೩೩೮

ನೆಲಕಿಲ—ನೆಲಕಲ—ಲೋಭಿ, ವಾಮನ (?) ೬೪೨

ನೆಲಕು—ತಳಕ್ಕೆ ತುಳಿ (?) ೬೪೨

ನೇಮಿ—ಗಾಲಿ, ಹಳಿ , ಚಕ್ರದ ಸುತ್ತುಬಳೆ ೬೭೮

ಪಕ್ಕ—ಪಕ್ಷ, ಗರಿ ೧೦೧

ಪಂಕಿಲ—ಕೆಸರು ೪೭೮

ಪಚ್ಚು—ವಿಭಾಗಿಸು, ಭಾಗಮಾಡು ೩೬೪

ಪಡೆ—ಸೈನ್ಯ ೫೧೫

ಪಡೆಮಾತು—ಪ್ರತಿ ಮಾತು, ಎದುರು ಮಾತು ೨೫೨

ಪಡೆವಳ—ಪ್ರತಿಹಾರಿ, ಅಂತಃಪುರದ ಆಳು ೭೦೩

ಪತತ್ರಿ—ಹಕ್ಕಿ ೫೨೫

ಪತಂಗ—ಹಕ್ಕಿ, ಬಾಣ ೫೩೦

ಪತ್ತೆಸಾರ್— ಸಮೀಪಿಸು ವಚನ ೧೪೦

ಪದಿರ್ಮಡಿ—ಹತ್ತುಮಡಿ, ಹತ್ತರಷ್ಟು (?) ೧೨೨, ೧೭೫

ಪಂದೊವಲ್—ಸುಕ್ಕಿದ ಚರ್ಮ, ಒಣಗಿದ ತೊಗಟೆ ೭೬೬

ಪರಡಿ—ಒಂದು ಬಗೆ ಸೇವಗೆ ೪೪೧

ಪರಮೇಷ್ಠಿ—ಬ್ರಹ್ಮ ೯೩

ಪರಶು—ಗಂಡುಕೊಡಲಿ ೩

ಪರಿಕಾಲ್—ಕಾಲುವೆ ೧೯೫

ಪರೀತ—ಸುತ್ತುವರಿಯಲ್ಪಟ್ಟ ೫೯೩

ಪರುಷ—ಕ್ರೂರ ೫೬೨

ಪಱಿಮೆ— ದುಂಬಿ ೧೯೫
ಪಲಗೆ—ಹಲಗೆ, ಜೂಜಿನಲ್ಲಿ ಪಣದ್ರವ್ಯಗಳನ್ನು ಇಡುವ ಹಲಗೆ ೫೦೬
ಪಲ್ವಲ—ಹೊಂಡ, ಹಳ್ಳ ೫೩೭
ಪಳಹ—ಪಳದ, ಪಳಿದ್ಯ (?) ೪೪೨
ಪಳಹರ—ತೆರೆ (?) ೩೬೧
ಪಳಾಳ—ನಿಷ್ಪ್ರಯೋಜನ ೨೫೨
ಪಾರಿದಿವ ಮಂದಿರೆಯರ್—ಸ್ವರ್ಗನಿವಾಸಿಸ್ತ್ರೀಯರು, ಅಪ್ಸರೆಯರು ೬೧೦
ಪಾರ್ಬ—ಹಾರುವ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ೫೬೪
ಪಾರ್ಷ್ಣಿ—ಹಿಮ್ಮಡ ೨೭೩
ಪಿಡಿ—ಹೆಣ್ಣಾನೆ ೬೮
ಪುಂಕೆಡೆಗೊಳ್—(?) ೮೧
ಪುಗ್ಗಾಯಿಲ—ಗರ್ವಿತ, ಅಹಂಕಾರಿ ೬೪೭
ಪುಂಡರೀಕ— ಬಿಳಿಯ ತಾವರೆ, ಕಮಲ ವಚನ ೫೮೮
ಪುದುವು—ಕೊಡು, ಹೊಂದು, ಸೇರು ೧೦೮
ಪುನ್ನಾಗ—ಸುರಹೊನ್ನೆ ೬೧೩
ಪುರಂದರ—ಇಂದ್ರ ೭೯೦
ಪುರಂಧ್ರಿ—ಗೌರವಯುತ ಹೆಂಗಸು ೫೬೪
ಪೆಕ್ಕಲವಂದಿ—ಸೊಕ್ಕಿದ ಹಂದಿ ೨೮
ಪೆಱಪಿಂಗು— ಬೇರೆಯಾಗದಿರು, ಸದೃಶವಾಗು, ಸಾಮ್ಯವಾಗು ೭೯೨
ಪೆಱಮೆಟ್ಟು—ಹಿಮ್ಮೆಟ್ಟು ೧೪೦
ಪೆರ್ಬಟ್ಟೆ—ಹೆದ್ದಾರಿ ೫೬೪
ಪೆರ್ಮರೆ—ದೊಡ್ಡ ಜಿಂಕೆ ೬೮
ಪೇಶಲ—ಸುಂದರ, ಮನೋಹರ ೪೯೮
ಪೊಣ್ಮು—ಹೊರಹೊಮ್ಮು, ಉಂಟಾಗು ೭೪೮
ಪೊಸೆ—ಹೊಸೆ, ತಿಕ್ಕು ೭೮೪
ಪ್ರಭಾಕರ ನಿಶಾಕರ ವೀಥಿ—ಸೂರ್ಯಚಂದ್ರ ಬೀದಿ ೧೩
ಪ್ರಪನ್ನ—ಶರಣಾಗತ, ಮೊರೆಹೊಕ್ಕವ ೧೦೪
ಪ್ರಸಾಧನ—ಅಲಂಕಾರ, ಶೃಂಗಾರ ೪೭೫
ಪ್ರಾಂಚಲ—ಚಂಚಲ (?) ೭೨
ಬಕ್ಕು—ಮೂಡಿಮುೞುಂಗುವ, ನೀರುಮುಳುಗನಹಕ್ಕಿ(?) ೧೧೯

ಬಗ್ಗರು—ಭಾಗ್ಯವಂತರು , ಹಣವಂತರು, ಕೂಗಾಡುವವರು (?) ೬
ಬಡವಡು—ಬಡವಾಗು, ಕಡಮೆಯಾಗು, ಕುಂದು ೪೯೬, ೫೦೩
ಬಡ್ಡಿಸು—ಬಡಿಸು ೪೪೭
ಬದಗ—ಬದೆಗ–ಸೇವಕ, ಕೀಳಾಳು ೫೯
ಬಂಬಲ್—ಸಮೂಹ,ಗುಂಪು ೩೭೪
ಬಲೀವರ್ದ—ವೃಷಭ,ಎತ್ತು ೫೬೦
ಬಲ್ಲೆಯ—ಭಲ್ಯ,ಈಟಿ ೬೫೧
ಬಳಾಕಿ—ಕೊಕ್ಕರೆ ೧೧೯
ಬಳಾಹಕ—ಮೇಘ,ಮೋಡ ೪೨೭
ಬಾತೆ—ಬಾಳ್ತೆ, ಪ್ರಯೋಜನ(?) ೬೪೩
ಬಾಳೆ—ಒಂದು ಜಾತಿ ಮೀನು ವಚನ ೮೪
ಬಾಯುಟು—ಗೋಳಾಡು, ಪ್ರಲಾಪಿಸು ೫೪೧
ಬಾರಿ —ತೂಕ(?) ೭೫೬
ಬಾರಿಸು—ನಿವಾರಿಸು,ಹೋಗಲಾಡಿಸು ೫೧೭
ಬಾಸಣಿಸು—ಮುಚ್ಚು,ಮರೆಮಾಡು ೩೨೬
ಬಿಂಕ—ಜಂಬ,ಗರ್ವ,ಹೆಮ್ಮೆ,ಬಿಗುಮಾನ ೩೦೯
ಬಿದಿರ್ಚು—ಬಿಡಿಸು ೪೨೬
ಬೀತುದು—ಮುಗಿದುದು, ನಾಶವಾದುದು ೫೪
ಬುರುಂಡೆ—ಗುಂಡಗಿರುವ ಒಂದು ವಿಧ ಸಿಹಿತಿಂಡಿ ೪೪೩
ಬೂವ-ಭೂವು—ಅನ್ನ,ಊಟ(ಮದುವೆಯಲ್ಲಿ ದಂಪತಿಗಳು ವಿವಾಹಾನಂತರ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಮಾಡುವ ಊಟ) ಮದುವೆ ಊಟದ ಶಾಸ್ತ್ರ ೪೩೩
ಬೆಂಬೊಗು—ಬೆನ್ನು ಹೊಗು,ಹಿಂಬಾಲಿಸು,ಬೆನ್ನುಹತ್ತು ೧೧೦
ಬೆಸಳಿಗೆ—ಮಣ್ಣಿನಪಾತ್ರೆ(?) ೭೦೯
ಬೆಳ್ಮೃಗ—ಜಿಂಕೆ ೮೨
ಬೆಳ್ವಕ್ಕಿ—ಕೊಕ್ಕರೆ ೧೧೯
ಬೇಳ್—ದಹಿಸು ೬೬೯
ಬೈಕೆ—ಬಯಕೆ, ಇಚ್ಛೆ ೧೨೮
ಭಂಗುರ—ಅಸ್ಥಿರ, ಅಶಾಶ್ವತ, ೪೦೪
ಭಂಡಣ– ಬಂಡಣ—ಯುದ್ಧ ೬೬೩
ಭಲ್ಲ—ಕರಡಿ ೫೪೪
ಭಲ್ಲೂಕ—ಕರಡಿ ವಚನ ೫೪೮

ಭಾವಕ—ಸುಂದರ,ಭಾವನಾಪ್ರಧಾನ ೫೧೮
ಭಾವಭವ—ಮನಸಿಜ, ಮನ್ಮಥ ೧೯೫
ಭಾಳಾಕ್ಷಿ—ಫಾಲಾಕ್ಷಿ, ಹಣೆಗಣ್ಣು ೪೭
ಭಿಲ್ಲ—ಬೇಟೆಗಾರ ೫೮೬
ಭುಜಗ—ವಿಟ, ಹಾವು ೨೧
ಭೋಗಿ—ಹಾವು ೨೦೧
ಮಗ್ಗಿಸು—ಪೀಡಿಸು, ನಾಶಮಾಡು, ಇಲ್ಲವಾಗಿಸು ೭೪
ಮಂಜೀರಕ—ಕಾಲಂದುಗೆ, ಕಾಲು ಸರಪಣಿ ೩೧೪
ಮನೆವಾಳ್ತೆ—ಸಂಸಾರ, ಮನೆತನ ೭೬೫
ಮಂದುರ—ಕುದುರೆಲಾಯ ೬೩೯
ಮಂದುರಿಗ—ಅಶ್ವಶಾಲೆಯ ಒಡೆಯ ವಚನ ೬೬೮
ಮಂದೈಸು—ದಟ್ಟವಾಗು ವಚನ ೮೭
ಮರವಡು—ಮರದಂತಾಗು, ಸ್ತಬ್ಧವಾಗು, ಮೂಕನಾಗು ೬೦೪
ಮರುಜ್ಜವ—ಗಾಳಿಯ ವೇಗ ೬೮೩
ಮಲೀಮಸ—ಮಾಸಿದ, ಕಶ್ಮಲವುಳ್ಳ ೭೧೬, ೭೨೩
ಮಲೆ—ದಿಟ್ಟತನದಿಂದ ಇದಿರಾಗು ೭೮
ಮಸಕ—ಕಾಮೋದ್ರೇಕ, ರಾಗ, ಮನೋವಿಕಾರ ೭೨೩
ಮಾಕಂದ—ಮಾವಿನಮರ ೬೧೩
ಮಾನಸೌಕಸ— ಮಾನಸ ಸರೋವರದಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವ ಹಂಸ
ಮಾಷ—ಉದ್ದು ೪೪೨
ಮಿತ್ರ—ಸೂರ್ಯ ೧೮೧
ಮೀಂಬುಲಿಗ—ಮೀನನ್ನು ಕೊಂದು ತಿನ್ನುವ ಹಕ್ಕಿ ೧೧೯
ಮುಕ್ಕುಱು—ಕತ್ತರಿಸಿಹೋಗು, ತುಂಡಾಗು, ಚೂರು ಚೂರು ೫೮೮
ಮುಂಗುಡಿ—ಗುಂಪಿನ ಮುಂಭಾಗ, ಮುಂಚೂಣಿ ೬೮
ಮುಂಡಿಡು—ಮುತ್ತಿಡು, ಮುದ್ದಿಸು ೭೧೮
ಮುದಶ್ರು—ಆನಂದಬಾಷ್ಪ ೭೧೬
ಮುಂಬಗಲ್—ಬೆಳಗಿನ ಝಾವ ೫೩೯
ಮುಯ್—ಹೆಗಲು, ತೋಳು ೬೪೮
ಮುರುಂಟು—ಸಂಕುಚಿತವಾಗು, ಮುದುಡು, ಸುಕ್ಕು ೫೯೮
ಮುಸುಱು—ಮುತ್ತು, ಹಿಂಡಾಗಿ ಬರು ೧೩೭

ಮೂಡಿಗೆ—ಬತ್ತಳಿಕೆ	೨೦೯
ಮೆಯ್ವಳಿ—ಪರಾಧೀನತೆ (?)	೨೫೬
ಮೇಷವಾಹನ—ಕುರಿಯನ್ನು ವಾಹನವನ್ನಾಗಿ ಉಳ್ಳವನು, ಅಗ್ನಿ	೨೫೮
ಮೇಹು—ಮೇವು	೬೪೮
ಮೈಮೆ—ಮಹಿಮೆ	೧೩೨
ಮೊಗೆ—ಬೊಗಸೆಯಲ್ಲಿ ತುಂಬು	೫೧೬
ಮೊಗ್ಗೆ—ಮೊಗ್ಗು	೪೭೬
ಮೋರುಂಡೆ—ಒಂದುವಿಧ ಸಿಹಿ ತಿಂಡಿ	೪೪೩
ಯಾವಕರಾಗ—ಅರಗಿನರಸ (ಕೆಂಪು), ಅಲತಿಗೆ	೩೩೨
ರದ—ದಂತ,ಹಲ್ಲು	೩
ರಯ—ವೇಗ	೬೮೬
ರವಣ—ರಸಣ—ಜೂಜಿನ ಪಣ (?)	೭೭೪
ರಳಬೆ—(?)	೪೮೦
ಱಂಚೆ—ಪಕ್ಕರಕ್ಕೆ, ಆನೆ ಬೆನ್ನಮೇಲೆ ಹಾಕುವ ತಡಿ, ಝೂಲು	೫೮೮
ಲಕುಟ—ದಂಡ, ದೊಣ್ಣೆ	೨೩೨
ಲಂಬಣ—ಕುಚ್ಚು, ಸರ	೧೪
ಲಂಬೂಷ—(?)	೨೩೮
ಲಾಜೆ—ಅರಳುಪುರಿ	೪೨೫
ಉಲಾಯ—ಕೋಣ,	ವಚನ ೫೮೮
ಲೋವೆ—ಇಳಿ ಚಪ್ಪರ, ಸೂರಿನ ಮುಂಭಾಗ	೧೪
ವನವಾರಣ—ಕಾಡಾನೆ	೫೨೦
ವರ್ಮ—ಕವಚ	೩೬೧
ವಸ್ತಿ—ಬಸ್ತಿ, ಕೆಳಹೊಟ್ಟೆ, ಗುದದ್ವಾರ, ಮೂತ್ರ ಪುರೀಷಾಂಗ (?)	೬೪೯
ವಿಡಂಬ—ಹಾಸ್ಯ	೧೮೮
ವಿತಥ—ಸುಳ್ಳು	೬೯೬
ವಿತಾನ—ಮೇಲ್ಕಟ್ಟು	೬೩೦
ವಿದ್ರೂಪ—ವಿಕಾರವಾದ ರೂಪ	೭೦೪
ವಿಧುಂತುದ—ರಾಹು	೨೦೧
ವಿಪಕ್ಷ—ಎದುರುಪಕ್ಷ, ಶತ್ರು	೧೦೬
ವಿಪಣಿ—ಪೇಟೆಬೀದಿ	೬೩೫
ವಿರತಿ—ಕೊನೆ, ಅಂತ್ಯ, ಕಡೆ	೨೬

ವಿರಾಮ—ವಿಶ್ರಾಂತಿ, ರಾಮನಿಲ್ಲದಿರುವುದು ೧೨
ವಿವರ—ರಂಧ್ರ, ತೂತು ೩೯೪
ವಿಶದ—ಶುದ್ಧ, ನಿರ್ಮಲ ೫೯೭
ವಿಷಯ—ದೇಶ ೯
ವಿಷಾನನ—ವಿಷಮುಖ, ಸರ್ಪ ೫೯೨
ವಿಷ್ಟರ—ಆಸನ, ಪೀಠ ೩೦೩
ವಿಹ್ವಳತೆ—ದಿಗಿಲು, ಗಾಬರಿ ೫೭೯
ವೃಕ—ತೋಳ ೫೨೦
ಶಂಕರಸಖ—ಕುಬೇರ, ದಿಕ್ಪಾಲರಲ್ಲೊಬ್ಬ, ಉತ್ತರದಿಗಧಿಪತಿ ೩
ಶಂಕು—ಗೂಟ ೩೩೭
ಶತಪತ್ರ—ಕಮಲ ೩೪೪
ಶಂಬರಾರಿ—ಮನ್ಮಥ ೭೨೪
ಶರಾರು—ದುಷ್ಟ ೫೪೧
ಶಾತಕುಂಭ—ಹೇಮ, ಚಿನ್ನ, ಬಂಗಾರ ೧೪
ಶಾತೋದರಿ—ತೆಳುವಸಿರುಳ್ಳವಳು, ಸಣ್ಣನಡುವಿನವಳು ೨೬೪
ಶಾಲ—ಒಂದಜಾತಿ ಮರ (?) ೬೧೩
ಶಾಸ್ತಿ—ಶಿಕ್ಷೆ, ದಂಡಿಸುವಿಕೆ ೨೨
ಶಿಖಂಡ—ಮುಡಿ, ನವಿಲುಗರಿ ೫೫೭
ಶಿಖರಿಣಿ—ಸಂಬಾರ, ಮಸಾಲೆ ೪೪೭
ಶಿಖಿ—ಅಗ್ನಿ, ದಿಕ್ಪಾಲರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ, ಆಗ್ನೇಯ ವಿದಿಕ್ಕಿಗೆ ಅಧಿಪತಿ ೩
ಶೀರ್ಣ—ಕ್ಷೀಣ, ತುಂಡುತುಂಡಾದ ೫೫೭
ಶುಂಡ—ಆನೆಯ ಸೊಂಡಿಲು ೫೬೧
ಶೂಕ—ದಯೆ, ಕೃಪೆ ೫೭೯
ಶೂರ್ಪಕರ್ಣ—ಮೊರಗಿವಿಯ, ಗಣೇಶ ೨೩೨
ಶ್ರೀಖಂಡ—ಶ್ರೀಗಂಧ, ಚಂದನ ೬೧೩
ಸಂಕೆ—ಶಂಕೆ ೧೨೧
ಸಂರಂಭ—ಸಿಡುಕು, ಉದ್ರೇಕ, ರಭಸ ೫೫೭
ಸಂವ್ಯಾನ—ಉತ್ತರೀಯ, ಮೇಲುಹೊದಕೆ ೪೫೩
ಸಟಾಳಿ—ಬಗ್ಗಿರುವಿಕೆ, ಗೂನುತನ (?) ೬೭೭
ಸಂದಿಯರು—ಛಿದ್ರಾನ್ವೇಷಿಗಳು, ಚಾಡಿಕೋರರು ೬
ಸನ್ನಿಂ—ಸಮೀಪಕ್ಕೆ ಬನ್ನಿ, ಹತ್ತಿರಕ್ಕೆ ಬನ್ನಿ (?) ೯೮

ಸಪ್ತಜಿಹ್ವ—ಅಗ್ನಿ, ಏಳುನಾಲಗೆ (ಏಳು ಜ್ವಾಲಾರೂಪ ನಾಲಗೆ) ೨೮೫
ಸಮವರ್ತಿ—ಯಮ ೨೯೫
ಸಮುಪಲ್—ಕೂಡಿಕೊಳ್ ೨೯೫
ಸಮ್ಮದ—ಸಂತೋಷ ೨೮೦
ಸರವಿ—ಹುಲ್ಲುಹಗ್ಗ ವಚನ ೫೮೮
ಸಸಿನಡಿಯಿಕ್ಕು—ಮೆಲ್ಲನೆ ಅಡಿ ಇಡು ೩೪
ಸಸಿನೆಗೆಯ್—ಸಾಂತ್ವನ ಗೊಳಿಸು, ಸಂತೈಸು ೧೦೧
ಸಾಮಜ—ಗಜ, ಆನೆ ೧೨
ಸಾರಸವಕ್ಕಿ—ಸಾರಸಪ (ನೀರುಹಕ್ಕಿ) ೧೧೯
ಸಾರಿ—ಪಗಡೆಕಾಯಿ ೬೫೭
ಸಾರ್ಚು—ಮುಟ್ಟಿಸು ೫೭೪
ಸಾಹಣಿ—ಕುದುರೆ ಪಳಗಿಸುವವ ೭೪೭
ಸಾಳುವವೇಗ—ಸಾಳುವಹಕ್ಕಿಯಂತೆ ವೇಗವುಳ್ಳ ಬೇಟೆನಾಯಿ ೭೭
ಸಿಂಧುತಟ—ನದಿಯ ದಡ ೫೭೦
ಸಿಂಪಿಸು—ತಳಿ, ಲೇಪಿಸು, ತೊಡೆ ೪೨೮
ಸಿಳುಂಬುಳಾಡು—ಚಿಮುಕಿಸು, ಎರಚಾಡು ೬೮
ಸೀಗುರಿಗ—ಜೂಲುನಾಯಿ (?) ೭೭
ಸೀಸಕ—ಉಕ್ಕಿನ ಶಿರಸ್ತ್ರಾಣ, ಉಕ್ಕಿನ ತಲೆ ಟೋಪಿ ೭೫೧
ಸುಗಿ—ಭಯಪಡು ೫೨೮
ಸುಟ್ಟುರೆ—ಸುಂಟರುಗಾಳಿ ೭೮೨
ಸುಬ್ಬುರುವಾಲ—ಒಂದು ವಿಧ ಬೇಟೆನಾಯಿ ೭೭
ಸೂಕಳಾಶ್ವ—ತುಂಟುಕುದುರೆ ೭೪೯
ಸೂಡಗ—ಕೈ ಬಳೆ, ತೋಳುಬಂದಿ ೪೩೯
ಸೂಸಕ—ಹಣೆಯ ಆಭರಣ, ಮುಂದಲೆಯ ಮೇಲೆ ಕಟ್ಟುವ ಗೊಂಡೆ ೩೨೫
ಸೂಸು—ಪಸರಿಸು, ಕೆದರು ೫೭೯
ಸೃಣಿ—ಅಂಕುಶ ೩
ಸೆಕ್ಕು—ಸಿಕ್ಕಿಸು ೪೬೩
ಸೆಟ್ಟಿಗುತ್ತ—ವ್ಯಾಪಾರಿ ೫೭೦
ಸೆಡೆ—ಕುಗ್ಗು, ಮುದುರು ೫೧೭, ೫೪೩
ಸೈರಂಧ್ರೀ—ಅಂತಃ ಪುರದ ದಾಸಿ ೫೭೮
ಸೈರಿಭ—ಕಾಡು ಕೋಣ ೫೨೦

ಸೈನೆಬಿಗು—ಹೌಹಾರುವಿಕೆ, ಬೆರಗು ೫೬೩
ಸೋವು—ಓಡಿಸು ೧೩೨
ಸೌವಿದಲ್ಲ—ಕಂಚುಕಿ, ಆಳು, ಸೇವಕ ೩೧೭
ಸ್ಕಂಧಾವಾರ—ರಾಜಧಾನಿ ೫೬೨
ಸ್ತಂಭೇರಮ—ಗಜ, ಆನೆ ೩೯
ಸ್ಯಂದನ—ರಥ ೬೨೭
ಷಂಡ—ಸಮೂಹ ೫೩೦
ಹಕ್ಕರಕ್ಕೆ—ಪಕ್ಷರಕ್ಷೆ, ಜೀನು ೬೫೧
ಹಗರಣ—ಪ್ರಕರಣ, ಹಾಸ್ಯ ೬೪೧
ಹಂಗ—ಒಂದು ವಿಧ ಹಕ್ಕಿ, ಶಕುನಕ್ಕಾಗಿ ನೋಡುವ ಹಕ್ಕಿ ೫.೭೧
ಹಮ್ಮದ—ಮೂರ್ಛೆ, ಮೈಮರೆ ೧೮೧
ಹರಡೆ—ಒಂದು ವಿಧ ಹಕ್ಕಿ ೫೭೧
ಹರವರಿ—ನೆಲೆ, ನಿವಾಸ, ವಿಸ್ತಾರ ೫೫, ೮೭
ಹರಿಯಾಣ—ಹರಿವಾಣ, ತಳಿಗೆ, ಕಂಚಿನ ತಟ್ಟೆ ೪೩೪
ಹಲ್ಲಣ—ಕುದುರೆ ಜೀನು ೬೫೧
ಹಸುಬ—ಒಂದು ವಿಧ ಹಕ್ಕಿ ೫೭೧
ಹಬಿನಿಗೆ—ಬಾವುಟ ೩೬೧
ಹಾಸಂಗಿ—ಪಗಡೆಹಾಸು ೨೫೯
ಹೆಗ್ಗಾಳ—ಒಂದುವಿಧ ಬೇಟೆನಾಯಿ, ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದು ಸೆಣಸುವ ನಾಯಿ (?) ೬೬
ಹೊಗೆಮುಸುಡಾತ—ಅಗ್ನಿ ೭೮೨
ಹೊಬಿಸಾಂದೆ—ಹೊಬಿಸು + ಆಂದೆ—ಒಂದುವಿಧ ಪಕ್ಷಿ (?) ೫೭೧
ಹೊಲಬು—ಮಾರ್ಗ, ರೀತಿ ೬೬೧
ಹೋದಗೆ—ಒಂದುವಿಧ ಹಕ್ಕಿ ೫೭೧

ಹೊಸಕೋಟೆಯಲ್ಲಿರುವ ವಿಟ್ಠಲ ವಿಗ್ರಹ

(ಮೈಸೂರು ಪುರಾತತ್ತ್ವ ವಿಭಾಗದ ಕೃಪೆಯಿಂದ)

VIJAYA EVENING COLLEGE,
LIBRARY
BANGALORE-4.
ACCN. NO. 3936
SECTION
COST 8.00
Date 13.12.72 Librarian.

Call No:

Author: ರಂಗಸ್ವಾಮಿ ಅಯ್ಯಂಗಾರ್ H R

Title: ಕೃಷ್ಣಶರ್ಮ ಎಸ್. S.N. ಸಂ॥
ಸತ್ಯಗಾಂಧಿ

Signature	Borrowing Date

Vijaya Evenin
Ban
Accn. No. 2

3936